

ภาษาเพศ • อำนาจ สิทธิ ในสังคมไทย • และสุขภาวะทางเพศ

“...เราจะมีมุมมองใหม่ในการพูดการเขียน ถ้าเราได้รับ คำศัพท์ ในทางเพศ
อย่างกว้างขวาง และลึกซึ้ง สังคมไทยจะสูญเสียที่ว่าเรื่องเพศไม่ใช่เรื่อง
ที่รู้กันอยู่ เป็นเรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องลึกลับ เป็นเรื่องน่ารังเกียจ...”

นิวัตติ กองเพียร

THE SOUTHEAST ASIAN
CONSORTIUM ON
GENDER, SEXUALITY,
AND HEALTH

E-mail: coordinator@seaconsortium.net
Web-site: www.seaconsortium.net

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
National Human Rights Commission of Thailand

ISBN 978-974-11-0750-6

9 789741 107506

ภาษาเพศในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิ และสุขภาวะทางเพศ

ภาษาเพศ ในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิ และสุขภาวะทางเพศ

THE SOUTHEAST ASIAN
CONSORTIUM ON
GENDER, SEXUALITY,
AND HEALTH

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
National Human Rights Commission of Thailand

พิมพ์วัลย์ บุญมงคล
สุไลพร ชลวิไล
มลฤดี ลาพิมล
รณภูมิ สามัคคีคารมย์
ผู้เขียน

ภาษาเพศ ในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิ และสุขภาวะทางเพศ

THE SOUTHEAST ASIAN
CONSORTIUM ON
GENDER, SEXUALITY,
AND HEALTH

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งประเทศไทย
National Human Rights Commission of Thailand

พิมพ์วัลย์ บุญมงคล
สุไลพร ชลวีโร
มลฤดี ลาพมล
รณภูมิ สามัคคีการมย์
ผู้เขียน

THE SOUTHEAST ASIAN
CONSORTIUM ON
GENDER, SEXUALITY,
AND HEALTH

E-mail: coordinator@seaconsortium.net

Web-site: www.seaconsortium.net

ภาษาเพศ ◦ อานาจ สิทธิ ในสังคมไทย ◦ และสุขภาวะทางเพศ

ISBN: 978-974-11-0750-6

คณะนักวิจัย:

พิมพ์วัลย์ บุญมงคล ผู้อำนวยการ โครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษาวิจัยสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม
สุไลพร ชลวิไล นักวิจัยอิสระ และสมาชิกคณะทำงานเรื่องผู้หญิงในงานเอดส์
มลฤดี ลาพิมล นักกิจกรรม นักวิจัย และสมาชิกคณะทำงานเรื่องผู้หญิงในงานเอดส์
รณภูมิ สามัคคีคารมย์ นักวิจัย โครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษาวิจัยสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม
นิภรณ์ สัตนหจรียา นักวิจัยอิสระ

ผู้ประสานงานโครงการ:

สุวรรณณี หาญมุสิกัตน์กูร ภาศิความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ
เฉษฎา แต่สมบัติ

ผู้เขียน:

พิมพ์วัลย์ บุญมงคล
สุไลพร ชลวิไล
มลฤดี ลาพิมล
รณภูมิ สามัคคีคารมย์

คณะบรรณาธิการ:

สุไลพร ชลวิไล
พิมพ์วัลย์ บุญมงคล

ผู้สนับสนุน:

สุวรรณณี หาญมุสิกัตน์กูร
สุไลพร ชลวิไล

จัดรูปเล่มและปก:

กฤษณี เสนาเก่า

พิมพ์ครั้งที่:

พฤศจิกายน 2551 จำนวน 1,000 เล่ม

เจ้าของลิขสิทธิ์:

ภาศิความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ

พิมพ์ที่:

บริษัทเจริญดีมีนคองการพิมพ์
231 หมู่ 15 ซ.เพชรเกษม 48 แขวงบางด้วน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ โทร. 662-457-2593

สนับสนุนและจัดพิมพ์โดย:

ภาศิความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ
c/o โครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษาวิจัยสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
โทรศัพท์: 662-441-9184, 441-9515 โทรสาร: 662-441-9515 ต่อ 112
E-mail: coordinator@seaconsortium.net Website: www.seaconsortium.net

คณะกรรมการด้านส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาค คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
422 ถนนพญาไท (เชิงสะพานหัวช้าง) เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
ผู้ ปณ. 400 ปณจ. รongเมือง ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์/โทรสาร 662-219-2983 Website: www.nhrc.or.th
สำนักงานใหม่จะย้ายในเดือนมกราคม 2552 ไปอยู่ที่
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคาร B ชั้น 6, 7 ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

สารบัญ

คำนิยม	i
<i>นิวัติ กองเพียร</i>	
คำนำ: คอนซอร์เทียม	iii
<i>พิมพ์วัลย์ บุญมงคล</i>	
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	v
<i>คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ</i>	
บทนำ	vii
<i>พิมพ์วัลย์ บุญมงคล</i>	
ส่วนที่ 1: เพศภาวะ	
รักรวมสองตัว	3
<i>มลฤดี ลาพิมล</i>	
ขึ้นคาน	15
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
ขุนแผน	27
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
สิ้นสอด	37
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
ส่วนที่ 2: สรีระทางเพศ	
หี	49
<i>มลฤดี ลาพิมล</i>	
ควย	63
<i>มลฤดี ลาพิมล</i>	
อิม	75
<i>มลฤดี ลาพิมล</i>	
ส่วนที่ 3: การปฏิบัติทางเพศ	
เอากัน	91
<i>รณภูมิ สามัคคีคารมย์</i>	
ช่วยตัวเอง	101
<i>รณภูมิ สามัคคีคารมย์</i>	

ใช้ปาก.....	111
<i>รณภูมิ สามัคคีคารมย์</i>	
ตุ้ย	119
<i>รณภูมิ สามัคคีคารมย์</i>	
เสรีจ	127
<i>รณภูมิ สามัคคีคารมย์</i>	
สวิงกิ้ง	137
<i>รณภูมิ สามัคคีคารมย์</i>	

ส่วนที่ 4: เพศวิถี

กะเทย	151
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
หญิงรักหญิง	165
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
ชายรักชาย.....	175
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
ก๊าก	189
<i>มลฤดี ลาพิมล</i>	
โป๊	201
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
หีน	213
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
เรื่องเพศ.....	223
<i>สุไลพร ชลวิไล</i>	
โสเภณี.....	233
<i>พิมพ์วัลย์ บุญมงคล</i>	
บทส่งท้าย.....	243
<i>สุไลพร ชลวิไล และ พิมพ์วัลย์ บุญมงคล</i>	
สารบัญคั่นคำ	259
เกี่ยวกับผู้เขียน	263
ความเป็นมาคณะกรรมการสิทธิฯ.....	265
ความเป็นมาคอนซอร์เทียม	269
รายชื่อหนังสือคอนซอร์เทียม	273

คำนิยม

ผมไม่ใช่นักวิชาการ ไม่ใช่นักวิจัย ผมเป็นเพียงนักเขียนคนหนึ่งที่ได้ใส่ใจเรื่องเพศ หมกมุ่น ครุ่นคิด เต็มไปด้วยกิเลส ตัณหา ราคะ อยู่ในตัวตน

เมื่อผมอ่านหนังสือเรื่อง “ภาษาเพศในสังคมไทย: อานาจ สิทธิ และ สุขภาวะทางเพศ” ผมรู้สึกที่นักวิจัยข้างศึกษาค้นคว้ากันอย่างถึงแก่นถึงราก และเน้นเรื่องเพศ โดยเฉพาะได้อาศัย “คำ” มาเป็นพื้นที่ในการวิจัยวิเคราะห์

ผมเป็นคนที่ชอบ “คำ” เพราะต้องเอามาเขียนหนังสือ แต่ก็อาศัยหาคำ มาจากวรรณกรรม วรรณคดี เสียเป็นส่วนใหญ่ บางคำก็ไม่สามารถเข้าใจและนำมาใช้ได้

บางคำที่เป็นคำ “ส่วนตัว” ไม่ใช่คำ “สาธารณะ” ผมก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ ในขณะที่นักวิจัยสามารถใช้คำ “ส่วนตัว” ได้อย่างไม่ต้องกังวลหรือเกรงในสาธารณะ

ผมอยากให้คนไทยใช้คำไทยได้ในทุกคำ ไม่ว่าจะเป็นการเขียนการพูด ไม่ว่าจะอยู่ในภาวะส่วนตัวหรือสาธารณะ โดยเฉพาะคำที่เกี่ยวข้องด้วยเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี หรือรวมไปถึงเรื่องสุขภาพ เพราะคำไทยนั้นมีคำเปรียบเทียบเอาไว้มาก ไม่จำเป็นต้องใช้คำตรง

การใช้คำเปรียบเทียบนี่เองคือเสน่ห์ของภาษาไทย เป็นการลดความ อุบาทว์ อนาจาร ลงได้อย่างสวยงามและสามารถสื่อสารกันได้อย่างถูกต้อง

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ภาษาเพศในสังคมไทยฯ” จึงเป็นเรื่องน่ายินดี และควรได้รับการเผยแพร่ออกไปสู่สาธารณะให้มากๆ ในสภาวะปัจจุบันยังมีความจำเป็นและต้องการ เพราะสังคมไทยเป็นสังคมมืดในเรื่องเพศ ปากว่าตาขยิบ มือถือสาปากถือศีลกันโดยมาก

เมื่องานวิจัยชิ้นนี้ได้ตีพิมพ์ออกเป็นเล่ม จะช่วยให้สังคมไทยได้มีคู่มือในการใช้ภาษาที่ถูกต้องเพื่อการสื่อสารเรื่องเพศ ให้เปิดเผยขึ้น เพศในสังคมไทยจะสว่างไสวด้วยแสงแห่งความรู้ขนานคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางเพศที่รวดเร็วไปเหมือนการแปลงเพศของชายหญิง

เราจะมีมุมมองใหม่ในการพูดการเขียน ถ้าเราได้รู้ คำศัพท์ ในทางเพศอย่างกว้างขวาง และลึกซึ้ง สังคมไทยจะได้รู้เสียที่ว่าเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องที่ กู้รู้รู้กันอยู่ เป็นเรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องลับ เป็นเรื่องน่ารังเกียจ

ที่สำคัญที่ผมเห็นประโยชน์ยิ่งจากหนังสือเล่มนี้คือ จะทำให้เราใจกว้างขึ้น เอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมโลกที่มีเพศภาวะหรือเพศวิถีต่างจากเรา ไม่มีอคติ ไม่ดูถูกดูแคลน และจะมีสุขภาพดีเมื่อไปสร้างพฤติกรรมทางเพศได้อย่างถูกต้อง

นิวัต กองเพียร

คอลัมนิสต์

นิตยสารมติชนสุดสัปดาห์

25 กันยายน 2551

คำนำ

คอนซอร์เทียม

การทำ ความเข้าใจและทำงานเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี สิทธิและสุขภาพทางเพศมักเกิดช่องว่างหรือปัญหา หากคนทำงานขาดความเข้าใจในประเด็นของการให้ความหมาย และชุดความคิดความเชื่อ เรื่องเพศของผู้คนในสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ในการประกอบสร้างภาษาและศัพท์แสง ที่เราใช้ในการสื่อถึงประเด็นเพศภาวะและเพศวิถีในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการพูดในชีวิตประจำวัน ซึ่งล้วนแต่อาจตรงจริง ตอกย้ำ ผลิตซ้ำ มายาคติเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัวอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน

หนังสือเรื่อง “ภาษาเพศในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิและสุขภาพทางเพศ” เป็นหนังสือภาษาไทยเล่มที่ 3 ของภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ หรือคอนซอร์เทียม (The Southeast Asian Consortium on Gender, Sexuality, and Health) และเป็นหนังสือเล่มแรก ที่นำเอางานวิจัยของคอนซอร์เทียมมาจัดพิมพ์ ซึ่งจากการวิเคราะห์ของทีมวิจัยได้สะท้อนให้เห็นถึงการประกอบสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของเพศภาวะและเพศวิถี ผ่านการสร้างและใช้ภาษาเกี่ยวกับเรื่องเพศและเพศวิถีในบริบทสังคมไทย

โดยการรวบรวมทรัพยากรด้านกำลังคน และสถาบันที่สร้างองค์ความรู้เรื่องเพศวิถีและเพศภาวะที่มีอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศจีน มาร่วมกันทำงาน คอนซอร์เทียมมีเป้าประสงค์ของการทำงานเพื่อขับเคลื่อนในการสร้างองค์ความรู้ ยุกระดับศักยภาพและเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศจีน

กิจกรรมของคอนซอร์เทียมแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักด้วยกัน ส่วนแรกคือการจัดอบรมหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำระยะสั้นเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ ซึ่งมีทั้งการจัดอบรมหลักสูตรนานาชาติ และหลักสูตรภาษาไทย-ลาว ส่วนที่สองคือ การฝึกอบรมและให้ทุนนักวิจัยรุ่นใหม่ในการศึกษาวิจัยเรื่องเพศวิถีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศจีน และส่วนที่สามคือ

การจัดทำหนังสือและสิ่งพิมพ์เผยแพร่องค์ความรู้เรื่องเพศวิถีในภูมิภาคเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้และประเทศจีน

ความมุ่งมั่นทำงานในมิติเพศภาวะ เพศวิถีและสุขภาพ ผ่านงานวิจัย การฝึกอบรมและการรณรงค์ เพื่อให้มิติของเพศภาวะและเพศวิถีได้รับการบูรณาการเข้าไปในการวางนโยบาย การออกแบบแผนงานโครงการ และการรณรงค์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์และสุขภาพทางเพศ เป็นจุดยืนที่สำคัญของโครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการนโยบาย-สาธารณสุข สวัสดิการและสังคม ซึ่งเป็นสำนักงานเลขานุการของคอนซอร์เทียม ด้วยเหตุนี้โครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการสาธารณสุข และคอนซอร์เทียม จึงร่วมกันทำงานกับทีมของนักวิจัยด้านเพศวิถีในประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และเวียดนาม ในการทำวิจัยในชุดโครงการคำสำคัญเกี่ยวกับเพศวิถี (Sexuality Keywords) เพื่อสร้างให้เกิดความเข้าใจการประกอบสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมชุดความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีจากการใช้ภาษาในสังคมวัฒนธรรมนั้นๆ

คณะผู้วิจัยต้องขอบคุณบุคคลซึ่งทำให้งานชิ้นนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี คุณสุวรรณี หาญมุสิกวัฒน์กูร ผู้ประสานงานของคอนซอร์เทียม และคุณแจษฎา เต็มสมบัติ ผู้ช่วยผู้ประสานงานของคอนซอร์เทียม ซึ่งทั้งสองทำหน้าที่ประสานงานเพื่อขับเคลื่อนในการดำเนินงานโครงการวิจัยมาตลอด นักวิชาการอีก 2 ท่านที่ได้ช่วยให้ความเห็นและร่วมเรียบเรียงคำศัพท์จากมุมมองสตรีนิยมและมุมมองเชิงวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ คุณนิภรณ์ สัตนหจรียา และคุณสร้อยบุญ ทรายทอง

ใคร่ขอขอบคุณคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะคุณนัยนา สุภาพิ่ง คุณจันทรีจิรา บุญประเสริฐ และคุณกิติพร บุญอ่ำ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการร่วมจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ ขอขอบคุณ Dr. Michael Tan หัวหน้าภาควิชามานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์และปรัชญา มหาวิทยาลัยแห่งชาติฟิลิปปินส์ ที่ได้ชักชวนคณะนักวิจัยให้เข้าร่วมโครงการวิจัยคำสำคัญเกี่ยวกับเพศวิถี ขอขอบคุณมูลนิธิฟอร์ดที่ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษาวิจัยและการจัดพิมพ์หนังสือส่วนหนึ่ง

พิมพ์วัลย์ บุญมงคล

บรรณาธิการ

คำนำ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และกติกาข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี โดยตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของบุคคลที่มีความแตกต่างและหลากหลาย

วิถีชีวิตทางเพศ หรือ “เพศวิถี” (Sexual Orientation) ของบุคคลในสังคมเป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลจากระบบความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติของบุคคล และ วัฒนธรรมประเพณี ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีก รุ่นหนึ่ง

“เพศวิถี” และ “ภาษา” ของบุคคลที่มีความแตกต่างหลากหลาย มี บทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดระบบวิถีคิด ค่านิยม และวัฒนธรรม อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับแง่มุมความเป็นมนุษย์ในหลายมิติ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความเชื่อของบุคคลภายใต้โครงสร้างอำนาจในสังคมที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ

หนังสือ “ภาษาเพศในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิและสุขภาวะทางเพศ” เล่มนี้เรียบเรียงจากรายงานการศึกษาวิจัยเรื่องคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเพศภาวะ เพศวิถี ที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน โดยทำความเข้าใจถึงที่ไปที่มาของคำ ความหมายของคำแต่ละคำในช่วงเวลาต่างๆ รวมไปถึงคำอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกลุ่มคนที่เป็นผู้ริเริ่มหรือนิยมใช้คำศัพท์นั้นๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงระบบความเชื่อและความหมายของเพศวิถี เพศภาวะ วัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในคำๆ นั้น โดยเชื่อมโยงไปสู่มิติเรื่องสุขภาวะทางเพศ อนามัยเจริญพันธุ์และสิทธิทางเพศ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอขอบคุณ คณะอนุกรรมการด้านส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาค รศ. ดร. พิมพ์วัลย์ บุญมงคล และ

ภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และ สุขภาพ คณะผู้วิจัยจากโครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีส่วนร่วมดำเนินงานกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการเผยแพร่สร้างความรู้ ความเข้าใจด้านสุขภาวะทางเพศและสิทธิ ความเสมอภาคทางเพศ

หวังว่าหนังสือ “ภาษาเพศในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิและสุขภาวะทางเพศ” เล่มนี้ จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ทุกแขนง ทุกระดับและประชาชนผู้สนใจ เพื่อมีส่วนร่วม สร้างกลไกส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่เสมอภาค เท่าเทียมกันทางเพศ รวมทั้งการสร้างสุขภาวะที่ดีในด้านเพศ และเคารพสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ในสังคมไทยต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พฤศจิกายน 2551

บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันว่า ภาษาที่ใช้กันอยู่ทั้งในรูปแบบภาษาเขียนและภาษาพูดมีส่วนสำคัญในการประกอบสร้างชุดความคิดความเชื่อเรื่องเพศ และเพศวิถีของผู้คนในสังคม หนังสือเรื่อง “ภาษาเพศในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิ และสุขภาวะทางเพศ” เป็นโครงการวิจัยย่อยภายใต้โครงการ “คำสำคัญๆ ในภาษาเพศในประเทศแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศจีน” (The Southeast Asian and Chinese Sexuality Keywords Project) และมีทีมนักวิจัยจากอีก 3 ประเทศเข้าร่วม ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ซึ่งนำโดย ดร.ไมเคิล แทน จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติฟิลิปปินส์ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาภาษาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเรื่องเพศและเพศวิถีซึ่งมีการพูดและใช้กันในบ้าน ในครอบครัว หมู่เพื่อนฝูง ตามท้องถนน ตามสถานที่สำคัญๆ ทางศาสนา และพิธีกรรมต่างๆ ในสื่อนิยมต่างๆ ได้แก่ ทีวี วิทยู โทรศัพท หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่างๆ ตลอดจนในวงการทำงานเขียนวิชาการ การรณรงค์ และการจัดบริการสุขภาพ คำว่า “คำสำคัญ” (Keywords) เป็นคำที่มาจากนักมานุษยวิทยาแนวมาร์กซิส ชื่อ เรมอนด์ วิลเลียม (Raymond William 1976) ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็น คำต่างๆ ซึ่งเป็นชุดคำที่สำคัญๆ และเชื่อมร้อยซึ่งกันและกันในการอธิบายปรากฏการณ์ กิจกรรม และการตีความเพื่อสื่อให้เห็นถึงรูปแบบความคิดเฉพาะแบบหนึ่งๆ ของเรื่องราวหรือปรากฏการณ์หนึ่งๆ นอกจากนั้น เวียสบีกา (Wierzbicka 1997) อธิบายความหมายของคำสำคัญว่ามีความสำคัญและดำรงอยู่ในวัฒนธรรมหนึ่งๆ และเรามักไม่ค่อยตระหนักว่า คำสำคัญๆ เหล่านี้ดำรงอยู่และมีการใช้กันอยู่กันอย่างประจำและต่อเนื่อง คำสำคัญในภาษาที่เราใช้ในชีวิตประจำวันเปรียบเสมือนระบบความรู้หรือความคิดอ่านที่แฝงเร้นและชี้แนะ และกำกับพฤติกรรมของผู้คนในสังคม เป็นสิ่งที่ปีแยร์ บูร์ดิเยอ (Pierre Bourdieu) นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศสเรียกว่า ความรู้

เชิงปฏิบัติ ซึ่งทำหน้าที่เหมือนกลไกการควบคุมภายในที่ถูกโปรแกรมไว้ภายใต้
วิถีคิดของเรา ให้เราปรับการกระทำและพฤติกรรมต่างๆ โดยที่เราไม่รู้ตัว

โครงการวิจัยในการวิเคราะห์คำสำคัญๆ เรื่องเพศและเพศวิถี ทำให้เรา
เกิดการตรวจสอบ สืบรวจ วิเคราะห์อย่างเป็นระบบและรู้เนื้อรู้ตัวถึงมิติต่างๆ
ของเพศวิถี อันได้แก่ 1) วัฒนธรรมทางเพศของสังคมไทย อันได้แก่ ความคิด
ความเชื่อและการให้ความหมายและการปฏิบัติในเรื่องเพศ ซึ่งทำให้เห็นมิติทาง
สังคมและวัฒนธรรมอื่นๆ อันได้แก่ ระบบเพศภาวะ ชนชั้น ความเป็นชาติพันธุ์
ค่านิยม โลกทัศน์ของผู้คนในสังคม 2) การเปรียบเทียบความแตกต่างหลากหลาย
ของความคิด ความเชื่อ การให้ความหมายและวิถีปฏิบัติในเรื่องเพศวิถีของ
บุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่างๆ 3) การศึกษาข้ามวัฒนธรรมหรือท้องถิ่นกับการ
ประกอบสร้างทางสังคมของวัฒนธรรมทางเพศและเพศวิถี และผลกระทบต่อ
สิทธิและสุขภาวะทางเพศของบุคคล ตลอดจนการจัดบริการสุขภาพ 4) อำนาจ
ของภาษาในการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ การให้ความหมายและ
การปฏิบัติเรื่องเพศของคนในสังคม

“ภาษาเพศในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิ และสุขภาวะทางเพศ” เป็น
โครงการวิจัยเรื่องคำสำคัญๆ ในเรื่องเพศวิถีและเพศภาวะที่ใช้กันอยู่ใน
ชีวิตประจำวัน โดยทำความเข้าใจถึงที่มาหรือประวัติศาสตร์ของคำต่างๆ
เหล่านี้ นอกจากนั้นที่นักวิจัยยังได้วิเคราะห์คำบางคำถึงใครหรือกลุ่มใด
เป็นผู้คิดค้นคำ เพื่อวัตถุประสงค์อะไร ความหมายของคำทั้งที่เป็นความหมาย
ชัดเจนและความหมายซ่อนเร้น คำนั้นๆ ถูกใช้กับใคร ในบริบทใด โดยวิเคราะห์
ให้เห็นถึงผลต่อชุดความคิดความเชื่อ การให้ความหมายและการปฏิบัติในเรื่อง
เพศวิถีและเพศภาวะของคนในสังคม ตลอดจนสิทธิและสุขภาวะทางเพศ
และอนามัยการเจริญพันธุ์ ตลอดจนการจัดบริการสุขภาพ รวมทั้งการเชื่อมโยง
และกล่าวถึงคำอื่นๆ ที่มีความหมายเชื่อมโยงกับคำศัพท์ที่ผู้วิจัยเริ่มต้น
วิเคราะห์

วิธีวิทยา

ในการเลือกคำสำคัญ ในภาษาเพศในสังคมไทยใช้เกณฑ์ในการเลือกคำสำคัญ ในภาษาเพศ ได้แก่ 1) เป็นศัพท์ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ เพศภาวะ หรือเพศวิถี ที่มีการใช้กันบ่อยๆ และทั่วไปในชีวิตประจำวัน 2) เป็นคำที่ยังมีความหมายที่เป็นที่ถกเถียงกันอยู่ในสังคม 3) เป็นคำที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ เพื่อเสนอความหมายใหม่ หรือสร้างมายาคติเรื่องเพศวิถีและเพศภาวะ ซึ่งที่มวิจัยได้เลือกคำสำคัญ ขึ้นมาทั้งหมด 21 คำ ซึ่งแต่ละคำยังมีคำอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นชุดของคำๆ นั้น ซึ่งมีความหมายหรือนัยยะซึ่งเกี่ยวข้องกัน โดยมีการจัดหมวดหมู่กลุ่มคำออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มคำที่เกี่ยวกับเพศภาวะ ซึ่งประกอบด้วยคำว่า รักนวลสงวนตัว ขึ้นคาน ขุนแผน และสินสอด
2. กลุ่มคำที่เกี่ยวกับสรีระทางเพศ ประกอบด้วยคำว่า หี ควย และอึ้ม
3. กลุ่มคำที่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางเพศ ประกอบด้วยคำทั้งหมด 6 คำ ได้แก่ เอากัน ช่วยตัวเอง ใช้ปาก ตูย เสรีจ และสวิงกิ้ง
4. กลุ่มคำที่เกี่ยวกับเพศวิถี ประกอบด้วย กะเทย หญิงรักหญิง ชายรักชาย กิ๊ก โป๊ หีน เรื่องเพศ และโสเภณี

งานศึกษาชิ้นนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดเชิงทฤษฎีด้านสตรีนิยมหลังโครงสร้างมาใช้ในการวิเคราะห์และตีความ วิธีการเก็บข้อมูลประกอบด้วย 1) การศึกษาเชิงเอกสาร ซึ่งได้แก่ เอกสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ และเว็บบอร์ด 2) การถอดประสบการณ์จากโครงการวิจัย การประชุม และการอบรมอันได้แก่ โครงการพัฒนารูปแบบการดูแลด้านอนามัยการเจริญพันธุ์แก่ชาวชนบท ดำเนินการโดยโครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษานโยบายสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับโรงพยาบาลน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 การประชุมปฏิบัติการในเรื่อง “ความสุขทางเพศ” ในหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำระยะสั้นไทย-ลาว ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาวะทางเพศ ครั้งที่ 2 ซึ่งจัดโดย ภาควิชาความร่วมมือ

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านเพศภาวะ เพศวิถีและสุขภาพ 3) การสนทนากลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ซึ่งสมาชิกกลุ่มสนทนาเป็นทำงานเกี่ยวข้องในประเด็นเพศวิถี เพศภาวะและสุขภาวะทางเพศและงานเอดส์ ได้แก่

- 3.1 การสนทนากลุ่ม จำนวนสมาชิก 10 คน ซึ่งประกอบด้วย นักกิจกรรมที่ทำงานรณรงค์ด้านเอชไอวี/เอดส์ จากภาคเหนือ
- 3.2 การสนทนากลุ่ม จำนวนสมาชิก 5 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทำงานรณรงค์ด้านสิทธิมนุษยชนของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ จากกรุงเทพฯ และพัทยา
- 3.3 การสนทนากลุ่ม จำนวนสมาชิก 50 คน จากคณะทำงานเรื่องผู้หญิงในงานเอดส์ ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่อยู่ร่วมกับเชื้อเอชไอวี และนักกิจกรรมที่ทำงานรณรงค์เรื่องเอชไอวี และนักกิจกรรมที่ทำงานรณรงค์เรื่องเอชไอวี/เอดส์ ณ จังหวัดอุบลราชธานี

คณะนักวิจัยประกอบไปด้วยนักวิจัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยภาคสนาม วิทยากรกระบวนการฝึกอบรมด้านเพศภาวะ เพศวิถี นักกิจกรรมเคลื่อนไหวในเชิงนโยบายและสังคมในประเด็นเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี สิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ ความรุนแรงต่อผู้หญิงในมิติเพศภาวะ เอดส์ และบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยนักวิจัยแต่ละคนต่างมีประสบการณ์และตัวตนทางเพศภาวะและเพศวิถีที่แตกต่างหลากหลายกันทั้งทางด้านวัย ภูมิภาค อำนาจ อัตลักษณ์ทางเพศภาวะและเพศวิถี สถานภาพการมีคู่ กล่าวคือ มีทั้งนักวิจัยที่มีเพศภาวะเป็นชาย และหญิง ชายรักชาย หญิงรักหญิง มีคู่และโสด รักต่างเพศ รักเพศเดียวกัน และรักทั้งสองเพศ และเป็นนักวิจัยที่มีภูมิปัญญามาจากทั้งภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคเหนือและภาคใต้ ด้วยคุณลักษณะที่หลากหลายของคณะนักวิจัย จึงทำให้เกิดมุมมองการวิเคราะห์ที่ลุ่มลึกในประเด็นเพศวิถีต่างๆ ที่เฉพาะเจาะจง และหลากหลายรอบด้าน ที่รุ่มรวยด้วยการคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

การวิเคราะห์ที่สำคัญในประเด็นเพศวิถีและเพศภาวะในสังคมไทย เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ที่มาของคำ ความหมายของรากศัพท์ของคำสำคัญ

เชื่อมโยงให้เห็นคำศัพท์อื่นๆ ที่อยู่ในกลุ่มความหมายใกล้เคียงกัน การวิเคราะห์คำศัพท์หลักและคำศัพท์อื่นๆ ยังครอบคลุมบริบทที่คำนั้นๆ ถูกใช้และรวมทั้งความหมายที่ชัดเจนและความหมายที่ซ่อนเร้น แต่มีนัยยะที่ตรงต่อจริง ตอกย้ำและผลิตซ้ำมายาคติด้านเพศวิถีและเพศภาวะ

โดยการก่อสร้างความหมายของคำหรือภาษาที่ใช้ในเรื่องเพศ ทั้งที่เป็นความหมายชัดเจนและแอบแฝงเพื่อให้เห็นถึงอำนาจของภาษาที่มีส่วนสำคัญในการประกอบสร้างชุดความเชื่อ การให้ความหมายเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีตลอดจนการสะท้อนผ่านการวิเคราะห์การใช้ภาษาเพศว่าแท้จริงแล้วต้นกำเนิดของคำต่างๆ ในภาษาเพศเป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผู้คน ไม่ได้มีความหมายในเชิงลบ หรือให้คุณค่าเพศใดเพศหนึ่งมากกว่าเพศหนึ่ง หรือรูปแบบพฤติกรรมการแสดงออกอีกอย่างหนึ่ง แต่เป็นเรื่องของการพยายามของสถาบันทางสังคมต่างๆ ที่จะควบคุมเพศวิถีของผู้คน โดยเฉพาะผู้หญิงและกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ นอกจากนั้นผู้วิจัยยังวิเคราะห์ให้เห็นถึงการที่ผู้คนในสังคมยังมีความพยายามในการสร้างและใช้ภาษา ผ่านการให้ความหมายใหม่โดยการสร้างและใช้ภาษาเพื่อจะเปลี่ยนแปลงสังคมให้ทุกคนมีสิทธิที่เท่าเทียมกันในการแสดงออกเรื่องเพศวิถีที่เคารพสิทธิของกันและกันอีกด้วย

พิมพ์วัลย์ บุญมงคล

หัวหน้าโครงการวิจัย

ส่วนที่ 1

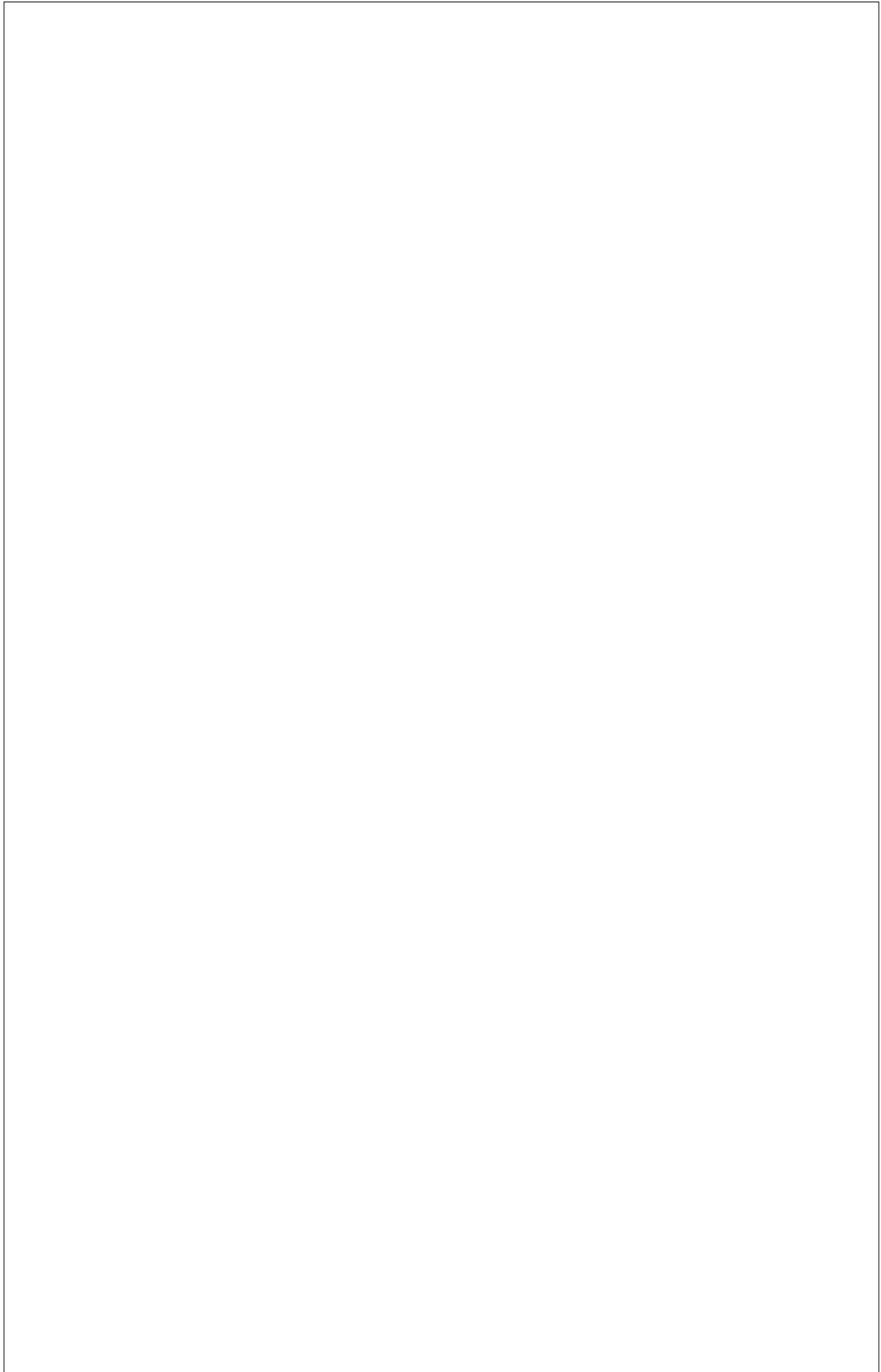
เพศภาวะ

รักนางสงวนตัว

ขบวนการ

ขบวนการ

สิ้นสออด

รักนวลสงวนตัว

มลฤดี ลาพิมล

คาถากำกับความเป็นหญิงยอดนิยม

“รักนวลสงวนตัว” เป็นสำนวนที่ได้ยินได้ฟังอยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่พูดถึงเรื่องพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนกับเรื่องเพศศึกษา และเป็นสำนวนที่แสดงถึงค่านิยมและความคาดหวังของสังคมที่มีต่อผู้หญิง หมายถึง การที่ผู้หญิงพึงระวังรักษาตนในการติดต่อสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม ควรสงวนวาจาและท่าทีไม่ให้เห็นแสดงออกในทางชู้สาวอย่างชัดแจ้ง และสงวนตัวมิให้ชายล่วงเกินได้ ตลอดจนไม่เข้าไปมีความสัมพันธ์กับคู่ของคนอื่น..ผู้หญิงที่มีสามีแล้วต้องมีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อสามี และรักษาตนไม่ให้ชายอื่นมาล่วงล้ำก้ำเกินได้ ผู้หญิงที่รู้จักรักษนวลสงวนตัวย่อมเป็นที่ยกย่องทั้งจากผู้ชายและจากผู้คนทั่วไป นอกจากนั้นผู้หญิงเองก็จะรู้สึกว่าคุณค่า มีเกียรติยศศักดิ์ศรีที่ผู้ชายต้องเกรงใจ¹

ค่านิยมเรื่องการ “รักษนวลสงวนตัว” นั้นเป็นค่านิยมที่มีมานานแล้ว ดังจะเห็นได้จากวรรณกรรมไทยแทบทุกเรื่อง ตั้งแต่ขุนช้างขุนแผน รามเกียรติ์ อิเหนา มาจนกระทั่งถึงนวนิยายในยุคปัจจุบัน โดยถือว่าเป็นคุณค่าที่แสดงถึงเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของผู้หญิง และเป็นหนึ่งในคุณสมบัติของความเป็น “กุลสตรีไทย” ที่ผู้หญิงทุกคนควรปฏิบัติ

ในสมัยโบราณผู้หญิง (โดยเฉพาะผู้หญิงชนชั้นสูง) ในวังจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแยกกับผู้ชาย โอกาสที่ผู้หญิงชนชั้นสูงจะได้พบปะหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้ชายนั้นมีน้อยมากหรือเรียกว่าแทบจะไม่มีเลยก็ว่าได้ การที่ผู้หญิงคนหนึ่งถูกผู้ชายแตะเนื้อต้องตัวแม้เพียงนิดเดียวจึงถือเป็นเรื่องใหญ่ หรือ

¹ กุสุมา รักษมณี, เสาวณิต จุลวงศ์, สายวรุณ น้อยนิมิต. ศักดิ์ศรีและความอับอายในวรรณกรรมไทย กรุงเทพฯ: แม่ม้าม่วง, 2550.

ถือว่าผู้หญิงได้ตกเป็นภรรยาของชายผู้นั้นแล้ว คำว่า “รักรวมสองวงตัว” แต่เดิมจึงอาจมีความหมายตรงตัวจริงๆ ว่าต้องรักษาตัวเองไม่ให้ชายใดมาสัมผัสถูกเนื้อต้องตัวได้ หากในสมัยหลังเมื่อสังคมไทยรับเอาค่านิยมวัฒนธรรมทางเพศจากต่างชาติเข้ามา คำว่า “รักรวมสองวงตัว” จึงถูกเชื่อมโยงกับการให้คุณค่าในเรื่อง “พรหมจารี” ด้วย และในยุคปัจจุบันด้วยสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนไป การรับกระแสค่านิยมเรื่องเพศภาวะ และเพศวิถีจากตะวันตก เช่น การแต่งกายที่เผยให้เห็นถึงสัดส่วนรูปร่าง การทักทายด้วยการกอดและสัมผัส การที่ผู้หญิงได้ออกมาแสดงบทบาทในพื้นที่สาธารณะมากขึ้น ทำให้ผู้หญิงและผู้ชายมีโอกาสได้พบปะทำกิจกรรมร่วมกัน เรื่องการสัมผัสตัวกันระหว่างหญิงชายก็ดูจะผ่อนคลายมากขึ้น การรักรวมสองวงตัวจึงมักถูกเน้นไปในประเด็นเรื่องของการรักษาความบริสุทธิ์ก่อนแต่งงานของผู้หญิงค่อนข้างมาก โดยเฉพาะผู้หญิงที่ถูกจับตามองมากเป็นพิเศษก็คือเด็กสาวที่กำลังอยู่ในวัยรุ่นซึ่งสังคมมองว่ายังไม่ถึงวัยที่ควรจะมีเพศสัมพันธ์

ในทรรศนะของนักเขียนนักประวัติศาสตร์อย่างสุจิตต์ วงษ์เทศ คำว่า **กุลสตรี รักรวมสองวงตัว พรหมจารี พรหมจารี** เป็นคาถากำกับความเป็นผู้หญิงที่ถูกเผยแพร่ ด้วยคติความเชื่อความคิดของชนชั้นนำไทยที่ยึดถือเอาวิธีคิดเรื่อง “พรหมจารี” ซึ่งได้รับอิทธิพลของแนวคิดและค่านิยมเรื่องเพศของตะวันตกสมัยวิคตอเรียน ซึ่งเข้ามาในสยามสมัยรัชกาลที่ 4

“พรหมจารีเป็นของฝรั่ง ไม่ใช่ของไทยอย่างที่เชื่อกันมา
ขณะนี้ผู้หลักผู้ใหญ่มักชอบพูดว่า ประเพณีไทยแท้แต่โบราณ
ผู้หญิงทุกคนจะต้อง**รักรวมสองวงตัว** จะต้องเป็นสาวพรหมจารี
แต่ให้สังเกตว่า ประเพณีกวนข้าวทิพย์ที่ต้อง**ใช้หญิงพรหมจารี**
ก็ยังคงใช้เด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี ที่ยังไม่มีประจำเดือน เพราะ
คนโบราณรู้ว่า เมื่ออย่างเข้าสู่วัยมีประจำเดือนช่วงอายุ 13 ปี
เด็กจะเริ่มมีความรู้สึกทางเพศ ฉะนั้นเด็กอายุ 13 ปีจะมี
พิธีกรรมเปลี่ยนเด็กเล็กเป็นเด็กโต ถ้าในเอกสารจีนที่พบใน
กัมพูชา เรียกว่า **“พิธีเบิกพรหมจารี”** เพื่อเปลี่ยนสถานะ
จากเด็กสาว ทำขวัญเตรียมรับสถานการณ หรือ **“พิธีลงข่วง”**

เป็นการเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้มีโอกาสพูดคุย สนทนา และนำไปสู่การคบหา มีเพศสัมพันธ์เมื่อเกิดความพึงพอใจ แต่ก็ต้องอยู่ในความควบคุมของที่บ้าน พี่เลี้ยง ผู้ใหญ่ รั้ว รั้ว ฟัง มีการมาขอผี ขอขมาลาโทษ ผู้ใหญ่ยอมอภัยให้สามารถอยู่กินกันได้ไม่เสียหาย ถ้าอยู่ไม่ได้ก็เลิกกันไป²

นอกจากสำนวน “รักนวลสงวนตัว” ที่ใช้สอน เตือน หรือปรามผู้หญิงให้ระมัดระวังเรื่องการปฏิบัติตนทางเพศแล้ว ในภาษาไทยยังมีคำสอนซึ่งถูกนำมาใช้กับเรื่องเพศในทำนองเดียวกันนี้อีกหลายคำ เช่น “**อดเปรี้ยวไว้กินหวาน**” หรือ (อย่า) “**ชิงสุกก่อนห่าม**”⁴ ทั้งสองสำนวนนี้ใช้พูดได้กับทั้งผู้ชายและผู้หญิง แต่ก็ยังคงเน้นสั่งสอนผู้หญิงมากกว่าอยู่นั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะสังคมไทยตัดสินคุณค่าเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงไม่เท่ากันดังเช่นมีคำว่า “**เสียตัว**” “**ได้เสีย**”⁶ โดยผู้ที่เป็นฝ่าย “ได้” คือ ผู้ชาย (ได้เปิดบริษัทได้ พิชิตพหุภรรยาของผู้หญิง ได้มีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง) และผู้ที่เป็นฝ่าย “เสีย” คือ ผู้หญิง (เสียพหุภรรยา เสียความบริสุทธิ์)

² สุจิตต์ วงษ์เทศ. “พูดถึง “เพศ” ใน มิติวัฒนธรรมไทย”. ใน *ผู้จัดการออนไลน์*, 6 กันยายน 2548 โพลดีโนเว็บไซต์ <<http://chailita.exteen.com/20060421/entry>>

³ *อดเปรี้ยวไว้กินหวาน* เป็นสำนวนหมายความว่า ละทิ้งสิ่งที่ไม่ดีเพื่อเอาสิ่งที่ดีกว่าไม่เอาของเลวโดยมุ่งจะเอาของดี อดใจรอผลข้างหน้าซึ่งจะได้ดีกว่า ฯลฯ ... (ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) *สำนวนไทย*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2543) เมื่อนำมาใช้กับเรื่องเพศ หมายถึง ให้อดใจรออย่าเพิ่งมีเพศสัมพันธ์ จนกว่าจะถึงเวลาที่เหมาะสม (วันแต่งงาน)

⁴ *สุกก่อนห่าม* หมายความว่า เร่งร้อนทำก่อนถึงเวลาสมควร ดันรนทำก่อนถึงเวลาสมควร ดันรนทำไปทั้งๆ ที่ยังไม่ถึงเวลา เป็นสำนวนที่เปรียบเทียบกับผลไม้ที่ต้องห้ามก่อนแล้วจึงจะสุก (ดูขุนวิจิตรมาตรา, อ้างแล้ว) เมื่อนำมาใช้ในเรื่องเพศ ใช้กล่าวเปรียบเทียบกับเด็กวัยรุ่นที่ยังอ่อนต่อโลก แต่รีบอ่านมีคูรั้งและได้เสียกันก่อนถึงวัยอันสมควร อ้างใน สุระปะนิย์ นาคกรพรรพ. *ภาษา-พาสาวอักษร ก-ฮ ๒๐๐* สำนวน. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ. 2523.

⁵ *เสียตัว* เป็นสำนวนหมายความว่า เสียความบริสุทธิ์แก่ชาย ตกเป็นเมียชาย สำนวนนี้เป็นสำนวนที่เก่าแก่ที่สุดสำนวนหนึ่งในกฎหมายลักษณะผ้าเมียพระเจ้าอู่ทอง ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) *สำนวนไทย*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2543.

⁶ *ได้เสีย* เป็นสำนวนหมายความว่า ชายหญิงได้เป็นสามีภรรยา กัน ความหมายหนักไปในทางว่าตกลงปลงใจกันเอง “ได้” หมายถึง ชายได้หญิง “เสีย” หมายถึง หญิงเสียตัวแก่ชาย... ความหมายของคำ “ได้เสีย” แสดงว่าได้กันเองโดยไม่ได้แต่งงาน เป็นสำนวนที่เราใช้กันมาเก่าแก่ที่สุดสำนวนหนึ่งและใช้มาจนปัจจุบัน (ขุนวิจิตรมาตรา, อ้างแล้ว)

แรด ดอกทอง: ป้ายปักเมื่อไม่รักนวล

ในขณะที่การรักนวลสงวนตัวถูกให้ค่าว่าเป็นคุณสมบัติที่แสดงถึงเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของผู้หญิง ผู้หญิงที่ละเมิดค่านิยมเรื่องรักนวลสงวนตัวย่อมถูกสังคมตำหนิติเตียน ดูถูก และประณามเพราะพวกเขาเธอได้ทำทนายชนบของความเป็น “ผู้หญิงดี” ในเรื่องเพศ ซึ่งในภาษาไทย (ทั้งในภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ภาษาแสดง และภาษาเขียน) มีคำตำหนิ หรือประณามผู้หญิงที่มีพฤติกรรมและการแสดงออกทางเพศในทางที่ไม่รักนวลสงวนตัวอยู่หลายคำ ตั้งแต่คำที่มีระดับน้ำเสียงไม่รุนแรงมาก เช่น คำว่า *ดัดจริต* *แแต่ะแแต่* ไปจนกระทั่งถึงคำตำหนิที่หยาบคายมากๆ เช่น คำว่า *ร้าน แรด* (*อีแรด*, 11 ร.ด.)

ดอกทอง (อีดอกทอง) แพศยา

ดัดจริต ก. แสร้งทำกริยาหรือวาจาให้เกินควร.⁷

แแต่ะแแต่, แแต่ะแแต่ ก. 1. *ดัดจริต* ดัดคืบ เช่น เป็นผู้ขายแท้ๆ แต่เล่นละครได้ *แแต่ะแแต่* เหมือนกะเทยจริงๆ 2. *ท่าทางดุกดิก* น่าเอ็นดู เช่น หม่าตัวนี้ *แแต่ะแแต่* ี ประจบเจ้าของดีจัง 3. *เที่ยวกรีดกราย* เช่น วันๆ งานการไม่ทำ *เที่ยวแแต่ะแแต่* ไปด้วย⁸

ร้าน ก. *อยาก, ใคร* (มักใช้ในทางกามารมณ์); *ريب, ด่วน*.⁹

แรด โดยทั่วไปหมายถึง ชื่อของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง หนึ่งหน้า หยาบ มี 4 เท้า มีนอที่สั้นจุก จากการสืบค้นที่มาของการที่คำว่า “แรด” ได้กลายมาเป็นคำตำหนิที่เฉพาะสำหรับผู้หญิง พบว่ามีผู้ให้ข้อมูลที่อ้างอิงถึงคำพูดของเจ้าหน้าที่ดูแลสัตว์ป่าที่เล่าต่อๆ กันมาว่า อาจจะมาจากพฤติกรรมของแรดตัวเมียที่จะมีความต้องการทางเพศสูงมากในช่วงฤดูผสมพันธุ์ และเมื่อมีแรดตัวผู้มาผสมพันธุ์ก็อาจไล่ขวิดตัวผู้จนตัวผู้ตายได้

⁷ ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 401.

⁸ ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 68.

⁹ ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 953.

สำหรับคำว่า “แรด” ที่เป็นคำแสลงนั้น ถูกให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายดังนี้

แรด (ปาก) ก. *ดัดจริต*¹⁰

แรด ก. *ประพฤติชั่วเหลวแหลกและประเจิดประเจ้อทางผู้สาว* เช่น เด็กสมัยนี้**แรด**มาก มีแฟนตั้งแต่อายุน้อย ในหมวดคำเดียวกันนี้ยังมีคำว่า **11 ร.ด.** (ลิป-เฮ็ด-รช-ดอ) และ **66 ร.ด.** (หก-ลิป-หก-รช-ดอ) ด้วย หมายถึง *ประพฤติชั่ววุ่นและประเจิดประเจ้อทางผู้สาว* (เป็นคำเลียนเสียงของคำแรด) เช่น **11 ร.ด.** อย่างนี้ระวังจะฉีกผ้าอ้อมไม่ทัน. (เลข 11 และ 66 แทนสระ “แ-”) นอกจากนี้ยังมีคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกันอีก แต่มีนัยในเชิงที่ไม่แสดงออกประเจิดประเจ้อ เช่น คำว่า **แรดเจียบ แรดหลบใน** เช่น ดาราคนนี้**แรดเจียบ** ทำตัวเรียบร้อย แต่เบื้องหลังเปลี่ยนคู่นอนเป็นว่าเล่น¹¹

ในภาษาถิ่นของภูมิภาคต่างๆ ก็มีคำประณามพฤติกรรมและการแสดงออกด้านเพศและความสัมพันธ์ทางเพศของผู้หญิง ที่มีความหมายตรงกับคำว่า “แรด” หรือ “ดัดจริต” ในภาษาไทยภาคกลางเช่นกัน ได้แก่คำว่า “**แฮ่น**” และ “**สะหลิด**” ในภาษาถิ่นภาคเหนือ คำว่า “**แฮด**” หรือ “**หีเคียว**” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน¹² และคำว่า “**ฮ้อร้อ**” ในภาษาถิ่นภาคใต้¹³

คำศัพท์ที่นิยมใช้คำ หรือประณามผู้หญิงในเรื่องเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมทางเพศในทางที่ไม่ดีซึ่งมีความหมายที่รุนแรงคือ คำว่า “**แพศยา**” และ “**ดอกทอง**” ซึ่งทั้งสองคำเป็นคำที่เก่าแก่มาปรากฏหลักฐานการใช้อยู่ในกฎหมาย และวรรณคดีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ซึ่งในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปี พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายว่า

แพศยา น. *หญิงหาเงินในทางประเวณี, หญิงถ้อย, หญิงลำสอน.* (ส. เวศุยา; ป. เวลียา).

¹⁰ ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 978.

¹¹ ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 136.

¹² ดูเพิ่มเติมในคำว่า “หี”

¹³ เว็บไซต์ <<http://th.wikipedia.org/wiki/ภาษาไทยถิ่นใต้>>

ดอกทอง น. หญิงใจง่ายในทางประเวณี (เป็นคำด่า).

สำหรับคำว่าดอกทองนี้มีผู้อธิบายถึงที่มาของคำไว้หลายกระแส บ้างก็ว่าเป็นคำที่เพี้ยนมาจากคำด่าในภาษาจีนแต่จื๊วว่า “**หลงท่ง**” หมายถึง **แดงเหมือนเหล็กเผาไฟ** มักใช้คำนี้กับผู้หญิงที่มีมากในกามารมณ์ บ้างก็ว่า “ดอกทอง” มาจากดอกของต้นทองกวาวซึ่งมีสีแดง ซึ่งภาษาชาวบ้านเรียกว่าต้นดอกทอง ในสมัยโบราณในย่านสำเพ็งซึ่งมีสำนักนางโลมหลายแห่งมีต้นทองกวาวขึ้นอยู่ หนุ่มๆ ในสมัยโบราณจึงเรียกว่าไปบ้านดอกทองกัน คำว่าดอกทองก็เลยถูกนำมาโยงกับหญิงบริการ (ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของผู้หญิงประพฤติน่าไม่ดีทางเพศ) ไป นอกจากนี้ก็ยังมีคนอธิบายว่า “ดอกทอง” มาจากชื่อของวานชนิดหนึ่งซึ่งมีกลิ่นฉุนแรง ใครได้สูดดมเข้าไปก็จะเกิดระคะ และอีกคำอธิบายหนึ่งก็ว่า “ดอกทอง” มาจากคำผวน “**ดอง-ถอก**” ซึ่งถูกเทียบเคียงกับอวัยวะเพศผู้ชาย หรือ “**ซึ่งเกี่ยว (ดอง) กับอวัยวะเพศชายที่ถูกถอก**” บ้างก็ว่าคำๆ นี้มาจากลายตามตัวของตัวเงินตัวทองสัตว์ที่คนไทยรังเกียจ จึงถูกนำมาเป็นคำด่าผู้หญิงที่ทำตัวไม่ดีนั่นเอง และคำอธิบายถึงที่มาของคำว่า “ดอกทอง” แหล่งสุดท้ายก็คือ ดอกทองหมายถึงดอกไม้ที่มีสีแดง (อย่างดอกทองกวาว) ซึ่งเป็นสีของเจ้าแม่กาลี (สีของเลือด) เทพสตรีในภาคดุร้ายตามความเชื่อของฮินดู ซึ่งพิธีการบูชาเจ้าแม่กาลีพิธีหนึ่งที่เชื่อกันว่าเจ้าแม่โปรดปรานมากคือ พิธีตันตระ หรือ พิธีเสฟสังวาสหมู่¹⁴ เจ้าแม่กาลีจึงถือเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของความล้ำสอนและอาจเป็นไปได้ว่าคำว่า **กาลี** นั้นต่อมาถูกใช้เพื่อบริภาษผู้หญิงที่ประพฤติน่าล้ำสอนว่า **กาลี/กระหรี**¹⁵

¹⁴ พิธีตันตระปฏิบัติโดยให้ผู้ชายหญิงผู้ศรัทธาประสาทะ เข้าโบสถ์หรือที่อันรโหฐานแล้วปิดไฟให้มีมืดจากนั้นให้ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิงค่อยๆ เอื้อมมือคลำไขว่คว้าหากัน หากคลำได้ถูกคู่หนึ่งก็ต้องเสฟสังวาสกันโดยมีเลือกว่าจะเป็นญาติสนิทมิตรสหายหรือแม่แต่พ่อแม่พี่น้องกันก็ต้องกระทำกรรมสมสู่กัน ในคัมภีร์โบราณเล่าว่าถ้าเป็นแม่เป็นลูก เป็นพ่อเป็นลูก หรือเป็นพี่น้องกันหากได้เสฟสังวาสกันในพิธีตันตระนี้ก็จะทำให้ได้บุญมาก เพราะพระแม่กาลีจะโปรดปรานมากเป็นพิเศษ และจะให้พรผู้บูชา

¹⁵ ดูเพิ่มเรื่องที่มาต่างๆ ของความหมายของคำว่าดอกทองได้ที่ กวิน. *ดอกทอง*, โปสต์เมื่อ 29 ก.พ. 2551 เว็บไซต์ <<http://gotoknow.org/blog/kelvin/168214?class=yuimenuitemlabel>>

ที่น่าสนใจคือ ในขณะที่คำว่า “ดอกทอง” เป็นคำหยาบที่ถูกนำไปใช้เป็นคำตำหนิถึงที่เจ้าชู้ หรือมีพฤติกรรมทางเพศนอกกรอบ มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายจำนวนมาก แต่กับผู้ชายที่มีพฤติกรรมเช่นเดียวกันนี้ สังคมไม่เพียงไม่กล่าวประณาม กลับยกย่องชื่นชมด้วยซ้ำว่าเป็น “ชายชายตรี”

“กลับกันลองให้กระต่ายพินิจเรื่องนี้ด้วยเหตุความเจ้าชู้ของผู้หญิงคูสิ เรื่องจะต้องตกเป็นข้อครหาต่อเธอผู้นั้นว่า “อีนางกาเก” หรือถ้าจะให้สาแก่ปากต้อง “อีดอกทอง!” ตัวอย่างอาจลากไปถึงคู่สามีภรรยา ที่ครองเรือนมีบุตรธิดาด้วยกัน หากสามีมีภรรยาน้อย สังคมยังพออนุโลมกับการกระทำของสามีผู้นั้นได้แม้ไม่ใช่ทั้งหมดของสังคม ในขณะที่หากภรรยาคบชู้ผู้ชายละก็ สังคมเดียวกันนี้แหละที่ไม่อาจยอมให้เรื่องนี้อนุโลม หรืออนุญาติให้เกิดขึ้นได้ในสังคมนั้นๆ”¹⁶

อุดมคติเรื่องเพศที่กดขี่ความเป็นหญิง และนำมาซึ่งปัญหาสุขภาพทางเพศ

จากตัวอย่างที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าสังคมไทยมีความคาดหวัง และมีการควบคุมในเรื่องการประพฤติปฏิบัติตนของผู้หญิงในเรื่องต่างๆ รวมถึงเรื่องเพศอย่างเคร่งครัด ดังจะเห็นได้จากการมีคำประณามผู้หญิงที่ละเมิดความเป็น “ผู้หญิงดี” ที่สังคมกำหนดไว้อย่างมากมาย โดยในบรรดาคำตำหนิ คำว่าผู้หญิงที่ไม่ประพฤติปฏิบัติตนตามที่สังคมคาดหวังนั้น คำตำหนิที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ หรือการละเมิดค่านิยมหรือคำสอนเรื่องรักนวลสงวนตัวถือเป็นคำตำหนิรุนแรงที่สุด การควบคุมเรื่องเพศผ่านวาทกรรมคำสอนเรื่องการรักนวลสงวนตัวนี้แทรกซึมอยู่ในทุกๆ บริบทของสังคม ตั้งแต่อาณาบริเวณบ้าน

¹⁶ ชัย เสรี. *อวัยวะเพศหญิง: สิ่งศักดิ์สิทธิ์อันดับสอง*. 4 ม.ค. 2550 เว็บไซต์ <http://www.praphansam.com/new/forum/forum_posts.asp?PN=34&TID=6127>

สถาบันการศึกษา สถาบันการแพทย์ ศาสนา ไปจนกระทั่งสื่อต่างๆ และเมื่อมีข่าวเรื่องปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชน หรือเมื่อถึงช่วงเทศกาลต่างๆ ที่เชื่อกันว่าจะมีเยาวชนเสียตัว สื่อมวลชน ตลอดจนองค์กรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนของภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆ ก็จะไปกันตั้งตัวต่อการจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมค่านิยมเรื่องการรักษาวงศ์สงวนตัวมากขึ้นอีกเป็นพิเศษที่เห็นได้ชัดเจนคือ การก่อตั้งชมรมรักษาวงศ์สงวนตัวของอดีต สว. หญิงชื่อดังที่จัดกิจกรรมรณรงค์ตามโรงเรียนเพื่อกระตุ้นให้เยาวชนรุ่นใหม่ซึ่งถูกมองว่าไม่รักษาวงศ์สงวนตัวได้กลับมาเห็นคุณค่าของค่านิยมนี้ และรู้จักปฏิบัติตัวและวางตัวอย่างเหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย เช่น

- การจัดทำสติ๊กเกอร์ที่มีข้อความรณรงค์ติดบนรถประจำทางขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ให้วัยรุ่น “รักษาใจ รักษากาย ทั้งหญิงชาย รักษาวัฒนธรรม”
- การรณรงค์ “คาถา 10 อย่าง” สำหรับหญิงสาว ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ¹⁷
- การรณรงค์และฝึกอบรมของโครงการด้านสาธารณสุข สภาสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชานุเคราะห์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันการรักษาวงศ์สงวนตัว ควบคู่กับเรื่องสุขอนามัยของเยาวชนสตรีและการจัดทำคู่มือ “วัยกระเตาะรักษาวงศ์สงวนตัว”¹⁸

หากในขณะที่ยังคงยกย่องคุณค่าของค่านิยมเรื่องการรักษาวงศ์สงวนตัว และตั้งความหวังไว้ว่าค่านิยมนี้จะช่วยป้องกันผู้หญิง และเด็กผู้หญิงจากปัญหาเรื่องเพศต่างๆ ปัญหาได้ ตั้งแต่ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยที่ (สังคมมองว่า) ไม่เหมาะสมซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ อีกมากมายไม่ว่าจะเป็น ปัญหาเรื่องท้องไม่พร้อม ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาเรื่องความเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และปัญหาเรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือถูกระทำความรุนแรงทางเพศ หากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นคือ ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงยังคงต้องเผชิญกับปัญหา

¹⁷ sivakorn ฟันค่านิยม 'เยาวชนสตรี' 'รักษาวงศ์สงวนตัว' คาถาสยบ 'มั่วเซ็กซ์'. โพสต์เมื่อ 27 ก.ย. 2547
เว็บไซต์<http://www.expert2you.com/view_article.php?cat_sel=129000&art_id=1891>

¹⁸ sivakorn, อ้างแล้ว

อันเนื่องมาจากระบบคุณค่าเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีกระแสหลักที่ตอกย้ำอำนาจชายเป็นใหญ่เหมือนเช่นเดิม หรืออาจกล่าวได้ว่าถึงจะรณรงค์ให้รักษนวลสงวนตัวมากขึ้นเท่าไร แต่ปัญหาทางเพศต่างๆ ก็ไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด เนื่องจากค่านิยม “รักษนวลสงวนตัว” ยังคงทำหน้าที่ผลิตซ้ำการควบคุมทางเพศที่คอยตอกย้ำว่าผู้หญิงที่ดีเยี่ยมไม่ควรแสดงความปรารถนาที่จะเรียนรู้ หรือแสดงออกในเรื่องเพศ บอกให้ผู้ชายต้องคอยเป็นผู้นำ และผู้หญิงต้องคอยเป็นผู้ตาม โดยผู้ชายควรต้องเป็นฝ่ายมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องเพศมากกว่าผู้หญิงไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องเพศ ผู้หญิงถูกขู่ให้ตกอยู่ในสถานะเสียเปรียบกว่า เพราะต้องเป็นฝ่ายท้อง ผลที่ตามมาจากค่านิยมความเชื่อในเรื่องเพศเช่นนี้ก็คือ ผู้หญิงทุกรุ่นทุกวัยถูกปิดกั้นจากการเรียนรู้และการทำความเข้าใจในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยและเรียนรู้ถึงการมีความสุขทางเพศ เรื่องการป้องกันตนเองจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ และเรื่องการเรียนรู้เท่าทันปัญหาทางด้านสุขภาพะทางเพศที่เกิดขึ้น เพราะผู้หญิงอายุที่จะสำรวจเรียนรู้ร่างกายตนเอง อายุที่จะพูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องเพศ อายุที่จะสื่อสารกับคู่เพื่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัยและได้รับความสุขทั้งสองฝ่าย อายุที่จะไปพบเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านสุขภาพะทางเพศ หรือเมื่อไปแล้วก็ยังคงอาจจะอายุที่จะต้องพูดหรือสื่อสารอย่างตรงไปตรงมากับผู้ให้บริการเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยที่ถูกต้องได้

เพศวิถีศึกษา: เรื่องเพศ วิถีชีวิต และสิทธิทางเพศ

ในสังคมไทยเรื่องเพศก็ถือเป็นเรื่อง “ละเอียดอ่อน เป็นเรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องไม่ควรเปิดเผยซอรั้น” เรื่องเพศจึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรนำมาเปิดเผยหรือกล่าวถึงในที่สาธารณะ ค่านิยมความเชื่อเรื่อง “การรักษนวลสงวนตัว” ถูกนำมาใช้เป็นแนวคิดหลักในการรณรงค์แก้ปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของเยาวชน และรณรงค์เรื่องการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์เสมอเมื่อพูดถึงพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนหญิง สถาบันทางสังคมต่างๆ ได้พยายามสื่อสารสร้างกระบวนการกล่อมเกลายาวชนโดยพร่ำบอกว่าเด็กและเยาวชนในฐานะอนาคตของชาติยังไม่ถึงวัยที่ “สมควรจะเข้าไปยุ่งเกี่ยว” กับเรื่องเพศ มุมมองทางสังคมในเรื่องเพศ

ดังกล่าวสอดคล้องกับอุดมการณ์เรื่องเพศในยุคสมัยวิคตอเรียน¹⁹ ซึ่งได้เข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีคิดของคนไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 และกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมเรื่องเพศซึ่งตกทอดมาสู่สังคมไทยจวบจนกระทั่งปัจจุบัน²⁰

ค่านิยมเรื่องการรักษานวลสงวนตัวนอกจากจะแสดงถึงการควบคุมผู้หญิงในเรื่องเพศแล้ว ยังแฝงนัยเรื่องของ “วัยที่เหมาะสม” ในการมีเพศสัมพันธ์ด้วย โดยคำที่มาคู่กันกับคำว่า “รักษานวลสงวนตัว” ก็คือคำว่า **“การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร”** ซึ่งคำๆ นี้อาจตีความได้หลายอย่าง เช่น ถ้ามองจากมุมมองสังคมและวัฒนธรรมแล้ว “การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร” จะหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ในวัยที่ยังไม่เหมาะสม เช่น ในวัยเด็ก หรือยังเป็นเยาวชนซึ่งอยู่ในช่วงของการศึกษาเล่าเรียน และเป็นช่วงอายุที่ไม่พร้อมทางวุฒิภาวะและความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่จะตามมา²¹ แต่หากอธิบาย “การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร” ด้วยองค์ความรู้อีกด้านหนึ่งคือ ด้านกายวิภาคของอวัยวะสืบพันธุ์ ก็จะหมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนที่อวัยวะสืบพันธุ์จะพร้อมในการเจริญพันธุ์เต็มที่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางเพศโดยทำให้อวัยวะสืบพันธุ์ได้รับ

¹⁹ “ผู้คนในยุควิคตอเรีย ค่อนข้างที่จะเจ้าระเบียบและพิถีพิถันมาก และมีการสร้างปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องเพศเสมือนกับว่ามันไม่ได้มีอยู่ ประหนึ่งว่าผู้คนในสมัยนั้นไม่ได้มีร่างกายแต่อย่างใด กล่าวคือ สิ่งเหล่านี้เป็นท่าทีส่วนหนึ่งของการรณรงค์หรือการเผยแพร่ต่อบรรดาผู้หญิงให้เข้าใจว่าเป็นอย่างนั้น พวกเขาได้พร่ำสอนผู้หญิงให้อยู่ในโอวาท มีความประพฤติที่เรียบร้อยเหมาะสม และยังบอกอีกด้วยว่า เรื่องเพศหรือเรื่องเซ็กส์นั้นไม่ใช่เรื่องสนุก และด้วยเหตุดังนั้นพวกเขาจะคิดว่าเรื่องอื่น เช่น ให้นึกถึงการทำความสะอาดครัวเรือน ในขณะที่บรรดาสามีของพวกเขามีความต้องการพยายามให้กำเนิดทายาท เป็นต้น แต่ในเวลาเดียวกันนั้น เมื่อเราออกไปยังท้องถนน เราจะพบว่า มีบรรดาโสเภณีกันอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง เพราะผู้คนในยุควิคตอเรียนต่างก็บ้าเซ็กส์กันอย่างเต็มที่ ซึ่งอันนี้มันเป็นไปได้ อย่างไรก็ตาม พวกเขาทั้งหมดคิดถึงกันแต่ในเรื่องนี้อยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าพวกเขาได้ถูกสะกดข่มในเรื่องทางเพศกันมากนั่นเอง ดังนั้นเรื่องเพศหรือเรื่องเซ็กส์มันจึงตีกลับขึ้นมาในหมู่พวกเขา ถึงขั้นเจ็บป่วยกันเลยทีเดียวและมากขึ้นๆเรื่อยๆ” ทักษะทางความรู้และขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศแบบวิคตอเรียนได้เข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีคิดของคนไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 และกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมเรื่องเพศซึ่งตกทอดมาสู่สังคมไทยจวบจนกระทั่งปัจจุบัน อ้างจากมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน. ไม่ปรากฏชื่อผู้แปล. “ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องเพศ” แปลจาก Michel Foucault. “History of Sexuality” <<http://www.geocities.com/finartcmu2001/newpage14.htm>>

²⁰ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน, อ้างแล้ว

²¹ สุทธิดา มะลิแก้ว. “เด็กติดเซ็กส์ VS รักษานวลสงวนตัว”. ใน เก็บมาคิดเอามาเขียน เว็บไซต์ประชาชาติคอม, 11 กรกฎาคม 2548 <http://www.prachatai.com/05web/th/columnist/viewcontent.php?SystemModuleKey=Column&System_Session_Language=Thai&ColumnistID=6&ContentID=133&ID=6>

ความกระทบกระเทือน ฉีกขาด หรือได้รับเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ ซึ่งโดยทั่วไปเมื่อก้าวถึงเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร คนส่วนใหญ่จะนึกถึงมุมมองในเรื่องของสังคมและวัฒนธรรม (ซึ่งเชื่อมโยงกับค่านิยมเรื่องการรักนวลสงวนตัว) มากกว่า

ตลอดเวลาที่ผ่านมาการให้ความรู้เรื่องเพศกับเยาวชน มักเน้นไปที่การปิดกั้นเยาวชนให้ห่างไกลจากเรื่องเพศ ด้วยการปลูกฝังค่านิยมเรื่องการรักนวลสงวนตัว การมองเรื่องเพศแต่ในเชิงกายวิภาคหรือสรีระที่แตกต่างระหว่างชายและหญิง การสอนให้เยาวชนต้องควบคุมอารมณ์ความรู้สึกทางเพศของตนเองด้วยการหันไปทำกิจกรรมอย่างอื่น เช่น เล่นกีฬา ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ไม่สามารถสนองตอบความสนใจใคร่รู้ หรือให้คำตอบกับคำถามในเรื่องเพศของเยาวชน และสวนทางกับการที่สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยเรื่องเพศ ซึ่งเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกช่องทาง

การเรียนรู้เรื่องเพศที่ส่งเสริมการวิเคราะห์หิวพากษ์ของเด็กและเยาวชน จึงน่าที่จะให้ความสนใจกับการศึกษาภาษาและอิทธิพลของภาษาที่สืบทอดอุดมการณ์เรื่องเพศ วิเคราะห์และทำความเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีเรื่องเพศที่คนในสังคมไทยยึดถือ เพื่อพิจารณาให้เห็นถึงระบบเพศภาวะที่ตีกรอบความเป็นผู้ชายความเป็นผู้หญิง และเพศวิถีที่แฝงมากับพิธีกรรมและวัฒนธรรมของชุมชน/กลุ่มคนในสังคมต่างๆ การเรียนรู้เรื่องเพศควรสร้างกระบวนการที่ส่งเสริมศักยภาพการคิดของเด็กและเยาวชนที่สัมพันธ์กับปรากฏการณ์เรื่องเพศในสังคมร่วมสมัย เพื่อฉายให้เห็นว่าเรื่องเพศ เพศวิถี หรือวิถีทางเพศ ไม่ใช่ปัญหา แต่เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ เป็นส่วนผสมของวัฒนธรรมและความหมายทางสังคมวัฒนธรรม เป็นอารมณ์ความรู้สึก ทัศนคติ และที่เกี่ยวข้งกับทัศนคติและความเป็นตัวตน ซึ่งคนทุกคนควรตระหนักถึงสิทธิทางเพศในการที่คนเราจะเลือกเป็นเพศใด มีการแสดงออกทางเพศแบบไหน มีเพศวิถีเป็นแบบใด เพราะสิทธิทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ทุกคนพึงเคารพ

กล่าวถึงที่สุดแล้วการเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องเพศที่ดี ควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์อย่างลงลึกถึงกระบวนการกล่อมเกลாத่างสังคม การปลูกฝังค่านิยมและความคิดความเชื่อเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีต่างๆ ซึ่งส่งผลให้ผู้หญิงขาดความรู้ และขาดซึ่งศักยภาพในการที่จะเลือก

ตัดสินใจดำเนินชีวิตทางเพศได้ด้วยตนเอง ขณะเดียวกันก็ทำให้วัยรุ่นชาย มีโอกาสจะเรียนรู้เรื่องเพศได้อย่างเปิดเผยมากกว่าวัยรุ่นหญิง ทำให้วัยรุ่นชายแสวงหาประสบการณ์ทางเพศอย่างไม่มีขีดจำกัด และแสดงออกซึ่งเสรีภาพทางเพศได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับในความเป็นชายของตน

“รักนวลสงวนตัว” จึงเป็นภาษาที่แสดงถึงการกดขี่บังคับทางเพศต่อผู้หญิง และเป็นสโลแกนยอดนิยมของการรณรงค์ที่เคลือบด้วยอุดมการณ์ **“เพศสัมพันธ์ในกรอบการแต่งงานหรือเพศสัมพันธ์ของผู้ใหญ่ ถือเป็นเพศสัมพันธ์ที่ชอบธรรม”** ซึ่งนอกจากผู้ชายแล้ว เด็ก เยาวชน และผู้หญิงไม่เพียงมีเพศสัมพันธ์จนกว่าจะแต่งงาน การที่โครงการรณรงค์ส่วนใหญ่ได้ยึดเอาค่านิยมเรื่องการรักนวลสงวนตัวมาเป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาเรื่องเพศในสังคมนั้น กำลังสะท้อนความคาดหวังและบทบาททางเพศที่กำกับระบบคิดเรื่องเพศของคนในสังคมในเรื่องเพศวิถีของเยาวชนและผู้หญิง และละเลยการวิเคราะห์ให้เห็นถึงบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยผลักดันให้เด็กและเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน มิติความสัมพันธ์เชิงอำนาจอันเป็นตัวแปรสำคัญในการต่อรองการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กและผู้หญิงในสถานการณ์ต่างๆ อีกทั้งยังนำเอามาตรฐานศีลธรรมจริยธรรมมาพิพากษาและประณามพฤติกรรมทางเพศของเด็กและผู้หญิงโดยมิได้ใส่ใจกับบริบทแวดล้อมและค่านิยมทางสังคมซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญ

ท่ามกลางกระแสที่เขย่ารกรากของระบบค่านิยม ความคิดและความหมายทางวัฒนธรรมใน “เรื่องเพศ” ที่แปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ค่านิยมเรื่องการรักนวลสงวนตัว หรือละเว้นเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจึงดูเป็นความพยายามที่สวนกระแส และไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและวัฒนธรรมทางเพศของวัยรุ่นไทยภายใต้บริบทของโลกาภิวัตน์และกระแสบริโภคนิยมการรณรงค์เรื่องรักนวลสงวนตัว นอกจากจะไม่ได้ส่งเสริมศักยภาพของเยาวชนในการคิดวิเคราะห์ **“เรื่องเพศ”** เพื่อปลดปล่อยตนเองออกจากพันธนาการของความเป็นหญิงเป็นชายภายใต้ระบบเพศวิถีแบบไม่เท่าเทียมได้นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาวะทางเพศแล้ว ยังเป็นแนวทางการทำงานซึ่งมิได้คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนในทางเพศ ที่ส่งเสริมให้เยาวชนทุกคนสามารถเข้าถึงการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย หรือ มีเพศสัมพันธ์ในรูปแบบที่ต้องการด้วยความยินยอมพร้อมใจด้วย

ขึ้นคาน

สุไล_ws ชลวไล

สำนวนไทย (ไม่) โบราณ

ขึ้นคาน เป็นสำนวนไทยโบราณที่ใช้กันมาจนทุกวันนี้ หมายถึง **“ผู้หญิงที่มีอายุเลยวัยสาวแล้วแต่ยังไม่ได้แต่งงาน”**¹ มาจากการเรียกเรือที่ถูกยกขึ้นมาจากไว้บนบก (บนคาน) เพื่อรอซ่อม อุดรอยรั่ว หรือทาน้ำมัน ที่ต้องยกเรือขึ้นคาน เพราะเรืออาจจะมีสภาพเก่าแล้ว หรือมีรอยรั่ว การที่เรือถูกยกขึ้นมาอยู่บนคานก็เท่ากับว่าเรื่อนั้นหมดประโยชน์ หรือใช้ไม่ได้ และความหมายนี้เองก็ได้ถูกนำมาใช้เปรียบเทียบกับผู้หญิง

“กาญจนา นาคพันธุ์” อธิบายว่า **“ขึ้นคาน”** เป็นสำนวนหมายถึง **“การเลิกร้างอยู่โดดเดี่ยว ส่วนมากมักใช้กับผู้หญิงที่มีสามีเลิกร้างไม่เกี่ยวข้อง ต้องอยู่คนเดียว หรือใช้กับหญิงสาวที่ไม่มีโอกาสจะหาคู่ได้เหมาะสม เช่น มีฐานะสูงหรือมั่งมีมาก ไม่มีชายใดกล้าเข้าไปเกี่ยวข้อง ต้องค้างเว็ดอยู่ หรือว่าเป็นสาวใหญ่แล้วก็เลยไม่คิดหาคู่ หรือไม่มีชายใดเข้าไปยุ่งเกี่ยว”**²

ในสมัยก่อนคำว่า **“ขึ้นคาน”** ไม่ได้มีความหมายตรงกับที่เราเข้าใจกันอย่างไรในสมัยนี้เสียทีเดียว โดยในสมัยก่อนคำๆ นี้ถูกใช้ในสองความหมายคือ ใช้ทั้งกับ **ผู้หญิงที่หย่าร้าง** และ **ผู้หญิงโสดที่ยังไม่ได้แต่งงาน** ในขณะที่ปัจจุบันนี้จะใช้เรียกผู้หญิงที่**ไม่ได้แต่งงาน**มากกว่า ส่วนผู้หญิงที่หย่าร้างนิยมใช้คำว่า **“แม่มา้ย”** แทน โดยคำว่า **“ขึ้นคาน”** เป็นคำที่ใช้เรียกสถานะของผู้หญิง เช่นเดียวกับคำว่า **“โสด”** ส่วนคำนามที่ใช้เรียกแทนผู้หญิงที่ยังไม่มีคู่ ไม่มีสามี หรือยังไม่

¹ กาญจนา นาคพันธุ์, ศ.ดร. ภาษาไทยวันนี้ (รวมคำภาษาไทยน่ารู้จากนิคยสารสกุลไทย และโทรทัศน์) สำนักพิมพ์เพื่อนดี. กรุงเทพฯ: กรกฎาคม 2544. หน้า 25.

² กาญจนา นาคพันธุ์. สำนวนไทย สำนักพิมพ์บำรุงสาสน์ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: พ.ศ. 2522. หน้า 159.

ได้แต่งงานนั้นมืออยู่ด้วยกันหลายคำ โดยบางคำไม่นิยมใช้ในปัจจุบันแล้ว และบางคำก็ยังคงใช้กันอยู่ในท้องถิ่น ได้แก่คำว่า

สาวทันทิก (หรือสาวทิมทิก) น.สาวใหญ่ที่ยังไม่ได้แต่งงาน, สาวที่อึกว่า.³ คำว่าทันทิกมาจากการเรียกมะพร้าวที่จวนแก่ว่า มะพร้าวทิมทิก

สาวเทื่อ คำว่า เทื่อ หมายถึง ว. สาวแก่, ทันทิก; 'ไม่ข้องใจ'⁴ จากการค้นหา คำว่า สาวเทื่อ ในอินเทอร์เน็ต พบว่าคำๆ นี้ น่าจะเป็นศัพท์เก่า เพราะถูกพบในบริบทที่เกี่ยวข้องกับพระวินัยในพระไตรปิฎก ซึ่งได้ระบุว่า *สตรีที่เป็นโสภณี เป็นหม้าย เป็นสาวเทื่อ เป็นชี และกะเทย ไม่ควรไปมาหาสู่กับพระ โดยไม่เป็นกิจจะลักษณะ หรือผิดเวลา* (วิ. ๒/๑๘๑)⁵

สาวเค้น เป็นคำภาษาเหนือ ใช้เรียกผู้หญิงที่ยังไม่แต่งงาน คำว่า เค้น แปลว่า เหลือ เช่น แม่ค้าเอาของไปขายที่ตลาดแล้วขายไม่หมดก็จะ *เค้น*⁶

สาวแก่ หรือในภาษาเหนือใช้คำว่า **สาวเฒ่า** หรือ **สาวแก้ว** ก็เป็นอีกคำที่ใช้เรียกผู้หญิงที่อยู่เป็นโสดไปจนแก่ หรือไม่ได้แต่งงาน

คำเหล่านี้ล้วนแต่เป็นคำที่มีนัยในเชิงตำหนิ ใช้กับผู้หญิงโดยเฉพาะ หรือไม่ก็ใช้กับผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่⁷ ซึ่งแม้ว่าสังคมจะมีความคาดหวังกับทั้งผู้หญิงและผู้ชายไม่ต่างกันว่าควรต้องมีคู่ (ต่างเพศ) และแต่งงานเมื่อถึงวัยที่เหมาะสม อย่างเช่น ทางภาคเหนือก็มีค่านิยมว่า *ถ้าหนุ่มสาวใด เลยวัย 30 แล้ว ยังหาคู่ไม่ได้ คือบ่เป็นหอบเป็นเรือน ถือว่าเป็นที่น้ออบายขายหน้า นับว่าเป็น*

³ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 1185.

⁴ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 544.

⁵ จากเว็บไซต์ ลานธรรมเสวนา <<http://lamdham.net/index.php?act=Print&client=html&f=4&t=24175>>

⁶ ความหมายจากเว็บไซต์ ธานีจักรสาวเค้น <<http://saokem.is.in.th/?md=content&ma=show&id=1>>, <http://lanna.mju.ac.th/lannafestival_detail.php?recordID=6>

⁷ ในภาษาเหนือ ผู้ชายที่เลยวัยเหมาะสมที่จะแต่งงาน หรือมีคู่ แล้วไม่ได้แต่งงาน ก็มีศัพท์เรียกด้วยเช่นกัน โดยเรียกว่า *บ่าวเค้น* หรือ *บ่าวเฒ่า*.

คนสุด คือไม่มีใครต่อไปแล้ว เรียกว่า บ่าวเคঁ็น สาวเคঁ็น หรือ บ่าวเก๋า สาวเก๋า⁸ แต่โดยทั่วไปแล้วผู้หญิงมักถูกกดดันมากกว่า เนื่องจากสังคมมีมาตรฐานที่ไม่เท่ากันระหว่างชายกับหญิงในเรื่องวัย หรืออายุกับการมีคู่ เช่น ผู้หญิงควรแต่งงานกับผู้ชายที่มีอายุเท่าๆ กัน หรืออายุมากกว่า แต่ไม่ควรมีคู่ หรือแต่งงานกับผู้ชายที่อายุน้อยกว่า ตรงข้ามกับผู้ชายที่ควรรหาแฟนที่อายุน้อยกว่า หรืออายุรุ่นราวคราวเดียวกัน แต่ไม่ควรมีแฟนที่อายุมากกว่า หรือการที่ผู้หญิงซึ่งแต่งงานอายุเกิน 30 ปีขึ้นไป จะถูกมองว่าแต่งงานช้า ในขณะที่ผู้ชายที่แต่งงานในอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน กลับถูกมองเป็นเรื่องปกติ

ในขณะที่สังคมมองผู้หญิงโสด ไร้คู่ ขึ้นคาน หรือไม่ได้แต่งงาน ในเชิงเยาะเย้ยถากถางว่าเป็นผู้หญิงที่...ไม่ถูกเลือก...ไม่มีใครเอา หรือ...ชายไม่ออก ผู้ชายโสดกลับไม่ถูกมองแบบเดียวกัน โดยผู้ชายโสดกลับถูกมองว่าเป็นผู้ชายที่หวงแหนความเป็นอิสระ ไม่ต้องการมีพันธะกับใคร เนื่องจากสังคมเปิดช่องให้ผู้ชายสามารถมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสก่อนแต่งงานได้ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย หรือมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาด้วยซ้ำไป และยิ่งผู้ชายคนนั้นพัวพันกับผู้หญิงมากเท่าไร ก็ยิ่งมองว่าเป็นผู้ชายที่เจ้าชู้ มีเสน่ห์มากขึ้นเท่านั้น ในขณะที่ผู้หญิงจะต้อง “รักษานวลสงวนตัว” ไปจนกว่าจะถึงวันแต่งงาน ซึ่งไม่รู้ว่าจะมาถึงเมื่อไหร่ เพราะต้องขึ้นอยู่กับฝ่ายผู้ชายที่จะต้องเป็นฝ่ายเอ่ยปากขอแต่งงานด้วย และสำหรับผู้หญิงการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส หรือมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เป็นสิ่งที่สังคมไทยในยุคปัจจุบันยอมรับไม่ได้อย่างสิ้นเชิง แต่ในทางกลับกัน ถ้าถึงวัยที่ควรมีคู่แล้วแต่ยังไม่มีคู่ ก็จะถูกดูถูกเหยียดหยามอีกว่า ผู้หญิงคนนี้คงต้องมีข้อบกพร่องอะไรสักอย่างถึงได้ไม่มีผู้ชายมาจีบ ผู้หญิงหลายคนตัดสินใจแต่งงานทั้งที่ไม่แน่ใจว่าตนเองพร้อมสำหรับการมีชีวิตคู่หรือไม่ เพียงเพราะถ้าไม่รีบแต่งงานหรือรีบขึ้น “รถไฟขบวนสุดท้าย” ที่ผ่านมา ณ ตอนนั้น ก็อาจไม่มีรถไฟขบวนไหนผ่านมาให้ขึ้นอีกก็ได้

⁸ จากเว็บไซต์ ล้านนาคดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ <http://lanna.mju.ac.th/lannafestival_detail.php?recordID=6>

จากคานธรรมา มาสู่มีสคานทอง

คำว่า “ขึ้นคาน” เป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายกับผู้หญิงทุกชนชั้น ไม่ว่าผู้หญิงคนนั้นจะยากดีมีจนแค่ไหน มีการศึกษาในระดับใด หรือนับถือศาสนาไหน และก็ดูเหมือนว่าผู้หญิงไทยในยุคปัจจุบันจะมีแนวโน้มขึ้นคานกันมากขึ้นทุกทีๆ ไม่ว่าจะโดยตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจก็ตาม เนื่องจากสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้หญิงสมัยใหม่สามารถพึ่งพาตนเองในทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการศึกษา และการเข้าถึงโอกาสด้านการงานที่เปิดกว้างมากขึ้น การแต่งงานสำหรับผู้หญิงไทยสมัยใหม่ถือเป็นเรื่องของสิทธิ และทางเลือก มากกว่าจะเป็นเรื่องของความจำเป็นทางเศรษฐกิจ หรือถูกสังคม บังคับอย่างในสมัยก่อน

ในอดีตที่ผ่านมาผู้หญิงไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาไม่สามารถพึ่งพาตนเอง ได้ไม่ว่าจะในทางเศรษฐกิจ หรือสังคมก็ตาม สำหรับผู้หญิงที่อยู่ในชนบท นอกเหนือไปจากเหตุผลในเรื่องการผลิตทายาทเพื่อสืบทอดวงศ์ตระกูลแล้ว การแต่งงานยังถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้หญิง เพราะการแต่งงานเปรียบได้กับการ “เอาแรงเข้าบ้าน” หรือเพิ่มแรงงานให้กับเศรษฐกิจระดับครัวเรือน เนื่องจาก ค่านิยมของสังคมชนบทผู้ชายถูกคาดหวังให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำ ช่วยผู้หญิงทำมาหากิน และคุ้มครองดูแลทรัพย์สิน เศรษฐกิจในบ้านของผู้หญิงด้วย ในขณะที่ สำหรับสังคมชนชั้นสูง การแต่งงานสำหรับผู้หญิงเกี่ยวข้องกับเรื่องของการ เลื่อนชนชั้นฐานะ และการหาผู้ปกป้องคุ้มครองดูแลทางด้านสังคม ผู้หญิง ชนชั้นสูงส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้ออกไปสัมผัสกับสังคมภายนอกเท่าไรนัก การแต่งงานที่เกิดขึ้นโดยมากจึงเป็นการแต่งงานในลักษณะของการคลุมถุงชน ที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองของผู้หญิงเป็นฝ่ายตัดสินใจเลือกคู่ครองที่เหมาะสมให้ ทั้งนี้เพราะผู้หญิงมีค่าเป็นเพียงทรัพย์สินของบิดามารดา หรือของสามีที่จะ พิจารณายกให้ใครก็ได้ ซึ่งเมื่อบวกเข้ากับค่านิยมมีภรรยามากกว่าหนึ่งคนของ ผู้ชายไทยที่กฎหมายให้การรับรองแล้ว ก็ยิ่งทำให้ผู้หญิงไม่มีทางเลือกมากนัก กับการอยู่โดยไม่แต่งงาน หรือมีโอกาสน้อยมากที่จะอยู่เป็นโสดมาจนเลยวัยมีคู่ หรือไม่ได้ถูกขอไปเป็นเมียใคร จึงไม่แปลกที่คนในสมัยก่อนจะมองผู้หญิงที่

“ชิ้นงาน” ในเชิงตำหนิว่าจะต้องเป็นผู้หญิงที่มีคุณสมบัติอะไรสักอย่างที่ผิดแผกแตกต่างไปจากผู้หญิงส่วนใหญ่ ถึงได้ไม่มีผู้ชายมาขอ

แม้ทุกวันนี้ผู้หญิงไทยอาจไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้ชายทางเศรษฐกิจมากเท่ากับเมื่อก่อน ขณะที่สังคมไทยก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนสถานภาพทางสังคม และโอกาสในการได้รับการศึกษาของผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงไทยมีแนวโน้มที่จะครองตัวเป็นโสดเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ (ยืนยันได้จากสถิติในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2503–2543 ที่มีการสำรวจกลุ่มผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร โดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล)⁹ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเหล่านี้ ทศนคติและค่านิยมทางสังคมในเรื่องของการมีคู่ หรือการแต่งงานก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นเดียวกัน โดยคนสมัยใหม่ให้คุณค่ากับเรื่องของการแต่งงานด้วยความรักมากกว่าแต่งงานด้วยเหตุผลความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และยอมรับแต่เฉพาะรูปแบบความสัมพันธ์ระบบผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตามผู้หญิงแทบจะทุกคนก็ยังคงต้องเผชิญกับความกดดันเรื่องแต่งงานอยู่ต่อไป เนื่องจากสังคมไทยยังคงเป็นสังคมที่ให้คุณค่ากับอุดมการณ์เรื่องครอบครัวในรูปแบบของความสัมพันธ์รักต่างเพศภายใต้ระบอบวิธีคิดแบบผู้ชายเป็นใหญ่ ทำให้ผู้หญิงไทยไปไม่พ้นจากกรอบความคาดหวัง เรื่องการแต่งงานมีครอบครัว จะต้องมีผู้คอยปกป้องคุ้มครองดูแล และมีบุตรไว้สืบสกุลต่อไป หรือเพื่อจะได้ทำหน้าที่ “เมีย” และ “แม่” ที่ดีสมกับความเป็นกุลสตรีตามที่สังคม และครอบครัวคาดหวัง ตัวอย่างเช่น กระทั่งอยากบ่นเรื่องแต่งงาน ในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม ซึ่งมีผู้มาแสดงความคิดเห็นว่า

*“วันนี้เราไปงานแต่งงานของญาติมา แต่งกันอีกแล้ว
และเรารู้สึกอึดอัด เพราะมักจะมีคำถามว่าแล้วเมื่อไหร่เราจะ
แต่ง ให้หาเจ้าบ่าวให้มั๊ย หรืออะไรประมาณนี้ ทุกงานเลย*

⁹ <<http://www.ipsr.mahidol.ac.th/content/Home/Conferencell/Articles/Article07.htm>> ข้อมูลจาก อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์ และอรทัย หงูเจริญพรพานิช. “เช็กซ์แอนเดอะชิตส์”. ใน *ประชากรและสังคม 2550*. วรชัย ทองไทย และสุรีย์พร พันพึ้ง. บรรณาธิการ. นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม. 2550.

ตั้งแต่เราเรียนตรีจบ ญาติๆ เราก็จะถามแบบนี้ ปู่ ย่า ลุง อา
ทุกคนเลย...”

นุ่นเต๊ะ¹⁰

“จะ 30 แล้ว คบมาประมาณ 8 ปี โดนถามเหมือนกัน
เมื่อไหร่แต่งงาน ก็เลยหมั่นกันปีทีแล้ว ต่อมาก็ เมื่อไหร่แต่งงานอีกจนได้
คนที่โดนถามไม่เฉพาะเรา แต่แม่โดนด้วย ทำเอาท่านเครียด
ไปเหมือนกัน เพราะลูกอายุปานนี้แล้ว จนไม่อยากกลับบ้านไป
เจอหน้าใครแล้ว บอกแม่ว่าให้บอกใครเขาไปเลยว่าเลิกกันแล้ว
จะได้ไม่มีใครถามอีก ที่ยังไม่แต่งงานเพราะรู้สึกตัวเองยังไม่
พร้อม เรื่องความมั่นคงนะ แล้วที่หนักใจมากกว่านั้นสิ ทาง
บ้านแฟนไปดูดวงมา ว่าต้องแต่งงาน 33 ถึงจะอยู่กันตลอด
รอดฝั่ง เฮ้อ ไม่มีคนแต่งก็ทุกข์ มีคนแต่งด้วย แต่ต้องรอก็ทุกข์
เนอะ กลุ่มคนเลิกกลุ่มแล้วละ ปล่อยไปตามธรรมชาติของชีวิต
แล้ว”

ตัวแห่ง¹¹

ความกังวลของผู้หญิงที่กลัวการ “ขึ้นคาน” และยังคงคอยให้
ผู้ชายเป็นฝ่ายมาขอ ยังสะท้อนออกมาให้เห็นในเพลงที่ผู้หญิงร้องด้วย

“คำฉายา ว่าเทพธิดาคานทอง คนตั้งให้น้อง เสร้าหมอง
เมื่อยามได้ฟัง หน้าตาขาลง ทรวดทรงเริ่มไม่บอบบาง แต่ชื่อก็
ยังมีคำ น.ส. นำหน้า เห็นรอยตีนกา เวลายิ้มให้กระจก สะท้อน
ในอก เพื่อพอกถึงคนสัญญา มาบอกให้คอย เลื่อนลอยมาหลาย
เวลา หมั่นด้วยสัญญา ใจน้องก็ยังคงล้ารอ...”

¹⁰ นุ่นเต๊ะ โพสต์เมื่อ 11 พ.ย. 2550 เว็บไซต์ <<http://www.pantip.com>>

¹¹ ตัวแห่ง. โพสต์เมื่อ 12 พ.ย. 2550 เว็บไซต์ <<http://www.pantip.com/cafe/siam>>

“ชายอื่นมาขอ น้องก็ยืนยั้นไม่แต่ง ถนอมแก้มแดง รอ
แต่งกับอ้าย ฐู๋ บ่ พ่อแม่เพิ่นบอก บ่แม่นเขาหลอกแล้วบ้อ ลอง
นับพ.ศ.ที่รอกนี้ น้ำตาปรอย”

เพลง “ชิ้นคานเพราะการคอย”¹²

สำหรับผู้หญิง ลำพังแค่ถูกมองในเชิงตำหนิว่าหาแฟน หรือหาสามีไม่ได้ก็
แย่มากพออยู่แล้ว แต่ที่มากกว่านั้นก็คือ คำว่า “ชิ้นคาน” ยังมาพร้อมกับมุมมอง
และทัศนคติที่ตัดสินคุณค่าของผู้หญิงว่า ผู้หญิงคนใดที่อายุเลย 30 ปีขึ้นไป
แล้วยัง (เลือกที่จะ) ไม่มีคู่ แสดงว่าผู้หญิงคนนั้นจะต้องผิดปกติอะไรสักอย่าง
ถ้าไม่เก่งมากเกินไป หรือใฝ่หาทางธรรมมากจนผู้ชายไม่กล้าเข้ามาจีบ ก็อาจจะ
เป็นคนที่มึนสติปัญญาหรืออารมณ์แปรปรวน มีนิสัย หรือพฤติกรรมที่
แปลกประหลาดจนไม่มีใครกล้าเข้าใกล้ หรือที่รุนแรงกว่านั้นก็อาจจะ
เป็นผู้หญิงประเภทที่เกลียดผู้ชาย หรือไม่ก็เป็นผู้หญิงที่รักขอบเขตเดียวกัน สิ่ง
ที่ผู้หญิงทำได้ในการพยายามจะตอบโต้กับชุดความคิดที่มีอคติกับการอยู่เป็นโสด
ของผู้หญิงก็คือ การพยายามสร้างความหมายใหม่ให้กับคำว่า “ชิ้นคาน”
ในรูปแบบต่างๆ และเผยแพร่มุมมองในแง่บวกเกี่ยวกับการอยู่เป็นโสด
ของตนเองให้มากขึ้น รูปแบบต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ การพูดถึงคำว่า “ชิ้นคาน”
ในมุมมองกลับว่า ถึงจะชิ้นคาน แต่คานที่ชิ้นก็เป็น “คานทอง” ไม่ใช่คานธรรมดา
หมายถึง การมีฐานะความเป็นอยู่ที่มั่นคง หรืออาจจะมีทรัพย์สินเงินทอง
มากมายจนใช้ไม่หมด จนผู้ชายไม่มีความหมาย เพราะไม่จำเป็นต้องอาศัย
พึ่งพาผู้ชายในแง่ของสถานะทางเศรษฐกิจ และสังคมใดๆ อีกต่อไปแล้ว
โดยในอินเทอร์เน็ตมีบทกลอนแนวข้างขึ้นเกี่ยวกับเรื่องตำนานคานทอง
บทกลอนหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจนมีผู้ส่งต่อกันไปเป็นทอดๆ เล่าถึงที่มา
ของคำว่าคานทองไว้ว่า

¹² เพลง ชิ้นคานเพราะการคอย ร้องโดยศิริพร อำไพพงษ์.

“นานมาแล้วมีเศรษฐีคนหนึ่งประกาศว่าใครที่ต้องการแต่งงานกับลูกสาวของตน จะต้องนำทองคำหนักมาเป็นค่าสินสอด ชายหนุ่มผู้ยากจนซึ่งเป็นคนรักของลูกสาวเศรษฐีได้ยินดังนั้นจึงตัดสินใจเดินทางไกลไปขุดทอง เพื่อมาขอลูกสาวเศรษฐี เวลาผ่านไป 30 ปี ชายหนุ่มคนเดิมนำทองคำตามจำนวนที่เศรษฐีต้องการมาให้ แต่กลับพบว่าหญิงสาวที่เขาเฝ้ารอคอย ณ ตอนนี้ได้กลับกลายเป็นสาวใหญ่รุ่นคุณป้า ทำให้เขาถึงกับตกใจรับไม่ได้ สิ้นสติเสียชีวิตไป ทิ้งทองคำจำนวนมากเอาไว้ให้กับลูกสาวเศรษฐี ลูกสาวเศรษฐีจึงได้นำทองคำทั้งหมดมาสร้างเป็นคานไว้นั่งเล่นฟังเพลงให้สบายใจ และทิ้งไว้ให้เป็นสมบัติให้คนรุ่นหลังได้นึกถึงตำนานนี้”¹³

คำว่า “คานทอง” กลายเป็นคำที่ถูกพูดถึงกันอย่างกว้างขวางขึ้นมาอีกครั้งเมื่อสื่อมวลชนได้ลงข่าวเกี่ยวกับการจัดประกวด “**มิสคานทอง**” ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546 โดยการประกวดนี้เป็นการประกวดเพื่อคัดเลือกสาวงามที่มีคุณสมบัติ และความสามารถ ซึ่งอยู่ในวัย 30 ปีขึ้นไป และยังมีคู่ครองมาดำรงตำแหน่ง “มิสคานทอง” เพื่อร่วมทำกิจกรรมการกุศลให้กับสังคม วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดการประกวดนี้ก็คือ เพื่อสนับสนุนให้ผู้หญิงตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง ว่าแม้จะไม่มีคู่ แต่ก็สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้ และเพื่อท้าทาย ปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมที่มีต่อคำว่า “ขึ้นคาน” ซึ่งมีนัยในเชิงครหานินทา ทับถมและล้อเลียนผู้หญิง ให้มาเป็น การมองผู้หญิงโสดในแง่ของมีคุณค่า และเคารพในการตัดสินใจเลือกดำเนินชีวิตของผู้หญิง ให้ผู้หญิงสามารถตัดสินใจมีชีวิตคู่เมื่อพร้อม โดยไม่ต้องคำนึงหรือกังวลว่าจะขึ้นคาน หรือแตกต่างจากผู้อื่น¹⁴

¹³ ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. สรุปลจากบทกลอนที่ลงในเว็บไซต์ คานทองคลับ <<http://khan-thong-club.exteen.com/20051112/entry>>

¹⁴ แถลงข่าวโครงการประกวดมิสคานทอง ประจำปี พ.ศ. 2547 ข้อมูลจากเว็บไซต์ <<http://www.thaimiss.com/news.php?id=N0114>>

“ปีที่แล้วผู้ชายไปดูการประกวดเยอะพอสมควร และส่วนใหญ่เขาก็ผิดคาดเนื่องจากทุกคนจะคิดว่าสาวโสดจะต้องแก้มสวย อารมณ์ประมาณครูหัวใจร้าย แต่พอมาเห็นอะ..... ไม่ใช่”

เสาวภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

ผู้ชนะเลิศตำแหน่งมิสคานทองคนแรก ประจำปี พ.ศ. 2546

แม้เวทีการประกวดมิสคานทอง จะเป็นความพยายามในการปรับเปลี่ยนทัศนคติในด้านลบที่สังคมมีต่อผู้หญิงโสดในวัย 30 ปีขึ้นไป แต่ด้วยการประกวดที่ยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องรูปร่างหน้าตาของผู้เข้าประกวดเป็นสำคัญ ก็สะท้อนว่าผู้หญิงโสดที่มีคุณค่า จะต้องเป็นผู้หญิงโสดที่มีรูปร่างหน้าตาสะสวยเท่านั้น¹⁵ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการที่ผู้หญิงคนหนึ่งจะครองตัวเป็นโสดโดยรอดพ้นจากคำครหาหนีทาจากสังคมไปได้ (ในระดับหนึ่ง) ผู้หญิงคนนั้นอาจต้องพยายามผลักดันให้ตนเองมีคุณสมบัติบางอย่างมากยิ่งขึ้น ที่จะมาทดแทนการไม่มีคู่ หรือไม่มีสามี เช่น ต้องดูแลรูปร่างหน้าตาให้ดูดี หรือดูอ่อนกว่าวัย ผลักดันตนเองให้ประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน หรือการศึกษา เพื่อมาลบล้างสถานะภาพความเป็นผู้หญิงชั้นคานซึ่งสังคมมองไม่ดี หรือเพื่อจะได้ใช้ค่านำหน้าด้วยยศ ตำแหน่ง แทนที่จะยังใช้ค่านำหน้าว่านางสาวไปจนเลยวัยสาว สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้สร้างความกดดัน และสร้างภาระให้กับผู้หญิงไม่ใช่น้อย

นอกจากความพยายามในการที่จะต่อรองกับค่านิยมของสังคมเรื่องอายุ และการมีคู่ด้วยการสร้างความหมายใหม่ให้กับคำว่า “ชิ้นงาน” เป็น “คานทอง” ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงชีวิตโสดของผู้หญิงยุคใหม่ที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังมีสำนวนอีกสำนวนหนึ่งซึ่งเป็นสำนวนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายเมื่อพูดถึงคำว่า “คานทอง” คือสำนวน **“คานทองนิเวศน์”** (รวมถึงสำนวนที่มีนัยคล้ายกันอย่างเช่น **“ชมรมคานทอง”** **“สมาคม**

¹⁵ อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าหลังประสบความสำเร็จในการจัดประกวดไปในปีแรกแล้ว ในช่วงหลังๆ ที่ผ่านมาก็ไม่มีข่าวเกี่ยวกับการประกวดมิสคานทองออกมาอีก

คานทอง” ด้วย) ซึ่งเป็นสำนวนเปรียบเทียบกับในเชิงจินตนาการ หมายถึง การชวนให้สาวโสไดอายุเลยวัยมีคู่ หรือวัยแต่งงานมาอยู่ด้วยกัน เป็นกลุ่ม หรือเป็นชุมชนเดียวกัน เพื่อที่ทุกคนจะได้มีเพื่อนแบบเดียวกัน คุยกันถูกคอก ฟังพาราอัยกัน และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และขณะเดียวกัน เป็นการแสดงให้เห็นว่าค่านิยมของสังคมที่กดดันให้ผู้หญิงต้องมีคู่ นั้น เป็นสิ่งที่ไม่มีความหมาย เหมือนอย่างที่มีผู้หญิงคนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ คำว่าคานทองไว้ว่า

“...สำนวนไทยสำนวนนี้ ล้าสมัยกับผู้หญิงที่ไม่แต่งงาน ในสังคมเรานี้แล้วนะ เหมือนฟังแล้วหดหู่น่าสงสารไม่ได้ แต่งงานไม่มีใครเลือก ทำนองนั้น แต่จริงแล้ว คือผู้ที่มีความสุข อีกแบบหนึ่งที่เขาเลือก ใช้...เขาไม่ได้แต่งงานแต่เขาเป็นลูกที่ดี เป็นคนดี เป็นผู้ที่ได้ขึ้นชื่อว่าอุทิศตนให้กับสังคม ถือว่าเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ได้เหมือนกัน คนโสดบ้านเรามีหลายจำพวก นะคะ เขามีเหตุผลของเขา...การตัดสินใจของผู้หญิงคนหนึ่งที่มีค่าสูงยิ่ง เพราะการได้แต่งงานจึงไม่ใช่ความคิดที่ถูกต้องและสำนวนนั้น ไม่ได้ทำให้สมาคมคานทองเขาวิตกเท่าหุ่นเลย พวกหล่อนไป เที่ยวสบายใจ มีเงินฝากในธนาคาร มีโครงการดี ๆ ทำเพื่อสังคม เยอะแยะค่ะ”

สุ่ยเอ๋อ¹⁶

เรื่องที่ไม่ถูกมองเห็นของผู้หญิงชั้นคาน

ภาพลักษณ์ในด้านลบของผู้หญิงที่ขึ้นคานไม่ได้มีแต่เฉพาะเรื่องของ สถานภาพไร้คู่ที่ถูกเหยียดหยันเท่านั้น เนื่องจากผู้หญิงโสดยังถูกมองในเรื่องของ รสนิยม และพฤติกรรมทางเพศอีกด้วยว่าเป็นผู้หญิงที่ไร้อารมณืความรู้สึกทางเพศ

¹⁶ สุ่ยเอ๋อ. ทำไมต้องเรียกว่าคานทอง ถ้าอายุมาก ๆ แล้วไม่ได้แต่งงาน ไม่ปรากฏเวลาที่โพสต์คำตอบ <<http://th.answers.yahoo.com/question/index?qid=20071129071925AAWVtR7>>

เป็นผู้หญิงรักเพศเดียวกัน ยิ่งถ้าเป็นผู้หญิงที่อายุมากก็ยิ่งถูกจับตามองเป็นพิเศษ อีกว่าจะต้องคอยจ้องจะหลอกจับเด็กหนุ่มที่มีอายุ และมีประสบการณ์ทางโลก น้อยกว่า หรือไม่มีโอกาสในการเลือกคู่มาก นอกจากจะต้องรีบคว้าผู้ชาย ที่ผ่านเข้ามามาเป็นแฟน เพราะไม่อย่างนั้นก็อาจไม่มีโอกาสเป็นครั้งที่สองอีก

ทัศนคติและมุมมองเช่นนี้ แม้บางอย่างอาจเป็นสิ่งที่พูดกันเล่นๆ ไม่จริงจัง แต่ก็สะท้อนให้เห็นถึงการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงเอาไว้ในเวลาเดียวกัน ไม่ว่าผู้หญิงคนนั้นจะมีสถานภาพอย่างไร หรือมีอายุเท่าไรก็ตาม ผู้หญิงทุกคน ล้วนอยู่ภายใต้การครอบงำของความสัมพันธ์แบบผิวเดียวเสียเดียว และการแต่งงาน แบบรักต่างเพศอยู่ดี โดยผู้หญิงไม่ว่าจะโสด ไม่โสด หรือเลยวัยมีคู่แล้วก็ตาม ถึงอย่างไรก็ไม่มีสิทธิมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ยิ่งถ้ามีเพศสัมพันธ์แบบเปลี่ยนคู่ ไปเรื่อย สังคมก็ยิ่งยอมรับไม่ได้ ตัวอย่างอีกตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นได้ อย่างชัดเจนถึงการกักขังผู้หญิงไว้ภายใต้กรอบคิดเรื่องเพศที่ผู้ชายเป็นใหญ่ก็คือ การที่กฎหมายบังคับให้ผู้หญิงที่แต่งงานแล้วต้องเปลี่ยนมาใช้คำนำหน้าว่า “นาง” แทนคำว่า “นางสาว” ในขณะที่คำนำหน้าของผู้ชายไม่ว่าจะแต่งงานแล้ว หรือยังไม่แต่งงานก็ใช้คำว่า “นาย” ได้ตลอดโดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยน¹⁷ ซึ่งเท่ากับเป็นการประกาศสถานภาพสมรสของผู้หญิงให้ทุกคนได้รับรู้ไปโดยปริยาย โดยไม่เปิดโอกาสให้เจ้าตัวมีสิทธิเลือกเลยว่าต้องการจะเปิดเผยหรือไม่ ทั้งที่เรื่องนี้เป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคล

มุมมองที่สังคมมองผู้หญิงที่ขึ้นคานในแง่บวกก็คือ การเป็นผู้หญิงขึ้นคาน ถึงอย่างไรก็ยังถือว่าเป็นผู้หญิงรักเพศเดียวกัน (ซึ่งก็อาจรวมถึงผู้หญิงที่เป็นหม้ายด้วย) เพราะผู้หญิงที่ขึ้นคานอย่างน้อยๆ ก็ไม่เคยผ่านผู้ชายคนไหน มาก่อน และยังมีโอกาสเปลี่ยนสถานะมาเป็นผู้หญิงที่แต่งงาน มีครอบครัว

¹⁷ ปัจจุบันได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติคำนำหน้านามบุคคล โดยในมาตรา 5 หญิงที่จดทะเบียนสมรสแล้ว จะใช้คำนำหน้านามว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ได้ตามความสมัครใจ และมาตรา 6 หญิงที่จดทะเบียนสมรสแล้ว และเปลี่ยนคำนำหน้านามภายหลังการสมรสเป็น “นาง” เมื่อจดทะเบียนหย่า จะใช้คำนำหน้านามว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ได้ตามความสมัครใจ อย่างไรก็ตาม มีความพยายามที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติให้ชายหรือหญิงที่ผ่าตัดแปลงเพศแล้ว โดยผ่านการรับรองจากแพทย์ และมีอายุ 15 ปีขึ้นไปเลือกใช้คำว่า “นางสาว” (ในกรณีของชายแปลงเพศ) หรือ “นาย” (ในกรณีของหญิงแปลงเพศ) ได้ แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ผ่านการพิจารณา อนุมัติเป็นกฎหมาย และก่อให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในทำนองไม่เห็นด้วยอย่างกว้างขวาง

ได้ง่ายกว่าผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ตัวเลขของผู้หญิงที่ยังโสด
คูมีจำนวนมากขึ้น เพราะผู้หญิงรักเพศเดียวกันจำนวนไม่น้อยเลือกที่จะยอมรับ
กับสังคมว่าตนเองยังโสด ทั้งที่ในความเป็นจริงอาจมีคู่รักที่เป็นเพศเดียวกันก็ได้
เพื่อปิดบังความเป็นผู้หญิงรักเพศเดียวกันเอาไว้

การที่สังคมมองผู้หญิงขึ้นคานว่า เป็นผู้หญิงที่ไม่เคยมีประสบการณ์
ทางเพศ หรือไม่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ (ทั้งกับผู้ชาย และผู้หญิง) ยังส่งผล
ต่อภาวะสุขภาพทางเพศของผู้หญิงเป็นอย่างมากอีกด้วย ทั้งในแง่ของความ
ละเอียดในการดูแลสุขภาพทางเพศของตนเอง (เพราะผู้หญิงอาจคิดว่าในเมื่อ
ตนเองไม่มีเพศสัมพันธ์ก็ย่อมไม่เสี่ยงต่อโรคภัยไข้เจ็บที่เกี่ยวกับระบบสืบพันธุ์)
และในแง่ของความกล้าที่จะเปิดเผยเรื่องพฤติกรรมทางเพศของตนอย่างตรงไป
ตรงมา กับแพทย์ หากตนไม่ได้มีพฤติกรรมที่เป็นไปตามทัศนคติ และ
ภาพลักษณ์ในกรอบของผู้หญิงโสดสูงวัยตามที่สังคมคาดหวัง มุมมองเช่นนี้
ย่อมส่งผลโดยตรงต่อการวินิจฉัยอาการของโรค และการรักษาของแพทย์ ทำให้
ไม่สามารถวินิจฉัยอาการของโรคได้อย่างถูกต้อง

กล่าวได้ว่าเมื่อถึงช่วงอายุหนึ่งในช่วงชีวิตของคน สังคมไทยต่างก็
คาดหวังให้ทั้งชาย และหญิงได้มีคู่ แต่งงานกันเพื่อสืบทอดเผ่าพันธุ์ ขณะเดียวกัน
สังคมก็มีมาตรฐานการให้คุณค่าที่ต่างระดับกันระหว่างผู้ชายโสด กับผู้หญิงโสด
อย่างเช่นที่ค่านิยมและความคิดที่อยู่เบื้องหน้าและเบื้องหลังคำว่า “ขึ้นคาน” ได้
สะท้อนให้เห็น โดยในภาษาไทยไม่มีคำเรียกผู้ชายที่เป็นโสดในเชิงเยาะเย้ยถาก
ถาง เหมือนอย่างเช่นคำที่ใช้กับผู้หญิง และไม่ว่าผู้หญิงจะพยายามตอรองด้วย
การสร้างคุณค่าให้กับตนเองในด้านต่างๆ หรือพลิกกลับความหมายของคำๆ นี้
ให้มีความหมายในเชิงบวกมากขึ้นเพียงใด แต่ถึงที่สุดแล้วทัศนคติ และค่านิยม
ในสังคมระบบชายเป็นใหญ่ ก็ยังคงตีกรอบ ควบคุมผู้หญิงให้ต้องเผชิญกับ
ความเครียด และความกดดันจากจำนวนนี้อยู่ต่อไป รวมทั้งส่งผลกระทบต่อ
ภาวะสุขภาพของผู้หญิงทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจอย่างมากมายอยู่ดี

ขุนแผน

สุไลWs ชาวไร่

แบบฉบับของผู้ชายเจ้าชู้

“ขุนแผน” เป็นชื่อตัวละครเอกในวรรณคดีไทย เรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” เดิมเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านซึ่งมีเค้าโครงจากเรื่องจริงที่เล่าขานกันมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ต่อมาได้มีการรวบรวมขึ้นมาในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ วรรณกรรมเรื่องนี้บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตการเป็นนักรักและนักรบของขุนแผน โดยมีแกนของเรื่องอยู่ที่รักสามเส้าระหว่างขุนแผน ขุนช้าง และนางวันทอง และนอกจากจะเป็นชื่อของพระเอกในวรรณคดีแล้ว คำว่า “ขุนแผน” ยังเป็นคำที่ใช้เรียกหรือขนานนามผู้ชายที่เจ้าชู้ด้วย ทั้งนี้ น่าจะมาจากบุคลิกลักษณะของความเป็นขุนแผนที่เก่งทั้งในเรื่องของการรบและเรื่องผู้หญิง

ถ้าดูจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมไทยในสมัยก่อน จะพบว่าไม่ใช่แต่เพียงขุนแผนคนเดียวเท่านั้นที่เจ้าชู้ พระเอกในวรรณคดีไทยเรื่องอื่นๆ เช่น พระอภัยมณี หรือ อิเหนา ก็ล้วนแต่มีภรรยามากกว่าหนึ่งคนทั้งสิ้น เนื่องจากสังคมไทยในสมัยโบราณมีค่านิยมยกย่องผู้ชายที่มีภรรยาหลายคนโดยถือว่าจำนวนของภรรยาเป็นเครื่องหมายแห่งความมีอำนาจบารมีของสามี ความมีเสน่ห์ดึงดูดเพศตรงข้าม “ความเจ้าชู้” จึงถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของ “ความเป็นพระเอกแบบไทยๆ” อีกคุณสมบัติหนึ่งด้วย นอกเหนือไปจากคุณสมบัติในเรื่องอื่นๆ อย่างรูปร่างหน้าตา ฐานะชาติตระกูล ความสามารถ ความกตัญญูรู้คุณ และมีคุณธรรม

ในบรรดาพระเอกในวรรณคดีที่เจ้าชู้ทั้งหลาย “ขุนแผน” เป็นตัวแทนของผู้ชายที่เป็นคนธรรมดาสามัญมากที่สุด ขณะที่พระเอกในวรรณคดีส่วนใหญ่เป็นเจ้านายหรือชนชั้นสูง นอกจากนี้ขุนแผนยังมีบุคลิกเป็นคนจริงๆ ที่มีอารมณ์รัก โลภ โกรธ หลง ไม่ได้เป็นคนดีอยู่ตลอดเวลา เหมือนพระเอกในวรรณคดีหลายต่อหลายเรื่อง ขณะเดียวกันขุนแผนก็ยังเป็นต้นแบบของ “ความเป็นชายไทย

ในอุดมคติ” ด้วย ด้วยบุคลิกของความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง จงรักภักดีต่อผู้มีพระคุณ เฉลียวฉลาด และเก่งกล้าสามารถทั้งในด้านการรบ เรื่องผู้หญิงและความรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิตติศัพท์ในเรื่องความเจ้าชู้ ความมีเสน่ห์ที่พิสูจน์ให้เห็น จากการที่ขุนแผนมีเมียถึง 5 คนด้วยกัน

อย่างไรก็ตามเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป คำว่า “ขุนแผน” ก็จะกลายเป็นคำเปรียบเทียบกับที่ฟังดูล้าสมัยไปสำหรับคนรุ่นใหม่ที่ไม่ได้เติบโตมากับวรรณคดีรุ่นเก่า หรือคนในเมืองที่ไม่ได้มีวิถีชีวิตแบบคนในชนบท ซึ่งยังคงสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีค่านิยมหลายอย่างเหมือนอย่างภาพสังคมและวัฒนธรรมในเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ปัจจุบันในภาษาไทยนอกจากคำว่า “ขุนแผน” แล้ว ยังมีคำที่เป็น ฉายา หรือคำใช้เปรียบเทียบกับผู้ชายเจ้าชู้อีกหลายคำ เช่น คำว่า **เพลย์บอย**, **คาสโนว่า**, **พระยาเทครัว** และ **เสือผู้หญิง** คำเหล่านี้แม้จะหมายถึงผู้ชายที่ เจ้าชู้เหมือนกัน แต่ก็มียุทธศาสตร์ความหมายแฝงและที่มาของคำแตกต่างกัน เช่น คำว่า **“เพลย์บอย”** เป็นคำทับศัพท์มาจากคำว่า *Playboy* ในภาษาอังกฤษ หมายถึง “ผู้ชายร่ำรวยที่ไม่ทำงานอะไรเป็นชิ้นเป็นอัน ชอบแต่จะทุ่มเทเวลา ไปกับการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขไปวันๆ โดยไม่ต้องการผูกมัด หรือรับผิดชอบอะไรทั้งสิ้น”¹

เดิมทีในภาษาอังกฤษ ศัพท์คำว่า “เพลย์บอย” ไม่ได้มีความหมาย เฉพาะเจาะจงในเรื่องพฤติกรรมความเจ้าชู้ของผู้ชาย แต่ที่ “เพลย์บอย” ได้ กลายมาเป็นคำที่ถูกนำมาใช้กับผู้ชายที่เจ้าชู้ นั้นก็เพราะมีผู้นำคำๆ นี้มาใช้เป็น ชื่อहनิตยสาร ‘PLAYBOY’ ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นนิตยสารผู้ชายที่นำเสนอภาพผู้หญิง เซ็กซี่ที่โด่งดังที่สุดของอเมริกา โดยวางแผงเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2496 และยังคงเป็นนิตยสารชั้นนำในด้านนี้มาจนถึงปัจจุบัน

ในช่วงสงครามเวียดนาม มีทหารอเมริกันเข้ามาในประเทศไทยจำนวนมาก ทำให้สังคมไทยได้รู้จักกับหนังสือ “เพลย์บอย” ไปพร้อมๆ กับวัฒนธรรม อเมริกันด้วย **ณรงค์ จันทร์เรือง** นักเขียนเจ้าของคอลัมน์ “มิตรน้ำหมึก” ในนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ ได้เขียนถึงปรากฏการณ์ความนิยมในคำว่า “เพลย์บอย” ของสังคมไทยในช่วงนั้นเอาไว้ว่า บรรดาเจ้าของกิจการสถานบันเทิง

¹ ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน แปลจากความหมายของคำว่า Playboy ในเว็บไซต์ <http://encarta.msn.com/dictionary_/playboy.html>

ยามกลางคืนต่างๆ ต่างพร้อมใจกันนำชื่อ “เพลย์บอย” มาใช้เป็นชื่อ คลับ บาร์ และโรงแรม่านรูดในกรุงเทพฯ กันอย่างมากมาย ส่วนผู้ชายไทยทุกรุ่นทุกวัย ทุกชนชั้นอาชีพ ก็ล้วนอยากเป็น “เพลย์บอย” ด้วยกันทั้งสิ้น

รงค์ วงษ์สวรรค์ นักเขียนรุ่นใหญ่ซึ่งงานส่วนใหญ่ของเขาเผยให้เห็น อารมณ์ความรู้สึก และชีวิตทางเพศของผู้ชาย เคยให้สัมภาษณ์ว่า การเป็น เพลย์บอย ไม่ใช่สิ่งที่จะเป็นกันได้ง่ายๆ เพราะคุณสมบัติของเพลย์บอยนอกจาก จะต้องมั่งเงินแล้ว ยังต้องมีความสามารถพิเศษในตัวอีกหลายอย่างด้วย

“...แม้แต่คุณเป็นเศรษฐีถ้าคุณไม่มีความสามารถเลย นอกจากเอาเงินไปซื้อผู้หญิง หรือเอาแหวนเพชรยี่สิบกะรัต เช็ดน้ำตาเมียอย่างนี้ไม่ใช่เพลย์บอย เพลย์บอยจะต้องเป็น หมาจิ้งจอก และเป็นเสือในป่าคอนกรีตในคนคนเดียวกัน จะต้องมีความสามารถ จะต้องเป็นคนที่มีรสนิยมดี จะต้องมี เมตตาและความเอื้อนในคนเดียวกัน เพลย์บอยในเมืองไทย ผมคิดว่าไม่มีก็คน”²

ทุกวันนี้คำว่า “เพลย์บอย” กลายเป็นคำที่คุ้นเคยกันดีในภาษาไทย ไปแล้ว และเป็นคำที่สื่อมักจะนำมาใช้เมื่อกล่าวถึงดาราราย หรือบุคคลผู้มี ชื่อเสียงในวงสังคมที่เจ้าชู้ เช่นเดียวกับคำอีกคำหนึ่งคือ คำว่า *“คาสโนวา”* (Cassanova)

“คาสโนวา” เป็นคำที่มีที่มาจากชื่อของนักเขียน และนักผจญภัยชาว อิตาลีเลียนนาม *“จือาโคโม คาสโนวา”* (Giacomo Cassanova) ผู้ซึ่งมีชีวิตอยู่ใน ระหว่างปี ค.ศ.1725-1798 เรื่องราวของเขาถูกนำมาแต่งเติม และถ่ายทอด เป็นหนังสือ เป็นภาพยนตร์มาตลอดในทุกยุคทุกสมัยจนเป็นที่รู้จักกันไปทั่วโลก ในฐานะนักหลอกลวงต้มตุ๋นและนักรักผู้ยิ่งใหญ่ ว่ากันว่าคาสโนวาผ่าน ประสบการณ์ทางเพศกับผู้หญิงมากกว่า 200 คน³ และมีสัมพันธ์ทั้งกับ ผู้หญิงชนชั้นล่างไปจนถึงผู้หญิงชนชั้นสูงทั่วยุโรป จึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ชื่อ ของเขาจะถูกนำมาใช้เป็นสมญาของผู้ชายเจ้าชู้ที่มีพฤติกรรมเช่นเดียวกันกับเขา

² บทสัมภาษณ์ รงค์ วงษ์สวรรค์ “เปิดห้องไฮ-คลาส” นิตยสารไฮ-คลาส ปีที่ 6 ฉบับที่ 69 มกราคม 2533 <http://www.tuneingarden.com/contentdetail.php?id=CNT_447c2e8cafeb0>

³ ข้อมูลจากเว็บไซต์วิกิพีเดีย <http://en.wikipedia.org/wiki/Giacomo_Casanova>

เป็นเรื่องยากที่จะสืบค้นว่าคำว่า “คาสโนว่า” คำนี้เข้ามาปรากฏอยู่ในสังคมไทยตั้งแต่เมื่อไร แต่คาดว่าสื่อ และกลุ่มชนชั้นสูงที่มีการศึกษาน่าจะมีอิทธิพลมากที่สุดในการทำให้คำๆ นี้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยผู้ชายที่ได้ฉายาว่า “คาสโนว่า” จะต้องเป็นชายหนุ่มที่มาจากชาติตระกูลดี มีฐานะ และมีชื่อเสียงในวงสังคม และมีข่าวพัวพันกับหญิงสาวสวยไม่ซ้ำหน้า

คำว่า “เพลย์บอย” และ “คาสโนว่า” สะท้อนให้เห็นถึงการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และอิทธิพลของภาษาและวัฒนธรรมตะวันตกของสังคมไทย ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นทันสมัย และเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน โดยภายใต้ความหมายของ “ผู้ชายเจ้าชู้” คำแต่ละคำยังสะท้อนให้เห็นถึงชนชั้นและบริบททางสังคมของผู้สื่อสาร และผู้รับสารในสังคมไทยได้เป็นอย่างดีอีกด้วย แม้ว่าในช่วงหลังคำอย่าง “เพลย์บอย” และ “คาสโนว่า” จะถูกสื่อนำมาใช้จนแทบจะกลายเป็นคำที่เข้าใจกันดีในภาษาไทยไปแล้วก็ตาม

ยังมีศัพท์ในภาษาไทยอีกหลายคำที่สื่อความถึงความเจ้าชู้ของผู้มีเพศภาวะชาย ซึ่งในช่วงหลังๆ อาจเป็นคำที่ได้ยินไม่บ่อยนัก อย่างเช่นคำว่า “พระยาเทครัว” และ “เสื่อผู้หญิง”

“พระยาเทครัว” เป็นคำเก่าอีกคำหนึ่งที่หมายถึง ผู้ชายเจ้าชู้ โดยเจาะจงถึงพฤติกรรมของผู้ชายเจ้าชู้ประเภทที่ได้ผู้หญิงในครอบครัว หรือเครือญาติเดียวกันมาเป็นภรรยาหมด

ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) กล่าวถึงความหมายของสำนวน “เทครัว” ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศไว้ว่าหมายถึง **ชายเจ้าของบ้านที่มีภรรยาแล้วก็ยังรวบเอาพี่เมียน้องเมียหรือญาติคนใดก็ตามของภรรยามาเป็นภรรยาหมดทั้งบ้าน รวมไปถึงหญิงคนใช้ในบ้านทั้งหมดด้วย** และที่มีคำว่า “พระยา” เข้ามาประกอบด้วย ก็น่าจะมาจากการที่ขุนนางชั้นพระยาคนใดคนหนึ่งมีพฤติกรรมเช่นนี้ หรือไม่ก็อาจเป็นไปได้ว่า ผู้ที่เป็น “พระยา” โดยทั่วไปมักจะมีพฤติกรรมในทำนองนี้กัน เพราะในบ้านมีข้าทาสบริวารมาก โดยสุดท้ายขุนวิจิตรมาตรากล่าวสรุปว่า คนที่มีเงิน มีอำนาจก็สามารถเป็น “พระยาเทครัว” ได้เหมือนกันโดยไม่จำเป็นต้องเป็น “ขุนนาง” หรือเป็น “พระยา”⁴

⁴ สรุปลจาก ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) *สำนวนไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). 2543. หน้า 270.

สำนวน “พระยาเทครัว” นี้ ในปัจจุบันยังมีการใช้อยู่บ้างแต่ก็ค่อนข้างน้อย เนื่องจากสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้หญิงมีอิสระมากขึ้น และไม่ต้องพึ่งพิงผู้ชายทางเศรษฐกิจมากอย่างในสมัยก่อน ส่วนคนที่แต่งงานแล้วหลายคนก็แยกครอบครัวออกมาอยู่เองต่างหากจากครอบครัวเดิม บวกกับในทางกฎหมายที่ระบุให้ผู้ชายมีภรรยาได้เพียงคนเดียว ทำให้กรณีที่ผู้ชายจะได้ภรรยาที่เป็นพี่น้องหลายคนหรืออยู่ในเครือญาติเดียวกันนั้นค่อนข้างน้อยอาจมีให้เห็นบ้างจากข่าวชายหนุ่มแต่งงานกับหญิงสาวสองคนที่เป็นพี่น้องกัน แต่ส่วนใหญ่แล้วผู้ชายที่ได้เสียกับผู้หญิงในครอบครัวเดียวกัน กลายเป็นเรื่องของการทำนาจารย์หมื่นขึ้น หรือลวงละเมิดทางเพศญาติผู้หญิงของทางฝ่ายภรรยาเสียมากกว่า

สำหรับคำว่า “**เสื่อผู้หญิง**” เป็นสำนวนเปรียบเทียบกับผู้ชายที่เชี่ยวชาญชำนาญเรื่องการจับผู้หญิง โดยเป้าหมายอยู่ที่การได้มีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของตนเองที่ไม่มีที่สิ้นสุด เปรียบได้กับเสื่อที่คอยจ้องตะครุบเหยื่อ เมื่อจัดการกับเหยื่อที่ล่าได้แล้วก็ไปหาล่าเหยื่อตัวใหม่อีกต่อไปเรื่อยๆ คำว่า “เสื่อผู้หญิง” คำนี้ถ้าเป็นผู้ชายด้วยกันเองพูด จะฟังดูเหมือนเป็นคำนิยมยกย่องในความเจ้าชู้ ความมีอำนาจในความสัมพันธ์เหนือผู้หญิงในการไม่ปล่อยให้ตนเองถูกผู้หญิงผูกมัดได้ง่ายๆ แต่สำหรับผู้หญิงคำๆ นี้ ฟังดูให้ความรู้สึกถึงความเป็นผู้ชายที่ไม่น่าไว้ใจ ผู้ชายที่มองเห็นผู้หญิงเฉพาะแต่ในมุมที่เป็นวัตถุทางเพศ ซึ่งในสังคมสมัยใหม่ ที่แม้จะยังให้คุณค่ากับความเจ้าชู้ของผู้ชายอยู่หากในขณะเดียวกันคำนิยมเรื่อง “ความรัก” “ความซื่อสัตย์ต่อคนรัก” และการให้คุณค่ากับ “ความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว” ก็มีส่วนอย่างยิ่งต่อการกำหนดบทบาทของผู้ชายในการเป็นคนรัก หรือสามีที่ดีว่า ถือเป็นเรื่องปกติที่ผู้ชายจะมีนิสัยเจ้าชู้กันได้ แต่อย่างน้อยก็ไม่ควรจะประพฤติตนถึงขนาดเป็น “เสื่อผู้หญิง” เพราะคงไม่มีผู้หญิงที่เป็นคนรัก หรือเป็นภรรยาคนไหนยอมรับได้

“ความเจ้าชู้”: อีสาระทางเพศที่ไม่ได้มีไว้สำหรับผู้หญิง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “เจ้าชู้” ไว้ว่า “**ผู้ใฝ่ในการชู้สาว**” แม้โดยทั่วไปจะเป็นคำที่ใช้ทั้งกับผู้ชายและผู้หญิง แต่ในความเป็นจริงแล้วสังคมไทยตัดสินคุณค่าความเป็น “**ผู้ชายเจ้าชู้**”

และความเป็น “ผู้หญิงเจ้าชู้” แตกต่างกันไปมาก ในสมัยก่อนจึงได้มีสำนวนที่เปรียบเทียบลักษณะนิสัย และพฤติกรรมของเรื่อง “ความเจ้าชู้” อยู่หลายคำ โดยที่คำเหล่านั้นเป็นสำนวนที่ใช้กับผู้ชายโดยเฉพาะ ไม่ใช่กับผู้หญิง ได้แก่คำว่า เจ้าชู้ไก่แจ้⁵ เจ้าชู้ยักษ์⁶ และ เจ้าชู้ประตูดิน⁷ เป็นต้น คำเหล่านี้ฟังดูเฉยๆ เหมือนกับจะเป็นคำที่มีความหมายไปในทางลบ แต่ถ้าพิจารณากันจริงๆ แล้วเป็นเพียงคำอธิบายลักษณะกิริยาอาการ “เจ้าชู้” แบบต่างๆ มากกว่าจะเป็นคำตำหนิที่ดูร้ายแรงเท่ากับการยอมรับว่าพฤติกรรม “เจ้าชู้” กับผู้มีเพศภาวะชายนั้นเป็นของคู่กัน

ในขณะที่สังคมอนุญาตให้ผู้ชาย “เจ้าชู้” ได้โดยไม่ถูกประณาม แต่ผู้หญิงกลับไม่ได้รับอิสระเสรีภาพทางเพศในแบบเดียวกันนี้ ผู้หญิงยังคงถูกคาดหวังให้ประพฤติตนเป็น “กุลสตรี” ต้อง “รักษานวลสงวนตัว” ไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายจนกว่าจะถึงวันแต่งงาน และเมื่อแต่งงานไปก็ต้อง “รักเดียวใจเดียว” มีเพศสัมพันธ์ได้แต่กับผู้ชายที่เป็นสามีตนเองเท่านั้น สำหรับผู้หญิงแล้วไม่ต้องถึงขั้นไม่มีเพศสัมพันธ์กับใคร แคคบกับผู้ชายมากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกันหรือไม่ระมัดระวังกิริยามารยาท การแสดงออกในทางเพศเวลาที่อยู่กับผู้ชาย ก็ถูกสังคมประณาม และตีตราไปแล้วว่าเป็น “ผู้หญิงไม่ดี”

ในภาษาไทยมีคำตำหนิ ไปจนกระทั่งถึงคำบริภาษผู้หญิงที่มีกิริยา “เจ้าชู้” หรือมีความประพฤติทางเพศนอกกรอบอยู่หลายคำด้วยกัน เช่น คำว่า **ร้าน แรด แพศยา ส่ำสอน ดอกทอง** เป็นต้น⁸ ยิ่งถ้าเปรียบเทียบระหว่างชื่อตัวละคร หรือชื่อบุคคลที่นำมาใช้แทนผู้ชาย และผู้หญิงที่เจ้าชู้แล้ว ยิ่งจะเห็นถึงความแตกต่างได้อย่างชัดเจนว่า **ขุนแผน** กับ **คาสโนว่า** เป็นคำที่มีนัยออกไปในทางชื่นชมยกย่องให้คุณค่า ขณะที่ **วันทอง**, **ไมรา** และ **กากิ** นั้นกลับเป็นสมญาที่ไม่พึงปรารถนาสำหรับผู้หญิงคนไหน

⁵ **เจ้าชู้ไก่แจ้** หมายถึง ผู้ชายที่ทำท่าเจ้าชู้กรีดกรายไปมาให้ผู้หญิงเห็น เหมือนไก่แจ้ตัวเวลาที่เห็นตัวเมีย จะขยับปีกน้อยๆ เข้าแสดงกิริยาว่าจะเกี้ยวหาตัวเมีย

⁶ **เจ้าชู้ยักษ์** หมายถึง ผู้ชายที่เข้าเกี้ยวผู้หญิงโดยใช้วิธีพรวดพราดเข้าถึงตัว ไขว่คว้าจับต้อง หักหาญผู้หญิงเอาด้วยกำลังของตน ทำนองเดียวกับยักษ์ในเรื่องโขนละคร หรือที่โขนละครแสดง

⁷ **เจ้าชู้ประตูดิน** คำว่า “ประตูดิน” หมายถึง ประตูชั้นในพระบรมมหาราชวัง อยู่ทางด้านท่าเตียน เป็นทางสำหรับหญิงชาววังออกมาที่พระราชฐานชั้นนอก ซึ่งเขตนี้มีประตูชั้นนอกสำหรับออกมานอกพระราชวัง เช่น ออกมาจ่ายตลาดที่ทำเตียน เขตพระราชฐานชั้นนอก ผู้ชายเข้าออกได้ แต่เข้าออกประตูดินชั้นในไม่ได้ ผู้ชายที่ชอบผู้หญิงชาววังจึงมักพากันมาเกี้ยวผู้หญิงอยู่แถวประตูนั้น

⁸ คำอธิบายและการวิเคราะห์ความหมายของคำเหล่านี้ได้ ในหัวข้อคำว่า “รักษานวลสงวนตัว”

วันทอง, โมรา, กากี เป็นชื่อนางในวรรณคดีไทย 3 เรื่อง คือ ขุนช้าง-ขุนแผน จันทโครบ และกากี ซึ่งแต่ละคนล้วนมีสามีมากกว่าหนึ่งคนทั้งสิ้น โดยผู้แต่งวรรณคดีเหล่านี้ (ซึ่งเป็นผู้ชายทั้งหมด⁹) ได้สะท้อนให้เห็นว่า นอกเหนือจากคำตำหนิติเตียน ประณามหยามเหยียดที่ผู้หญิงได้รับเมื่อพวกเขาละเมิดบรรทัดฐานทางสังคมในเรื่องเพศแล้ว พวกเขาจะต้องถูกลงโทษอย่างรุนแรงอีกด้วย เช่น นางวันทองถูกตัดสินประหารชีวิต นางโมรากลับไปให้กลายเป็นชะนี และนางกากีถูกนำไปลอยแพกลางมหาสมุทร ไม่เพียงเท่านั้นชื่อของทั้งนางในวรรณคดีทั้งสามคนนี้ได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์ของ “ผู้หญิงไม่ดี” ที่สมควรได้รับการตำหนิติเตียนอย่างรุนแรง ทั้งยังเป็นที่มาของสำนวนซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นสำนวนที่ใช้กล่าวประณามและตีตราผู้หญิงว่า “วันทองสองใจ” หรือ “เป็นอย่างนางกากี” เป็นต้น

ในยุคสมัยปัจจุบันที่ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชายมากขึ้น แม้ว่าผู้หญิงไทยจะไม่สามารถพาตนเองให้หลุดพ้นจากความคาดหวังในกรอบเรื่องเพศในแบบเดิมๆ ได้ แต่การที่ผู้หญิงมีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น พึ่งพาตนเองได้มากขึ้น บวกกับอิทธิพลของสื่อในยุคการสื่อสารไร้พรมแดน ทั้งหมดนี้ส่งผลให้ผู้หญิงเปิดรับแนวคิดในเรื่องเพศแบบเสรีมากขึ้น ซึ่งก็ทำให้ผู้หญิงยุคใหม่กล้าท้าทายและต่อรองในเรื่องเพศ โดยมองว่าผู้หญิงเองก็มีสิทธิจะดำเนินชีวิตทางเพศตามแบบที่ตนเองต้องการได้ไม่ต่างจากผู้ชาย ตราบเท่าที่ผู้หญิงยังไม่แต่งงาน สังคมอาจเปิดช่องให้ผู้หญิงมีสิทธิเลือกคบ หรือเปลี่ยนแฟนได้มากกว่าในสมัยก่อน เห็นได้จากกรณีดารานางเอกหลายคนที่มีสื่อมวลชนพากันตั้งฉายาว่าเป็น “*คาสโนวี*” หรือเป็น “*คาสโนว่า*” ในภาคผู้หญิง เพราะพัวพันกับข่าวรักๆ เลิกๆ หลายครั้ง แต่ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ได้รับฉายานี้ก็ดูจะไม่ปลื้มกับฉายาที่ได้รับสักเท่าไร เพราะถึงอย่างไรตนเองก็ไม่ต้องการถูกจับจ้อง และตัดสินว่ามีพฤติกรรมทางเพศภาวะ เพศวิถีออกไปจากกรอบที่สังคมกำหนด

จะเห็นได้ว่าเรื่องของ “ความเจ้าชู้” เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้คุณค่าทางเพศภาวะที่แตกต่างและไม่เท่าเทียมอย่างยิ่ง สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงมีผลต่อวิถีชีวิต

⁹ เรื่องขุนช้างขุนแผน มีหลายสำนวน แต่เชื่อกันว่าหนังสือเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผนฉบับที่ปรากฏในปัจจุบัน แต่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่องจันทโครบเป็นวรรณกรรมกลอนพื้นบ้านแต่งโดยสุนทร (ภู) และเรื่องกากี แต่งโดยเจ้าพระยาพระคลัง (หน).

และการดำเนินความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคลรักต่างเพศเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อเพศวิถีของบุคคลรักเพศเดียวกันด้วย เพราะบุคคลรักเพศเดียวกันก็รับเอาอิทธิพลจากค่านิยมในเรื่องเพศภาวะที่แบ่งเป็นสองขั้วตรงข้าม (คือชาย และหญิง) มาใช้ในเพศวิถีของตนเองเช่นเดียวกัน เช่น การที่ทอมส่วนใหญ่แสดงการปฏิเสธความเป็นหญิงตามที่สังคมคาดหวัง ด้วยการยึดเอาคุณค่าความเป็นชายมาประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นทอม และหนึ่งในการพิสูจน์คุณค่าของความเป็นชายนั้นก็คือ ความเจ้าชู้ ส่วนผู้ที่เป็นเกย์ ความเป็นชายเปิดโอกาสให้พวกเขา มีอิสระเสรีในการแสดงออกเรื่องเพศอยู่แล้ว แต่ยังคงพวกเขาใช้ชีวิตทางเพศอย่างอิสระเสรีมากเท่าไร ก็ยิ่งเพิ่มอคติต่อพฤติกรรมทางเพศของเกย์มากขึ้นเท่านั้น

การที่เพศสัมพันธ์ของเกย์ ทอม ดี และบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอัตลักษณ์ทางเพศอื่นๆ เป็นเพศสัมพันธ์ที่เป็นไปเพื่อตอบสนองความสุขทางเพศ ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อการสืบพันธุ์ ทำให้สังคมประเมินค่าความสัมพันธ์ของคนรักเพศเดียวกันว่า เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่จริงจังยั่งยืน คอยแต่จะเปลี่ยนคู่เพศสัมพันธ์ไปเรื่อยๆ ต่างจากเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงที่มีเป้าหมายเพื่อการมีบุตร ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้เป็นพฤติกรรมอันตราย และนำไปสู่ความเสี่ยงในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ เป็นตัวการในการแพร่โรคร้ายให้กับสังคม กล่าวได้ว่าสังคมตัดสินและให้คุณค่ากับเรื่อง “ความเจ้าชู้” ของบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศแบบต่างๆ ด้วยมาตรฐานที่แตกต่างกัน

จาก “ผู้หญิงหลายใจ” ถึง “ผู้ชายเจ้าชู้” ภาษาของความไม่เท่าเทียมที่ส่งผลต่อสุขภาพ

ในขณะที่สังคมอนุญาตให้ผู้ชายเจ้าชู้ได้ โดยให้เหตุผล (ซึ่งมักจะได้รับการรับรองด้วยคำอธิบายในเชิงวิทยาศาสตร์ หรือจิตวิทยาเข้ามาประกอบ) ว่า เพราะผู้ชายมีแรงปรารถนา แรงขับทางเพศที่จำเป็นต้องปลดปล่อยมากกว่า แต่กลับควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงอย่างเคร่งครัด ภายใต้คำว่า “รักษานวลสงวนตัว” และ “รักเดียวใจเดียว” นำมาซึ่งความไม่เท่าเทียมทางเพศ และปัญหาด้านสุขภาวะทางเพศหลายประการ ตัวอย่างที่แสดงถึงมุมมองที่แตกต่าง และการเลือกปฏิบัติทางเพศ เช่น

ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานถือเป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องของการเติมประสบการณ์ชีวิต ผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานคือ ผู้หญิงที่ไม่มีค่า

ผู้ชายที่แต่งงานแล้วไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นนอกบ้าน หรือผู้หญิงบริการ ไม่ถูกสังคมประณามเท่ากับผู้หญิงที่มีพฤติกรรมแบบเดียวกัน

ผู้หญิงที่เป็นภรรยา น้อยคนที่จะกล้าต่อรองให้สามีของตนใช้ถุงยางอนามัย แม้จะรู้ว่าสามีไม่ได้มีเพศสัมพันธ์กับตนเพียงคนเดียวก็ตาม เพราะอำนาจในการตัดสินใจที่จะใช้หรือไม่ใช้ถุงยางอยู่ที่สามี

การที่ผู้หญิงต้องอดทนกับการถูกทะเลาะโมโหมด้วยคำพูดส่ายตา และการกระทำของผู้ชาย ในกรณีเช่นนี้แม้จะถือเป็นการล่วงละเมิดทางเพศ แต่สังคมก็กลับมองข้ามไป ด้วยคำอธิบายว่า เป็นเรื่องธรรมดาของผู้ชาย

การถูกข่มขืน หรือถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ อันเนื่องมาจากค่านิยมของผู้ชายที่แข่งขันกันสะสมประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง ความต้องการการยอมรับจากเพื่อนว่าเก่งในเรื่องเพศ เป็น “ขุนแผน” “เพลย์บอย” หรือ “คาสโนว่า”

การที่ผู้หญิงถูกกระทำความรุนแรงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ จากความหึงหวงของคนรัก หรือสามีที่คอยหวาดระแวงว่าภรรยา หรือคนรักจะนอกใจอยู่ตลอดเวลา

สำหรับในคู่ความสัมพันธ์ของคนรักเพศเดียวกัน ความเจ้าชู้ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ย่อมทำให้เกิดปัญหาในความสัมพันธ์ไม่แตกต่างจากคู่อีกต่างเพศที่น่าสนใจก็คือ ปรากฏการณ์การใช้คำที่บ่งบอกถึง “ความเจ้าชู้” กับผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างๆ ก็แสดงถึงการแบ่งบทบาททางเพศภาวะในความเป็นชายและหญิงด้วย จากการที่คำว่า “เพลย์บอย” “ขุนแผน” หรือ “คาสโนว่า” มักถูกนำมาใช้กับทอมที่เจ้าชู้ แต่กลับไม่ใช้คำเหล่านี้กับเกย์ หรือชายรักชายเท่าไร กลับไปใช้คำว่า “ล้ำสอน” อธิบายพฤติกรรมทางเพศของเกย์มากกว่า จะเป็นการสะท้อนให้

เห็นได้หรือไม่ว่า สังคมมองเห็นเกย์ในฐานะของผู้ชายที่ปฏิเสธความเป็นชาย จึงใช้คำอธิบายพฤติกรรมทางเพศของเกย์คำเดียวกับที่ใช้กับผู้หญิง

ด้วยการให้คุณค่ากับเรื่องเพศภาวะที่ต่างกันอย่างเป็นทางการเป็นสองระดับ ที่สะท้อนผ่าน “ความเจ้าชู้” หรือการที่สังคมให้อำนาจกับผู้ชายเป็นใหญ่ในการควบคุมเรื่องเพศทั้งของตนเอง และของคู่ที่เป็นผู้หญิงนี้ ผลที่เกิดตามมาคือ ภาวะเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพทางเพศต่างๆ ทั้งปัญหาเรื่องการทำแท้ง การติดเชื้อ ความรุนแรงทางเพศ ถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชาย ปัญหาเรื่องการท้องไม่พร้อม และความเสี่ยงต่อการรับเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ และเอชไอวี/เอดส์ ปัญหาเรื่องอคติและการเลือกปฏิบัติต่อการจัดบริการทางด้านสุขภาพทางเพศให้กับบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน กล่าวคือ ในด้านหนึ่งแม้จะมีการตั้งสถานบริการสุขภาพที่ให้บริการด้านสุขภาพทางเพศกับชายรักชายขึ้นมาโดยเฉพาะ แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ให้ข้อมูลตอกย้ำอคติทางสังคมที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันว่า ชายรักชาย หรือชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวัง เพราะเป็นกลุ่มที่แพร่กระจายเอชไอวี/เอดส์ ด้วยการมีเพศสัมพันธ์แบบเปลี่ยนคู่นอนไม่ซ้ำหน้า ในทางกลับกันการที่สังคมไม่มีข้อมูลที่มากพอเกี่ยวกับภาวะสุขภาพทางเพศ หรือไม่ได้ใส่ใจกับพฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง ก็ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ถูกตัดออกไปจากระบบบริการสุขภาพทางเพศโดยปริยาย ไม่ว่าจะพวกเขาจะมีพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงหรือไม่ก็ตาม

จาก “ขุนแผน” ถึง “วันทอง (สองใจ)” ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นภาพมุมมองทัศนคติ และการให้คุณค่า ตลอดจนสถานะของความเป็นหญิงความเป็นชายในสังคมไทยที่แตกต่างกัน ตรวบใดก็ตามที่คนในสังคมยังคงไม่พิจารณาให้เห็นถึงระบบคุณค่าที่ไม่เท่าเทียมทางเพศ ดังตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นจากนัยของคำต่างๆ ที่กล่าวมานี้ บุคคลไม่ว่าจะมีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ หรืออัตลักษณ์ทางเพศวิถีแบบไหนก็ตาม ก็ย่อมต้องตกอยู่ภายใต้ความเสี่ยงอันเกิดจากความไม่เท่าเทียมทางเพศ และยังคงต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ในแบบเดิมๆ อยู่ต่อไปอย่างไม่วันสิ้นสุด

สินสอด

สุไล_ws ชลวิไล

คุณค่าของ(ว่าที่)เจ้าสาว กับราคาค่าน้ำนม

“สินสอด” คำซึ่งมีความหมายเกี่ยวข้องโดยตรงกับวัฒนธรรมและประเพณีการแต่งงานค่านี ในความเข้าใจของคนทั่วไปหมายถึง 1. ทรัพย์สินที่ฝ่ายชายนำมามอบให้บิดามารดาของฝ่ายหญิงเพื่อแสดงความปรารถนาว่าจะสมรสกับฝ่ายหญิง เช่น ในกรณีของประเพณีวัฒนธรรมไทย หรือ 2. ทรัพย์สินที่ฝ่ายหญิงนำมามอบให้กับครอบครัวของฝ่ายชายเพื่อตอบแทนที่ฝ่ายชายตกลงสมรส อย่างในธรรมเนียมการแต่งงานแบบอินเดียก็ได้

สินสอด น.เงินที่ฝ่ายชายให้แก่บิดามารดาหญิงที่จะแต่งงานเป็นค่าน้ำนม¹ ข้าวป้อน; (กฎ) ทรัพย์สินซึ่งฝ่ายชายให้แก่บิดามารดาผู้รับบุตรบุญธรรมหรือผู้ปกครองฝ่ายหญิง แล้วแต่กรณี เพื่อตอบแทนการที่หญิงยอมสมรส; (โบ) สินบน²

จากการสืบค้นพบว่าคำๆ นี้ไม่ปรากฏที่มาชัดเจน แต่ก็เป็นคำซึ่งอยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านานแล้ว อย่างน้อยที่สุดก็ปรากฏให้เห็นอยู่ในกฎหมายตราสามดวง ซึ่งรัชกาลที่ 1 ทรงโปรดฯ ให้ชำระขึ้น (จากกฎหมายเก่าสมัยอยุธยา) ในปี พ.ศ. 2347

¹ ค่าน้ำนม หมายถึง เงินอุปการะเลี้ยงดูที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองฝ่ายหญิงได้รับจากฝ่ายชาย เช่น พ่อแม่ผู้หญิงไม่เรียกเรื่องเงินทอง แต่เราก็ดึงใจจะให้เงินเขาบ้างเป็นค่าน้ำนม. ในราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 30.

² ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 1194.

“(มาตรา ๑๐๖) ชายใดให้ไปสู่ออกสาวหลานสาวท่าน ชายใดให้**สินสอด**แลไปขันหมากใหญ่แล้ว ยังมีได้อยู่กินด้วยกัน ชายลอบทำทราจารย์แก่หญิงๆ นั้นพ้นแทงตายใช้หาโทษมิได้ แลขันหมาก**สินสอด**เครื่องอันแต่งมานั้น ให้ได้แก่ผู้เป็นพ่อแม่หญิงนั้น”

“๑๐๙ มาตราหนึ่ง ชายใดออกสาวหลานสาวท่านเป็นเมีย ชายใดให้**สินสอด**แล้วยังมิได้แต่งการมงคลชายนั้นยังมิได้ไปอยู่กินหลับนอนด้วยหญิง แลชายนั้นตายท่านให้ทำ**สินสอด**นั้นเป็นสองส่วน คืนให้ชายส่วนหนึ่งตกอยู่แก่หญิงส่วนหนึ่ง ถ้าหญิงตายท่านว่า**สินสอด**นั้นให้ไว้แก่บิดา มารดาหญิงจงสิ้น ถ้าหญิงได้เสียตัวแก่ชายๆ ตาย**สินสอด**นั้นให้ตกอยู่แก่หญิงจงสิ้น เพราะ**ว่า**สินนั้นเป็น **สินหัวบัวนาง**³ ให้ไว้แก่หญิงแล”

จากบทบัญญัติทั้ง 2 มาตรานี้ชี้ให้เห็นว่า “สินสอด” เป็นเสมือนหลักฐานและพันธะสัญญาที่ฝ่ายชายแสดงเจตนาว่าจะอยู่กินร่วมกันกับฝ่ายหญิง ขณะเดียวกันสินสอดก็ยังมีฐานะเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่งซึ่งกฎหมายได้ระบุถึงผู้มีสิทธิในการครอบครองสินสอดไว้ในกรณีต่างๆ โดยนำเรื่อง “เพศสัมพันธ์” ของชายหญิงคู่นั้นเข้ามาพิจารณาด้วย ซึ่งก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่มีสิทธิในตนเองของผู้หญิงไทยในสมัยก่อนอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในกรณีที่ผู้หญิงถูกล่วงละเมิดทางเพศ กฎหมายระบุว่าให้สินสอดตกเป็นของพ่อแม่ของฝ่ายหญิง

³ คำว่า “**สินหัวบัวนาง**” นี้ เป็นอีกคำที่น่าสนใจ และมีผู้อธิบายความหมายไปต่างๆ กัน โดยวินัย พงศ์ศรีเพียร บรรณาธิการหนังสือเรื่อง ภาษาไทยในกฎหมายตราสามดวง สันนิษฐานว่า คำว่า “บัวนาง” มาจากการเรียกคนในสมัยก่อนว่า บัวบัว และบัวนาง ซึ่งหมายถึง ผู้ดี แต่ต่อมานำมาใช้เรียกกับผู้หญิงทั่วไปด้วย ขณะที่ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์) อธิบายไว้ในหนังสือ “สำนวนไทย” ว่า คำๆ นี้เป็นสำนวนหมายความว่า คำตัวของหญิง คำว่า “หัว” หมายถึง ตัวคน “บัว” หมายถึง ดอกบัว คือ นม แสดงถึงลักษณะที่เป็นส่วนสำคัญของผู้หญิง ถือว่ามีค่าสูง ซึ่งคล้ายกับที่พระยาธรรมมัญญคุณมหาดเล็กราชเลขาธิบดีศรีธรรมราช ผู้เขียนเรื่อง “กฎหมายหัวเมีย” (พิมพ์ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ. 2473) อธิบายว่า “**สินสอด**เป็น**สินหัวบัวนาง** อีกนัยหนึ่ง เป็น**คำหัวนม** หรือน้ำนมของ**เจ้าสาว**”

เพราะถือว่าผู้หญิงเป็นทรัพย์สินสมบัติของพ่อแม่ ผู้ชายจึงต้องชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน ส่วนในอีกมาตราหนึ่งนั้นหากทั้งคู่ได้มีเพศสัมพันธ์กันไปแล้ว ก็ถือเสมือนว่าหญิงนั้นเป็นภรรยาชาย ในกรณีที่ชายตายหญิงก็จะเป็นผู้รับทรัพย์สิน (ในที่นี้คือสินสอด) ไป แต่หญิงคู่นั้นนี้ยังไม่มีความเป็นเมียในการได้รับมรดกจากชาย เพราะยังไม่ได้อยู่กับชายอย่างเป็นทางการตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ที่มาของธรรมเนียมในการเรียกสินสอดนั้น กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ บิดาแห่งกฎหมายไทย สันนิษฐานว่าโดยทั่วไปวิธีการที่ผู้ชายจะได้ผู้หญิงมาเป็นภรรยา นั้นมีอยู่สองวิธีคือ “การชู้ดลาก” และ “การซื้อชายหญิง” ซึ่งวิธีการของชาวสยามน่าจะเป็นอย่างหลังมากกว่า เนื่องจากสินสอดทองหมั้นเป็นสิ่งที่มีความนานแล้ว เปรียบเทียบได้ว่า *ทองหมั้นคล้ายกับเงินที่วางประจำจะซื้อของ และสินสอดก็คือราคาที่ชายซื้อหญิงมา*⁴

ในส่วนของการกำหนดค่าสินสอด เปรียบได้กับการกำหนดค่าตัวของผู้หญิง ตอกย้ำให้เห็นถึงค่านิยมในสมัยก่อนที่มองว่าผู้หญิงเป็นทรัพย์สิน (ก่อนแต่งงานเป็นสมบัติของพ่อแม่ เมื่อแต่งงานไปแล้วเป็นสมบัติของสามี) ดังนั้น การเรียกสินสอดเป็นจำนวนมากๆ จึงเท่ากับเป็นการประกาศให้คนทั่วไปได้รับทราบว่า ผู้หญิงคนนั้นมีคุณค่าเทียบพริ้วมั่งทั้งในเรื่องรูปสมบัติ คุณสมบัติ หรือมีชาติตระกูลเพียงใด หญิงที่ถูกซื้อด้วยสินสอดราคาแพงมากเท่าไร สังคมก็ยิ่งนิยมยกย่องมากเท่านั้น ซึ่งค่านิยมเรื่องคุณค่าของผู้หญิงที่ถูกนำไปตีค่า เปรียบเทียบเป็นราคาของทรัพย์สินเงินทองเช่นนี้ยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เพียงแต่แง่มุมของการซื้อขายลูกสาวอาจถูกแทนที่ด้วยการอธิบายว่าเป็นการแสดงถึงเกียรติยศ ศักดิ์ศรี และฐานะของพ่อแม่

อย่างไรก็ดีค่านิยมในการเรียกสินสอดจำนวนมากนี้ ครั้งหนึ่งเคยถูกมองว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อนโยบายการสร้างชาติของรัฐในสมัยที่จอมพลป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี เนื่องจากในยุคนั้นรัฐไทยมีนโยบายส่งเสริมให้คนแต่งงานและมีลูกมาก ด้วยความเชื่อที่ว่า ประเทศชาติจะ

⁴ ช้างใน วรรณภา ศรีบุญพงศ์ *การหมั้น: วิเคราะห์ลักษณะพิเศษและผลทางกฎหมาย* วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2534.

ก้าวหน้าก็ต่อเมื่อมีจำนวนประชากรมากพอ รัฐบาลจึงได้รณรงค์ให้ผู้ปกครองฝ่ายหญิงเกิดความนิยมในการเรียกสินสอดทองหมั้นแต่น้อย แต่ก็ดูเหมือนว่าการรณรงค์นี้ไม่ได้มีผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนมากสักเท่าไร เพราะจนถึงทุกวันนี้ค่านิยมการเรียกสินสอด หรือค่าน้ำนมจำนวนมากก็ยังคงอยู่

สำหรับในปัจจุบันความหมายของคำว่า “สินสอด” ในทางกฎหมายมีน้อยที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในเรื่องของเจตนาในการมอบสินสอด จากการให้เพื่อเป็นการตอบแทนค่าน้ำนมบิดามารดาที่ได้เลี้ยงดูหญิงมาจนเติบโต มาเป็นการให้เพื่อตอบแทนการที่หญิงยอมสมรส⁵ ส่วนเรื่องของจำนวนค่าสินสอดที่มอบให้กันนั้น ยังคงเป็นเรื่องที่ทั้งสองฝ่ายต้องตกลงกันเอง ในทางวัฒนธรรมอีสานมีคำเรียกการตกลงราคาค่าสินสอดนี้ว่า “คาดค่าดอง” โดยคำว่า “ค่าดอง” ก็คือ ค่าสินสอดนั่นเอง เนื่องจากการแต่งงานในวัฒนธรรมอีสานจะเรียกว่า “การกินดอง” หรือการที่สองครอบครัวจะมาเกี่ยวดอง ผูกพันเป็นญาติกัน

มรดกตกทอดทางวัฒนธรรมเรื่องความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศ

แม้จะไม่แน่ชัดว่า “สินสอด” คำนี้จะมีความหมายไปในทำนองเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศว่าเป็น “สิน” ซึ่งฝ่ายชายมอบให้กับผู้ปกครองของฝ่ายหญิง เพื่อจะได้ “สอด (ใส่)” หรือมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงอย่างถูกต้องตามประเพณีอย่างที่หลายคนตีความหรือไม่ ที่แน่ๆ ก็คือ ประเพณีการมี “สินสอด” แสดงให้เห็นถึงการที่สังคมมีความคาดหวังต่อบทบาทความเป็นชาย และความเป็นหญิงแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยผู้ชายถูกคาดหวังให้เป็นผู้นำ เป็นหัวหน้าครอบครัว ในขณะที่ผู้หญิงถูกคาดหวังให้เป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดีให้กับสามี เป็นแม่ที่ดีของลูก บทพิสูจน์ภาวะความเป็นผู้นำของผู้ชายเมื่อตกลงปลงใจว่าจะมีครอบครัว เริ่มตั้งแต่ฝ่ายชายจะต้องเป็นฝ่ายส่งคนมาเจรจา ทาบตามผู้ขอกับผู้ใหญ่ของฝ่ายหญิง จัดหาสินสอดตามจำนวนที่ครอบครัวฝ่ายหญิงเรียกร้อง จัดขบวนขันหมากมาหมั้น ไปจนกระทั่งถึงรับผิดชอบดูแล

⁵ รัชฎา เอกบุตร. คำอธิบายกฎหมายครอบครัว การหมั้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2548.

เรื่องปลูกเรือนหอ ส่วนฝ่ายหญิงก็จะได้รับการปลูกฝังว่าเมื่อแต่งงานไปแล้ว ก็ควรจะต้องปฏิบัติตนเป็นภรรยา เป็นผู้ตามที่ดี เคารพเชื่อฟังสามี รับผิดชอบดูแลงานบ้านไม่ให้ขาดตกบกพร่อง ให้สมกับที่สามีตั้งความหวังไว้และได้ลงทุนลงแรงไปจัดหาสินสอดมาสู่ขอ

นอกจากเรื่องราวของ “สินสอด” จะสื่อให้เห็นถึงวิถีคิดในเรื่องบทบาทเพศภาวะที่แตกต่างกันระหว่างชายหญิงแล้ว ยังสะท้อนถึงมุมมองเรื่องเพศวิถีที่เชื่อมโยงกับบทบาททางเพศภาวะด้วย เพราะแท้จริงแล้ว “การแต่งงาน” ก็คือ การที่สังคมอนุญาตให้ชายและหญิงได้ร่วมประเวณีกันอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรมตามระเบียบแบบแผนประเพณีวัฒนธรรมและสังคมนั่นเอง ด้วยเหตุนี้มูลค่าของ “สินสอด” จึงอาจเปรียบได้กับราคาของ “ประเวณี” ที่ผู้ชายยอมจ่ายเพื่อแลกกับการได้เป็นเจ้าของสิทธิเหนือเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง และหนึ่งในหน้าที่สำคัญของการเป็นภรรยาที่ดีที่สามีคาดหวังนั้นก็คือการตอบสนองความต้องการทางเพศในเวลาที่ต้องการ

ค่านิยมเรื่องเพศที่ถูกปลูกฝังและส่งผ่านกันมาอย่างยาวนานนี้ เป็นสิ่งที่ได้รับการรับรองโดยการบัญญัติกฎหมายซึ่งปราศจากความเข้าใจในเรื่องสิทธิและความเท่าเทียมระหว่างเพศ จากข้อความในมาตรา 276 ของประมวลกฎหมายอาญา (ซึ่งใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2499 จนถึงปี พ.ศ. 2550) ที่นิยามการข่มขืนกระทำชำเรา โดยไม่ตระหนักถึงการข่มขืนกระทำชำเราในคู่สามีภรรยา⁶ ทำให้ผู้หญิงจำนวนมากต้องทนทุกข์ทรมานจากการถูกสามีล่วงละเมิดทางเพศและข่มขืนกระทำชำเรา เพราะจำเป็นจะต้องรักษาสถานภาพความเป็น “ภรรยา” ไว้ด้วยหลายเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นการไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ ไม่อยากได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ครอบครัวล้มเหลว ไม่อยากตกอยู่ในสถานะ “แม่ม่าย” เพราะสังคมยังคงมีอคติกับผู้หญิงที่เป็นม่ายอยู่มาก หรือรู้สึกอับอาย

⁶ ปัจจุบันพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา ปี พ.ศ. 2550 ได้มีการแก้ไขข้อความในกฎหมายมาตรานี้ จากข้อความเดิม “ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภรรยาตน.....” มาเป็น “ผู้ใดข่มขืนผู้อื่น” เพื่อคุ้มครองหญิงที่เป็นภรรยาซึ่งอาจถูกสามีบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยไม่เต็มใจด้วย ซึ่งการแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการรณรงค์ และต่อสู้เรียกร้องของกลุ่มนักเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิของผู้หญิงในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

ที่เคยจัดงานแต่งงานใหญ่โต โชว์สินสอดทองหมั้นมูลค่ามากมายมหาศาล แต่สุดท้ายสิ่งเหล่านั้นก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าชีวิตแต่งงานจะราบรื่น

ในกรณีของบุคคลรักเพศเดียวกันที่ต้องการใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกัน แม้ในสังคมไทยจะยังไม่มีกฎหมายรับรองการสมรสของคู่รักชายกับชาย หญิงกับหญิง หรือคู่รักที่เป็นชายกับสาวประเภทสอง แต่บุคคลรักเพศเดียวกันจำนวนไม่น้อยก็ได้รับเอาชุดวิธีคิดเรื่องการแบ่งบทบาททางเพศแบบชั่วคราวข้าม (คือมีฝ่ายหนึ่งสวมบทบาทเป็นชาย และอีกฝ่ายหนึ่งสวมบทบาทเป็นหญิง) ภายใต้อุดมการณ์เรื่องการแต่งงานมาใช้ในคู่ความสัมพันธ์ของตน ซึ่งในทางกลับกันพวกเขาก็ใช้การรับเอาอุดมการณ์เรื่องเพศนี้ เป็นการต่อรองกับสังคมให้สังคมยอมรับในความสัมพันธ์ของพวกเขาด้วย เพราะพวกเขาได้แสดงให้เห็นว่าพวกเขาเองก็ปฏิบัติตามแบบแผน ค่านิยม และวิธีคิดภายใต้กรอบเรื่องเพศแบบที่สังคมกำหนด

“ผมคิดว่า เรียนจบ ทำงาน เก็บเงิน พอค่าสินสอดที่เขาเรียกร้องมา ไหนจะซื้อรถ ซื้อบ้าน ซื้อทุกอย่าง อย่างตามที่แฟนผมต้องการ ผมหามาได้ทุกอย่างเพื่อแฟนของผม แต่ทำง่ายดีอะ ฝ่ายของแฟนผม ไม่มีค้ำชอบผมเลย และที่บ้านผมเขาก็ไม่ชอบแฟนผมด้วย ผมจะได้แต่งมัยอะ ผมรักจริงจังหวังแต่ง อีกอย่าง พ่อของแฟนผมเขาไม่ชอบหอมด้วย เขาจะรับได้ไหมอะ ผมคงไม่มีวันนั้นแน่เลย แต่ยังไงก็จะทำความฝันให้เป็นจริง”

มุก⁷

เรื่องของ “สินสอด” ถือเป็นเรื่องละเอียดอ่อน เพราะเกี่ยวข้องกับทัศนคติและการให้คุณค่าในเรื่องของความรัก เพศภาวะ เพศวิถี เงินตรา และสถานะทางชนชั้น ในเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการแต่งงานเว็บไซต์หนึ่งพูดถึงธรรมเนียมสินสอดไว้ว่า โอกาสที่ครอบครัวของทั้งสองฝ่ายจะเข้าใจไม่ตรงกันใน

⁷ มุก. “คู่รักหอม ดี คู่ไหนคิดจะแต่งงานกันบ้างคับ” เว็บไซต์รักหอม-ดี เว็บไซต์น่ารักคอตคอม. โพสต์เมื่อ 7 มกราคม 2551 <<http://board.narak.com/topic.php?id=249029>>

เรื่องสินสอดนั้นก็มีมาก ดังมีตัวอย่างมาแล้ว ในกรณีของชายหนุ่มผู้มีฐานะรายหนึ่ง ซึ่งคบหากับสาวคนรักอย่างราบรื่น จนกระทั่งถึงวันที่มารดาของฝ่ายหญิงเรียกสินสอดเป็นจำนวนเงิน "แปดหลัก" เป็นเหตุให้ผู้ใหญ่ฝ่ายชายถึงกับเอ่ยปากว่า "ถ้าจะแต่ง ก็ให้จัดการเอง" หรือในอีกกรณีหนึ่งที่เจ้าสาวเกิดความกังวล กลัวว่าฝ่ายเจ้าบ่าวจะจัดหาสินสอดที่ดูไม่เหมาะสมกับฐานะของตนเอง แล้วจะขายหน้าแขกในวันงาน แต่ก็ไม่กล้าที่จะบอกตรงๆ เกรงจะถูกมองไม่ดี สินสอดจึงกลับกลายเป็นเรื่องที่ทำให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวต้องอึดอัดใจไป⁸ เหมือนที่เมื่อเกือบสี่สิบปีที่แล้วที่เพลง *"สิบหมื่น"* ซึ่งฮิตในสมัยนั้นมากได้สะท้อนมุมมองของผู้ชายในเชิงประชดประชันต่อเรื่องการเรียกสินสอดจำนวนมากเอาไว้ว่า

*"มาสู่ขอ เพราะเงินก็มี ทำงานทั้งปี หวังมีคู่เซย แต่ออกเอ๋ย
ต้องกับข้าตรม หวังไว้ไม่สม ผมมีเงินไม่พอ พ่อตาใจร้าย
ขายตั้งหลายหมื่น แม้อยายืมขึ้น ผมสะอื้นข้าทรวง สิบหมื่น
สิบหมื่น สิบหมื่น แหมยืมระรื่น คงกลืนลงคอ คุณพ่อครับผมแยม
คุณแม่ครับผมจน สิบหมื่น ผมเหลือทน ไม่ขอคืนรนให้คน
ขายลูกกิน"⁹*

ปัญหาเรื่องความเปราะบางเกี่ยวกับธรรมเนียมสินสอดนี้ยิ่งเห็นได้ชัดมากขึ้น ในกรณีของคู่รักต่างวัฒนธรรม ที่ฝ่ายหญิงเป็นสาวไทย และฝ่ายชายเป็นหนุ่มชาวต่างชาติ โดยเฉพาะหนุ่มที่มาจากสังคมและวัฒนธรรมที่ไม่มีขนบธรรมเนียมประเพณีในเรื่องการให้สินสอด

*"เมื่อวานคุยกะแฟนเรื่องพิธีแต่งงานไทยนะค่ะ หนูก็เลย
บอกไป ก่อนที่อยู่จะแต่งงานกะสาวไทยนะ ผู้ต้องอ่านประเพณี
แต่งงานไทยก่อนนะ พอเขาอ่านแค่นั้น ึง อึ้งไปเลย เพราะ*

⁸ เว็บไซต์ <http://www.weddingsquare.net/forum/forum_posts.asp?TID=3252>

⁹ สิบหมื่น. เพลงประกอบภาพยนตร์ "มนต์รักลูกทุ่ง" ปี พ.ศ.2513 คำร้องและทำนองโดย สุริยา รุ่งตะวัน ขับร้องโดย เสน่ห์ เพชรบูรณ์

ต้องจ่ายๆๆๆ อย่างเดียว หนูก็เลยบอก จะเปลี่ยนใจม๊ย แน่ใจ
หรือ ว่ายังอยากคบกะหนู เขาบอกยังงี้ก็ยังไม่อยากคบนะ แต่
ไม่เข้าใจว่าทำไมต้องให้ตั้งคนอื่นนะ เขาบอกถ้าจะแต่งงาน
ไปแต่งที่อเมริกาดีกว่า เพราะไม่งั้นเขาถึงแตกแน่นอน ถ้าจ่าย
เป็นแสน”

kateu1¹⁰

อย่างไรก็ดีในความเป็นจริง พ่อแม่ของฝ่ายหญิงหลายๆ คนก็ไม่ได้
เรียกร้องสินสอดจากฝ่ายชายแต่อย่างใด บางครอบครัวพ่อแม่ของฝ่ายหญิง
ยังช่วยสมทบทุน ให้ยืมเงิน หรือช่วยออกค่าสินสอดให้ฝ่ายชายเสียด้วยซ้ำ
และหลังจากเสร็จพิธีกรรมตามประเพณีแล้ว พ่อแม่ของฝ่ายหญิงก็คืนสินสอด
ให้กับคู่สมรสเพื่อให้เป็นทุนรอนในการสร้างครอบครัวต่อไปก็มี

อาจกล่าวได้ว่า “สินสอด” จะมีความหมายมากหรือน้อยขนาดไหน
ขึ้นอยู่กับทัศนคติและมุมมองของแต่ละครอบครัวต่อธรรมเนียมประเพณีนี้
ตลอดจนการสื่อสารและตกลงกันระหว่างครอบครัวของทั้งสองฝ่ายมากกว่า
เพราะถ้าสื่อสารกันไม่ดี หรือมีทัศนคติไม่ตรงกัน เรื่องของ “สินสอด” ก็อาจ
นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างกัน จนอาจเป็นอุปสรรคต่อการแต่งงานได้

ผู้หญิงที่ผ่านประสบการณ์การแต่งงานมาแล้วส่วนใหญ่บอกว่าพ่อแม่
ไม่ได้เรียกสินสอดจากฝ่ายชายเลย เพราะเห็นว่าการแต่งงานเป็นความสุข
ของลูก เพียงแต่ขอให้จัดงานตามประเพณีให้ถูกต้องเท่านั้น บางคนก็เล่าว่า
พ่อแม่ไม่ได้เรียกสินสอด แต่ตัวเองเป็นฝ่ายเรียกเอง และบางคนก็บอกว่าพ่อแม่
ไม่ได้เรียกสินสอด แต่ตนเองเป็นฝ่ายออกเองเพื่อให้ถูกต้องตามธรรมเนียม
แต่ก็มีบางคนเหมือนกันที่ต้องเผชิญกับความลำบากใจ เพราะตนเองต้องอยู่
ตรงกลางระหว่างแฟน และพ่อแม่ที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน

¹⁰ kateu 1. เว็บไซต์ “สะใภ้อินเตอร์” โพสต์ เมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2551 เว็บไซต์ <<http://www.weddingsquare.com>>

เมื่อสินสอดไม่นำมาซึ่งความสุข(ทางเพศ)

ในสังคมไทยแม้สถานการณ์เรื่องความขัดแย้งอันมีที่มาจากเรื่องของ “สินสอด” อาจจะไม่รุนแรงเท่ากับสถานการณ์ในสังคมอินเดีย ที่ครอบครัวของผู้หญิงต้องเป็นฝ่ายหาสินสอดไปขอแต่งงานกับผู้ชาย¹¹ แต่ภายใต้ระบอบสังคมแบบทุนนิยมที่ให้ความสำคัญกับเงินตราเป็นใหญ่ ประเพณีไทยที่เป็นมรดกตกทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณอย่าง “สินสอด” ก็ได้สร้างความกดดันให้กับทั้งผู้ที่เจ้าบ่าว ครอบครัวของเจ้าบ่าว และว่าที่เจ้าสาว และครอบครัวของเจ้าสาวไม่น้อยในการเจรจาต่อรอง และจัดหาค่าสินสอด ดังมีกรณีตัวอย่างให้เห็นมาแล้วอย่างข่าวพยาบาลคนหนึ่งต้องฆ่าตัวตาย เพราะกลุ่มใจที่ไม่สามารถหาเงินให้กับลูกชายไปเป็นค่าสินสอดแต่งงานได้¹² ไม่นับคดีที่ไม่ร้ายแรงจนเป็นข่าว หรือความขัดแย้ง ความไม่ลงรอยกันระหว่างเจ้าบ่าวกับเจ้าสาว หรือครอบครัวของเจ้าสาวกับเจ้าบ่าว หรือระหว่างเจ้าสาวกับพ่อแม่ของตนเอง

ในแง่มุมเรื่องสุขภาพทางเพศ เมื่อ “สินสอด” ถูกตีค่าเป็น “ค่าน้ำนม” นั้นหมายถึง ในหลายต่อหลายครั้งการแต่งงานอาจเกิดขึ้นด้วยเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ ความเหมาะสมในเรื่องฐานะทางสังคม และศักดิ์ศรีหน้าตาของครอบครัวมากกว่าเหตุผลเรื่องความรักระหว่างหนุ่มสาว เมื่อบวกเข้ากับรอบความสัมพันธ์ทางเพศที่ให้อำนาจกับผู้ชายเป็นใหญ่ ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถจะบอกความต้องการของตนเอง หรือต่อรองกับสามีในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ยินยอมพร้อมใจ ปลอดภัย และมีความสุขได้ นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ การขาดซึ่งอำนาจในตัวเองในการคุมกำเนิด ไปจนถึงการถูกสามีข่มขืนโดยไม่ผิดกฎหมาย

¹¹ ในปี ค.ศ. 2003 รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานสถิติอาชญากรรมแห่งชาติของอินเดีย รายงานว่าในปี ค.ศ. 2003 มีผู้หญิงและเด็กผู้หญิงกว่า 6,000 คนต้องตาย (ทั้งจากการฆ่าตัวตาย ถูกทำร้าย ถูกเผา) เนื่องมาจากปัญหาเรื่องสินสอดมาแล้ว ตัวเลขนี้ไม่ชัดเจนว่ารวมถึงกรณีพ่อแม่ฆ่าลูกสาว เพราะกลัวว่าโตขึ้นมาจะไม่มีความสามารถหาสินสอดด้วยหรือไม่ ข้อมูลจากเว็บไซต์ <<http://www.thaimuslimshop.com/article.php?id=515>>

¹² พยาบาลซี 5 เครียดหนี้สินล้นตัวผูกคอตายคา ร.พ. - ฝั่งจดหมายลาลูก หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน 31 พฤษภาคม 2547.

ในอีกด้านหนึ่ง “สินสอด” ยังอาจกลายเป็นช่องทางที่ทำให้การล่วงละเมิดทางเพศกลายเป็นสิ่งชอบธรรมและได้รับการยอมรับในภายหลังด้วย ในกรณีที่ผู้ชายล่วงละเมิดทางเพศหรือบังคับขืนใจผู้หญิง แล้วใช้วิธีจัดการแต่งงานหรือจ่ายค่าสินสอดเป็นการชดเชยให้กับฝ่ายหญิง เพื่อที่ตนเองจะได้ไม่ต้องรับโทษทางกฎหมาย โดยเฉพาะผู้ชายที่ต้องการจะใช้วิธีนี้เพื่อเป็นการผูกมัดผู้หญิงที่ตนเองไปหลงรัก ในขณะที่ผู้หญิงเองก็อาจจำต้องรับสภาพเพราะไม่มีทางเลือกอื่นที่ดีกว่านี้ในการรักษาหน้าตา ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล และแม้มูลค่าของ “สินสอด” จำนวนมากอาจจะช่วยอบกู้เกียรติยศศักดิ์ศรีทางสังคมได้ แต่ก็ไม่อาจช่วยให้ผู้หญิงที่ต้องกลายเป็นภรรยาโดยจำใจ จะปลอดภัยจากความเสี่ยงในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการท้องไม่พร้อมอันเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกันได้

ท้ายที่สุดแล้วคำว่า “สินสอด” เป็นตัวอย่างที่ดีของการแสดงให้เห็นว่าการที่คนสองคนจะมีเพศสัมพันธ์ หรือสืบพันธุ์กันอย่างถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคมและวัฒนธรรมประเพณีนี้ ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมาก และมีนัยทางการเมืองเรื่องอำนาจตั้งแต่เรื่องส่วนตัวไปจนถึงนโยบายเรื่องการควบคุมประชากรของรัฐ ประเพณีปฏิบัติที่เป็นมรดกตกทอดมาตั้งแต่ครั้งอดีตนี้ ดอกย้ำให้เห็นถึงค่านิยมและบรรทัดฐานในเรื่องเพศที่ไม่เท่าเทียมอยู่อย่างไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการที่ผู้ชายจะต้องเป็นฝ่ายหาค่าสินสอดไปให้ฝ่ายผู้หญิง หรือการที่ผู้หญิงเมื่อแต่งงานไปแล้วก็ถูกคาดหวังให้ต้องทำหน้าที่เป็นเมียและแม่ที่ดีทั้งเรื่องงานบ้าน การดูแลความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการตอบสนองของความต้องการทางเพศของสามี ด้วยเหตุนี้ไม่ว่าผู้หญิงในสังคมปัจจุบันจะมีความรู้มากขึ้น หรือพึ่งพาตนเองในทางเศรษฐกิจได้มากเท่าไร และการแต่งงานระหว่างคนสองคนจะเกิดขึ้นด้วยเหตุผลใดก็ตาม ก็ไม่อาจทำให้ทำให้ทั้งชายและหญิงจะมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างปลอดภัยและเป็นสุขได้ トラบไคที่สังคมยังคงยึดถือในแนวทางเรื่องเพศที่ให้อำนาจกับชายเป็นใหญ่ และยอมรับได้แค่เพศสัมพันธ์ภายใต้กรอบการแต่งงานแบบผิวเดียวเมียวเดียวของคนต่างเพศเท่านั้น

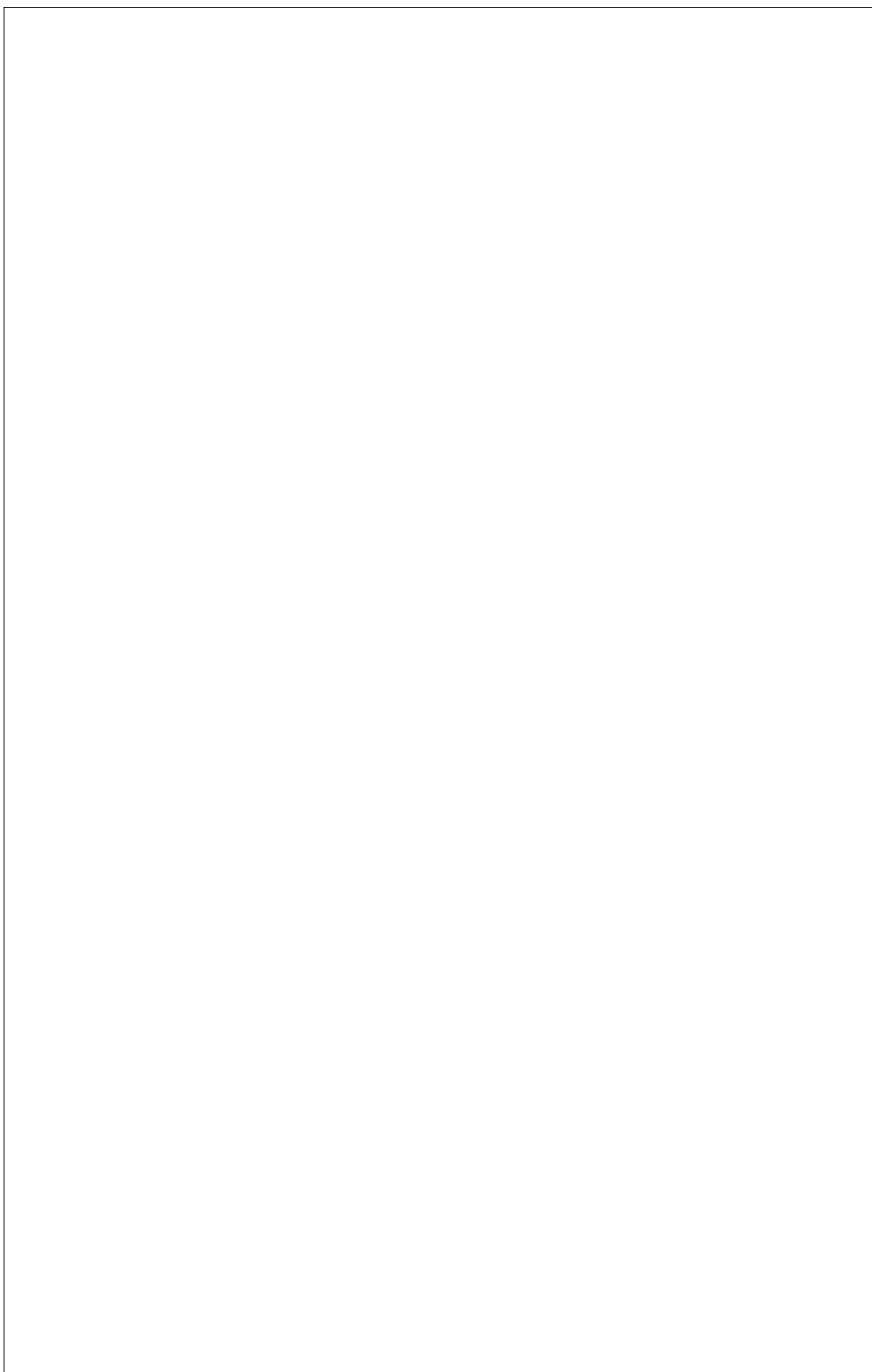
ส่วนที่ 2

สรีระทางเพศ

หี

ควาย

อ้อม

หี

มลฤดี ลาพิมล

คำไทยที่คนส่วนใหญ่ไม่กล้าพูด

อวัยวะเพศหญิงเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายซึ่งมีคำเรียกแทนและมีคำเปรียบเปรยมากมาย คำศัพท์หรือคำเรียกเหล่านั้นมาพร้อมกับระบบความคิดและความหมาย ที่สะท้อนถึงระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศของสังคมได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการแสดงให้เห็นถึงมุมมองด้านเพศวิถีที่ผูกพันแน่นกับความเป็นผู้หญิง คำศัพท์คำหนึ่งซึ่งหมายถึง อวัยวะเพศหญิง แต่กลับถูกมองว่าเป็นคำต้องห้าม ไม่สมควรนำมาพูดในที่สาธารณะ ก็คือคำว่า “หี”

ในทางวิชาการมีการนิยามความหมายของคำว่า “หี” ไว้คล้ายกัน โดยคำเหล่านั้นถูกนิยามเชื่อมโยงเข้ากับความเป็นร่างกาย และหน้าที่ทางชีวภาพในการสืบพันธุ์ของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปี พ.ศ. 2542 อธิบายว่า

หี น. หมายถึง อวัยวะสืบพันธุ์ของหญิงหรือสัตว์เพศเมียบางชนิด.¹

ส่วนในเอกสารเผยแพร่ข้อมูลด้านสุขภาวะทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ คำว่า “หี” ถูกแทนที่ด้วยคำว่า “อวัยวะสืบพันธุ์” เช่น มีผลที่อวัยวะสืบพันธุ์ เป็นต้น

ในเว็บไซต์สารานุกรมเสรีวิกิพีเดีย “หี” เป็นคำที่ถูกจัดอยู่ในหมวดหมู่ทางชีววิทยา โดยระบุว่า เป็นคำในภาษาไทยสำหรับอวัยวะเพศ นอกจากนี้ในเว็บไซต์

¹ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2542 กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น. 2546. หน้า 1294.

² มูลนิธิรักประเทศไทย. อนามัยเจริญพันธุ์และทางเลือกสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี: แนวทางการให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ: เลคแอนด์ฟาวเท่น พรินท์จำกัด. 2550. หน้า 67.

เดียวกันนี้ยังแนะนำให้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมที่คำว่า “อวัยวะสืบพันธุ์หญิง” และ “ช่องคลอด” ต่อด้วย³

หี เป็นคำหายาบใช้อ้างถึงอวัยวะสืบพันธุ์หญิงซึ่งรวมถึง ปากมดลูกและช่องคลอด แต่โดยทั่วไปแล้วมักจะใช้กัน โดยหมายความถึงเฉพาะช่องคลอด หรือช่องคลอด หรือ หมายความรวมทั้งช่องคลอดและช่องคลอด แต่ไม่รวมถึง ปากมดลูกและมดลูก⁴

ในทางกายวิภาค “หี” เป็นคำที่ใช้เรียกอวัยวะเพศหญิง ซึ่งประกอบไปด้วย อวัยวะสืบพันธุ์ภายนอก คือ แคมเล็ก หรืออวัยวะที่มีลักษณะเป็นกลีบ 2 ข้าง ตรงรูปเปิดช่องคลอด และ แคมใหญ่ ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าและอยู่ภายนอก แคมเล็ก, คลิตอริส ที่มีลักษณะเป็นปุ่มอยู่ข้างใน, ปากของท่อปัสสาวะ และ ปากของช่องคลอด ส่วน ช่องคลอด นั้น เป็นโครงสร้างภายใน ดังนั้นช่องคลอด กับช่องคลอดเป็นส่วนต่อกันเหมือนปากกับคอ และมีเนื้อเยื่อสีชมพูคลุม ปากช่องคลอดเรียกว่า *เยื่อพรหมจรรย์* หรือ *เยื่อพรหมจารี*

คำอธิบายทางด้านกายวิภาคว่าด้วยเรื่องอวัยวะเพศหญิง หรือเรื่องการ ฉีกขาดของเนื้อเยื่อพรหมจรรย์เมื่อผู้หญิงผ่านการมีเพศสัมพันธ์นั้น ได้สถาปนา ชุดความรู้ความจริงที่เคลือบแฝงด้วยมายาคติทางเพศ และส่งผ่านอุดมการณ์ ทางเพศที่กดขี่การแสดงออกทางเพศของผู้หญิงบางอย่าง เมื่อผนวกเข้ากับ “จารีตประเพณีของความเป็นผู้หญิงดี” ซึ่งถูกผลิตขึ้นมาโดยตลอด จึงเป็นสิ่งที่ คอยตอกย้ำให้ผู้คนในสังคมเชื่อถือตามกันว่าคุณค่าอันสูงส่งของผู้หญิงอยู่ที่การ รักษาไว้ซึ่งพรหมจรรย์จนกว่าจะถึงวันแต่งงานเท่านั้น ขณะที่ในทางตรงกันข้าม กลับเปิดโอกาสให้ผู้ชายพิชิตพรหมจรรย์ของผู้หญิงโดยไม่ผิด ทั้งนี้ข้อมูลความรู้ เรื่องชุดนี้ได้สร้างความวิตกกังวลให้กับผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงขาดโอกาสในการ แสวงหาข้อมูลและเรียนรู้เรื่องเพศ ขาดความรู้ ขาดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ

³ ในเว็บไซต์นี้ยังขึ้นป้ายเตือนด้วยว่าบทความนี้มีเนื้อหาบางส่วนไม่เหมาะกับเด็กเยาวชนควอใช้ วิจารณ์ญาณในการอ่าน ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ

⁴ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. <<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%AB%E0%B8%B5>>

เรื่องเพศ และต้องดำรงอยู่ในความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยความวิตกกังวลและหวาดระแวงกลัวฝ่ายชายจะรู้ว่าตนเองเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาก่อน

สำหรับที่มาของคำว่า “หี” นั้นมาจากคำในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ซึ่งแปลว่า *เลว ต่ำ หยาบ ไม่ดี* (แต่ถ้าเป็นรากศัพท์ที่มีการผันกิริยาจะแปลว่า *เสื่อม*) ดังนั้นคำว่า “หี” ที่มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายเดิมจึงถูกนำมาใช้เรียกแทนอวัยวะเพศหญิง เป็นคำตรงข้ามกับคำว่า “ควย” ที่มาจากคำว่า *คุษะ* แปลว่า *ที่ลับ* หรือ *ของลับ* คือ *อวัยวะเพศชาย*

ในภาษาดั้งเดิมคือภาษาบาลีให้คำจำกัดความของ “หี” ไว้อย่างกลางๆ ว่า *หีนว หีน หิน* หรือ *อิตติ หิติ* แต่ละคำออกเสียงต่างกันไปตามสำเนียงภาษาและแปลว่า “*เล็กลงๆ*” หรือ “*ซ่องแค้นๆ*”⁵ แต่ความหมายด้านลบของคำว่า “หี” กลับประทับแน่นในความทรงจำของผู้คนมากกว่า คำว่าหีจึงกลับกลายเป็นคำหยาบซึ่งไม่นิยมใช้พูดกันในที่สาธารณะ

การตัดสินคุณค่าของอวัยวะเพศหญิงว่ามีความหมายต่ำกว่าอวัยวะเพศชาย ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำต่ำสูงระหว่างเพศในสังคม และตอกย้ำเรื่องความเป็นผู้นำของผู้ชายและความเป็นผู้ตามของผู้หญิง ระบบคุณค่านี้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการรับรู้และการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของกันละกัน ในอันที่จะสร้างการเรียนรู้เรื่องเพศในเชิงบวกที่ส่งเสริมความเท่าเทียมในความเป็นมนุษย์และการปฏิบัติที่ปราศจากอคติทางเพศ

โดยทั่วไปคำว่า “หี” มักถูกใช้ร่วมกับคำอื่นเมื่อพูดถึงลักษณะหรือพฤติกรรมที่ไม่น่าพอใจของทั้งชายและหญิง ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศก็ได้ เช่น เว็บไซต์อันไซโคลพีเดียไร้สารานุกรมเสรีกล่าวว่า

หี เป็น คำด่า กล่าวถึงชายหรือหญิงที่ขาดความสามารถหรือถูกดูถูกว่าต่ำ เปรียบเทียบกับอวัยวะเพศซึ่งเป็นของต่ำ นอกจากนี้ยังมีการใช้ในคำอุทาน เช่น “ไอหน้าหี” “เห่อหี” “หีແກ” “ผู้ชายมีหี” ฯลฯ และมีการใช้ร่วมกับคำหยาบอื่นๆ เช่น “ใจเท่าหีมด” อารมณ์เดียวกับปอดแหก แต่ระดับดีกรีจะ

⁵ คำๆ นี้มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “มหา” หรือ “มะหะ” ซึ่งแปลว่า *ใหญ่, ยักษ์* เช่นคำว่า *หีนยาน* (นิกายหนึ่งในศาสนาพุทธ) *หิตา* (ภูน้ำตา) และ *หีเต่า* (ผมหนงเต่า)

รุนแรงกว่ามากและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น “เว็บนี้ของจริงเว็บนี้กรบแม่ทัพใหญ่มาแล้ว อย่ามาเพื่อเจอ ไร้สาระ ใจหิ่มัด เก่งปาก ไชว์เบอร์รี่มา”⁶

คำที่ใช้คำผู้หญิง ซึ่งมีคำว่า “หิ” เป็นคำประสมนั้น ส่วนใหญ่จะใช้เพื่ออธิบายพฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงที่ชัดเจนหรือไม่อยู่ในกรอบของความเป็นผู้หญิงที่ดี หรือเป็นกุลสตรี ตัวอย่างเช่น ในภาษาถิ่นอีสานมีสำนวนว่า **“หิเคียว”** ใช้พูดถึง **ผู้หญิงเจ้าชู้ กล้าแสดงออกเรื่องเพศ มีบุคลิกภาพ ร้อนแรง แต่งตัวเปิดเผย เป็นเพื่อนกินเพื่อนเที่ยวกับผู้ชายหลายคน มีเพื่อนชายหรือสามีหลายคน มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายหลายคน** หรืออาจเทียบได้กับคำว่า “ร่าน” โดยมีนัยหมายถึงผู้หญิงที่ไม่มีคุณค่า ไร้เกียรติและน่าดูถูก นอกจากนี้หากใช้คำว่า “หิ” ร่วมกับคำว่า “แหล” (แปลว่า สีดำ สีคล้ำ) เป็น **“หิแหล”** เมื่อแปลตรงตัวจะหมายถึง **“คนที่มีอวัยวะเพศที่มีสีคล้ำ สีดำๆ”** หรือหมายถึง **ผู้หญิงที่กล้าเปิดเผยเรื่องทางเพศ มีเพศสัมพันธ์มาอย่าง โขกโซน มีความซ้ำซงและประสบการณ์เรื่องเพศมากจนทำให้อวัยวะเพศ เปลี่ยนเป็นสีคล้ำถึงดำ**

อย่างไรก็ตามในกลุ่มสาวประเภทสองหรือในกลุ่มกะเทยที่ผ่าตัดแปลงเพศแล้ว จะเรียกอวัยวะเพศที่ผ่านการแปลงแล้วว่า “หิ” กับกลุ่มเพื่อนสนิท โดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นคำหยาบหรือรู้สึกเขินอายกับคำๆ นี้ ตัวอย่างเช่น กะเทยที่อยากเห็นผลการผ่าตัดแปลงเพศของเพื่อนก็จะถามเพื่อนง่ายๆ ตรงๆ ว่า เช่น **“ขอดูหิของเธอหน่อย”** หรือ **“ไชว์หิของเธอให้ดูหน่อยสิ”**⁷ ในวงสนทนากลุ่มย่อยของสาวประเภทสอง ผู้ร่วมสนทนาที่เป็นสาวประเภทสองกล่าวว่า **“ปกติพวกกะเทยจะใช้คำว่า “หิ” ไว้ดำพวกผู้หญิง ถ้าจะดำ เราก็เพียงแต่เติมคำบางคำ เข้าไปกับคำว่า “หิ” ไว้ บรรยายถึงพฤติกรรมความไม่ดี ไม่งามของพวกผู้หญิง เช่น **อึหิไว้ อึหิหยอดเหรียญ**”**⁸

⁶ หิ. อันไซโคลพีเดีย ไร้สาระนุกรมเสรี. <<http://th.uncyclopedia.info/wiki/%E0%B8%AB%E0%B8%B5>>

⁷ ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มคนหลากหลายทางเพศ

⁸ “อึ” เป็นคำสรรพนามที่ใช้เรียกผู้หญิงเมื่อโกรธและใช้เรียกคนที่มีฐานะต่ำกว่า “หิ” หมายถึง อวัยวะเพศ “ไฉ” หมายถึง เร็ว ทันทีทันใด เมื่อรวมกันแล้วจึงมักเป็นการพูดถึง **“ผู้หญิงที่มีพฤติกรรมทางเพศ ในทางที่ไม่ดี มีแฟน มีสามีหรือคบผู้ชายหลายคนในเวลาเดียวกัน”**

⁹ คำนี้เป็นคำใหม่ที่เกิดขึ้นตามความเจริญของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคสมัยที่มีเครื่องขายสินค้าหรือบริการหยอดเหรียญต่างๆ สังคมไทยมีเครื่องหยอดเหรียญใช้กันอย่างแพร่หลายในช่วงไม่กี่ปีมานี้ เช่น เครื่องซักผ้าหยอดเหรียญ “อึหิหยอดเหรียญ” จึงเป็นคำอุปมาอุปมัยถึง “ผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับเงิน”

ปริณทลสุขภาพ สื่อ โฆษณาประชาสัมพันธ์: ชั้นของภาษา

ในรายงานข่าวอาชญากรรมไม่ว่าจะเป็นพาดหัวข่าว หรือในเนื้อข่าว หนังสือพิมพ์ นักข่าวมักใช้คำที่สั้นและกระชับเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากที่สุด สำหรับในกรณีคำเรียกแทนอวัยวะเพศหญิงนี้หนังสือพิมพ์มักใช้คำว่า “จิม” ซึ่งเป็นคำในภาษาพูดทั่วไป ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งใช้ประโยคพาดหัวข่าวอาชญากรรมว่า “เช็กส์วิตถาร ขูดยัดจิมดับ”¹⁰ โดยในข่าวเดียวกันนี้มีคำว่า “ช่องคลอด” ปรากฏอยู่ในคำบรรยายได้ภาพข่าว¹¹ และใช้คำๆ นี้ประกอบการเขียนข่าวตลอดทั้งข่าว ที่น่าสนใจนอกจากเรื่องของการใช้คำก็คือ ในรายงานข่าวนี้ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศแต่อย่างใด ทั้งๆ ที่ในเนื้อหาของข่าวพูดถึงผู้ตายว่ามีลักษณะเป็น “ทอมบอย” แต่กลับสรุปว่าผู้ตายถูกฆาตกรรมโดยคู่ขาซึ่งเป็นผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศรุนแรง

ส่วนแหล่งข้อมูลด้านสุขภาพอย่างเว็บไซต์ห้องสมุดออนไลน์อีลิบ (E-Lib) มีการใช้คำว่า “จุดซ่อนเร้น”¹² แทนคำว่า “ช่องคลอด” ในการแนะนำเกี่ยวกับการทำความสะอาดอวัยวะเพศหญิงให้ถูกสุขอนามัย รวมทั้งผลข้างเคียงของการใช้น้ำยาทำความสะอาดช่องคลอด ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการติดเชื้อทางอวัยวะสืบพันธุ์ และภาวะคุกคามต่อความสามารถในการมีบุตร และการตั้งครรภ์ที่เป็นอันตรายของผู้หญิง เช่น

¹⁰ ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โพสต์เมื่อวันที่ 3 ก.ย. 2549 เนื้อหาในข่าวกล่าวถึงผู้หญิงที่เสียชีวิต โดยมีบาดแผลฉีกขาดบริเวณช่องคลอดถึงรูลวารหนัก โดยมีบาดแผลเกิดจากการถูกขูดเบียร์ขนาดใหญ่อยัดเข้าไปในช่องคลอด ตำรวจสันนิษฐานว่าฝ่ายชายอาจร่วมเพศกับหญิงสาวผู้ตายซึ่งมีลักษณะคล้ายทอมบอย เพราะพบสเปร์ยรัดหน้าอกในที่เกิดเหตุด้วยอารมณ์ชาติศัตรูรุนแรงโดยใช้สบู่อัดล้างช่องคลอด <<http://www.thairath.co.th/offline.php?section=hotnews&content=18368>>

¹¹ คำบรรยายมีใจความว่า “สภาพศพหญิงไม่ทราบชื่อชื่อตายคาเกสต์เฮาส์ ภายในซอยสะพานคู่ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. หลังถูกชายคู่ขาทำพิเรนทร์ใช้ขูดเบียร์ยัดช่องคลอด”

¹² นิตยสารบันทึกคุณแม่ ฉบับที่ 163 กุมภาพันธ์ 2550 จุดซ่อนเร้น...เรื่องเล็กๆ! ลีค แต่ไม่ลับ โพสต์ในเว็บไซต์ <http://www.elib-online.com/doctors50/lady_lady001.html>

“...การใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อทำความสะอาดจุดซ่อนเร้นนี้ ควรเลือกด้วยความระมัดระวัง เพราะเนื้อเยื่อของผิวหนังส่วนนี้จะมี ธรรมชาติที่บอบบางและละเอียดอ่อน เสี่ยงต่อการติดเชื้อได้ง่าย สิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่งคือ การสวนล้างช่องคลอดเพราะอาจเพิ่ม ความเสี่ยงต่อการเป็นโรคอุ้งเชิงกรานอักเสบ หรือที่หนักกว่านั้น ก็คือ การติดเชื้อของท่อรังไข่ ซึ่งอาจนำไปสู่การตั้งครรภ์นอก มดลูกหรือเป็นหมันได้ในอนาคต...”

สำหรับข้อมูลสุขภาพของเว็บไซต์ไทยเฮลท์ (ThaiHealth) ซึ่งอธิบายโดย แพทย์ คำสำคัญที่ใช้เรียกแทนอวัยวะเพศหญิง คือ “อวัยวะสืบพันธุ์สตรี” “อวัยวะของผู้หญิง” “อวัยวะเพศภายนอก” “อวัยวะเพศ” และ “ช่องคลอด” ทั้งนี้กลุ่มคำดังกล่าวถูกใช้ในบริบทของการดูแลสุขภาพอนามัยระบบสืบพันธุ์ เป็นการอธิบายลักษณะอวัยวะเพศหญิงจากภายนอกจนถึงภายใน แนะนำเรื่อง การดูแลสุขภาพสะอาดและการสวมชุดชั้นใน กล่าวถึงโรคและการติดเชื้อใน ระบบสืบพันธุ์และยังระบุด้วยว่า “ประจำเดือน” เป็นสัญญาณของการก้าวเข้าสู่ วัยสาวของเด็กหญิง ดังข้อความข้างล่างนี้

“อวัยวะเพศของผู้หญิงนั้นมีร่องและรอยจีบยื่นอยู่มาก เหนือโคล ปัสสาวะ และระดูขาว(ตกขาว) ที่ออกมาอาจติดอยู่ที่ บริเวณอวัยวะเพศภายนอก หากไม่ได้ทำความสะอาดอย่าง ถูกต้อง อาจเกิดการหมักหมมและมีกลิ่นเหม็น หรือเกิดการ อักเสบติดเชื้อได้ง่าย ดังนั้นการรักษาความสะอาด จึงเป็น พื้นฐานของการป้องกันอาการผิดปกติในระบบสืบพันธุ์ได้เป็น อย่างดี ในสภาวะปกติผู้หญิงจึงควรหมั่นรักษาความสะอาด ด้วยการชำระล้างอวัยวะเพศภายนอกด้วยสบู่ และน้ำสะอาด ทุกครั้งที่อาบน้ำ หรือทุกครั้งหลังการถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะ ควรใช้น้ำล้างให้สะอาดแล้วใช้กระดาษชำระซับให้แห้งโดยเช็ด จากด้านหน้าไปด้านหลัง จากอวัยวะเพศไปทางทวารหนัก เพื่อไม่ให้เชื้อโรคจากทวารหนักติดต่อมายังช่องคลอด ควรใช้ ชุดชั้นในที่แห้งและสะอาดไม่คับหรือหลวมจนเกินไป...”¹³

¹³ อวัยวะสตรีและการดูแล. เว็บไซต์ <<http://www.thaihealth.net> >

ตัวอย่างข้างต้นได้แสดงให้เห็นความต่างของระดับภาษาที่สะท้อนถึงชั้นชั้น รวมถึงกรอบการมองเรื่องเพศที่ส่งผ่านมากับภาษา หรือคำ (ที่ถูกลำเอียงมาใช้แทนคำว่าหี) เช่น ภาษาของสื่อ ภาษาของแพทย์ ภาษาของนักวิชาการ ภาษาของนักโฆษณาประชาสัมพันธ์ ฯลฯ แม้ว่าสื่อในปัจจุบันที่นำเสนอข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพอนามัยเพศหญิง และโฆษณาน้ำยาทำความสะอาด “จุดซ่อนเร้น” ในด้านหนึ่ง จะส่งผลให้ผู้หญิงใส่ใจใคร่รู้ในเรื่องเนื้อตัวร่างกายและอวัยวะเพศของตนเองมากขึ้น แต่สังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวของผู้หญิงเองก็ได้สร้างภาพลักษณ์เรื่องราวของหญิงผูกโยงกับเรื่องของกลิ่นขึ้นมาด้วยเช่นกัน การเปรียบเทียบภาพความเป็นผู้หญิงกับดอกไม้ และดอกไม้ส่งกลิ่นหอมนั้น เป็นดั่งอำนาจมืดซึ่งกำกับและควบคุมความเป็นผู้หญิงบนเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงเอง ทุกตารางนิ้วของเรือนร่างผู้หญิงตั้งแต่ผม ผิวกาย จนมาถึงจิม โดยที่ผู้หญิงถูกจับจ้อง เพ่งมอง นำเสนอ ตอกย้ำซ้ำแล้วซ้ำเล่าอยู่อย่างนั้น

ภายใต้วิธีคิดและการกล่อมเกลாதทางสังคมให้ผู้หญิงคงความเป็นกุลสตรีไทยไว้ ทำให้ผู้หญิงไม่กล้าสำรวจทำความเข้าใจกับอวัยวะเพศของตนเอง กว่าผู้หญิงส่วนใหญ่จะรู้ตัวรวบรวมความกล้าลุกขึ้นมาสำรวจอวัยวะเพศของตนเองได้ ก็ต่อเมื่อเกิดปัญหา หรือเกิดความผิดปกติเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ ซึ่งต้องให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ มาเป็นผู้สัมผัส ตรวจตราและวินิจฉัยว่ามีความผิดปกติเกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เข้ามามีบทบาทต่อรองกับชุดความรู้ด้านศีลธรรม ในแง่ของการเปิดพื้นที่ให้เกิดการเรียนรู้และการทำความเข้าใจกับอวัยวะเพศหญิงมากขึ้น แต่ชุดความรู้นั้นก็ยังคงถูกนำเสนอผ่านแง่มุมเดิมๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ “ศักยภาพและความเสี่ยงต่อการกำเนิดบุตร ลักษณะทางสรีรวิทยาที่บอบบางอ่อนแอ มีภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อและเกิดโรค หรือมีความเสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศ”

ความรู้ใหม่ ความหมายใหม่: กลวิธีโต้แย้งต่อรอง

ในบทความเรื่อง “5 วิธีเพิ่มความมั่นใจให้ ‘น้องจิม’” ของเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงเว็บไซต์หนึ่งมีการใช้คำเรียกแทน ‘หี’ อยู่ 3 คำ คือ “อวัยวะส่วนนี้” “อวัยวะเพศหญิง” และ “น้องจิม” ดังนี้

“...เริ่มลงมือสำรวจกันได้เลย มองหาสิว่าคลิตอริสอยู่ตรงไหน แคมนอกแคมในเป็นอย่างไรและทำความเข้าใจว่าส่วนต่างๆ ของอวัยวะเพศหญิงนั้นอยู่ตรงไหนกันบ้าง เช่น ปากมดลูก...”

“น้องจิมที่แสนเพอร์เฟคที่ไม่มีหอรอกในโลกนี้ อวัยวะเพศหญิงที่สวยงามตระการตามีอยู่แต่ในหนังสือโป๊ที่มันถูกทำแอร์บรัชเท่านั้น อวัยวะส่วนนี้ของผู้หญิงแต่ละคนแตกต่างกันให้ความรู้สึกที่ต่างกันและไม่มีแบบฉบับที่เรียกว่า “ปกติ” สิ่งที่ทำให้มันแตกต่างกันคือความเล็กใหญ่ของคลิตอริส แคมที่บ้างยาวบ้างสั้น ซึ่งไม่มีของใครเหมือนกันเลย ถ้าคุณห่วงเรื่องนี้ ลองถามคูร์ักของคุณหรือพูดคุยเรื่องนี้กับเพื่อนสนิทสักคน เมื่อคุณรับรู้ข้อมูลแล้วจะเข้าใจเองว่าผู้หญิงทุกคนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในส่วนนี้...”¹⁴

ข้อมูลนี้ได้ทำลายมายาคติเกี่ยวกับรูปลักษณ์ปกติของจิม (ที่สื่อโป๊นำเสนอ) ว่าไม่มีอยู่จริง พร้อมกับเปิดมุมมองและนำเสนอชุดความรู้ใหม่ว่าผู้หญิงควรรู้จักภูมิใจในอวัยวะเพศ โดยให้ลงมือสำรวจและทำความเข้าใจอวัยวะเพศของตน เพื่อที่จะได้เข้าใจว่าจิมของผู้หญิงแต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกัน อีกทั้งยังกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงกับคู่และเพื่อนสนิทด้วย ซึ่งก็มีผู้อ่านบทความนี้หลายคนเข้ามาแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องเพศด้วย เช่น

“เราโชคดีเพราะแฟนดูแลให้เราทุกอย่างเหมือนเราเป็นเด็กเลย ตัดขนให้ อาบน้ำให้ นวดตัวให้ด้วยนะเราเคยผ่าตัดตรงจิม คำก็เป็นคนทำความสะอาดแผลให้ คำรักเรามากเลย เวลาจะเขาก็เลียจิมให้ทุกครั้ง ไม่เคยรังเกียจ แต่คำเอาแรง

¹⁴ ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. 5 วิธีเพิ่มความมั่นใจให้ ‘น้องจิม’ เว็บไซต์ <<http://www.pooyingnaka.com/story/story.php?Category=sex&No=261>>

มากเลย บางครั้งเราก็ชอบ บางครั้งเราเจ็บ แต่เค้ามักจะถามว่า
เราชอบแบบไหนแล้วก็ทำให้เรามั่นใจได้ทุกครั้ง ตามใจทุกอย่าง
แต่เราชอบขย่มของเขานะ เพราะของเขาใหญ่ยาวขย่มมันส์ดี”

จูน¹⁵

สิ่งที่ปรากฏในข้อความนี้นอกจากจะกล่าวถึงการเอาใจใส่ของคู่ที่เป็น
ผู้ชายในการเสริมสวย และดูแลรักษาสุขอนามัยอวัยวะเพศของผู้หญิงแล้ว
ยังฉายภาพการต่อรองชัดขึ้นกับกรอบความเป็นผู้หญิงเรียบร้อยของเจ้าของ
บทความด้วย จากทัศนะในเรื่องการสื่อสารเรื่องเพศกับคู่ การเปิดเผยเรื่อง
เพศสัมพันธ์และท่วงท่าในการร่วมเพศ การแสดงออกซึ่งรสนิยม ความสุข และ
ความพึงพอใจที่ได้จากการร่วมเพศ ตลอดจนตอกย้ำค่านิยมความเชื่อ
เรื่องขนาดที่ใหญ่ของอวัยวะเพศชายว่าช่วยให้ผู้หญิงมีความสุขในการร่วมเพศ

ในเว็บไซต์หนึ่งมีผู้มาตั้งกระทู้ได้ว่าที่เปรียบเทียบความเหนือกว่า
ระหว่างอวัยวะเพศชายกับอวัยวะเพศหญิงในหัวข้อว่า **“จู๋กับจิม ใครเป็นเจ้าของ
โลกตัวจริง”**¹⁶ ซึ่งฝ่ายที่เป็นผู้เสนอได้ยกเอาคุณสมบัติ 5 ประการมากล่าวอ้าง
ว่า **“จิมเป็นเจ้าของโลกตัวจริง!”** ถือเป็นตัวอย่างหนึ่งของการนิยามความหมายด้วย
ทัศนะที่เผยให้เห็นมิติทั้งทางกายภาพที่พ่วงความหมายทางสังคมและวัฒนธรรม
ของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับจิม เช่น ขนาดของจิมที่สามารถถอมจู๋ได้หมดทั้งอัน
(คณิตศาสตร์); จิมปีบรัดจู๋จนหมดแรง (พลังกำลัง); จิมถึงจุดสุดยอดใน
จำนวนครั้งที่มากกว่าจู๋ (ประสิทธิภาพ); จิมซึ่งเป็นฝ่ายรับหลังจากร่วมเพศและ
ถึงจุดสุดยอด ยังตอบสนองได้อีกจากอาการตอดตูปตูป (ยุทธศาสตร์); ลักษณะ
ทางกายภาพของจู๋ที่ห้อยลงและเสี่ยงต่อการบาดเจ็บจากการถูกกระแทก;
ในขณะที่จิมไม่มีความเสี่ยงอย่างนั้น (โครงสร้างสรีระ) แสดงให้เห็นถึงการ
พยายามสร้างความหมายใหม่ทางวัฒนธรรมที่ตั้งอยู่บนคำอธิบายคุณลักษณะ
ทางกายภาพของจิมว่ามีได้อ่อนแอแต่มีประสิทธิภาพและพลังกำลังซึ่งจำนวน

¹⁵ จูน. โพสต์ในกระทู้ 5 วิธีเพิ่มความมั่นใจให้ ‘น้องจิม’ เมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2549

¹⁶ ควายน้อย. จู๋ กับ จิม, 27 ต.ค. 47 <<http://www.pantown.com/board.php?id=5373&name=board1&topic=245&action=view>>

ครั้งในการบรรลุดังจุดสุดท้ายในจำนวนครั้งที่มากกว่าเป็นเครื่องบ่งชี้ การอธิบายด้วยแง่มุมใหม่ที่ว่าจิมมิได้เป็นฝ่ายถูกล่วงล้ำถูกระงับแต่เพียง ฝ่ายเดียว แต่เป็นฝ่ายตอบโต้โดยบีบรัดจิวไว้ด้วยเป็นต้น

หลายคำเรียก: ปฏิบัติการของความหมายทางสังคมและ วัฒนธรรม

คำว่า **อวัยวะสืบพันธุ์หญิง อวัยวะเพศหญิง ช่องคลอด ช่องสั่งวาส จิม จุดซ่อนเร้น ของสงวน** หรือแม้กระทั่ง **โยนี** มักถูกนำมาใช้ในการสื่อถึง อวัยวะสืบพันธุ์ของผู้หญิงในเอกสารความรู้ บทความทางวิชาการ และสื่อมวลชน ต่างๆ ในกรณีของคำว่า **“จุดซ่อนเร้น”** นั้นโดยทั่วไปแล้วมักถูกนำมาใช้เรียก แทนอวัยวะเพศหญิง ทั้งๆ ที่ **“แคม”** เป็นเพียงส่วนที่อยู่ภายนอกสุดของช่องสั่งวาส เท่านั้น ส่วน **“แตด”** ซึ่งหมายถึง **คลิตอริส** หรือ **ปุ่มกระสัน** ก็มักถูกนำมาใช้รวมๆ เพื่อเรียกอวัยวะเพศหญิงด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีคำว่า **“ที่ลับ”**¹⁷ ซึ่งเป็น คำนามด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น **“วัยรุ่นหญิงมีแฟชั่นใหม่ไม่สวมใส่กางเกงในและ ทำไฮไลต์ขนในที่ลับจนเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางในขณะนี้”**¹⁸

อาจกล่าวได้ว่า การอ้างอิงหรือเลือกใช้คำศัพท์ของแหล่งความรู้เชิง วิชาการด้านภาษาและด้านสุขภาพ ทำให้ผู้คนหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า **“หี”** ในความหมายเชิงลบ และไม่สุภาพ ด้วยการเปลี่ยนไปใช้คำแทนอื่นๆ ซึ่งอาจ สามารถแบ่งหมวดหมู่คำเรียกเหล่านั้นออกเป็นกลุ่มหลักๆ ได้ดังนี้

1. กลุ่มคำที่สะท้อนลักษณะทางกายภาพทั้งภายนอกและภายในของ อวัยวะ เช่น คำว่า **รู, ถ้ำ, ร่อง, กลีบ, โคน**
2. กลุ่มคำที่เกิดจากการนำเอาลักษณะทางกายภาพและหน้าที่ทาง สังคมวัฒนธรรมของอวัยวะเพศ (การร่วมเพศและการให้กำเนิดทารก) เข้าไว้ ด้วยกัน เช่น **ช่องสั่งวาส, ช่องคลอด**

¹⁷ ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. ใฝ่บริเวณที่ลับ. เว็บไซต์ <http://horoscope.sanook.com/mole/index_secret.php>

¹⁸ หมอเตือนไฮไลต์ขนที่ลับ เลี่ยงติดเชื้อ. ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด โพสต์ในเว็บไซต์ <<http://highlight.kapook.com/view/15823>>

3. กลุ่มคำที่เกิดจากการนำเอาลักษณะทางกายภาพมาผนวกกับนัยเชิงสังคมวัฒนธรรม เช่น **เนินสวาท, ร่องสวาท, อุโมงค์สวาท**
4. กลุ่มคำที่เรียกตามตำแหน่งบนร่างกายของผู้หญิง เช่น **ช่วงล่าง, ส่วนล่างของผู้หญิง, ตรงนั้น (ของผู้หญิง)**
5. กลุ่มคำซึ่งแสดงถึงการเปรียบเทียบอวัยวะเพศกับลักษณะของสัตว์บางอย่าง เช่น **หอย**

“ที่นี้ถ้าคันแล้วเกามากๆ เข้า ไม่วันใดก็วันหนึ่ง หอยอาจจะเปิดเปิงได้ ใครที่ไว้เล็บยาวๆ แผลอๆ มีขน-มง ขน-มอย ตืดเล็บออกมาด้วย คงดูน่ารังเกียจชวนอดสูมิใช่น้อย แต่ไม่แน่ นะ อาจจะฮอตฮิตติดตลาด เป็นแฟชั่นเพนท์เล็บรูปแบบใหม่ ชนิด “มีขน” ก็เป็นไปได้”¹⁹

6. กลุ่มคำเรียกในบริบทที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนาและจิตวิญญาณ เช่น **โยนี ที่ลับ ของลับ** เช่น

โยนี หมายถึง **ฐานที่ใช้สำหรับรองรับแท่งศิวลึงค์ถือว่าเป็นสัญลักษณ์แทนเพศหญิง** ทั้งนี้ตำราฮินดูโบราณกล่าวถึงแท่งลึงค์และฐานโยนีไว้ว่า อวัยวะเพศทั้งคู่คือต้นเหตุของการถือกำเนิดการสืบต่อช่วงอายุและชีวิตต่อชีวิต...แต่**โยนี** คือ พลังหรือกำลังที่คอยส่งเสริมอำนาจและความยิ่งใหญ่²⁰

“ที่หมอดูบอกว่า มีไฟหรือปานที่ **“ของลับ”**...คำว่า **“ของลับ”** ของหมอดูน่าจะหมายความว่าไหน เพราะที่ไหนที่ไม่ควรรอดให้ใครเห็นในที่สาธารณะ ก็เป็นที่ลับของลับได้ทั้งนั้น...

¹⁹ anew. “คันจิ้ม” ใน Sex-For-You. โพสต์เมื่อ 2 ตุลาคม 2547 เว็บไซต์ <<http://anew.exteen.com/20041002/entry>>

²⁰ อ้างจากเว็บไซต์ <http://www.srganapati.com/index.php?option=com_content&task=view&id=120&Itemid=46>

อย่าเชื่อมาก ระวัง...หมอดูจะขอดูของลับในที่ลับ...จะเป็น
เรื่องใหญ่นะครับ...”²¹

7. คำที่บ่งบอกนัยว่าเป็นของหวง เป็นของส่วนตัวหรือเป็นสมบัติส่วนตัว
ไม่สมควรเปิดเผย แต่สมควรปกปิดให้มิดชิด เช่น **ส่วนนั้น**, **ของสงวน**,
ของสงวนผู้หญิง, **ของ**, **จุดซ่อนเร้น** เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

“จุใจหมอดูเสน่ห์ ให้สาวแก้ผ้าลงนะ ูบคลำ
ของสงวน²²; 9 นร. ป.6 โหด จับเพื่อนนักเรียนหญิงซึ่งพีด
สก๊อตเทปปิดปาก บีบน้ำอก-ของสงวนอย่างเมามันคา
ห้องเรียน)²³; ‘ไอซ์’ เซ็กซีเต็มที โว! ขอบิดแค่ของสงวน”²⁴

“...แต่คำว่า **เคย** สำหรับคนสงขลามันหมายถึง **ของสงวนผู้หญิง**
ซึ่งคนนครฯ กลับเรียกของสงวนว่า “**เบียด**” ดังนั้นมันจึงสร้างความโกธาล
ได้อยู่บ่อยๆ เมื่อต้องกล่าวถึงสิ่งเหล่านี้...”²⁵

จุดซ่อนเร้น ตัวอย่างเช่น

“จริงหรือเปล่าผู้หญิงที่ผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาก่อน
มักจะมีกลิ่นที่จุดซ่อนเร้น”²⁶

²¹ ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. ความเห็นที่ 8 โพสต์เมื่อ 3 ต.ค. 2548 <<http://www.thaidoweb.com/freeboard/print.php?Category=anothai&forum=1&No=155&PHPSESSID=c54b9a3121f14d4f6bf08a2805016ad>>

²² “จุใจหมอดูเสน่ห์ ให้สาวแก้ผ้าลงนะ ูบคลำของสงวน” ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ โพสต์ในเว็บไซต์. <<http://hilight.kapook.com/view/6742>>

²³ “นักเรียน ป.6 จับเพื่อนหญิงซึ่งพีดทำอนาจารจับหน้าอก-ของสงวน” <<http://webboard.mthai.com/5/2006-07-04/248992.html>>

²⁴ “ไอซ์ เซ็กซีเต็มที โว! ขอบิดแค่ของสงวน”. ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โพสต์เมื่อ 22 พ.ย. 2550 ในเว็บไซต์ <<http://entertain.teenee.com/thaistar/15446.html>>

²⁵ คนภาคกลาง. “นครหมา...สงขลาหอน” คัดลอกมาจาก สรจักร ตรีบริรักษ์ “เรื่องเคยไม่ค้น” แพรวจบปีที่ 381 ปีที่ 16 10 ก.ค. 2538

8. กลุ่มคำเรียกที่เปรียบเทียบกลิ่นของอาหารกับกลิ่นของอวัยวะเพศหญิง รวมถึงคำพ้องเสียงของคำเหล่านั้น เช่นคำว่า **กะปิ, ปี่, อีปี่, เคย, เบ็ด, ปลาเค็ม** ตัวอย่างเช่น

“...มีเรื่องจริงไม่อิงนิยายอีกเรื่องจะเล่าให้ฟัง “กะปิ” ภาค กลางนั้น ...คนนครฯ เรียก “เคย” แต่คำว่า “เคย” สำหรับคน สงขลา มันหมายถึง ของสงวนผู้หญิง ซึ่งคนนครฯ กลับเรียก ของสงวนว่า “เบ็ด” ดังนั้นมันจึงสร้างความโกลาหลได้อยู่บ่อยๆ เมื่อต้อง กล่าวถึงสิ่งเหล่านี้...”²⁷

9. คำเรียกที่สะท้อนถึงความเป็นสินทรัพย์ที่สามารถทำให้เจ้าของ สร้างรายได้จากการขายบริการทางเพศได้เสมือนได้ดอกผลจากการทำนา เช่น **ที่นาผืนน้อย**

10. คำเรียกที่บ่งถึงขนาด ความแบบบางของอวัยวะและความอ่อนเยาว์ ของเจ้าของ ทั้งแสดงว่าเป็นอวัยวะที่น่ารักและน่าทะนุถนอม สมควรได้รับความใส่ใจดูแล เช่น **จิม, น้องจิม, หนูจิม, จี, น้องสาว** ซึ่งเป็นคำที่พบใน บทความด้านสุขภาพเรื่อง “ค้นจิม”²⁸ เช่น

จิม “ดูเงยดูง่างอันบางใส ยัดเข้าไปใส่ให้ลงตรงกระจุ๋
อย่าทะลึ่งแหยใส่จิมมันจะปิดรู หอยเฝ้าทะนุแสนอดสูจริงๆ เอย”

หนูจิม “แล้วเวลาค้นจิมละ แหงๆ ก็ต้องเกาจิมสียะ
ถ้าหากว่าคุณน้องอยู่ในห้องนอนห้องน้ำ อันเป็นที่รโหฐาน
ปราศจากสายตาคู่คน จะแหกขี้แหกขาเอามือเกาแกรกๆ
ไปที่หนูจิม ก็คงจะไม่มีใครรอนาทรร้อนใจ

²⁶ นิติสารบันทึกคุณแม่ ฉบับที่ 163 กุมภาพันธ์ 2550 จุดซ่อนเร้น...เรื่องลึก! ลึก แต่ไม่ลับ โฟสต์ใน
เว็บไซต์ <http://www.elib-online.com/doctors50/lady_lady001.html>

²⁷ อ้างแล้ว

²⁸ anew. “ค้นจิม” ใน Sex-For-You. โฟสต์เมื่อ 2 ตุลาคม 2547 เว็บไซต์ <<http://anew.exteen.com/20041002/entry>>

11. คำที่ถูกใช้เพื่อหมายความถึง “ผู้หญิง” หรือ “เพศหญิง” ดังคำ
ประชดประชันว่าสถานภาพทางสังคมของผู้หญิง (ที่) ล้วนสัมพันธ์กับรูปร่าง
หน้าตาของเธอด้วย

ไม่ว่าจะด้วยภาษาหรือด้วยกายวิภาค “ที่” ถูกทำให้เป็นสิ่งปกปิดซ่อนเร้น
หรือถูกผู้หญิงกระทำให้แปลกแยกและเป็นคนแปลกหน้ากับอวัยวะเพศของ
ตนเอง เช่น ในการประชุมเชิงปฏิบัติการของคณะทำงานเรื่องผู้หญิงในงานเอดส์
เดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 ที่จังหวัดหนองคาย ระหว่างการประชุมมีการแนะนำ
ให้ผู้หญิงใช้กระจกส่องที่ เพื่อให้เรียนรู้รูปร่างกายของตนเอง ผู้เข้าร่วมสัมมนา
หลายคนให้ความเห็นว่า **“ต้องมีกระจกอันหนึ่งส่องหน้า กระจกอีกอันส่องที่”**
คำว่า “ที่” ได้สะท้อนระดับความหยาบหรือคุณภาพของภาษา ที่เกี่ยวพัน
โดยตรงกับการกล่อมเกลาด้านค่านิยมความเชื่อและการใส่รหัสความหมายให้กับ
กลุ่มคำต่างๆ ที่ใช้เรียกแทนคำว่า “ที่” สะท้อนให้เห็นอำนาจและการกดทับ
ทางเพศที่แฝงเร้นอยู่ในการใช้คำเรียกอวัยวะเพศหญิง ตลอดจนการไม่สยบยอม
และความพยายามขัดขึ้นต่ออำนาจเรื่องเพศของผู้หญิง ทั้งยังชี้ชัดอีกครั้งว่า
ภาษาคืออำนาจที่ได้ประทับตราให้เพศสรีระชายกลายเป็นเครื่องมือของ
อำนาจที่เหนือกว่า

ควย

มลฤดี ลาพิมล

คำ ที่มาและความหมาย: เพศวิถีที่ชออบธรรม

ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ควย” ไว้ว่า

ควย น.อวัยวะสืบพันธุ์ของชายหรือสัตว์เพศผู้บางชนิด¹

สำหรับความหมายของคำว่า อวัยวะสืบพันธุ์ชาย² ในเว็บไซต์สารานุกรมเสรีวิกิพีเดีย หมายถึง

อวัยวะสืบพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตเพศชาย ทำหน้าที่ในการสืบพันธุ์ เพื่อกำจัดสารพิษในร่างกายให้คงอยู่ต่อไป ประกอบด้วยโครงสร้างทั้งภายนอกและภายในร่างกาย แต่โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงอวัยวะสืบพันธุ์ชาย มักนึกถึงส่วนประกอบภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนประกอบภายนอกนี้ได้แก่ องคชาติ อณฑะ ต่อมสร้างน้ำเลี้ยงอสุจิ (ทำหน้าที่ สร้างอาหารแก่ตัวอสุจิ) ต่อมลูกหมาก (ทำหน้าที่สร้างสารที่เป็นเบสอย่างอ่อน เพื่อปรับความเป็นกรด/เบสเมื่อผ่านเข้าภายในช่องคลอด และสารสีขาวเพื่อช่วยให้ตัวอสุจิแข็งแรงและวิ่งเข้าไปในท่อปัสสาวะปนกับน้ำเลี้ยงอสุจิ ต่อมคาวเปอร์ (หรือกระเปาะเล็ก ๆ อยู่ใต้ต่อมลูกหมากทำหน้าที่หลั่งสารไปหล่อลื่นท่อปัสสาวะ สารนั้นมีลักษณะเป็นเมือก)

ในเว็บไซต์อินโซโคลพีเดีย ไร้สาระนุกรม คาดว่าที่มาของคำว่า “ควย” น่าจะมาจากคำว่า “คฺยห” และ “คฺหฺย” ในภาษาสันสกฤต ซึ่งหมายถึง “ของลับ” มีการแผลงสระอ เป็น ‘ว’ หรือ ตัดไปเลย ส่วนเสียง ‘ห’ หายไป นอกจากนี้ยังมีคำว่า “พระคฺยฐาน” ที่หมายถึง อวัยวะที่ลับ อีกด้วย

¹ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 230.

² อวัยวะสืบพันธุ์ชาย. เว็บไซต์ วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. <<http://th.wikipedia.org/wiki/>>

“ควย” มักใช้เมื่อกล่าวถึงส่วนของ “อวัยวะเพศสืบพันธุ์ของชาย” โดยทั่วไปถือว่าเป็นคำหยาบ เป็นคำไม่สุภาพ และไม่ใช้พูดกันในที่สาธารณะ ส่วนใหญ่ผู้พูดมักจะเลี่ยงไปใช้คำว่า “อวัยวะเพศชาย” หรือ “องคชาติ” แทนในภาษาทางการหรือภาษาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์เมื่อกล่าวถึงอวัยวะส่วนนี้

“ระบบสืบพันธุ์ของเพศชายจะประกอบไปด้วยอวัยวะหลักๆ 2 ส่วนได้แก่ ลูกอัณฑะและอวัยวะเพศชาย เนื่องจากระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินปัสสาวะของเพศชายจะอยู่ใกล้กันและทำงานสัมพันธ์กัน...”³

“ภาพตัดตามขวางของอวัยวะเพศชายของคชาติ (Penis) แสดงให้เห็นว่ามีลักษณะเป็นท่อนยาว อยู่ภายนอกร่างกายของเพศชายตรงบริเวณหัวเหน่า ทำหน้าที่เป็นทางผ่านของปัสสาวะและน้ำกาม...เมื่อมีอารมณ์ทางเพศทำให้เกิดการแข็งตัวขององคชาติ เพื่อให้สามารถสอดใส่องคชาติเข้าไปภายในช่องคลอดของเพศหญิง ที่ปลายองคชาติเป็นจุดรวมของเส้นประสาท ซึ่งไวต่อการกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ ซึ่งส่วนนี้เปรียบเทียบกับคลิตอริสของเพศหญิงตามสถิติชายไทยมีความยาวเฉลี่ยของอวัยวะเพศเมื่อแข็งตัวที่ 5 นิ้ว”

ในพจนานุกรมฉบับใหม่ เล่ม ๑ ของราชบัณฑิตยสถาน มีกลุ่มคำที่มีความหมายเหมือนกับอวัยวะเพศชาย(ควย) อยู่หลายคำด้วยกัน อาทิเช่น

จู้ น. อวัยวะเพศชาย. คำที่มีความหมายเหมือน. กระจู้, ใจู้.⁴

กระจู้ น. อวัยวะเพศชาย. คำที่มีความหมายเหมือน. จู้, ใจู้.⁵

น้องจู้ น. เช่น “อี.ม.ม.ม.. เป้าตุงๆ แบบนี้สันนิษฐานได้ว่าต้องเป็นน้องจู้แน่นอน”⁶

น้องชาย น 2. อวัยวะเพศชาย.⁷

³ ระบบสืบพันธุ์เพศชาย. เว็บไซต์ < <http://sexclub7.web1000.com/know/sex/know39.html>>

⁴ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 42.

⁵ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 2.

⁶ นิเวศเนียน. สังคังนั้น...สำคัญไฉน. ใน “Sex-For-You” โพสต์เมื่อ 1 ก.ย. 2549 <<http://anew.exteen.com/>>

⁷ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 87.

เจี๊ยะ น.2. เป็นอวัยวะเพศชาย. คำที่มีความหมายเหมือน. *กระเจี๊ยะ*, *ไ้เจี๊ยะ*. (จ.เจี๊ยะ ว่า *นก*; อวัยวะเพศของเด็กชาย).⁸

กระเจี๊ยะ น. อวัยวะเพศชาย.คำที่มีความหมายเหมือน. *เจี๊ยะ*, *ไ้เจี๊ยะ*. (จ.เจี๊ยะ ว่า *นก*; อวัยวะเพศของเด็กชาย).⁹

นกเขา น 2. อวัยวะเพศชาย.¹⁰

นกเขาไม่ขัน ก. การที่อวัยวะเพศชายไม่แข็งตัวเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ เช่น *ความเครียดอาจทำให้ผู้ชายนกเขาไม่ขัน*.¹¹

นกกระจอกกินน้ำ น. ผู้ชายใช้เวลาสั้นมาก (ใช้เฉพาะผู้ชายที่มีภาวะหลังเร็ว) เช่น *เขาลือกันว่าสมชายเป็นพวกนกกระจอกกินน้ำ ภรรยาเลยมีชู้*. คำที่มีความหมายเหมือน. *นกกระจอกไม่ทันกินน้ำ*.

นกกระจอกไม่ทันกินน้ำ น ๑. ผู้ชายใช้เวลาสั้นมาก (ใช้เฉพาะผู้ชายที่มีภาวะหลังเร็ว) เช่น *เธออ้างว่ามีชู้ เพราะสามีเป็นพวกนกกระจอกไม่ทันกินน้ำ ให้ความสุขแก่เธอได้ไม่เต็มที่. คมม. (ความหมายเหมือน) นกกระจอกกินน้ำ*.¹²

นอกจากนี้จะเห็นว่ามีการใช้คำอื่นๆ ตามหน้าหนังสือพิมพ์แทนคำว่าควย เช่น คำว่า “*เจ้าโลก*” หรือ “*หิวแมว*” หรือบางครั้งอาจใช้คำว่า “*พวงสวรรค์*” อันมีที่มาจากลักษณะของ *อันทะ (ไซ้)* ผู้ชาย ซึ่งมีลักษณะห้อยลงมาเป็นพวง แต่ใช้หมายถึงทั้งสองส่วนของคชาตและส่วนอันทะ

โดยสรุป *ควย* หมายถึง *อวัยวะเพศชายภายนอก ที่จะต้องมีสมรรถภาพโดยต้องแข็งตัวนานขณะร่วมเพศ ร่วมเพศได้นานโดยมีต้องหลังน้ำอสุจิ และควรมีขนาดใหญ่โตมโหฬาร* การร่วมเพศที่ว่านั้นควรเป็นไปตามรูปแบบหลักคือ การสอดใส่อวัยวะเพศชายเข้าไปในช่องคลอดของฝ่ายหญิง และการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายนั้นก็เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการสืบทอดเผ่าพันธุ์

⁸ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 44.

⁹ อ้างแล้วในหน้า 2.

¹⁰ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 86.

¹¹ อ้างแล้วในหน้า 86.

¹² ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 85.

ชุดความคิดที่มาพร้อมกันกับคำว่า *ควย* และคำเรียกต่างๆ เกี่ยวกับ อวัยวะเพศชายก็คือ ชุดความคิดที่ว่า “อวัยวะเพศของเด็กผู้ชายน่ารัก น่าเอ็นดู และน่าทะนุถนอม” และ “อวัยวะเพศของผู้ใหญ่ทรงพลานภาพต่างๆ นานา” ทั้งยังให้ภาพตัวแทนของความเชื่อที่ผูกพันกับหน้าที่และการใช้งานอวัยวะส่วนนี้ ของเพศชายที่มีความสัมพันธ์กับอายุขัยและภาวะสุขภาพของเพศชาย จึงจำเป็นต้องใช้งานและปฏิบัติดูแลอย่างระมัดระวังเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านสุขภาพ และกำลังวังชา ซ้ำยังตอกย้ำด้วยว่าเรื่องเพศในแบบของผู้ชายผูกแน่นอยู่กับการจัดการกับอารมณ์และความต้องการทางเพศ สร้างมายาคติว่าเพศชายเหนือกว่าเพศหญิงดังปรากฏในการใช้คำว่า “**พี่จู้ น้องจิม**”

คำของกลุ่มวัฒนธรรมย่อย: ทะลวงกรอบเรื่องเพศ

ในเว็บไซต์หนึ่งที่รวบรวมคำศัพท์ในแวดวงเกย์เอาไว้ ได้แบ่งกลุ่มคำเกี่ยวกับอวัยวะเพศชายออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้คือ *กลุ่มคำเรียกอวัยวะเพศชาย* *กลุ่มคำที่บ่งบอกขนาดของอวัยวะเพศ* *กลุ่มคำที่แสดงการปฏิบัติกับอวัยวะเพศชาย*¹³

1. กลุ่มคำเรียกตามรูปร่างของอวัยวะเพศชาย

* **เค** น. *องคชาติ* (“องคชาติ” เป็นคำสมาสบาลี-สันสกฤต: องค น. อวัยวะ+ชาติ ก. เกิด. ฉะนั้น จึงไม่มีสระใดๆ ในตัวสะกด อย่างที่ผู้คนชอบเขียนกันว่า องคชาติ ยังไม่ทราบเหตุผลแน่ชัดว่า เหตุใดเกย์ไทยจึงจะจงเลือกตัว K เป็นสแลงแทนคำว่า องคชาติ. แต่น่าจะมาจากการทับศัพท์คำไทยแท้ Kuay /kuuwai/ คำนั้น.

* **ไม้น** *องคชาติ*

2. กลุ่มคำที่บ่งบอกขนาดของอวัยวะเพศ

* **ห่อหมก** จ. แลเห็น*องคชาติ*ชัดเป็นแท่งล่ำที่เป๋ากางเกง. ตรงข้ามกับ “แต่บ”

* **บีม, ตุ่ม** จ. ใหญ่ ใช้กับ*เค* เช่น เค**บีม!**

¹³ พจนานุกรม: ศัพท์เกย์ไทย 4. <http://www.suphawut.com/gvb/gayly/thai_gay_cultures_gay_vocabs3.htm>

* *ฟู* ว. ขยายขนาดใหญ่เต็มที่ ใช้กับ*เค* เช่น *เคฟู*

* *อลัง, อลังการ* ว. ใหญ่โตน่าตื่นตา ใช้กับ*เค* เช่น *เคอลัง!*

3. กลุ่มคำที่แสดงการปฏิบัติกับอวัยวะเพศชาย ทั้งในลักษณะเก็บซ่อนอวัยวะเพศไม่ให้เห็นรูปทรงและท่าทางของการร่วมเพศทางปาก

* *กลุ่มแต่บ* ก. *เก็บองคชาติให้เรียบเนียน ไม่โผล่ให้เห็น*

* *โษษฐกาม, อม, กิณง* ก. *Oral sex*

จะเห็นได้ว่าคำศัพท์เฉพาะที่กลุ่มชายรักชาย หรือในที่นี่คือกลุ่มเกย์ได้บัญญัติขึ้นมาใช้สำหรับสื่อสารในกลุ่ม คำภาษาอังกฤษ “*เค*” ที่ใช้แทนคำว่า “*ควย*” ขยายให้เห็นมิติทางชนชั้นของความเป็นคนเมือง และความเป็นชนชั้นกลางของกลุ่มเกย์ ศัพท์บัญญัติของชาวเกย์บางคำได้เผยให้เห็นถึงตัวตนทางเพศที่หลากหลายและแตกต่างภายในกลุ่มชายรักชายเอง สะท้อนภาพความจริงของท่าทางการร่วมเพศที่แตกต่าง (เช่น การใช้ปากอมอวัยวะเพศ) สร้างมุมมองใหม่เรื่องเพศที่ไม่ติดยึดอยู่กับการมีเพศสัมพันธ์เพื่อการสืบทอดเผ่าพันธุ์เท่านั้น รวมถึงคำเรียกขานอวัยวะเพศชายซึ่งถูกสรรค์สร้างโดยชายรักชายนั้นยังถ่ายทอดความหมายเรื่องเพศซึ่งผูกโยงกับความสุขและความรื่นรมย์ทางเพศด้วย

อย่างไรก็ดีอิทธิพลของระบบคุณค่าและความหมายเรื่องเพศชุดเดิมที่บอกว่าเรื่องเพศคือเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น ยังคงทรงอิทธิพลอย่างเด่นชัด ดังจะสังเกตได้จากกลุ่มคำของเกย์ที่ให้ความสนใจกับขนาดของอวัยวะเพศชายและคำเรียกอวัยวะเพศชายที่เปรียบเป็นสิ่งของ (*เค; ไม้*) โดยอาจจะละเลยการทำความเข้าใจว่าเป็นคู่วร่วมเพศมิใช่เพียงเจ้าของอวัยวะที่คู่อ่อนร่าและน่าปรารถนาทางเพศ

คำ...ขล่ำ...ควย: กลุ่มทางสังคม-ภูมิภาค วัยและไซเบอร์

ยังมีคำที่ใช้เรียก “*ควย*” ซึ่งถือเป็นคำหยาบคายอีกคำหนึ่ง คือคำว่า “*ขล่ำ*” โดยในเว็บไซต์ที่รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับเพศ คำศัพท์แสดงอย่างไร้สาระนุกรมได้ให้ความหมายกับคำนี้ไว้ว่า *ขล่ำ* แต่เดิมเป็นคำในภาษาถิ่นทางเหนือ มีความหมาย 2 ความหมายด้วยกันคือ 1. เมื่อใช้เป็นคำนาม แปลว่า *อวัยวะเพศชาย*

มักใช้เรียกเด็กที่อายุยังน้อย และ 2. เมื่อใช้เป็นคำวิเศษณ์ แปลว่า *บัดซบ เฮงชวย แย่ที่สุด อุบาทว์ ไม่ดี สัปดน หรือ ของแสดง ของไม่ดี* มักใช้กับอาหาร เช่น *อาหารขล่ำ*

“*ขล่ำ*” กลายมาเป็นคำศัพท์ที่แพร่หลายกันในหมู่วัยรุ่นในสังคม อินเทอร์เน็ตเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีผู้นำคำว่า “*ขล่ำ*” มาใช้ในการเรียกชื่อตัว มอนสเตอร์ที่มีลักษณะคล้ายตัวหนอนในเกม Ragnarog โดยเรียกหนอนแดงที่มีลักษณะคล้ายอวัยวะเพศชายว่า *ขล่ำแดง* เมื่อคำๆ นี้ใช้แพร่หลายมากขึ้นในแวดวงวัยรุ่น “*ขล่ำ*” จึงมีความหมายว่า *ของแสดง หรือ ของไม่ดี*¹⁴ ซึ่งการใช้คำจะอยู่ใน 2 แนวทางเช่นเดียวกับความหมายเดิมในภาษาท้องถิ่นคือ ใช้เป็นคำนาม หมายถึงอวัยวะเพศชาย เช่น “*ขล่ำหัก*” แปลว่า *อวัยวะเพศชายหัก “ตัดขล่ำ ให้เป็นขั้นที่เสียเลย”* แปลว่า “*ตัดอวัยวะเพศชายทิ้งให้เป็นขั้นที่เสียเลย*” หรือใช้เป็นคำวิเศษณ์ แปลว่า *แย่* เช่น “*ขล่ำจ้งเลยไว้วัย วันนี้*” แปลว่า “*วันนี้ เจอแต่อะไรแย่ๆ ไปหมด ไม่ดีเลย*” นอกจากนี้ยังมีการใช้คำว่า “*ขล่ำ*” เป็นคำอุทานกันอย่างแพร่หลายในเชิงหมายถึง *ความไร้สาระ ไม่เข้าท่า ทำนองเป็นคำฟ้องเสียงแบบแสดงของคำว่า “ข้า”* ด้วย

สำหรับคำว่า “*ควย*” ในภาษาท้องถิ่นอีสานนั้นจะมีความหมายแตกต่างไปไม่ได้หมายถึงเฉพาะแต่อวัยวะเพศชายอย่างเดียว

“...ต้องขอกราบอภัยพี่น้องทุกท่าน ไม่ได้เจตนาพูดคำ
หยาบ ขยายความเพิ่มเติมนะครึบ คำว่า *ควย* ในภาษาอีสาน
หมายถึง *ควาย ครึบ* ดังนั้น โปรดอย่าเข้าใจผิด มาดูตัวอย่าง
อีกสักตัวอย่างนะครึบที่เกี่ยวกับควย...ยาม *ควย* เจ้าออกลูก
เจ้าอย่าลืมหัดเอาน้อง *ควย* นำเด้อ ช่อยมักกินต้มน้อง *ควย* แปล
ว่า *เวลาที่ควายเจ้าคลอดลูก อย่าลืมหัดเอารกควายด้วย
นะ ผมชอบกินต้มรก*¹⁵

¹⁴ เว็บไซต์<<http://th.uncyclopedia.info/wiki/%E0%B8%82%E0%B8%A5%E0%B8%B3>>

¹⁵ เว็บไซต์<<http://www.isan.clubs.chula.ac.th/lang/index.php?transaction=showall.php&start=290&page=30>>

ในกรณีที่ถูกใช้เป็นคำคำหรือคำหยาบคาย บางครั้งผู้พูด (ซึ่งโดยมากเป็นเพศชาย) อาจพูดคำว่า “*ควย*” หรือ “*ควยเอ๊ย*” หรือยกนิ้วกลางขึ้นมาลอยๆ โดยไม่ได้เจาะจงถึงผู้ใดหรือสิ่งใดเป็นพิเศษ มักจะเป็นการระบายอารมณ์ในสถานการณ์ที่ไม่ค่อยน่าพอใจหรือพูดขึ้นเป็นการอุทานออกมาหรือเป็นการกล่าวกันระหว่างเพื่อนสนิทก็ได้ การใช้คำว่า *บั๊กควย* หรือ *อีควย* เป็นคำคำ ถือเป็นคำคำที่หยาบคาย และมีความหมายเทียบเท่าคำว่า *ไอโง่* เช่น *ไอโง่ ไอ้เวร ไอ้สัตว์ ไอ้ควย ควยเอ๊ย สมองหมา ปัญญาควย*

เช่นเดียวกับ “ควย” คำว่า “*ห่า*” ในภาษาอีสานบางที่ก็ไม่ได้หมายถึง “*ไข่ของผู้ชาย*” เพียงอย่างเดียว แต่รวมไปถึงส่วนที่เป็น “*องคชาติ*” ด้วย ฉะนั้นผู้ที่กล่าวถึง “*ห่า*” อาจหมายถึง ส่วนที่เป็นอวัยวะเพศชายทั้งหมด

หรืออย่างคำว่า “*บั๊กห่าน้อย*” ในภาษาอีสาน จะหมายถึง “*เด็กผู้ชายตัวเล็ก*” ถือเป็นคำเก่าที่ปัจจุบันนิยมใช้กันน้อยมาก เพราะนอกจากจะหมายถึง การแสดงความเอ็นดูแล้ว ก็ยังอาจถูกตีความว่าเป็นการดูหมิ่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้พูดไม่เป็นที่รู้จัก หรือเป็นที่เคารพของผู้ถูกเรียก

“*ควย*” เป็นคำที่เว็บไซต์ของไทยส่วนมากห้ามใช้ คนจึงมีวิธีการหลีกเลี่ยงระบบกรองคำหยาบและไม่ให้ถูกค้นหาเจอจากเครื่องมือค้นหา หรือเซิร์ชเอนจิน (Search engine) อื่นๆ ด้วยวิธีการต่างๆ นานา เช่น การเปลี่ยนตัวสะกด การเติมเครื่องหมายต่างๆ แทรกเข้าไป การแกล้งพิมพ์ผิดภาษา การแกล้งกด Shift เมื่อพิมพ์ข้อความบางตัวอักษรหรือทั้งหมด

วิวัฒนาการของภาษา: การต่อรองกับอำนาจ

เนื่องจากคำว่า “*ควย*” เป็นคำไม่สุภาพ ดังนั้นผู้พูดจึงเลี่ยงไปใช้คำอื่นๆ แทน ซึ่งความหมายของคำแต่ละคำนั้นจำเป็นต้องตีความจากประโยคที่เกี่ยวข้องหรือจากบริบทการใช้คำและน้ำเสียงของผู้พูดเป็นหลัก

1. กลุ่มคำภาษาที่เป็นทางการ ภาษาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เช่น *อวัยวะเพศชาย อวัยวะสืบพันธุ์ชาย องคชาติ* เช่น

“...การมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด...ไม่มีข้อห้ามการมีเพศสัมพันธ์ ยกเว้น เฉพาะมะเร็งของระบบนรีเวชหรือมะเร็งของอวัยวะสืบพันธุ์ชาย ซึ่งแพทย์จะให้คำแนะนำเป็นรายๆ ไป...”¹⁶

2. กลุ่มคำที่บ่งบอกขนาดของอวัยวะเพศชายที่ผูกติดกับความเหนือกว่าในเรื่องของอำนาจ เช่น **เจ้าโลก มังกร ช้างน้อย หัวแมว นก**

3. กลุ่มคำที่บ่งบอกถึงความน่ารักและอายุของเจ้าของอวัยวะเพศ เช่น **จูน้องจูนุ เจ้าจำปี เจี้ยว กระเจี้ยว ไอ้จ๋อน กระโปก ไอ้เจี้ยวปลอม**

“เรื่องจู่เรื่องจิมของเด็กๆ นี่สำคัญมากนะคะ ยิ่งถ้าเป็นเรื่องกล่อดวงใจของเจ้าลูกชายตัวน้อยประเด็นที่เราจะว่ากันครั้งนี้ มีคุณพ่อคุณแม่สงสัยกันมากกว่า ควรจะทำการขลิบให้กับลูกชายหรือไม่

“การขลิบแต่เดิมเป็นสิ่งที่ทำกันในมุสลิม ตามหลักการของศาสนาอิสลาม แต่เมื่อไม่นานมานี้ ได้เกิดกระแสที่มีคุณพ่อคุณแม่จำนวนหนึ่งแม้ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม แต่ก็นิยมขลิบให้กับลูกน้อยวัยแรกเกิด เพราะเชื่อว่า การขลิบจะช่วยให้ลูกมีสุขอนามัยของเจ้าจำปีที่ดี ช่วยให้ทำความสะอาดอวัยวะเพศได้ง่ายขึ้น ไม่เป็นแหล่งหมักหมมของเชื้อโรค และลดอัตราเสี่ยงการเป็นโรคมะเร็งได้...”¹⁷

4. กลุ่มคำที่บ่งบอกว่า เป็นของหวง ไม่ควรเปิดเผย สมบัติส่วนตัว เป็นของมีค่า เช่น **ของลับผู้ชาย ไอ้มันน์ ตัวเดียวอันเดียว น้องชาย**

5. กลุ่มคำที่แสดงถึงประโยชน์ที่เจ้าของพึงจะได้รับจากการร่วมเพศ เช่น **แห่งเหตุหรือ**

¹⁶ จินตนา มาลาศรี. ข้อปฏิบัติทั่วไปสำหรับผู้ป่วยทางรังสีรักษา เว็บไซต์ <<http://www.geocities.com/suchartW/radiationcare1.htm>>

¹⁷ บุษกร. “ขลิบนั้น สำคัญไฉน.” ใน ดวงใจพ่อแม่ ปีที่ 11 ฉบับที่ 125 มีนาคม พ.ศ. 2549 โฟสต์ใน เว็บไซต์ <http://www.elib-online.com/doctors49/child_sex001.html>

6. กลุ่มคำที่ใช้ในบริบทศาสนาและความเชื่อทางจิตวิญญาณ ให้นัยว่าศักดิ์สิทธิ์ เช่น **ลิงค์ หัวลิงค์**
7. กลุ่มคำที่บ่งบอกรูปลักษณะ เช่น **ท่อนลิงค์ แท่งลิงค์ แท่งไอดิม**
8. กลุ่มคำซึ่งมาจากลักษณะของลูกอ๊ณฑะ เช่น **ลูกอ๊ณฑะ ไข่พวงสวรรค์**
9. กลุ่มคำเปรียบเทียบที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพ การจุใจและความรุนแรง เช่น **ปืน ดาบ** เช่น

“ข้อควรระวังคือ อย่าพยายามทำป็นล้นในระหว่างการปฏิบัติการ เพราะเมื่อใดก็ตามที่คุณทำป็นล้น ความตั้งใจและสิ่งเร้าที่จะล่อให้คุณนำพาคุณของคุณไปสู่ความหฤหรรษ์สูงสุดก็จะหมดไป พาเธอไปส่งให้ถึงฝั่งเสียก่อนแล้วค่อยตักดวงเอาคืนในภายหลัง...”¹⁸

10. กลุ่มคำในภาษาท้องถิ่น เช่น **ขล่ำ หำ ไข่น้อย ดอ กระดอ**
11. คำยืมมาจากภาษาอังกฤษ เช่น **ดิลโด (Dildo) น. อวัยวะสืบพันธุ์เพศชายปลอม**¹⁹ เช่น

“...โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ไอ้เจี๊วยปลอม” ที่เรียกทับศัพท์ว่า “ดิลโด” (Dildo) ซึ่งถือว่าเป็น “ของเล่นผู้ใหญ่” ที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานที่สุดในโลกประเภทหนึ่ง จนเรียกได้ว่า มันมีวัฒนธรรมของมันเองเลยทีเดียว เพราะคนทุกยุคปรุ่งแต่งกับมันไม่เคยหยุดหย่อน...”²⁰

¹⁸ Bkknight. เทคนิคการทำโษฐูกรมสำหรับชาย. โพสต์เมื่อ 12 พ.ย. 2546 เว็บไซต์ <<http://www.bkknight.com/bkkboard/index.php?act=ST&f=8&t=1894>>

¹⁹ ดิลโด. วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. <<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%A5%E0%B9%82%E0%B8%94>>

²⁰ เรื่องของ sex toy นั้น มีการพัฒนาไม่รู้จบเลยนะคะ. <<http://www.siamdara.com/column/00000989.html>>

12. คำเดิมแต่นิยามความหมายใหม่ เช่น **ลิงค์** ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานระบุว่า เป็นคำนามหมายถึง *อวัยวะเพศชาย อวัยวะเพศประเภทคำในไวยากรณ์ที่บอกให้รู้ว่าคำนั้นเป็นเพศอะไร*²¹ หากมีผู้นำมาเชื่อมโยงเข้ากับคำว่า "Link" ที่แปลว่า **ประสาน เกี่ยว สัมพันธ์**²²

ลิงค์...ปลัดขิก: ภาษาแห่งอำนาจ

"คิ้วลิงค์" หรือ **"องค์กำเนิดเพศชาย"** คือสัญลักษณ์รูปอวัยวะเพศชาย ซึ่งถูกใช้เป็นเครื่องหมายในศาสนาพราหมณ์-ฮินดูที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์และแสดงถึงอำนาจในการสร้างสรรค์ของพระอิศวร ลัทธิบูชาคิ้วลิงค์เข้ามาในเมืองไทยพร้อมกับการเข้ามาของศาสนาพราหมณ์ ในทางไสยศาสตร์คิ้วลิงค์ถูกนำมาทำเป็นเครื่องรางของขลัง โดยแกะด้วยไม้และใช้ห้อยติดเอวเพื่อป้องกันเจ้าแม่กาลี มีชื่อเรียกในภาษาไทยว่า **"ปลัดขิก"**²³

ในบทความเรื่อง **"ปลัดขิกและองคชาติ"** ของพิทยา นุนนาค²⁴ ในนิตยสารศิลปวัฒนธรรมกล่าวถึงปลัดขิกและองคชาติไว้ที่น่าสนใจว่า **การบูชาปลัดขิก** (บางครั้งก็เรียกว่า **"ขุนเพ็ด"** หรือ **"องคชาติ"**) เป็นประเพณีของไทยที่มีมาแต่กรุงศรีอยุธยาและสืบเนื่องกันมาจนปัจจุบัน เพื่อหลอกผีให้เข้าใจผิดไปว่าเด็กชายนั้นไม่ใช่เด็กแต่เป็นผู้ชายเต็มตัวแล้ว โดยจะนิยมให้เด็กชาย (อายุประมาณ 3-4 ขวบขึ้นไป) แขนงปลัดขิก (ซึ่งเลียนแบบลักษณะขององคชาติโดยย่อส่วนมาก แต่จะปราศจากหนังหุ้มปลาย) ไว้ที่ระดับเอว เพื่อให้ห้อยลงมาใกล้กับระดับองคชาติ (อวัยวะ) ของเด็กให้มากที่สุด ถ้าต้องการให้ปลัดขิกมี

²¹ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 1017-1018.

²² nunut. พจนานุกรม. โพสต์เมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2550 <<http://nunut1984.mobile.spaces.live.com/ent.aspx?b=1&h=cns!D0C9D4D27557AE78!466>>

²³ ดูเพิ่มใน ตำนานคิ้วลิงค์. ตาเถร-12/09/2001 09:50. <<http://board.dserver.org/P/PaKai/00000069.html>>

²⁴ พิทยา นุนนาค. "ปลัดขิกและองคชาติ". *ศิลปวัฒนธรรม* ปีที่ 27 ฉบับที่ 4, 1 กุมภาพันธ์ 2549 <<http://www.artgazine.com/shoutouts/viewtopic.php?t=1405>>

ความขลังมากขึ้นก็ต้องนำเอาปลัดขิกนั้นไปผ่านการปลุกเสก ปลัดขิกหรือ
ขุนเพ็ดนั้นจะทำจากไม้มงคล กัลปังหา เขาสัตว์ หรืองา

สำหรับที่มาของคำว่า “*ขิก*” ยังไม่ทราบแน่ชัด คำว่า “*ขิก*” น่าจะเป็นคำ
ท้องถิ่นภาคกลาง มีการเลิกใช้คำนี้ไป เพราะเห็นว่าเป็นคำหยาบ โดยได้หันมา
ใช้คำภาษาบาลีว่า “*คุย*” แทน และก็แผลงคำมาเป็นคำว่า “*ควย*” ในภาษา
ไทยในที่สุด แต่ก็ยังคงเป็นคำหยาบคาย คำต้องห้าม

จะเห็นได้ว่าปลัดขิกนั้นจากที่แต่เดิมเป็นเครื่องมือหลอกผี ได้กลายมา
เป็นเครื่องรางของขลัง มาเป็นสิ่งควรแก่การเคารพบูชาหรือเครื่องนำโชคลาภ
เช่น คนมักนำเอาปลัดขิกไปบูชาบนบานขอลูกชายจากศาล หรือนำปลัดขิกไป
จิ้มลงบนสินค้าพร้อมกับกล่าวคาถาซึ่งมีคำว่า “*หิ*” รวมอยู่ในคาถาด้วย ถือเป็น
สิ่งที่จะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าในการทำมาค้าขาย มีคำอธิบายว่า มีคำว่า
“*หิ*” ในคาถาบูชาปลัดขิกนั้นเป็นกลอุบายหลอกให้ผีเข้าใจว่าสินค้านั้นไม่มีราคา
ไม่มีคุณค่า ไม่สมควรที่ผีจะมาเอา คาถาสำหรับบูชาปลัดขิกมีใจความว่า...

“โอม ะรวยมหาระรวย สามสิบสองควยแห่ห้อมล้อมหิ
ค่าง่ายขายดีแหกหิกลับบ้าน ฮ่า ฮ่า ฮ่า” (ควรร่ายด้วยลมหายใจ
เฮือกเดียว)

หรือ

“...โอม ไช้ชลิคไฉ้ฉัก เจียงหักเจียงหิก ปกเอยปกหาง
หางเอยหางอะไร บุรุษชอบหิ สตรีชอบควย ทำให้กูร่ำรวย โทะหัว
โทะหัว โทะหัว”

คาถาของหลวงพ่อชวน เมืองแปดริ้ว ฉะเชิงเทรา

ในเว็บไซต์หนึ่งมีการตั้งหัวข้อมกระทุ้งได้ว่าที่เปรียบเทียบคุณสมบัติ
ระหว่างอวัยวะเพศชายและอวัยวะเพศหญิง โดยใช้ชื่อว่า “*จู้ กับ จิม ใครเป็น
เจ้าโลกตัวจริง*”²⁵ โดยฝ่ายอวัยวะเพศหญิงเป็นฝ่ายเสนอ และฝ่ายอวัยวะเพศชาย

²⁵ ควายน้อย. *จู้ กับ จิมใครเป็นเจ้าโลกตัวจริง*. โพสต์เมื่อ 27 ต.ค. 47 เว็บไซต์ <<http://www.pantown.com/board.php?id=5373&name=board1&topic=245&action=view>>

เป็นฝ่ายค้ำ ซึ่งทั้งฝ่ายเสนอและฝ่ายค้ำได้หยิบยกเอาคุณสมบัติเด่น 5 ประการ ขึ้นมาประกอบการอ้างเหตุผลในความเหนือกว่าของตน โดยฝ่ายที่อ้างถึงข้อเหนือกว่าของजूกล่าวว่ (1) *ด้านคณิตศาสตร์*: จูจะเจิมให้บาดเจ็บได้ แถมยังเจอะตุ๊ดได้ด้วย (2) *ด้านประสิทธิภาพ*: จูเป็นทะเลเว้งว่าง จูไม่ได้บีบรัดजू และजूได้ฝังพลพรรคไว้ในตัวจูเพื่อก่อวนต่อไปอีก 10 เดือน (3) *ด้านพลังกำลัง*: บ่อยครั้งไปที่จูถึงจุดสุดยอด แต่จูไปไม่ถึง เพราะจูมักับนกระจอก (4) *ด้านยุทธศาสตร์*: การหมัดแรงของจูหมายถึงชัยชนะใน 1 ครั้ง และยังสามมามีเพศสัมพันธ์ได้อีกถ้าเจ้าของจูไม่เรียกเจ้าของजूว่า ลุง; (5) *ด้านโครงสร้างสรีระ*: จูไม่ทุกอันที่ห้อย บางคนต้องพันจูรอบเอว เวลาดูหนังจูก็ไม่ปลดกัยเพราะอาจถูกมือมารล้วงได้ (6) *ด้านไสยศาสตร์*: จูเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความเป็นใหญ่ คือ **ลิงค์ และ ปลัดขิก**

ทั้งเนื้อหาของการโต้วาที (จากมุมมองของฝ่าย “जू”) และประวัติ/ความเป็นมาของปลัดขิก นอกจากจะตอกย้ำซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่า **“เพศชายสูงส่งกว่าเพศหญิง”** ยังได้ส่งผ่านวิธีคิดเรื่องเพศบางอย่างคือ

ฝ่ายชายมีเสรีภาพทางเพศที่จะมีเพศวิถีตามหนทางที่ตนเลือก (โดยจะมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่อวัยวะเพศชายเข้าไปในช่องคลอดของผู้หญิงหรือทวารหนักของผู้ชายก็ได้) อวัยวะเพศชายเป็นศูนย์กลางของจักรวาลว่าด้วยเรื่องเพศ ในการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง นอกจากจะมีเป้าหมายเพื่อการทำให้อู่นั่งตั้งครรรกซึ่งแสดงถึงความสามารถของฝ่ายชายแล้ว การร่วมเพศยังมีเป้าหมายที่การบรรลุถึงจุดสุดยอดของฝ่ายชายมากกว่าฝ่ายหญิงด้วย นอกจากนี้เพศชายยังเป็นผู้สร้างความหวาดวิตกเรื่องภัยคุกคามทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศให้เกิดขึ้นกับฝ่ายหญิง

ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงการประกอบสร้างความเชื่อและค่านิยมที่ว่า อวัยวะเพศชายคือความยิ่งใหญ่ การให้กำเนิดบุตรที่เป็นเพศชายนั้นคือความสำเร็จ ซึ่งในเวลาเดียวกันได้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยได้สยบยอมและสมยอมให้เกิดการเอาวัดเอาเอาเปรียบระหว่างเพศ ขัดกับหลักการที่ว่าควรดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันตินั้นจะต้องมีที่มาจากความสัมพันธ์ทางเพศที่เท่าเทียม

อิม

มลฤดี ลาพิมพ์

คำว่าอิม: ที่มาอันเลือนราง

อิม เป็นคำศัพท์ร่วมสมัยที่ใช้กับการอธิบายลักษณะทางกายภาพของผู้หญิงโดยเฉพาะ ในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งได้รวบรวมคำและสำนวนที่ไม่เคยปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานที่เป็นทางการมาก่อน ได้ให้คำจำกัดความคำว่า อิมไว้ว่า

อิม น. หน้าอกที่อวบอัด เช่น ก่อนเข้าวงการเธอไปเสริมอิมมาก.

มือกอวบอัด เช่น ดาราสาวคนนี้อิมหน้าดู.¹

ก่อนหน้านี้ในพจนานุกรมฉบับนอกราชบัณฑิตฯ สำนักพิมพ์มติชน² ก็ได้ให้ความหมายของคำว่า “อิม” ไว้ว่า

อิม เป็นคำแสลง (ซึ่งทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์) หมายความว่าถึง

ผู้หญิงที่มีลักษณะอวบอ้วนมีเสน่ห์ทางเพศ

จากการสืบค้นด้วยคำสำคัญ “อิม” ผ่านทางเว็บไซต์ยอดนิยมสำหรับสืบค้นข้อมูลอย่าง กูเกิล³ พบว่ามีลิงค์ของเว็บไซต์จำนวน 35 หน้า หรือกว่า 300 รายการ และเมื่อทำการสุ่มคลิกเข้าไปที่ลิงค์ของเว็บไซต์เหล่านั้นก็จะพบ

¹ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550. หน้า 167.

² สำนักพจนานุกรมมติชน. พจนานุกรมฉบับนอกราชบัณฑิตฯ. กรุงเทพฯ: มติชน. 2543.

³ เว็บไซต์ <<http://www.google.co.th>>

หัวข้อข่าว บทความ หรือโฆษณาผลิตภัณฑ์ในหมวดหมู่ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม เครื่องสำอางบำรุงผิว ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ สปา สถานเสริมความงาม ต่างๆ มากมาย ตัวอย่างเช่น ข้อความโฆษณามีใจความว่า “เพียงแค่ว่าครีมตัวนี้ บอกเล่าคำว่าออกไข่ดาว เปลี่ยนเป็นคำว่าอิมได้ทันที⁴” หรือ “เปลี่ยนไข่ดาวให้เป็นสาวอิมใน 4 สัปดาห์”⁵ หรือแม้แต่ในบทความที่ให้ความรู้ด้านสุขภาพและความงาม ก็ยังพูดถึง “เคล็ดลับในการรับประทานอาหารเพิ่มอิม” ด้วย⁶

นอกจากโฆษณาผลิตภัณฑ์ประเภทครีมชนิดเพิ่มความอิมและบทความด้านโภชนาการเพื่อเพิ่มความอิมแล้ว ยังพบคำแนะนำวิธีการทำให้รูปร่างผู้หญิงดูอิมด้วย อย่างเช่น “วิธีเสริมอิม ใ้ชุดสวยไปงานแต่ง”⁷ ซึ่งมาพร้อมภาพประกอบเทคนิควิธีการโกยเต้าอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การใช้เทปกาวใสพันรอบหน้าอกเพื่อดันให้เต้านมทะลักขึ้นมาด้านบน จากนั้นก็ใช้ครีมรองพื้นวาดเนินและร่องหน้าอก และการใช้อายแชโดว์ตบแต่งทำแสงเงาเนินอกและร่องอกให้ดูเหมือนจริง อย่างไรก็ตามสื่อประเภทที่มีคำว่า “อิม” มากที่สุดสื่อหนึ่งก็คือ หัวข้อข่าวบันเทิงที่กล่าวถึงดารานางงาม หรือการแต่งกายของดารานางงาม เช่น ทาทา ยัง สุด “อิม”⁸, กระแต หงษ์ร้อน (อิม เอ็กซ์ เซ็กซี่สุดดดด)⁹, “บุษย์” คงสวยเย้ย ชาว...อิม ไม่แพ้ “เป๊ยก”¹⁰, เสริม “อิม” ด้วยเสื้อชั้นในแบบไหนดี¹¹ และสื่อที่เน้นขายความเซ็กซี่ของผู้หญิงเช่น ชาว สวย หมวย อิม จากนิตยสาร Cute ค่ะ¹²

⁴ เว็บไซต์ <<http://classified.sanook.com/item/3104662>>

⁵ <<http://www.yoohoo.com/covergirl2/helen/covergirl.html>>

⁶ ผู้เขียนที่ใช้นามปากกาว่า “botun” ได้นำข้อมูลจากการบรรยายของเภสัชกรหญิงท่านหนึ่งซึ่งเป็นผู้จัดการพัฒนาธุรกิจความงามและสุขภาพของบริษัทที่เปิดศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาน้ำหนักและให้บริการเกี่ยวกับการเพิ่มขนาดหน้าอก โพสต์ในเว็บไซต์เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2550 เว็บไซต์ <<http://zaaz.name/modules/news/article.php?storyid=95&NewsTab=8>>

⁷ เว็บไซต์ <<http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=everythingon&month=26-11-2007&group=4&gblog=5>>

⁸ เว็บไซต์ <<http://www.thainewyork.com/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=473>>

⁹ เว็บไซต์ <<http://www.pooyingnaka.com/webboard/show.php?Category=sex&No=4562>>

¹⁰ เว็บไซต์ <http://www.daradaily.co.th/news_view.aspx?n_id=4422&cat_id=10>

¹¹ เว็บไซต์ <<http://www.blogth.com/blog/Living/Beauty/5805.html>>

¹² เว็บไซต์ <www.lefthit.com/tag/อิม.html-47k>

เมื่อพยายามสืบค้นหาที่มาของคำว่า “อุ่ม” ก็พบข้อมูลว่ามีการใช้คำนี้มาตั้งเป็นชื่อเรียกหอพักในมหาวิทยาลัยชื่อดังแห่งหนึ่ง โดยเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2538 หรือ 13 ปีที่แล้วนิสิตที่พักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้พยายามหาชื่อบ้านที่เหมาะสมสำหรับการรับน้องที่เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ของหอ สุดท้ายก็มาถึงชื่อซึ่งสะท้อนถึงความต้องการของสมาชิกในบ้านว่า “บ้านอะอุ่ม” เพราะอยากจะได้น้องๆ สมาชิกบ้านโดยเฉพาะสาว ๆ ประเภท “สวย” “อุ่ม” “น่ารัก”¹³

จากข้อมูลดังกล่าวมาแม้จะไม่สามารถชี้ชัดลงไปได้ว่า คำว่า “อุ่ม” เริ่มมีการใช้ครั้งแรกเมื่อใด หรือใครเป็นผู้เริ่มใช้คำๆ นี้เป็นคนแรก อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าคำว่า “อุ่ม” จะเป็นคำที่นิยมใช้กันในแวดวงสื่อมวลชนสายบันเทิงและโฆษณาเป็นอย่างมาก เมื่อกล่าวถึงรูปร่างและการแต่งตัวของดารานักร้องสาว ๆ จากนั้นก็มีการใช้คำนี้อย่างแพร่หลายในหมู่มนุษย์ทั่วไปไม่จำกัดเพศและวัยไม่ว่าจะเป็น เด็กวัยรุ่นและเยาวชน นิสิตนักศึกษา ธุรกิจเสริมความงามและศัลยกรรมความงาม ธุรกิจด้านสุขภาพและโภชนาการ ธุรกิจด้านเสื้อผ้าและแฟชั่นสตรี ฯลฯ

ภายใต้กลไกของระบบทุน สื่อมวลชนทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพยนตร์ ดนตรีและเพลง ได้สร้างความหมาย และเผยแพร่ค่านิยมแนวคิดบางอย่างซึ่งมาพร้อมกับคำว่า “อุ่ม” ไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้อ่าน ผู้ชม ผู้บริโภคสื่อ บริโภคความหมายไปเรื่อยๆ โดยไม่เคยตั้งคำถามถึงกระบวนการทางสังคมในการสร้างค่านิยมเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “อุ่ม” ในแง่ของการกำกับควบคุมเนื้อตัวร่างกายของเพศหญิงโดยผ่านมุมมองแบบผู้ชายแต่อย่างใด ทั้งสื่อมวลชน บุคคลากรทางการแพทย์และศัลยกรรมความงาม นักธุรกิจด้านสุขภาพและโภชนาการ นักธุรกิจด้านเสื้อผ้าสตรีและแฟชั่น ต่างก็ได้ร่วมกันปฏิบัติการตอกย้ำและผลิตความเชื่อความหมายทางสังคมและวัฒนธรรมของคำว่า “อุ่ม” ภายในกรอบการให้ความหมายดังกล่าวอยู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่า แลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ซึ่งมาพร้อมกับการบริโภคค่านิยมและความเชื่อเรื่องเนื้อตัวร่างกายและคุณค่าของความเป็นผู้หญิง

¹³ เว็บไซต์ <<http://www.a-um.com>>

ความอึดกับความเป็นผู้หญิงแบบ “ไทย”

สำหรับสังคมไทยการให้คุณค่ากับความมีหน้าอกใหญ่ หรือการมี “นมใหญ่” ของผู้หญิงนั้นเป็นสิ่งที่มีความมานแล้ว โดยในสมัยโบราณในตำรา นรลักษณ์ หรือตำราทายลักษณะของจีน ซึ่งมีการแปลเป็นไทยในสมัยของ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ระบุถึงลักษณะนมของสตรีที่ดีไว้ดังนี้ว่า

“ถ้านม ถานนมกว้าง นมโต วงนมแดง หัวนมดำ นมตรง
ผู้นั้นจะมีทรัพย์ มีวาสนา มีปัญญาฉลาด ฯ”

“ถ้านมเล็ก นมบักกรรณี่ วงนมขาว นมไม่ตรง ผู้นั้นพึงผู้ใด
หมีได้ จะเชยใจ อายุศมสั้น ฯ”

“ถ้าวนมกว้าง ผู้นั้นใจกล้าหาญ ใจเย็น ใจช้าฯ”

“ถ้าวนมแคบ ออกแคบ ผู้นั้นใจเดชะลา ความคืดน้อยฯ”¹⁴

นอกจากนี้ในวรรณคดีไทยและบทสักวาหลายเรื่องก็ได้พรรณนาถึงความงามของนมผู้หญิงเอาไว้ในลักษณะของนมที่กลมโต หรือเต้านมอวบชิดกัน ซึ่งเข้าใจว่าได้รับอิทธิพลมาจากค่านิยมเรื่องนมสวยในแบบอินเดียว่าจะต้องเป็นนมที่มีลักษณะกลมโต ที่เห็นได้ตามภาพวาด หรือรูปปั้นโบราณสถานต่าง ๆ¹⁵

¹⁴ ตำรานรลักษณ์ ฉบับพระมหามณเฑียร ใน *ผูกนิพนธ์ไดกีย์ อภิลักษณ์* เกษมผลกุล กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ศิลปวัฒนธรรม, 2550.

¹⁵ ดูเพิ่มใน ส.พลายน้อย (นามแฝง) “นมในนิยาย” ใน *ผู้หญิง ผู้ชาย*. (กรุงเทพฯ: พิมพ์คำ, 2544)

ความมีหน้าอกกลมกลิ้งของผู้หญิงไทยในสมัยก่อน อาจเทียบได้กับคำว่า “อืม” ในปัจจุบันในแง่ของความหมายในทำนองชื่นชมอวยวาระส่วนบนของผู้หญิง โดยเฉพาะถ้าความอืมนั้นเป็นสิ่งที่ธรรมชาติให้มา ไม่ได้เกิดจากการปรุงแต่งแต่อย่างใด และผู้หญิงส่วนใหญ่ก็รู้สึกพึงพอใจที่ได้เป็นเจ้าของความอืมนั้น อย่างไรก็ตามคำว่าอืมนี้อาจได้สะท้อนให้เห็นถึง “การมองของผู้ชาย” ในการให้คุณค่ากับเรือนร่างของผู้หญิง อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้หญิงจำนวนมากที่ไม่อืมโดยธรรมชาติ (รวมทั้งสาวประเภทสองที่ต้องการจะมีหน้าอกเช่นเดียวกับผู้หญิงด้วย) พากันหาวิธีการต่างๆ ที่จะเพิ่มความอืมให้กับตนเอง ตั้งแต่การใช้ผลิตภัณฑ์บำรุงสรวัด ทั้งกิน และทา ไปจนกระทั่งถึงการผ่าตัดเสริมหน้าอกให้อืมยิ่งในยุคที่ผู้หญิงกล้าที่จะเปิดเผยเนื้อตัวร่างกายในที่สาธารณะได้มากขึ้น และสังคมให้คุณค่ากับเรือนร่างที่เช็กซีของทั้งผู้หญิง และผู้ชาย ทำให้ผู้หญิงที่มีหน้าอกสวย (ไม่ว่าจะโดยธรรมชาติ หรือด้วยการผ่าตัดเสริม) ก็อยากที่จะโชว์สัดส่วนของตนด้วยความภาคภูมิใจ โดยไม่ได้มองเรื่อง “เรือนร่าง” หรือ “ร่างกาย” ในฐานะที่เป็น “วัตถุทางเพศ” ในสายตาของผู้ชายแต่อย่างใด

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมในเรื่องการให้คุณค่ากับเรือนร่างที่เช็กซีของผู้หญิงก็คือ สื่อมวลชนแขนงต่างๆ ที่นำเสนอภาพแฟชั่นชุดว่ายน้ำแฟชั่นที่มีเนื้อหาขายความเช็กซี อีโรติก (Erotic) นู้ด (Nude) ในหนังสือผู้ชาย ภาพยนตร์ ละคร ภาพของการประกวดนางงาม ภาพการแต่งตัวของดาราผู้หญิง เวลาออกงานสังคมต่างๆ คอลัมน์วิจารณ์แฟชั่นโดยคอลัมนิสต์ที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ในการวิจารณ์ภาพนู้ด ฯลฯ ตัวอย่างเช่นเมื่อหลายปีเว็บไซต์สำหรับผู้ชายเว็บไซต์หนึ่งได้นำเสนอบทวิจารณ์ภาพแฟชั่นนางแบบในชุดว่ายน้ำของนิตยสารผู้หญิงชื่อดัง โดยเนื้อหาในบทวิจารณ์สะท้อนการใช้คำที่สื่อความหมายไปในทิศทางเดียวกับคำว่า “อืม” หลายๆ คำดังนี้¹⁶

¹⁶ ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. จากเว็บไซต์สำหรับผู้ชาย <<http://www.yoohoo.com/covergirl2/helen/covergirl.html>>

“...เธอจัดว่าเป็นสาวที่**อวบอืด**และเต่งตึงไปทั้งตัวอยู่แล้ว เรียกว่ารูปร่างสมส่วน แต่มีดีไว้รอดใครต่อใครได้อย่างเต็มอิม ไม่ว่าจะป็นเรือนร่างที่สูงโปร่ง **หน้าอกที่อวบอิม**และล้นหลาม พองามสะโพกที่แสนจะโหนกนูนน่าสัมผัสลึบไล้และย้วยวน สายตาหุ่มๆ มานักต่อนัก...”

“...จะเห็นว่าจากมุกกลิ้งที่ตั้งใจถ่ายซ้อนลงไปทีเนินถัน คู่ นั้น ไล้สายตาลงไปจะเห็นกับ**เนินถันอันอวบอิม**ทั้งสองของเธออย่างละลานตา อะไรมันจะ**อวบอืด** กลมกลิ้ง และน่าคลึงเกล้าไปกว่านี้ไม่มีอีกแล้วครับ...”

ข้อความดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คำว่า “**อวบอืด**”¹⁷ “**อวบอิม**”¹⁸ ซึ่งมีความหมายพ้องกับคำว่า “อิม” นั้น เป็นคำที่เพศชายนิยมใช้เพื่อให้ความหมายต่อเนื้อตัวร่างกายผู้หญิง การพรรณนาเรือนร่างและเต้านมของผู้หญิงผ่านการใช้คำศัพท์ทั้ง 2 คำนี้สะท้อนมุมมองเรื่องร่างกายของผู้หญิงว่าเป็นปริวิตถลของจินตนาการทางเพศและกิจกรรมทางกามารมณ์ของผู้ชาย ซึ่งชักชวนให้ผู้อ่านค่อยๆ สร้างมโนภาพตาม

จะเห็นได้ว่าคำว่า “อิม” นั้นสะท้อนให้เห็นถึงการที่วาทกรรมด้านเพศได้เข้ามาปฏิบัติการกับเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงและส่งผ่านระบบความคิดความเชื่อ ความหมายเรื่องเพศ ทำให้เกิดค่านิยมเกี่ยวกับขนาดความใหญ่ของ “เต้านม/ทรวงอก” ว่าเป็นเสน่ห์ของเพศหญิง หรือเป็นเสน่ห์กระตุ้นหรือยั่วเข้าอารมณ์/แรงปรารถนาทางเพศของผู้ชาย

ในแวดวงสื่อมวลชนสาขาบันเทิงดารา คำว่า “อิม” ถูกนำมาใช้อยู่เป็นประจำจนแทบจะกลายเป็นคำฮิตติดปากกันทั่วไป เมื่อสื่อพูดถึงรูปร่าง และการแต่งตัวโชว์สัดส่วน หรือเรือนร่างของดารา นักร้อง นางแบบ หรือผู้หญิงใน

¹⁷ **อวบอืด** เป็นคำกริยา ก. มีเนื้อหนังสมบูรณ์ เต่งตึงสวยงาม (ใช้กับหญิงสาว) (พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, อ้างแล้ว).

¹⁸ **อวบอิม** เป็นคำกริยา หมายถึงมีเนื้อเต็ม สวยงาม (พจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, อ้างแล้ว).

วงสังคมชั้นสูง ชาวที่มีกรนำเสนอรูปร่างภาพการโชว์อืมของดาราสาว (ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ) เป็นชาวที่ขายได้อยู่เสมอ หรือไม่เช่นนั้นก็เป็นชาวเรื่องการตั้งข้อสังเกตกับการไปทำศัลยกรรมหน้าอกของดาราสาวๆ ตัวอย่างเช่นกรณีของการเปรียบเทียบภาพถ่ายในสมัยอดีตและปัจจุบันของนักร้องสาวไทย ลูกครึ่งชื่อดังบางคนที่ทำให้หลายคนๆ ตั้งข้อสงสัยกับขนาดของหน้าอกที่เปลี่ยนไปจากเดิมมาก จนตั้งคำถามว่าหน้าอกที่ใหญ่ขึ้นอย่างมากมายนั้นเป็น “ของจริง” หรือ “ของปลอม” และเมื่อเจ้าตัวตอบคำถามว่าที่หน้าอกใหญ่นั้นใช้วิธีใดๆ เอา คำตอบของเธอก็ได้สร้างกระแสด้านลบ และส่งผลให้ผู้คนออกมาวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางในทำนองไม่น่าเชื่อถือ

“...เค้าก็ได้อยู่กะเค้าแสดงออก...แต่มันเซ็กซี่ (ซี) เกินเหตุ นะ ยังมาโชว์นั่นโชว์นี่อยู่นะมทะเลักหลุดเกือบเห็นหัวนมอยู่แล้ว เนี่ย แจ่มกัน...หีย...ขายเกือบหมดตัวแล้ว แต่อาจจะ เป็น ภาพหลุด...แต่รู้ว่าภาพจะหลุดยังใส่มาหิม...รู้จักระวังๆ ตัวหน่อย เดียวนี้ป่าปาร์ตี้เยอะนะ น่าจะทำตัวน่ารักแบบ เมื่อก่อน หรือว่าจะถอดกระชากเรตตั้งตัวเองให้สูงขึ้น ออยากโชว์ ความเซ็กซี่ หีย หญิงไทยสมัยเนี่ยไม่ค่อยจะรักษานวลสงวนตัว เอาซะเลย (เออ..เค้าเป็นลูกครึ่งนี่หว่า)

เอมม่า¹⁹

จากกรณีประเด็นข่าวนักร้องสาวสุดอืมคนนี้ รวมถึงเนื้อหาของการเขียนตอบกระทู้ของผู้อ่านที่ถูกหยิบยกมาเป็นตัวอย่างนี้ ได้สะท้อนให้เห็นมุมมองต่อความ “อืม” ของสังคมไทยในหลากหลายมิติ อาทิเช่น ประเด็นสิทธิส่วนบุคคล บทบาทของเทคโนโลยีทางการแพทย์กับการจัดการเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง เรือนกายผู้หญิงกับการยั่วยุแรงปรารถนาทางเพศ โครงสร้างเศรษฐกิจแบบทุนนิยม กลยุทธ์ทางการตลาดกับการทำร่างกายผู้หญิงให้เป็นสินค้า

¹⁹ เอมม่า. โพสต์ความเห็นจากข่าว ทาทา ยัง สุด “อืม”, 19 มีนาคม 2550 เว็บไซต์ <<http://www.thainewyork.com/find-473.html>>

สื่อมวลชนกับภาพสะท้อนของความเชื่อเรื่องเพศภาวะและเพศวิถี ตลอดจนความเกี่ยวข้องกับชุดค่านิยมความเชื่อเรื่อง “รักนวลสงวนตัว” ที่สาวไทยพึงต้องรักษาและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ความเป็นลูกครึ่งที่ไม่ใช่สาวไทยร้อยเปอร์เซ็นต์ถูกนำมาใช้ต่อรองเพื่อลดระดับความรุนแรงของการวิพากษ์วิจารณ์และการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการ “รักนวลสงวนตัว” และการเปิดเผยเนื้อหนังมังสาของเธอ ได้สะท้อนว่าสังคมไทยอนุโลมให้ความอึดเกิดขึ้นกับ “ผู้หญิงที่เป็นอื่น” ได้ และลดความรุนแรงในการกล่าวหาและการตัดสินคุณค่านักร้องสาวเพราะความเป็นลูกครึ่ง

ปรากฏการณ์ “นักร้องสาวสุดอึด” ได้ฉายภาพของค่านิยมและความหมายของความสวยที่ถูกส่งผ่านและต่อยอดผ่านทางสื่อกระแสหลักในปัจจุบันว่าความสวยและเซ็กซี่ไม่ได้มีอาณาบริเวณจำกัดอยู่เพียง “เครื่องหน้า” เท่านั้น หากหมายรวมไปถึงขนาดและความใหญ่โตของ “หน้าอก/เต้านม” ด้วย เมื่อผู้หญิงบางคนไม่ได้เกิดมาพร้อมกับขนาดของ “หน้าอกหน้าใจ” อย่างที่ตนเองหรือสังคมพึงพอใจ พวกเขาจำเป็นต้องอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการแพทย์เข้ามาช่วยดูแลเพิ่มเติมความสวยเซ็กซี่ให้

แม้ว่าเป้าหมายสำคัญของการทำให้ “อึด” คือความพยายามที่จะไปให้ถึงซึ่งนิยามความสวยและความเซ็กซี่ตามค่านิยมเรื่องความงามของยุคสมัย กระนั้นก็ตาม “ความอึด” ที่ถูกสร้างโดยเทคโนโลยีทางการแพทย์ ก็ยังถูกนำไปเปรียบเทียบกับ “ความอึด” แบบธรรมชาติอีกอยู่ดี และถูกจัดให้เป็นความอึดที่ดีน้อยกว่า คล้ายกับกรณีสาวประเภทสองที่ผ่านการผ่าตัดแปลงเพศที่ถึงอย่างไรก็ยังคงถูกวิจารณ์ว่าไม่ใช่ผู้หญิงจริง หรือเทียบไม่ได้กับอวัยวะเพศหญิงแท้ๆ

ความอึด เพศภาวะ และสุขภาวะ

นอกจากสื่อมวลชนแล้ว วงการธุรกิจเสริมความงาม รวมถึงแวดวงศัลยกรรมความงามก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งมีส่วนอย่างยิ่งต่อการผลิตชุดความคิดความเชื่อเรื่องความอึดของผู้หญิง (รวมทั้งของเพศอื่นอย่างสาวประเภทสอง)

ดังจะเห็นได้จากบทความๆ หนึ่ง ในคอลัมน์นี้เกี่ยวกับความงามของนิตยสารผู้หญิงหัวนอกชื่อดังที่นำเสนอเรื่องเพศอย่างเปิดเผย²⁰ ซึ่งได้แนะนำให้ผู้หญิง “อวดร่องอกที่อวบอิม” โดยอ้างถึงความเชื่อของนักวิทยาศาสตร์ในสมัยก่อนที่เชื่อว่า “หน้าอกอุมๆ” ของผู้หญิงนั้นเกิดขึ้นจากการเลียนแบบความอวบของบริเวณของลับ พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีการขัดผิวหน้าอกให้ดูเปล่งปลั่งสดใส การใช้เครื่องสำอางเพื่อช่วยสร้างภาพลวงตาให้หน้าอกดู “อวบอุมและเต่งตึง” รวมถึงวิธีการใส่เสื้อชั้นในเสริมฟองน้ำเพื่อช่วยทำให้หน้าอกดูกลมกลิ้งและมีโครงลวดและพยุงให้หน้าอกดูกระชับ

สำหรับในปัจจุบันสื่อ นิตยสารผู้หญิงชั้นนำ นิตยสารบันเทิงต่างๆ หรือแม้แต่ นิตยสารสำหรับครอบครัวที่ผู้หญิงชอบอ่านนั้นล้วนแล้วแต่เต็มไปด้วยโฆษณาคลินิก หรือโปรแกรมศัลยกรรมความงามจำนวนมาก เช่น โฆษณาเสริมหน้าอกโดยใช้วิธีฉีดไขมันเสริมทรวงอก โฆษณาแผนศัลยกรรมความงามโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและมากประสบการณ์ ซึ่งหนึ่งในโปรแกรมศัลยกรรมความงามก็คือ “การเสริมหน้าอก เต่งหัวนมและแก้ไขนมหย่อนยาน” เป็นต้น

จึงอาจกล่าวได้ว่าเรื่องของความอิมนั้นเกี่ยวพันกับระบบบริโภคนิยมและวิถีทางเพศของผู้หญิงอย่างแยกไม่ออก การเป็นผู้หญิงและการมีเพศวิถีแบบหญิงถูกคาดหวังโดยสังคมว่าควรทำตัวให้มีเรือนร่างที่ดูดี หรือเซ็กซี่ชวนมองในสายตาของเพศตรงข้าม เพื่อตอบสนองต่อรสนิยม และค่านิยมในเรื่องเพศแบบชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงจำนวนมากไม่ยอมสูญเสียเงินทองมากมายไปกับการปรับแต่งร่างกายของตนเองให้ดูดีเพื่อความพึงพอใจของตนเอง ซึ่งที่จริงแล้วเบื้องหลังความพึงพอใจของตนเองนั้นก็เพื่อจะตอบสนองความพึงพอใจหรือความต้องการของสามี หรือของคู่

ตัวอย่างเช่น การซื้อหาชุดชั้นในมีราคาแพงมาสวมใส่เพื่อช่วยให้เต้านมใหญ่ขึ้น การพึ่งพากิจการเสริมความงามด้วยวิธีการต่างๆ นานา เช่น “การตบนม” การทำศัลยกรรมเสริมหน้าอกเพื่อเพิ่มความอิม ฯลฯ

²⁰ ออมสิน แสนล้วน. “6 เคล็ดลับเพิ่มความเซ็กซี่” *คอลัมน์โพลีแทน* ฉบับที่ 127 ปีที่ 10 ตุลาคม 2550 หน้า 174.

บางครั้งการปรับแต่งร่างกายด้วยรูปแบบวิธีการต่างๆ เหล่านี้ ก็อาจนำมาซึ่งผลกระทบทางด้านสุขภาพ หรือก่อให้เกิดผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์ตามมาได้ หากสถานบริการด้านความงาม และศัลยกรรมต่างๆ นั้นไม่ได้มาตรฐาน แต่ก็ดูเหมือนว่าผู้หญิงที่ไปรับบริการจากสถานบริการเหล่านั้นจะสนใจแต่ผลลัพธ์ที่จะได้มามากกว่าจะตระหนักถึงผลเสียที่อาจเกิดขึ้น

อ๋มเพื่อใคร...ทำไม(ต้อง)อ๋ม

ในขณะที่ผู้หญิงจำนวนมากให้ความสำคัญกับ “ความอ๋ม” และต้องการทำให้ตัวเอง “อ๋ม” ด้วยเหตุผลใดเหตุผลหนึ่ง หรือหลายๆ เหตุผลด้วยกัน ไม่ว่าจะเพื่อสร้างความมั่นใจให้ตัวเอง เพื่อเอาใจสามี หรือคนรัก หรือเพื่อการประกอบอาชีพบางอย่างที่ต้องใช้รูปร่างหน้าตาหรือสัดส่วนความเป็นผู้หญิง เช่น นักแสดง นักร้อง แดนเซอร์ พิธีกร ฯลฯ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นผลมาจากค่านิยมเรื่องความสวยความเซ็กซี่ที่สังคมให้คุณค่า อย่างไรก็ตามยังมีผู้หญิงอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเกิดมาพร้อมกับสรีระความเป็นผู้หญิงแต่กลับพยายามทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับผู้หญิงกลุ่มแรก กล่าวคือแทนที่จะสนใจในการทำให้ตัวเอง “อ๋ม” พวกเขา กลับพยายามที่จะทำให้หน้าอกของตนเองแบนราบให้มากที่สุดด้วยการใช้ผ้ามาพันรัดหน้าอกเอาไว้ ผู้หญิงกลุ่มนี้คือผู้ที่นิยามตนเองเป็น “**ทอม**” หรือผู้หญิงซึ่งถูกมองว่าสวมบทบาทความเป็นชาย โดยการแต่งตัว การแสดงกิริยาท่าทาง พฤติกรรมคล้ายกับผู้ชาย²¹ ซึ่งในเว็บไซต์ของหญิงรักหญิง บางเว็บไซต์จะมีการโฆษณาขายสินค้าประเภทผ้ารัดหน้าอกสำหรับทอม โดยเฉพาะ ส่วนใหญ่ทอมที่รัดหน้าอกมักให้เหตุผลว่า รู้สึกไม่มั่นใจเวลาแต่งตัวเป็นผู้ชายแต่กลับมีหน้าอกใหญ่ โดยเฉพาะบางคนที่รู้สึกไม่มั่นใจว่าหน้าอกของตนเองใหญ่เกือบจะเท่า หรือใหญ่กว่าแฟนของตนเสียอีก ซึ่งสอดคล้องกับโฆษณาขายสินค้าประเภทนี้ ที่ตอกย้ำว่าเป็นการ “เพิ่มความมั่นใจ” หรือ “เพื่อความกระชับกระเฉงที่ทอมต้องการ” ทอมหลายคนยังคงยืนยันที่จะรัดหน้าอกต่อไป

²¹ ดูเพิ่มในการคำว่า “หญิงรักหญิง”

ทั้งๆ ที่มีประสบการณ์ในการรัดหน้าอกมาแล้วทำให้ อึดอัด หายใจไม่สะดวก และได้รับรู้ข้อมูลว่าการรัดหน้าอกมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดมะเร็งเต้านม โดยแต่ละคนอาจจะให้เหตุผลกับตัวเองในการรัดหน้าอกแตกต่างกันไป

“เรื่องการรัดหน้าอกเป็นความชอบส่วนตัว จะถามว่า รัดไปทำไม ก็ต้องตอบว่าเป็นความพอใจและรู้สึกดีที่ไม่มีหน้าอกใหญ่ออกมา รูปร่างเป็นของเราเองแล้วเราเองก็มีความพึงพอใจที่อยากให้มันเป็นแบบไหนก็ได้ไม่ใช่เหรอ คนบางคนหน้าอกเล็ก อยากใหญ่ ก็ไปผ่าตัด หน้าอกใหญ่อยากเล็กก็ผ่าตัด หรือรัด ไม่เป็นความผิดอะไร”²²

อย่างไรก็ตามน่าสนใจว่า ถึงแม้ทอมหลายคนจะปฏิเสธการมีหน้าอกใหญ่ หรือไม่ต้องการให้ตนเองดู “อิม” แต่ในเวลาเดียวกัน ก็เป็นไปได้ว่าทอมที่รับเอาค่านิยมเรื่องเพศแบบผู้ชายมาก็อาจจะชอบมองผู้หญิง (หรือ ดี) ที่อิมหรืออยากให้เห็น หรือแฟนสาวของตนเอง “อิม” ก็ได้

ในอดีตสังคมตะวันตกให้คุณค่ากับผู้หญิงที่ “อิม” หรือผู้หญิงที่เจ้าเนื้อว่าเป็นต้นแบบของผู้หญิงสวย เพราะแสดงถึงความเป็นผู้มีอันจะกิน มีฐานะทางสังคมดี มีสุขภาพดี และเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ หากต่อมามีค่านิยมเรื่องความงามของสตรีในสังคมตะวันตกเปลี่ยนแปลงไป ด้วยอิทธิพลของวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ วงการแฟชั่น รวมทั้งสื่อสารมวลชนต่างๆ ผู้หญิงที่ได้ชื่อว่าสวย ต้องไม่อ้วน เพราะความอ้วนนำมาซึ่งโรคภัยไข้เจ็บ และปัญหาอื่นๆ อีกมากมายหลายอย่าง ความอ้วนจึงเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาสำหรับผู้หญิง แต่แม้ว่าสังคมจะหันมานิยมผู้หญิงที่มีรูปร่างผอมเพรียว แต่ก็ยังให้คุณค่ากับการมีหน้าอก “อิม” ซึ่งเป็นการแสดงถึงความมีเสน่ห์ดึงดูดทางเพศสำหรับผู้ชายอยู่ ค่านิยมเรื่องความสวย เซ็กซี่ ที่สะท้อนผ่านความอิมในแวดวงบันเทิงและแฟชั่นของตะวันตกนี้ได้ส่งผลมาถึงแวดวงบันเทิงของ

²² Bugi. ตอบกระทู้ “อยากได้ผ้ารัดหน้าอกอะ”, 11-06-2007 <http://www.lesla.com/board/func_print.php?id=219772&mode_id=3&PHPSESSID=58c35565684cda7e94c3add8fa728989>

สังคมไทยด้วย ทำให้ดาราสาวไทยแท้ และสาวลูกครึ่งทั้งหลายพากันนำเสนอความเซ็กซี่ของตนเองด้วยการสวมใส่เสื้อผ้ารัดรูป หรือเปิดเผยสัดส่วนที่ต้องการจะโชว์ให้ได้มากที่สุด เพื่อจะได้ตกเป็นเป้าสายตา และสร้างกระแสความนิยมในตัวเองให้เพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากบ่อยครั้งที่มิชวาทภาพหลุดของดาราจากรางานสังคม หรือแฟชั่นโชว์ต่างๆ ซึ่งก็มักจะเป็นข่าวที่ได้รับความสนใจจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก จนครั้งหนึ่งสื่อมวลชนสายบันเทิงของหนังสือพิมพ์ชื่อดังฉบับหนึ่ง ได้จัดทำกระทู้สำรวจความคิดเห็นของดารารุ่นต่างๆ ในเรื่องนี้ว่า การโชว์อิมั้นนั้นคือบันไดที่ทำให้ดาราสาวหน้าใหม่ได้แจ้งเกิดในวงการบันเทิงได้จริงหรือ?²³ ซึ่งดาราทองหญิงและชายต่างก็ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ ไว้คล้ายๆ กันว่า การแต่งตัวโชว์อิมั้นนั้นถือเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับสังคมทุกวันนี้ แต่เสื้อผ้าที่สวมใส่ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับกาลเทศะ และดูไม่น่าเกลียด บ้างก็ให้เหตุผลว่าการแต่งตัวโชว์อิมั้นเป็นเรื่องของการแต่งตัวตามกระแสนิยมในแต่ละช่วงเวลา (เช่น ช่วงซัมเมอร์ดาราทองหญิงก็นิยมลุกขึ้นมาถ่ายชุดว่ายน้ำกัน) บ้างก็บอกว่าที่คนที่แต่งตัวโชว์อิมั้นเพราะต้องการสร้างความฮือฮาหรือหวา ทำให้สื่อมวลชนให้ความสนใจและจับตามองตนเองมากขึ้น บ้างก็อ้างถึงความจำเป็นที่ต้องสวมใส่เสื้อผ้าที่ทีมงานจัดหามาให้เมื่อไปปรากฏตัวตามงานต่างๆ ทำให้ดารามีโอกาสได้เลือกเสื้อผ้าไม่ได้ตั้งใจจะโชว์ ดาราบางคนมองว่าการแต่งตัวเซ็กซี่เป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคล เป็นความชอบและความพอใจส่วนตัวของดาราคคนนั้นๆ และดาราทที่แต่งตัวแนวเซ็กซี่ก็คงได้ประเมินเบื้องต้นแล้วว่า การแต่งตัวโชว์อิมั้นนั้นเหมาะสมกับตัวเองมากน้อยเพียงใด ดาราชายบางคนได้ให้ความเห็นคล้ายกันว่าเพราะตนเองเป็นผู้ชาย จึงไม่ได้รู้สึกอะไรเป็นพิเศษ รู้สึกเฉยๆ และมองเรื่องการแต่งตัวโชว์อิมั้นเป็นเรื่องธรรมดา ทั้งยังสะท้อนว่าสังคมไทยยังยอมรับไม่ค่อยได้ และต้องใช้เวลาที่จะยอมรับการแต่งตัวแนวเซ็กซี่ของผู้หญิง

²³ เว็บไซต์ <http://star.sanook.com/interview/interview_10491.php>

กรณีตัวอย่างที่ยกมาได้สะท้อนถึงการปะทะของแนวคิดในสังคมไทยหลายเรื่อง เช่น เรื่องมุมมองต่อการเปิดเผยเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิงที่สะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังของสังคมซึ่งยังคงคาดหวังว่าผู้หญิงที่ดีไม่ควรเปิดเผยเนื้อตัวในที่สาธารณะ ขณะที่ในอีกด้านหนึ่งผู้หญิงยุคใหม่ก็มองว่าการที่ตนเองจะแต่งกายอย่างไรมัน เป็นเรื่องของสิทธิ และระสนิยมส่วนบุคคลเป็นเรื่องของแฟชั่น ค่านิยม และความทันสมัย

ในยุคสมัยที่สังคมเปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงออกมามีบทบาทในพื้นที่สาธารณะมากขึ้น สามารถทำงานอะไรหลายอย่างได้ทัดเทียมกับผู้ชายมากขึ้น หลายคนเชื่อว่า ผู้หญิงมีอิสระเหนือเนื้อตัวร่างกายของตนเอง และมีเสรีภาพทางเพศมากขึ้น แต่ภายใต้ระบบค่านิยมเรื่องเพศ และเพศวิถีแบบรักต่างเพศ ในกรอบความสัมพันธ์ทางเพศแบบผัวเดียวเมียเดียว ที่ยังคงให้ความสำคัญกับเพศวิถีชายเป็นใหญ่ บวกกับเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน และอุดมการณ์ทุนนิยมของยุคสมัย ก็ทำให้ร่างกายของผู้หญิงยังคงเป็นร่างกายที่ถูกจับจ้อง และถูกให้คุณค่าจากสายตาของผู้ชาย ทั้งยังถูกทำให้เป็น “สินค้า” ที่ตอบสนองความต้องการของเพศชายเป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากกรณีของ “ความอืม” ซึ่งไม่เพียงส่งผลกระทบต่อผู้ที่มีเพศสรีระเป็นหญิงเท่านั้น หากยังมีอิทธิพลต่อผู้ที่ไม่ได้มีเพศสรีระเป็นหญิงโดยกำเนิด แต่ต้องการจะเปลี่ยนร่างกายตนเองให้เป็นหญิงด้วย อย่างไรก็ตามไม่ว่า “ความอืม” จะสะท้อนให้เห็นถึงแต่แง่มุมของเรือนร่างผู้หญิงที่เป็น “วัตถุทางเพศ” สำหรับผู้ชายเสมอไป เพราะสำหรับผู้หญิงหลายต่อหลายคน “ความอืม” หรือ การทำ “อืม” ก็อาจแสดงถึงอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกายของตนเอง และเป็นเครื่องมือ หรือเป็นการลงทุนที่พวกเขาตั้งใจใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งชื่อเสียง เงินทอง คู่ครอง และช่วยให้พวกเขายกระดับฐานะเศรษฐกิจ และสังคมของตนเองให้ดีขึ้นก็ได้ หากไม่ว่าจะมองจากแง่มุมใดก็ตาม สิ่งที่สังคม และตัวของผู้หญิงเองควรต้องตระหนักและใส่ใจกับ “ความอืม” ให้มากขึ้น ก็คือเรื่องของผลกระทบทางด้านสุขภาพที่ตามมาจากการอยาก “อืม” หรือ การทำ “อืม” เนื่องจากทุกวันนี้ข้อมูลความรู้ส่วนใหญ่มักจะเป็นข้อมูลความรู้ในเชิงของธุรกิจความงาม มากกว่าจะเป็นการให้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของ

ตัวผู้หญิงเอง และที่สำคัญสังคมไทยยังควรเพิ่มความรู้อันเรื่องเพศภาวะ เพศวิถีให้มากขึ้นด้วย เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้หญิงมีความมั่นใจ ตระหนักถึง สิทธิทางเพศของตนเอง และรู้เท่าทันกรอบแนวคิดและค่านิยมทางเพศแบบ ชายเป็นใหญ่ที่กำลังปฏิบัติการผ่านความคิด ทศนคติ วิถีชีวิต และพฤติกรรม ของตน

ส่วนที่ 3

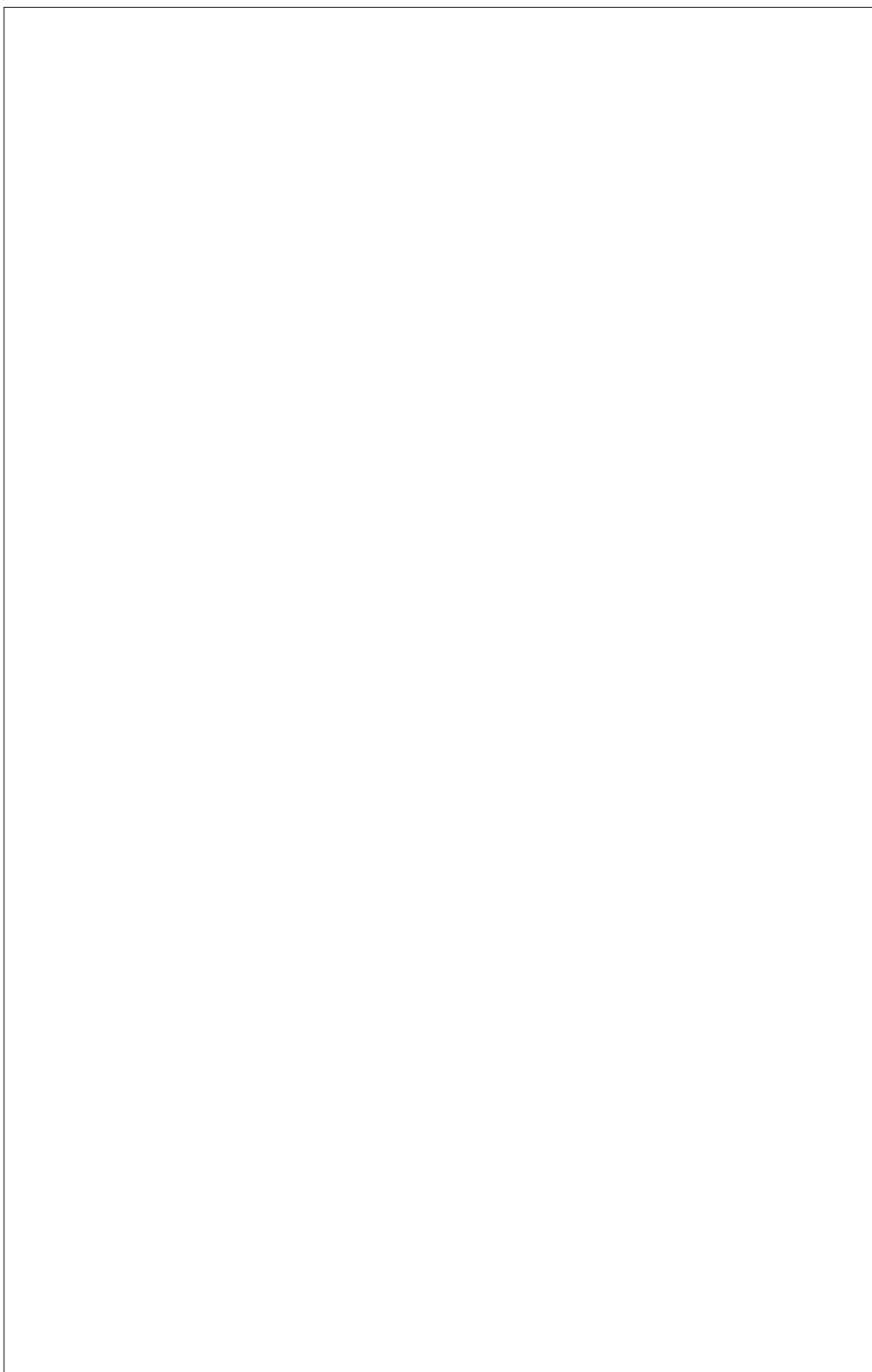
การปฏิบัติทางเพศ

เอากัน

ช่วยตัวเอง

ใช้ปาก

ตุ๋ย เสีจ สวิงกิ้ง

เอากัน

รณภูมิ สามัคคีคารมย์

เอากัน...แค่เรื่องการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้นหรือ

“เอากัน” หมายถึงการมีเซ็กส์ หรือการมีเพศสัมพันธ์ มาจากคำสองคำ คือ คำว่า “เอา” และคำว่า “กัน” โดยคำว่า “เอา” ในความหมายโดยทั่วไปนั้น หมายถึง ยึด พา รั้งไว้ นำ ต้องการ ถือเป็นสำคัญ แต่ความหมายแสดงหมายถึง “การมีเพศสัมพันธ์” ส่วนคำว่า “กัน” หมายถึง คำประกอบท้ายกริยาของผู้กระทำตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แสดงการกระทำร่วมกัน¹ เมื่อมารวมกันคำว่า “เอากัน” หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ร่วมกันมีประสบการณ์ทางเพศด้วยกัน ความหมายของ “เอากัน” ในเรื่องเพศ จึงเป็นคำที่แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่เท่าๆ กันระหว่างคนทั้งสองฝ่าย มีนัยของความยินยอมพร้อมใจ ฟังพอใจ ร่วมกันกระทำ และควรเป็นสุขร่วมกัน และโดยทั่วไปหมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างคนสองคน ไม่ว่าจะเพศภาวะใดก็ตาม

นอกจากคำว่า “เอากัน” แล้ว ยังมีคำที่ใช้แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลรักต่างเพศ หรือบุคคลรักเพศเดียวกันอยู่อีกหลายคำ โดยที่ความแตกต่างของคำแต่ละคำ สามารถบ่งบอกถึงสถานะของบุคคล อารมณ์ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ อคติ ความเชื่อที่แฝงเร้น รวมถึงช่วงเวลาของการมีเพศสัมพันธ์ คู่เพศสัมพันธ์ หรือกระทั่งท่าทางของการมีเพศสัมพันธ์ด้วย เช่น

“อึบกัน”

“อึบ” เป็นคำที่อธิบายถึงท่าทาง การเคลื่อนไหวที่ต้องใช้แรงในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ เป็นคำที่มีความหมายเป็นกลางๆ และไม่มีความเป็นทางการ เป็น

¹ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์. 2546 หน้า 104.

คำที่เป็นภาษาพูดทั่วไปในชีวิตประจำวัน ไม่มีนัยที่แสดงถึงการได้เปรียบเสียเปรียบ และไม่แฝงด้วยอคติทางเพศภาวะว่าใครเป็นฝ่ายได้หรือเสีย ในการใช้ครั้งนั้น คล้ายกับความหมายของคำว่า “เอากัน”

“บี๊กัน”

คำว่า “บี๊” นั้นถูกให้ความหมายว่า *ร่วมเพศเพื่อสืบพันธุ์* ซึ่งใช้กับนกเปิด ไก่ เป็นต้น² แต่ในชีวิตประจำวันนั้น คนเรามักนำคำว่าบี๊มาใช้กับการมีเพศสัมพันธ์ของคนด้วยเช่นกัน และมักใช้กันจนติดปาก จนมีคำคล้องจองว่า *กิน-ขี้-บี๊-นอน* ซึ่งแสดงถึงการใช้ชีวิตตามสัญชาตญาณของมนุษย์ คำว่าบี๊มักถูกใช้ในการอธิบายการมีเพศสัมพันธ์ของมนุษย์ที่เป็นลักษณะของธรรมชาติ เพื่อสืบพันธุ์แต่กลับมิได้รวมถึง หรือครอบคลุมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์แบบอื่นๆ ที่ไม่เป็นไปเพื่อการสืบพันธุ์ แต่กลับเป็นกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์เราด้วยเช่นกัน เช่น การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก หรือ ทางปาก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หากเปลี่ยนเป็นคำว่า *“โดนอ๊ีบ”* หรือ *“โดนบี๊”* จะมีนัยแสดงถึงผู้ถูกกระทำเป็นผู้หญิง ทั้งนี้เพราะสังคมมีค่านิยมเกี่ยวกับผู้หญิงว่า ผู้หญิงที่ดีจะต้องไม่สนใจหรือแสดงออกซึ่งความปรารถนาในเรื่องเพศ ต้องรักษานวลสงวนตัว เป็นกุลสตรี จึงมีแต่ผู้หญิงเท่านั้นที่จะเป็นผู้ถูกกระทำทางเพศ เพราะผู้หญิงคงไม่สามารถจะไปกระทำทางเพศกับผู้ชายได้

ทั้งคำว่า “อ๊ีบ” และ “บี๊” เป็นภาษาพูดที่ใช้กันมานานแล้ว “อ๊ีบ” มาจากท่าทางการเคลื่อนไหวในการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งต้องใช้แรงดัน นอกจากนี้ อ๊ีบยังมีที่มาจากเสียงที่แสดงออกมาในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ได้ด้วยเช่นกัน³ นอกจากนี้ยังมีคำว่า *นอนกัน* และ *หลับนอน* คำว่า “หลับนอน” เป็นการสลับคำของคำว่า “นอนหลับ” ซึ่งมีความหมายตรงตัวทั่วไป โดยคำว่า “หลับนอน” นี้ให้ความหมายลึกซึ้งไปกว่าการนอนหลับ โดยหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์กัน ส่วนใหญ่คำว่า “หลับนอน” มักถูกใช้กันในบริบทของคู่ความสัมพันธ์แบบสามีภรรยาและมีนัยของความยินยอมพร้อมใจกัน

² ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 700.

³ เว็บไซต์ <<http://th.wikipedia.org/wiki/อ๊ีบ>>

“ได้เสีย” “เสียตัว” และ “เปิดบริสุทธิ์” หรือ “เปิดซิง” เป็นคำที่สะท้อนถึงการนำเอาฐานคิดเรื่องศีลธรรมจรรยามาใช้ตัดสิน และอธิบายในเรื่องเพศ ซึ่งให้นัยของการมีเพศสัมพันธ์ที่อยู่บนพื้นฐานของความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง หรือผู้กระทำต่อผู้ถูกระทำ ซึ่งมักถูกใช้อธิบายในบริบทของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน เพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วจะถือกันว่าผู้ชายเป็นฝ่ายได้เปรียบ ได้ประโยชน์ เช่น ได้ประสบการณ์ ได้เป็นเจ้าของผู้หญิงคนนั้นๆ ได้มีความภาคภูมิใจ หรือเติมเต็มความเป็นชายของตน ขณะที่ผู้หญิงถูกทำให้เป็นฝ่ายเสียเปรียบ หรือสูญเสีย และอับอาย เช่น เสียเกียรติ เสียความบริสุทธิ์ เสียพรหมจรรย์ หรืออาจเรียกว่า “เสีย (ความ) สาว” นอกจากนี้ คำที่ให้นัยของการเสียตัวของผู้หญิงที่ผู้ชายใช้และถือว่าไม่สุภาพยังมีอีกหลากหลายคำที่สะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมกัน เช่น “เปิดซิง” (“ซิง”มาจากภาษาจีน แปลว่า สด ใหม่) “เจาะไข่แดง” “ฟัน” เป็นคำที่นิยมใช้กันในวัฒนธรรมของวัยรุ่น ให้นัยของการล่อลวงเพื่อให้มีเพศสัมพันธ์ที่มักเข้าข่าย “ฟันแล้วทิ้ง” แต่ปัจจุบันวัฒนธรรมทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นเองเริ่มมีการปรับเปลี่ยนไป โดยผู้หญิงเองก็สามารถมีบทบาทเป็นฝ่ายรุกทางเพศได้ด้วยเช่นกัน อาทิ คำนิยมการ “ฟัน” ผู้ชาย เพื่อที่จะทำ “แแต่้ม” คือ การบันทึกจำนวนผู้ชายที่ตนมีเพศสัมพันธ์ด้วย คนที่มีแแต่้มสูงๆ จะถูกเรียกว่า “ดาว” หรือ เป็นคนเด่น ซึ่งคนในกลุ่มให้การยอมรับ โดยมีคำเรียกรู้อันผู้หญิงที่มีพฤติกรรมทางเพศเช่นนี้ว่า “เด็กกล้าแแต่้ม” ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้คงไม่แตกต่างกับผู้ชายที่เซ่เรื่องเพศมาเป็นปัจเจก หรือใช้ในการสร้างตัวตน หรือสร้างอัตลักษณ์ให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่ม หรือในสังคมซึ่งนับวันมีแต่จะเบียดขับวัฒนธรรมของวัยรุ่นไปอยู่ชายขอบโดยจับจ้องไปที่เรื่องเพศของเยาวชน คอยเฝ้าระวัง มองว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่เปราะบาง อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ขาดภูมิคุ้มกัน และไร้ศักยภาพในการใช้ชีวิตของตน โดยไม่ได้เสริมสร้างความรู้ในเรื่องเพศให้กับเยาวชนอย่างรอบด้าน อย่างปราศจากอคติทางเพศ อีกทั้งยังไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของวัยรุ่นในการเลือก และตัดสินใจในเรื่องเพศด้วยตัวเอง

⁴ บริษัททีวีบูรพา. รายงาน “หลุมดำ” สารคดีโทรทัศน์ ออกอากาศ ทางช่อง 9 อ.ส.ม.ท. 27 มกราคม 2550.

ฉีกทุเรียน เป็นอีกคำที่มีนัยของการใช้กำลังบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ เปรียบเทียบเหมือนการปอกเปลือกทุเรียนซึ่งเต็มไปด้วยหนามแหลมจึงต้องออกแรงฉีกด้วยความยากลำบาก เป็นคำหนึ่งที่ทำให้ความรู้สึกของการล่อลวงใช้กำลัง และความรุนแรงทางเพศ สะท้อนถึงความรุนแรง การทำลายให้อีกฝ่ายต้องสูญเสีย โดนทำลาย ซึ่งมักใช้กับกรณีที่ผู้ชายกระทำกับผู้หญิง

ในกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ พวกเขาและเธอก็มีรูปแบบของการมีเพศสัมพันธ์ที่หลากหลายไม่แตกต่างจากเพศสัมพันธ์ระหว่างชาย-หญิง หากรูปแบบเพศสัมพันธ์ของพวกเขากลับไม่ถูกรับรู้ หรือถูกรับรู้ในความหมายว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปกติ ไม่เป็นธรรมชาติ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเองจึงได้สร้างคำใหม่ๆ ขึ้นมาใช้เรียกการรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตน โดยเป็นคำที่ปราศจากอคติ และเป็นคำที่ใช้กันเองภายในกลุ่ม โดยไม่ให้ใครมากำหนดความหมายให้ หรือนำเอาคำของผู้อื่นมาใช้ตัดสินพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตน คำศัพท์ของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศส่วนใหญ่จะมาจากการเปรียบเทียบ อุปมาอุปมัยที่เรียบง่าย หากเป็นกลุ่มชายรักชายที่มีการศึกษามากจะยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ หรือใช้ทับศัพท์ไปเลย คำต่างๆ มักสื่อถึงวิธีการ ทำทางของการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่จะให้อารมณ์ของคำที่สนุกสนาน มีสีสันน่าสนใจ และมักสะท้อนถึงความรื่นรมย์ ความสุขทางเพศ ที่กลุ่มชายหญิงมักมีได้กล่าวถึงมากนัก เช่น คำที่แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์จะมีคำว่า **โจะ โตะ พันดาบ ชิก เสียบ เอากัน เขกัน เย็ดกัน** หรือ **โอเยห์ (oh yeah!)** ที่มาจากเสียงครางขณะมีเพศสัมพันธ์ ส่วน **ชอ** หรือ **สโตรก** หมายถึงการใช้มือช่วยให้คู่ของตนมีความสุขทางเพศ หรือคำว่า **สบูตัก** หรือ **เก็บสบู** เป็นคำที่มาจากภาพยนตร์ต่างประเทศเกี่ยวกับนักโทษที่ต้องไถ่ไค้ตอนที่แกล้งทำสบูตัก ซึ่งเป็นกรให้สัญญาว่ามีความพร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีคำอื่นๆ อีก เช่น **แหกทุเรียน** หมายถึงการแหกหรือแหวกทวารหนักเตรียมการมีเพศสัมพันธ์ หรือ **นั่งเทียน** หรือ **ยกขา** ซึ่งเป็นคำที่บ่งบอกท่าทางการมีเพศสัมพันธ์ได้ค่อนข้างชัดเจน⁵

⁵ พจนานุกรม: ศัพท์เก๋ เกย์ไทย เว็บไซต์<http://www.suphawut.com/gvb/gayly/thai_gay_cultures_gay_vocabs4.htm>

“ตีจิ้ง” เป็นคำศัพท์เฉพาะที่คนทั่วไปใช้เรียกการมีเพศสัมพันธ์ของผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน **“ตีจิ้ง”** มาจากคำกริยาการเล่นเครื่องดนตรีไทยที่ให้จังหวะคือจิ้ง จิ้งเป็นเครื่องดนตรีไทยที่มีรูปทรงคล้ายด้วยเล็กๆ ขนาดเท่าฝ่ามือ ทำด้วยทองเหลือง **“ตีจิ้ง”** ใช้แทนการมีเพศสัมพันธ์ของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน โดยเปรียบเทียบกับลักษณะการประกบกันของจิ้งว่าคล้ายการประกบกันของอวัยวะเพศหญิง สังคมทั่วไปไปมีความรู้สึกต่อคำๆ นี้ว่าเป็นคำที่ให้อารมณ์สนุกสนาน หรือขบขัน แต่สำหรับผู้ที่ผู้หญิงรักหญิงเองแล้วกลับเห็นว่า คำๆ นี้ให้ความรู้สึกของการเหยียดหยามให้หญิงรักหญิงกลายเป็นตัวตลก หรือเป็นตัวประหลาด

คำศัพท์อีกคำหนึ่งซึ่งเป็นคำเก่าแก่ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกันมาตั้งแต่ในอดีต คือคำว่า **“เล่นเพื่อน”** สำหรับคนทั่วไปคำๆ นี้มีนัยของการมีสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกัน เป็นสัมพันธ์เพียงเล่นๆ สนุกสนาน ไม่ใช่ความสัมพันธ์ที่ถาวร ปัจจุบันมีผู้นำคำๆ นี้มาใช้ในกลุ่มสังคมชั้นสูงของสังคม เพื่อหลีกเลี่ยงการสื่อความหมายโดยตรงในเรื่องเพศระหว่างผู้หญิงด้วยกันเอง

ในภาษาไทยยังมีคำอีกหลายคำที่แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์ในบริบทต่างๆ กันไป เช่น คำว่า **“มิเช็กส์”** ซึ่งเป็นคำที่มีความเป็นทางการ มีความเป็นวิชาการ คำว่า **“เช็กส์”** เป็นคำทับศัพท์จากคำในภาษาอังกฤษแต่มีความหมายแตกต่างจากคำในภาษาอังกฤษอย่างมาก โดยในขณะที่คำว่า Sex ในภาษาอังกฤษหมายถึงเพศชายหรือหญิงที่จำแนกด้วยสรีระ และเพศสัมพันธ์ แต่คำว่า **“เช็กส์”** ในภาษาไทยจะหมายถึง **“เพศสัมพันธ์”** มากกว่า คนที่ใช้คำนี้ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง มีฐานะ และมีการศึกษา หรือแม้กระทั่งกลุ่มวัยรุ่น คำว่า **“สังวาส”** เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาสันสกฤตมักใช้ในงานเขียนที่ให้ความรู้สึกของความเก่า โบราณ ผู้ที่ใช้คำนี้มักเป็นนักเขียน หรือคนรุ่นเก่า คำว่า **“สังวาส”** อาจใช้ได้ยาวๆ หรือผสมกับคำอื่นๆ ก็ได้ เช่น **“เสพสังวาส”** ซึ่งจะทำให้คำนี้กลายเป็นคำที่ดูมีความร่วมสมัยมากกว่าคำว่า **“สังวาส”** เฉยๆ คำอื่นๆ ที่ให้อารมณ์ใกล้เคียงกันและมีการใช้กันค่อนข้างมาก ได้แก่ คำว่า **“เสพสม”** ซึ่งเป็นคำที่มาจากชื่อคอลัมน์ตอบปัญหาเพศในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมมายาวนานหลายสิบปี คือ คอลัมน์ **“เสพสมบ่มีสม”**

ในหนังสือพิมพ์รายวันเดลินิวส์ ต่อมาเมื่อคอลัมน์ทำนองเดียวกันนี้เกิดขึ้น
ในหนังสือพิมพ์อีกหลายฉบับ โดยมีการใช้คำว่า “เสพสม” ร่วมอยู่ด้วย

ส่วนคำว่า “**ประเวณี**” เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาบาลีสันสกฤตหรือคำว่า
“**มิเพศสัมพันธ์**” เป็นภาษาเขียนในหนังสือ ภาควิชาการ และภาษาราชการที่
มักใช้ในที่สาธารณะ

อย่างไรก็ตาม มีคำไทยแท้คำหนึ่งของการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งตกหล่นไป
จากภาษาพูดทั่วไป แต่กลับกลายเป็นคำดำ ระบายความโกรธ หรือใช้กับการมี
เพศสัมพันธ์ในลักษณะที่ดูถูกเหยียดหยาม คือ คำว่า “**เย็ด**”

สำหรับกลุ่มชายรักชายได้นำคำนี้มาใช้ในความหมายที่ฟังดูธรรมดา
มากขึ้น โดยตัดทอนให้เหลือเพียง “**เย**” ในบางสถานการณ์ก็ใช้เป็นคำดำได้
เช่นเดียวกัน

คุณค่าและเป้าหมายของเพศสัมพันธ์

โดยทั่วไปการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง มักถูกอธิบายว่าควรเป็น
เพศสัมพันธ์ที่เกิดจากการความรักและผูกพันโดยมีเป้าหมายเพื่อการสืบพันธุ์
รวมทั้งเพื่อความสุขทางเพศด้วย เพศสัมพันธ์กระแสหลักของชายหญิงจึง
จำเพาะเจาะจงอยู่แต่เพียงการสอดใส่อวัยวะเพศชายเข้าไปในอวัยวะเพศหญิง
ส่วนการบรรลุความสุขด้วยการลูบไล้ การทำให้บรรลุจุดสุดยอดโดยไม่มีการ
สอดใส่ ไม่ถูกจัดว่าเป็นเพศสัมพันธ์ แต่เป็นเพียงการโหมโรง หรือกิจกรรม
ประกอบการมีเพศสัมพันธ์เท่านั้น

สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ของผู้ที่มีเพศภาวะหรือเพศวิถีอื่นๆ นั้น จะมี
รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยที่เป้าหมายของการมีเพศสัมพันธ์
ไม่ใช่เพื่อการสืบพันธุ์ ด้วยเหตุนี้การให้ความหมายของเซ็กส์ หรือการเอากัน
ของกลุ่มเพศที่หลากหลายจึงเป็นความรู้สึกทางจิตใจ ความผูกพัน การแสดงออก
ซึ่งรักและใคร่ที่เป็นอิสระจากการทำหน้าที่สืบพันธุ์ ทำให้กลุ่มบุคคลที่มี
เพศภาวะและเพศวิถีที่หลากหลายนี้มีวิธีการ รูปแบบของกิจกรรมทางเพศ
วิถีสื่อสารเจรจาเพื่อการเข้าถึงความหฤหรรษ์จากเพศสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
มากกว่าเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง

ความสับสนของการ “เอากัน” และ “ประหม่า”

ข้อสังเกตจากการใช้ภาษาไทยซึ่งไม่ว่าจะเป็นคนเพศใด ในยุคสมัยใด จะมีการประดิษฐ์ การเลียง ไม่พูดถึงการมีเพศสัมพันธ์ตรงๆ ซึ่งสะท้อนนัยว่าการมีเพศสัมพันธ์ยังเป็นเรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องน่าอับอาย “เรื่องในมุ้ง” หรือเรื่องความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยา จึงเป็นเรื่องส่วนตัวที่คนอื่นๆ ไม่อยากเข้าไปแทรกแซง เมื่อมีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว หรือการข่มขืนในชีวิตคู่เกิดขึ้น จึงมักไม่มีใครเข้าไปช่วย กรณีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดกรณีหนึ่งคือ กฎหมายข่มขืนไทยที่ไม่ครอบคลุมถึงการที่สามีข่มขืนภรรยามานานหลายสิบปี โดยเพิ่งจะมีการแก้ไขกฎหมายไม่ให้มีการข่มขืนระหว่างสามีภรรยาเมื่อมิถุนายน พ.ศ. 2550 นี้เอง⁶

สำหรับสังคมไทยเรื่องของ “เพศสัมพันธ์” ยังคงเป็นเรื่องที่สังคมไม่ได้ยอมรับว่าเป็นความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะเมื่อเป็นเพศสัมพันธ์ที่เป็นไปเพื่อความรื่นรมย์ ดังบทเสภาจากเรื่องขุนช้างขุนแผนที่ผู้คนยังมักใช้อ้างอิงกันเสมอๆ คือ

“อดข้าวอดอกนะชีวาวย ไม่ตายดอกถ้าอดเส่นหา”

ผู้ที่แสดงความปรารถนา ความต้องการจะได้รับความสุขทางเพศ จึงมักถูกสังคมในกระแสหลักค่อนข้างอด โดยเฉพาะผู้หญิง

สำหรับผู้หญิงซึ่งถูกสังคมคอยจับจ้องเรื่องเพศมากกว่าผู้ชาย สังคมได้ผูกโยงเรื่องการ “เอากัน” กับประหม่าและคุณค่าของผู้หญิง การที่อวัยวะเพศหญิงถูกสอดใส่ด้วยอวัยวะเพศชาย แม้เพียงครั้งเดียว ไม่ว่าจะด้วยความเต็มใจหรือถูกข่มขืนก็ตาม สังคมก็จะถือว่าผู้หญิงคนนั้น (ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด) ได้สูญเสียความสาว และหมดคุณค่าไปแล้ว แต่หากเป็นการสอดใส่อวัยวะเพศชายเข้าไปทางทวารหนัก หรือทางปากของผู้หญิง หรือ

⁶ สนข. ผ่านกฎหมายห้ามข่มขืนเมีย. ข่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โพสต์ใน เว็บไซต์ <<http://highlight.kapook.com/view/12380>>

สอดใส่อวัยวะส่วนอื่นเข้าไปอวัยวะเพศหญิง ผู้หญิงมักจะสงสัยว่าตนเองยังบริสุทธิ์หรือไม่

ความบริสุทธิ์หรือพรหมจรรย์ของผู้หญิงจึงมีความสำคัญเท่ากับชีวิตของผู้หญิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอดีตที่ผ่านมา⁷ การหล่อหลอมความคิดเรื่องคุณค่าความบริสุทธิ์ของผู้หญิงที่ผูกติดไว้กับพรหมจรรย์ ทำให้ผู้หญิงหลายๆ คนที่คิดว่าตนได้เสียความบริสุทธิ์ไปแล้ว มองตนเองเป็นคนไม่มีคุณค่า จึงเข้าสู่วงจรการค้าประเวณี หรือมีเพศสัมพันธ์กับคนมากหน้าหลายตาเรื่อยไป

เอากัน...รูปแบบพฤติกรรมทางเพศ และนัยต่อสุขภาวะทางเพศ

สำหรับสังคมไทยการเอากัน หรือการมีเพศสัมพันธ์กัน ยังคงถูกสังคมไทยให้คุณค่า และความหมายภายใต้ฐานคติของความถูกต้อง-ดีงาม, ปกติ-ไม่ปกติ, ควร-ไม่ควร กล่าวคือ การมีเพศสัมพันธ์ควรเป็นเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง เป็นเพศสัมพันธ์ของผู้ที่อยู่ในวัยอันควร และเป็นเพศสัมพันธ์ในบริบทของคู่สมรสเท่านั้น ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วการเอากันหรือการมีเพศสัมพันธ์ของคนในสังคมมีความแตกต่างทั้งในรูปแบบ รสนิยม คู่ความสัมพันธ์ และอายุของผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่หลากหลาย ลื่นไหลมากกว่าฐานคติเหล่านั้นอย่างสิ้นเชิง อาทิเช่น การมีเพศสัมพันธ์ของบุคคลเพศเดียวกัน การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก การมีเพศสัมพันธ์กับอุปกรณ์ เพศสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชน และนอกเหนือบริบทของคู่สมรส เช่น ก็ อย่างไรก็ตามการมีเพศสัมพันธ์ที่มีรูปแบบและรสนิยมที่หลากหลาย ลื่นไหล นอกกรอบเพศวิถีกระแสหลักมักถูกตัดสินคุณค่าว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม เป็นอันตรายและเสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งมาyard

⁷ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในคำว่า “รักษาวลสงวนตัว”

ในเรื่องเพศนี้ได้ถูกผลิตซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนทำให้เกิดเป็นภาพตัวแทนในด้านลบของเพศสัมพันธ์นอกกรอบขึ้น

ภาพตัวแทนของรูปแบบเพศสัมพันธ์ที่แฝงด้วยอคติทางเพศ ได้แก่ การมองว่าการมีเพศสัมพันธ์ทางปาก ทางทวารหนัก กับอุปกรณ์ นอกบริบทของคู่ความสัมพันธ์ล้วนเป็นไปเพื่อความสนุก ความสนุกสนานเท่านั้น จึงเป็นเรื่องที่ไม่ชอบธรรม หรือไม่ควรกระทำ ดังนั้นสุขภาวะของคนที่มีเพศสัมพันธ์แบบนี้จึงเกิดขึ้นยากยิ่งบนฐานคติของสังคมไทยปัจจุบัน นอกจากนี้คนในสังคมยังถูกทำให้เชื่อว่า เพศสัมพันธ์นอกกรอบทั้งหลายเหล่านี้เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำมาซึ่งโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอชไอวี/เอดส์ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วนั้น การมีเพศสัมพันธ์ทุกรูปแบบล้วนนำมาซึ่งโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอชไอวี/เอดส์ได้ทั้งสิ้น หากการมีเพศสัมพันธ์ในแต่ละครั้งนั้นเป็นเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกัน และไม่ปลอดภัย

สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชนมักถูกมองว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่มีปัญหา เพราะนำมาซึ่งการตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการ การทำแท้ง และการทำลายศีลธรรมจรรยาของสังคม ทั้งที่มีตัวอย่างให้เห็นแล้วว่า หากการมีเพศสัมพันธ์ในแต่ละครั้งไม่มีการป้องกัน หรือเกิดจากการบังคับก็จะนำมาซึ่งปัญหาเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และอาจนำไปสู่การทำแท้งที่สามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกวัย ส่วนในกรณีของการมีเพศสัมพันธ์นอกคู่สมรส โดยเฉพาะกรณีที่สามารถไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นแล้วกลับมามีเพศสัมพันธ์กับภรรยาตนเองโดยไม่ป้องกัน ก็นำมาซึ่งความเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอชไอวี/เอดส์ในกลุ่มแม่บ้านได้เช่นกันดังที่มีตัวอย่างให้เห็นแล้วอย่างมากมาย

ทั้งหมดนี้หากมองเรื่องการเอากันผ่านมิติของสุขภาวะทางเพศแล้วประเด็นสำคัญที่ควรระวังคือมาตรฐานศีลธรรมจรรยา ความดีงามในเรื่องเพศ แต่ควรตระหนักถึงบริบทของการมีเพศสัมพันธ์กันในแต่ละครั้งนั้นๆ ว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ป้องกัน ต้องการ ยินยอมพร้อมใจหรือไม่ นอกเหนือไปจากมุมมองในเรื่องของการเติมเต็มซึ่งความปรารถนา ความสุข ความสนุกสนาน

ทางเพศ คนที่ทำงานในเรื่องสุขภาวะทางเพศไม่ว่าจะอยู่ในภาคส่วนใดก็ตาม เช่น ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคการศึกษาวิชาการ นักกิจกรรม จึงควรวิเคราะห์ให้เห็นถึงมายาคติในเรื่องเพศ และก้าวข้ามอคติทางเพศให้ได้ เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายสุขภาวะทางเพศที่ตั้งไว้

ช่วยตัวเอง

รณภูมิ สามัคคีคารมย์

ช่วยตัวเอง...การสร้างความสุขทางเพศของตัวเอง!

คำนี้มาจากการรวมกันระหว่างคำว่า **ช่วย** ก. ซึ่งหมายถึง **เสริมให้** สำเร็จตามเป้าหมาย **ช่วยเหลือ** และคำว่า **ตัวเอง** ซึ่งหมายถึง **ว. ของเราเอง**¹ ดังนั้นความหมายโดยตรงของคำนี้จึงหมายถึง การทำให้ตนเองบรรลุเป้าหมายในเรื่องต่างๆ ซึ่งหมายรวมไปถึงเรื่องเพศด้วยนั่นคือ **การกระทำต่อตนเอง ให้มีความสุขตอบสนองต่ออารมณ์เพศที่เกิดขึ้น** นอกจากนี้การช่วยตัวเองยังมีหลายรูปแบบ เช่น ทำคนเดียว ช่วยกันเป็นคู่ หรือกลุ่ม ใช้/ไม่ใช้อุปกรณ์ช่วย เป็นต้น²

ในวิถีชีวิตประจำวันของเรา คำว่า **“ช่วยตัวเอง”** นั้นมีนัยและความหมายซึ่งสะท้อนถึงโครงสร้างวิถีคิด ความหมายในระบบเพศวิถี และสุขภาวะทางเพศของคนเราน่าสนใจยิ่ง

นอกจากคำว่า **“ช่วยตัวเอง”** แล้ว ในปัจจุบันมีการใช้คำอื่นๆ ที่มีความหมายเดียวกันนี้ในบริบท หรือวัฒนธรรมย่อยที่ต่างกันไป เช่น ในบริบททางการแพทย์ หรือแวดวงวิชาการมีการใช้คำว่า **มาสเตอร์เบชัน** **สำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง** **บำบัดความใคร่ด้วยตนเอง** **อัตกามกิริยา**³ ซึ่งล้วนแล้วแต่ให้นัยที่เป็นทางการ เป็นวิชาการ และไม่สื่อให้เห็นภาพในเรื่องเพศ หรือพฤติกรรมของการช่วยตัวเอง⁴ แต่อย่างใด

¹ สำนักพจนานุกรมมติชน. พจนานุกรมฉบับมติชน กรุงเทพฯ: มติชน, 2545.

² เนชั่นสุดสัปดาห์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 370 วันที่ 29 กรกฎาคม-4 สิงหาคม 2542.

³ ทั้งหมดคือคำศัพท์ที่อ้างอิงความหมายจากคำในภาษาอังกฤษว่า Masturbation

⁴ ไกล่หมอ ปีที่ 25 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2544.

ในกรณีของผู้ชายมีการใช้คำว่า “**ชักว่าว**” ที่เปรียบเทียบกับการชักมือขึ้นลงเช่นเดียวกับการดึงสายป่านของการเล่นว่าว ซึ่งเป็นคำที่ติดปากและใช้กันในชีวิตประจำวันมากที่สุด และใช้กันทุกชนชั้น ทุกเพศสถานะ ทุกพื้นที่

ไปสนามหลวง เป็นวลีเปรียบเปรยถึงสถานที่ที่มีการชักว่าวกันมาก มักใช้ในกลุ่มคนในเมืองหลวงที่มีความคุ้นชินกับสนามหลวง

สไลด์หนอน คำเปรียบเทียบกับกิริยาถูลงกับหนอนซึ่งก็คือ อวัยวะเพศชายนั่นเอง

น้องนางทั้ง 5 เปรียบเทียบกับการใช้มือที่ประกอบด้วยนิ้วทั้ง 5 นิ้วใช้ในการถูไถอวัยวะเพศชาย

ขี้จรวด เปรียบเทียบกับการถูไถอวัยวะเพศชาย มักใช้กันในกลุ่มวัยรุ่นเพื่อหลีกเลี่ยงการพูดถึงพฤติกรรมทางเพศแบบตรงๆ หรือเห็นภาพชัดเจน และเป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในกลุ่มวัฒนธรรมทางเพศของตน

ตุ๊กตุ๊ก คือการเปรียบเทียบกิริยากระตุกข้อมือกับการถูไถอวัยวะเพศ

ล้างหน้าไก่ เป็นการช่วยตัวเองในตอนเช้าเสมือนการทำให้ไก่ตื่น เป็นภาษาที่ใช้ในกลุ่มคนในชนบทมากกว่าในเมือง

ในกลุ่มของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น กลุ่มชายรักชาย มีคำที่ใช้แทนการช่วยตัวเองหลายคำ เช่น คำว่า “**สโตรก**” มาจากภาษาอังกฤษ “Stroke” ที่แปลว่า ฤๅไถ ที่มักใช้ในเรื่องราวทางเพศในสื่อโซเชียล เช่น อินเทอร์เน็ต หรือโปรแกรมแชทฟรีด เป็นต้น “**กระตุกหมอย**” เปรียบเทียบการชักขึ้นลงเสมือนการกระตุกขนเพชร “**ตำแดง**” ซึ่งเปรียบเทียบกับการตำส้มตำ หรือตำแดงกวาง

ในขณะที่คำสำหรับใช้ในการเรียกการช่วยตัวเองของผู้หญิงนั้นมีการกล่าวถึงน้อยมาก อาทิเช่น คำว่า “**ตกเบ็ด**”, “**เกี้ยวเบ็ดเขี้ยว**” แสดงถึงการเอานิ้วสัมผัส หรือเกี่ยวกับปุ่มกระดั้น หรืออวัยวะเพศหญิง และ “**เล่นเสียว**” เป็นต้น

ในสังคมตะวันตกคำสอนและความเชื่อทางคริสต์ศาสนามีอิทธิพลครอบงำระบบความคิดความของคนในทุกๆ มิติ รวมถึงส่งผลต่อวิถีคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศวิถีด้วย ทำให้เพศวิถีถูกตีความ ให้ความหมาย และมีความชอบธรรมเพียงแค่เพศวิถีภายใต้ระบบการแต่งงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเจริญพันธุ์

เท่านั้น ดังนั้นการช่วยตัวเองซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการทางเพศของตน ไม่ใช่การนำไปเพื่อสืบทอดเผ่าพันธุ์ หรือไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้ระบบการแต่งงาน จึงมักถูกอธิบายว่าเป็นความผิด บาป ความผิดปกติ ซึ่งชุดวิธีคิดเหล่านี้ได้ส่งอิทธิพลมาถึงระบบคิดเรื่องเพศของคนไทยเมื่อสังคมไทยเปิดรับวัฒนธรรมจากตะวันตกด้วย

“การช่วยตัวเอง” บ่อยๆ จะทำให้จิตใจไม่ปกติหรือเป็นโรคจิตประสาทได้”⁵

“ทำไมสามีมาสเตอร์เบทตนเอง (สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง) ความรู้สึกแรกที่มีกแวบเข้ามาในจิตใจ คือ เอ๊ะทำไมเธอไม่ทำกับฉัน...เธอมีอะไรปกปิดฉัน...ฉันมีอะไรผิดปกติ...ฉันไม่ดีตรงไหน...ฉันทำอะไรไม่ถูกใจเธอ...เธอเบื่อฉันแล้วหรือ...เธอไปเที่ยวจนติดโรคมาไซ้ใหม่....กรี๊ด”⁶

ในการประชุมนานาชาติว่าด้วยเพศศาสตร์ศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2539 ณ กรุงบาเลนเซีย ประเทศสเปน ได้มีการทำทนาย และรื้อสร้างชุดวิธีคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศแบบเดิมๆ โดยมีการเสนอแถลงการณ์ว่าด้วยสิทธิทางเพศของบุคคลว่า

“บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีสิทธิที่จะกระทำต่อตนเองให้มีความสุขตอบสนองต่ออารมณ์เพศที่เกิดขึ้น ในวิถีทางที่ปลอดภัย ไม่ทำร้ายตนเอง และไม่เกิดผลร้ายต่อสุขภาพ”⁷

⁵ “ความเชื่อเกี่ยวกับการช่วยตัวเอง” คู่มือครูผู้สอน รายวิชา “เพศศึกษา” พฤษภาคม 2547 หน้า 7-8.

⁶ *กรุงเทพวันนี้* ปีที่ 16 ฉบับที่ 5995 อาทิตย์ที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547.

⁷ พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์. “ศาสตร์ของการมีความสุขด้วยตัวเอง” ใน *เนชั่นสุดสัปดาห์* ปีที่ 8 ฉบับที่ 370 วันที่ 29 ก.ค.-4 ส.ค. 2542.

มุมมองความคิดเรื่องการช่วยตัวเองอันมีรากฐานจากแนวคิดสิทธิทางเพศ และความสุขทางเพศ เริ่มมีการผลิต ประกอบสร้าง และสื่อสารออกมามากขึ้น ในสังคมไทย จากชุดคำอธิบายของแพทย์ หรือองค์กรที่ทำงานเรื่องเพศภาวะ และเพศวิถี ที่ออกมาในรูปแบบของการตอบปัญหาเรื่องเพศผ่านสื่อต่างๆ เช่น รายการทีวี วิทยู หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต อาทิเช่น คอลัมน์ศาสตร์ของการมีความสุขด้วยตัวเอง โดย น.พ. พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์ ได้อธิบายความหมายของการช่วยตัวเองไว้ว่า

“คือกระบวนการตอบสนองต่อความปรารถนาทางเพศ ที่เกิดขึ้น เป็นปกติตามธรรมชาติของมนุษย์ เป็นทางออกทางธรรมชาติอย่างหนึ่งเมื่อเกิดมีสิ่งเร้าอารมณ์ทางเพศเกิดขึ้น โดยมีกระบวนการตอบสนองทางเพศคือ ก่อนอื่นจะต้องมี “สิ่งเร้า” จากภายนอกมากกระทบก่อน สิ่งเร้าดังกล่าว ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส พอสิ่งเร้ามากกระทบกับ “ตัวรับ” ในร่างของมนุษย์แล้ว ก็จะเกิดการตอบสนองขึ้น ตัวรับของคนเราทั้ง ห้า ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง เมื่อตัวรับได้รับสิ่งเร้าแล้วก็จะส่งสัญญาณไปที่สมอง ให้ออกคำสั่งว่าจะตอบสนองอย่างไร ที่นี้การจะตอบสนองทางเพศของคนเรานั้น ต้องผ่านการกลั่นกรองของสมองว่าจะตอบสนองแบบไหน พอคนเราได้รับการกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศแล้ว การตอบสนองจะมีออกมาใน 3 รูปแบบคือ เลิกคิดถึงเรื่องนั้นเสีย การตอบสนองก็จะหยุดไปเอง ช่วยเหลือตนเองหรือ Masturbation เพื่อให้ถึงจุดสุดยอด เป็นการตอบสนองต่ออารมณ์เพศขั้นพื้นฐานที่ปลอดภัย และทำที่สุดคือ มีเพศสัมพันธ์ แต่จะเป็นเพศสัมพันธ์แบบชายกับชาย ชายกับหญิง หญิงกับหญิง หรือไปมีเพศสัมพันธ์ในรูปแบบที่ผิดเพี้ยนไปจากคนปกติ ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง”^๘

^๘ พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์, อ้างแล้ว.

ในเว็บไซต์ขององค์กร PATH ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานในประเด็นเรื่องเพศศึกษารอบด้านในกลุ่มเยาวชนได้นำเสนอชุดอธิบายเกี่ยวกับการช่วยตัวเองไว้ว่า

“การช่วยตัวเอง” เป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการกับความรู้สึกและความต้องการทางเพศซึ่งเกิดจากธรรมชาติ ที่ทุกคนสามารถทำได้ ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย หากเรายังไม่พร้อมที่จะเริ่มต้นความสัมพันธ์ หรือมีเพศสัมพันธ์กับใคร ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ หนุ่มสาวหลายคนมักจะถูกบอกเกี่ยวกับเรื่องการช่วยตัวเองผิดๆ หลายอย่าง เช่น การช่วยตัวเองเป็นสิ่งที่ไม่ดี บาบ ทำให้ตัวเตี้ย เรียนโง่ หรือการช่วยตัวเองบ่อยๆ จะทำให้จิตใจไม่ปกติ เป็นโรคจิตประสาท หรือเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ เป็นต้น ความเชื่อเหล่านี้จึงส่งผลต่อพฤติกรรม ทำให้สาวหลายคนมักอายที่จะพูดถึง ส่วนหนุ่มหลายคนอาจกังวลว่าทำบ่อยๆ จะมีผลอย่างไรหรือไม่ ทั้งที่วิธีการนี้ช่วยสนองตอบความต้องการทางเพศของเราได้ด้วยตนเอง การช่วยตัวเองจะทำบ่อยหรือน้อยครั้งก็ขึ้นกับความพร้อม ความพอใจและสุขภาพของแต่ละคน⁹

ช่วยตัวเอง...ความสุขที่ไม่เสมอภาค

“Sex ของวัยรุ่นจะรุนแรงร้อนรุ่ม ทางออกของวัยรุ่นเกือบทุกคนในโลกคือ สำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองหรือช่วยตัวเองมาแล้วแทบทั้งนั้น..หรือถ้าไม่ระบายออกซะบ้าง เวลานอนกลางคืนฝันเห็นผู้หญิงก็มีน้ำอสุจิจอกออกซะแล้ว เขาเรียกว่า “ฝันเปียก” การ “ฝันเปียก” การสำเร็จความใคร่อาจเรียกได้ว่า

⁹ เว็บไซต์ <<http://www.teenpath.net/teenpath/manual/manual03-03-01.doc>>

“จุดสุดยอด” การสำเร็จความใคร่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองโดยอัตโนมัติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับจุดสุดยอดของความพึงพอใจทางเพศ ในเพศชายมีการเกี่ยวข้องกับการหลั่งอสุจิ การสำเร็จความใคร่ก็เป็นปฏิกิริยาตอบสนองที่เรียนรู้ได้ คนจะเรียนรู้วิธีการกระตุ้นเร้า ผู้ชายส่วนใหญ่เรียนรู้การถึงจุดสุดยอดด้วยวิธีสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การถึงจุดสุดยอดโดยทั่วๆ ไปมักถูกต้องการโดยฝ่ายชายเมื่อต้องการสืบพันธุ์¹⁰

จากบทความข้างต้นสะท้อนว่า ในบริบทของสังคมไทยแม้จะมีชุดคำอธิบายว่าการช่วยตัวเองเป็นวิถีทางหนึ่งที่คนทุกเพศ ทุกวัยสามารถใช้จัดการกับความต้องการทางเพศของตนได้ หากในความเป็นจริงกลับพบว่า ชุดวิธีคิดในเรื่องการช่วยตนเองนั้น ยังคงถูกประกอบสร้าง และผลิตซ้ำภายใต้ความไม่เสมอภาค หรือการมีหลายมาตรฐานในมิติเพศวิถี กล่าวคือ ผู้มีเพศภาวะชาย และมีเพศวิถีแบบชายจะสามารถ “ช่วยตัวเอง” ได้โดยไม่ถูกสังคมมองว่าเป็นเรื่องผิดปกติ เพราะสังคมมีค่านิยมในเรื่องความเป็นชายว่า ธรรมชาติของผู้ชายเมื่อมีความต้องการ หรือมีอารมณ์ทางเพศแล้วต้องปลดปล่อย เรื่องเพศเป็นประสบการณ์ที่ผู้ชายควรแสวงหาสามารถแสดงออกได้

แต่ในทางกลับกันสำหรับผู้หญิง การช่วยตัวเองกลับถูกมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่เป็นธรรมชาติ ไม่ปกติ ควรปกปิด และมีคนบางกลุ่มเท่านั้นที่จะทำได้ เช่น **กลุ่มผู้หญิงโสด แม่ม่าย ผู้หญิงที่มีความต้องการทางเพศสูง ผู้หญิงที่ไม่ใช่กุลสตรี** เป็นต้น เนื่องจากสังคมมีความคาดหวังกับความเป็นผู้หญิงที่ดีในเรื่องเพศว่า ผู้หญิงที่ดีย่อมต้องไม่แสดงออกถึงความต้องการทางเพศ หรือแสดงความปรารถนาทางเพศ เรื่องเพศเป็นเรื่องที่ยึดโยงกับศักดิ์ศรีความดีงาม ความเป็นกุลสตรี ผู้หญิงไม่ควรจะมีประสบการณ์ทางเพศจนกว่าจะมีครอบครัว เช่น คำอธิบายของ แวน หญิงสาววัย 27 ปี พนักงานบริษัทที่ว่า

¹⁰ ช่วยตัวเอง...ความจำเป็นที่ข้อสงสัยกับทุกคน ใน เว็บไซต์ <<http://www.clinicrak.com>>

“เราเป็นผู้หญิงก็มีความต้องการเหมือนกัน แต่ก็ไม่เคยช่วยตัวเองเลย เพราะรู้สึกแปลกๆ ไม่กล้า กลัวที่จะต้องไปทำกับตรงนั้น ผู้หญิงจะต้องเก็บอารมณ์ไว้ ไม่เหมือนผู้ชายที่ต้องระบายออก”

หลักฐานหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิงในเรื่องของโอกาสในการเข้าถึง หรือได้มาซึ่งความสุขทางเพศจากการช่วยตัวเองคือ คำที่ใช้เรียกการช่วยตัวเองสำหรับผู้หญิงนั้นมีไม่มากนัก ทั้งยังไม่มีหลากหลาย ไม่มีสีสัน ต่างกับคำที่ใช้กับผู้ชายซึ่งมีอยู่อย่างมากมาย มีการพูดอย่างแพร่หลาย มีการเปลี่ยนแปลง เกิดใหม่ขึ้นเสมอๆ และแต่ละคำล้วนแล้วแต่ประกอบสร้าง และตอกย้ำ เชื่อมโยงถึงอวัยวะเพศชายทั้งสิ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า ชุดคำอธิบายเกี่ยวกับการช่วยตัวเองที่ได้รับการพูดถึงในสังคมนั้น ยังเน้นไปที่การช่วยตัวเองของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง หรือมากกว่าการช่วยตัวเองของเพศที่หลากหลายอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะสังคมให้คุณค่ากับการช่วยตัวเองของผู้ชายที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองของอารมณ์ ความต้องการทางเพศอันเป็นธรรมชาติ การปลดปล่อยอารมณ์ และอสุจินั่นเอง และจากการสำรวจทางสถิติยังพบอีกว่าผู้หญิงมีการช่วยตัวเองน้อยกว่าผู้ชายจริง ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมไทยหรือต่างประเทศ อันเนื่องมาจากความเข้าใจผิด เรื่องความไม่เหมาะสม การรู้สึกผิด ละอาย และความกลัว เป็นต้น¹¹

¹¹ เว็บไซต์ <<http://th.wikipedia.org/การสำเร็จความใคร่>>

ช่วยตัวเอง...ความสุขที่ปะปนด้วยความเชื่อ

“หมอครับ ผมมีปัญหาหลายๆเลยคือ ผมช่วยตัวเองบ่อยมาก ทุกวัน ตั้งแต่ ม.2 จนตอนนี้ทำงานแล้ว ผมกำลังจะแต่งงาน แต่กลัวว่าจะเป็นหมันมีลูกไม่ได้ เป็นไปได้ไหมครับ”¹²

“การช่วยตัวเอง” บ่อยๆ จะทำให้จิตใจไม่ปกติหรือเป็นโรคจิตประสาทได้หรือเปล่าครับ”¹³

“ช่วยตัวเองเสียความบริสุทธิ์ไหมคะ”¹⁴

“แต่งงานแล้วทำได้ไหมคะ”

“ควรประพฤติปฏิบัติมากน้อย ถ้างงอย่างไร”

“ถ้าไปพบว่า ลูกกำลังทำการช่วยเหลือตนเองอยู่ควรทำอย่างไร”

“รู้สึกผิดทุกครั้งที่ช่วยตนเอง จะแก้ไขอย่างไรดี”¹⁵

ตัวอย่างคำถามที่ยกมาเป็นคำถามที่มักพบเป็นประจำ เมื่อพูดถึงเรื่อง “การช่วยตัวเอง” ซึ่งก็ต้องยอมรับว่าสังคมไทยในปัจจุบันนี้ แม้ชุดความคิดและชุดอธิบายเกี่ยวกับการช่วยตนเองบนฐานคติแบบลัทธิทางเพศ และความสุขทางเพศ จะมีอิทธิพลต่อวิถีการใช้ชีวิตทางเพศของคนในสังคมมากขึ้นก็ตาม แต่มายาคติ หรือความเชื่อต่างๆ ที่อยู่บนพื้นฐานชุดคิดว่าด้วยเรื่องเพศเพื่อการสืบเผ่าพันธุ์เท่านั้นก็ยังคงมีอำนาจอยู่ไม่น้อย

¹² เว็บไซต์ <www.clinicrak.com>

¹³ เว็บไซต์ <<http://www.teenpath.net/teenpath>>

¹⁴ เว็บไซต์ <http://www.smustsay.com/smustsay_2005/sexbox/inner.php?level=2&id=46>

¹⁵ เนชั่นสุดสัปดาห์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 423 วันที่ 10-16 กรกฎาคม 2543.

ความเชื่อเหล่านี้ นอกจากอยู่บนชุดวิธีคิดเรื่องคุณค่า ความหมายในเรื่องเพศแล้ว คำถามทั้งจากผู้ชายและผู้หญิงเหล่านี้ยังสะท้อนถึงระดับคุณค่า ความหมาย และมาตรฐานในเรื่องเพศวิถีที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงด้วย กล่าวคือ คำถามของผู้ชายมักจะสะท้อนถึงคุณคาลักษณะความเป็นชาย เช่น ช่วยตัวเองมาก ๆ จะเป็นหมั้นหรือไม่ จะเกิดความผิดปกติทางด้านจิตใจ หรือเปล่า ช่วยตัวเองก็ครั้งถึงจะพอดี เป็นต้น แต่ในขณะที่ผู้หญิงนั้นมักกังวลและคำนึงถึงคุณค่า หรือภาพลักษณ์ทางเพศที่สังคมอาจตีตรา เช่น หากแต่งงานแล้วจะสามารถช่วยตัวเองได้อีกหรือไม่ หรือความกังวลในเรื่องความบริสุทธิ์กับการช่วยตัวเอง ความรู้สึกผิดที่ตอบสนองความสุขทางเพศของตนด้วยการช่วยตัวเอง เป็นต้น

เมื่อใดก็ตามที่คนในสังคมวัฒนธรรมไทยสามารถหรือสร้างแนวคิดในเรื่องเพศใหม่ และช่วยกันประกอบสร้าง และยอมรับชุดความคิดเกี่ยวกับสิทธิทางเพศที่ไม่ว่าใคร เพศใด วัยใด ชนชั้นใดก็มีสิทธิในการตอบสนองความสุขทางเพศของตนในวิถีทางที่ตนเลือก โดยไม่ได้ส่งผลกระทบต่อคนอื่นและตนเอง เมื่อนั้นความเชื่อและความไม่เสมอภาคกับการช่วยตัวเอง ก็คงจะเลือนหายไปจากระบบเพศวิถีของคนในสังคมที่ฝังรากลึกได้อย่างไม่ยากนัก

ในมุมมองด้านสุขภาพทางเพศ การช่วยตัวเองเป็นเพศวิถีรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อในเรื่องของจินตนาการ ความหฤหรรษ์ และความสุขทางเพศว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ มีอยู่จริง และเป็นวิธีการหนึ่งในการตอบสนองความสุขทางเพศสำหรับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น

นอกจากนั้นการช่วยตัวเองยังเป็นเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการรณรงค์ป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอดส์ด้วย ดังที่ปรมาจารย์เพศศาสตร์ที่ชื่อว่า อัลเฟรด คินซี¹⁶ ได้กล่าวถึงว่า **“การช่วยตัวเองเป็นทางออกที่ปลอดภัยทางหนึ่งที่สามารถเลือกปฏิบัติได้ ถือว่าเป็น “เช็ทส์” ที่ปลอดภัย”**¹⁶

¹⁶ พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์ (น.พ.). “ศาสตร์ของการมีความสุขด้วยตัวเอง” *เนชั่นสุดสัปดาห์* ปีที่ 8 ฉบับที่ 423 วันที่ 10-16 กรกฎาคม 2543.

สำหรับผู้หญิง “การช่วยตัวเอง” ยังถูกนำมาเป็นกลยุทธ์ในการรณรงค์ทางการเมืองเรื่องเพศ เพื่อทำความเข้าใจ และรื้อสร้างอคติที่มีต่อมิติเพศวิถีแบบหญิงที่ไม่สามารถตอบสนองความสุขทางเพศของตนได้ ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงความสุขทางเพศของทุกเพศ ซึ่งในเวลาเดียวกันเป็นกระบวนการสร้างพื้นที่ความชอบธรรม และการยอมรับในเรื่องเพศของผู้หญิงให้มากยิ่งขึ้นด้วย

ใช้ปาก

รณภูมิ สามัคคีคารมย์

ใช้ปาก...สี่ส้นของความหลากหลายทางภาษาและพฤติกรรม

“การใช้ปาก” หรือ “การทำรักด้วยปาก” นั้น ความจริงมีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลแล้ว ไม่ใช่เพิ่งจะมาฮิตในยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งเรียกกันว่า “ออร์ลเซ็กซ์” ซึ่งหมายถึง การใช้ปากและลิ้นกระทำกับอวัยวะส่วนนั้นของเขาหรือเธอ การทำรักด้วยปากอาจจะใช้เป็นวิธีการเล่าโลมก่อนที่จะมีกิจกรรมต่อเนื่องจากความพิศวาสต่อไปก็ได้¹

การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก หรือการทำรักด้วยปากเป็นรูปแบบพฤติกรรมทางเพศที่มนุษย์เราปฏิบัติกันมานานแล้ว ก่อนที่มีการประกอบสร้างคำว่า “ใช้ปาก” หรือ “ออร์ลเซ็กซ์” ด้วยซ้ำ โดยในสังคมตะวันตกพฤติกรรมทางเพศดังกล่าวถูกอธิบายในทางการแพทย์หลากหลายรูปแบบ เช่น ถ้าผู้หญิงเป็นฝ่ายใช้ปากและลิ้นกระตุ้นอวัยวะเพศชาย ศัพท์ทางการแพทย์จะเรียกว่า **เฟลลโล-ไชว** (Fellatio) หรือศัพท์ธรรมดาทั่วไปในภาษาอังกฤษเรียกว่า **โบลว์จ๊อบ** (Blow job) หากผู้ชายกระตุ้นอวัยวะเพศหญิงด้วยลิ้น ศัพท์แพทย์เรียกว่า **คัน-นิ-ลิง-กัส** (Cunnilingus) และหากคู่วิวเมศใช้ลิ้นกระตุ้นรอบทวารหนักของฝ่ายตรงข้าม (ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง) จะเรียกว่า **ริมมิง** (Rimming)² สำหรับในสังคมไทยนั้นหลักฐานของการทำรักด้วยปากมีให้เห็นอยู่มากมายในภาพจิตรกรรมตั้งแต่สมัยโบราณกาล

¹ เนชั่นสุดสัปดาห์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 67 วันที่ 14-20 พ.ค. 2544.

² กรุงเทพธุรกิจ, 15 กุมภาพันธ์ 2543.

ในสังคมไทยคำแปลแรกๆ ที่เกี่ยวข้องกับ “การใช้ปาก” ในทางตำราวิชาการด้านเพศศาสตร์ และจิตวิทยาก็คือคำว่า **“โอบุฐูกรม”** หรือ **“กามโอบุฐูร์”** ซึ่งปัจจุบันยังมีการใช้กันอยู่บ้างประปรายในตำราวิชาการรวมถึงในพระไตรปิฎก ในหัวข้อที่กล่าวถึงบุคคลประเภทบัณฑิตที่ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมคือ การกระทำโอบุฐูร์กามกับบุรุษ

โดยปกติแล้วการใช้ปากนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งแตกต่างกันไปตามเพศภาวะของผู้ที่กระทำ หรือตามอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายที่กระทำ หรือถูกกระทำ ภาษาที่ใช้เรียกการกระทำนั้นๆ จึงมีหลากหลายตามไปด้วย เช่น การใช้ปากหรือลิ้นกับอวัยวะเพศชาย มีทั้งคำพื้นๆ ทั่วๆ ไป อาทิ **“อม” “ดูด” “กินงู” “กินไอติม” “เป่าปี่”** ซึ่งเป็นคำพื้นๆ ทั่วไป ขณะที่กลุ่มของชายรักชาย คำที่อธิบาย “การใช้ปาก” ส่วนใหญ่จะเป็นคำที่มีสีเสี้ยน หรือให้นัยสะท้อนซึ่งอารมณ์ความรู้สึกที่สนุกสนาน ทนสมัย ต่อดีความ เพราะเป็นคำที่ใช้กันเฉพาะภายในกลุ่มเท่านั้น เช่น คำว่า

“ไม้มัด” มาจาก **สไม้มัก** (Smoke) ในภาษาอังกฤษ **“ซัค”** มาจาก **ซัคกิ้ง** (Sucking) ในภาษาอังกฤษ ที่แปลว่า **การดูด**

“คาราโอเกะ” มาจาก **การร้องคาราโอเกะ ที่ต้องถือไมโครโฟนไว้ใกล้ๆ กับปาก**

“ถวายเป็นบัว” หรือ **“บัว”** ซึ่งเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาฝรั่งเศส (Boire) ซึ่งแปลว่า **ดื่ม** ในภายหลังได้มีการผลิต ปรับเปลี่ยนเพิ่มขึ้นอีกหลายคำที่เกี่ยวข้องกับ “บัว” เช่น **บัวเรียง บัวเฟื่อน** หรือกระทั่งแปลงเป็นคำว่า **“บัวบ”**

“สอยมะม่วง” คือการใช้ปากและลิ้นอมและเลียลูกอ้วนๆ ซึ่งเป็นท่าที่ไม่พบมากนักในกรณีที่ผู้หญิงจะทำให้กับผู้ชาย

และคำที่เรียกการใช้ปากกับทวารหนักที่ยังใช้กันอยู่คือ คำว่า **“ล้างตู้เย็น”** ซึ่งเปรียบเปรยถึงการทำความสะอาดทวารหนักกับการทำความสะอาดตู้เย็นที่มีอาหารมากมาย

“ยกชด” ซึ่งสื่อถึงการยกทวารหนักขึ้นมาเพื่อใช้ลิ้นเลียมันเอง³

³ เว็บไซต์ <http://www.suphawut.com/gvb/gayly/thai_gay_cultures_gay_vocabs3.htm>

สำหรับคำที่ใช้สื่อถึงการใช้ปากของผู้คนที่มีเพศวิถีแบบอื่นๆ ยังมีอีกมากมายหลายคำ อาทิเช่น *ทำรักทางปาก ทำรักด้วยปาก ดูดไอติม อมกั๊ว* เป็นต้น ส่วนคำที่เน้นการใช้ปากเพื่อสร้างความสุขกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย ผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นอวัยวะเพศหญิง หรืออวัยวะส่วนอื่นๆ โดยมากมักจะเป็นคำที่เกี่ยวกับลิ้น หรือเลีย เช่น *เลีย ลงลิ้น ใช้นลิ้น เลียหอย ดูดหอย* เป็นต้น

ใช้ปาก...ใช้ว่าใครๆ ก็กล้าทำ

คนกลุ่มแรกๆ ที่อธิบายพฤติกรรมกรรมกรมีสัมพันธ์ทางเพศโดยใช้ปาก หรือลิ้นเป็นอวัยวะในการตอบสนองของความสุขทางเพศว่า “ออร์ลเซ็กส์” ส่วนใหญ่คือชนชั้นกลางที่มีการศึกษา หรือคนที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ และต้องการหลีกเลี่ยงที่จะแสดงให้เห็นภาพที่ชัดเจนเหมือนคำว่า “ใช้ปาก” ที่ให้ความหมายชัดเจน เห็นภาพ และตรงไปตรงมา หรือให้นัยที่มีความเป็นวิชาการมากกว่าด้วย ดังเช่น นายแพทย์ประวิตร พิศาลบุตร แพทย์อเมริกันบอร์ดโรคผิวหนังเปิดเผยว่า

“ตำราต่างประเทศระบุ “ออร์ลเซ็กส์” เป็นเพศสัมพันธ์มาตรฐานท่าหนึ่ง และพบว่าผู้มีการศึกษาสูง เป็นกลุ่มที่นิยมเพศสัมพันธ์ท่านี้มาก ส่วนในประเทศไทย การทำ “ออร์ลเซ็กส์” ก็จัดเป็นเพศสัมพันธ์แบบหนึ่งที่พบได้บ่อยมากขึ้นเช่นเดียวกับต่างประเทศ”⁴

เหตุผลที่ชนชั้นกลางมักมีพฤติกรรม “ใช้ปาก” หรือใช้คำๆ นี้ เนื่องจากออร์ลเซ็กส์ไม่ใช่วิถีปฏิบัติทางเพศที่ผู้คนส่วนใหญ่ของสังคมปฏิบัติกัน หรือออกมาพูดว่าเคยปฏิบัติ การที่คนซึ่งทำออร์ลเซ็กส์ส่วนใหญ่เป็นคนในเมืองมากกว่าคนในชนบท เป็นเพราะชนชั้นกลางมีวิถีชีวิตที่เปิดรับทั้งข้อมูลข่าวสารและนวัตกรรมได้ง่ายกว่ากลุ่มคนที่มีชุดวิถีคิดเรื่องเพศแบบจารีต กล่าวคือกลุ่มคนที่เชื่อว่า การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เป็นไปเพื่อการสืบพันธุ์ หรือไม่ได้จำกัดอยู่ในบริบทครอบครัว ถือเป็นเรื่องที่ไม่ปกติ เป็นเรื่องไม่ควรปฏิบัติ เป็นเรื่องที่

⁴ วารสารคลินิก สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, กันยายน 2542.

สกปรก ไม่เป็นมงคล โดยนำเอาเรื่องของ “การใช้ปาก” ซึ่งมีไว้กินอาหาร มาเชื่อมโยงกับอวัยวะเพศทั้งชายและหญิงซึ่งคนไทยมักมีความเชื่อในเชิงมายาคติว่าเป็น “ของต่ำ” และเป็นช่องทางระบาย “ของเสีย” ต่างๆ ออกจากร่างกาย (โดยเฉพาะอวัยวะเพศของผู้หญิง) เช่น ประจำเดือน ตกขาว อสุจิ เช่น ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง เพศภาวะ เพศวิถีในประเทศไทย-ลาว ครั้งที่สอง จัดโดยคอนซอร์เทียม เมื่อปี พ.ศ. 2549 ที่ประเทศลาว มลฤดี ลาพิมล นักวิจัยและสมาชิกในทีมผู้ร่วมจัดการอบรมดังกล่าวเล่าว่า เมื่อพูดถึงการทำ “ออร์ลเซ็กส์” ผู้เข้าร่วมอบรมชายชาวลาวคนหนึ่งมีท่าทางสะอิดสะเอียน เพราะเขาไม่เข้าใจว่า ทำลงไปได้อย่างไร โดยกล่าวว่า “เหม็นหี อยากราก (อยากรจะอ๊วก)” ซึ่งเป็นมุมมองที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของหญิงสาวคนหนึ่งที่เคยเขียนมาแสดงความคิดเห็นในนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์ที่มีคอลัมน์เกี่ยวกับสุขภาพทางเพศเกี่ยวกับการใช้ปากว่า

“น่าเกลียดจะตาย ให้ดิฉันใช้ปากกับส่วนนั้นเขา แค่คิด
ก็น่าขยะแขยงแล้ว มันน่าจะสกปรกนะคะ เอาปากสะอาดๆ ไป
โดนได้อย่างไร”⁵

อย่างไรก็ตามเมื่อกลุ่มคนชั้นกลางส่วนใหญ่มีการเปิดรับ และเชื่อในระบบคิดเรื่องความสุขทางเพศว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาวะสุขภาพทางเพศที่ดีที่ใครๆ ก็มีสิทธิที่จะสร้างและได้รับการตอบสนองได้ คำว่าใช้ปากจึงมีการนำมาใช้อธิบายและปฏิบัติกันมากขึ้น เช่น คำอธิบายจากทั้งผู้หญิงและผู้ชายดังต่อไปนี้

“สะอาดครับ ส่วนนั้นของเธอสะอาดจริงๆ ได้กลิ่น
สะอาดที่แสนจะรัญจวนใจระเหยออกมาทุกครั้งเวลาใช้ปากกับ
ส่วนนั้นของเธอ ยิ่งวันตอนกลางๆ รอบเดือนแล้ว น้ำหล่อลื่นที่
ออกมา มันส่งกลิ่นที่ใครเคยพูดว่า เป็นกลิ่นเรียกคู่ พิโรโมน
หรือเปล่าก็ไม่รู้ แค่คิดถึงก็ทำให้วันนี้ผ่านไประ็วแล้วละ
ครับ อยากรีบกลับบ้านไปทำให้เธอ”

⁵ เนชั่นสุดสัปดาห์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 67 วันที่ 14-20 พ.ศ. 2544.

“มันตื่นตื่นนะคะ เวลามองอาวุธประจำกายของเขา
 เต็มระริกอยู่ตรงหน้า ของเขาค่อนข้างใหญ่คะ ก็เขาเป็นนักกีฬา
 นี้คะ แล้วเขาก็หมั่นนวดของเขาเป็นประจำ แต่พอเริ่มทำให้
 เขาก็ลืมหืมตาทุกอย่างละคะ มีครั้งหนึ่งเขาตื่นตื่นจนพ่นน้ำรัก
 ของเขาเข้ามาเต็มปากเลย ก็หวานดีนะคะ”⁶

รูปแบบของความสุททวิและ/หรือเครื่องมือของอานา

หากพิจารณาอย่างลึกซึ้งแล้วจะพบว่า “การใช้ปาก” นั้นมีมิติของความ
 สัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้กระทำ และผู้ถูกระทำแฝงอยู่ด้วยเช่นกัน กล่าวคือ
 ในรูปแบบและบริบทความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง โดยทั่วไปผู้ชายมักเป็น
 ฝ่ายที่เริ่ม กระตุ้น ชักจูง หรือบังคับให้มีการใช้ปากในการมีเพศสัมพันธ์ใน
 แต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายกระทำให้กับฝ่ายหญิง หรือผู้หญิงเป็นฝ่าย
 กระทำให้ผู้ชาย ซึ่งเป็นผลมาจากฐานคติในเรื่องเพศวิถีแบบชายที่มองว่า ผู้ชาย
 ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องเพศ เป็นฝ่ายรุก หรือยิ่งผู้ชายมี
 ประสบการณ์ในเรื่องเพศมากเท่าไร สังคมก็ยิ่งยกย่องในความเป็นผู้ชายที่มี
 ความสามารถในเรื่องเพศมากเท่านั้น ตรงกันข้ามกับผู้หญิงที่ถูกสังคมคาดหวัง
 ว่าจะต้องไร้เดียงสาในเรื่องเพศ และต้องคอยรับบทเป็น “ฝ่ายรับ” เสมอ
 ขณะเดียวกันผู้หญิงเองก็ถูกกล่อมเกลาให้มีวิถีคิดในการมองตนเองว่ามี
 หน้าที่คอยตอบสนองความต้องการทางเพศแก่คู่ของตนหรือฝ่ายชายด้วย
 ผู้หญิงจึงมักจะไม่กล้าเป็นฝ่ายเริ่มหรือเสนอความต้องการให้มี “การใช้ปาก”
 หากผู้หญิงคนใดออกนอกกรอบค่านิยมความเป็นผู้หญิงดีในเรื่องเพศ ก็ย่อมจะ
 ต้องเผชิญกับการถูกตั้งคำถามมากมายว่า รู้มาจากไหน ใครสอน ด้วยเหตุนี้
 ผู้หญิงจึงมักต้องสงบเสงี่ยมเพื่อดำรงความเป็น “ผู้หญิงดี” ผู้ซึ่งไม่ซ้ำของ
 เรื่องเพศอยู่ต่อไป เพราะสังคมยังให้คุณค่าว่า ผู้หญิงที่ซ้ำของเรื่องเพศถ้า
 ไม่เป็นหญิงบริการทางเพศก็ต้องเป็นผู้ที่มีเพศสัมพันธ์มาแล้วหลายคน
 ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ดีงาม เพราะมักถูกลดทอนคุณค่าจากการเป็นผู้หญิงที่ดี

⁶ เนชั่นสุดสัปดาห์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 67 วันที่ 14-20 พ.ค. 2544.

ประเด็นที่น่าคิดต่อก็คือ ไม่ว่าผู้หญิงจะชอบหรือไม่ ต้องการหรือไม่ที่จะใช้ปากหรือถูกใช้ปาก ผู้หญิงถูกบังคับให้ทำหรือไม่ มีความสุขหรือไม่ ผู้หญิงที่ตกอยู่ในวิธีคิดเรื่องเพศแบบกระแสหลักยังมีมายาคติว่า อวัยวะเพศเป็นของสกปรก เป็นของต่ำ น่าอับอาย โดยเฉพาะมุมมองในเรื่องภาพตัวแทนที่ว่า ผู้หญิงที่จะทำพฤติกรรมเช่นนี้ หรือ “ใช้ปาก” ได้ ก็มีแต่ผู้หญิงบริการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ผู้หญิงทั่วไปจึงมักไม่ต้องการ “ใช้ปาก” กับใคร หรืออยากให้ใครมา “ใช้ปาก” กับตนเองเพราะอาย และถ้าหากพวกเขาจะต้อง “ใช้ปาก” ในการมีเพศสัมพันธ์กับใคร ก็มักจะเกิดจากการถูกบังคับมากกว่า (ไม่ว่าจะเป็นการบังคับโดยตรงหรือถูกบังคับทางอ้อมจากการที่ต้องพยายามรักษาความสัมพันธ์ของคู่ไว้ไม่ให้มีปัญหาก็ตาม) ผู้หญิงส่วนใหญ่จึงไม่ได้ให้ความหมายของการใช้ปากว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีเพศสัมพันธ์ เป็นรูปแบบหรือเครื่องมือของความหฤหรรษ์ทางเพศ ความสุขทางเพศ การใช้ปากกับคู่สำหรับผู้หญิงจึงเท่ากับเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อดำรงรักษาความสัมพันธ์กับคู่เอาไว้ เช่น ผู้หญิงบางคนที่มีประจำเดือน และไม่ต้องการจะมีเพศสัมพันธ์ในขณะที่กำลังมีประจำเดือน หรือที่เรียกว่าไม่ต้องการให้คู่ของตน “ฉ่ำไฟแดง” บางคนจึงใช้วิธีการใช้ปากเพื่อเอาใจคู่ของตน⁷

“...ผมอยากให้เธอทำรักด้วยปากกับผมมาตั้งแต่แรกรักกันแล้วละครับ และเธอก็ทำให้โดยดี อย่างมีความสุขและมันในอารมณ์ด้วยนะครับ ทุกครั้งขณะที่เธอกำลังทำอยู่ แล้วซ้อนตาขึ้นมามองผม มันมีความสุขจริงๆ ครับ แสดงว่าเธอรักผมอย่างจริงใจและไม่เคยรังเกียจสิ่งใดๆ ในตัวผมเลย...”⁸

ในกรณีนี้สะท้อนให้เห็นถึงการมีอำนาจของผู้ชายที่เหนือกว่าผู้หญิงในเรื่องเพศ ในขณะที่บริบทของผู้มีเพศวิถีแบบชายรักชาย “การใช้ปาก” ถือเป็นรูปแบบพฤติกรรมทางเพศที่มีการใช้และปฏิบัติในหลายสถานการณ์ ทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทั่วไป และในความสัมพันธ์ของผู้ที่อยู่เป็นคู่กัน โดยที่ทั้งฝ่ายที่มีรูปแบบพฤติกรรมทางเพศแบบรุกและรับต่างก็ “ใช้ปาก” ในการแลกเปลี่ยนตอบสนองความสุขทางเพศให้แก่กันและกัน อย่างไรก็ตามบางครั้งในบริบทของการซื้อขายบริการทางเพศ ผู้ให้บริการอาจต้องให้บริการ “ใช้ปาก” กับผู้ซื้อบริการ

⁷ เว็บไซต์ <<http://www.kachon.com/board/index.php?>>

⁸ ไม่ปรากฏชื่อผู้พูด เนชั่นสุดสัปดาห์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 67 วันที่ 14-20 พ.ค. 2544.

“ออรัลเซ็กส์เป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้หญิง “ออแกสซึม”
เนื่องจากผู้หญิงบางคนไม่เคยเกิดออแกสซึมเลยแม้แต่ครั้งเดียว
ซึ่งเป็นเรื่องปกติ ในขณะที่ผู้หญิงหลายคนเกิดออแกสซึม
ที่น่าประทับใจได้ เพียงแค่คิดในทางที่ดีเกี่ยวกับตัวเอง”

หากมองในมุมของความเป็นรูปแบบของการมีเพศสัมพันธ์ที่ช่วยเสริมสร้างให้เกิดสุขภาวะที่ดีทางเพศ “การใช้ปาก” ไม่เพียงเป็นรูปแบบของเพศสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดความสุขเท่านั้น หากยังช่วยในการป้องกันการตั้งครรภ์ หรือช่วยให้มีเพศสัมพันธ์ได้โดยไม่ต้องสอดใส่ หรือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการต่อรองทางเพศกับคู่ความสัมพันธ์ที่ไม่สามารถมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ได้ เช่น คู่ที่ตั้งครรภ์ คู่ที่กำลังมีประจำเดือน หรือคู่ที่ไม่มีความสุขกับการมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ เป็นต้น

ขณะที่ในอีกมุมหนึ่ง “การใช้ปาก” ก็อาจกลายเป็นบริบทเสี่ยงต่อสุขภาวะทางเพศได้ด้วยเช่นกัน หากผู้ปฏิบัติไม่คำนึงถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยหรือคำนึงถึงโอกาสเสี่ยงจากการได้รับเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ และขาดความรู้ความเข้าใจ รวมถึงขาดโอกาสในการเข้าถึงเครื่องมือป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ดังเช่นที่นายแพทย์ประวิตร พิศาลบุตร เปิดเผยในวารสารคลินิก สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน ฉบับกันยายน 2542 ว่า ผู้ที่ทำรักทางปากอาจมีโอกาสติดเชื้อ “หนองใน” “หูดหงอนไก่” “ซิฟิลิส” “โรคเริม” “โรคตับอักเสบบี” และ “โรคเอดส์” (ในกรณีที่มีแผลในปาก และมีปริมาณเชื้อมากพอ) ถ้าทำออรัลเซ็กส์ให้กับคนที่เป็โรคนี้ โดยปราศจากเครื่องมือป้องกัน เช่น ถุงยางอนามัย เป็นต้น

สิ่งที่สำคัญที่ควรต้องคำนึงถึงให้มากที่สุดก็คือ บริบทของการมีสัมพันธ์ทางเพศในครั้งนั้นๆ เป็นสัมพันธ์ที่ยินยอมพร้อมใจ ต้องการและป้องกันหรือไม่

ดังนั้น “การใช้ปาก” จึงเปรียบเสมือนเหรียญสองด้านที่อาจเป็นปัจจัยเสริมหรือปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาวะทางเพศก็ได้ ขึ้นกับบริบทของการใช้ปากในครั้งนั้นๆ การจะได้มาซึ่งระบบสุขภาพที่สามารถสร้างเสริม สนับสนุนสุขภาวะของคนในสังคมได้นั้น บุคลากรรวมทั้งสมาชิกของสังคม ทุกคนจะต้องไม่ตัดสินคุณค่ารูปแบบพฤติกรรมทางเพศอย่าง “การใช้ปาก” อย่างผิวเผิน โดยมองจากมุมมองดีทางเพศเพียงอย่างเดียว แต่ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับมิติของความปลอดภัย การยินยอมพร้อมใจ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปราศจากการบังคับ และมีสิทธิการเข้าถึงความสุขทางเพศของคนในสังคมรวมให้มากที่สุด

ตุ๋ย

รณภูมิ สามัคคีคารมย์

ตุ๋ย (Anal Sex)...สื่อประกอบสร้างชุดความหมายเชิงลบ

“จับคู่มะกันตุ๋ยเด็กหนึ่กบดานไทย 5 ปี”¹

“ส.ส.ตุ๋ยโล่งไม่เกี่ยวด.ช.เหยื่อกาม ปราโมทย์แต่งเจียบ
เศรษฐีนี้ภูเก็ต”²

“ครูตุ๋ยถั่วดำพลิกลิ้นปฐิเสททุกข้อหา”³

เป็นเวลาหลายปีมาแล้วที่สังคมไทยได้รู้จักกับคำแสลงใหม่ซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกรูปแบบพฤติกรรมทางเพศบางอย่างจากพาดหัวข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ นั่นก็คือ คำว่า “ตุ๋ย” คำๆ นี้เป็นคำที่ใช้เรียกพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของผู้ชายกับผู้ชายทางทวารหนัก ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า คำว่า “ตุ๋ย” ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกในพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันประมาณช่วงปี พ.ศ. 2541 จากกรณีที่มีข้าราชการคนหนึ่งถูกดำเนินคดีในข้อหาล่วงละเมิดทางเพศเด็กชายคนหนึ่ง ซึ่งหนังสือพิมพ์ประเภทหัวสีได้ประโคมเป็นข่าวใหญ่ที่สุดประจำวัน และสร้างคำใหม่ขึ้นมาเพื่อสื่อถึงการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์โดยใช้ชื่อเล่นของผู้กระทำว่า “ตุ๋ย”⁴ และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

¹ คมชัดลึก, 27 ตุลาคม 2549.

² มติชน, 14 กุมภาพันธ์ 2541.

³ สยามรัฐ, 20 มีนาคม 2541.

⁴ eduzonesteen02 (นามแฝง) “ที่มาของคำว่าถั่วดำ” โพสต์ในเว็บเมื่อ 5 กรกฎาคม 2550 <<http://knowledge.eduzones.com/knowledge-2-14-44206.html>>

คำว่า “ตุ้ย” ก็ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายและให้ท้ายถึงเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก ระหว่างผู้ชายด้วยกันเอง ปฏิบัติการของการใช้คำว่า “ตุ้ย” นั้นมีความเฉพาะเจาะจงในลักษณะของ การใช้อำนาจ การบังคับ ความไม่ยินยอม การกระทำ ความรุนแรงทางเพศ หรืออาชญากรรมทางเพศ และมักถูกใช้อธิบายในบริบท คู่ความสัมพันธ์ของผู้ที่มีอำนาจมากกว่ากับผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า เช่น ผู้ใหญ่ กระทำกับเด็ก อาจารย์กับศิษย์ พระกับเณร น้ำกับหลาน รุ่นพี่กับรุ่นน้อง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามก่อนที่จะมีการประกอบสร้างและผลิตซ้ำคำว่า “ตุ้ย” ผ่านสื่อแขนงต่างๆ โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์นั้น ยังมีคำอีกคำหนึ่งซึ่งยังคงได้รับความนิยมในการนำมาอธิบายและผลิตซ้ำซึ่งวัฒนธรรมทางเพศของกลุ่มชายรักชายในสังคมไทยนั้นคือ คำว่า “ถั่วดำ” หรือ “อัดถั่วดำ” โดยคำๆ นี้มีที่มาคล้ายกับคำว่า “ตุ้ย” กล่าวคือ เป็นการนำเอาชื่อเล่นของผู้ประกอบกิจกรรมทางเพศมาใช้แทนพฤติกรรมระหว่างชายกับชาย โดยคำว่าถั่วดำมาจากชื่อเล่นของชายซึ่งทำวิทยารกับเด็กๆ ดังที่ปรากฏข่าวในหนังสือพิมพ์ “ศรีกรุง” ฉบับประจำวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2478 ดังมีรายละเอียดดังนี้

เมื่อวันที่ 18 เดือนนี้ เวลา 18 น. ร.ต.ท. แสง ที่ปนาวิณ สารวัตร สถานีตำรวจป้อมปราบได้จับตัวนายการุณ ผาสุข หรือนายถั่วดำ ตำบลตรอกถั่วดอก อำเภอป้อมปราบ มาได้ส่วน ยังสถานีป้อมปราบ เหตุที่นายการุณหรือถั่วดำถูกจับนั้น ความเดิมมีว่า ร.ต.ท. แสง เห็นห้องแถวเช่าซึ่งนายถั่วดำ เช่าอยู่ มีเด็กชายตั้งแต่ 10 ถึง 16 ปี อยู่ในห้องมากมาย จึงสงสัยว่า เด็กชายเหล่านั้นจะเป็นเด็กที่ประพฤตินทางทุจริต ร.ต.ท.แสง ได้ออกสืบสวนอยู่ 2-3 วัน จึงทราบว่า นายถั่วดำ เป็นคนไม่มีภรรยา และเป็นผู้ชักชวนเด็กๆ ผู้ชายไปดูภาพยนตร์ บ้าง ชื่อของเล่นบ้าง ให้ชนมารับประทานบ้าง แล้วก็พากันมาที่บ้านพักของนายถั่วดำ ก็กระทำการสำเร็จความใคร่แก่เด็กชาย ที่พามาเสียก่อน และต่อจากนั้นแล้วก็จะจัดเด็กเหล่านั้นรับ

สำเร็จความใคร่กับแขกบ้าง เจ้าสัวบ้าง พวกที่มาต้องเสียเงิน
เป็นรางวัล ให้แก่นายถั่วดำเยี่ยงหญิงบริการ⁵

นับจากนั้นมาคำว่า “ถั่วดำ” ก็กลายเป็นคำศัพท์ที่ถูกใช้อธิบายถึง
การเสพสมทางทวารหนักของผู้ชายกับผู้ชาย แต่นัยของการนำไปใช้อธิบาย
พฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักนั้นมีความเป็นกลางมากกว่าคำว่าตุ้ย
ซึ่งเป็นคำที่มีนัยของการใช้อำนาจ การบังคับ หรือความรุนแรงทางเพศ
อย่างไรก็ดีหากใช้คำว่า “อึดถั่วดำ” ก็จะมีนัยที่รุนแรงขึ้นกว่าคำว่า “ถั่วดำ” เฉยๆ

แม้คำว่า “ตุ้ย” และ “ถั่วดำ” จะมีนัยในการอธิบายวัฒนธรรมทางเพศ
และเพศวิถีของคนในสังคมไทย แต่ทั้งสองคำก็มีระดับ และนัยการอธิบายที่
ต่างกันดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดีทั้งสองคำนี้ต่างก็ได้สะท้อนให้เห็นถึง
ประวัติศาสตร์ กระบวนการประกอบสร้าง และผลิตซ้ำคำและความหมายผ่าน
การปฏิบัติการของสื่อ โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อใช้อธิบายพฤติกรรมกรรมมี
เพศสัมพันธ์ทางทวารหนักของผู้ชายด้วยกันเอง ไม่ว่าจะคนผู้นั้นจะมีระบบเพศวิถี
แบบใดก็ตาม

ในปัจจุบัน “ตุ้ย” ได้กลายเป็นตราประทับของภาพตัวแทนที่สะท้อน
มายาคติเกี่ยวกับเพศวิถีของชายรักชายไปแล้ว โดยสังคมมองว่ากลุ่มชายรักชาย
เป็นกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักและกระทำความรุนแรงทางเพศกับผู้ชาย
ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วไม่จำเป็นว่าจะเป็นเพศใดก็สามารถกระทำความรุนแรง-
ทางเพศต่อผู้อื่นได้เช่นกัน แต่เนื่องจากสังคมไทยไม่เคยมีพื้นที่ และคำอธิบาย
เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของชายรักชายมาก่อน จึงทำให้ภาพในด้านลบของ
การกระทำความรุนแรงทางเพศระหว่างผู้ชายกับผู้ชายด้วยกัน หรือภาพของคำ
ว่า “ตุ้ย” ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มชายรักชายไป

ทั้งนี้จากคำอธิบายข้างต้นจะเห็นได้ว่าผู้ที่ประกอบสร้างคำดังกล่าว
(ทั้งคำว่าตุ้ยและถั่วดำ) ได้สถาปนาชุดความหมายบางอย่างที่เป็นภาพตัวแทน
ในทางลบเกี่ยวกับเพศวิถีของชายรักชายขึ้นมา และที่สำคัญคือ ปฏิบัติการ

⁵ กองบรรณาธิการสารคดี, “จากถั่วดำถึงตุ้ย” ใน 108...ของคำถามเล่ม 8 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารคดี
หน้า 855.

ทางภาษาเหล่านี้ยังถูกผลิตซ้ำมาเรื่อยๆ โดย “คนอื่น” ที่ไม่ใช่คนในกลุ่มชายรักชายเอง ขณะที่กลุ่มชายรักชายเองไม่นิยม หรือไม่ยินดีกับการใช้คำทั้งสองคำดังกล่าว ในทำนองเดียวกับที่คำว่า “**เข้าประตูหลัง**” “**เข้าข้างหลัง**” “**สอดใส่ทางทวารหนัก**” ก็ล้าวนแล้วแต่เป็นคำที่คนทั่วไปเรียกพฤติกรรมกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ของชายรักชาย ซึ่งสื่อถึงกิริยากรรมมีเพศสัมพันธ์ หรือคำว่า “**พันดาบ**” ที่สื่อถึงการที่อวัยวะเพศชายเหมือนกันมาเจอกัน ในขณะที่ยังกลุ่มชายรักชายเองมักใช้คำว่า “**ได้กัน**” “**มีเซ็กส์กัน**” “**เอากัน**” “**เยกัน**” เพื่อสื่อถึงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกันเช่นเดียวกับการมีเพศสัมพันธ์ของเพศวิถีกระแสหลัก ในขณะที่ “**เก็บสบู่**” ที่เป็นคำที่มาจากหนังฝรั่งเกี่ยวกับนักโทษชายที่ทำให้สับสนแล้วก้มตัวลงไปเก็บ ซึ่งเป็นการส่งสัญญาณให้ทราบถึงความพร้อมที่จะมีความสัมพันธ์ เป็นต้น

ปฏิบัติการทางภาษาที่มากกว่าพฤติกรรมทางเพศ

ความหมายและนัยของคำว่า “คู่ย” ซึ่งถูกสร้างและส่งผ่านทางปฏิบัติการทางภาษาโดยสื่อ ซึ่งให้นัยของการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายกับชายด้วยกันว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่ผิดปกติ รุนแรง หรือเสี่ยงต่อโรค ไม่เพียงแต่ส่งผลต่อการรับรู้และจดจำภาพตัวแทนความเป็นชายรักชายในสังคมไทยทั่วไปเท่านั้น หากยังได้ประกอบสร้างภาพตัวแทนบางอย่าง รวมถึงถ่ายทอดมายาคติในเรื่องเพศให้กับกลุ่มชายรักชายเองด้วยเช่นกัน กล่าวคือ สังคมไทยมองว่าการรักเพศเดียวกันนั้นไม่ใช่สิ่งที่เป็นธรรมชาติ หากแต่เป็นความผิดปกติ ผิดแปลก มุมมองเช่นนี้ ถูกรองรับด้วยมายาคติที่ว่าชายรักชายมัก “ปิ้ง” (ต้องตาต้องใจ) เร็ว รักง่าย เปลี่ยนคู่บ่อยๆ มีเพศสัมพันธ์กับคนได้ง่ายๆ เมื่อผนวกกับบริบททางสังคมที่มีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ กลุ่มชายรักชายจึงถูกจับตามองแบบเหมารวมว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญ และเป็นกลุ่มประชากรเป้าหมายที่ต้องคอยเฝ้าระวัง และต้องรณรงค์ป้องกัน ชายรักชายจึงมักถูกเรียกว่า “รักร่วมเพศ” และถูกมองว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ สิ่งเหล่านี้ล้าวนแล้วแต่เป็นกระบวนการในการเบียดขับเพศวิถีแบบชายรักชายให้เป็นชายขอบ และ

มุมมองเช่นนี้เองที่ทำให้สังคมไทยไม่มีคำอธิบายพฤติกรรมทางเพศของชายรักชายอย่างเป็นทางการ หากมีเพียงคำเรียกตัวตน พฤติกรรมที่เต็มไปด้วยอคติทางเพศ อย่างเช่นคำว่า “ตุ๋ย” เป็นต้น

อย่างไรก็ตามยิ่งสังคมจับจ้อง และเฝ้าระวังพฤติกรรมทางเพศของชายรักชายมาเท่าไร ก็ยิ่งทำให้ภาพตัวตนและมายาคติเหล่านี้มีอิทธิพลมากขึ้นเท่านั้น

“หนุ่มแค้น-เม้าหลับ ถูกเกย์ลัก “ตุ๋ย” รวยยิ่งไม่ยั้งตายคาตลาด”⁶

“ปีนี้ปีเสือใบ จากตุ๋ยซี่ 8 ต้นตำรับถึงครูตุ๋ย น.ร.ยกชั้น พ่อตุ๋ยลูก ด.ช. 4 ขวบ”⁷

“ครูรับตุ๋ยเด็ก เคยออกหักเกลียดผู้หญิง”⁸

ภาพตัวตนและมายาคติของคำว่า “ตุ๋ย” เหล่านี้ได้ถูกตอกย้ำผ่านปฏิบัติการทางภาษา และนำมาซึ่งมุมมองความเข้าใจผิดในเรื่องเพศของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายว่า เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มจะกระทำความรุนแรงทางเพศมากกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากในความเป็นจริงแล้วไม่ว่าใครที่มีเพศภาวะ หรือมีเพศวิถีแบบใดก็สามารถจะกระทำความรุนแรงทางเพศได้ทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะการกระทำรุนแรงทางเพศนั้นมีที่มาจากเรื่องของชุดความคิดเรื่องการใช้อำนาจ การไม่เคารพในสิทธิเนื้อตัวร่างกาย สิทธิทางเพศ รวมถึงสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น ในเวลาเดียวกันไม่ว่าใคร เพศภาวะใดก็สามารถถูกระทำได้ด้วยเช่นกัน หากคนเหล่านั้นตกอยู่ภายใต้บริบทของความไม่เท่าเทียมกันของอำนาจ และการไม่เคารพซึ่งสิทธิของกันและกัน

⁶ ข่าวสด, 11 ก.พ. 2547.

⁷ ข่าวสด, 1 มีนาคม 2541.

⁸ มติชนรายวัน, 19 มีนาคม 2541.

อย่างไรก็ตามปฏิบัติการทางภาษาของคำว่า “ตุ้ย” ผ่านสื่อเชื่อว่า จะแฝงไปด้วยมายาคติ และภาพตัวแทนเพียงอย่างเดียว เนื่องจากในเวลา เดียวกันคำว่า “ตุ้ย” เองก็มีคุณูปการในการนำเสนอชุดความจริงที่ว่า ผู้ถูก กระทำ ความรุนแรงทางเพศมักเป็นผู้ที่ไร้ซึ่งอำนาจในการต่อรอง ปฏิเสธ หรือป้องกันตัว ในระบบโครงสร้างวัฒนธรรมไทย นั่นคือ *เด็ก ผู้ได้บังคับบัญชา ลูกศิษย์ ลูกหลาน รุ่นน้อง ผู้ที่มีความอาวุโสน้อยกว่า และคนที่มีสถานะ ทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต่ำกว่า* เป็นต้น คนในสังคมจึงควรเกิดความตระหนัก รู้เท่าทัน ระมัดระวังต่อบริบทที่จะก่อให้เกิดความรุนแรงทางเพศ ซึ่งก็เสมือน การทำทนาย และตั้งคำถามต่อระบบโครงสร้างของสังคมวัฒนธรรมไทยที่ยังคง เป็นระบบที่ไม่มีความเท่าเทียมกัน

ภาษาของการต่อสู้ และนัยต่อสุขภาวะทางเพศ

คำหรือภาษาใหม่ๆ ที่ชายรักชายสร้างขึ้นเพื่ออธิบายถึงรูปแบบเพศวิถี ของตน และใช้เพื่อการสื่อสารกันภายในกลุ่มตนเป็นคำศัพท์ที่มีความหมาย เฉพาะ ซึ่งสามารถเกิดขึ้น เปลี่ยนแปลงความหมาย หรือสูญหายไปได้ตลอดเวลา โดยภาษาที่ชายรักชายใช้ในการสื่อสารกับสังคมโดยรวมนั้น ส่วนใหญ่เป็นคำ ที่ไม่มีนัยของการบังคับ ไม่บ่งบอกการใช้กำลัง แต่บอกรถึงวิถีปฏิบัติ หรือ พฤติกรรมแทน เช่น คำว่า *ซิก เสียบ* หรือ *ไอเยห์* (มาจากเสียงครางในภาษา อังกฤษที่แสดงถึงความพึงพอใจ *oh yeah!* เมื่อมีเพศสัมพันธ์) หรือ *เย* ที่มา จากการย่อคำว่า “เย็ด” ที่เป็นคำไทยที่บอกรถึงการมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ ยังมีคำอีกหลายคำที่ฟังดูขบขันหรือน่าเอ็นดู เช่น *โด้ะ โจ๊ะ* หรือ *นั่งเทียน* ซึ่งเป็นทำนองคร่อมและสอดใส่ทางทวารหนัก หรือ *สบู้ตก เก็บสบู้* ซึ่งมีที่มา จากฉากในหนังฝรั่งบางเรื่องในตอนนี้นักโทษชายทำสบู้ตกแล้วก้มลงไปเก็บ ซึ่งเป็นการส่งสัญญาณให้ทราบถึงความพร้อมที่จะมีความสัมพันธ์ หรือ

ยักขา ซึ่งเป็นคำที่บอกวิธีการเข้าทางข้างหลังแบบยักขาแยกออกจากกัน⁹ การประกอบสร้างคำหรือภาษาที่เกี่ยวกับเพศวิถีเหล่านี้ สะท้อนถึงกระบวนการในการต่อสู้ ช่วงชิง หรือนำเสนอความจริงอีกชุดหนึ่งของเพศวิถีแบบชายรักชายที่ไม่ยอมจำนนต่อมายาคติที่มาพร้อมกับคำว่า “ตุ้ย” ที่สังคมยึดเยียดความหมายให้ ขณะเดียวกันก็ต้องการบอกด้วยว่า ระบบเพศวิถี หรือความสัมพันธ์ของชายรักชายไม่ได้มีเพียงการบังคับ หรือการเป็นผู้กระทำการใช้อำนาจเพียงเท่านั้น

แม้คำว่า “ตุ้ย” จะถูกใช้เป็นคำอธิบายถึงการลวงละเมิดทางเพศอนาจาร เป็นคำที่แสดงถึงการใช้กำลัง อำนาจและเป็นคำที่มีการใช้กันทั้งในกลุ่มคนชั้นกลางและชนชั้นล่าง แต่ในปัจจุบันกลุ่มชายรักชายเองก็ได้นำเอาคำว่า “ตุ้ย” มาใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยไม่ได้มีนัยที่แสดงถึงการบังคับ ช่มชู้เสมอไป¹⁰ หากใช้เพื่อสื่อสารและอธิบายซึ่งให้นัยของรูปแบบพฤติกรรมทางเพศที่สะท้อนถึงมิติของการตอบสนองอรสนิยมทางเพศ ความต้องการหรือปรารถนาทางเพศ ความสนุกสนานรื่นรมย์ทางเพศและความสุขทางเพศ

ดังนั้นแม้คำว่า “ตุ้ย” ในการรับรู้ของคนในสังคมทั่วไปจะเป็นคำที่อธิบายภาพความเป็นชายรักชายที่แฝงเร้นด้วยอคติ และการกีดกันทางเพศ แต่กลุ่มชายรักชายเองก็ได้พยายามที่จะริ่สร้างความหมาย เพื่อต่อสู้ ช่วงชิง ต่อรองกับชุดคำอธิบายหลักนี้ โดยนำเอาคำว่า “ตุ้ย” มาใช้ในความหมายของเพศสัมพันธ์ที่ยินยอม ปราศจากการบังคับ ความรุนแรง และความสุขทางเพศด้วย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า มิติของเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ป้องกันกลับมิได้ปรากฏในการปฏิบัติทางภาษาเหล่านี้แต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเรื่องสุขภาวะทางเพศ เพศภาวะ และเพศวิถี จึงควรมีความตระหนัก

⁹ พจนานุกรม: ศัพท์เกย์ไทย เว็บไซต์ <http://www.suphawut.com/gvb/gayly/thai_gay_cultures_gay_vocabs3.htm>, <http://www.suphawut.com/gvb/gayly/thai_gay_cultures_gay_vocabs4.htm>

¹⁰ ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน. ว่าด้วยความเป็นมาของคำว่าตุ้ย <<http://parininospace.spaces.live.com/blog/cns!B7D8F81BFBBBF70D!114.entry>>

ถึงอำนาจของภาษาที่มาพร้อมกับมายาคติทางเพศมากขึ้นเพื่อจัดรูปแบบบริการให้เหมาะสมกับคนทุกเพศภาวะและเพศวิถีอย่างเท่าเทียม โดยไม่ยึดติดอยู่กับกับดักอคติเดิมๆ ในเรื่องความคิดความเชื่อเรื่องเพศกระแสหลักอีกต่อไป

เสรีจ

รณภูมิ สามัคคีคารมย์

เสรีจ (Orgasm) คือ สุข หรือจุดสุดยอด

คำว่า “เสรีจ” โดยทั่วไปหมายถึง การสำเร็จ การลุล่วง หรือจบสิ้นจากภารกิจใดภารกิจหนึ่ง นอกจากนี้คำว่า “เสรีจ” ยังถูกนำมาใช้เรียก การบรรลุ การเสรีจสิ้นหรือการมีความรู้สึกถึงจุดสุดยอดทางอารมณ์ ความรู้สึก และความสุขทางเพศของการมีเพศสัมพันธ์ในแต่ละครั้ง ด้วยไม่ว่าจะเป็นการมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ หรือไม่สอดใส่ก็ตาม รวมไปถึงการจินตนาการ การช่วยตัวเองด้วยเช่นกัน คำว่า “เสรีจ” นั้นถูกนำมาใช้อธิบายอาการปฏิกิริยาของทั้งผู้หญิงและผู้ชายในการถึงจุดสุดยอด ซึ่งการใช้คำว่าเสรีจนี้มีความแตกต่างกันหลายไปตามมิติของเพศภาวะและชนชั้น

ผู้ชายโดยทั่วไปจะใช้คำว่า “น้ำแตก” (น้ำ) “ออก” “เสรีจ” เพื่อสื่อตรงๆ ถึงอาการปฏิกิริยาการหลั่งน้ำอสุจิ หรือ “ถึงสวรรคต” เพื่อเปรียบเทียบความสุขทางอารมณ์จากการเสรีจในครั้งนั้นว่าเปรียบเสมือน ได้ขึ้นถึงสวรรคต ในขณะที่กลุ่มชนชั้นกลางที่มีการศึกษา หรือศัพท์ทางการแพทย์และสาธารณสุข มักใช้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่ว่า “ออกัสซั่ม” หรือ “ถึงจุดสุดยอด” หรือ “หลัง(อสุจิ)” เพื่อสื่อถึงอาการปฏิกิริยาของการหลั่งน้ำอสุจิออกมา ซึ่งหมายถึงการถึงจุดสุดยอดด้วยเช่นกัน

ส่วนในกรณีของผู้หญิงนั้นโดยทั่วไปมักใช้คำว่า “เสรีจ” หรือ “ถึง” (จุดสุดยอด) ในลักษณะที่เป็นการตอบคำถามของคู่เพศสัมพันธ์ แสดงถึงการรับบทบาทเป็น “ฝ่ายรับ” ในกิจกรรมทางเพศ ในขณะที่กลุ่มชนชั้นกลางที่มีการศึกษามากใช้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเช่นกันว่า “ออกัสซั่ม” เพื่อสื่อถึงอาการปฏิกิริยาของการถึงจุดสุดยอดของอารมณ์เพศ

สำหรับในกลุ่มชายรักชายมีคำที่ใช้ในการอธิบายความรู้สึกถึงจุดสุดยอด เช่น คำว่า “ฟิน” ซึ่งย่อมาจากภาษาอังกฤษ *Finish* ที่หมายถึงสำเร็จ หรือเสร็จ “แตก” หมายถึงอาการหลังน้ำอสุจิ¹

อย่างไรก็ตาม “การเสร็จ” หรือถึงจุดสุดยอดทางเพศนั้น เป็นการอธิบายการบรรลุถึงความสุขสมทางอารมณ์ และความรู้สึกทางเพศของปัจเจก จึงเป็นนัยที่ต้องอาศัยประสบการณ์ การเรียนรู้ทั้งส่วนตัวและการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มสังคมในการให้ความหมาย เช่น ผู้หญิงจะมีความรู้สึก หรือมีประสบการณ์ การถึงจุดสุดยอดที่แตกต่างกับผู้ชาย และใช้คำพูดในการอธิบายความรู้สึกแตกต่างจากผู้ชาย ทั้งนี้เพราะสังคมไทยเปิดโอกาสให้ผู้ชายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพูดคุยเกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศได้มากกว่าผู้หญิง ในขณะที่สังคมอนุญาตให้ผู้หญิงพูดถึงเรื่องเพศ หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทางเพศได้ก็ต่อเมื่อมีสามี หรือเมื่อแต่งงานเท่านั้น

แท้จริงแล้วการเสร็จมีความหมายที่กว้างและยืดหยุ่นได้เสมอตามแต่ละสังคมวัฒนธรรม หรือแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของแต่ละคน กระนั้นก็ตามในสังคมไทยก็ไม่ได้แตกต่างกับสังคมโลกโดยทั่วไป ตรงที่องค์ความรู้ทางการแพทย์ได้พยายามกำหนดความหมาย นิยามของการเสร็จหรือการถึงจุดสุดยอดผ่านกลไกของร่างกายไว้ดังต่อไปนี้

สำหรับผู้ชาย “การเสร็จ” หมายถึง การมีอาการเกร็งตัว แล้วการหลังของน้ำอสุจิ...ลักษณะการหลังของน้ำอสุจิไม่ใช่ไหลริน แต่เป็นการพุ่งกระชูดอันเกิดจากการบีบตัวเป็นจังหวะๆ ของท่อปัสสาวะ

สำหรับผู้หญิง จากภาวะเสี้ยวสบาย (*Sexual gratification*) จะนำไปสู่ภาวะเสี้ยวเกร็ง (*Orgasm*) มีการบีบตัวของช่องคลอดเป็นจังหวะๆ ในเวลาเดียวกันกับการเกร็งของลำตัวและแขนขา โดยทั่วไปไม่มีการหลังน้ำอสุจิเหมือนผู้ชาย มีบ้างเหมือนกันที่ผู้หญิงบางคนรายงานว่ามีการหลังจากท่อปัสสาวะเหมือนฉีราด แต่ของเหลวที่หลังออกมาไม่ใช่ปัสสาวะ

¹ พจนานุกรม: ศัพท์เกย์ไทย เว็บไซต์ <http://www.suphawut.com/gvb/gayly/thai_gay_cultures_gay_vocab2.htm>

ปัจจุบันแพทย์ยังไม่เข้าใจปรากฏการณ์การหลั่งในผู้หญิง (Female ejaculation) มากนัก การถึงจุดสุดยอดของผู้หญิงมี 2 แบบ คือ การถึงจุดสุดยอดได้จากการร่วมเพศ (Vaginal orgasm) คือต้องมีการสอดใส่องคชาติหรือวัตถุเข้าไปภายในช่องคลอด และการถึงจุดสุดยอดได้จากคลิตอริส (Clitoral orgasm) เมื่อมีการเสียดสีที่คลิตอริส หลายคนที่ไม่สามารถถึงจุดสุดยอดทางช่องคลอด อาจถึงจุดสุดยอดได้จากคลิตอริส²

จะเห็นได้ว่าในทางการแพทย์จะอธิบายถึงการถึงจุดสุดยอดผ่านหลักสรีระวิทยาเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการถึงจุดสุดยอดผ่านมิติของความรู้สึก อารมณ์ และจิตใจ หรือให้ความสำคัญกับเรื่องความรู้สึกเต็มเต็ม อิ่มเอิบ ประทับใจ สุขใจจากการมีกิจกรรมทางเพศนั้นๆ นอกจากนี้การถึงจุดสุดยอดผ่านหลักสรีระวิทยาเพียงอย่างเดียวยังได้ส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่ง กับวิถีคิด ความเชื่อ และวิถีปฏิบัติของคนในสังคมในเรื่องเพศวิถีที่มุ่งให้ความสำคัญ หรือให้คุณค่ากับการมีเพศสัมพันธ์ที่ต้องบรรลุเป้าหมายด้วยการถึงจุดสุดยอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถึงจุดสุดยอดของผู้ชาย ทำให้วิถีปฏิบัติในเรื่องเพศสัมพันธ์ของผู้ชายส่วนหนึ่งจึงมักสนใจ หรือให้ความสำคัญกับการเสร็จของตน โดยปราศจากการคำนึง หรือตระหนักถึงการเสร็จ หรือถึงจุดสุดยอดของคู่ทั้งในมิติของสรีระและมิติด้านความรู้สึก อารมณ์ จิตใจ ในขณะที่ด้วยกันคู่ความสัมพันธ์ของผู้ชายที่ไม่ว่าเป็นเพศเดียวกัน หรือต่างเพศ ก็ถูกทำให้เชื่อ หรือถูกทำให้มีวิถีปฏิบัติที่มีได้ตระหนัก หรือให้ความสำคัญกับการเสร็จ หรือถึงจุดสุดยอดของตนเอง ทั้งในมิติของสรีระ มิติของความรู้สึก อารมณ์และจิตใจด้วยเช่นกัน ฉะนั้นหากใครที่ไปไม่ถึงจุดสุดยอดตามหลักสรีระ หรือถึงจุดสุดยอดอย่างรวดเร็วเกินไป ก็มักจะถูกอธิบายต่อไปว่าเป็นภาวะของความผิดปกติของร่างกาย หรือถูกอธิบายว่าเป็นโรคได้ในที่สุด ซึ่งภาวะที่ถูกอธิบายว่าเป็นโรคนี้ย่อมสามารถสะท้อนได้ว่า องค์ความรู้ทางการแพทย์เองก็ยังไม่ให้ความละเอียดอ่อนกับชุดประสบการณ์ หรือการเรียนรู้ของปัจเจกที่เรียนรู้ความสุขทางเพศที่แตกต่าง หลากหลายและละเอียดกับการเสร็จในมิติของความรู้สึก อารมณ์และจิตใจของมนุษย์

² เว็บไซต์ <http://www.smustsay.com/sexmustsay_2005/> โดย นพ.พ. สุกมล วิชาวิพลกุล>

นอกจากนี้ชุดความคิดที่มุ่งให้ความสำคัญกับการเสร็จ หรือการถึงจุดสุดยอด ในการมีเพศสัมพันธ์นั้นยังได้ทำให้วิถีปฏิบัติในการมีเพศสัมพันธ์ หรือพฤติกรรมทางเพศของคนในสังคมที่ละเลยถึงวิธีการ หรือกระบวนการของการไปถึงจุดสุดยอด หรือเสร็จในการเสริมสร้างความสุขทางเพศของตนเองและคู่ความสัมพันธ์ อาทิเช่น ขาดการให้ความสำคัญกับการเล้าโลม หรือการปฏิบัติในรูปแบบต่างๆ ที่ตอบสนองของความ สุข ความปรารถนา หรือความหฤหรรษ์ของตน และคู่อย่างยินยอม พร้อมใจ และปลอดภัย หรือแม้แต่การถึงจุดสุดยอด หรือมีความสุขทางเพศด้วยตนเอง ด้วยการจินตนาการ ด้วยวัตถุ หรือเครื่องมือโดยไม่มีคู่อุปกรณ์ ซึ่งในปัจจุบันพบว่า มีความพยายามในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ หรือจากชุดประสบการณ์ที่พยายามนำเสนอถึงรูปแบบที่ตายตัวของธรรมชาติของผู้ชายและผู้หญิงในการถึงจุดสุดยอด อาทิ ผู้ชายมีอารมณ์ความรู้สึกทางเพศที่สามารถกระตุ้นและเพิ่มขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ง่ายตาย และสำเร็จได้ที่ละครั้ง ในขณะที่ผู้หญิงมีอารมณ์ความรู้สึกทางเพศที่ต้องอาศัยเวลานานในการกระตุ้น และอารมณ์ความรู้สึกทางเพศของผู้หญิงนั้นจะค่อยๆ เพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ ยากกว่าผู้ชาย แต่สามารถถึงจุดสุดยอดได้หลายๆ ครั้ง นอกจากนี้การนำเสนอถึงเทคนิค วิธีการ หรือวิถีปฏิบัติที่จะทำ ให้คู่ความสัมพันธ์ถึงจุดสุดยอดทางสรีระอย่างพร้อมเพียงกัน ก็ยังละเลยความหลากหลายในเรื่องเพศของมนุษย์และมิติของอารมณ์ ความรู้สึกจิตใจ และจิตวิญญาณ ที่มีปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมมากมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ ความเป็นชาย ความเป็นหญิง ความเป็นเพศที่หลากหลายหลาย ภาวะของอารมณ์และจิตใจ ความเครียด วัยหรืออายุด้วย

ความสลับที่แตกต่าง หลากหลายระหว่างเพศภาวะ

เรื่องราวต่างๆ จากภาพยนตร์ หนังสือ หรือเพลง ได้ให้ภาพของการถึงจุดสุดยอดว่าเป็นปลายทางหนึ่งของการมีเพศสัมพันธ์ หรือจากการช่วยตัวเอง ซึ่งปัจจุบันเราเห็นตัวอย่าง หรือได้รับรู้ถึงวาทกรรมทางการแพทย์หลากหลายชุดที่ได้สร้างความรู้ความจริงเกี่ยวกับการถึงจุดสุดยอดของบุคคล ผ่านความรู้

ด้านสรีระวิทยาของเพศชายและหญิงมาแล้ว โดยผ่านคำอธิบายที่ว่าด้วยเรื่องของความง่าย/ยาก เร็ว/นาน ครั้งเดียว/หลายครั้ง หลัง/ไม่หลัง การไปถึง/ไม่ถึง จุดสุดยอด รวมทั้งคำอธิบายเรื่องอาการผิดปกติ หรือโรคที่เกิดจากการถึงจุดสุดยอดอย่างรวดเร็ว หรือการไม่ถึงจุดสุดยอดของการมีเพศสัมพันธ์ หรือการช่วยตัวเอง โดยคำอธิบายต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้อธิบายถึงการเสร็จ หรือการมีความสุขทางเพศในมิติของความรู้สึก อารมณ์และจิตใจแต่อย่างใด

การ “เสร็จ” จึงถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการมีเพศสัมพันธ์นอกเหนือไปจากการมีเพศสัมพันธ์เพื่อสืบทอดทายาท โดยเฉพาะในผู้ชายนอกจากการเสร็จของตนจะเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งนั้นๆ แล้ว การเสร็จของคู่ความสัมพันธ์ยังถือว่าเป็นเป้าหมายในการตอบสนองความพึงพอใจและความสุขทางเพศ หรือความภาคภูมิใจในความเป็นชายของตนอีกด้วย

ในการมีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่ ผู้ชายหรือผู้ที่สวมบทเป็นฝ่ายรุก (หรือผู้กระทำในบริบทของชายรักชาย และหญิงรักหญิง) มักถามคู่ความสัมพันธ์ของตนถึงเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นว่า “ถึงไหม” “ได้ไหม” “เสร็จไหม” “ออกไหม” “แตกไหม” คำถามนี้อาจเป็นคำถามที่แสดงถึงความห่วงใยว่าคู่ของตนมีความสุขหรือไม่ หรืออาจถามเพราะต้องการได้รับความมั่นใจว่าตนทำให้คู่มีความสุข แสดงถึงความเป็นนักรัก หรือผู้กระทำ ฝ่ายรุกที่เก่งกาจ และสะท้อนถึงค่านิยมในเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นชายที่สังคมให้คุณค่าว่าผู้ชายควรเป็นเพศที่มีประสบการณ์ หรือมีความชำนาญในเรื่องเพศ หรือเป็นไปได้ทั้งสองความหมายคือทั้งห่วงใยคู่และอยากรู้ลีลารักของตน

แต่ในทางกลับกัน ผู้หญิงส่วนใหญ่เชื่อว่าคำตอบคำถามนี้ได้ง่ายเหมือนการตั้งคำถามของฝ่ายชาย เพราะชุดวิธีคิดในเรื่องเพศของสังคมไทย เป็นสิ่งที่ตีกรอบและควบคุมให้ผู้หญิงต้องตกอยู่ในอุดมการณ์ความเป็น “กุลสตรี” การ “รักษานวลสงวนตัว” และถูกครอบงำให้ต้องเป็นผู้ไร้เดียงสาในเรื่องเพศอยู่เสมอ ดังนั้นปฏิกิริยาที่ผู้หญิงมีต่อคำถามนี้จึงมักเป็นการตอบรับไว้ก่อน ไม่ว่าผู้หญิงจะรู้สึกอย่างไรในความเป็นจริงก็ตาม ทั้งนี้ก็เพื่อจะรักษาความสัมพันธ์ให้ยืนยาว เพื่อแสดงความรับผิดชอบในเพศสัมพันธ์ครั้งนั้น เพื่อจรรโลงอุดมการณ์ความเป็นกุลสตรี และรักษาไว้ซึ่งความไร้เดียงสาในเรื่องเพศ ดังเช่นการเขียน

แสดงความรู้สึกของตนเองของผู้หญิงคนหนึ่งในเว็บไซต์ ซึ่งไม่บ่อยครั้งนักที่ผู้หญิงจะมาแสดงออกถึงความรู้สึก หรือขอคำปรึกษาเรื่องเพศในพื้นที่สาธารณะดังต่อไปนี้

“มีsex กับแฟนมาเกือบปี ไม่เคยเสร็จเลยกลุ่มใจมาก
คะแฟนเค้ามองว่าทำไมเราถึงเป็นแบบนี้เป็นคนไม่ปกติ เค้า
บอกว่าทำให้เค้ารู้สึกไม่มีความสามารถกลุ่มใจมากคะ คงต้อง
มีอะไรผิดปกติแน่เลย ขอคำปรึกษาหน่อย”³

อย่างไรก็ตามผู้หญิงจำนวนไม่น้อยก็มีชุดวิธีคิด มีชุดความเชื่อในเรื่องความเท่าเทียมทางเพศว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศใด ย่อมมีสิทธิที่จะเข้าถึงความสุขทางเพศได้เท่าๆ กัน ผู้หญิงกลุ่มนี้เชื่อว่าเรื่อง “การเสร็จ” เป็นเรื่องของสิทธิความชอบธรรมที่ควรอยู่เหนือปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมซึ่งเต็มไปด้วยอคติทางเพศ มุมมองความคิดเช่นนี้เองได้เปิดพื้นที่ให้ผู้หญิงได้เรียนรู้และทำความเข้าใจในเรื่องเพศของตนเองมากขึ้นกว่าในอดีตที่ถูกสังคมปิดกั้นมาตลอด ด้วยการปลุกฝังค่านิยมเรื่องความเป็นกุลสตรี และการรักษานวลสงวนตัว

สำหรับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เรื่องการถึงจุดสุดยอดหรือการมีความสุขทางเพศมิได้อิงอยู่กับฐานคิดทางสรีระเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับมุมมองทางสังคมวัฒนธรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศด้วย ดังนั้นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวนไม่น้อยจึงมักสะท้อนว่า การเสร็จของตนไม่ได้ขึ้นอยู่กับการหลั่งน้ำอสุจิในบริบทชายรักชาย แต่ตนเองก็รู้สึกได้ถึง “การเสร็จ” จากการได้เห็น รับรู้ หรือกระทำให้คู่ของตน “เสร็จ” ด้วย ก่อนที่ตนเองจะช่วยตัวเองให้ “เสร็จ” ในทางกายภาพภายหลัง

³ เว็บไซต์ <<http://www.pooyingnaka.com/webboard/show.php?Category=sex&No=6830>>

กระบวนการประกอบสร้างการเสร็จที่แตกต่าง

ในขณะที่วาทกรรมทางการแพทย์ได้สร้างชุดความรู้ ความจริง ความเชื่อ เรื่อง “การเสร็จ” ว่าเป็นภาวะปกติทางเพศอย่างหนึ่ง ซึ่งในเวลาเดียวกันก็ ทำให้การไปไม่ถึง “การเสร็จ” หรือ การ “ไม่เสร็จ” กลายเป็นความผิดปกติ ความบกพร่อง เป็นอาการเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ (โดยเฉพาะสำหรับผู้ชาย) ด้วย เนื่องจากในทางการแพทย์อธิบายว่าธรรมชาติของผู้ชายจะต้องมีสมรรถภาพในเรื่องเพศเป็นฝ่ายรุก มีความสามารถในการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ หากอวัยวะเพศของผู้ชายไม่แข็งตัว ไม่สามารถสอดใส่ได้ หรือไม่สามารถที่จะหลั่งน้ำอสุจิได้ (แม้กระทั่งการหลั่งอสุจิเร็วเกินไป) ก็ถือว่าเป็นโรคด้อยสมรรถภาพทางเพศ ในขณะที่ผู้หญิงการไม่ถึงจุดสุดยอดกลับกลายเป็นเรื่องปกติ เพราะผู้หญิงจะต้องไม่แสดงออกในเรื่องเพศ หรือต้องไม่เป็นฝ่ายรุกเร้าทางเพศก่อนฝ่ายชาย

ชุดความคิดเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงภาพตัวแทนทางเพศของชายและหญิง ซึ่งแฝงไปด้วยอคติทางเพศ ซึ่งเป็นที่มาของมาตรฐานชั้นในในเรื่องเพศระหว่างผู้ชาย ผู้หญิง และเพศที่หลากหลาย กล่าวคือ คนส่วนใหญ่ยังคงยึดติดอยู่กับมายาคติของการมีเพศสัมพันธ์ว่า ต้อง “เสร็จ” ต้อง “ถึง” ทั้งที่ในความเป็นจริงการบรรลุถึงจุดสุดยอดขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ทั้งในมิติของเพศภาวะ (ที่ผู้ชาย ผู้หญิง ชายรักชาย หญิงรักหญิง สาวประเภทสอง ทุกคนต่างมีกระบวนการและการเสร็จที่แตกต่าง หลากหลายรูปแบบ) มิติของอายุที่สังคมมักมองว่าวัยทองหรือวัยชราเป็นวัยที่มีปัญหาการเสร็จ ขณะเดียวกันก็มองว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาในเรื่องเพศเพราะเป็นวัยที่กำลังค้นหาตัวตนหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และมักขาดข้อมูลที่รอบด้านในเรื่องเพศอีกมาก รวมถึงมิติด้านภาวะอารมณ์ จิตใจ เช่น ภาวะเครียด การไม่มีอารมณ์ ไม่มีความปรารถนา หรือความต้องการ นอกจากนี้ยังมีมิติเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างคู่ที่ผู้หญิงหรือผู้ถูกกระทำมักไม่สามารถแสดงออกถึงความต้องการ หรือไม่ต้องการในการเสร็จของตนได้ และที่สำคัญก็คือ มิติของเพศวิถีที่แตกต่าง หลากหลาย ลื่นไหลของปัจเจก เช่น การเสร็จผ่านการกระทำของคู่ ของวัตถุ

การเงินธนาคาร ความเจ็บปวด ความยาวนาน ความถี่ หรือความถี่หรือความถี่หรือความถี่
เป็นต้น

อย่างไรก็ตามในยุคโลกาภิวัตน์ และเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรีในปัจจุบันพบว่าการสร้าง หรือประดิษฐ์อุปกรณ์ เครื่องช่วย อาหาร ยา รวมทั้งวิธีการต่างๆ ที่ช่วยให้กลุ่มคนที่ยังไม่สามารถ “เสร็จ” นั้น ได้เข้าถึงการเสร็จมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีเหล่านี้เชื่อว่า จะเข้ามาเติมเต็ม หรือช่วยเหลือให้คนหลายๆ คนสามารถเสร็จได้ หรือมีความสุขได้เสมอไป เพราะเทคโนโลยีเหล่านี้ก็ยังคงถูกคิดแบบจารีตในเรื่องเพศมาตัดสิน และให้คุณค่าในเชิงลบว่าเป็นคนที่พึ่งพาสิ่งเหล่านี้ เป็นคนที่หมกมุ่นในเรื่องเพศ หรือติดเช็กส์ ในขณะที่เดียวกันในคู่ความสัมพันธ์มีหลายๆ คนที่ต้องเสแสร้งแกล้งถึงเพื่อรักษาความสัมพันธ์ไว้ ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นผู้หญิง หรือผู้ที่สวมบทบาทความเป็นหญิง “เสร็จ” จึงเป็นรูปธรรมอีกประการหนึ่งของการสะท้อนความเชื่อที่เกี่ยวข้องไปถึงมิติของสุขภาวะทางเพศที่คนอีกหลายกลุ่มยังเข้าไม่ถึง โดยเฉพาะกลุ่มผู้หญิงในสังคมไทย

เสร็จ...นัยต่อสุขภาวะทางเพศ

การเสร็จหรือการถึงจุดสุดยอดทางเพศในปัจจุบันนี้ได้รับความสนใจมากขึ้น เนื่องจากมุมมองในเรื่องของเพศสัมพันธ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยปัจจุบันเพศสัมพันธ์ไม่ได้เป็นไปเพื่อการสืบพันธุ์เท่านั้น แต่ยังมีคามหมายในแง่ของการเติมเต็มมิติของความสุขทางเพศและสะท้อนถึงความเท่าเทียมกันในมิติสิทธิทางเพศที่มนุษย์ทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดยปราศจากปัจจัยหรืออุปสรรคใดๆ มาขวางกั้นด้วย

อย่างไรก็ตามหากคำว่าเสร็จถูกให้ความหมายผ่านชุดประสบการณ์ที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของแต่ละคน และตามค่านิยมในแต่ละสังคมวัฒนธรรมแล้ว การไม่เสร็จหรือการไม่ถึงจุดสุดยอดตามแบบฉบับของความรู้ทางการแพทย์อาจมิใช่ความผิดปกติ หรือโรคก็อาจเป็นไปได้ ดังนั้นคนที่ทำงานด้านสุขภาวะทางเพศจึงควรให้ความตระหนัก และละเอียดอ่อนต่อ

กระบวนการที่จะได้มาซึ่งการเสร็จ หรือการถึงจุดสุดยอดนั้นมากกว่า โดยใส่ใจต่อมิติเรื่องของความปลอดภัย และความยินยอมพร้อมใจในการมีเพศสัมพันธ์ เพราะคงจะลืมเสียไม่ได้ว่า การเสร็จหรือการถึงจุดสุดยอดทางเพศนั้นต้องตั้งอยู่บนฐานคติของการเติมเต็มมิติของความสุขทางเพศ และความเท่าเทียมทางเพศด้วย

ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสังคมไทยเปิดกว้าง หรือให้ความสำคัญกับเรื่องเพศของผู้ชายมากกว่าของผู้หญิงก็คือ การที่ระบบบริการด้านสาธารณสุขของรัฐได้เปิดให้บริการคลินิกสุขภาพสำหรับผู้ชาย แต่กลับไม่มีคลินิกสุขภาพผู้หญิง หรือมีบริการด้านสุขภาพทางเพศสำหรับเพศหญิง นอกจากคลินิกอนามัยเจริญพันธุ์ หรือสูตินารีเวช ซึ่งตัวอย่างนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องสุขภาพของเพศชาย (โดยเฉพาะการเข้าถึงความสุขทางเพศของผู้ชาย) มากกว่าของผู้หญิง และผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ และเพศวิถีแบบอื่นๆ สำหรับผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะหรือเพศวิถีที่หลากหลายนั้น พบว่ามีการเปิดคลินิกให้บริการสำหรับชายรักชายด้วยเช่นกัน แต่กลับไม่มีคลินิกหญิงรักหญิง หรือกลุ่มอื่นๆ โดยคลินิกชายรักชายก็ดำรงอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันและรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ หากยังขาดซึ่งมิติของสุขภาพที่รอบด้านอันได้แก่ สุขภาพทางเพศ อีกทั้งบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยเองก็ยังมีได้เข้าใจ และยอมรับการดำรงอยู่ของคลินิกชายรักชายดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้เข้าไปใช้บริการในคลินิกดังกล่าว ถูกประทับตราในทันทีว่าเป็นผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยง หรือมีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม นอกจากนั้นในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเองนั้นยังคงพบว่า การบริการยังแฝงไปด้วยอคติทางเพศ เช่น มองว่ากลุ่มชายรักชายเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ ทั้งๆ ที่ในความจริงแล้วไม่ว่าเพศวิถีแบบใดก็สามารถเป็นกลุ่มเสี่ยงได้ หากมีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมที่นำไปสู่ความเสี่ยงดังกล่าว

การ “เสร็จ” เป็นตัวอย่างหนึ่งของการเปิดมุมมองเรื่องเพศวิถีให้กว้างขึ้นกว่าการยึดติดในกรอบเรื่องเพศวิถีกระแสหลัก ซึ่งให้คุณค่าแต่กับการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายภายใต้การแต่งงานโดยมีเป้าหมายเพื่อ

การสืบพันธุ์เท่านั้น หากคนในสังคมสามารถก้าวข้ามกรอบความคิดความเชื่อ
ในเรื่องเพศนี้ได้ ก็จะเป็นประตูไปสู่การจัดระบบบริการด้านสุขภาวะทางเพศ
เพื่อตอบสนองได้ตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้คนที่มีความหลากหลาย และมี
รูปแบบเพศวิถีที่หลากหลายได้อย่างแท้จริง

สวิงกิ้ง

รณภูมิ สามัคคีคารมย์

สวิงกิ้ง...วัฒนธรรมทางเพศจากเทศสู่ไทย?

“สวิงกิ้ง” เป็นคำทับศัพท์ในภาษาอังกฤษ *Swinging* แปลว่า (1) ทันทสมัย (2) มีชีวิตชีวา ร่าเริง และ (3) ชอบเปลี่ยนคู่นอน (คำแสดง) เปลี่ยนคู่นอนบ่อย¹ มีรากศัพท์มาจากคำว่า “สวิง” (Swing) หมายถึงกิริยาที่วัตถุเคลื่อนไหวแบบแกว่งไปมา เมื่อถูกนำมาใช้อธิบายพฤติกรรม หรือวัฒนธรรมทางเพศ “สวิงกิ้ง” หมายถึง **พฤติกรรมของการมีเพศสัมพันธ์แบบแลกเปลี่ยนคู่นอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาความสุขทางเพศรส การไม่มีความสัมพันธ์ผูกพันในระยะยาวและไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องของการความรัก** กลุ่มคนที่มีรสนิยมและรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์แบบสวิงกิ้งจะเรียกตนเองว่า “**สวิงเกอร์**” (Swinger) หากมีเพศสัมพันธ์เป็นคู่ๆ ในห้องเดียวกันจะเรียกว่า “**ซอฟท์ สวิงเกอร์**” (Soft swinger) หากมีเพศสัมพันธ์ร่วมกันทั้งหมด หรือมีเพศสัมพันธ์แบบหมู่หรือเป็นหนึ่งในรูปแบบที่เรียกว่า “**เซ็กส์หมู่**” หรือมีกิจกรรมทางเพศมากกว่าสองคนขึ้นไปนั้นจะเรียกว่า “**ฮาร์ด สวิงเกอร์**” (Hard swinger)

การมีเพศสัมพันธ์แบบสวิงกิ้ง สันนิษฐานว่าเกิดจากการที่คู่สามีภรรยาไม่พอใจในสัมพันธภาพที่เริ่มจืดจางๆ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันมายาวนาน อาจไม่ใช่เรื่องของการหมดรัก แต่เป็นความเบื่อหน่าย ทำให้ต้องการหาสิ่งมาเติมเต็ม ให้ชีวิตคู่มีสีสันและเพิ่มรสชาติแปลกใหม่แม้เป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ ก็ตาม นำมาสู่การรวมตัวของกลุ่มคนที่มีความต้องการเหมือนกันสำหรับเหตุผลในการเปลี่ยนคู่นอนมีตั้งแต่ ความพยายามเพิ่มความสุขในเรื่องเพศรส การป้องกันปัญหาการมีสัมพันธ์ซ้อนของคู่สามีภรรยา หรือแม้กระทั่ง

¹ ความหมายจาก เว็บไซต์ <<http://dict.truehits.net/?search=swinging>>

การพยายามสร้างเสรีภาพ และความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศระหว่างหญิงและชาย ต่อมาเมื่อเพศสัมพันธ์แบบสวิงกิ้งเป็นที่รู้จักมากขึ้น ความต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จึงขยายไปสู่กลุ่มที่กว้างขึ้นไปอีก เช่น กลุ่มรักเพศเดียวกัน คนโสด คู่รักและหนุ่มสาววัยทำงานที่ยังไม่ได้แต่งงาน²

อย่างไรก็ตามในเพศวิถีแบบสวิงกิ้งนั้น ฝ่ายผู้หญิงหรือภรรยา มักจะไร้อำนาจต่อรองในการมีเพศสัมพันธ์แบบสลับคู่ ดังจะเห็นได้จากการใช้คำว่า “ค้าเมีย” ในหนังสือ “เกมส์แลกคู่”³ ที่ได้เล่าถึงแนวคิดของการเกิดขึ้นของเพศวิถีแบบสวิงกิ้งเอาไว้ดังนี้ เรื่องที่นำมาเล่าเป็นตัวอย่างคือ เรื่องของผู้หญิงชนชั้นกลางคนหนึ่งซึ่งเรียนจบมหาวิทยาลัย มีงานทำ และแต่งงานแล้ว ได้ไปเที่ยวทะเลกับสามี โดยมีเพื่อนที่เป็นคู่สามีภรรยาอีกคู่หนึ่งไปด้วย ภายหลังเกิดการมีเพศสัมพันธ์แบบสลับคู่กัน (ผู้เล่าเข้าใจว่าเกิดจากการตกลงกันของสามีของทั้งคู่) หลังจากนั้นเมื่อมีครั้งแรกก็มีครั้งต่อมา และมีการไปสลับคู่กับสามีภรรยาผู้อื่น ด้วยการปฏิบัติอย่างเดียวกัน

“เมื่อเป็นที่เข้าใจกันเช่นนี้ ต่อมาเราก็ปฏิบัติกันเป็นประจำ ต่อมาไม่ช้า เราได้พบสามีภรรยาอีกสองคู่ที่กระทำแบบเดียวกันกับเรา ในการปฏิบัติอย่างนี้เรากวดขันในเรื่องการคุมกำเนิดอย่างเคร่งครัด เพราะไม่ต้องการให้เกิดปัญหาเรื่องใครเป็นพ่อของเด็ก ในไม่ช้าข่าวการแลกผัวแลกเมียก็ลือกระฉ่อนไปตามสังคมชั้นสูงอย่างกว้างขวาง หนูทราบว่ามีเมียที่ปฏิบัติแบบนี้มีอยู่ 4 กลุ่มคือ กลุ่มดาราละคร หรือภาพยนตร์, กลุ่มนักการพนัน, กลุ่มนักทัศนอาจร และกลุ่มพ่อค้า หนูไม่เข้าใจเลยว่าทำไมตัวเองจึงทนปฏิบัติกิจกรรมแบบสัตว์เดรัจฉานอยู่ได้ บางครั้งก็ให้รู้สึกชิงชังขยะแขยงตัวเอง แต่บางครั้ง

² ข้อมูลจากเว็บไซต์ <<http://th.kapook.com>>

³ แพทย์สันโดษ. *เกมส์แลกคู่*. กรุงเทพฯ: อนงศศิลป์การพิมพ์, 2525.

ก็รู้สึกว่ามันทำให้เกิดความตื่นเต้นคืออยู่ ทั้งที่ต้องเกิดความอดสู บัดสีใจตามมา"⁴

ซึ่งในกรณีนี้หมอบผู้เขียนได้แสดงทัศนคติว่า

“พฤติกรรมอันน่าเศร้านี้เป็นตัวอย่างของความต้องการ เสรีทางเซ็กส์ ซึ่งกำลังทำท่าจะถูกลามในสังคมบางแห่งของ ไทย แม้จะยังไม่อื้อฉาวจนตกเป็นอาหารของหนังสือพิมพ์ก็ตาม ข้าพเจ้าเชื่อว่าลัทธินี้ก็แพร่มาจากสังคมลามกของพวกฝรั่ง ตะวันตกนั่นเอง เพราะในช่วงต้นศตวรรษที่ยี่สิบหลังสงครามโลก ครั้งที่หนึ่ง ความต้องการทางเพศซึ่งถูกเก็บกดมาตั้งแต่สมัย คิวินวิคตอเรียของอังกฤษ และพระเจ้าไกเซอร์ของเยอรมัน ได้ระเบิดออกมาเป็นความต้องการทางเพศอย่างเสรี ซึ่ง วิทยาการฝรั่งเรียกว่า การปฏิวัติทางเพศ”⁵

ในบริบทสังคมไทยคงต้องยอมรับว่า “สวิงกิ้ง” ไม่ใช่คำเรียกรูปแบบ ของรสนิยม หรือพฤติกรรมทางเพศใหม่ที่เพิ่งรู้จักและปฏิบัติกัน เพราะใน สังคมไทยคำว่า “สวิงกิ้ง” ได้รับการกล่าวถึงมานานกว่าสิบปีแล้ว จากกลุ่ม คนชั้นกลางที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและมีการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่ม นักเรียนที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศ และรับเอาวัฒนธรรมทางเพศลักษณะนี้ มาเผยแพร่ในกลุ่มเฉพาะ จำกัดวงอยู่ในกลุ่มผู้มีฐานะ จนต่อมาขยายสู่คน วัยทำงานที่เป็นไฮโดแต่ต้องการมีประสบการณ์ รวมทั้งกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น กลุ่มชายรักชายด้วย

ในขณะที่คนทั่วไปในสังคมซึ่งมีแนวคิดเพศวิถีแบบกระแสหลัก อาจจะยังไม่คุ้นเคยกับคำนี้สักเท่าไรนัก トラบกระทั่งสื่อมวลชนหลายแขนง นำเสนอข่าวเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางเพศในรูปแบบนี้บ่อยครั้งขึ้น อาทิเช่น

⁴ แพทย์สันโดษ, อ้างแล้ว.

⁵ แพทย์สันโดษ, อ้างแล้ว.

มีข่าวคำว่า “สวิงกิ้ง” เป็นคำที่ติด 1 ใน 10 อันดับคำยอดฮิตที่มีการสืบค้นมากที่สุดทางอินเทอร์เน็ต หรือในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีผู้ปกครองของเด็กสาวคนหนึ่งได้แจ้งความว่าบุตรสาวของตนหายตัวไป และในเวลาต่อมากลับมีภาพของบุตรสาวตนปรากฏบนวีซีดี ขณะแสดงการมีเพศสัมพันธ์แบบสวิงกิ้งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้สังคมไทยเริ่มมีการใช้คำภาษาไทยแทนคำว่า “สวิงกิ้ง” ในการสื่อสารกับกลุ่มคนทั่วไป อาทิเช่น คำว่า “**การแลกคู่**” “**การแลกเปลี่ยนคู่นอน**” “**การสลับคู่นอน**” หรือบางกลุ่มเรียกว่า “**เช็ทส์เอื้ออาหาร**” เพื่อเปรียบเปรยถึงความเอื้อเพื่อ แบ่งปันความสุขในเรื่องเพศแก่กันและกัน แม้กระนั้นก็ตามวัฒนธรรมทางเพศลักษณะนี้ก็ยังเป็นที่รู้จัก และเข้าใจในกลุ่มชนชั้นกลางและในบริบทเมืองเท่านั้น

สวิงกิ้ง: เพศวิถีที่แฝงเร้นด้วยมายาคติ

จากตัวเลขของการสำรวจของสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า วัยรุ่นไทยมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเร็วขึ้นกว่าสมัยก่อนคืออยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13–15 ปี นอกจากนี้การมีเพศสัมพันธ์แบบ “สวิงกิ้ง” ยังเป็นที่นิยมของกลุ่มวัยรุ่นบางส่วนในสังคมกรุงเทพฯ ด้วย และเริ่มมีการเลียนแบบ หรือเป็นกระแสแฟชั่นภายในวัฒนธรรมย่อยที่กำลังขยายไปสู่กลุ่มวัยรุ่นในจังหวัดใหญ่ๆ แทบทุกภูมิภาคในประเทศ โดยเกิดจากประสบการณ์ที่ได้พบเห็นการกระทำของคนรอบข้าง และการได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อที่หาได้ง่าย เช่น ภาพข่าวทางโทรทัศน์ วีซีดี หรือการเข้าไปค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ในความเป็นจริงแล้ว ทัศนคติทางเพศแบบ “สวิงกิ้ง” มีรูปแบบหรือลักษณะที่ดำรงอยู่จริงในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแทรกซึมในเพศวิถีของสังคมไทย มากกว่าที่จะเป็นแฟชั่นที่ฉาบฉวยไปตามกาลเวลา หรือกระแสสังคมอย่างที่เข้าใจและรับรู้กันมา จากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตพบว่า มีการจัดตั้งชมรม กลุ่มก้อน หรือชุมชนของคนที่นิยมมีเพศสัมพันธ์แบบสวิงกิ้งจำนวนมาก อาทิ **กลุ่มไทย**

สวิกเกอร์คลับ (Thai Swingers Club) ซึ่งมีสมาชิกกว่า 2,800 คน และเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล หรือการจัดกิจกรรมทางเพศแบบสวิกิ้งให้กับเหล่าสมาชิก ซึ่งมีฐานคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์แบบสวิกิ้งเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ไม่ผิดกฎหมาย

หรือจากรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2549⁶ ที่ระบุว่าเว็บไซต์ชวอน “สวิกิ้ง” มาเกือบ 10 ปีแล้ว โดยเว็บไซต์แห่งนี้เปิดเป็นสื่อกลางของกลุ่มนิยม “**เช็กส์หนุ่ม**” ในรูปแบบของเว็บบอร์ดให้คู่รักและผู้สนใจเข้ามาตั้งกระทู้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือนำคู่ของตัวเองมาร่วมเช็กส์หนุ่มกันอย่างเปิดเผย ซึ่งในเว็บยังมีการโพสต์รูปภาพเช็กส์หนุ่ม รูปภาพของตัวเองและคู่รัก รวมทั้งโซเชียลมีเดียของตัวเองด้วย สำหรับเว็บไซต์ดังกล่าวมีผู้ใช้ชื่อว่า Admin เป็นเจ้าของเว็บบอร์ด ซึ่งเว็บบอร์ดนี้ยังเปิดรับสมาชิกปาร์ตี้สวิกิ้งด้วย โดยมีข้อความรายละเอียดการสมัครดังนี้

“สมัครสวิกิ้งค่าใช้จ่าย 5,000 บาทตลอดชีพ และงานจัดทุกๆ 2 วันศุกร์ ถึงเที่ยงวันอาทิตย์ งานจัดที่โรงแรมสามดาว”

เจ้าของเว็บบอร์ดผู้ซึ่งอ้างด้วยว่ามีสมาชิกทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย โดยลูกค้าที่สมัครสมาชิกแล้วเข้าไปดูรูปสมาชิกคนอื่น ๆ ได้พร้อมเบอร์โทรศัพท์ และสามารถติดต่อจนครบได้ ทั้งนี้ เจ้าของเว็บบอร์ดเปิดเผยว่า ตนได้เปิดเว็บไซต์สวิกิ้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ตอนนี้มีสมาชิกหญิงและชายอย่างละครึ่งทั่วประเทศรวมเกือบ 4,000 กว่าคน อัตราการสมัครสมาชิก 1 คน 5,000 บาท แต่ถ้ามาเป็นคู่ 7,500 บาท โดยโอนเงินผ่านระบบบัญชีธนาคาร ซึ่งการสมัครจะเป็นระบบอัตโนมัติ เมื่อเป็นสมาชิกแล้วจะมีรหัสส่วนตัว 4 หลักเพื่อใช้เข้าเว็บไซต์และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทุกวันศุกร์จะมีปาร์ตี้สวิกิ้งโดยจะเปิดให้ลงทะเบียนก่อนซึ่งสมาชิกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

⁶ อ้างถึงหนังสือพิมพ์ *คม ชัด ลึก*, 22 ส.ค. 2549.

“ปาร์ตี้ครั้งที่ผ่านมาก็มีคนมากันเยอะ ช่วงนี้ส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติ ภายในงานก็จะมีอาหาร มีการเล่นเกม ปิดตา จับไม้สั้นไม้ยาว แล้วก็ร่วมสวิงกิ้งกันได้เลยแล้วแต่ความสมัครใจซึ่งทุกคนที่มาล้วนแต่เต็มใจอยู่แล้ว”⁷

หรืออย่างเช่นการโฆษณาในเว็บไซต์เพื่อแสวงหากลุ่มคนที่มีรสนิยมหรือมีวัฒนธรรมทางเพศแบบสวิงกิ้งมาเป็นสมาชิกในชมรม หรือมาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่มีเพศวิถีดังกล่าว ดังเช่น

“เรามีชมรมสวิงกิ้ง มีสมาชิกแบบคู่ หญิงเดี่ยว แล้วก็ชายเดี่ยว เราจะสวิงกันเฉพาะสมาชิกเท่านั้น ท่านใดสนใจเข้าชมรม เคยมีประสบการณ์แล้ว หรือสนใจอยากลอง กรุณาบอกรายละเอียดส่วนตัวของท่านว่าเป็นคู่ หรือเดี่ยว อายุ ส่วนสูง/ น้ำหนัก รูปถ่าย ส่งมาสมัครทางอีเมลล์ ยินดีต้อนรับสมาชิกใหม่ครับ ชื่อ/นามแฝง.....E-Mail/Tel.....
หมายเหตุ: ข้อมูลของ E-Mail/Tel.No จะเปิดเผยเฉพาะผู้ที่ เป็นสมาชิกและได้ Log In แล้วเท่านั้น”⁸

อย่างไรก็ตามด้วยชุดความคิดความเชื่อแบบจารีตในเรื่องเพศของสังคมไทยที่พยายามปิดกั้น และสร้างความถูกผิด หรือความชอบธรรมให้กับเพศวิถีในบางรูปแบบ แต่ก็ได้ให้ความสำคัญกับมิติของสุขภาวะทางเพศ และสิทธิทางเพศของคนในสังคม ทำให้เพศวิถีแบบ “สวิงกิ้ง” ถูกสังคมอธิบายและเปรียบเทียบความหมายอย่างเหมาะสมว่า เป็นเสมือนการขบถต่อวัฒนธรรมทางเพศแบบไทย หรือแบบกระแสหลักอย่างรุนแรง เป็นรูปแบบของการมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดปกติ หรือเป็นรสนิยมที่กำลังคุกคามต่อจารีตและ

⁷ ข้อมูลจากเว็บไซต์ <<http://highlight.kapook.com/view/14720>>

⁸ ข้อมูลจากเว็บไซต์ <<http://www.swingstory.com>>

ชนบความเชื่อของไทยแต่เดิมที่เชื่อว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องส่วนตัว ต้องปกปิด มิดชิด และควรเป็นไปในระบอบการมีผิวเดียวมีเดียว และอุดมการณ์การรักษานวลสงวนตัว (ของผู้หญิงไทย)

นักวิชาการที่มักได้รับเชิญให้ออกมาพูดถึงปัญหาสังคมอย่าง รศ.สุพัตรา สุภาพ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมของวัยรุ่นในเรื่องนี้ว่า อาจมีสาเหตุมาจากความเหงาและความว้าเหว่ เพราะขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัว เมื่อบ้านไม่สามารถสร้างความรักและความสุขได้ วัยรุ่นจึงพยายามดิ้นรนไขว่คว้า และแสวงหาสิ่งที่ตนคิดว่าเป็นความรัก ความสุขจากสังคมภายนอก การคบเพื่อนที่มีวัยและความรู้สึกนึกคิดใกล้เคียงกัน หรือแม้กระทั่งการพยายามออกจากกรอบที่พ่อแม่ผู้ปกครองวางไว้ โดยมองว่าถ้าได้ทำจะยิ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิดเป็นของตนเอง ทำให้เกิดความกล้าที่จะลองผิดลองถูก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเสพติด หรือการมีเพศสัมพันธ์แบบฉาบฉวย และสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาจากพฤติกรรมเสี่ยงของการมีเพศสัมพันธ์ก็คองหนีไม่พ้นเรื่องการติดโรค เช่น โรคเอดส์ ภาวะตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ทัศนคติที่เปลี่ยนไปกับคุณค่าของพรหมจรรย์ที่ลดน้อยลง จนอาจถึงขั้นทำลายความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ให้รักษานวลสงวนตัว จนหมดก็ได้

อย่างไรก็ดีหากถามผู้ที่คลุกคลีอยู่ในวงการสวิงกิงอย่าง “*อาร์กิงฟู*” หรือ นายชูชาติ ธนมงคชัย คอลัมนิสต์ชื่อดังแห่งหนังสือแนวสยิว “*ไทยเพลย์บอย*” ก็อาจจะได้เห็นมุมมองในอีกด้านหนึ่งซึ่งต่างออกไป โดยหนังสือพิมพ์ได้สรุปคำให้สัมภาษณ์ของ “*อาร์กิงฟู*” ไว้ว่า

“เรื่องการหาคู่สวิงกิงนั้น ตนบริการเฉพาะลูกค้าที่อยาก จะเปลี่ยนคู่นอนเท่านั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีปัญหาทาง เพศกับคู่นอน จึงต้องมาพึ่งบริการจากตนเพื่อให้หาคู่นอน ที่มี ปัญหาแบบเดียวกันมาให้รู้จัก ตนจึงเป็นตัวกลางประสานให้ มาพบกัน ที่ผ่านมาได้เป็นสื่อกลางมาหลายสิบคู่แล้ว และ ถูกค้าส่วนหนึ่งเป็นคนในแวดวงไฮโซที่สังคมรู้จักกันดี หลังจากดูประวัติหรือความต้องการของสมาชิกแต่ละคู่แล้ว จะ

ทำการจัดหาคู่ที่เหมาะสมมาจับคู่ให้แล้วนัดมาพบกัน โดยตนจะเป็นคนบอกรหัสลับในการติดต่อให้ จากนั้นจะให้ไปตกลงกันเอง ถ้าสนใจก็มีการสับเปลี่ยนคู่กัน แต่ถ้านัดเจอกันแล้วไม่ถูกใจก็ไม่ได้มีการบังคับ และบางคู่มิอะไรกันแล้วเกิดติดใจไปนัดเจอกันเอง โดยที่ไม่มีตนเป็นสื่อกลาง เป็นเรื่องที่เกิดจากความเต็มใจของทั้งสองฝ่าย และสังคมไทยต้องเข้าใจด้วยว่าวัฒนธรรมสวิงกิ้งได้รับอิทธิพลมาจากเมืองนอก ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง เพราะมีสื่อต่างๆ มากมายที่เผยแพร่เรื่องเหล่านี้ออกมา ส่วนคู่สามีภรรยาที่มีพฤติกรรมทางเพศโดยการสวิงกิ้ง หรือแลกเปลี่ยนนอน เขาเรียกว่า “โรคบกพร่องทางการครองคู่ต่อการร่วมเพศ”

ดังนั้นจุดประสงค์ของการแลกเปลี่ยนนอนส่วนใหญ่ เกิดจากความต้องการที่จะรักษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเอาไว้ เพื่อไม่ให้เกิดความแตกแยก แต่คู่ที่มาใช้บริการจะต้องใจถึงจริงๆ เชื่อว่ายังมีอีกหลายคู่ที่ไม่เปิดเผยว่าตัวเองกำลังมีปัญหา และอยากใช้บริการแบบนี้

“ผมมั่นใจว่า ความต้องการแบบนี้มีเยอะ เพราะก่อนที่ผมจะโดนจับ แต่ละวันผมได้รับจดหมายในลักษณะนี้เป็นกระสอบบางคนเป็นคนดังมากพูดไปใครๆ ก็รู้จัก”⁹

เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่า การอธิบายหรือการใช้ชีวิตร่วมกับวัฒนธรรมทางเพศอีกรูปแบบหนึ่งคือ การสวิงกิ้งนั้นควรเป็นเช่นไร ควรให้ความสำคัญตระหนัก และคำนึงถึงมิติของสุขภาวะทางเพศ นอกจากนั้นการดำรงอยู่ของรูปแบบการสวิงกิ้งควรตระหนักถึงความปลอดภัย การยินยอมพร้อมใจ และสิทธิทางเพศของคนในสังคมที่ควรได้รับ และจะต้องไม่กระทบ หรือละเมิด

⁹ วิริยา สติกรกุล. “หลายรังสวิงกิ้ง-สลับคู่! จับ “กั้งฟู” ไทยเพลย์บอย” ใน *คมชัดลึก* ไม่ปรากฏวันตีพิมพ์ และปีที่พิมพ์ <<http://www.komchadluek.net/column/scoop/2004/11/05.php>>

สิทธิของผู้อื่น มากกว่าการนำเอาชุดความคิดความเชื่อแบบจารีตที่เข้มงวด มาตัดสิน และกีดกันให้เป็นไปในรูปแบบของอาชญากรรม หรือความผิดปกติ

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในрсนิยมทางเพศแบบสวิงกิ้ง

จากร่องรอยของคำที่หยิบยืมมาจากภาษาอื่น จากการใช้ภาพของสวิงกิ้ง ในหนังสือ หรือในภาพยนตร์ เช่น ในภาพยนตร์ไทยเรื่อง “*ผู้หญิงห้าบาท*” ได้สะท้อนภาพของพฤติกรรมทางเพศแบบ “สวิงกิ้ง” ว่าเป็นวัฒนธรรมทางเพศ ของชนชั้นกลางในสังคม กล่าวคือ คนที่มีฐานะดี คนสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการ กระทำที่สะท้อนถึงความเชื่อ และอุดมการณ์ของกลุ่มคนที่มองว่า พฤติกรรม และรูปแบบของเพศสัมพันธ์นั้นเป็นเรื่องของรสนิยม เป็นความหลากหลาย ของความปรารถนา ความหฤหรรษ์ทางเพศ และยังยืนยันถึงความสำคัญ ของความหฤหรรษ์ทางเพศว่าเป็นสิ่งที่บุคคลสามารถสร้างขึ้นมาได้ และ มีความเป็นอัตวิสัย ความสัมพันธ์ทางเพศนั้นจึงมิได้มีขึ้นเพื่อการสืบพันธุ์ หรือ คู่ความสัมพันธ์นั้นมิได้เกิดขึ้นระหว่างบริบทของคู่รัก หรือคู่สมรสเท่านั้น อีกทั้งคู่เพศสัมพันธ์อาจมีมากกว่าหนึ่งคนในการประกอบกิจกรรมทางเพศ ในแต่ละครั้งก็ได้

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ชายมักเป็นฝ่ายชักชวนให้คู่ของตนไป สวิงกิ้ง โดยที่ผู้ชายเหล่านี้ไม่ได้มีความรู้สึกต่อคู่ของตนเปลี่ยนแปลงไปในด้านลบ แต่อย่างไรใด ตรงกันข้ามบางคนบอกว่า กลับทำให้ความสัมพันธ์ทางเพศดีขึ้น เพราะได้มีการเปลี่ยนรสนชาติ ได้รับความสนุกตื่นเต้น หรือบางคนที่มีปัญหาใน เรื่องของเพศสัมพันธ์อยากใหภรรยามีความสุขทางเพศ จึงต้องหาทางออกด้วยการให้ภรรยามีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น หรือบางคนมีความสุขทางเพศจากการ เห็นคู่ของตนมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น¹⁰

¹⁰ เว็บไซต์ <<http://www.thaimental.com/modules.php?name=news&file=article&sid=281>>

ขณะที่ผู้หญิงนั้นมีความรู้สึกต่อสวิงกิ้งที่หลากหลาย หลายคนเต็มใจ แต่ส่วนใหญ่แล้วเมื่อแรกถูกชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นมักรู้สึกกระอักกระอ่วนใจ หรืออยู่ในภาวะจำยอม หลายคนยังมีความรู้สึกเช่นเดิม แต่มีอีกหลายๆ คน ที่เริ่มชอบและติดใจ

“เรื่องใจแตกนี้แล้วแต่คนค่ะ เคยอยากลองเลยให้แฟน พาลอง ตอนแรกก็หาเป็นคู่ หลังๆ อยากลองแบบรุ่ม เลยหา ชายเดี่ยวสองสามคนมารุ่ม อย่างมันส์เลย แต่ก็ยังรักแฟน เหมือนเดิมไม่เคยเปลี่ยน”¹¹

ข้อเท็จจริงข้างต้นนี้ย่อมแสดงถึงอีกมิติหนึ่งของอำนาจระหว่างกลุ่มที่สวิงกิ้งด้วยกันเองว่า อาจดำเนินไปบนบริบทของการมีอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง ซึ่งผู้ชายมักเป็นฝ่ายที่มีอำนาจมากกว่าผู้หญิงในการเสนอ หรือแสวงหาการสวิงกิ้ง กล่าวคือโดยทั่วไปผู้ชายมักเป็นฝ่ายริเริ่ม ออกปากขอให้ไป “สวิงกิ้ง” ผู้หญิงบางคนที่ไม่ชอบในช่วงแรก แล้วอาจเปลี่ยนไปชอบใจในตอนหลัง ซึ่งหากไม่มีสถานะหรืออำนาจของความสัมพันธ์ระหว่างคู่ที่เหนือกว่า ก็ยากที่จะเป็นผู้ริเริ่ม หรือออกปาก เพราะหากออกปากหรือริเริ่มจริงๆ แล้ว ผู้ที่เป็นฝ่ายริเริ่มก็มักจะถูกตำหนิ หวาดระแวง จากคู่ของตน

ดังนั้นแม้การสวิงกิ้งจะเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของความสุขทางเพศที่ออกนอกกรอบของสังคมกระแสหลัก ก็ยังคงแสดงให้เห็นถึงรูปธรรมของการกดขี่ทางเพศที่มีการส่งทอดกันเป็นชั้นๆ และยืนยันถึงความเป็นเจ้าของประเวณีของผู้ชายได้ด้วยเช่นกัน

¹¹ หญิง.โพสต์ความเห็นเมื่อ 7 สิงหาคม 2550 <<http://board.narak.com/topic.php?No=148396>>

สวิงกิ้ง: รูปแบบพฤติกรรมทางเพศที่มีคุณภาพต่อสุขภาวะทางเพศ

สวิงกิ้ง หรือที่บางกลุ่มเรียกกันว่า “เช็กส์เอื้ออาทร” นั้น หากอธิบายผ่านฐานคติในเรื่องเพศแบบศีลธรรมจรรยาที่มีเรื่องผิดและถูก หรือเรื่องเพศเพื่อการสืบพันธุ์เป็นหลัก หรือยึดติดกับพฤติกรรมทางเพศแบบผัวเดียวเมียเดียว และอุดมการณ์การรักษาพรหมจรรย์ หรือรักษานวลสงวนตัวแล้ว มิติของสิทธิที่เท่าเทียมกันทางเพศ และสุขภาวะทางเพศในแง่ของความปรารถนา ความหยุดหย่อน และความสุขทางเพศก็คงจะถูกลดทอนอย่างเห็นได้ชัด

อย่างไรก็ตามหากรูปแบบพฤติกรรมทางเพศแบบสวิงกิ้งนั้น มีการตระหนัก และดำเนินไปบนบริบทของการมีเพศสัมพันธ์แบบปลอดภัยแล้ว กล่าวคือ มีการป้องกันโดยการใช้ถุงยางอนามัย เป็นเพศสัมพันธ์ที่เกิดจากความต้องการ การยินยอมพร้อมใจของทุกๆ ฝ่าย การสวิงกิ้งก็ย่อมเป็นรูปแบบพฤติกรรมทางเพศที่สามารถตอบสนองสุขภาวะทางเพศ และสิทธิทางเพศที่เท่าเทียมกันได้เช่นเดียวกัน ดังเช่นการอธิบายข้างต้นที่พบว่าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายส่วนหนึ่งของการสวิงกิ้งคือ การพยายามเพิ่มความสุขในเรื่องเพศรส การป้องกันปัญหาการมีสัมพันธ์ซ้อนของคู่สามีภรรยา หรือแม้กระทั่งการพยายามสร้างเสรีภาพ และความเท่าเทียมกันเรื่องเพศระหว่างหญิงและชาย

ด้วยเหตุนี้ในฐานะของผู้ทำงานด้านสุขภาวะทางเพศ หรือผู้ให้บริการในระบบบริการสุขภาพ จึงควรที่จะหันมาให้ความสำคัญ และละเอียดอ่อนต่อเพศวิถีที่แตกต่างหลากหลาย และมองรูปแบบพฤติกรรมทางเพศแบบ “สวิงกิ้ง” เหล่านั้นจากมุมมองที่ว่า “สวิงกิ้ง” เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย หากมีการป้องกัน หรือดำเนินไปด้วยความต้องการ ความยินยอมพร้อมใจ หรือมีความพยายามในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง มากกว่าการตั้งคำถาม ซึ่งมีคำตอบที่แน่นอนรองรับอยู่แล้วว่า เป็นพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เป็นวัฒนธรรมทางเพศที่ผิดหลักการของ

วัฒนธรรมไทยและศีลธรรมอันดีงาม เพราะหากผู้ให้บริการด้านสุขภาพยังคงมีมุมมองที่เต็มไปด้วยมายาคติแล้ว ในชีวิตจริงอาจไม่มีสวิงกิ้งที่ปลอดภัย หรือสวิงกิ้งที่ปลอดภัยก็คงจะมีแต่สวิงกิ้งในจินตนาการของผู้คนที่คิดฝันเอาเองเท่านั้น¹²

¹² นพ. พันธุ์ศักดิ์ ศุภระฤกษ์, “ศุกร์กับเซ็กส์: สวิงกิ้งคืออะไร?” หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับประจำวันที่ 1 เมษายน 2548.

ส่วนที่ 4

เพศวิถี

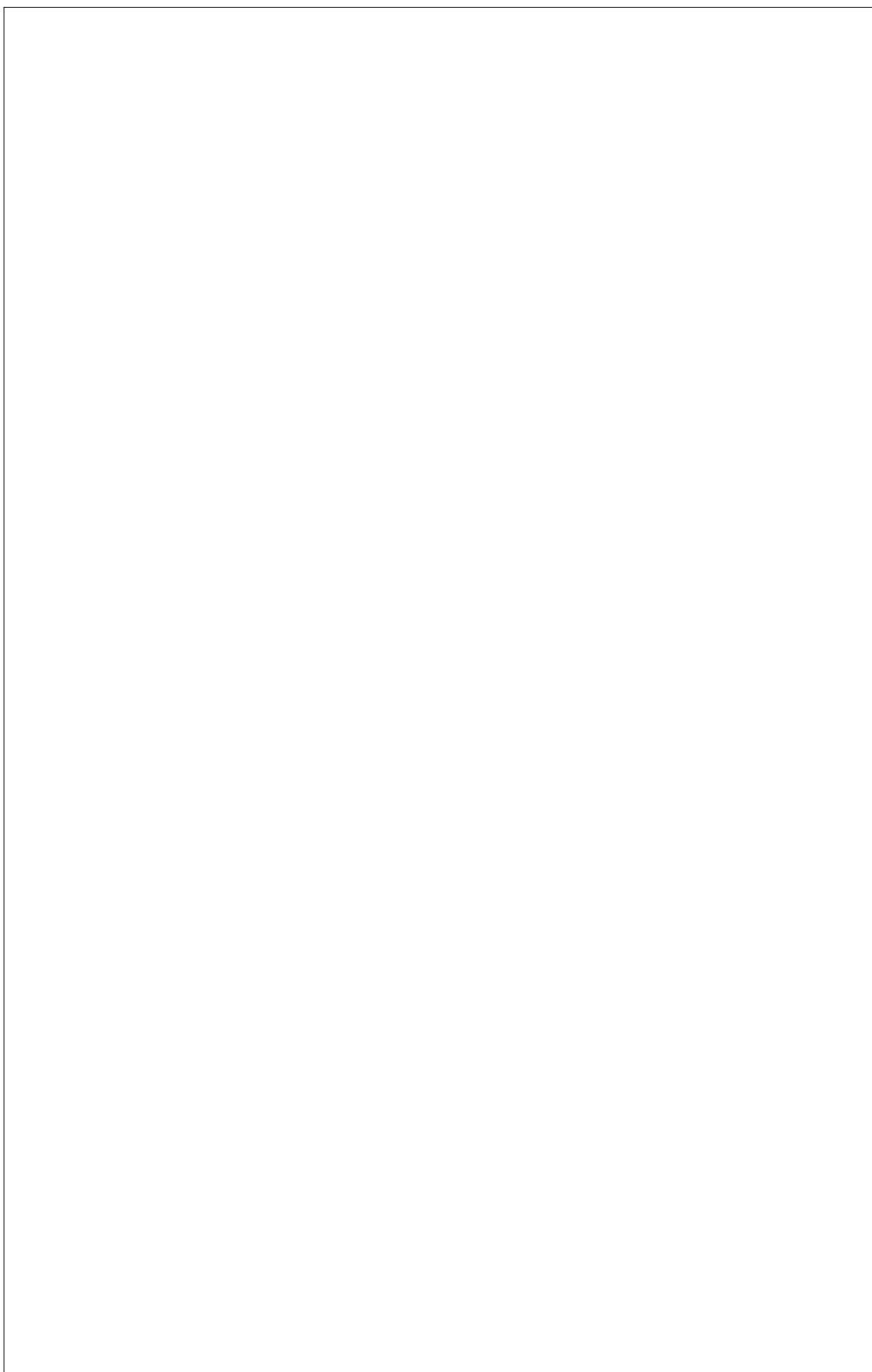
กะเทย

หญิงรักหญิง

ชายรักชาย

ก๊าก โป๊ หื่น

เรื่องเพศ โสเภณี

กะเทย

สุไล_ws ชลวไล

ตัวตนทางเพศที่มีมาตั้งแต่ในประวัติศาสตร์

ในบรรดาคำในภาษาไทยที่อธิบายถึงตัวตนทางเพศซึ่งไม่ใช่ผู้ชาย และ/หรือผู้หญิง คำๆ เดียวที่สังคมไทยรู้จักคุ้นเคยมานาน และยังคงใช้มาจนถึงทุกวันนี้ก็คือ คำว่า “กะเทย”

กะเทย เป็นคำศัพท์เก่าแก่ ไม่ปรากฏที่มาชัดเจนว่าเป็นคำยืมจากภาษาเขมร หรือเป็นคำไทยแต่เดิม แต่ที่แน่ๆ คือ เป็นคำซึ่งใช้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 โดยในประมวลกฎหมายตราสามดวง (พ.ศ. 2347) ได้กล่าวถึงกะเทย ในฐานะของคนจำพวกหนึ่ง ในจำนวนบุคคล 30 จำพวกซึ่งมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะนำมาเป็นพยาน เนื่องจากเชื่อว่าคนเป็นกะเทยนั้นคือคนที่เคยทำผิดฐาน “ล่วงประเวณีภริยาผู้อื่น” เมื่อชาติก่อน จึงต้องชดใช้กรรมด้วยการเกิดเป็นสัตว์ที่ถูกต้อง 500 ชาติ เป็นหญิง 500 ชาติ และเป็นกะเทย 500 ชาติ¹

นอกจากนี้คำว่ากะเทย ยังปรากฏอยู่ในหนังสือ “ศัพท์จะนะพะสาไท” (ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2397) โดยผู้เขียนคือบาทหลวงปาเลอกัวส์ได้แปลคำว่ากะเทย (ที่ในเวลานั้นเขียนเป็น “กเทย”) เทียบเคียงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Hermaphrodite หรือ บุคคลที่มีอวัยวะเพศทั้งหญิงและชายอยู่ในร่างกายเดียวกันขณะที่ “พจนานุกรมภาษาสยาม” (Dictionary of the Siamese Language) ของ Rev. J. Caswell ที่จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2398 ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่สยามทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับอังกฤษ ได้ให้คำจำกัดความ “กะเทย” ไว้ว่า “กะเทยนั้นคือบุคคลที่มีประเทษที่สืบเปนหญิงก็ใช่ เปนชายก็ใช้นั้น เรียก

¹ เทอดศักดิ์ วัฒนวิภา. “จาก “กะเทย” ถึง “เกย์” ประวัติศาสตร์ชายรักร่วมเพศใน สังคมไทย.” วารสาร อักษรศาสตร์ฉบับ ความรัก ความรู้ ผู้หญิง ผู้ชาย. ปีที่ 32, ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2546).

ว่าคนกะเทย” ส่วนใน *“อักขรามาธิธานศรึบท์”* ของหมอบรัดเลย์ซึ่งพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2416 อธิบายถึงคำว่ากะเทยไว้ว่า **“คนไม่เป็นเกษชาย, ไม่เป็นเกษหญิง, มีแต่ทางปัสสาวะ”** คำว่ากะเทยในความหมายทำนองเดียวกันนี้ไม่ได้มีอยู่แต่ในภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังพบในภาษาไทยอะหม และภาษาเขมรอีกด้วย โดยอะหมเรียกว่า **“เทย”** และเขมร มีคำว่า **“เซทีย”** (อ่านว่ากะเตย)³

จากประวัติความเป็นมาของคำ สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยรู้จักคำว่า “กะเทย” มาช้านานแล้ว โดยมองเห็น “กะเทย” ในฐานะของบุคคลที่มีอวัยวะเพศที่แตกต่างออกไปจากชายและหญิง หรือบุคคลที่มีอวัยวะเพศไม่สมบูรณ์ (หรือที่เรียกว่า *Hermaphrodite* ในภาษาอังกฤษ) ซึ่งต่อมาวิชาการทางการแพทย์และจิตวิทยาได้นำเอาคำว่า “กะเทยแท้” มาใช้ในการนิยามความหมายของบุคคลที่มีความแตกต่างทางด้านร่างกายเช่นนี้

จากการพูดคุยกับผู้สูงอายุที่อยู่ในวัยเลย 60 ปีขึ้นไปจำนวน 10 คน เกี่ยวกับคำเรียกบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ และเพศวิถีแตกต่างจากผู้หญิงและผู้ชาย⁴ พบว่าผู้สูงอายุทั้งหญิงและชายทุกคนรู้จักคำว่า “กะเทย” ในความหมายของ **“ผู้ชายที่อยากเป็นผู้หญิง”** ขณะเดียวกันผู้สูงอายุที่เป็นผู้หญิงบางคน ยังได้พูดถึงกะเทยในความหมายของ **“ผู้หญิงที่อยากเป็นผู้ชาย”** ด้วย และมี 2 คนที่พูดถึงกะเทยในแง่ของการเป็น **“บุคคลที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง”** อยู่ในร่างกาย

“สมัยก่อนกะเทยนี้คือเขาจะมีเพศทั้งชายหญิงอยู่ในตัวของเขาครบนะ แต่สมัยนี้มันไม่อย่างนั้น ผู้หญิงอยากเป็นผู้ชาย ผู้ชายอยากเป็นผู้หญิง ไม่รู้จะเรียกอย่างไร จะว่ากะเทยก็ไม่เชิง เพราะถ้าเป็นกะเทย ต้องมีทั้งสองถึงจะถูก ต้อง ป้าเคยเห็น เคยรู้จักด้วย ตอนที่อยู่ที่นครปฐม คนที่เป็น

² เรื่องเดียวกัน.

³ เรื่องเดียวกัน อ้างถึงในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับปี พ.ศ. 2493.

⁴ ข้อมูลจากบันทึกการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุซึ่งมาร่วมชมการแสดงทางวัฒนธรรมที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ประกอบด้วยผู้หญิงจำนวน 5 คน (อายุระหว่าง 63–81 ปี) และผู้ชายจำนวน 5 คน (อายุระหว่าง 69–74 ปี) สัมภาษณ์โดยสุไลพร ชลวิไล ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน–3 ธันวาคม พ.ศ. 2543.

นั่นเป็นเพื่อนเกลอกัน เป็นลูกของลุง ที่แรกเราก็ไม่รู้ว่าเป็น
เป็นอย่างไร แต่สมัยก่อนอายุ 14-15 อยู่บ้านนอก เล่นน้ำ
แก้ผ้าหมด ก็เห็นกัน ทุกวันนี้เขาเสียไปแล้ว”

แม่ค้าเร่ขายผัก อายุ 67 ปี

ชาวธนบุรี ไม่ได้สมรส ไม่ได้เรียนหนังสือ

ปัจจุบัน ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2542 ยังคงระบุถึง
ถึงความหมายของคำว่า “กะเทย” ว่าหมายถึง **“คนที่มีอวัยวะเพศทั้งชาย
และหญิง”** อยู่ และในขณะเดียวกันก็ยังมีคำหมายถึง **“คนที่มีจิตใจและ
กิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน”** และ **“ผลไม้ที่มีเมล็ดลิบ”** ด้วย⁵ ซึ่ง
โดยทั่วไปแล้วเมื่อพูดถึงกะเทยคนส่วนใหญ่ก็นึกถึงแต่กะเทยในความหมายที่สอง
มากกว่าในความหมายแรก คือ **“ผู้ที่เกิดมามีสรีระเป็นชาย แต่แสดงรูปลักษณ์
ออกปฏิกิริยา และตัวตนทางเพศตรงข้ามกับเพศของตนเอง”**

ก่อนหน้าที่กะเทยจะถูกรับรู้ในความหมายอย่างที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้
(หรือก่อนหน้าที่สังคมไทยจะรู้จักคำว่า “เกย์” หรือ “ทอม”) ย้อนกลับไปเมื่อราว
40-50 ปีก่อน คำว่ากะเทยเป็นคำเพียงคำเดียวที่ใช้ในความหมายที่ครอบคลุม
**ทั้งบุคคลที่มีอวัยวะเพศทั้งชายและหญิง หรือ บุคคลที่มีอวัยวะเพศไม่
ชัดเจน (Hermaphrodite), บุคคลที่มีอวัยวะเพศเป็นอย่างหนึ่งแต่มี
พฤติกรรมแสดงออกตรงข้ามกับเพศของตนเอง (Transgender),
บุคคลที่มีรสนิยมชอบแต่งกายด้วยเสื้อผ้าของเพศตรงข้าม (Transvestite
หรือ Crossdresser) และบุคคลที่ไม่ได้แสดงออกเป็นเพศตรงข้ามแต่มี
รสนิยมรักใคร่ในเพศเดียวกัน (Homosexual)** ด้วยเหตุนี้จึงไม่ใช่เรื่องแปลก
ที่บ่อยครั้ง หลายคนจะสับสน และแยกแยะความเป็น “เกย์” กับความเป็น
“กะเทย” ไม่ออก เพราะในมุมมองและระบบวิธีคิดเรื่องเพศภาวะและเพศวิถี
แบบไทยแต่เดิมมา มีเพียงคำว่า “กะเทย” เพียงคำเดียวเท่านั้นที่ถูกนำมาใช้ใน
การอธิบายตัวตนทางเพศของคน ไม่ว่าจะเป็นตัวตนทางเพศภาวะ (การแสดง

⁵ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 . กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
2546. หน้า 93.

บุคลิก อากัปกริยาท่าทาง การแสดงออกเป็นชาย เป็นหญิง หรือไม่เป็นชายไม่
เป็นหญิง) หรือตัวตนทางเพศวิถี (การมีความรัก มีรสนิยมทางเพศ มีความ
ปรารถนาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน หรือกับเพศตรงข้าม)

นอกจากนี้การใช้คำว่า “เกย์” กับ “กะเทย” ในความหมายที่ทับซ้อนกัน
ในสมัยก่อน ยังอาจแสดงถึงการแบ่งแยกชนชั้นภายในกลุ่มชายที่รักเพศเดียวกัน
ด้วย เนื่องจากคำว่า “เกย์” เป็นคำใหม่ และเป็นคำที่ทับศัพท์มาจากคำใน
ภาษาอังกฤษ หมายถึง “ผู้ชายที่มีรสนิยมรักใคร่ในเพศเดียวกัน แต่ไม่ได้มี
ความปรารถนาที่จะแสดงออก หรือมีจิตใจเป็นผู้หญิง” ทำให้ความเป็นเกย์
ถูกมองว่าเป็นเรื่องของ การรับเอาค่านิยมและวัฒนธรรมทางเพศแบบตะวันตก
เข้ามาในสังคมไทย และเป็นค่านิยมของคนในชนชั้นที่ได้รับการศึกษาจาก
ตะวันตก หรือคนที่สัมผัสคลุกคลีอยู่กับชาวตะวันตกเท่านั้น ขณะที่ “กะเทย”
เป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไปในทุกชนชั้น

หลังปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา สังคมไทยได้รู้จักกับคำภาษาอังกฤษ ที่
สะท้อนให้เห็นถึงรสนิยม และตัวตนทางเพศวิถีของบุคคลรักเพศเดียวกันมาก
ขึ้น โดยเฉพาะคำว่า “เกย์” และคำว่า “ทอม”⁶ ทำให้คำทั้งสองคำนี้ได้เข้ามา
แทนที่คำว่า “กะเทย” ในกรณีที่ใช้เรียกผู้ชาย และผู้หญิงรักเพศเดียวกันมากขึ้น
เมื่อมารวมเข้ากับการที่สื่อมวลชนไทยพากันนำเสนอเรื่องราวของผู้ชายที่เป็น
กะเทยทั้งในแง่บวกและแง่ลบ การปรากฏตัวของ “กะเทย” ในพื้นที่สาธารณะ
ภาพลักษณ์ของความเป็นกะเทยที่ถูกนำเสนอเชื่อมโยงกับความเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในงานบางสาขาอาชีพ เช่น อาชีพนักแสดงคาบาเรตโชว์ อาชีพเกี่ยวกับความสวย
ความงาม นักร้องนักแสดง รวมไปถึงการเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิของบุคคล
รักเพศเดียวกัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่บุคคลซึ่งเป็น “กะเทย” เองได้ออกมา

⁶ คำว่า “เกย์” ถูกนำมาใช้เป็นคำทับศัพท์ “Gay” ในภาษาอังกฤษ และถูกนำมาใช้ในความหมาย
เดียวกันกับที่ใช้ในสังคมตะวันตก หมายถึงผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศชอบเพศเดียวกัน ในขณะที่คำว่า
“ทอม” ก็เป็นคำที่ยืมมาจากคำว่า “Tomboy” ในภาษาอังกฤษ แต่ใช้ในความหมายที่ต่างกันไป
อย่างสิ้นเชิง โดยในภาษาอังกฤษคำว่า Tomboy หมายถึง เด็กผู้หญิงที่มีลักษณะท่าทางซนๆ คล้ายกับ
เด็กผู้ชาย ในขณะที่คำว่า “ทอม” ในภาษาไทย หมายถึง ผู้หญิงรักเพศเดียวกันที่แต่งตัวเป็นผู้ชาย
หรือแสดงกิริยาท่าทางแบบผู้ชาย และมีความปรารถนาทางเพศกับผู้หญิงด้วยกันที่มีความเป็น
ผู้หญิงมากกว่า.

บอกเล่าเรื่องราวของตนเองในสังคมมากขึ้น ทำให้คำว่า “กะเทย” จากเดิมที่ถูกใช้ในหลายความหมาย กลายมาเป็นคำที่คนส่วนใหญ่ใช้เรียกเฉพาะผู้ชายที่มีจิตใจ การแสดงออก และมีความปรารถนาที่อยากจะเป็นผู้หญิงเท่านั้น

อย่างไรก็ตามไม่ว่าคำว่า “กะเทย” คำนี้จะถูกนำมาใช้เรียกบุคคลที่มีตัวตนทางเพศ มีอวัยวะเพศ หรือมีพฤติกรรมทางเพศแบบใดก็ตาม หากสำหรับบุคคลที่ถูกเรียกว่า “กะเทย” แล้ว คำๆ นี้เป็นคำที่มีนัยในเชิงดูถูกเหยียดหยาม หรือเป็นคำล้อเลียน ทำให้ผู้ถูกเรียกได้รับความอับอาย หรือกลายเป็นตัวตลกในสายตาของบุคคลที่พบเห็น ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากอิทธิพลขององค์ความรู้ทางด้านการแพทย์ จิตวิทยา สื่อมวลชน กฎหมาย รวมไปถึงความคิดความเชื่อทางวัฒนธรรมประเพณี และศาสนาที่มองเห็น และยอมรับเรื่องเพศอยู่แต่เฉพาะในกรอบความสัมพันธ์ระหว่างชายกับหญิง ภายใต้อุดมการณ์ความรักความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว

ทุกวันนี้การที่สังคมมองเห็นแต่ภาพลักษณ์ของกะเทย หรือสาวประเภทสอง ในมิติของความเป็นผู้หญิงที่สวยกว่า หรือมีจิตกริยาเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ที่มีเพศสภาพเป็นผู้หญิง จนมองไม่เห็นว่าเป็นกลุ่มกะเทยเองก็มีกะเทยที่มีตัวตนทางเพศ และมีบุคลิกภาพที่หลากหลาย ไม่ต่างจากผู้ชายผู้หญิง หรือการที่สื่อมวลชนสายบันเทิง หยิบเอาความเป็นกะเทยมาเป็นจุดขายด้วยการขยายภาพกะเทยในมุมของการมีจิตจะก้าน วิดว้ายกระตุ้ว ปากจัด เบ็ดเผยในเรื่องเพศ พร้อมจะไล่จับผู้ชายอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการให้นักแสดงชายมาแต่งตัว หรือแสดงท่าทางเป็นกะเทย หรือเป็นผู้หญิง ทั้งหมดนี้ทำให้ภาพของบุคคลที่มีตัวตนทางเพศภาวะ หรือมีวิถีทางเพศที่แตกต่างออกไปยิ่งถูกตอกย้ำอยู่ในกรอบของความเป็นคนวิปริตผิดเพศ หรือเป็นความแปลกประหลาดพิสดารที่ดูน่ารัง หรือดูน่าขัน และในเวลาเดียวกันก็นำมาซึ่งการกีดกัน และเลือกปฏิบัติกับบุคคลกลุ่มนี้อย่างซ้ำแล้วซ้ำเล่า

จาก “กะเทย” ถึง “สาวประเภทสอง”: เมื่อกะเทยนิยาม ความเป็นตัวเอง

ในกระทู้ของเว็บบอร์ดไทยเลดี้บอยส์ดอตเน็ต (www.thailadyboyz.net) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ของกลุ่ม “กะเทย” หรือ “สาวประเภทสอง” เว็บหนึ่ง เคยมีการตั้งกระทู้ถามความคิดเห็นของเพื่อนที่เป็นกะเทยด้วยกันเกี่ยวกับคำเรียกแทนตัวเองที่ชอบให้คนทั่วไปเรียก⁷ ซึ่งก็มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็น 18 คน (รวมเจ้าของกระทู้ด้วย) ในจำนวนนี้มี 10 คนที่แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับคำว่ากะเทย โดย 7 คนบอกว่ารับได้กับคำๆ นี้ ขณะที่อีก 3 คนไม่ได้รู้สึกดีเท่าไรนักกับคำๆ นี้

“ขอเป็นคำว่า “สาวประเภทสอง” ดีกว่าฟังดูรื่นหูดี คำว่า “กะเทย” มันก็ยังฟังทะแม่งๆ อยู่นะ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ชื่นชอบกับน้ำเสียงของคนเรียกด้วยล่ะ”

mijiru77 May 13, 2006

จากคำว่า “กะเทย” ที่คน “อื่น” เรียกด้วยความคุ้นเคยโดยไม่ตระหนักถึงความหมายที่แฝงไปด้วยอคติทางเพศ (เทียบได้กับคำเก่าแก่ในภาษาเหนืออย่างคำว่า **ปู้เมีย**⁸ ซึ่งยังคงเป็นคำที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในชนบท) จนมาถึงการเรียกตัวเองของกะเทยด้วยคำเดียวกันนี้ ยังมีคำเกิดใหม่อีกหลายคำซึ่งใช้ในความหมายแทนผู้ชายที่แสดงกริยา หรือมีความปรารถนาที่อยากจะเป็นผู้หญิง เช่น คำว่า **ตุ๊ด** **แต้ว** **ประเทือง** **กระเทียม** **น้องเตย** **สาวประเภทสอง** คำเหล่านี้ อาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

⁷ cocokurin “คำที่เห็นคนเรียกพวกเราน้อยๆ” โพสต์เมื่อ 9 พฤษภาคม 2549 <<http://www.thailadyboyz.net/webboard/viewtopic.php?t=1392&postdays=0&postorder=asc&highlight=%BB%C3%D0%E0%B7%D7%CD%A7&start=15>>

⁸ **ปู้เมีย** เป็นคำในภาษาเหนือ มีนัยเช่นเดียวกับคำว่า “กะเทย” โดยคำว่า “ปู้” หมายถึง “ผู้” หรือ “ตัวผู้”.

1. คำที่ผู้อื่นเรียกกะเทยซึ่งมีนัยในเชิงดูถูก เช่น คำว่า **ตุ๊ด** **แต่่ว** **ประเทือง**
2. คำในกลุ่มที่กะเทยใช้เรียกตนเอง หรือพึงพอใจที่จะให้คนอื่นเรียกตนเองด้วยคำเหล่านี้ เช่น คำว่า **สาวประเภทสอง** **ทีจี** (ย่อมาจาก TG หรือ Transgender) **เลดี้บอย** (*Ladyboy*)
3. คำเรียกในแวดวงกะเทย หรือสาวประเภทสองด้วยกันเอง ซึ่งสะท้อนถึงบทบาท หรือตัวตนทางเพศภาวะ เช่น **หัวโปก** **กะเทยควาย** หรือคำที่สะท้อนถึงบทบาท หรือตัวตนทางเพศวิถี เช่น **สาวเสียบ**

“ตุ๊ด” เป็นตัวอย่างหนึ่งของคำกลุ่มที่กะเทยส่วนใหญ่ไม่ชอบ (หรืออาจถึงขั้นที่เรียกกันว่าเกลียดก็ว่าได้) เนื่องจากคำๆ นี้ โดยมากจะเป็นคำที่ผู้อื่นใช้เรียกกะเทยในเชิงดูถูก หรือล้อเลียนให้เป็นที่สนุกสนานในสายตาของผู้เรียก ที่มาของคำๆ นี้สันนิษฐานว่าเป็นคำที่ย่อมาจากคำว่า **“ทู้ทซี่”** หรือ **Tootsie** ซึ่งเป็นชื่อของภาพยนตร์ฮอลลีวูดเรื่องหนึ่ง (ปี พ.ศ. 2525) เนื้อเรื่องพูดถึงนักแสดงชายคนหนึ่งซึ่งตกอับ จนกลับมาประสบความสำเร็จอีกครั้งเมื่อปลอมตัวมาอยู่ในคราบของนักแสดงหญิง บางทีเขาก็บอกว่าคำว่า **“ตุ๊ด”** นี้มีการใช้มาก่อนหน้าที่จะมีภาพยนตร์เรื่องนี้แล้ว บ้างก็ว่ามาจากคำว่า **Toot** ในภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกเด็กผู้หญิง บ้างก็ว่าเพี้ยนเสียงมาจากคำว่า **“ตุต”** มาเป็น **“ตุ๊ด”** เพื่อจะได้ฟังดูเบาขึ้น⁹

ในปี พ.ศ. 2537 วงซีเปีย วงดนตรีร็อกวงหนึ่ง สร้างชื่อให้กับวงของตนเองด้วยการออกอัลบั้มซึ่งมีเพลงชื่อเดียวกับอัลบั้มเป็นจุดขาย ซึ่งก็ได้รับความนิยมอย่างมากในช่วงเวลานั้น คือ เพลง **“เกลียดตุ๊ด”** ทั้งที่เนื้อหาของเพลงแสดงถึงความเกลียดชังกะเทย และใช้ถ้อยคำที่เต็มไปด้วยความรุนแรงยิ่งตอกย้ำให้สังคมไทยมองภาพกะเทยแต่ในแง่ที่ไม่ดีมากขึ้น พร้อมทั้งเป็นการสร้างความชอบธรรมที่จะกระทำความรุนแรงต่อกะเทยหรือบุคคลรักเพศเดียวกันโดยไม่รู้สึกละอายอีกด้วย

ในการทำงานเดียวกันไม่นานหลังจากนั้นเพลงไทยที่โด่งดังมากที่สุดเพลงหนึ่งของปี พ.ศ. 2541 คือเพลง **“ประเทือง”** ร้องโดยไท ธนาวุฒิ ก็ได้สร้างปรากฏการณ์ตอกย้ำให้กะเทยเป็นตัวตลกของสังคมอีกครั้ง เนื่องจากเนื้อหา

⁹ sickboy_1983, “ทำไมจึงเรียกกะเทยว่าตุ๊ด” โพสต์เมื่อ 15 ก.ค. 2550 <<http://topicstock.pantip.com/library/topicstock/2007/07/K5579218/K5579218.html>>

ของเพลงเป็นการล้อเลียนกะเทยชื่อเดียวกับเพลงให้คนทั่วไปหัวเราะด้วยความขบขัน และเป็นที่มาของการเกิดคำศัพท์คำใหม่อีกคำที่คนภายนอกนำมาใช้เรียกแทน “กะเทย” แต่เป็นคำที่จัดอยู่ในกลุ่มคำเรียกที่กะเทยไม่ชอบ นั่นคือคำว่า **“ประเทือง”**

ส่วนคำในกลุ่มซึ่งฟังดูไม่ได้มีนัยเชิงลบนักสำหรับกะเทย ได้แก่คำว่า **“น้องเตย”** ซึ่งในแวดวงกะเทยเอง หมายถึง คำนามที่ใช้เรียกกะเทยในความหมายที่แฝงความน่าเอ็นดู หรือเป็นสรรพนามที่ใช้เรียกกะเทยแบบน่ารักๆ¹⁰ คำๆ นี้ไม่ปรากฏที่มาชัดเจน แต่สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นอีกคำที่แผลงมาจากคำว่า กะเทย (เช่นเดียวกันคำว่า กระเทียม) เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่มักนิยมพลิกเพลงสร้างคำศัพท์ใหม่ๆ ขึ้นมาใช้แทนคำศัพท์ที่มีความหมายในเชิงไม่ดี หรือเป็นคำหยาบคาย เพื่อให้คำๆ นั้นฟังดูสุภาพขึ้น เหมือนเช่นในกรณีนี้คือ จากคำว่า “กะเทย” ที่มีนัยเชิงลบ ก็แผลงมาเป็นคำที่มีเสียงคล้ายๆ กันว่า “เตย” ส่วนการนำเอาคำว่า “น้อง” มาประกอบ ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่ากำลังพูดถึงผู้ที่อยู่ในวัยเด็ก

สำหรับคำซึ่งกะเทยส่วนใหญ่ชอบให้คนอื่นนิยามตนเองคือคำว่า **“สาวประเภทสอง”** ซึ่งไม่ปรากฏที่มาชัดเจนว่าใช้ครั้งแรกตั้งแต่เมื่อไร หรือใครเป็นผู้ใช้ หากมีการใช้คำที่ใกล้เคียงกับคำๆ นี้ในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยในปี พ.ศ. 2515 ในข่าวประกวดกะเทย พร้อมกับการประกวดนางสาวสยามในงานแสดงสินค้านานาชาติที่สวนลุมพินี โดยมีการใช้คำว่า การแข่งขันชิงตำแหน่ง **“นางสาวสยามประเภทสอง”**¹¹ เหตุผลที่กะเทยหรือสาวประเภทสองส่วนใหญ่ชอบให้ใช้คำๆ นี้ ก็เพราะเป็นคำที่ฟังดูสุภาพ ไม่แสดงถึงการเยาะเย้ยถากถางหรือรังเกียจียดฉันท์ และเป็นคำที่ฟังดูให้ความรู้สึกเป็นผู้หญิง สอดคล้องกับความเป็นผู้หญิง และความปรารถนาอยากเป็นผู้หญิงของพวกเขา

¹⁰ ดูเพิ่มใน <http://www.suphawut.com/gvb/gayly/thai_gay_cultures_gay_vocabs2.htm >

¹¹ ในที่สุดงานจัดประกวด “กะเทยสยาม” นี้ ต้องถูกยกเลิกไป เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้ามาแทรกแซงให้ระงับการประกวด และการเดินแฟชั่นของกะเทยด้วย โดยอ้างว่าเป็นการขัดต่อศีลธรรม ข้อมูลจาก เทอดศักดิ์ ริมจำปา. “วาทกรรมเกี่ยวกับ “เกย์” ในสังคมไทย พ.ศ.2508-2542” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545.

“คำว่า “สาวประเภทสอง” คิดว่า เป็นคำที่สุภาพสำหรับพวกเรแล้วนะค่ะ ไม่อยากให้ปฎุชนคนธรรมดาสามัญพวกเพศปกติในสังคม เรียกพวกเราด้วยความคะนองปากว่า “ไอ้/อ๊ี้ตุ๊ด, กะเทย, ประเทือง ฯลฯ” อาจเป็นเพราะด้วยคำที่มันสั้นๆ ห้วนๆ และแทงใจ (ดำ) พวกเราซะเหลือเกิน พวกเราส่วนใหญ่ๆ ในนี้ถึงไม่ชอบใจกันนักเท่าไรค่ะ”

Ivory Dec 20, 2006¹²

แต่ก็ไม่ใช่ว่ากะเทยทุกคนจะชอบคำว่า “สาวประเภทสอง” เสมอไป บางคนตั้งคำถามว่าทำไมจะต้องมีคำเรียกอย่างเฉพาะเจาะจงด้วย โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานในเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่เกี่ยวกับเรื่องเพศจะมองว่า “สาวประเภทสอง” เป็นคำที่ให้ความรู้สึกของความไม่เท่าเทียม เพราะถูกแบ่งเป็น “ประเภทที่ 2” และให้ความสำคัญแต่เฉพาะกับคนที่มองตนเองเป็นผู้หญิง และต้องการจะแปลงเพศเท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงถึงความเป็นกะเทยซึ่งมีความหลากหลาย กะเทยหลายคนไม่ได้ต้องการที่จะแปลงเพศ หรือมองว่าตนเองเป็นผู้หญิง พวกเขาจึงนิยามตนเองด้วยคำว่า “**ทิจิ**” หรือ “**ทรานส์เจนเดอร์**” (ทับศัพท์มาจากคำว่า Transgender ในภาษาอังกฤษ) แทนที่จะนิยามตนเองด้วยคำว่า “สาวประเภทสอง” นอกจากนี้ก็ยังมีคำว่า “**เลดี้บอย**” ที่สาวประเภทสองนิยามตนเอง เมื่อพูดกับชาวต่างชาติ คำๆ นี้สันนิษฐานว่าเริ่มต้นใช้ในแวดวงการแสดงคาบาเรตโชว์ของสาวประเภทสอง ขณะเดียวกันคำว่า “กะเทย” ในภาษาไทยก็ได้ถูกนำไปอ้างถึงในหลายงานวิชาการด้านเพศวิถีของนักวิชาการต่างชาติ ในฐานะคำศัพท์เฉพาะ “**Katoey**” ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ทางเพศภาวะแบบหนึ่งของสังคมไทยด้วย

คำศัพท์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการนิยามความเป็นกะเทยอีกคำหนึ่งคือคำว่า “**ผู้หญิงข้ามเพศ**” โดยเมื่อไม่นานมานี้ในการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อแก้ไข

¹² papillon “หากจะมีการบัญญัติศัพท์เพื่อใช้เรียก transgender อย่างพวกเรา” โพสต์เมื่อ 20 ธันวาคม 2549 <<http://www.thailadyboyz.net/webboard/viewtopic.php?t=4712&highlight=%BB%C3%D0%E0%B7%D7%CD%A7>>

กฎหมายค่านำหน้านามให้กะเทย หรือสาวประเภทสองได้ใช้คำว่านางสาว นำหน้าชื่อ ก็ได้มีกลุ่มที่ใช้คำว่า “**กลุ่มผู้หญิงข้ามเพศ**” หรือ Transgender Women เกิดขึ้นมาอีกกลุ่มหนึ่ง นำโดยอดีตนางงามสาวประเภทสองชื่อดัง ทำให้ประเด็นเรื่องสิทธิของสาวประเภทสองกลายเป็นประเด็นที่ขึ้นมาอยู่ในความสนใจอีกครั้งหนึ่ง และก็ดูเหมือนจะไม่มีใครตั้งคำถามกับคำที่เกิดขึ้นมาใหม่ คำนี้มากเท่าใดนัก เพราะก็เป็นที่เข้าใจกันอย่างชัดเจนโดยปริยายอยู่แล้วว่า หมายถึงกลุ่มของกะเทย หรือสาวประเภทสอง

ในส่วนของคำอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และเป็นที่เข้าใจกันในกลุ่มกะเทย เกย์ หรือชายรักชายทั่วไป รวมทั้งอาจจะแพร่หลายผ่านสื่อต่างๆ อย่างเช่น สื่อภาพยนตร์ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกะเทยด้วยก็คือ กลุ่มคำที่แสดงถึงบทบาท หรืออัตลักษณ์ทางเพศภาวะ และเพศวิถีของกะเทย แต่ละกลุ่มนั้นๆ ได้แก่ คำว่า **หัวโปก** **กะเทยควาย** และ **สาวเสียบ**

หัวโปก หมายถึง กะเทยเด็ก ผมสั้นเกรียน เพราะยังคงอยู่ในวัยเรียนจึงไม่สามารถไว้ผมยาว หรือแต่งตัวเป็นผู้หญิงได้ แต่ก็มีมีการแสดงออกแบบกระตุ้งกระตุ้งให้เห็น

กะเทยควาย หมายถึง กะเทยที่มีรูปร่างใหญ่โต ล่ำสัน บึกบึน

สาวเสียบ เป็นคำที่หมายถึง กะเทยที่มีรูปลักษณ์ภายนอกดูเป็นผู้หญิง แต่ไม่ได้แปลงเพศ และมีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรุก

ในบรรดาคำต่างๆ ที่กล่าวมา คำว่า “**สาวเสียบ**” เป็นคำที่มีความหมายมากเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นหนึ่งในไม่กี่คำที่แสดงให้เห็นว่า อัตลักษณ์ทางเพศภาวะของกะเทย กับอัตลักษณ์ทางเพศวิถีของกะเทยเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกันเสมอไป โดยคนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่า ผู้ที่เป็นกะเทย หรือสาวประเภทสองคือ ผู้ที่เป็นผู้หญิงในร่างผู้ชาย และมีความต้องการปรับเปลี่ยนตนเองให้มีคุณสมบัติของความเป็นผู้หญิงมากที่สุด ไม่ว่าจะเปลี่ยนรูปร่างกาย กิริยาท่าทางการแสดงออก ไปจนกระทั่งถึงบทบาททางเพศในการมี

เพศสัมพันธ์ด้วย โดยตนเองรับบทบาทเป็นฝ่ายรับ ให้ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ทางอวัยวะเพศ (ที่ผ่านการแปลงเพศแล้ว) หรือทางทวารหนัก แต่สำหรับในกรณีของ “สาวเสียบ” แม้ภายนอกพวกเขาจะมีรูปลักษณ์ อากัปกริยาเป็นหญิง ไม่ต่างจากกะเทยทั่วไป แต่พวกเขายังคงมีอวัยวะเพศชายอยู่ และใช้อวัยวะเพศชายในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่ โดยเป็นฝ่ายรุก ซึ่งคู่เพศสัมพันธ์ของพวกเขาในอนาคตจะเป็นผู้ชาย (ที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับ “สาวเสียบ”) หรืออาจจะเป็นเกย์ หรือกะเทยด้วยกันเองก็ได้

ผู้ที่มีบทบาทเป็น “สาวเสียบ” คนหนึ่งเคยให้สัมภาษณ์ไว้ในรายการวิทยุออนไลน์สายสีรุ้ง รายการวิทยุที่พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศว่า เมื่อก่อนเธอเองก็เหมือนกะเทยทั่วไป ที่ไม่เคยคิดว่า จะรุกใครทั้งสิ้น การที่เธอเปลี่ยนมาเป็นฝ่ายรุกครั้งแรกนั้น ก็เพราะต้องการอยากจะทำลายรูปลักษณ์ หรือบทบาทของตนเองดูบ้าง และอีกเหตุผลหนึ่งที่สำคัญก็คือ เธอชอบไปเที่ยวชานาสำหรับเกย์ แต่เนื่องจากสถานที่ในลักษณะนี้จะไม่ยินดีต้อนรับลูกค้ากลุ่มที่เป็นสาวประเภทสอง เธอจึงต้องเก็บอาการ “ออกสาว” ไว้ และแสดงความเป็นชายออกมามากกว่า ภายใต้อาภรณ์ที่เต็มไปด้วยกลิ่นเนื้อผสม ส่วนคนที่เข้ามาหาเธอเพื่อจะมีเพศสัมพันธ์กับเธอจึงมีหลากหลายประเภทแตกต่างกันไป ทุกวันนี้เธอจึงสามารถมีบทบาททางเพศเป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและรับ (หรือที่ในภาษาเกย์ใช้คำว่า “*ไบท์*”) ขณะที่ในเวลาที่ไม่ได้อยู่คนเดียว เธอก็พึงพอใจที่จะแต่งตัวเป็นผู้หญิง ซึ่งการแสดงออกภายนอกของเธอนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปได้เรื่อยๆ ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมในแต่ละช่วงเวลา

“ตอนที่เบ็ญครั้งแรก เอ๊ะ นี่ไม่ใช่อาหารที่ชั้นพึงบริโภคนะ ชั้นไม่ได้เกิดมาเพื่อสิ่งนี้นะ พอครั้งที่ 2 เธอหันหลังมาให้อีกชั้นก็ต่าๆ ไปอย่างนั้นแหละ พอครั้งที่ 3 เออ มันก็ดีเหมือนกันนะ ตอนนี่ก็ มาแบบไหนก็รับได้หมด ช่างมันวะ มีทั้งข้างหน้าข้างหลังก็ใช้ให้เป็นประโยชน์เสีย”

“บางคนนะ อยู่ในชานา คิวก็งั้น โกง แอ็บชายสุดฤทธิ์ พอเข้าห้องกัน หันหลังให้ เราก็ต้องรุกสุดฤทธิ์ บางทีก็หมั่นไส้มัน เหมือนนุกเสร็จแล้ว แต่เมื่อไหร่มันจะกรีดเสร็จซักที เธอจะ

มาแก้ใขชั้นทำไม แหมคิ้วโก่ง อยากจะเป็นผู้ชาย ทำเป็นจะมา
ขอเสียบอีก แต่หันมองคิ้วคูชิ ชั้นเสียบเธอแทนดีกว่านะ”

น้องเสาร์

รายการวิทยุฮอตไลน์สายสี่รัฐ¹³

ในปัจจุบันแม้การใช้คำว่า “กะเทย” จะไม่ได้มีนัยที่แสดงถึงอคติทางเพศมากเท่ากับในสมัยก่อน ส่วนหนึ่งมาจากการที่กะเทยเองก็ได้ยอมรับเอาคำนี้มาใช้ในการแสดงความเป็นตัวตนของตนเองมากขึ้น แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่า จะทำให้คนส่วนใหญ่มีความเข้าใจ หรือสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่าง “เกย์” กับ “กะเทย” ได้มากขึ้น หรือจะทำให้สังคมยอมรับ “กะเทย” มากขึ้น ในฐานะเพศอีกเพศหนึ่งที่มีความเท่าเทียมกับผู้หญิง หรือผู้ชายแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากการที่เกิดกรณีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลที่เป็น “กะเทย” และบุคคลรักเพศเดียวกัน หลายต่อหลายครั้ง ไม่ว่าจะเป็นกรณีสภาสถาบันราชภัฏมิตี ออกกฎไม่ให้บุคคลที่มี “ความเบี่ยงเบนทางเพศ” เข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏ โดยอ้างความไม่เหมาะสมในการไปประกอบวิชาชีพครู (ปี พ.ศ. 2540) กรณีกรมประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือผู้ผลิตรายการโทรทัศน์กั้นกรองการนำเสนอ ภาพของ “เพศที่สาม” ในรายการ (ปี พ.ศ. 2542) กรณีปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เสนอความคิดเห็นว่าไม่ควรรับผู้ที่มีความเบี่ยงเบนทางเพศเข้ารับราชการ (ปี พ.ศ. 2546) หรือกรณีการเคลื่อนไหวของเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ กรณี สด. 43 ที่ขอให้กระทรวงมหาดไทย เปลี่ยนแปลงการใช้คำในเอกสารการเกณฑ์ทหาร ซึ่งผู้ที่เป็นกะเทย หรือสาวประเภทสองเมื่อไปเข้ารับการเกณฑ์ทหาร มักจะถูกระบุไว้ในเอกสารว่าเป็นผู้ที่เป็นโรคจิต (ปี พ.ศ. 2548) และล่าสุดการเคลื่อนไหวในเรื่องการเปลี่ยนแปลงคำนำหน้านามของบุคคลที่เป็นสาวประเภทสอง ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างมากจากการที่รัฐร่างหน้าตาและบุคลิกภาพของตนไม่ตรงกับคำนำหน้านามที่ปรากฏอยู่ในบัตรประชาชน และเอกสารทางราชการต่างๆ เป็นต้น

¹³ วิทยา แสงอรุณ และเพื่อน รายการวิทยุฮอตไลน์สายสี่รัฐ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 <<http://boom3.com/m/3bb1891cdfc7>>

ในอนาคตยังอาจมีการคิดคำใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้สื่อถึงตัวตนทางเพศแบบกะเทยอีกมากมาย เพราะจากตัวอย่างที่เห็นแม้แต่คำว่า “กะเทย” ที่เป็นที่รู้จักและใช้กันมาอย่างยาวนาน ก็ยังเปลี่ยนแปลงความหมายไปตามกาลเวลา และบริบทที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างจากการศึกษาที่มาของคำว่ากะเทย และคำที่เกี่ยวข้องอื่นๆ นี้ไม่เพียงสะท้อนให้เห็นถึงเบื้องหลังระบบความคิดความเชื่อในเรื่องตัวตนทางเพศในสังคมไทยที่รับรู้ในควมมีอยู่ของบุคคลที่มีอัตลักษณ์หรือตัวตนทางเพศที่แตกต่างไปจากชาย และหญิงมาช้านานแล้วเท่านั้น แต่ยังชี้ให้เห็นถึงการต่อสู้ช่วงชิงอำนาจในการนิยามตัวตนทางเพศผ่านทางคำเรียกที่คนแต่ละกลุ่มใช้อีกด้วย

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าคนทั่วไปยังคงมองเห็นกะเทยอย่างผิวเผิน แค่เพียงบุคลิกภาพภายนอก และความปรารถนาที่จะแสดงตัวตนตรงข้ามกับเพศของตนเองเท่านั้น หากไม่ได้มองลึกลงไปถึงความหลากหลายในวิถีชีวิตทางเพศ และตัวตนความเป็นกะเทยในด้านอื่นๆ ด้วย ทำให้คนส่วนใหญ่ไม่สามารถจะแยกแยะความแตกต่างระหว่างกะเทยกับเกย์สาวที่มีลักษณะกระตุงกระตึงออกจากกันได้ ขณะที่กะเทยซึ่งไม่เข้าข่ายความเป็นกะเทยแบบที่สังคมรู้จัก (หรืออยากรู้จัก) เป็นต้นว่า กะเทยที่รูปร่างหน้าตา หรือผิวพรรณไม่ดี กะเทยที่ไม่มีความเป็นผู้หญิงมากๆ หรือกะเทยที่มีวิถีปฏิบัติทางเพศเป็นฝ่ายรุกผู้ชาย ก็จะไม่ได้รับการยอมรับทั้งจากสังคมกะเทยด้วยกัน และจากสังคมภายนอก ซึ่งบางครั้งก็ส่งผลให้คนรักเพศเดียวกันกลุ่มต่างๆ อย่างเกย์และกะเทย เกิดอาการเขม่นกันเองได้ เพราะต่างฝ่ายต่างก็ไม่อยากถูกมองอย่างเหมารวมอย่างเข้าใจผิดๆ ว่าตนเองมีพฤติกรรมการแสดงออก หรือมีวิถีทางเพศเป็นแบบอีกฝ่ายหนึ่ง สิ่งที่สำคัญที่สุดนอกเหนือไปกว่าเรื่องของการทำงานทำความเข้าใจความหมายและที่มาของคำก็คือ การทำความเข้าใจกับสังคม (รวมทั้งกลุ่มของกะเทยหรือสาวประเภทสองเอง) ให้ยอมรับและเคารพในตัวตนทางเพศวิถีที่หลากหลาย และแปรเปลี่ยนไปมาไม่หยุดนิ่งผ่านการใช้คำเหล่านี้ด้วย เนื่องจากความไม่เข้าใจ และอคติที่มีต่อบุคคลซึ่งมีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ และเพศวิถีที่ต่างต่างนั้น ส่งผลอย่างมากต่อการจัดระบบบริการสุขภาพให้กับบุคคลกลุ่มนี้ การที่พวกเขาบางคนต้องการปรับเปลี่ยนร่างกายในทุกส่วน ทำให้ต้องพึ่งพายา ฮอร์โมน หรือเทคโนโลยีทางการแพทย์มากกว่าคนอื่นอีกหลายกลุ่ม

มากมายหลายเท่า ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงทั้งต่อร่างกายและจิตใจของพวกเขาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สังคมจึงควรมีระบบบริการสุขภาพที่ช่วยให้บุคคล กลุ่มนี้ได้มีข้อมูล และระบบบริการที่รองรับในทางปฏิบัติที่รอบด้าน ทั้งในด้านการสนับสนุนให้กำลังใจในการยอมรับความเป็นตัวตนของตนเอง เพื่อลดความเครียดและปัญหาด้านสุขภาพจิต การให้ข้อมูล และการดูแลเรื่องผลข้างเคียงของการใช้ยา หรือฮอร์โมน รวมถึงข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการแปลง หรือไม่แปลงเพศ การให้ข้อมูลและการให้บริการการรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เฉพาะด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและวิถีปฏิบัติทางเพศที่แตกต่างของบุคคลกลุ่มนี้ และทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสังคมได้เรียนรู้ อดอคติ และยอมรับในอัตลักษณ์ทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างของบุคคลกลุ่มต่างๆ ได้อย่างแท้จริงก่อนเท่านั้น

หญิงรักหญิง

สุไลพร ชลวไล

ตัวตนทางเพศที่นิยามโดยผู้หญิง

“หญิงรักหญิง” หรือ “ผู้หญิงที่รักผู้หญิง” เป็นการนำเอาคำในภาษาไทย ซึ่งมีความหมายเป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้วมาเรียงต่อกันให้เกิดเป็นคำใหม่ เพื่อสื่อถึงตัวตนทางเพศวิถีอีกแบบหนึ่งของผู้หญิง คำๆ นี้มีความหมายตรงตัว หมายถึง “**ผู้หญิงที่มีจิตใจรักใคร่ชอบพอกันในผู้หญิงด้วยกัน โดยที่อาจจะไม่มีเพศสัมพันธ์ หรือไม่มีเพศสัมพันธ์กันก็ได้**”

“หญิงรักหญิง” เป็นคำที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเปิดตัวของ “**กลุ่มอัญจารี**” กลุ่มของผู้หญิงรักเพศเดียวกันที่ทำงานรณรงค์ให้สังคมเข้าใจ ยอมรับ และตระหนักถึงการมีตัวตนอยู่ในสังคม และเคารพในสิทธิของผู้หญิงซึ่งเลือกที่จะรักกับผู้หญิง โดยทางกลุ่มได้ใช้คำว่าหญิงรักหญิงเป็นคำหลักในการรณรงค์ในประเด็นเรื่องสิทธิของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันตั้งแต่ยุคเริ่มแรกมาจนกระทั่งถึงทุกวันนี้

กลุ่มอัญจารีก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2529 และได้เปิดตัวกับสาธารณชนอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2536¹ ชื่อของกลุ่ม “อัญจารี” เกิดจากการนำเอา

¹ กลุ่มอัญจารี ก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกโดยการรวมตัวของนักกิจกรรมด้านสิทธิผู้หญิง 4 คน ซึ่งทุกคนต่างก็เป็นผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน และมีมุมมองคล้ายกันในเรื่องสิทธิของผู้หญิงรักผู้หญิง โดยมองว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ยังคงมองกลุ่มผู้หญิงที่ชอบเพศเดียวกันว่าเป็น ความผิดปกติ หรือเบี่ยงเบนทางเพศ แม้แต่กลุ่มที่ทำงานเคลื่อนไหวในประเด็นผู้หญิงเอง ก็ไม่ได้ตระหนักถึงความมีตัวตนของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน หรือตระหนักถึงสิทธิของผู้หญิงในการเลือกที่จะรัก หรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน ในช่วง 4-5 ปีแรกกลุ่มอัญจารีทำงานโดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปที่การรณรงค์สร้างความเข้าใจกับสังคมในเรื่องสิทธิของผู้หญิงรักเพศเดียวกันเป็นหลัก จนกระทั่งถึงในปี พ.ศ. 2543 หลังประสบความสำเร็จในการเคลื่อนไหวคัดค้านการออกกฎหมายไม่-

คำ 2 คำมารวมกัน คือ คำว่า “**อัญญ**” ซึ่งแปลว่าแตกต่าง และคำว่า “**จารี**” ที่แปลงมาจากคำว่า “จารีต” เมื่อมารวมกันเป็นอัญญจารี จึงหมายถึง “**แนวทางการที่แตกต่าง**”

สมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มอัญญจารีคนหนึ่งเล่าถึงความเป็นมาของคำว่า “หญิงรักหญิง” ซึ่งเป็นคำที่กลุ่มอัญญจารีนำมาใช้ในการรณรงค์ว่า เกิดจากความพยายามในการคิดหาคำนิยามความเป็นตนเอง หรือความเป็นผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันที่ฟังดูเป็นกลางๆ ไม่แฝงนัยไปในเชิงที่ก่อให้เกิดอคติทางเพศ และเห็นว่าควรเป็นคำในภาษาไทย เพราะจะได้ไม่รู้สึกว่าการที่ผู้หญิงรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องการเลียนแบบหรือรับเอาคำนิยามความคิดความเชื่อเรื่องเพศมาจากตะวันตก ในช่วงเวลานั้นคำนิยามตัวตนทางเพศแบบผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันเท่าที่มีอยู่ ถ้าไม่ใช่คำซึ่งใช้ทับศัพท์ในภาษาอังกฤษอย่างคำว่า “**เลสเบี้ยน**” (Lesbian) ซึ่งเป็นคำที่มาพร้อมกับชุดการอธิบายความรู้ด้านจิตวิทยาแบบเก่าที่มองว่าเรื่องการรักเพศเดียวกันเป็นความผิดปกติทางจิต หรือเป็นความเบี่ยงเบนทางเพศ หรือไม่ก็ชวนให้คิดถึงภาพในหนังเอ็กซ์ที่แสดงถึงการร่วมเพศระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง ซึ่งทำขึ้นเพื่อตอบสนองจินตนาการทางเพศของผู้ชมที่เป็นผู้ชาย ก็จะเป็นแค่คำเรียกหญิงรักหญิงอย่างเฉพาะเจาะจงเป็นกลุ่มๆ ไป เช่น คำว่า “**ทอม**” และ “**ดี้**” ซึ่งไม่ครอบคลุมไปถึงหญิงรักหญิงทุกกลุ่ม

คำว่า “หญิงรักหญิง” จึงเกิดขึ้นมาภายใต้แนวคิดการนิยามตัวตนด้วยคำภาษาไทยซึ่งมีความหมายตรงไปตรงมา ฟังดูเป็นกลาง ปราศจากอคติทางเพศ ครอบคลุมความเป็นหญิงรักหญิงหลากหลายกลุ่ม และไม่เน้นไปที่พฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว และทางกลุ่มอัญญจารีก็ได้ใช้คำๆ นี้ทั้งในการสื่อสารภายในกลุ่มหญิงรักหญิงเอง และรณรงค์กับสาธารณะมาโดยตลอด ซึ่งก็ดูเหมือนว่าจะได้รับตอบรับเป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง ในแง่ที่สื่อมวลชนได้รับเอาคำๆ นี้ไปใช้กันอย่างแพร่หลาย

ให้นักลที่มีคามเบี่ยงเบนทางเพศเข้าเรียนในสถาบันราชภัฏ กลุ่มอัญญจารีก็ได้ขยายขอบเขตของการทำงาน จากที่เคยเคลื่อนไหวแต่เฉพาะในประเด็นเรื่องสิทธิของหญิงรักหญิง มาเป็นการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของกลุ่มบุคคลที่รักเพศเดียวกันทั้งชายและหญิง กลุ่มอัญญจารีได้เปิดตัวอย่างเป็นทางการครั้งแรกด้วยการเขียนจดหมายแนะนำกลุ่มไปลงในคอลัมน์ของ “โก้ ปากน้ำ” ในนิตยสาร “แปลก” ซึ่งเป็นนิตยสารฉบับแรกๆ ของไทยที่มีคอลัมน์เกี่ยวกับเกย์ ทอม ดี พ.ศ. 2536.

พฤติกรรม การเลียนแบบ หรือตัวตนที่ไม่อาจเปิดเผย

การเกิดขึ้นของคำว่า “หญิงรักหญิง” และ “กลุ่มอัญจารี” อาจดูเหมือนเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของสังคมไทย แต่ที่จริงแล้วเรื่องราวพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงเป็นสิ่งที่มีความยาวนานแล้ว โดยมีหลักฐานปรากฏให้เห็นอยู่มากมายในประวัติศาสตร์ผ่านคำว่า “เล่นเพื่อน” ทั้งในกฎหมายเข็ยบาลสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีบทลงโทษสนมกำนัลที่คบกันฉันชู้สาว ในกลอนเพลงยาวสมัยต้นรัตนโกสินทร์ที่แต่งขึ้นจากรวบรวมความสัมพันธ์ระหว่างหม่อมห้ามสองคนในสมัยรัชกาลที่ 3 และในพระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ 4 ที่ทรงเตือนพระราชธิดาของพระองค์ว่า “อย่าเล่นเพื่อนกับใครเลย มีตัวมีเกิด” คำว่า “เล่นเพื่อน” ในที่นี้เป็นคำกิริยา อธิบายถึงการมีเพศสัมพันธ์ หรือการมีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกัน แต่ไม่ได้หมายถึง บุคลิกภาพ หรือตัวตนทางเพศภาวะ ตัวตนทางเพศวิถีของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันแต่อย่างใด

แต่ถึงแม้ว่าในสมัยก่อนพฤติกรรม “เล่นเพื่อน” จะถือเป็นพฤติกรรมต้องห้ามสำหรับผู้หญิงชนชั้นสูงในราชสำนัก และมีบทลงโทษเฉพาะอยู่ในกฎหมาย แต่ก็ไม่ได้ปรากฏว่ามีนางสนมกำนัลคนใดถูกลงโทษด้วยการมีพฤติกรรมนี้อาจเป็นไปได้ว่าสังคมไทยไม่ได้มองว่าพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกันของผู้หญิงจะเป็นเรื่องร้ายแรงจนถึงกับต้องลงโทษอย่างจริงจัง และถ้าหากจะพูดถึงเรื่องตัวตนทางเพศ ที่ผ่านมาในภาษาไทยก็มีเพียงคำๆ เดียวคือ คำว่า “กะเทย” สำหรับเรียกเหมารวมทั้งตัวตนทางเพศภาวะ และเพศวิถีทุกแบบ ไม่ว่าจะในกรณีของ “ผู้ชายที่ต้องการเป็นผู้หญิง และผู้หญิงที่ต้องการจะเป็นผู้ชาย” “ผู้มีอวัยวะเพศไม่สมบูรณ์” รวมถึง “ผู้หญิงและผู้ชายที่ไม่ได้ต้องการจะเปลี่ยนตนเองเป็นเพศตรงข้ามแต่มีความรักและมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน” ทั้งหมดนี้สะท้อนว่าการมีพฤติกรรมทางเพศระหว่างคนเพศเดียวกันของทั้งผู้หญิงและผู้ชายเป็นสิ่งที่มีความยาวนานแล้วเพียงแต่ไม่ได้รับการตระหนักถึงหรือยอมรับจากสังคมส่วนใหญ่ ยิ่งในกรณีของผู้หญิงยิ่งถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมเล่นๆ ไม่จริงจัง หรือเป็นการทำตามกระแสแฟชั่น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าได้มีความสัมพันธ์กับผู้ชายมากขึ้น

และเมื่อวงการแพทย์และจิตวิทยาได้รับเอาองค์ความรู้ด้านการแพทย์และจิตวิทยาจากตะวันตกเข้ามาในสังคมไทย ตั้งแต่สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ก็ยิ่งส่งผลให้การรักเพศเดียวกันถูกตีตราว่าเป็นความผิดปกติ หรือเป็นความเบี่ยงเบนทางเพศ ทำให้ผู้ที่มีตัวตนทางเพศ หรือมีพฤติกรรมทางเพศ เช่นนี้ ถูกอธิบายและถูกตอกย้ำว่า เป็นบุคคลที่วิปริต ผิดเพศ ซอบใช้ความรุนแรง เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีกับเยาวชน เป็นอันตรายต่อสังคม ทำให้บุคคลที่เป็นหญิงรักหญิงไม่กล้าที่จะเปิดเผย หรือแสดงความเป็นตัวตนที่แท้จริงของตนเอง ทั้งกับครอบครัว และคนรอบข้าง เนื่องจากกลัวว่าตนจะไม่ได้รับการยอมรับ²

ในปัจจุบันแม้ว่าหญิงรักหญิงไทยจะมีโอกาสเปิดเผยตัวตนในหลายพื้นที่มากขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งเป็นผลมาจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการทำงานเคลื่อนไหวในประเด็นสิทธิมนุษยชนของบุคคลรักเพศเดียวกันขององค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ แต่สถานการณ์การยอมรับหญิงรักหญิงในสังคมไทยก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากเท่าไรนัก หลายคนอาจเปิดเผยความเป็นหญิงรักหญิงในชุมชนของหญิงรักหญิง หรือในกลุ่มเพื่อนได้ แต่ก็ยังไม่กล้าที่จะเปิดเผยตนเองกับครอบครัวอยู่ดี

จากเลสเบี้ยน ทอม ดี ถึงหญิงรักหญิง: ตัวตนที่หลากหลาย?

แม้คำว่า “หญิงรักหญิง” จะเป็นที่รับรู้และถูกนำไปใช้ในสื่อมวลชนทั่วไป และในแวดวงคนทำงานในประเด็นเรื่องสิทธิของคนรักเพศเดียวกันมาเป็นเวลากว่า 10 ปีแล้วก็ตาม แต่คำๆ นี้ก็ยังไม่ได้เป็นที่แพร่หลาย และเป็นที่รับรู้ของคน

² สมาคมจิตแพทย์อเมริกันได้ประกาศลบหัวข้อ “การรักเพศเดียวกัน” ออกจากบัญชีจำแนกโรคและอาการผิดปกติทางจิต ในปี พ.ศ. 2516 และอีก 3 ปีต่อมาคือในปี พ.ศ. 2519 สมาคมนักจิตวิทยาอเมริกันก็ได้ออกมาแถลงเช่นเดียวกัน ขณะที่องค์การอนามัยโลกได้ประกาศถอดถอนการรักเพศเดียวกันออกจากบัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2535 ส่วนในประเทศไทย กรมสุขภาพจิตได้ทำหนังสือตอบกลับมายังกลุ่มอัญจารีและเครือข่ายองค์กรที่ทำงานรณรงค์ในประเด็นรักเพศเดียวกัน เมื่อปี พ.ศ. 2545 ว่า กรมสุขภาพจิตได้พิจารณาตามองค์การอนามัยโลก ในกรณีของการถอดถอนลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างคนรักเพศเดียวกันออกจากกลุ่มคนที่มีความผิดปกติทางจิตเช่นเดียวกัน

ในสังคมส่วนใหญ่มากเท่าไรนัก ขณะเดียวกันยังมีค่านิยมความเป็นหญิงรักหญิง อีกหลายคำ ซึ่งไม่ได้ถูกนำเสนอในเชิงการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อให้สังคม ยอมรับเช่นเดียวกันกับคำว่า “หญิงรักหญิง” แต่กลับเป็นคำที่คนทั่วไปรู้จัก ค้นเคยมากกว่า อย่างเช่นคำว่า **เลสเบี้ยน, ทอม, ดี** คำเหล่านี้มีที่มาเกี่ยวข้องกับ คำในภาษาอังกฤษ แต่กลับสื่อถึงความหมายแตกต่างไปจากคำในภาษาอังกฤษอย่างสิ้นเชิง

เลสเบี้ยน เป็นคำที่ใช้ทับศัพท์แทนคำว่า “Lesbian” หมายถึงผู้หญิงที่ รักเพศเดียวกัน คำๆ นี้ในภาษาอังกฤษ เป็นคำที่มีนัยเป็นกลางๆ ไม่ได้แสดงถึง การดูหมิ่นเหยียดหยามผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันแต่อย่างใด แต่เมื่อมาอยู่ใน บริบทของภาษาไทย กลับเป็นคำที่หญิงรักหญิงไม่นำมาใช้นิยามในความเป็น ตนเองเท่าใดนัก เพราะคำว่า “เลสเบี้ยน” คำนี้เป็นคำที่สังคมไทยรับเข้ามาภายใต้ องค์ความรู้ทางด้านจิตวิทยาที่ระบุว่าความรักเพศเดียวกันจัดอยู่ในความผิดปกติ ทางเพศ หรือเป็นความเบี่ยงเบนทางเพศอย่างหนึ่ง โดยผู้ใช้คำนี้ส่วนใหญ่ไม่ใช่ หญิงรักหญิงเอง แต่เป็นเหล่าบรรดาจิตแพทย์ นักจิตวิทยา สื่อมวลชน และนัก วิชาการด้านเพศศึกษาทั้งหลาย นอกจากนั้นคำๆ นี้ก็ยังชวนให้นึกถึงแต่ภาพ การร่วมเพศระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงในหนังโป๊สำหรับผู้ชายด้วย อีกทั้งด้วยการ เป็นคำภาษาอังกฤษก็ยิ่งทำให้ถูกมองว่า พฤติกรรมและตัวตนทางเพศวิถีของ ผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน เป็นเรื่องของกรรับเอาค่านิยมทางเพศแบบตะวันตก และเป็นพฤติกรรมในกลุ่มของชนชั้นกลางที่มีการศึกษา และอาศัยอยู่ในเมือง เท่านั้น

ในขณะที่คำว่า “เลสเบี้ยน” ถูกนำมาใช้ในการนิยามความเป็นผู้หญิงที่ รักเพศเดียวกันโดยคนอื่น ผู้หญิงรักเพศเดียวกันกลุ่มหนึ่งพึงพอใจที่จะนิยาม ตนเองด้วยคำว่า “**ทอม**” มากกว่า “**ทอม**” เป็นคำที่ย่อมาจากคำในภาษา อังกฤษว่า ทอมบอย (หรือ *Tomboy*) หมายถึง เด็กผู้หญิงที่แสดงพฤติกรรม เหมือนกับเด็กผู้ชาย แต่สำหรับในภาษาไทยคำว่า “**ทอม**” หมายถึง **ผู้หญิงที่มี บุคลิก มีการแต่งตัว ทำทางการแสดงออกเป็นผู้ชาย มีจิตใจรักใคร่ใน เพศเดียวกัน และจะมีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรุก**

คำว่า “ทอม” ที่ถูกนำมาใช้ในการนิยามตัวตนของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันกลุ่มหนึ่งนั้น เข้าใจว่าน่าจะเกิดขึ้นในราวทศวรรษที่ พ.ศ. 2510 นับจากยุคที่เริ่มมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเพศในประเทศไทยสมัยแรกๆ (หลังปี พ.ศ. 2500) และได้มีการนำคำว่า “เลสเบี้ยน” มาใช้มากขึ้นเรื่อยๆ ในการอธิบายความหมายของรักร่วมเพศในผู้หญิง ว่าเป็นหนึ่งในอาการที่เรียกว่ากามวิปริตประเภทหนึ่ง³ สันนิษฐานว่า การที่ผู้หญิงรักเพศเดียวกันซึ่งมีบุคลิกภาพเป็นชายเลือกนิยามตนเองว่า “ทอม” แทนคำว่าเลสเบี้ยนนั้น ก็เพื่อหลีกเลี่ยง หรือปฏิเสธคำนิยามที่สื่อความหมายในเชิงลบ หรือแฝงไปด้วยอคติทางเพศจากสังคม ในขณะที่เดียวกัน คำว่าทอมยังเป็นคำที่ให้ความรู้สึกทันสมัยมากกว่าคำว่า กะเทย ซึ่งเป็นคำโบราณ และให้ภาพความเป็นหญิงแบบห้าวๆ มากกว่าความเป็นผู้หญิงแบบผู้หญิงๆ ซึ่งก็ตรงกับภาพที่ทอมนำเสนอตนเองกับสังคมด้วย

แม้ในช่วงแรกคำว่า “ทอม” จะมาจากกลุ่มผู้หญิงวัยรุ่นชนชั้นกลางในเมืองที่มีการศึกษา แต่ทุกวันนี้คำว่า “ทอม” เป็นคำซึ่งเป็นที่เข้าใจ และถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้งในกลุ่มของหญิงรักหญิงเอง และในสังคมทั่วไป ขณะเดียวกันการประกอบสร้างความเป็นทอมยังผูกโยงกับชุดความคิดในเรื่องเพศภาวะ และเพศวิถีอีกหลายอย่าง เช่น เมื่อพูดถึง “ทอม” ก็ต้องนึกถึงตัวตนที่เป็นคู่ของทอมคือ “ดี้” ด้วย

เช่นเดียวกับคำว่าทอม “ดี้” เป็นคำนิยามตัวตนทางเพศภาวะ และเพศวิถีอีกรูปแบบหนึ่งของหญิงรักหญิง ที่มีที่มาจากภาษาอังกฤษ คือ ย่อมาจากคำว่า “เลดี้” (*Lady*) และก็มี ความหมายแตกต่างจากคำในภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกผู้หญิงแบบสุภาพ แต่ “ดี้” ในภาษาไทย จะมีความหมายเฉพาะเจาะจงถึง ผู้หญิงที่เป็นคู่ของทอม เป็นผู้หญิงที่มีความเป็นผู้หญิง ไม่ต่างจากผู้หญิงธรรมดาทั่วไป เพียงแต่แตกต่างตรงที่มีรสนิยม และมีความปรารถนาทางเพศกับเพศเดียวกันที่เป็นทอมเท่านั้น และส่วนใหญ่จะมีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรับ กล่าวได้ว่า ความเป็น “ดี้” สะท้อนถึงตัวตนทางเพศทางด้านเพศวิถีมากกว่า

³ สรุปความคิดบางส่วนจาก Jakson, P.A. 1997. *An Explosion of Thai Identities 1960 -1965* Unpublished Paper, version 3 July.

เพศภาวะ เพราะถ้าดีไม่เดินกับทอม หรือเปิดเผยตนเองว่าชอบทอม หรือมีคู่เป็นทอม “ดี” ก็ไม่ต่างอะไรจากผู้หญิงทั่วไปคนหนึ่ง

แม้ว่าภายนอกความเป็น “ทอม” จะถูกรับรู้ และมองเห็นจากภายนอก ได้ชัดเจนกว่าความเป็น “ดี” และอาจดูเหมือนว่าความเป็น “ดี” จะปรากฏชัดขึ้น ก็ต่อเมื่ออยู่คู่กับความเป็นทอมเท่านั้น ทำให้คนทั่วไปมักเหมารวมความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกัน จำกัดอยู่แต่ในรูปของคู่ความสัมพันธ์แบบ “*ทอม-ดี*” ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของมุมมองความคิดความเชื่อเรื่องเพศภายใต้กรอบความสัมพันธ์แบบชั่วคราวข้าม คือระหว่างความเป็นชาย กับความเป็นหญิง โดยทอมเป็นภาพตัวแทนของความเป็นชาย และดีคือภาพตัวแทนของความเป็นหญิง

นอกจาก 3 คำที่กล่าวมา ยังมีคำอื่นๆ อีกที่เกี่ยวข้องกับการนิยามตัวตน และพฤติกรรมของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน โดยอาจแบ่งได้คร่าวๆ เป็น 2 กลุ่ม คือ คำที่สังคมหรือคนทั่วไปใช้เรียกหญิงรักหญิง (หรือพฤติกรรมที่ผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิง) มักเป็นคำที่มีนัยในเชิงอคติ ล้อเลียน หรือดูหมิ่น เช่น คำว่า “*ดีลิง*” ที่เป็นคำล้อเลียน รูปแบบพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง หรือคำในภาษาล้านนาที่ใช้เรียกผู้หญิงที่มีบุคลิก หรือมีพฤติกรรมเป็นชายว่า “*ปู้*” (มีความหมายเดียวกับคำว่า “ผู้” หรือ “ตัวผู้” โดยเป็นคำสร้อยที่นำมาเรียกต่อท้ายชื่อของบุคคลที่ถูกมองว่าเป็นปู้ เป็นต้น) ซึ่งไม่ใช่แค่คำเรียกหรือคำที่ใช้แทนพฤติกรรมหรือการกระทำทางเพศและส่งผลให้คนมองภาพหญิงรักหญิงในเชิงลบเท่านั้น หากภายใต้คำเรียกแต่ละคำยังแฝงนัยที่สะท้อนถึงความเข้าใจผิด และอคติทางเพศที่มีต่อคนรักเพศเดียวกันในเวลาเดียวกันด้วย เช่น เมื่อพูดถึง *ทอม-ดี* คนจำนวนไม่น้อยก็จะนึกถึงผู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่ปกติ เป็นผู้มีอารมณ์รุนแรง เนื่องจากอิทธิพลของสื่อที่มักนำเสนอภาพในด้านลบด้านเดียวของคนรักเพศเดียวกันว่า เป็นผู้ที่มีมักจะใช้ความรุนแรงเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาเสมอ

ในส่วนของคำที่หญิงรักหญิงใช้นิยามความเป็นตัวเอง ส่วนใหญ่เป็นคำที่ใช้ในอยู่ในวงจำกัด หรือเป็นคำเฉพาะกลุ่มมากกว่า ยังไม่ได้แพร่หลายออกไปในวงกว้าง และเป็นคำที่เกิดมาจากเว็บไซต์ชุมชนหญิงรักหญิงบนโลกอินเทอร์เน็ตในช่วงเวลาประมาณ 4-5 ปีมานี้ เช่นคำว่า

ทอมวันเวย์ หมายถึง ทอมที่รับบทบาททางเพศเป็นฝ่ายกระทำ หรือเป็นฝ่ายรุกเท่านั้น จะไม่ยอมให้คู่เพศสัมพันธ์คือดี เป็นฝ่ายกระทำโดยเด็ดขาด

ทอมทู่เวย์ หมายถึง ทอมที่สามารถให้คู่รักของตัวเองซึ่งคือ “ดี” รับบทบาทเป็นฝ่าย “รุก” ได้

เลส เป็นคำย่อมาจากคำว่า เลสเบียน (Lesbian) หมายถึง ผู้หญิงที่มีบุคลิกภายนอก หรือท่าทางการแต่งตัวเหมือนกับผู้หญิงโดยทั่วไป เพียงแต่มีความรัก มีความปรารถนาทางเพศกับเพศเดียวกัน โดยที่ไม่แบ่งว่าในคู่ความสัมพันธ์ใครเป็นทอม หรือใครเป็นดี แต่อาจจะแบ่งบทบาททางเพศว่าใครเป็นฝ่ายรุก หรือฝ่ายกระทำ จะเรียกว่า **เลสคิง** ส่วนฝ่ายที่เป็นฝ่ายรับ หรือถูกกระทำ เรียกว่า **เลสควีน**

นอกจากนั้นก็ยังมีคำเรียกอีกหลายคำ ซึ่งก็แล้วแต่ใคร หรือชุมชนหญิงรักหญิงใดจะเสนอคำนิยามกันขึ้นมา และขึ้นอยู่กับว่าคำไหนจะได้รับความนิยม และนำไปใช้ต่อไป แต่ที่น่าสังเกตก็คือ คำแต่ละคำที่เกิดขึ้นมานั้น สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับบทบาททางเพศบนเตียง เป็นเกณฑ์ในการนิยามตัวตน เนื่องจากในความเป็น **ทอม ดี เลส** ไม่ได้บ่งบอกถึงตัวตนทางเพศวิถีแต่อย่างใด และในแต่ละกลุ่มก็ประกอบด้วยทอม ดี และเลสที่มีวิถีทางเพศที่แตกต่างหลากหลายกันออกไป การนำเอาคำที่บอกลักษณะบทบาทหรือวิถีทางเพศเข้ามาประกอบ ก็เพื่อทำให้ตัวตนทางเพศภาวะนั้นดูชัดมากขึ้นว่าใครมีบทบาททางเพศแบบไหน เพื่อการวางตัวในสร้างความสัมพันธ์ และการสื่อสารระหว่างกันภายในกลุ่ม

จากคำว่า **กะเทย** (ในความหมายที่ใช้เรียกผู้หญิง) **“ทอม” “ดี”** จนถึงคำว่า **“หญิงรักหญิง”** รวมทั้งคำใหม่ๆ อีกหลายคำที่เกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต สะท้อนให้เห็นว่า ตัวตนทางเพศของผู้หญิงรักเพศเดียวกันนั้น ประกอบด้วยแง่มุมความเป็นเพศภาวะ และเพศวิถีที่ซับซ้อนและแตกต่างหลากหลาย จนยากที่จะใช้คำเพียงคำเดียวมาอธิบายความเป็นผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันได้ทั้งหมด

การเกิดขึ้นของคำว่า **“หญิงรักหญิง”** ที่ยึดหลักความเท่าเทียมกันของหญิงรักหญิงทุกกลุ่มเมื่อวันวาน มาในวันนี้คำๆ เดียวกันนี้ก็กลับทำให้คนมองไม่เห็นถึงตัวตนทางเพศภาวะ และเพศวิถีที่หลากหลายของความเป็น

ผู้หญิงที่รักผู้หญิง ขณะเดียวกันการให้คุณค่าเฉพาะแต่กับเรื่อง “ความรัก” เป็นหลัก ก็ทำให้ละเลยแง่มุมความเป็นตัวตนทางด้านเพศวิถี ที่เป็นแง่มุมที่สำคัญมากๆ ในการทำความเข้าใจและยอมรับในความเป็นตัวตนของหญิงรักหญิง

และถึงที่สุดแล้วแม้การนำเสนอคำว่า “หญิงรักหญิง” จะเป็นความพยายามทำทนาย หรือตั้งคำถามกับกรอบวิธีคิดเรื่องการแบ่งบทบาทความสัมพันธ์ (เป็นทอม หรือเป็นดี้) และบทบาททางเพศ (เป็นฝ่ายรุก หรือเป็นฝ่ายรับ) ออกเป็นคู่ตรงข้ามมากเพียงใด แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าหญิงรักหญิงจำนวนมากก็ยังคงยึดถือในกรอบความสัมพันธ์แบบคู่ตรงข้ามนี้อยู่ดี ซึ่งก็อาจตีความได้ว่าจริงๆ แล้วคู่ความสัมพันธ์ระหว่างคนรักเพศเดียวกัน ก็ไม่ได้แตกต่างจากคู่ความสัมพันธ์ระหว่างชาย-หญิงรักต่างเพศแต่อย่างใด เนื่องจากแต่ละคู่ความสัมพันธ์ต่างก็รับเอาความคิดความเชื่อในเรื่องบทบาทชายหญิงมาใช้ในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และต่างก็ได้รับผลกระทบจากการแบ่งบทบาทตรงนี้ออกเป็นขั้วตรงข้ามด้วยกันทั้งคู่

อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะมีคำเรียกหญิงรักหญิงแบบไหน หรือหญิงรักหญิงจะเรียกตัวเองว่าอย่างไร สังคมไทยก็ยังคงไม่ตระหนักถึงความมีตัวตนอยู่ของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันอยู่ดี หรือไม่ก็พร้อมจะมองว่าการเป็นหญิงรักหญิงเป็นแค่พฤติกรรมเล่นๆ ไม่จริงจัง หรือเป็นเรื่องของพฤติกรรมเลียนแบบชั่วคราว ซึ่งมุมมองเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ที่เป็นหญิงรักหญิงในหลายด้าน ไม่ว่าจะป็นในแง่ของสุขภาพจิต เรื่องความเครียดอันเกิดจากการไม่ได้รับการยอมรับ การถูกกีดกัน การถูกมองว่าผิดปกติ หรือในแง่ของการตัดสินใจที่จะเข้ารับ หรือไม่เข้ารับบริการด้านสุขภาพทางเพศ เนื่องจากความอายในตัวเองที่มีเพศวิถีที่แตกต่างไปจากคนในสังคมส่วนใหญ่ และถึงแม้ว่าหญิงรักหญิงจะตัดสินใจไปเข้ารับบริการในกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศก็ตาม ก็ยังเป็นเรื่องยากสำหรับพวกเธอที่จะเล่าถึงปัญหาสุขภาพทางเพศ ซึ่งเชื่อมโยงกับรูปแบบหรือพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงให้กับแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการด้านสุขภาพฟังได้อย่างตรงไปตรงมา เพราะกลัวว่าจะถูกมองว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศตามที่สังคมส่วนใหญ่เข้าใจผิด ด้วยเหตุนี้แทนที่ปัญหาสุขภาพทางเพศของผู้หญิงรักเพศเดียวกันจะได้รับการแก้ไข กลับยิ่งทำให้พวกเธอต้องเผชิญกับความเครียด และความกดดันมากยิ่งขึ้นไปอีก

ปรากฏการณ์ที่ยกตัวอย่างมานี้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองที่คับแคบของสังคมไทย ซึ่งให้การยอมรับสนับสนุนเพศวิถีเพียงรูปแบบเดียวคือ เพศวิถีของบุคคลรักต่างเพศที่มีเป้าหมายเพื่อการสืบพันธุ์เท่านั้น ทำให้บุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศวิถีที่ต่างออกไปต้องประสบกับปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติ และไม่ได้รับบริการทางสุขภาพอย่างเท่าเทียมกับบุคคลกลุ่มอื่นๆ การทำความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางเพศภาวะและเพศวิถีที่แตกต่างของบุคคลกลุ่มต่างๆ อย่างปราศจากอคติ จึงน่าที่จะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการช่วยให้คนแต่ละกลุ่มในสังคมได้เข้าใจ และตระหนักถึงการยอมรับความแตกต่างหลากหลาย อันจะนำมาซึ่งการสร้างสังคมที่มีระบบบริการด้านสุขภาพซึ่งตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ และเพศวิถีได้อย่างแท้จริง

ชายรักชาย

สุไลพร ชลวไล

สิทธิที่จะรัก สิทธิที่จะมีตัวตน

ในการทำงานเดียวกันกับคำว่า “หญิงรักหญิง” “ชายรักชาย” เป็นคำที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ด้วยการนำเอาคำในภาษาไทยที่เข้าใจความหมายกันดีอยู่แล้วมาเรียงต่อกัน หมายถึง “ผู้ชายที่ชอบ หรือรักผู้ชาย และมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน”

คำๆ นี้เป็นคำที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กับคำว่า “หญิงรักหญิง” และถูกใช้ควบคู่กันมาโดยตลอด 20 ปีที่ผ่านมาในการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชนที่รณรงค์ในประเด็นเรื่องสิทธิของบุคคลรักเพศเดียวกัน กลุ่มที่ริเริ่มใช้คำๆ นี้ก็คือกลุ่มอาจารย์¹ กลุ่มผู้หญิงรักเพศเดียวกันที่ออกมาเคลื่อนไหวทางสังคมในประเด็นเรื่องสิทธิของผู้หญิงรักเพศเดียวกันเป็นกลุ่มแรก โดยการใช้คำว่า “ชายรักชาย” ของกลุ่มอาจารย์มีนัยเช่นเดียวกันกับการใช้คำว่า “หญิงรักหญิง” คือเน้นไปที่ตัวตนทางด้านอารมณ์ ความรัก ความรู้สึก หรือรสนิยมทางเพศ มากกว่าจะเน้นไปที่พฤติกรรมทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย

ในอดีตที่ผ่านมามุมมองและวิธีคิดในเรื่องเพศของสังคมไทย ไม่ได้แยกเรื่องเพศภาวะ (ความเป็นชาย ความเป็นหญิง หรือความเป็นกะเทย) ออกจากเรื่องเพศวิถี (วิถีทางเพศแบบชอบเพศตรงข้าม ชอบเพศเดียวกัน หรือชอบทั้งสองเพศ) อย่างเด็ดขาด นอกจากคำว่า “กะเทย” ที่เป็นคำเรียกแบบเหมารวมของผู้หญิง และผู้ชายที่มีบุคลิกภาพ และมีพฤติกรรมการแสดงออกตรงข้ามกับเพศของตนเองแล้ว การเกิดขึ้นของคำที่บ่งบอกความเป็นตัวตนทางเพศ

¹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มอาจารย์ใน “หญิงรักหญิง”.

โดยอ้างอิงกับเพศภาวะ (ว่าตนเองมีบุคลิกภาพการแสดงออกภายนอกเป็นแบบเพศไหน) หรืออ้างอิงกับเพศวิถี (หรือมีวิถีชีวิตทางเพศแบบใด) ถือเป็นเรื่องใหม่ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่คนส่วนใหญ่จะยังสับสนกับการแยกแยะความเป็นผู้ชายที่รักใคร่ชอบพอกับเพศเดียวกัน แต่ไม่ได้แต่งตัว หรือต้องการจะเป็นผู้หญิงออกจากความเป็นกะเทย หรือสาวประเภทสอง

ในช่วงปี พ.ศ. 2540–2541 กลุ่มอัญจารีร่วมกับองค์กรพันธมิตรได้ออกมาเคลื่อนไหวคัดค้านกรณีสภาสถาบันราชภัฏมีมติที่จะออกกฎหมายไม่ให้ “บุคคลที่เบี่ยงเบนทางเพศ” เข้าศึกษาต่อในสถาบันราชภัฏ ในเวลานั้นประเด็นเรื่อง “บุคคลรักเพศเดียวกัน” กลายเป็นประเด็นที่ถูกพูดถึงในสังคมอย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกันปรากฏการณ์นี้ก็ทำให้คนในสังคมได้รู้จักกับคำว่า “ชายรักชาย” และ “หญิงรักหญิง” มากขึ้นด้วย ผลจากความสำเร็จในการเคลื่อนไหวคัดค้านกรณีสภาสถาบันราชภัฏ ทำให้เกิดกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนหลายองค์กรตามมา โดยเฉพาะองค์กรชายรักชายที่เข้ามาทำงานเคลื่อนไหวทางสังคมในประเด็นนี้ และคำว่า “ชายรักชาย” ก็ได้ถูกนำมาอ้างอิงอยู่เสมอในการรณรงค์ของประเด็นเรื่องสิทธิและความเท่าเทียมของบุคคลรักเพศเดียวกัน รวมทั้งการรณรงค์เคลื่อนไหวในด้านเอชไอวี/เอดส์

นอกจากคำว่า “ชายรักชาย” แล้ว ในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมา ยังมีค่านิยมผู้ชายที่มีความสัมพันธ์กับผู้ชายอีกคำหนึ่ง ซึ่งได้รับอิทธิพลของแนวคิดในเชิงระบาดวิทยาเกี่ยวกับเอชไอวี/เอดส์ในตะวันตก ที่ได้จัดประเภทกลุ่มบุคคลโดยโยงกับพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ นั่นคือคำว่า “เอ็มเอสเอ็ม” (มาจากคำว่า MSM ที่ย่อมาจาก Men Who Have Sex with Men ในภาษาอังกฤษ) หรือ “ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย” เนื่องจากมีผู้ชายจำนวนมากไม่น้อยที่ไม่ได้นิยามตนเองว่าเป็นผู้ชายที่ชอบผู้ชายด้วยกัน แต่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายได้ เช่น ในกรณีของผู้ชายขายบริการ เป็นต้น โดยนิยามของ “เอ็มเอสเอ็ม” สะท้อนความเป็นตัวตนที่เกิดจากการมีกิจกรรมทางเพศระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย โดยไม่มองว่าผู้ชายคนนั้นจะมีตัวตนทางเพศภาวะแบบไหน (แต่งตัว หรือมีกริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตนเอง ต้องการแปลงเพศ หรือไม่ต้องการแปลงเพศ) หรือมีตัวตนทางเพศวิถีแบบไหน (เป็นผู้ชายที่รักต่างเพศ รักเพศเดียวกัน รักได้ทั้งสองเพศ)

แม้ว่าบ่อยครั้งที่ “ชายรักชาย” จะยังคงถูกนำมาใช้ในความหมายที่รวมเอาบุคคลที่มีตัวตนทางเพศวิถีแบบ “เกย์” และมีตัวตนทางเพศภาวะแบบ “กะเทย” เข้าไว้ด้วยกัน เนื่องมาจากความไม่คุ้นเคยในการแยกตัวตนทางเพศภาวะ กับเพศวิถีออกจากกันของสังคมไทย และอิทธิพลแนวคิดในเชิงระบาดวิทยาเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่ม “เอ็มเอสเอ็ม” แต่ในระยะหลังๆ ก็เป็นที่เข้าใจกันมากขึ้นว่า **“ชายรักชาย”** หมายถึง **“ผู้ชายที่มีตัวตนทางเพศวิถีแบบชายรักเพศเดียวกันที่ไม่ได้ต้องการจะแต่งตัว แสดงออกปฏิกิริยาเป็นเพศตรงข้าม หรือต้องการจะแปลงเพศ”**

กล่าวได้ว่าสำหรับในกลุ่มผู้ชายที่รักเพศเดียวกันเอง คำว่า **“ชายรักชาย”** เป็นคำที่จะใช้เมื่อต้องการสื่อสารกับสาธารณะในการรณรงค์ด้านสิทธิของ ความมีตัวตน และความเท่าเทียม และค่อนข้างให้ความรู้สึกที่เป็นทางการ หรือ เป็นวิชาการ มากกว่าคำว่า “เกย์” ซึ่งเป็นคำที่เป็นที่รู้จักคุ้นเคย และนิยมใช้ทั่วไป ทั้งภายในกลุ่มผู้ชายรักเพศเดียวกันเองและคนทั่วไป ขณะที่คำว่า “เอ็มเอสเอ็ม” มักถูกใช้ในแวดวงของการรณรงค์ด้านสุขภาพทางเพศ และเอชไอวี/เอดส์ ซึ่งมีความหมายรวมถึง ผู้ชายทุกเพศภาวะ และเพศวิถีที่มีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน และเป็นคำซึ่งสะท้อนถึงการจัดกลุ่มบุคคลโดยวิชาการด้านสาธารณสุขตามพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากกว่า

ชายรักชายบางคนซึ่งมีภูมิลำเนาจากสถานะทางสังคมที่ค่อนข้างต่ำ ให้เหตุผลว่าเขาเองเลือกนิยามความเป็นตัวตนด้วยคำว่า “ชายรักชาย” แทนคำว่า “เกย์” โดยที่ไม่ได้สนใจว่าคำๆ นี้มีที่มาจากไหน หรือมีนัยทางการเมืองอย่างไร แต่ที่ใช้เพราะรู้สึกดีกว่ากับคำว่า “ชายรักชาย” ในแง่ที่เป็นคำที่ฟังดูทันสมัย ไม่ทำให้รู้สึกถึงการเป็นคนที่มีความเปราะบางทางเพศ และเป็นคำที่แสดงถึงความ เป็นชนชั้นกลาง เพราะส่วนใหญ่มีแต่คนชนชั้นกลางที่ใช้คำๆ นี้กัน

อย่างไรก็ตามทั้งคำว่า “เอ็มเอสเอ็ม” และ “ชายรักชาย” ล้วนแต่เป็นคำที่ยังไม่แพร่หลายในสังคมทั่วไปเท่าไรนัก และสำหรับกลุ่มนักกิจกรรมชายรักชายเอง บางครั้งก็จะใช้คำว่า “ชายรักชาย” และ “เอ็มเอสเอ็ม” สลับสับเปลี่ยนกันไปมาตลอดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และบริบทในการเคลื่อนไหวขององค์กรนั้นๆ โดยถ้าเป็นบริบทที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์เรื่องสิทธิ และความเท่าเทียมทางสังคม ก็จะใช้คำว่า “ชายรักชาย” แทนคำว่า “เกย์” มากกว่า และแยกกลุ่ม

“สาวประเภทสอง” ออกมาเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง เนื่องจากแต่ละกลุ่มเผชิญปัญหาจากการเลือกปฏิบัติที่แตกต่างกัน ชื่อเรียกร่องเรื่องสิทธิที่ต้องการก็แตกต่างกันไปในรายละเอียด แต่ถ้าหากเป็นการเคลื่อนไหวในบริบทที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “สุขภาพทางเพศ” แล้ว ทั้ง “ชายรักชาย” และ “สาวประเภทสอง” ก็จะถูกจัดรวมให้อยู่ในกลุ่ม “เอ็มเอสเอ็ม” หรือกลุ่มผู้ที่ต้องเผชิญปัญหาสุขภาพทางเพศ อันเนื่องมาจากการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ผูกขาดอำนาจในการให้บริการด้านสุขภาพมีมุมมองต่อทั้งสองกลุ่มแบบเหมารวมกันไปหมด หรืออย่างมากก็จะแยกแ่ก่กลุ่มผู้ที่แปลงเพศ และผู้ที่ไม่ได้แปลงเพศ โดยไม่ได้คำนึงถึงแง่มุมในความเป็นตัวตนทางเพศภาวะ และเพศวิถีที่แตกต่างกัน ระหว่าง “ชายรักชาย” และ “สาวประเภทสอง” ทั้งที่แง่มุมเหล่านี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจในเรื่องปัญหาสุขภาพทางเพศของบุคคลกลุ่มต่างๆ

จากพฤติกรรมสู่ค่านิยมตนเอง

ในแง่ของค่านิยมตัวตน “ชายรักชาย” เป็นคำที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ เช่นเดียวกับคำว่า เกย์ ทอม ดี หรือ หญิงรักหญิง ฯลฯ แต่ถ้าเป็นในเรื่องของเพศสัมพันธ์ สังคมไทยได้รับรู้เรื่องราวการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้ชายด้วยกันมานานแล้ว โดยในสมัยโบราณมีคำเรียกพฤติกรรมเช่นนี้ว่า “*เล่นสวาท*” และมีชนชั้นสูงในราชสำนัก ตลอดจนพระสงฆ์หลายองค์ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีพฤติกรรมเช่นนี้ แต่ก็ไม่เคยปรากฏว่ามีผู้ใดถูกตัดสินประหารชีวิตด้วยการมีพฤติกรรม “เล่นสวาท” แม้พฤติกรรมนี้จะถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม หรือแปลกประหลาดก็ตาม

นอกจากคำว่า “เล่นสวาท” ที่พูดถึงเรื่องเพศสัมพันธ์ และคำว่า “กะเทย” ที่เป็นคำเรียกตัวตนทางเพศที่เก่าแก่ ยังมีอีกหลายคำที่ใช้เรียกผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคำที่บุคคลอื่นพูดถึง “ชายรักชาย” หรือ “พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย” และเป็นคำที่ค่อนข้างจะมีความหมายไปในเชิงล้อเลียน หรือเชิงดูถูกเหยียดหยามทั้งสิ้น ได้แก่คำว่า *ลักเพศ, ชายรักร่วมเพศ, อัดถั่วดำ, ตู๋ย, ผู้ชายนยะยะ, ไม่ป่าเดียวกัน,*

เสือบ, อีแอบ, ตืด, ผู้ชายสีม่วง, ผู้ชายดอกไม้ หรือแม้แต่คำว่า **“เกย์”** (ทับศัพท์มาจากภาษาอังกฤษ Gay) ซึ่งปัจจุบันเป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายสมัยเมื่อ 40 กว่าปีก่อนคำๆ นี้ก็ถือว่าเป็นคำที่เป็นค่อนข้างมีความหมายไปในเชิงลบ ทำให้ไม่ค่อยมีใครกล้านิยามตนเองด้วยคำๆ นี้มากนัก

คำต่างๆ เหล่านี้ หลายคำเป็นคำที่ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดวิชาการทางการแพทย์ และจิตวิทยา และได้รับการถ่ายทอดและเผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชนอีกต่อหนึ่ง บางคำก็เป็นคำที่เกิดขึ้น และได้รับการเผยแพร่โดยสื่อ อาจเรียกว่าทั้งแวดวงวิชาการทางการแพทย์ และสื่อมวลชน ต่างก็มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งต่อการสร้างคำจำกัดความใหม่ และต่อการให้คำอธิบายพฤติกรรม ความเป็นตัวตนของคนรักเพศเดียวกัน

ตัวอย่างเช่น คำว่า **“ลักเพศ”** เป็นคำศัพท์ที่นิยามโดยแพทย์ ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2504 โดยคำๆ นี้ถูกนำมาใช้ในความหมายเพื่ออธิบายถึงกลุ่มคนที่มีอวัยวะสืบพันธุ์เป็นผู้ชาย แต่ในทางจิตใจกลับอยากเป็นผู้หญิง โดยเชื่อว่าเป็นผลมาจากความผิดปกติทางจิตใจมากกว่าร่างกาย และในทางการแพทย์จัดว่าเป็น “ผู้ป่วย”² นอกจากนี้คำว่า “ลักเพศ” ถูกเชื่อมโยงเข้ากับแนวคิดเรื่อง **“รักร่วมเพศ”** ซึ่งจิตแพทย์ไทยในสมัยนั้นอธิบายว่า เป็นความผิดปกติทางเพศ หรือความผิดปกติทางจิต และอธิบายว่าสาเหตุมาจากความกดดันในครอบครัว ซึ่งมีทางรักษาให้หายได้ ถ้าได้รับคำแนะนำจากแพทย์

หรือคำศัพท์แสดงอีกคำซึ่งหมายถึง การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้ชายด้วยกันอย่างคำว่า **“อ็ดถั่วดำ”** มีที่มาจากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ เมื่อปี พ.ศ. 2478 ที่ตำรวจได้จับกุมผู้ชายคนหนึ่งซึ่งมีพฤติกรรมหลอกเด็กผู้ชายหลายคนมาสำเร็จความใคร่ให้ตนเอง ก่อนที่จะส่งเด็กผู้ชายเหล่านี้ให้กับผู้ชายมีเงินที่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กผู้ชาย โดยผู้ชายคนที่ถูกจับกุมนี้มีชื่อเล่นว่า **“นายถั่วดำ”** กรณีนี้คล้ายกับกรณีของอดีตนายทหารยศร้อยโทที่ถูกจับในข้อหาฆาตกรรมหลังมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ตายที่เป็นผู้ชายด้วยกัน เมื่อปี พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม **“ผู้กองตุ้ย”** ซึ่งหลังจากหนังสือพิมพ์ลงข่าวนี้ ชื่อเล่น

² ดูเพิ่มใน เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. *วาทกรรมเกย์ในสังคมไทย พ.ศ. 2508–2542* วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546.

ของทั้งสองคนคือ “ถั่วดำ” และ “ตุ้ย” ก็ได้กลายมาเป็นศัพท์แสลงสำหรับเรียกคนที่มีพฤติกรรมแบบเดียวกันไปด้วย³ สะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีส่วนในการสร้างคำใหม่ๆ จนกลายมาเป็นคำที่ได้รับความนิยมกันทั่วไป

การเกิดขึ้นของคำว่า “เกย์” ในภาษาไทยก็เป็นอีกกรณีหนึ่งซึ่งสะท้อนถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนในการสร้างและกำหนดความหมายของคำด้วยเช่นกัน สังคมไทยรู้จักกับคำว่า “เกย์” เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2508 จากข่าวการฆาตกรรมนายดาเรลล์ เบอริแกน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์บางกอกเวิร์ลด์ เนื่องจากผู้ตายเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคมชั้นสูงของไทย ทำให้หนังสือพิมพ์ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และได้ขุดคุ้ยเรื่องราวส่วนตัวของผู้ตายจนได้พบว่าผู้ตายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมชอบมีเพศสัมพันธ์กับกะเทย และเด็กหนุ่ม ทำให้ตำรวจพุ่งความสนใจไปที่กลุ่มคน กลุ่มนี้มากเป็นพิเศษ

ในยุคนั้น “เกย์” ถือเป็นคำใหม่ที่มาพร้อมกับการเผยให้เห็นถึงเพศวิถีแบบใหม่กรณีของผู้ชายมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย โดยไม่ได้มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแต่งตัวเป็นผู้หญิง หรือเป็นกะเทย คำว่า “เกย์” ถูกนำมาใช้ในความหมายที่หมายถึงผู้ชายที่ขายบริการให้กับชาวต่างชาติ เกย์และกะเทยถูกมองว่าเป็นอันตรายกับสังคมเมื่อมารวมเข้ากับการรับเอาแนวคิดเรื่องรักเพศเดียวกัน เป็นความผิดปกติทางจิต หรือเป็นความเบี่ยงเบนทางเพศอย่างหนึ่งจากอิทธิพลของการรับเอาแนวคิดจิตวิทยามาจากตะวันตก ทำให้คำว่า “เกย์” เป็นคำค่อนข้างมีนัยไปในเชิงลบอย่างมาก

นอกจากนี้ภาพพจน์ในด้านลบของ “เกย์” ซึ่งถูกนำมาใช้ร่วมกับคำว่า “รักร่วมเพศ” ที่เป็นศัพท์วิชาการทางด้านจิตวิทยา ยังถูกตอกย้ำอีกครั้ง เมื่อสังคมไทยพบผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ครั้งแรก เป็นผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ในปี พ.ศ. 2527 ทำให้ “เกย์” หรือบุคคลที่เป็น “รักร่วมเพศชาย” ถูกมองเป็นกลุ่มเสี่ยงซึ่งเป็นตัวการในการแพร่เชื้อเอดส์ เพราะมีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่นอนไม่ซ้ำหน้า รวมทั้งเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมซื่อ และขายบริการทางเพศอยู่เป็นประจำ ทำให้สังคมเพิ่มความรังเกียจต่อผู้ที่เป็นเกย์มากยิ่งขึ้น

³ คำว่า “ตุ้ย” มีผู้อ้างถึงที่มาไว้หลายที่มา อย่างไรก็ตามสิ่งที่เหมือนกันอย่างหนึ่งในแต่ละที่มาก็คือ คำว่า ตุ้ย เป็นคำที่มาจากชื่อเล่นของบุคคลในข่าวที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศผู้ชายด้วยกัน ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในบทที่พูดถึงคำว่า “ตุ้ย”.

แต่ท่ามกลางการถูกกีดกัน และไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ในอีกด้านหนึ่งเกย์บางกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มเกย์ชนชั้นกลางก็ได้แสวงหาพื้นที่การติดต่อสื่อสารแสดงความเป็นตัวตนของตนเอง โดยการไปเที่ยวสถานบันเทิงที่เปิดขึ้นสำหรับเกย์โดยเฉพาะ และในเวลาเดียวกันในช่วงทศวรรษที่ 2520 ก็เริ่มมีนิตยสารสำหรับเกย์เกิดขึ้น ทำให้สังคมไทยเริ่มมองเห็นถึงการดำรงอยู่ของผู้ชายที่มีวิถีทางเพศแบบเกย์มากขึ้นเรื่อยๆ อย่างไรก็ตามเกย์จำนวนมากก็ยังคงไม่กล้าเปิดเผยตัวตนความเป็นเกย์ของตนเองต่อสังคมอยู่ดี ทำให้เกิดมีคำที่เรียกเกย์ที่ไม่กล้าเปิดเผยตัวเองนี้ว่า **“แอบจิต”** ว่ากันว่าคำๆ นี้มีที่มาจากละครเวทีเรื่อง **“ฉันทน์ชายชะชะ”** ซึ่งเปิดแสดงในราวปี พ.ศ. 2529 กำกับการแสดงโดย ดร.เสรี วงษ์มณฑา ซึ่งเป็นเกย์คนแรกๆ ที่เปิดเผยกับสาธารณชนว่าตนเองเป็นเกย์ **“แอบจิต”** หมายถึงลักษณะของคนที่เป็นเกย์ที่ต้องปิดบัง หรือแอบซ่อนความเป็นเกย์ของตนเองไว้ไม่ให้ใครรู้ หรือเรียกเล่นๆ แกมเสียดสีว่า **“อีแอบ”** คำที่มาคู่กันกับคำๆ นี้ ก็คือคำว่า **“สว่างจิต”** ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า **“แอบจิต”** คือคนที่เปิดเผยอย่างชัดเจนว่าตนเองมีรสนิยมทางเพศแบบชอบเพศเดียวกัน นอกจากนั้นก็ยังมีความว่า **“สลัวจิต”** หมายถึง คนที่พยายามจะปิดบังความเป็นเกย์ของตนเองไม่ให้ใครรู้ แต่ก็ปิดได้ไม่มิด

“สมัยก่อนตอนผมต้องแอบอยู่เพราะไม่รู้ว่ามีประตูทางออกจริงๆ คำว่า ‘เกย์’ นี้เป็นคำที่ฟังแล้วหึหึแบบสุดๆ เลยทีเดียว ผมจะไม่ยอมเปลืองเงินไปปล่อยให้คำๆ นี้หลุดออกมาเด็ดขาด แค่คิดยังไม่กล้าเลย ในหัวสมองมีแต่ภาพน่ากลัว มันฟังดูสกปรก อันตราย ผิดบาป ร้ายแรง ฯลฯ สาบานได้เลยว่าผมไม่เคยพูดว่า ‘เกย์’ เป็นเวลาสิบๆ ปี และมั่นใจตัวเองตลอดว่าตอนนอนหลับก็ไม่เคยละเมอหลุดออกมาเด็ดขาด”

วิทยา แสงอรุณ⁴

⁴ วิทยา แสงอรุณ. ฟังแล้วหึหึ คอรั้ม เลิกแอบเสียดี เว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์. 26 พฤษภาคม 2547.

คอลัมน์นิสต์เกย์ชื่อดังเจ้าของบทความ “เลิกแอบเสี่ยที” วิทยา แสงอรุณ เคยเขียนถึงประสบการณ์ “การแอบ” ของตนเองไว้ในคอลัมน์ของเขาไว้ว่า สาเหตุที่เขาต้องแอบก็เพราะสังคมไทยมีอคติกับ “เกย์” ไม่ว่าจะทั้งในแง่ของความเป็นบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต หรือในแง่เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม “ล้ำสอนทางเพศ” เป็นตัวการแพร่เชื้อเอดส์ ขณะเดียวกันไม่ใช่แต่คำว่า “เกย์” เท่านั้นที่มีความหมายในแง่ลบ คำว่า “แอบจิต” ซึ่งเป็นคำที่ใช้ได้ทั้งกับผู้ชาย และผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน ก็เป็นคำที่มีความหมายในเชิงลบด้วย เพราะมีนัยที่แสดงถึงการโกหก หลอกลวง ปิดบังตัวตนทางเพศที่แท้จริงของตนเอง ทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดโดยคำๆ นี้เป็นคำที่คนอื่นใช้พูดถึงผู้ชายหรือผู้หญิงที่มีพฤติกรรม “แอบ” มากกว่าที่พวกเขาและเธอจะพูดถึงตนเอง และเป็นคำที่ฟังดูมีนัยในเชิงดูถูกเป็นคำไม่สุภาพ โดยเฉพาะเมื่อใช้คำว่า “อีแอบ” คนรักเพศเดียวกันส่วนใหญ่จึงไม่ชอบถูกเรียกด้วยคำๆ นี้ คำว่า “แอบ” เป็นคำที่มีนัยละเอียดอ่อนต่อคนรักเพศเดียวกัน เพราะเกี่ยวพันกับมุมมองที่แต่ละคนมีต่อสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจเปิดเผยความเป็นตัวตนทางเพศวิถีกับครอบครัว คนรอบข้าง และกับสังคม ว่าตนเองพร้อมจะเปิดเผยตัวตนทางเพศวิถีของตนในระดับไหน (กับใคร เมื่อไร และอย่างไร) หรือคนอื่นรับรู้ในความเป็นตัวตนมากน้อยแค่ไหน และมีทัศนคติอย่างไร (ยอมรับ หรือไม่ยอมรับ) ส่วนหนึ่งที่ทำให้คำว่า “แอบ” กลายเป็นคำในเชิงดูหมิ่นเหยียดหยามเกย์ เพราะมีเกย์จำนวนไม่น้อยที่เจตนาหลอกลวง และใช้ผู้หญิงเป็นเครื่องมือปิดบัง อำพรางความเป็นเกย์ของตนเองด้วยการแต่งงานกับผู้หญิง จนเป็นที่มาของการที่เกย์กลุ่มหนึ่งพยายามสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นเกย์ที่ดีขึ้นมาภายใต้คำว่า “กุลเกย์”⁵ โดยส่วนหนึ่งของความเป็นเกย์ที่ดี ก็คือ จะต้องไม่ไปหลอกลวงผู้หญิงแต่งงาน เพื่อปิดบังความเป็นเกย์ของตน

⁵ ผู้ที่เป็นเจ้าของแนวคิดนี้ คือ นที ธีระโรจนพงษ์ นักกิจกรรมเกย์คนแรกๆ ที่ทำงานรณรงค์เรื่องเอดส์ในกลุ่มเกย์ในเมืองไทย และเป็นเกย์คนแรกๆ อีกคนที่เปิดเผยตนเองกับสาธารณชน.

เพศสัมพันธ์ ความรัก กับตัวตนที่หลากหลาย

ปัจจุบันคำว่า “เกย์” เป็นคำที่นับวันจะเป็นที่รู้จักแพร่หลายในสังคมมากกว่าคำอื่นๆ อย่าง “ชายรักชาย” หรือ “เอ็มเอสเอ็ม” ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะคำว่า “เกย์” เป็นคำที่สั้นกระชับ ฟังดูมีความเป็นสากล ทันสมัย และถูกใช้กันในหลายวงการมากกว่า ทั้งวงการของเกย์เอง และนอกวงการเกย์ เช่น การใช้คำเรียกที่ขึ้นต้นว่า “เกย์...” และตามด้วยคำต่างๆ ในการแบ่งประเภทเกย์ออกเป็นกลุ่มๆ ตามบทบาทเวลาเมื่อเพศสัมพันธ์ หรือการใช้คำว่าเกย์ในงานพาหเรศต่อต้านโรคเอดส์ หรือพาหเรศแสดงความภูมิใจในความเป็นเกย์ ในสื่อเฉพาะสำหรับเกย์ ในนวนิยาย เรื่องสั้น งานวิชาการ เป็นต้น

ตัวอย่างหนึ่งของการใช้คำว่าเกย์ภายในกลุ่มของเกย์เอง คือการแบ่งประเภทของเกย์ออกเป็น 3 กลุ่มโดยใช้คำว่าเกย์นำหน้า ตามบทบาททางเพศเมื่อเวลาเมื่อเพศสัมพันธ์ ได้แก่

เกย์คิง (Gay King) หมายถึง เกย์ที่พึงพอใจกับบทบาททางเพศ โดยการเป็นฝ่ายกระทำ เป็นฝ่ายสอดใส่อวัยวะเพศ หรือเป็นฝ่ายรุกเพียงอย่างเดียว (ภาษาอังกฤษ เรียกว่า Top หมายถึงฝ่ายที่อยู่ข้างบน)

เกย์ควีน (Gay Queen) หมายถึง เกย์ที่พึงพอใจกับบทบาททางเพศ โดยการเป็นฝ่ายถูกกระทำ เป็นฝ่ายที่ให้อีกฝ่ายสอดใส่อวัยวะเพศ หรือเป็นฝ่ายรับเท่านั้น (ภาษาอังกฤษ เรียกว่า Bottom หมายถึงฝ่ายที่อยู่ข้างล่าง)

เกย์ควิง (Gay Quing) ซึ่งมาจาก Queen + King) หรือ **ไบ้ธ** (Both) หมายถึง เกย์ที่สามารถรับบทบาททั้งเป็นฝ่ายกระทำ หรือ ฝ่ายถูกกระทำก็ได้ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า *Versatile*

บางครั้งความเป็น “เกย์คิง” หรือ “เกย์ควีน” ก็อาจถูกตัดสินจากลักษณะท่าทางและบุคลิกที่แสดงออกภายนอกด้วย เช่น ถ้าเกย์คนนั้นมีบุคลิกท่าทางออกสาว หรือดูเป็นผู้หญิง ก็จะถูกมองว่าเป็น “เกย์ควีน” แต่ถ้าเกย์คนนั้นมีบุคลิกท่าทางเป็นแมนๆ หรือมีความเป็นผู้ชาย ก็จะถูกมองเป็น “เกย์คิง” ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไม่จำเป็นเลยที่ตัวตนความเป็นเกย์จะต้องถูกกำหนดด้วยบุคลิกภาพที่มองเห็นภายนอก มีเกย์จำนวนมากที่บุคลิกภาพท่าทางภายนอก

กับบทบาททางเพศนั้นไม่ได้สอดคล้องกัน เช่น ภายนอกอาจดูมีลักษณะออกสาว แต่จริงๆ แล้วบนเตียงกลับเป็นฝ่ายรุก หรือบุคลิกภาพภายนอกดูเป็นผู้ชายมากๆ แต่บนเตียงกลับชอบเป็นฝ่ายรับมากกว่า และที่สำคัญบุคลิกภาพภายนอก และวิถีทางเพศของเกย์แต่ละคนนั้นก็ เป็นสิ่งที่สามารถจะเปลี่ยนแปลงไปมาได้ตลอดเวลาด้วย

ทั้งหมดนี้สะท้อนว่าการแสดงออกทางเพศภาวะภายนอกของบุคคลอาจไม่สอดคล้องกับตัวตนทางเพศวิถีเสมอไป นอกจากนั้นการแบ่งประเภทของเกย์ ออกเป็น 2 ขั้วตรงข้าม หรือแบ่งวิถี หรือบทบาททางเพศเป็นรุก และรับ ก็ยังแสดงให้เห็นถึงมุมมองและวิถีคิดในเรื่องเพศภายในกลุ่มเกย์ซึ่งไปไม่พ้นจากกรอบความสัมพันธ์คู่ตรงข้ามแบบรักต่างเพศอยู่ดี โดยการแบ่งเช่นนี้มีผลอย่างมากต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างเกย์ด้วยกัน เพราะอาจทำให้คนที่ มีบุคลิกภาพที่ต่างออกไป หรือมีตัวตนทางเพศวิถีที่ไม่อยู่ในกรอบนี้ไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเท่าที่ควร ขณะเดียวกันภายในกลุ่มเกย์เองก็มองไม่เห็นถึงความซับซ้อนหลากหลายในวิถีทางเพศแบบเกย์ด้วย ทั้งที่จริงๆ แล้วมีเกย์จำนวนมากที่คิดว่าตนเองไม่ได้ยึดติดกับการจะต้องรับบทบาทตัวตนทางเพศแบบใดแบบหนึ่งเสมอไป ตัวอย่างเช่น เกย์คนหนึ่งมาโพสต์กระทู้ถามในเว็บไซต์ เกย์เว็บหนึ่งว่า

“เคยไหมครับ ที่เพิ่งรู้จักกันไม่ทันถึง 5 นาที เขาก็ถามแล้วว่า เป็นรุกหรือรับ เร็วๆ นี้เจออยู่คนหนึ่ง พอบอกเป็นรุก แล้วเดินหนีเลย (สงสัยจะเป็นรุกเหมือนกัน) อีกคนพอบอกเป็นรับ ก็เดินหนีเหมือนกัน (สงสัยจะเป็นรับ) แต่พอเจออีกคน บอกไปว่า ได้ทั้งรุกทั้งรับ เขาก็เดินหนีอีก (สงสัยจะไม่ชอบทั้งรุกและรับ...แล้วชอบแบบไหน...งงครับ)”

“ถ้าเป็นคุณจะถามไหม หรือจะถามก็เมื่อจะมีอะไรกัน แล้วถ้ามีคนถามคุณ คุณจะตอบเขาว่าอย่างไรดี”

boynotme 69⁶

⁶ boynotme 69 ถามกันจังเป็นรุก หรือเป็นรับ กระดานสนทนา เว็บไซต์ <www.thaimalemessage.com> Sun Mar 25, 2007.

จากกระทู้นี้มีผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นแตกต่างกันไป โดยมีทั้งผู้คิดว่าให้ถามอีกฝ่ายไปเลยว่าเป็นเกย์แบบไหนจะดีกว่า กับผู้ที่ไม่เห็นความจำเป็นในการถามที่น่าสนใจคือ ผู้ที่ไม่คิดว่าจำเป็นต้องถาม ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการแยกบทบาทเป็นฝ่าย “รุก” / “รับ” อย่างชัดเจน เพราะสำหรับตนเองแล้ว การจะรับบทบาทเป็นฝ่ายใดนั้นขึ้นอยู่กับการตกลง และความพึงพอใจระหว่างตนเองกับคู่เพศสัมพันธ์ในขณะนั้นมากกว่า

“ไม่ถาม และไม่ชอบให้ใครมาถามด้วย...เอาความชอบเป็นสำคัญ...ชอบแล้วอะไร ยังไงก็ได้...ถ้าตกลงกันไม่ได้ก็ถอดรัดพืดเหวี่ยงกัน ก็เสียไปอีกแบบ...หรือไม่...ความเสียยทำให้คนทำอะไรก็ได้ละ...”

“บางที่คุณอาจได้ยิน...ผมรุกอย่างเดียวนะ...แต่อยากลองรับคุณอะ...เบาๆ นะกลัวเจ็บอะ...ไม่เคยรับนะ...แต่ขอแค่ครั้งนี้ครั้งเดียว”

“ข้อดีของการไม่ถามก็พอมืออยู่ข้างนะคับ...”

smart_guy 69 , Sun Mar 25, 2007

“ผมเป็นรุกครับ ถ้าเจอ รุกด้วยกัน ถ้าเราตอบว่ารุก ก็เลิกไม่คุยกันเลย”

“บางคนต้องศึกษาครับ รุกบางคนเห็นผมก็ชอบ แล้วเปลี่ยนเป็นรับให้ก็มี”

“การรุก-รับ ขึ้นอยู่กับ 2 คนมากกว่า ว่าจะทำไง”

“ผมเป็นรุก แต่ก็เคยรับครับ แต่ต้องชอบจริงๆ นะ ถึงยอมครับ”

skinnyhead , Sun Mar 25, 2007

กล่าวได้ว่าเกย์หลายคนไม่ได้จริงจังกับการแบ่งบทบาทตลอดเวลาอย่างที่คนทั่วไปมอง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ อัตลักษณ์ด้านเพศภาวะ และเพศวิถีของเกย์นั้นเป็นสิ่งที่ลื่นไหลไปตามบริบทต่างๆ ได้ รวมถึงอาจลื่นไหลไปมาระหว่าง

ความเป็นชายรักเพศเดียวกัน และความเป็นชายรักต่างเพศด้วยในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตามด้วยการใช้ชีวิตทั้งทางเพศ และทางสังคมของเกย์ที่ไม่ได้มีสถาบันทางสังคมใดตระหนักถึงความมีตัวตน หรือรับรองความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกันเช่นนี้ ทำให้เกย์มักถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบเปลี่ยนคู่เพศสัมพันธ์ไปได้เรื่อยๆ และเป็นต้นเหตุของการแพร่กระจายเชื้อเอชไอวี ซึ่งไม่ว่าสังคมไทยในปัจจุบันจะได้เรียนรู้ถึงความหมายของคำว่า “เกย์” หรือ “ชายรักชาย” มากขึ้นแค่ไหนหรือมีพื้นที่ (ทั้งในทางกายภาพ เช่น คลับ บาร์ ชาน่า สำหรับเกย์ และทางอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ต่างๆ) และมีสื่อสำหรับเกย์มากขึ้น รวมทั้งมีเกย์ที่ออกมาเปิดเผยตนเองมากขึ้นเพียงใดก็ตาม หากภาพของความ เป็น “ชายรักชาย” หรือ “เกย์” ในสังคมไทยก็ยังคงถูกมองในแง่ลบอยู่ดี ตัวอย่าง ที่เห็นได้ชัด เช่น ถ้านักแสดงชายคนใดตกเป็นข่าวว่า “เป็นเกย์” ซึ่งไม่ว่าข่าวนั้น จะเป็นจริงหรือไม่ก็ตามส่วนใหญ่มักจะออกมาปฏิเสธข่าวไว้ก่อน เพราะข่าว ในลักษณะนี้จัดว่าเป็นข่าวที่ทำให้ภาพพจน์ของความเป็นนักแสดงชายเสียหาย ซึ่งเมื่อเทียบกับการตกเป็นข่าวว่า “เจ้าชู้” ที่เป็นข่าวเกี่ยวกับเรื่องเพศในทำนอง เดียวกันแล้วดารารายหลายคนก็มักให้สัมภาษณ์ในทำนองว่า มีข่าวเจ้าชู้ดีกว่า มีข่าวว่าเป็นเกย์

อคติที่ยังลบไม่หมด

การที่สังคมไทยยังคงมีอคติต่อ “ชายรักชาย” อยู่อย่างไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของอิทธิพลจากวิชาการทางด้านการแพทย์ที่ยังไม่ได้แก้ไขความเข้าใจเรื่องการรักษาเพศเดียวกันให้ชัดเจนว่าไม่ได้เป็นความผิดปกติทางเพศ ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่ “ความเป็นชายรักชาย” เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับบรรทัดฐานและค่านิยม “ความเป็นชาย” ตามที่สังคมคาดหวัง เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่ยกย่องเพศชายเป็นใหญ่ และให้คุณค่ากับความเป็นชายว่ามีสถานะสูงกว่าความเป็นหญิง ผู้ชายไทยตามบรรทัดฐานของสังคมไทย ควรต้องมีบุคลิกภาพของความเป็นผู้ชายที่แข็งแรง ไม่กระด้างกระด๊งแบบผู้หญิง มีความเป็นผู้นำทั้งในด้านครอบครัวและสังคม ผู้ชายที่เป็น “ชายรักชาย”

หลายคนจำเป็นต้องแต่งงานกับผู้หญิงด้วยหลายเหตุผล ไม่ว่าจะเพื่อหลบ-
เกลื่อนความเป็น “ชายรักเพศเดียวกัน” ของตนเอง เพื่อตอบแทนพระคุณของ
พ่อแม่ที่หวังจะให้ลูกเป็นฝั่งเป็นฝาและมีทายาทสืบสกุล หรือเพื่อความก้าวหน้า
และความมั่นคงในอาชีพการงานบางอาชีพ ผู้ชายขายบริการจำนวนไม่น้อย
ไม่ได้นิยามตนเองว่าเป็น “ชายรักชาย” แต่ก็สามารถมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายได้
ด้วยเหตุผลด้านความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ซึ่งก็ต้องปิดบังไม่ให้ครอบครัวรู้
ขณะเดียวกันตนเองก็อาจจะมีแฟนเป็นผู้หญิง และมีเพศสัมพันธ์กับแฟนด้วย

การไม่สามารถเปิดเผยความเป็นตัวตนในความเป็น “ชายรักชาย” หรือ
“ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย” ได้เพราะสังคมไม่ยอมรับนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อ
มากก็น้อยต่อภาวะสุขภาพทางเพศของ “ชายรักชาย” และ/หรือ “ชายที่มี
เพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน” ทั้งในแง่การตัดสินใจที่จะไปปรึกษาปัญหา หรือ
เข้ารับบริการทางด้านสุขภาพด้านต่างๆ สำหรับผู้ที่ไม่เปิดเผยตัว และแม้ว่า
บางคนอาจกล้ายอมรับและเปิดเผยความเป็นตนเองกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ
แต่ก็ยังคงจะต้องเผชิญกับปัญหาอีกอยู่ดี หากว่าตนเองมีพฤติกรรมทางเพศ
ไม่เป็นไปตามกรอบความเป็นตัวตนที่ผู้ให้บริการเข้าใจ หรือรับรู้ เช่น บุคลิก
ภายนอกดูเป็นเกย์ที่ออกสาว หรือตุงตุง แต่บทบาททางเพศเวลามีเพศสัมพันธ์
กลับเป็นฝ่ายรุก เป็นต้น

ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขของไทยได้เปิดคลินิกสำหรับชายรักชาย
ขึ้น เพื่อให้บริการกับผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน โดยไม่ได้คำนึงถึงว่า
ผู้ชายคนนั้นจะมีตัวตนทางเพศภาวะ หรือตัวตนทางเพศวิถีเป็นแบบใด (คือรวม
ทั้งเกย์ กะเทย และผู้ชายรักต่างเพศที่มีเพศสัมพันธ์กับเกย์ และกะเทยเข้าไว้
ด้วยกัน) การมองแบบเหมารวม โดยมองข้ามความแตกต่างหลากหลายด้าน
เพศภาวะ และเพศวิถีภายในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายเช่นนี้ อาจทำให้
ผู้รับบริการที่มาปรึกษาหรือรับบริการไม่แน่ใจว่าจะเข้ามารับบริการดีหรือไม่
หรือไม่กล้าที่จะบอกเล่าพฤติกรรมที่แท้จริง หรือไม่กล้าเปิดเผยเนื้อตัวร่างกาย
ได้อย่างสนิทใจกับผู้ให้บริการ ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อ การตรวจวินิจฉัย
หาสาเหตุที่แท้จริงของโรคได้ หรือไม่อย่างนั้นผู้รับบริการก็อาจไม่ได้รับการ
ตรงตามความต้องการที่แท้จริง เนื่องจากผู้ให้บริการไม่มีความละเอียดอ่อนพอที่จะ
เข้าใจตัวตนทางเพศภาวะ และเพศวิถีที่ซับซ้อนหลากหลายของผู้รับบริการ

ถึงที่สุดแล้วคำว่า “ชายรักชาย” ซึ่งถูกสร้างขึ้นมาจากกลุ่มนักกิจกรรมด้านสิทธิทางเพศเพื่อนำเสนอแง่มุมในด้านบวกของความเป็นผู้ชายในแง่ของอารมณ์ ความรัก ความรู้สึก และความปรารถนาต่อผู้ชายด้วยกัน แต่ภายใต้ความหมายของคำๆ นี้เอง ก็กลับละเลยแง่มุมที่สำคัญของการเป็นชายรักเพศเดียวกัน นั่นคือ “วิถีชีวิตและพฤติกรรมทางเพศ” รวมทั้งละเลย “ตัวตนทางเพศวิถี” ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยน ลื่นไหลไปมาได้ตลอดเวลาตามบริบทของคู่เพศสัมพันธ์ เวลา หรือปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ ด้วย

ในการใช้คำว่า “ชายรักชาย” แต่ครั้งจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาว่าผู้ที่ใช้คำๆ นี้คือใคร และใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างไร เพราะแต่ละกลุ่มที่นำคำๆ นี้มาใช้ ก็อาจจะตีความคำๆ นี้แตกต่างกันไป กลุ่มนักกิจกรรมเองอาจใช้คำนี้เพื่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองเรื่องการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมของบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยมุ่งเน้นไปที่ “เกย์” หรือผู้ที่มีเพศภาวะเป็นชายที่มีความรักความปรารถนาในเพศเดียวกัน มากกว่าจะเน้นไปที่ “กะเทย” หรือ “สาวประเภทสอง” ที่มีเพศภาวะอีกแบบหนึ่ง ซึ่งเผชิญกับปัญหาที่แตกต่างออกไป ขณะที่กลุ่มผู้ให้บริการด้านสุขภาพกลับมอง “ชายรักชาย” ในความหมายที่รวมทั้ง “เกย์” “กะเทย” และ “ไบเซ็กชวล” ไว้ด้วยกัน ในฐานะกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เพราะเป็นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน

แต่ไม่ว่าจะมองอย่างไรสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ก็คือ สังคมไทยยังคงมีอคติต่อความเป็น “ชายรักชาย” ตลอดมา ซึ่งการที่จะแก้ไขอคติ และความเข้าใจผิดตรงนี้ได้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การปรับเปลี่ยนมุมมองความคิดในเรื่องเพศเสียใหม่ และยอมรับในความเป็นตัวตนที่แตกต่างหลากหลาย ชับซ้อน และลื่นไหลทางเพศภาวะ และเพศวิถีตามที่ “ชายรักชาย” แต่ละคนนิยามตนเอง

ก๊ก

มลฤดี ลาพิมล

ก๊ก: ภาษาของความสัมพันธ์และวัฒนธรรมทางเพศ

ในบรรดาคำศัพท์ใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางเพศ อาจกล่าวได้ว่า ไม่มีคำใดจะโดดเด่น และเป็นที่รู้จักมากไปกว่าคำว่า “ก๊ก” อีกแล้ว ย้อนหลังไปเมื่อเกือบสิบปีก่อน “ก๊ก” เป็นศัพท์แสลงของวัยรุ่น ที่มีความหมายว่า **น่ารัก น่าเอ็นดู** (มาจากคำว่า “คิก” ซึ่งเป็นเสียงหัวเราะที่น่าเอ็นดูของเด็กสาววัยรุ่น)¹ แต่ในปัจจุบันเมื่อพูดถึงคำว่า “ก๊ก” คนส่วนใหญ่จะนึกถึงความหมายคล้ายๆ กับที่ปรากฏในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถานมากกว่า คือ

ก๊ก น. เพื่อนสนิทต่างเพศซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์
ฉันคู่สาว เช่น นายแอบไปมีก๊ก ระวังแฟนจับได้จะมีเรื่อง.
ก. มีความสัมพันธ์ฉันคู่สาว เช่น เขาก็ก๊อกอยู่กับดาราคนหนึ่ง
และกับนักร้องอีกคนหนึ่ง²

โดยความหมายใหม่นี้มีที่มาจากรายงานการศึกษาเชิงวิจัยชิ้นหนึ่งของ
นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2547 เรื่อง **“ก๊ก...
มากกว่าเพื่อน แต่ไม่ใช่แฟน”** รายงานฉบับนี้กลายเป็นข่าวดังไปทั่วประเทศ

¹ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดทำ “พจนานุกรมคำคะนอง” คู่มือการศึกษาคำ
คะนอง”. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: องค์การคำคุณสุภา. 2543.

² ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค.2550.
หน้า 11.

เมื่อหนังสือพิมพ์รายวันนำไปลงเป็นข่าวหน้าหนึ่ง³ โดยเนื้อหาของรายงานฉบับนี้กล่าวถึง ค่านิยมเรื่องความรักและความสัมพันธ์ของวัยรุ่นในปัจจุบันที่นิยมคบเพื่อนต่างเพศหลายคน (นอกจากแฟนของตนเอง) ในเวลาเดียวกัน โดยจัดรูปแบบความสัมพันธ์กับเพื่อนเหล่านั้นไว้ในฐานะ “กิ๊ก” ซึ่งในรายงานฉบับนี้ได้บอกถึงที่มาของคำ อธิบายความหมายของคำ ทักษะคติของวัยรุ่นที่มีต่อคำๆ นี้ รวมทั้งเหตุผลของวัยรุ่นในการมีกิ๊กไว้อย่างค่อนข้างละเอียด กล่าวคือ

ผู้ให้ข้อมูลในงานกล่าวถึงที่มาของคำว่า “กิ๊ก” ว่ามีที่มาไม่ชัดเจน คาดว่าน่าจะเป็นคำย่อมาจากคำว่า “ก๊ิกก๊ิก” ซึ่งแปลว่า “กระหนุงกระหนิง จูจี้กัน” “กิ๊ก” มีสถานะเป็นมากกว่าเพื่อน แต่ยังไม่ใช่แฟน อาจมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์ก็ได้ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีเซ็กซ์

สำหรับเหตุผลของการมีกิ๊กนั้นผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนต่างก็มีเหตุผลแตกต่างกันไป โดยคนที่ยังไม่มีแฟน ให้เหตุผลว่า การมีกิ๊กช่วยให้ไม่เหงา ดีกว่าที่จะต้องอยู่คนเดียว ไม่แน่ว่าคบๆ ไปก็อาจจะพัฒนากลายเป็นแฟนกันได้ในวันข้างหน้า ส่วนคนที่มีแฟนแล้วยังมีกิ๊กอีก ให้เหตุผลว่าถึงแม้จะมีแฟนแล้ว แต่ก็ยังไม่แน่ใจว่าแฟนคนนี้จะจะเป็นคนที่ใช่ที่สุด หรือไม่ก็รู้สึกว่าการทำตัวน่าเบื่อ นอกจากนั้นสำหรับบางคนการมีกิ๊กเยอะเยี่ยงอาจเป็นแฟชั่น หรือต้องการแสดงให้คนอื่นเห็นว่าตนเองมีเสน่ห์ก็ได้ แต่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เงื่อนไขที่สำคัญของการมีกิ๊ก การเป็นกิ๊ก หรือการ “กิ๊ก” กันระหว่างคนสองคน ก็คือการทำความตกลงด้วยความเข้าใจที่ตรงกันของทั้งสองฝ่าย ว่าต่างคนต่างอยู่ในสถานะอะไร และยอมรับในกฎเกณฑ์ในการเป็นกิ๊ก ซึ่งมีผู้สรุปไว้ถึง 10 ประการด้วยกัน คือ

1. ห้ามหึงหวงแต่ห่วงกันได้
2. มี Sex กันได้แต่ไม่ใช่เจ้าของกัน
3. ไม่มีสิทธิ์เรียกร้องมากเกินไป
4. กิ๊กอาจเปลี่ยนสถานะได้ แต่ถ้าไม่ได้ก็ห้ามเศร้า

³ มติชนรายวัน, 12 มกราคม 2547. “เปิดวิจัยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “กิ๊ก” ในหมู่วัยรักวัยเรียน ระบุนิยมมากในปัจจุบัน คล้ายคู่เพราะมีได้ไม่จำกัดทั้งที่มีแฟนแล้ว เป็นมากกว่าเพื่อนแต่ไม่ใช่แฟน อ้างชีวิตมีรสชาติเป็นวิตามินบำรุงหัวใจ”.

5. ห้ามใช้กิ๊กร่วมกันกับเพื่อน
6. ถ้ากิ๊กคิดจะไปมีแฟนเป็นตัวตนโดยไม่ใช้เรา ห้ามพุ่มพวยแต่ต้องพยายามยอมรับและยินดีด้วย แล้วค่อยตกลงกันอีกทีว่าจะยังกิ๊กกันต่อรีเปล่า
7. ไม่จำเป็นต้อง Take care กันเกินเหตุ เพราะเป็นแค้กิ๊ก
8. กิ๊กมีได้ไม่จำกัดจำนวนเป็น Infinity ไม่จำกัดเพศ วัย และ สถานภาพ
9. กิ๊กสำคัญรองจากแฟน
10. กิ๊กยังงี้ก็เป็นกิ๊กต้องเจียมตัว (ถ้าแฟนเขาจับได้ต้องเลิก)

นิยามสั้นๆ ของคำว่า “กิ๊ก” จากรายงานวิจัยฉบับนี้คือ **“กิ๊กเป็นมากกว่าเพื่อน แต่ไม่ใช่แฟน และกิ๊กไม่ใช่ชู้ แต่ถ้าแฟนรู้ต้องเลิก”** อย่างไรก็ตามในรายงานฉบับนี้ยังกล่าวด้วยว่า รูปแบบของความสัมพันธ์ในลักษณะที่มีความรู้สึกพิเศษ ผูกพันกัน คิดถึงกัน แต่ไม่ใช่แฟนกันนี้มีมานานแล้ว โดยในแต่ละยุคสมัยก็จะมีคำจำกัดความที่ใช้ระบุถึงสถานะความสัมพันธ์นี้แตกต่างกันไป เช่น ในสมัยก่อน เรียก “เด็ก”⁴ ต่อมาเรียก “โปร”⁵ จนมาในปัจจุบันคำที่ได้รับความนิยม และติดหูมากที่สุดก็คือคำว่า “กิ๊ก”

หลังจากรายงานชิ้นนี้ออกมา ทำให้เกิดกระแสการพูดถึงคำว่า “กิ๊ก” อย่างกว้างขวาง จนกระทั่งพจนานุกรมที่รวบรวมคำศัพท์ภาษาไทย ซึ่งตีพิมพ์ออกมาในช่วงเวลาหลังๆ ยังต้องบรรจุคำๆ นี้ลงในพจนานุกรมด้วย ตัวอย่างเช่น พจนานุกรมฉบับมติชน⁶ และพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน⁷ และ

⁴ ในแนวทางการจัดทำพจนานุกรมคำคะนอง (กรมวิชาการ, อ้างแล้ว) ได้ให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” ไว้ว่า เป็นคำเรียกหญิงสาวที่เป็นคู่รักของชาย [เปรียบกับเด็ก หมายถึงผู้ที่มีอายุน้อย] เช่น เมื่อวานเราเห็นนายหนิเรียนไปเกี่ยวกับเด็ก.

⁵ เข้าใจว่าน่าจะตรงกับความหมายของคำว่า “โปร” (๒) ซึ่งในพจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ก.ชอบมาก เช่น เจ้านายโปรลูกน้องคนนี้มาก แต่ในคอลัมน์ “แกะรอยศัพท์ภาษาไทย 2002” (หน้าประชาชน ขึ้น ของหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับประจำวัน ที่ 17 เมษายน 2545) อธิบายว่า โปร ย่อมาจากภาษาอังกฤษว่า “โปรเจคท์” (project) หมายถึง คนที่เราแอบชอบ ประมาณว่าเราวางโครงการกับคนนี้ไว้ <<http://www.matichonbook.com/newsdetail.php?gd=44614>>

⁶ สำนักพจนานุกรม มติชน (รวบรวม). พจนานุกรมฉบับมติชน กรุงเทพฯ: ศิลปวัฒนธรรม, 2547.

ที่น่าสนใจคือ ความหมายของคำว่า “กิ๊ก” ในพจนานุกรมฉบับมติชนนั้น (บุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างคู่รัก แต่ไม่ใช่คู่รัก) เป็นความหมายที่ไม่ได้ชี้เฉพาะเจาะจงว่าจะต้องเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคู่ความสัมพันธ์ต่างเพศเท่านั้น

สำหรับคำจำกัดความของ “กิ๊ก” ในเว็บไซต์สารานุกรมเสรี วิกีพีเดีย ระบุว่า

กิ๊ก (บางที่จะหมายถึง *เดท* หรือ *คู่เดท* เป็นคำเรียกของความสัมพันธาระยะสั้นระหว่างบุคคล (Short-term relationship) โดยจะแตกต่างกับคำว่าความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่เรียกว่า *แฟน* ที่โดยรวมจะหมายถึงความสัมพันธ์ระยะยาว ความสัมพันธ์ของกิ๊กหลายครั้งที่จะมีการเข้าใจผิดกัน โดยที่ทั้งสองฝ่ายไม่ได้มีการกล่าวถึง โดยอาจจะมีความเข้าใจผิดระหว่างความสัมพันธ์ระยะสั้น หรือความสัมพันธ์ระยะยาว ในปัจจุบัน คำว่า *กิ๊ก* จะกล่าวถึงพฤติกรรมการหาเพื่อน ของกลุ่มวัยรุ่น โดยต้องการหาเพื่อนคุยหรือเพื่อนเที่ยว โดยใช้คำว่า *กิ๊ก* แทนคำว่า *เพื่อน* ซึ่งจะเป็นศัพท์แฟชั่นมากกว่า⁸

กล่าวได้ว่า “กิ๊ก” เป็นคำศัพท์ที่ไม่มีที่มาชัดเจนที่แน่นอน⁹ แต่ก็ก็เป็นคำศัพท์ร่วมสมัยที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ไม่เฉพาะแต่ในกลุ่มวัยรุ่นเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงผู้คนทุกเพศภาวะ ทุกเพศวิถี และทุกรุ่น ทุกวัยด้วย ทั้งนี้เนื่องจากที่ผ่านมาสังคมไทยมีคำเรียกรูปแบบความสัมพันธ์ในเชิงรักใคร่อยู่ไม่กี่คำเท่านั้น กล่าวคือ คำที่ถูกจัดว่าอยู่ในกรอบของความสัมพันธ์ที่สังคมยอมรับ เช่น คำว่า *แฟน* *สามี* *ภรรยา* *คู่รัก* และคำที่มีนัยในทางลบเพราะ

⁷ ราชบัณฑิตยสถาน, อ้างแล้ว.

⁸ เว็บไซต์ <<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B9%8A%E0%B8%81>>

⁹ ในสารานุกรมวิกิพีเดีย ได้กล่าวถึงที่มา (ที่ไม่แน่นอน) ของคำว่ากิ๊กไว้ว่า อาจจะมาจากคำว่า *กุกกิก* ที่กล่าวโดยวัยรุ่นที่หมายถึงการออกไปเที่ยว หรือไปใช้เวลาร่วมกัน หรืออาจจะมาจากคำว่า *คลิก* (click) ที่เป็นแสดงในภาษาอังกฤษ หมายถึง การเข้ากันได้ของคนสองคน (โดยเปรียบเทียบจากเสียงคลิก ของวัตถุสองสิ่งที่ไม่เข้ากันได้พอดี) หรือคำว่า *กิ๊ก* (gig) ที่เป็นแสดงในภาษาอังกฤษ หมายถึง กิจกรรมระยะสั้น (คำเดียวกันนี้ ยังมีความหมายอื่นๆ อีก เช่น งานแสดงดนตรี).

ขัดกับค่านิยมของสังคมในเรื่องเพศ เรื่องความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว หรือรักเดียวใจเดียว เช่น คำว่า **ชู้ เมียน้อย** ฯลฯ หรือคำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ไม่จริงจัง เช่น คำว่า **คู่ควง คู่ขา คู่นอน**

สำหรับคำว่า “กิ๊ก” ถือเป็นคำที่เปิดมุมมองเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของคนในแง่ใหม่ๆ แม้ว่าลักษณะความสัมพันธ์แบบ “กิ๊ก” นี้จะเป็นสิ่งที่มีมานานแล้วก็ตาม เพียงแต่อาจจะยังไม่เคยมีคำเรียกที่โดนใจคนส่วนใหญ่ หรือมีแต่คำที่ให้ความรู้สึกไปในแง่ลบ ไม่น่ารักเหมือนกับคำว่า “กิ๊ก” มาก่อน ในด้านหนึ่งการไม่มีคำเรียกถึงความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ ทำให้เมื่อเกิดคำๆ นี้ขึ้นมา จึงได้มีความพยายามในการที่จะให้คำอธิบาย หรือให้คำจำกัดความกับคำๆ นี้กันไปต่างๆ นานา ขณะเดียวกันนอกจากคนแต่ละคนจะตีความคำอธิบายต่างๆ เหล่านั้น โดยผ่านประสบการณ์ หรือมุมมองของตนเองแล้วยังมีมุมมองต่อรูปแบบความสัมพันธ์ที่เรียกว่า “กิ๊ก” นี้แตกต่างกันไปด้วย บางคนรู้สึกไม่ดีกับคำว่ากิ๊ก เพราะมองว่าเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกับคำว่า “ชู้” แต่บางคนอาจรู้สึกคำว่า “กิ๊ก” เป็นคำที่ฟังดูน่ารัก และช่วยให้ตนเองสามารถนิยามความสัมพันธ์ วางตัวในความสัมพันธ์กับคนต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น บางคนให้เหตุผลว่า การมีกิ๊กเป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคล (เพราะตนเองก็ยังไม่ได้ตกลงคบใครเป็นแฟน) หรือการมีกิ๊กไม่ได้ทำให้ตนเองรู้สึกผิดกับแฟน หรือแสดงถึงการนอกใจ เพราะตนไม่ได้ไปมีเพศสัมพันธ์กับกิ๊ก

สรุปว่า “กิ๊ก” คือคนที่เราใส่ใจมากกว่าเพื่อน รู้สึกพิเศษเกินเพื่อน แต่ไม่ได้คิดแบบแฟน คือ ไม่รู้สึกพิศวาส ไม่อยากมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วย ไม่อยากอยู่ด้วยกันจนแก่เฒ่า ไม่อยากอยู่บ้านเดียวกัน ไม่อยากนอนเตียงเดียวกัน แต่ถ้าเห็นหน้ากันทุกวัน คอยกันนานๆ ก็คงดี กิ๊กคือคนที่กำลังจะมาเป็นแฟน จิบๆ กันอยู่ในขั้นศึกษาดูใจ ลองคบกันแต่ไม่ผูกมัดกัน ให้อิสระ และเปิดโอกาสให้ทั้งคู่ไปศึกษาผู้อื่นได้เพื่อค้นหาคนที่ใช่ และชอบจริงๆ ด้านการแสดงออกก็ทำต่อคนที่คบกันเสมือนแฟน (แต่ไม่ใช่แฟน) เหมือน “คู่รัก” (แต่หนักไปทาง “คู่ควง”) คบกันแล้วมีความสุขทั้งคู่ กล่าวคือ กิ๊กเหมือนอารมณ์ความรู้สึกอย่างหนึ่ง ซึ่งทุกคนฟังแล้วก็เข้าใจในสถานภาพ กิ๊กมีสถานะเป็นมากกว่าเพื่อน แต่ยังไม่ใช่แฟน และอาจมี หรือไม่มีเพศสัมพันธ์ก็ได้

นอกจากเหตุผลในแง่ของการเกิดคำใหม่สำหรับนิยามความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของคนแล้ว อีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้คำว่า “กิ๊ก” กลายเป็นคำศัพท์แสลงที่ฮอตฮิตภายในชั่วพริบตา ก็คือเรื่องของความห่วงกังวลทางสังคมเกี่ยวกับค่านิยมและพฤติกรรมการมีกิ๊กของวัยรุ่น ทั้งนี้เพราะค่านิยมในการมีกิ๊ก ได้ท้าทายระบบคิดในเรื่องเพศภายใต้กรอบการแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียว หรืออุดมคติเรื่องรักแท้ คู่แท้ หรือรักเดียวใจเดียว ซึ่งเป็นอุดมการณ์หลักของสังคม โดยผู้ที่ยึดมั่นในระบบเพศวิถีภายใต้อุดมการณ์หลักดังกล่าว จะหวาดกลัวว่า ค่านิยมเรื่องการมีกิ๊กของวัยรุ่น จะนำมาซึ่งปัญหาในเรื่องเพศต่างๆ อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การท้องไม่พร้อม การทำแท้ง รวมถึงโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ ไปจนกระทั่งถึง เอชไอวี/เอดส์

การให้คำจำกัดความของคำว่ากิ๊กในงานวิจัยและในพจนานุกรมต่างๆ ที่กล่าวมา ได้สะท้อนให้เห็นถึงระบบคิดในเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีของสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย (ทั้งเรื่องจำนวนคู่ระดับของความสัมพันธ์ หรือการทำความเข้าใจ การตกลงในกฎเกณฑ์ ความสัมพันธ์ร่วมกัน) และเรื่องของความรักและเพศสัมพันธ์ (รักเดียวใจเดียว ผัวเดียวเมียเดียว มีเพศสัมพันธ์ก่อน หรือหลังแต่งงาน)

จาก “แฟน” และ “ซู้” สู่ “กิ๊ก”: ความไม่เท่าเทียมและวิถิเพศ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ก่อนที่จะปรากฏคำว่า “กิ๊ก” สังคมไทยมีคำอธิบายถึงรูปแบบความสัมพันธ์ในเชิงคู่สาวของคนอยู่ไม่กี่คำ ซึ่งอาจแบ่งง่ายๆ ได้เป็นคำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่สังคมยอมรับ กับคำที่เป็นคำในเชิงตำหนิผู้ที่มีพฤติกรรมทางเพศเช่นนั้น

คำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ในเชิงคู่สาวที่สังคมยอมรับ ได้แก่ คำว่า **ผัว เมีย สามี ภรรยา คู่รัก แฟน** สำหรับคำที่มีนัยไปในเชิงลบ และแสดงถึงการมีพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น คำว่า **ซู้ คู่ควง คู่ขา คู่นอน** เป็นต้น ซึ่งถ้าหากดูจากความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ที่ให้ไว้ คำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่สังคมยอมรับส่วนใหญ่จะได้รับการอธิบาย ภายใต้กรอบความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศของชายกับหญิง และระบบผัวเดียวเมียเดียวทั้งสิ้น เช่น

สามี น. ผัว, ชายที่เป็นคู่ครองของหญิง, คู่กับ ภรรยา หรือ ภริยา; นาย, เจ้าของ (ป.; ส. สุวามิโน)

ภรรยา น. ภริยา, เมีย, หญิงที่เป็นคู่ครองของชาย, คู่กับ สามี. (ส.ภรรยา; ป.ภริยา).

คู่รัก น. หญิงชายที่ผูกสมักรักใคร่กัน. คนรัก.

แฟน (ปาก) น.¹⁰ ผู้เป็นที่ชอบพอรักใคร่, คู่รัก, สามี หรือภรรยา.

ส่วนคำที่แสดงถึงพฤติกรรมทางเพศนอกกรอบ นอกจากคำว่า “ชู้” ซึ่งเป็นคำเก่า และมีสำนวนเกี่ยวข้องกับคำหลายสำนวนแล้ว คำอย่าง *คู่ควง* *คู่นอน* ก็ไม่ได้ถูกบรรจุไว้ในพจนานุกรมแต่อย่างใด เว้นแต่คำว่า *“คู่ขา”* ซึ่งภายหลังในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายเพิ่มเติม (นอกจากความหมายแรกในเชิงคู่แสดง หรือคู่เล่นที่เข้ากันได้ดี) ว่าเป็นหญิงชายที่คบกันฉันท์ชู้สาว เช่น *ใครๆ ก็รู้ว่า 2 คนนี้เป็นคู่ขา* กันมานานแล้ว

ในบรรดาคำต่างๆ เหล่านี้คำว่า *ผัว* *เมีย* และ *ชู้* จะเป็นคำที่เก่าแก่ที่สุด และมีมาตั้งแต่สมัยที่มีการมีภรรยาหลายคนของผู้ชายยังเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย ที่น่าสนใจคือ คำว่า *ชู้* นั้นเป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างซับซ้อน และเป็นคำที่ใช้กับทั้งผู้ชายและผู้หญิง แต่ใช้ในลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในกรณีที่ใช้เป็นคำนาม จะหมายถึงตัวผู้ชายที่ไป *“เป็นชู้”* กับผู้หญิงที่มีสามี หรือมีคู่แล้ว ส่วนในกรณีที่เป็นคำกริยา จะหมายถึง การที่ผู้หญิง *“มีชู้”* หรือมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นนอกจากสามีของตน ฟังดูเผินๆ ทั้งสองคำ ล้วนแต่เป็นคำที่มีความหมายในเชิงลบไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าหากมองจากมุมมองเรื่องเพศภาวะและเพศวิถี

¹⁰ ในที่นี้ยกมาแต่เฉพาะความหมายที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงชู้สาว ไม่รวมถึงความหมายในแง่ของการเป็นผู้นิยมชมชอบในสิ่งต่างๆ เช่น แฟนเพลง แฟนภาพยนตร์ แฟนมวย.

กระแสหลักของสังคมไทยที่อธิบายว่า ผู้ชายมีแรงขับทางเพศซึ่งต้องการการปลดปล่อยมากกว่าผู้หญิง หรือยกย่องผู้ชายที่เจ้าชู้ว่ามีเสน่ห์ในเรื่องเพศ ขณะเดียวกันกลับคอยควบคุมให้ผู้หญิงต้องมีเพศสัมพันธ์อยู่ภายใต้กรอบการแต่งงานเพื่อการมีลูกเท่านั้น ทำให้นัยของคำว่า “ชู้” ที่นำมาใช้กับชายและหญิงแตกต่างกันอย่างมาก โดยผู้หญิงที่ “มีชู้” จะถูกประณามจากสังคมมากกว่าผู้ชายที่ “เป็นชู้” หลายเท่า

คำต่างๆ ที่ยกมากล่าวถึงในที่นี้ อาจไม่ได้เป็นคำที่มีนัยใกล้เคียงกับคำว่า “กิ๊ก” โดยตรง แต่ก็คำที่เกี่ยวข้องกับระบบคิดของสังคมไทยในเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์ของคนในเชิงชู้สาวซึ่งก็สะท้อนให้เห็นว่า นอกจากสังคมไทยจะยอมรับ หรือมองเห็นแค่รูปแบบความสัมพันธ์ในเชิงชู้สาวระหว่างคนต่างเพศ (คือชายกับหญิง) แล้ว ความสัมพันธ์ที่ดียังคงต้องเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดมาจากพื้นฐานของความรัก ที่จะนำไปสู่การแต่งงานในระบบผัวเดียวเมียเดียว โดยไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และเป็นความสัมพันธ์ที่มีช่วงเวลาเป็นตัวแปรในการพัฒนาความสัมพันธ์ด้วย กล่าวคือ ยิ่งคบกันนานเท่าไรยิ่งดี

อย่างไรก็ตามในความเป็นจริง คนในสังคมจำนวนมากไม่ได้มีวิถีทางเพศหรือดำเนินชีวิตไปตามกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ที่สังคมคาดหวังเสมอไป หากเลือกที่จะมีวิถีชีวิตทางเพศตามความปรารถนาและความสุขแห่งตนในฐานปัจเจกบุคคล รูปแบบความสัมพันธ์ในเชิงชู้สาวของคนในสังคมจึงไม่ได้มีแต่เฉพาะคนรักต่างเพศซึ่งต้องอยู่ภายใต้กรอบการแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้น แต่ยังมีคนที่รักใคร่ชอบพอกและมีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกัน คนที่ปฏิเสธการใช้ชีวิตคู่ภายใต้กรอบของการแต่งงาน คนที่พึงพอใจที่จะมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ต้องการความรัก หรือไม่ต้องการการแต่งงาน ไม่ต้องการมีลูก ฯลฯ

การปรากฏขึ้นของคำว่า “กิ๊ก” ซึ่งทุกวันนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะแวดวงของวัยรุ่น แต่ได้ขยายไปสู่การรับรู้ของสังคมในวงกว้างแทบทุกระดับ แท้จริงแล้วไม่ใช่การเกิดขึ้นของพฤติกรรมใหม่ หรือรูปแบบความสัมพันธ์ใหม่แต่อย่างใด เพียงแต่ที่ผ่านๆ มา ไม่เคยมีคำนิยาม หรือคำจำกัดความใดฟังดูเป็นกลางๆ และได้รับความสนใจมากเท่าคำว่า “กิ๊ก” เมื่อมีคำนี้เกิดขึ้นพร้อมกับคำอธิบาย

ชุดหนึ่ง ผู้คนจึงได้รับเอาคำๆ นี้ไปใช้ และไปตีความเข้ากับประสบการณ์ รูปแบบความสัมพันธ์ของตน

กระทู้หนึ่งในเว็บบอร์ดหัวข้อ “คำว่า “กิ๊ก” คืออะไร...”¹¹ คำตอบของผู้ที่มาแสดงความคิดเห็นในเว็บบอร์ดได้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของสังคมไทยต่อเรื่องเพศและความสัมพันธ์จากกรณีของคำๆ นี้ว่า การมีเพศสัมพันธ์มิใช่เป็นไปเพื่อผลิตทายาทเท่านั้น หากมีเพศสัมพันธ์เพื่อความสุขทางเพศก็ได้ นอกจากนี้ก็สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองในด้านสิทธิทางเพศว่าด้วยทางเลือก และการสื่อสารระหว่างคู่รวมไปถึงฐานคิดเรื่องศีลธรรมและจริยธรรมทางเพศที่กำกับแบบแผนของความสัมพันธ์ของคน

“คนที่เราอยากนอนด้วย แต่ไม่อยากแต่งงาน อยากเป็นกิ๊กกับหนูใหม่ละคะ”¹²

“กิ๊กคือตัวแทนของความไม่ซื่อสัตย์ หรือจุดเริ่มต้นของความไม่ซื่อสัตย์”¹³

“กิ๊ก แปลว่า การมีเพศสัมพันธ์ที่ไร้พรหมแดน ไร้การยับยั้งชั่งใจ ไม่มีมนุษยธรรม ไร้คุณธรรม ไอ้อ่อยอยากมีเพศสัมพันธ์”¹⁴

คนจำนวนมากมองว่า “กิ๊ก” ไม่ได้มีความหมายอะไรแตกต่างจากคำว่า “ซู้” หลายคนมองว่า “กิ๊ก” เป็นเพียงการเลี้ยงใช้คำ เพื่อให้ลักษณะความสัมพันธ์ที่เรียกว่า “ซู้” ดูมีความหมายที่เบาลงเท่านั้นเอง อย่างไรก็ตามในรายงานซึ่งเป็นที่มาของคำว่า “กิ๊ก” ได้สรุปว่า กิ๊กไม่ใช่ซู้ เหตุผลเพราะ “ซู้หมายถึงแฟน

¹¹ @ 21:50 น.>> waew. คำว่า “กิ๊ก” คืออะไร, 27 ก.ย. 2547 <<http://www.365jukebox.com/script/ms/music/m14210.html>>

¹² จอย. คำว่า “กิ๊ก” คืออะไร, 30 ก.ย. 2547.

¹³ ทะเลจันทร์. คำว่า “กิ๊ก” คืออะไร, 24 ต.ค. 2547.

¹⁴ จรจ. คำว่า “กิ๊ก” คืออะไร, 26 ต.ค. 2547.

ที่ไม่ใช่แฟนอันดับ 1 แต่ได้รับการยอมรับ และให้เรียกสถานะได้ว่าเป็นแฟน อาจมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์กันก็ได้ ส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีทั้งกิ๊ก และซู้ อาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ยอมรับหรือไม่ยอมรับ ให้เรียกเป็นกิ๊ก หรือซู้ก็ได้”

แต่ไม่ว่า “กิ๊ก” จะมีความหมายเท่ากับ “ซู้” หรือไม่เท่ากับ “ซู้” ก็ตาม คนส่วนใหญ่ก็ค่อนข้างจะมองคำว่า “กิ๊ก” ไปในแง่ลบ ขณะที่คนที่ “กิ๊ก” เอง ให้เหตุผลในการมีกิ๊กของตนว่า เป็นเรื่องของความเข้าใจ และการทำความเข้าใจกันระหว่างคนที่เกี่ยวข้องมากกว่า และเป็นสิทธิของแต่ละคนที่จะเลือกมี หรือไม่มีกิ๊ก นอกจากนั้นคนในแต่ละวัย ก็อาจจะมีมุมมองหรือการตีความคำๆ นี้ แตกต่างกันไปก็ได้ แต่ก็ไม่ควรที่จะเอามุมมองของตนเองมาตัดสินคนอื่น

“กิ๊ก หมายถึง คนที่รักเราหรือเรารักยุ่งได้ทุกอย่างเว้น เรื่องส่วนตัวต้องไม่ยอกยั่ว ถ้าเราไม่ยอกยั่วบอกรู้ไว้เพื่อเป็นตัวแทนของแฟน ทุกคนไม่จำเป็นต้องมีกิ๊กมันขึ้นอยู่กับว่าแฟนคุณรับได้ไหมถ้าแฟนเรามีกิ๊กเรารับได้นะ เพราะเราเรียนคนละคณะไม่ค่อยมีเวลาให้กันอยู่แล้ว แต่เขาไม่มีกิ๊กหรือก๊ายที่มีคือเราต่างหาก555 เขาก็ไม่เห็นว่าจะอะไรเลยอะ (เห็นแก่ตัวไหมคะ)”

มาตี¹⁵

หากถามว่าผู้หญิงกับผู้ชายใครมีกิ๊กมากกว่ากัน หรือการมีกิ๊กของผู้ชาย กับผู้หญิงแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน ผลจากรายงานวิจัยชี้ว่าทั้งชายและหญิง ต่างก็มีกิ๊กพอๆ กัน เพียงแต่เหตุผลของการมีกิ๊กอาจต่างกันไป ผู้ที่เห็นว่าผู้ชายมีกิ๊กมากกว่าให้เหตุผลว่า เป็นธรรมชาติของผู้ชาย และก็น่าเกลียด ผู้ชายชอบมีกิ๊กเพราะชอบโชว์พาวเวอร์ จะได้มีเรื่องพูดในวงเหล้า ส่วนผู้ที่เห็นว่าผู้หญิงมีกิ๊กมากกว่า เป็นเพราะผู้หญิงปฏิเสธไม่เป็น ไม่กล้าตัดสินใจเลือกใคร ผู้หญิงอ่อนไหว และมักตกหลุมรักได้ง่าย กับอีกเหตุผลหนึ่งคือ ผู้หญิงสมัยใหม่มั่นใจ กล้าแสดงออกมากขึ้น ชอบหวานแสนให้ผู้ชาย ไม่ต้องทำอะไรมากผู้ชายก็เข้ามาหาเอง¹⁶

¹⁵ มาตี. คำว่า “กิ๊ก” คืออะไร, 28 ก.ย. 2547.

¹⁶ โปรดดูเพิ่มใน <<http://www.ac103.com/html/readtopic.asp?qt=314&cat=2>>

แม้ปรากฏการณ์คำว่า “กิ๊ก” จะส่งผลให้ความรักและความสัมพันธ์นอกกรอบคุณค่าระบบรักเดียวใจเดียว หรือผัวเดียวเมียเดียวได้รับการยอมรับมากขึ้น และไม่ได้เป็นคำศัพท์เฉพาะเจาะจงที่ใช้กับบุคคลเพศใดเพศหนึ่ง หรือใช้เฉพาะกับระบบความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศเท่านั้น แต่การใช้คำว่า “กิ๊ก” ก็ยังคงมีนัยที่สะท้อนให้เห็นถึงการให้คุณค่าแบบทวิมาตรฐานของระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศของสังคมไทยอยู่ดี ตรงที่สังคมมีการให้คุณค่ากับการที่ผู้ชายมีกิ๊ก กับผู้หญิงมีกิ๊กแตกต่างกัน เนื่องจากการมีความสัมพันธ์ฉันกิ๊กนั้นถูกอธิบายรวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ หรือไม่มีเพศสัมพันธ์ด้วย ซึ่งถ้าพูดถึงเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ หรือการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ และเข้าถึงเรื่องเพศแล้ว ผู้ชายก็จะเป็นฝ่ายได้เปรียบกว่าผู้หญิง การที่ผู้ชายจะมีกิ๊กหลายคนย่อมไม่ถูกมองในแง่ลบเท่ากับผู้หญิงที่มีพฤติกรรมในแบบเดียวกัน

ค่านิยม “กิ๊ก” กับมาตรการเฝ้าระวังและควบคุมเรื่องเพศ

การนำเสนอรายงานกระแสค่านิยมในเรื่อง “กิ๊ก” ในกลุ่มวัยรุ่น ได้สร้างให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ถกเถียงถึงเรื่องค่านิยมทางเพศกันอย่างมากมาย เนื่องจากไม่ได้มีแต่เฉพาะวัยรุ่นชายหญิงเท่านั้นที่มีกิ๊ก แต่ยังมีผู้คนหลายรุ่นหลายวัย (รวมทั้งหลายเพศ) อีกเป็นจำนวนมากที่เคยเจอกับประสบการณ์ความสัมพันธ์ที่เทียบเคียงได้กับคำว่า “กิ๊ก”

อย่างไรก็ตามกระแส “กิ๊ก” ในกลุ่มวัยรุ่น กลับดูจะเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่น่าเป็นห่วง หรือน่าวิตกกังวลมากที่สุด สำหรับหน่วยงานภาครัฐ และสถาบันทางสังคมต่างๆ เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว สื่อมวลชน ฯลฯ เนื่องจากเกรงว่าค่านิยมในเรื่อง “กิ๊ก” จะทำลายระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศภายใต้กรอบวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของสังคมลงเสียหมด อีกทั้งยังอาจนำมาซึ่งความเสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การทำแท้ง รวมถึงปัญหาสังคมต่างๆ ที่เกี่ยวกับเพศอีกมากมายด้วย ทั้งนี้เพราะในมุมมองวิถีคิดแบบเรื่องเพศกระแสหลักที่อิงกับการแต่งงานในระบบผัวเดียวเมียเดียวระหว่างคนรักต่างเพศ การมีกิ๊กเท่ากับเป็นการยอมรับในเพศสัมพันธ์นอกกรอบของความรัก การแต่งงาน และมีเป้าหมายเพียงเพื่อความสนุกสนาน

ไป

สุไล_ws ชาลวไล

จาก “หน้าฉายเสริม” ถึง “ไป...มั๊ยพี่”

คำว่า “ไป” ในภาษาไทยนั้นมาจากคำว่า “ไป๋ว” ในภาษาจีนแต้จิ๋ว โดยความหมายของคำเองไม่ได้มีความหมายเกี่ยวข้องกับเรื่องของเนื้อหนังมังสาอย่างที่เข้าใจกันทุกวันนี้แต่ประการใด หากการที่คำๆ นี้มาเกี่ยวข้องกับ “เรื่องเพศ” นั้น เนื่องมาจากปรากฏการณ์ที่สมัยหนึ่งโรงภาพยนตร์ในย่านเยาวราชได้นำเอาภาพยนตร์สั้นซึ่งแสดงการร่วมเพศมาฉายเสริมภาพยนตร์รอบปกติเรื่องที่มีความยาวน้อยกว่าภาพยนตร์โดยเฉลี่ยทั่วไป ภาพยนตร์ที่นำมาฉายนี้ถูกเรียกว่า “หนังไป๋ว” หรือ “หนังที่เอามาฉายเสริม” ซึ่งต่อมาเพี้ยนมาเป็น “หนังไป” ในความหมายอย่างที่เป็นที่เข้าใจกันในปัจจุบัน¹ ในทำนองเดียวกันกับที่ความหมายของคำว่า “ยกไป๋ว” ซึ่งหมายถึงยาบ่ารุงที่กินเข้าไปเพื่อเสริมให้ร่างกายแข็งแรง อยู่ในสภาพปกติ² แต่ต่อมาคนส่วนใหญ่กลับเข้าใจว่า “ยกไป๋ว” หมายถึง ยาบ่ารุงกำลังทางเพศมากกว่า

ในแง่ของภาษา คำว่า “ไป๋ว” นี้ปรากฏอยู่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 โดยในครั้งนั้นบอกเพียงความหมายว่า “ส่งเสริมสิ่งที่บกพร่อง” ต่อมาเมื่อผู้วางตั้งว่าความหมายที่ให้นั้นไม่ตรงกับความเข้าใจโดยทั่วไป ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2525 จึงได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับคำว่า “ไป๋ว” ซึ่งเป็นความหมายที่ปรากฏอยู่มาจนถึงปัจจุบันไว้ว่า

¹ The Legendary Midfielder. “ฝรั่ง-ไป๋ว-ทุเรศ” เว็บไซต์ <<http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=thenut&month=05-2006&date=17&group=1&gblog=11>>

² <<http://www2.manager.co.th/Qol/ViewNews.aspx?NewsID=9490000025104>>

โป๊ ก. ส่งเสริมสิ่งที่บกพร่อง เช่น ยาโป๊, ทำสิ่งที่ยัง
บกพร่องอยู่ให้สมบูรณ์ เช่น เอาสีโป๊ตรงที่เป็นช่องเป็นรู
ก่อนทาสีเอาปูนโป๊รอยที่ชำรุด. (ปาก) ว. เปลือยหรือค่อนข้าง
เปลือย เช่น รูปโป๊, มีเจตนาเปิดเผยอวัยวะบางส่วนที่ควร
ปกปิด เช่น แต่งตัวโป๊.

ในแง่ของความหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ไม่เป็นที่ชัดเจนว่า คำว่า
“โป๊” ถูกนำมาใช้ในเชิงความหมายของการเป็นสื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศ
ตั้งแต่เมื่อไร อย่างไรก็ตาม คำๆ นี้ได้ถูกนำมาใช้ร่วมกับสื่อต่างๆ ตั้งแต่สื่อสิ่งพิมพ์
อย่างหนังสือ นิตยสาร อัลบั้มภาพ การ์ตูน มาจนถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น
เว็บไซต์ วิดีโอ ดีวีดี คลิปวิดีโอ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นคำที่ใช้กันอย่าง
แพร่หลายในชีวิตประจำวัน เมื่อกล่าวถึงการแต่งตัว รวมถึงการพูดคุยที่มีนัย
เกี่ยวกับการปกปิด หรือเปิดเผยเรื่องเพศ และการเปลือยที่กระตุ้นให้เกิด
อารมณ์เพศที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์

โดยส่วนใหญ่แล้วการใช้คำว่า “โป๊” ในความหมายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ
มักมีนัยค่อนข้างไปในทางลบ เป็นการตำหนิ หรือบ่งชี้ถึงความไม่เหมาะสมไม่ควร
เพราะค่านิยมในสังคมไทยถือว่า เรื่องเพศเป็นเรื่องส่วนตัว และการมี
เพศสัมพันธ์ควรเป็นไปเพื่อการสืบพันธุ์ หรือเพื่อความรักในกรอบการแต่งงาน
แบบผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้น การเปิดเผยอวัยวะที่ควรปกปิด การพูดคุย
เรื่องเพศในที่สาธารณะ การแสดงออกซึ่งอารมณ์ความต้องการทางเพศ
ในแง่ของความสุขความพึงพอใจนั้นถือเป็นเรื่องไม่เหมาะสม สื่อที่นำเสนอภาพ
กึ่งเปลือยหรือภาพเปลือย จึงถูกประทับตราว่าเป็น **“สื่อยั่วเย้าทางเพศ”**
และเป็นต้นเหตุของอาชญากรรมทางเพศทั้งหลาย ทำให้สื่อโป๊ถูกผลักดันให้กลายเป็น
สื่อผิดกฎหมาย ไม่สามารถเผยแพร่ หรือวางจำหน่ายได้อย่างเปิดเผย
จนผู้ชายต้องแอบขายแบบหลบๆ ซ่อนๆ ด้วยการกระซิบถามลูกค้าว่า **“พี่...พี่...
โป๊มั๊ยพี่?”**

นอกจากคำว่า “โป๊” แล้ว คำอีกคำหนึ่งที่ฟังดูมีความหมายไปในเชิงลบ คล้ายๆ กัน และอาจใช้แทนที่คำว่า “โป๊” ในภาษาไทยได้เลยก็คือ คำว่า “**เอ็กซ์**” (X)³ โดยในพจนานุกรมคำใหม่ ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า

เอ็กซ์ ก.โป๊ เช่น มีซีดีหนังเอ็กซ์ขายกันโจ่งครึม, ผู้หญิง คนนี้แต่งตัวเอ็กซ์ (ตัดมาจาก อ. X rate)⁴

นอกจากนี้ยังมีคำอีก 2-3 คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันกับคำว่า “โป๊” และ “เอ็กซ์” หากฟังดูแล้วมีนัยในเชิงให้คุณค่ามากกว่า ได้แก่คำว่า

เซ็กซี่ (Sexy) ก.สวยแบบดึงดูดเพศตรงข้าม เช่น ผู้หญิงคนนี้แต่งตัวเซ็กซี่ที่สุดในงาน. นายแบบคนล่าสุดนี่เซ็กซี่แบบสุดๆ ไปเลย⁵

นู้ด (Nude) ว. เปลือย ศิลปะเปลือย⁶

อีโรติก (Erotic) ว. เกี่ยวกับความรัก ความใคร่ และ กามารมณ์⁷

คำเหล่านี้เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ โดยคำว่า “**นู้ด**” มีความหมายเดียวกันกับคำว่า “**เปลือย**” มักใช้เมื่อต้องการพูดถึงการเปลือยในมุมของศิลปะ

³ คำๆ นี้มีที่มาจากการจัดประเภทของภาพยนตร์ของสหรัฐอเมริกา โดยภาพยนตร์ที่ถูกจัดอยู่ในประเภทเอ็กซ์ หมายถึงภาพยนตร์ที่ไม่เหมาะสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 17 ปี เนื่องจากมีเนื้อหาแสดงถึงการใช้ความรุนแรง และแสดงการร่วมเพศอย่างเปิดเผย ต่อมาภายหลังได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า NC-17 แทนคำว่า X.

⁴ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค 2550. หน้า 168.

⁵ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: แม็ค 2550. หน้า 59.

⁶ สำนักพจนานุกรมมติชน. พจนานุกรมนอกราชบัณฑิตยฯ ฉบับพิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: มติชน. 2543. หน้า 106.

⁷ เรื่องเดียวกัน.

และสุนทรียศาสตร์ “ผู้ดู” ต่างจาก “โป๊” ตรงที่มุ่งเน้นในเรื่องของการให้คุณค่ากับเรื่องของความงามทางศิลปะมากกว่ากระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศ ในทำนองเดียวกันกับที่คำว่า “อีโรติก” ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในแวดวงวรรณกรรม และภาพยนตร์ให้ความสำคัญกับศิลปะ และความงดงามในการใช้ภาษา มากกว่าเน้นเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ทางเพศ ขณะที่คำว่า “เซ็กซี่” เป็นคำที่แสดงถึง “ความสวยงามแบบมีเสน่ห์ทางเพศ” เป็นคำชื่นชมและให้คุณค่า ในเรื่องของรูปร่างหน้าตา การแต่งตัว รวมไปถึงท่าทางการแสดงออก เช่น ตาเซ็กซี่ ปากเซ็กซี่ หรือมีแววตา และมีรอยยิ้มที่เซ็กซี่ดึงดูดเพศตรงข้าม (หรืออาจรวมไปถึงดึงดูดคนเพศเดียวกันด้วย)

การที่คำศัพท์เหล่านี้ฟังดูมีความหมายดีกว่าคำว่าโป๊ เพราะผู้ใช้คำเหล่านี้ (ทั้งผู้สร้างสรรค์ผลงาน ผู้วิจารณ์ และผู้เสพ) มักเป็นผู้มีการศึกษา มีความรู้ และมีรสนิยมในทางศิลปะ ขณะเดียวกันการใช้คำศัพท์เหล่านี้ยังแสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบ และจัดระดับความงามในเชิงสุนทรียศาสตร์ด้วย เนื่องจากเนื้อหาและเรื่องราวที่ถูกนำเสนอในภาพโป๊ เปลือย หนังสือโป๊ และหนังสือโป๊ต่างๆ มุ่งเน้นไปที่การบำบัดความใคร่แต่เพียงอย่างเดียว จึงถูกจัดให้อยู่ในระดับต่ำกว่าภาพนู้ด ภาพยนตร์ หรือหนังสืออีโรติก ที่ถ่ายทอดการเปลือย การแสดงถึงอารมณ์ปรารถนาทางเพศ การร่วมเพศอย่างมีศิลปะที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับจิตใจผู้เสพให้สูงขึ้น

แค่นั้น...เมื่อไร...อย่างไร...ที่เรียกว่า “โป๊”

การตีความว่าการแต่งกายแค่นั้น อย่างไร เรียกว่า “โป๊” หรือ “เซ็กซี่” หรือสื่อแบบใดถูกจัดให้เป็นสื่อแนวอีโรติกไม่ใช่ “สื่อโป๊” เป็นสิ่งที่ยังคงถกเถียงกันได้ไม่จบสิ้น ตราบเท่าที่การตีความและนิยามความหมายนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ความสัมพันธ์ชาย-หญิง มาตรฐานทางศีลธรรม และค่านิยมความงาม เรื่องเนื้อตัวร่างกาย ซึ่งสะท้อนผ่านทัศนคติ มุมมอง และรสนิยมส่วนตัวของคนแต่ละคนในสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัย

ในสมัยโบราณผู้หญิงเปลือยกายท่อนบนถือเป็นเรื่องธรรมดา เพราะสมัยนั้นผู้หญิงชาวบ้านทุกคนล้วนแต่งกายคล้ายกันคือ สวมโจงกระเบน และใช้ผ้าแถบคาดอก ยิ่งคนที่อายุมาก หรือมีครอบครัวแล้ว ยิ่งไม่สนใจใส่เสื้อ หรือคาดผ้าแถบด้วยซ้ำ⁸ แต่ถ้าเป็นสมัยนี้แค่ใส่เสื้อผ้าสายเดี่ยว เกาะอก เปิดสะดือ หรือสวมเสื้อบางจนเห็นหัวนม สำหรับหลายคนก็ถือว่าไปมากแล้ว

และเมื่อมีผู้มองว่าไป ก็ย่อมมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ หรือประณามตามมา ตัวอย่างเช่น กรณีของดารานักแสดงสาววัยรุ่นที่ใส่ชุดราตรีผ่าข้างตั้งแต่หน้าอกไปถึงต้นขาไปงานประกาศผลรางวัลภาพยนตร์ระดับชาติ จนเป็นข่าวใหญ่ในหน้าหนังสือพิมพ์ ร้อนถึงทางสถาบันการศึกษาของเธอต้องเข้ามาพิจารณาหามาตรฐานความเหมาะสมเพื่อลงโทษทางวินัยว่าชุดที่เธอแต่งไปในงานนั้นเปิดเผยเนื้อตัวร่างกายระดับไหน มีการสวมเสื้อชั้นใน หรือไม่สวม ก่อนที่จะสรุปว่า “ถึงชุดที่แต่งไปจะดูโป๊เกินไป แต่ก็ไม่ถึงขนาดไม่มีชุดชั้นในด้านล่าง”⁹

ตามที่เข้าใจกันโดยทั่วไป บุคคลควรมีสิทธิและเสรีภาพในการแต่งกายเต็มที่ หากในความเป็นจริงแล้ว สิทธิขั้นพื้นฐานในเรื่องนี้กลับถูกจำกัดด้วยการครอบงำของค่านิยมความเชื่อในเรื่องเพศต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็น ค่านิยมเรื่อง การรักษานวลสงวนตัว ความเชื่อเรื่อง การเปิดเผยเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง เป็นการช่วยอุทธรณ์ทางเพศของผู้ชาย และนำไปสู่การกระทำรุนแรงทางเพศ ฯลฯ นอกจากนี้การโป๊เปลือยยังไปเกี่ยวข้องกับความเจริญทางวัฒนธรรมของชาติบ้านเมืองด้วย เช่น ปรัชญาการณ์ในสมัยรัชกาลที่ 5-6 รวมถึงในสมัยของรัฐบาลจอมพลป.พิบูลสงครามที่รัฐไทยพยายามจัดระเบียบการแต่งกายให้กับประชาชน ด้วยการวางรูปแบบการแต่งกายให้เหมาะสมให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในช่วงเวลานั้น การเปลือยอกของผู้หญิง (รวมทั้งของผู้ชายด้วย) ไม่ได้ถูกมองว่าจะไปยั่ว หรือกระตุ้นให้ผู้ชายเกิดอารมณ์ทางเพศ หากถูกมองว่าเป็นการแสดงถึงความไม่มีอารยธรรม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ก้าวไปสู่ความทันสมัยทัดเทียมกับชาติตะวันตก

⁸ เทพชู ทับทอง. “วัฒนธรรมเปลือยกาย” และ “สาวโจงกระเบน” ใน *ชีวิต แฟชั่น และความหลังของคนไทยสมัยก่อน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประเสริฐวาทีน. ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์

⁹ “เอมร่ำให้พบจ. รับผิดชอบ แต่งโป๊!” ใน *ไทยรัฐ*, 16 ก.พ. 2550.

แต่ไม่ว่าเรื่องของการไปเปลือยจะถูกนิยามว่าอย่างไร โดยใคร ในบริบทไหนก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงก็คือ เรือนร่าง และเพศวิถีที่สังคมคอยจับจ้อง และควบคุมมากที่สุดเมื่อพูดถึงเรื่อง “ความโป๊” ก็คือ เรือนร่าง และเพศวิถีของ “ผู้หญิง”

ในแง่ของการแต่งกาย ผู้หญิงจำนวนมากต้องคอยระวังเรื่องการแต่งตัวของตนเองอยู่ตลอด ว่าจะต้องไม่แต่งตัวโป๊จนเกินไป เพราะจะถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดีได้ ในขณะที่ผู้ชายนั้นสามารถเปลือยร่างกายท่อนบนได้ในหลายวาระโอกาส โดยไม่ถูกมองว่าเป็นเรื่องแปลก หรือดูลามกอนาจาร ยิ่งไปกว่านั้น สังคมยังมีค่านิยมชื่นชมผู้ชายที่เปลือยอกจนเห็นกล้ามเนื้อเป็นมัด หรือเห็นขนหน้าอกว่าเป็นผู้ชายที่ดี เซ็กซี่ ต่างจากผู้หญิงที่หากเปิดเผยเนื้อตัวร่างกายในระดับเดียวกันในที่สาธารณะ ย่อมต้องเจอกับการถูกประณามว่าไม่รู้จักระมัดระวังตัว ประพฤติตนไม่เหมาะสม (เว้นแต่ถ้าการเปิดเผยเนื้อตัวร่างกายนั้นเป็นไปเพื่อการถ่ายแบบ หรือเป็นการเปลือยในงานศิลปะ)

ในแง่ของ “สื่อ” หนังสือโป๊ และภาพยนตร์โป๊ต่างๆ ล้วนแต่ถูกผลิตขึ้นเพื่อผู้ชายรักต่างเพศ โดยเน้นการมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ระหว่างชาย-หญิง สื่อเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความมีตัวตนของผู้หญิงแค่ในฐานะวัตถุทางเพศที่ตอบสนองจินตนาการกามารมณ์ของผู้ชายเท่านั้น เพราะในเพศสัมพันธ์แบบรักต่างเพศนั้น มีการแบ่งบทบาททางเพศอย่างชัดเจนระหว่างชายกับหญิง ว่าผู้ชายต้องเป็นฝ่ายรุก และผู้ชายควรเป็นฝ่ายที่ต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องเพศ ขณะที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายรับ รอให้ผู้ชายทำให้ และมีหน้าที่คอยตอบสนองความต้องการของผู้ชายเท่านั้น การร่วมเพศระหว่างชายกับหญิงจะสมบูรณ์แบบได้ก็ต่อเมื่ออวัยวะเพศชายสอดใส่เข้าไปในอวัยวะเพศหญิง และประกอบกิจกรรมจนสำเร็จความใคร่ โดยสัญลักษณ์ของการไปถึงจุดสุดยอดก็คือการได้เห็นฝ่ายชายหลังน้ำอสุจิออกมาในตอนสุดท้าย ซึ่งผู้ชมแทบจะไม่มีโอกาสได้เห็นหรือได้รับรู้เลยว่า ผู้หญิงในหนังโป๊นั้นไปถึงจุดสุดยอดหรือไม่ หรือได้รับความสุข ความพึงพอใจทางเพศอย่างแท้จริง

กล่าวได้ว่าเรื่องของ “ความโป๊” “การเปลือย” และ “สื่อโป๊” แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานการให้คุณค่าในเรื่องเพศภาวะที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ระหว่างชาย-หญิง โดยสังคมเปิดโอกาสให้ผู้ชายเปิดเผยเนื้อตัวร่างกาย และแสดงออก

ถึงอารมณ์ความต้องการทางเพศได้มากกว่าผู้หญิง รวมไปถึงการคาดหวังว่าผู้ชายควรจะเป็นฝ่ายที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องเพศมากกว่า ในทางกลับกันสังคมก็ได้ควบคุมเรือนร่าง ไปจนกระทั่งถึงเพศวิถีของผู้หญิง ด้วยการกำหนดกรอบความเป็นผู้หญิงที่ดีว่า จะต้องหวงแหนเนื้อตัวร่างกาย ไม่เปิดเผยอวัยวะส่วนที่ควรจะปิดบังให้ใครได้เห็น หรือสัมผัสเนื้อตัวร่างกายได้ง่ายๆ นอกจากนี้ผู้หญิงที่ดียังไม่ควรเสปสือโป๊ หรือเมื่อรู้สึกมีอารมณ์ทางเพศก็ต้องไม่แสดงออก และไม่เสาะแสวงหาประสบการณ์ในเรื่องเพศอย่างผู้ชายด้วย

ในมิติเรื่องเพศวิถี เรื่องของความโป๊ และสือโป๊ ยังสะท้อนถึงความคิด ความเชื่อเรื่องเพศ เกี่ยวกับเรื่องรูปร่าง หรือขนาดของอวัยวะ หรือสรีระร่างกาย ซึ่งมีส่วนต่อการกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศด้วย ความเชื่อเหล่านี้บางส่วนถูกรองรับด้วยคำอธิบายในทางวิทยาศาสตร์ (เช่น ร่างกายมีจุดที่ไวต่อประสาทสัมผัสหลายส่วน และเมื่อประสาทสัมผัสเหล่านี้ถูกกระตุ้นก็จะทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกทางเพศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบริเวณส่วนต่างๆ ของอวัยวะเพศหญิง และอวัยวะเพศชาย) ที่สำคัญกว่านั้น ความเชื่อที่ผิดๆ บางอย่างส่งผลอย่างมากต่อค่านิยม พฤติกรรมทางเพศของคนส่วนใหญ่ ทั้งที่ไม่ได้มีคำอธิบายทางวิทยาศาสตร์ยืนยัน นั่นคือ ความเชื่อในเรื่องขนาด (ที่ใหญ่โต) ของอวัยวะเพศชาย และขนาดของหน้าอก หรือนมผู้หญิง จะช่วยเพิ่มความสุขในการมีเพศสัมพันธ์กับทั้งผู้หญิง และผู้ชายได้มาก

นอกจากนี้เรื่องราวของเพศวิถีที่ปรากฏใน “สือโป๊” ยังเป็นการจำลองเอาจินตนาการทางเพศนอกกรอบ คือการนำเอาพฤติกรรมทางเพศที่ถูกห้าม หรือถูกเก็บกดไว้ทั้งหลาย มาทำให้เห็นภาพ หรือทำให้เกิดขึ้นจริงๆ ด้วย ไม่ว่าจะ *การข่มขืน การร่วมเพศแบบหมู่ การร่วมเพศแบบสลับสับเปลี่ยนคู่ การร่วมเพศกับเด็ก การร่วมเพศกับสัตว์ การร่วมเพศแบบที่มีรสนิยมีการใช้ความรุนแรงกระตุ้นความต้องการทางเพศ ฯลฯ* ด้วยการนำเสนอภาพเพศสัมพันธ์นอกกรอบนี้เองที่ทำให้สือโป๊ถูกมองว่าเป็น “**สื่อลามกอนาจาร**” เพราะนำเสนอภาพ และเรื่องราวที่ไม่เหมาะสม ยั่วยุให้คนหมกมุ่นในเรื่องเพศ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ชี้นำให้คนมีเพศสัมพันธ์นอกกรอบ รวมทั้งกระตุ้นให้คนใช้ความรุนแรงทางเพศ

เพศวิถีที่นอกกรอบอีกรูปแบบหนึ่ง ที่นับวันจะยิ่งเปิดตัวกับสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ คือรูปแบบเพศวิถีของชายรักชาย หรือชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ซึ่งก็ได้รับอิทธิพลจากค่านิยมเรื่องเพศในเรื่องของซีรีส์รั้ว สัดส่วนความเป็นชายที่ดึงดูด หรือกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศจากระบบการแบ่งเพศภาวะแบบสองขั้วตรงข้ามไม่ต่างจากความสัมพันธ์ของบุคคลรักต่างเพศ กล่าวคือ ทั้งผู้หญิงรักต่างเพศ และชายรักชายต่างก็หลงใหลในซีรีส์รั้วร่างกายที่แสดงถึงความเป็นชาย ไม่ว่าจะเป็นร่างกายที่แข็งแรง มีกล้ามเนื้อที่แสดงถึงความเป็นชาย มีอวัยวะเพศขนาดใหญ่ หรือมีบันท้ายที่กระชับเนียน กลมกลิ้ง และแม้ว่าชายรักชายแต่ละคนจะมีรสนิยมในรูปร่างหน้าตาของผู้ชายที่ดึงดูดใจไม่เหมือนกันเช่นเดียวกับผู้หญิง แต่ที่สำคัญก็คือ “สื่อโป๊” สำหรับชายรักชายก็ยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องของขนาดอวัยวะเพศ การแสดงสีหน้า ท่าทาง และลีลาการร่วมเพศที่ชวนวาบหวิว เร้าใจ โดยมีจุดไคลแมกซ์ของเรื่องจะอยู่ที่การหลั่งน้ำอสุจิออกมาซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการถึงจุดสุดยอด เช่นเดียวกับ “สื่อโป๊” ที่แสดงการร่วมเพศระหว่างชายหญิงรักต่างเพศ

สำหรับคนทั่วไปแล้วสื่อโป๊ที่แสดงกิจกรรมทางเพศระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย อาจถูกตีค่าว่าเป็นเรื่องผิดแบบแผนประเพณี ผิดธรรมชาติ และเป็นเรื่องเพศที่ต่ำกว่ากิจกรรมทางเพศระหว่างชายกับหญิง¹⁰ แต่สำหรับชายรักชาย “สื่อโป๊” เหล่านี้มีความหมายกับพวกเขาในแง่ของการเป็นแหล่งให้ข้อมูลความรู้ และประสบการณ์ทางเพศวิถีที่นอกกรอบ รวมถึงแต่งเติม และปลดปล่อยจินตนาการทางเพศ ที่พวกเขาไม่สามารถจะหาได้ในชีวิตประจำวันทั่วไป ถึงที่สุดแล้ว สื่อโป๊ของชายรักชาย หรือมุมมองชายรักชายต่อร่างกายที่เปลือยเปล่าของผู้ชาย อาจไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับมุมมอง และจินตนาการทางเพศที่ผู้หญิงมีต่อเรือนร่างเปลือยของผู้ชายได้ ทั้งนี้เพราะแม้แต่ในจินตนาการทางเพศของผู้หญิง ผู้หญิงเองก็ยังไปไม่พ้นจากกรอบความเป็นผู้หญิงที่สังคมกำหนดอยู่ดี ขณะที่ความเป็นชายเปิดให้ชายรักชายสามารถจินตนาการปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกทางเพศได้โดยไม่ถูกปิดกั้นหรือจำกัด

¹⁰ ดุณฤทธิ์ ดั่งวิเศษ, เปลือยนายแบบ: หนังสือโป๊และกามารมณ์ในชีวิตเกย์ไทย ใน *รัฐศาสตร์สาร* ปีที่ 25 ฉบับที่ 2 (2547) หน้า 173.

ลามกอนาจาร vs จินตนาการเรื่องความสุขทางเพศ

ไม่ว่าสังคมจะพยายามห้าม ปกปิด หรือกำจัดสื่อโป๊อย่างไร トラบใดที่มนุษย์ยังคงมีความต้องการทางเพศ มีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศ หนังสือโป๊ก็ยังคงดำรงคงอยู่เสมอ ภายใต้เงื่อนไขและกลไกการตลาดแบบทุนนิยมที่คอยสนับสนุน

นอกจากแง่มุมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของสังคม และกระตุ้นเร้าให้เยาวชนอยากรู้อยากลองในเรื่องเพศ การนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมทางเพศ และปัญหาสังคมต่างๆ ที่มักได้ยินได้ฟังกันอยู่บ่อยครั้งแล้ว การมอง “สื่อโป๊” ในแง่มุมของการสะท้อนถึงค่านิยมในเรื่องเพศของสังคมไทย หรือในมุมมองที่ส่งผลต่อสุขภาพทางเพศของคนในสังคม กลับเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ใส่ใจสักเท่าไรนัก

“สื่อโป๊” เป็นแค่เพียงสื่อลามกอนาจารที่ตอบสนองความต้องการทางเพศที่ไม่ปกติของคนบางกลุ่มเท่านั้นหรือ?

การนำเสนอภาพร่างกายที่ดูเซ็กซี่ หรือร่างกายที่เปลือยเปลือยของผู้หญิงจะกระตุ้นให้ผู้ชายเกิดอารมณ์ทางเพศจนไม่สามารถจะควบคุมได้จริงหรือ?

สำหรับคำถามแรก ถ้าคำตอบคือใช่ นั่นหมายความว่าผู้ชายส่วนใหญ่ก็คงมีความต้องการทางเพศไม่ปกติด้วยกันหมด เพราะผู้ชายแทบจะร้อยทั้งร้อย (รวมถึงผู้หญิงอีกจำนวนมาก) ล้วนแต่เคยผ่านประสบการณ์การดูหนังสือโป๊ วิดีโอโป๊มาด้วยกันทั้งสิ้น สำหรับหลายๆ คนหนังสือโป๊ หรือวิดีโอโป๊เหล่านี้ถือเป็นครูสอนเพศศึกษา (ทั้งในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ) คนแรกของพวกเขาด้วยซ้ำไป

ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักประวัติศาสตร์และคอลัมนิสต์ที่ยอมรับว่าตนเองก็เป็นเช่นเดียวกับผู้ชายไทยจำนวนมากอีกหลายๆ คนที่ใช้ประโยชน์จากสื่อโป๊เขียนถึงสื่อโป๊ไว้ว่า

สื่อโป๊เป็นสื่อที่ถูกใช้เพื่อเสริมสร้างจินตนาการทางเพศของแต่ละคน เมื่อเสริมแล้วจะนำไปสู่การละเมิดสิทธิผู้อื่น หรือถูกใช้ไปในวิถีทางที่ถูกตัดสินว่า “กามวิปริต” หรือไม่ เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุปัจจัยทางจิตวิทยาที่ซับซ้อนไปกว่าตัวสื่อ¹¹

“คนส่วนใหญ่ (รวมทั้งชายสูงอายุใน ครม. ด้วย) เห็นสื่อลามกเหล่านี้แล้ว ไม่ยกกะคิดจะไปข่มขืนกระทำชำเราใครนี่ครับ”

ในมุมมองที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสุขภาวะทางเพศ หญิงสาวที่แต่งตัวเซ็กซี่ ซัดกับค่านิยมวัฒนธรรมที่ดีตามแบบแผน “ประเพณีไทย” อาจแค่รู้สึกภาคภูมิใจในสัดส่วนรูปร่างของตนเอง คงไม่มีใครคิดว่าตนเองจะแต่งตัวเพื่อไปยั่วผู้ชายให้คิดไปข่มขืนแน่ แต่เพราะความเชื่อที่ถูกรองรับด้วยชุดคำอธิบายทางจิตวิทยาที่ว่าผู้ชายมีแรงขับทางเพศที่ไม่สามารถควบคุมได้ ต้องหาทางระบาย หรือปลดปล่อย ส่งผลให้ผู้หญิงต้องติดอยู่ในกับดักอำนาจของระบอบชายเป็นใหญ่ ต้องคอยระมัดระวังตนเอง ไม่กล้าแต่งตัวตามใจต้องการ หรือไม่สามารถไปไหนมาไหนตามลำพังได้ หวาดระแวงกลัวจะถูกข่มขืน ถูกมองเป็นผู้หญิงไม่ดี ในกรณีของผู้หญิงที่แต่งงานหรือมีคู่แล้ว สามีหรือคู่อาจแสดงความไม่พอใจที่เห็นผู้หญิงแต่งตัวโป๊ หรือใช้กำลังกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงด้วยเหตุแห่งความหึงหวงก็มี

ในประเด็นเรื่องของ “สื่อโป๊” ที่เกี่ยวข้องกับแง่มุมสุขภาวะทางเพศ หากจะมองในทางสร้างสรรค์ จะเห็นว่า “สื่อโป๊” ได้ทำหน้าที่เสริมสร้างจินตนาการทางเพศ และปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกที่ถูกเก็บกดให้กับผู้คนมาเป็นเวลา

¹¹ นิธิ เอียวศรีวงศ์. “รัฐบนเตียงนอน” ใน *มติชนสุดสัปดาห์* ปีที่ 27 ฉบับที่ 1406 27 ก.ค.-2 ส.ค. 2550 หน้า 91-92.

ช้านานแล้ว นอกจากนั้นยังเป็นบทเรียนสอนเพศศึกษาแบบสมจริงให้กับเยาวชนได้เป็นอย่างดี ถ้ามีผู้ใหญ่คอยอธิบาย และคอยให้คำแนะนำในทางที่เป็นประโยชน์ เยาวชนชายหลายคนกล่าวว่าหนังสือสอนให้พวกเขาเข้าใจถึงประโยชน์และวิธีการใช้ถุงยางอนามัยได้ดีกว่าการเรียนในห้องเรียน และได้รับคำตอบในเรื่องเพศที่สงสัยแต่ไม่กล้าถามครูหรือใครๆ เพราะอาย และไม่ใช่ว่าเยาวชนเท่านั้น ผู้ใหญ่ทั้งชายและหญิงหลายคน ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลรักต่างเพศ หรือรักเพศเดียวกัน ก็ได้เรียนรู้ประสบการณ์ทางเพศที่หลากหลายจากสื่อเหล่านี้มาแล้วเช่นกัน รวมถึงสามารถใช้สื่อเหล่านี้ในการสร้างจินตนาการทางเพศ และปฏิบัติการ “ช่วยตัวเอง” ให้มีความสุขทางเพศได้อย่างปลอดภัย ไม่ต้องไปซื้อบริการทางเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นให้เสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่างๆ ด้วย

ในสังคมที่มองเรื่องเพศในเชิงลบ มองเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องที่ต้องปกปิด แต่ขณะเดียวกันคนในสังคมกลับหลบๆ ซ่อนๆ บริโภคสื่อโป๊กันอย่างแพร่หลาย เพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกับความรัก และมีเป้าหมายเพื่อการมีความสุขทางเพศ ไม่ใช่เพื่อการสืบพันธุ์ ถูกมองว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่มีคุณค่าต่อยกกว่าเพศสัมพันธ์ในสถาบันการแต่งงาน สถาบันการมีครอบครัว ยิ่งรูปแบบของเพศสัมพันธ์นั้นไม่ใช่เพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ตามแบบ “ปกติ” ด้วยแล้ว (ได้แก่การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน การใช้ปาก การช่วยตัวเอง การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก การมีเพศสัมพันธ์กับคนมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไปในเวลาเดียวกัน การมีเพศสัมพันธ์ที่ขอความเจ็บปวด ฯลฯ) ก็จะไม่ได้รับการยอมรับมากขึ้นไปอีก แม้ว่าเพศสัมพันธ์นั้นจะเกิดขึ้นด้วยความยินยอมพร้อมใจของผู้ที่ประกอบกิจกรรมทางเพศก็ตาม “สื่อโป๊” ต่างๆ (สำหรับทั้งบุคคลรักต่างเพศ และสำหรับคนรักเพศเดียวกัน) เปิดทางให้กับเพศสัมพันธ์นอกกรอบเหล่านี้ได้มีพื้นที่ปรากฏอยู่ในสังคม และได้ช่วยให้คนจำนวนมากได้เติมเต็มจินตนาการทางเพศ รวมถึงได้ปลดปล่อยความต้องการทางเพศของตน โดยไม่ทำให้พวกเขา รู้สึกว่าตนเองแปลกแยกแตกต่างจากคนอื่น เพราะเพศวิถีนอกกรอบของตน

อย่างไรก็ดี “สื่อโป๊” ที่ถูกผลิตออกมาส่วนใหญ่ ยังคงเน้นไปที่การตอบสนองของความสุขความพึงพอใจทางเพศของผู้ชายเป็นหลัก ถ้ามองอย่างไม่คิดอะไร อาจเชื่อว่าผู้หญิงที่อยู่ในสื่อโป๊เหล่านี้กำลังมีความสุขกับกิจกรรม

ทางเพศที่กำลังทำอยู่ แต่ในความเป็นจริงแล้วพวกเขาเป็นเพียงภาพตัวแทนของ “ผู้หญิง” ในจินตนาการทางเพศในแบบที่ผู้ชายอยากจะเห็น เพื่อให้ผู้ชายได้บรรลุถึงความพึงพอใจทางเพศเท่านั้น มีหนึ่งประเด็นน้อยมากที่คำนึงถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้หญิง หรือมุ่งที่จะเติมเต็มจินตนาการด้านกามารมณ์ของผู้หญิง สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมทางเพศซึ่งมาจากความเชื่อ และค่านิยมของสังคมที่มองว่า ผู้ชายมีแรงขับทางเพศที่ต้องการปลดปล่อยมากกว่าผู้หญิง หรือถ้าดูจากสรีระแล้ว ผู้ชายถูกธรรมชาติสร้างมาให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำในเรื่องเพศ ขณะที่ผู้หญิงมีหน้าที่ต้องคอยเป็นฝ่ายรองรับ หรือตอบสนองอารมณ์ทางเพศให้กับผู้ชาย จึงไม่น่าแปลกใจว่าเพราะอะไรผู้ชายทั้งรักต่างเพศ และรักเพศเดียวกันจึงมีโอกาสเข้าถึงความรู้ สำนวณจินตนาการทางเพศตนเอง และหาประสบการณ์ในเรื่องเพศได้ง่ายกว่าผู้หญิง และความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ดำรงอยู่นี้เอง คือที่มาของปัญหาทางเพศต่างๆ มากมายที่มองไม่เห็น

เรื่องของ “ความโป้” และ “สื่อโป้” จึงเป็นตัวอย่างของการตั้งคำถามท้าทายกรอบเรื่องเพศแบบเดิมๆ และชวนให้ผู้คนได้เปิดใจมองเรื่องต้องห้ามนี้ อย่างเปิดกว้าง เรียนรู้ และลองจินตนาการไปถึงรูปแบบของความต้องการทางเพศ กิจกรรมทางเพศที่แตกต่าง แค่เพียงเปลี่ยนมุมมองใหม่ มอง “สื่อโป้” ในมุมมองของสื่อเพื่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์บ้าง แทนที่จะมองเป็นสื่อต้องห้าม ยอมรับให้มีทั้งสื่อโป้สำหรับคนทุกเพศ ทุกรสนิยม ถ้าเป็นเช่นนั้นได้สังคมคงจะคลายความกดดันในเรื่องเพศลงไปบ้าง เกิดความเข้าใจในระหว่างเพศที่แตกต่าง และยอมรับในความหลากหลายทางเพศมากยิ่งขึ้นกว่านี้

หื่น

สุไล_ws สลวไล

“หื่น” มาจากไหน?

หื่น เป็นทั้งภาษาพูดและเป็นคำที่พบเห็นเป็นประจำตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน ในข่าวข่มขืน หรือข่าวการล่วงละเมิดทางเพศ โดยทั่วไปจัดเป็นคำไม่สุภาพ เนื่องจากคำๆ นี้ให้ความหมายในเชิงประณามผู้ที่แสดงกิริยาอาการที่เรียกว่า “หื่น” หรืออาการ **“มีอารมณ์ทางเพศ อยากมีเพศสัมพันธ์มาก จนไม่สามารถควบคุมอารมณ์ หรือการแสดงออกทางร่างกายของตนเองได้”** ส่วนใหญ่แล้วคำๆ นี้มักเป็นคำที่ใช้กับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง โดยอาจใช้เป็นคำกริยา หรือคำขยายคำนามก็ได้ เช่น “ลูกชายผมชอบหื่น อุดสาวข่มขืนยับ ตระไลส์กัดจับได้” หรือ “ตัดสิน 2 ครูหื่น จำคุก 50 ปี ข่มขืนลูกศิษย์”² หรือบางครั้งเพื่อขยายคำว่าหื่นให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จะใช้คำว่า **“หื่นกาม”** เป็นการเน้นว่า อาการอยากที่เกิดขึ้นนั้น เป็นความอยากที่มาจากกรณีอารมณ์ทางเพศ โดยเฉพาะ

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปี พ.ศ. 2542 ได้อธิบายคำว่า “หื่น” ไว้ว่า **หื่น** เป็นคำกริยาหมายถึง **มีความอยากอย่างแรงกล้า (มักใช้ในทางกามารมณ์)**³ ซึ่งเป็นความหมายที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับคำว่า **“หื่นหรรษ์”** ที่ใช้ในบทกลอน หรือบทกวี ซึ่งแปลว่า **เหิมใจ ยินดี ว่าเรื่อง ชื่นชม** นอกจากนี้ในภาษาเหนือคำๆ นี้ถือเป็นคำหยาบ เพราะ “หื่น” ในภาษาเหนือหมายถึง **“การผสมพันธุ์ หรือการมีเพศสัมพันธ์ของสัตว์”**

¹ ไทยรัฐ, 4 ตุลาคม 2550.

² ไทยรัฐ, 21 พฤศจิกายน 2550.

³ ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 . กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์. 2546. หน้า 1296.

คำๆ นี้แม้จะเป็นคำที่ฟังดูไม่สุภาพ และเป็นคำที่ใช้คำว่าพฤติกรรมของคนอื่น เนื่องจากเป็นคำที่ฟังแล้วทำให้นึกถึงภาพสายตาที่นกระหายของสัตว์ป่าหรือคน (ผู้ชาย) ที่คุกคามต่ออีกฝ่ายซึ่งตกเป็นเหยื่อ ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้กำลังบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย แต่คนรุ่นใหม่หลายคนก็นิยมนำมาใช้เป็นภาษาพูดเล่นๆ โดยความรุนแรงของคำขึ้นอยู่กับบริบทของการใช้ที่แตกต่างกันไป เช่น ถ้าผู้พูดใช้อธิบายความรู้สึกของตนเอง ก็จะฟังดูออกแนวทะลึ่งทะเล้นไม่รุนแรงสักเท่าไร แต่ถ้าผู้พูดใช้คำนี้อธิบายพฤติกรรมของผู้อื่น ส่วนใหญ่มักจะเป็นการกล่าวถึงคนๆ นั้นในเชิงตำหนิ ในทำนองเดียวกันกับที่หนังสือพิมพ์ใช้คำๆ นี้เพื่อตอกย้ำและประณามผู้ต้องหา หรือผู้ถูกกล่าวหาในคดีข่มขืนที่น่าสนใจคือ คำๆ นี้มักใช้อธิบายพฤติกรรมของผู้มีเพศภาวะชายเป็นหลัก และไม่ค่อยมีใครใช้คำนี้อธิบายพฤติกรรมของผู้หญิงสักเท่าไร ชุดของคำที่มีความหมายจัดว่าอยู่ในกลุ่มเดียวกันกับคำว่า “หื่น” ได้แก่ คำว่า *กระสัน* และ *เจียน*

คำว่า *“กระสัน”* ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2542 มีหลายความหมาย แต่ความหมายที่ใกล้เคียงกับคำว่าหื่นคือหมายถึง *กระวน-กระวายในกาม* ซึ่งมาจากวรรณคดีเรื่องลิลิตพระลอ ส่วนคำว่า *“เจียน”* เป็นคำหายาบ จึงไม่ค่อยมีผู้ใช้มากนัก แปลเป็นภาษาแบบสุภาพได้ว่า *“อยาก”* หรืออาจจะหมายถึง *“มีอารมณ์ทางเพศ”* หรือ *“มีความใคร่”* ก็ได้ มักใช้นิยามพฤติกรรมของผู้ชาย มีการใช้คำๆ นี้ในกลุ่มผู้ชาย ไม่พบในกลุ่มผู้หญิง⁴

มีแต่ผู้ชายเท่านั้นที่ “หื่น”?

ด้วยความที่เป็นคำซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องการแสดงอารมณ์ทางเพศ และถือเป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างรุนแรง เมื่อสื่อคำๆ นี้มาใช้โดยเชื่อมโยงเข้ากับการข่มขืน จึงเท่ากับเป็นการประณามและตอกย้ำว่าผู้ที่กระทำการข่มขืนหรือล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้อื่นว่าเป็นผู้ชายชนชั้นล่าง ที่มีจิตใจหมกมุ่นในกาม

⁴ อธิบายเพิ่มเติมจากนิยามคำว่า “เจียน” ในเว็บไซต์ไร้สาระนุกรมเสรี <<http://th.uncyclopedia.info/wik>> เว็บไซต์อธิบายความหมายของคำต่าง ๆ เลียนแบบเว็บไซต์วิกิพีเดีย

มีจิตใจวิปริต หรือมีอาการทางประสาท เพราะไม่สามารถควบคุมอารมณ์เพศของตนได้จนต้องไปข่มขืนผู้อื่น การใช้คำๆ นี้ในสื่อสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจของสื่อมวลชนในการใช้ถ้อยคำอย่างปราศจากการควบคุม โดยถ้อยคำที่ใช้นี้ยังชี้้นำการตัดสินคุณค่าของการกระทำบางอย่างว่า ดีหรือเลว ผิดหรือถูก โดยที่ผู้ถูกประณามด้วยคำๆ นี้ไม่มีทางตอบโต้ อีกทั้งยังเป็นการส่งผ่านความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการข่มขืนผ่านคำๆ นี้ ว่าผู้ข่มขืนต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจไม่ปกติ หรือไม่ก็เป็นผู้หมกมุ่นในเรื่องเพศ (เพราะแสดงอาการเห็นออกมา) ทั้งที่จริงๆ แล้วการข่มขืนอาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่นเดียวกับที่ผู้ข่มขืนก็มาจากหลายชนชั้น เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่หลากหลาย และส่วนใหญ่ไม่ได้มีอาการทางประสาท อีกทั้งในความเป็นจริงผู้สื่อข่าวเองก็ไม่ได้เป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์เมื่อเกิดการข่มขืน แต่กลับบรรยายเหตุการณ์ราวกับว่าตนเองอยู่ในที่เกิดเหตุ และจงใจเลือกใช้คำว่า “เห็น” เพื่อต้องการเน้นให้ผู้อ่านได้จินตนาการตาม หรือเห็นภาพโดยไม่ใส่ใจกับผลที่ตามมาจากการเขียนข่าวในลักษณะอย่างนี้เป็นต้น

ความเข้าใจผิดอีกประการหนึ่งที่สะท้อนออกมาในเรื่องของการใช้คำว่า “เห็น” ก็คือ การใช้คำๆ นี้เป็นคำที่ใช้กับผู้ชายเป็นหลัก ซึ่งแสดงถึงบรรทัดฐานค่านิยมในเรื่องเพศของสังคมไทยว่า ผู้ที่มีเพศภาวะชายเท่านั้นที่จะแสดงความต้องการทางเพศ เป็นฝ่ายรุก หรือเป็นผู้กระทำทางเพศได้ ขณะที่ผู้หญิงเองไม่ควรแสดงความต้องการทางเพศของตนเองออกมา ชุดคำที่อธิบายพฤติกรรม “อยากมีเพศสัมพันธ์” ของผู้หญิง จะเป็นคำที่ออกแนวเชิงชวนให้มีเพศสัมพันธ์ด้วยมากกว่าจะเป็นคำที่บ่งบอกถึงการแสดงความต้องการมีเพศสัมพันธ์อย่างเช่น คำว่า *เล่นหูเล่นตา ให้ทำ อ้อย* หรือ *ร้าน* เป็นต้น

นอกจากนี้คำว่า “เห็น” ยังสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องของเพศภาวะกับการใช้ภาษาอีกด้วย โดยในขณะที่ผู้ชายกับพฤติกรรมการแสดงอารมณ์ผ่านการใช้คำหยาบถูกมองเป็นเรื่องปกติ แต่ผู้หญิง (โดยเฉพาะผู้หญิงชนชั้นกลาง และผู้หญิงที่ยังไม่แต่งงาน) กลับถูกกำกับและคาดหวังจากสังคมว่าไม่ควรพูดคำไม่สุภาพ หรือคำที่เปิดเผยถึงเรื่องเพศ หรือแสดงอารมณ์ความต้องการทางเพศ ผู้หญิงที่แสดงความปรารถนาทางเพศออกมาอย่างเปิดเผย หรือพูดถึงเรื่องเพศอย่างเปิดเผย จะถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่ผ่านประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว หรือเป็นผู้หญิงที่เชี่ยวชาญในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ เช่น ผู้หญิง

อาชีพบริการ ซึ่งผู้หญิงที่ถูกมองเช่นนี้อาจถูกตัดสิน และเข้าใจอย่างผิดๆ อีกด้วยว่าการพูดเรื่องเพศของพวกเธอ คือการทำทนาย และเชิญชวนให้ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์ด้วย

สำหรับคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะในโลกของการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต คำว่า “หีน” อาจฟังดูไม่รุนแรงมากนัก ถ้าเทียบกับคำว่า “หีน” ในบริบทที่หนังสือพิมพ์ใช้ และไม่ได้เป็นคำที่ใช้เฉพาะกับเพศชายเท่านั้น ในเว็บไซต์ที่ชื่อ “สวนขบอรรถดอทเน็ต” ซึ่งเป็นเว็บของเด็กโรงเรียนมัธยมชายล้วนเว็บหนึ่ง มีผู้ตั้งกระทู้ถามความคิดเห็นของคนในกระดานสนทนาว่า

“ผู้หญิงกับผู้ชาย ใครหีนกว่ากัน”⁵

คำตอบที่ออกมาสะท้อนให้เห็นว่าความ “หีน” ซึ่งในที่นี้หมายถึง การมีอารมณ์ทางเพศ ไม่ได้เป็นเรื่องของผู้ชายเท่านั้น แต่ผู้หญิงเองก็ “หีน” ได้เช่นเดียวกัน เพียงแต่อาจจะแสดงอาการออกมาแตกต่างกันไป โดยผู้ชาย จะแสดงอาการหีนออกมาอย่างเปิดเผยกว่าผู้หญิง และนอกจากผู้ชายและผู้หญิงแล้ว ผู้มีเพศภาวะและเพศวิถีอื่นก็ “หีน” เป็นเช่นกัน

“ผู้หญิงหีนน้อยหน่อย ผู้ชายหีนธรรมดา ตูดหีนหนักกว่า เกย์หีนโคตรๆ”⁶

เด็กชายกิน SK 131

อย่างไรก็ตามความหมายของคำว่า “หีน” เป็นความหมายที่กำกวมกัน ระหว่างการมีอารมณ์ความปรารถนาทางเพศทั่วไป กับการมีอารมณ์ทางเพศประเภทที่ออกอาการไปคุกคามผู้อื่น โดยทั่วไปสังคมค่อนข้างยอมรับว่า “ความหีน” หรือ “การแสดงอารมณ์ทางเพศ” ตามปกติเป็นเรื่องธรรมดา หรือ

⁵ ไม่ปรากฏชื่อผู้ตั้งกระทู้ โพสต์เมื่อ 25 ส.ค. 2550. <<http://www.suanboard.net/view.php?p=view&kid=40989>>

⁶ เด็กชายกิน SK 131. โพสต์ เมื่อ 25 ส.ค. 2550.

เป็นธรรมชาติของผู้ชาย รวมทั้งเป็นเรื่องธรรมดาของผู้ที่มีตัวตนทางเพศภาวะ และเพศวิถีแบบอื่นที่ได้รับอิทธิพลเพศภาวะแบบชายด้วยเช่นกัน เช่น เกย์ ทอม เนื่องจากสังคมไทยนั้นมีอคติต่อกลุ่มบุคคลเหล่านี้อยู่แล้วว่าเป็นผู้ที่หมกมุ่น อยู่แต่ในเรื่องเพศ การที่พวกเขาเลือกที่จะมีความสัมพันธ์กับเพศเดียวกันนั้น ก็มีสาเหตุมาจากเรื่องเพศสัมพันธ์เป็นหลัก เมื่อรวมเข้ากับความเป็นสังคม ที่ยกย่องให้คุณค่ากับผู้ชายเป็นใหญ่ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกสำหรับคนทั่วไปที่ภาพ ของเกย์ และทอม (ซึ่งถูกมองว่ารับเอาค่านิยม พฤติกรรมของความเป็นผู้ชาย มาใช้ในการสร้างความเป็นตัวตนของตนเอง) จะถูกนำมาเชื่อมโยงกับ “ความหีน” ในแง่ของการแสดงออกถึงความต้องการทางเพศอย่างเปิดเผย

ในกรณีของ “กะเทย” ก็เช่นกัน สังคมมักจะมองแบบเหมารวมว่ากะเทย เป็นเพศที่ “หีน” อีกเพศหนึ่ง ทั้งที่กะเทยส่วนใหญ่คือผู้ชายที่มีจิตใจ และมีความปรารถนาที่อยากจะเป็นเพศตรงข้ามคือผู้หญิง ทำให้พวกเขาปฏิบัติเสถียรความเป็นผู้ชาย ทั้งในแง่ของบุคลิกภาพ กิริยาการแสดงออกภายนอก ไปจนกระทั่งถึง การผ่าตัดเอาอวัยวะเพศชายทิ้ง ถ้าความ “หีน” เป็นอาการแสดงออกของ “ความเป็นชาย” ก็ไม่น่าที่กะเทยจะถูกนำมาเชื่อมโยงกับคำว่า “หีน” ได้ หรือถ้า กะเทยจะ “หีน” ก็น่าจะเป็นความหีนอยากให้ผู้ชายมามีเพศสัมพันธ์ด้วย มากกว่าที่จะเป็นฝ่ายไปกระทำกับผู้ชายอย่างภาพประทับใจที่ถูกสังคมนำเสนอ อย่างใน ข่าวหนังสือพิมพ์ที่ลงว่า พฤติกรรมการรุมโทรมได้แพร่ระบาดมาถึงกะเทยแล้ว

“ถึงคิว “กะเทย” หีน รุมโทรม! ลวงขยี้ยับ-ด.ช. 12
4 ตั้งตั้งข้างบ้าน ขวนเที่ยวอำเภอลงชื่อเลยเสร็จ ถึงสลบ
คาเดียว”⁷

การที่ในด้านหนึ่งสังคมมองว่า “กะเทย” เป็น “ผู้หญิงอีกประเภท” หรือ เลียนแบบความเป็นผู้หญิง จึงมองว่าไม่น่าจะมีพฤติกรรมหีน ไปรุมโทรมผู้อื่น แต่ในเวลาเดียวกันสื่อก็ได้นำเสนอภาพตัวแทนความเป็นกะเทยที่คอย “หีน” ผู้ชายอยู่ตลอดเวลาในละครโทรทัศน์ การแสดงตลก และภาพยนตร์ จึงเป็น

⁷ ข่าวสด, 15 มีนาคม 2547 อ้างจากเว็บไซต์ <<http://www.deedeejang.com/news/news/00166.htm>>

เสมือนภาพสองด้านที่ดูจะขัดแย้งกันเอง ทั้งหมดนี้ถ้าไม่นับว่าทุกคนทุกเพศ ทุกวัย และทุกชนชั้นต่างก็ล้วนแต่ “เห็น” ได้ด้วยกันทั้งสิ้น เพราะ “เห็น” หมายถึง การแสดงออกซึ่งอารมณ์ความต้องการทางเพศแล้ว การที่กะเทยถูกหล่อหลอม มาในสังคมที่ยกย่องผู้ชายเป็นใหญ่ และเคยผ่านการถูกเลี้ยงดูแบบเด็กผู้ชาย มาก่อน บวกกับความมีตัวตนทางเพศวิถีที่หลากหลายประเภทของกะเทยที่สังคม ไม่ตระหนัก ถ้ากะเทยจะกล้าแสดงออกถึงความปรารถนาทางเพศของตนเอง อย่างเปิดเผยจริงๆ ก็ไม่ใช่เรื่องแปลก เพราะกะเทยก็ได้แตกต่างไปจากผู้ที่มี เพศภาวะเป็นชาย (หรือรวมทั้งผู้ที่มีเพศภาวะอื่นๆ ด้วย) แต่อย่างไร อย่างไร ก็ตามประเด็นที่สำคัญอยู่ที่การไม่ควรเหมารวมว่า กะเทย รวมทั้งเกย์ และทอม ทุกคนจะต้องมีพฤติกรรม “เห็น” ที่ออกแนวคุกคามผู้อื่นอยู่ตลอดเวลาต่างหาก

ความเห็นของผู้หญิง

ในเว็บไซต์เด็กดีดอทคอมซึ่งเป็นเว็บไซต์ของวัยรุ่นที่มีผู้เข้าชมมาก เว็บไซต์หนึ่ง มีผู้มาตั้งกระทู้ถามความคิดเห็นว่า

*“ระหว่างผู้หญิงเห็นกามกับผู้หญิงแรด คุณไม่ยอมเข้า
ใกล้ใครมากที่สุด”⁸*

ผู้ที่เข้ามาตอบซึ่งมีทั้งผู้ชายและผู้หญิงส่วนใหญ่มองว่า ผู้หญิงแรด เป็นผู้หญิงที่ไม่น่าเข้าใกล้มากที่สุด เนื่องจากตีความคำว่า “ผู้หญิงแรด” ว่าเป็น ผู้หญิงที่มีว่กับผู้ชายไปทั่ว ในขณะที่กรณีของผู้หญิงเห็นเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกตามธรรมชาติ

⁸ การรวมตัวของโฮตารุกะแซนด์ กระทู้ตั้งเมื่อ 11 กรกฎาคม 2549 เว็บไซต์ < <http://www.dek-d.com/board/view.php?id=619989> >

“ไม่อยากใกล้คนอื่นแระดอะ บางทีนะเวลาแระด เราต้อง
มองด้วยว่าแระดแล้วสวยป่าว รึว่าหน้าเหมือนแย้...แหวะ แต่
เราว่าผู้หญิงไม่จะหีนไม่ได้มันเป็นธรรมชาติที่ถูกสร้างมาเอง”⁹

ลูกกวาดสีชมพู11

ในสังคมยุคใหม่ที่เปิดรับข้อมูลข่าวสารอย่างไร้พรมแดน รวมถึงวิชาการ
ทางด้านกายภาพและสุขภาพ ที่เผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์กับ
ความรัก และเรื่องความสุขทางเพศในแง่มุมของสุขภาพมากขึ้น ทำให้ผู้หญิง
ชนชั้นกลางส่วนใหญ่ที่เคยปิดกั้นตนเองในเรื่องเพศ เปิดรับความคิดในเรื่องนี้
มากขึ้น และกล้าแสดงออกถึงความต้องการทางเพศมากขึ้น เนื่องจากมองว่า
ผู้หญิงเองก็มีสิทธิที่จะได้รับความสุขทางเพศสัมพันธ์จากคนรัก แฟน หรือสามี
ด้วยเช่นกัน จึงเป็นธรรมดาที่ผู้หญิงหลายคนกล้าพูดว่าตัวเองก็ “หีน” โดย
หมายความว่า “การมีอารมณ์ความรู้สึกทางเพศอย่างเปิดเผย” แต่ถึงอย่างนั้น
ก็เป็นการพูดในเชิงที่เล่นที่จริงมากกว่าจะเป็นคำพูดแบบจริงจัง จริงๆ แล้วทั้งสอง
กรณีนี้ (เปรียบเทียบผู้หญิงที่ “หีน” กับผู้หญิงที่ “แระด”) เป็นคนละประเด็น
ไม่ควรจะนำมาเปรียบเทียบกัน เพราะกรณีหนึ่งเป็นเรื่องของการแสดงออก
ซึ่งความต้องการทางเพศ ในขณะที่อีกกรณีหนึ่งเป็นเรื่องของวิถีทางเพศในการ
มีคู่เพศสัมพันธ์แบบไม่จำกัด (ตามการตีความคำว่า “แระด” จากกระทู้นี้)
อย่างไรก็ดีตัวอย่างนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า การที่ผู้หญิงจะมีอารมณ์ทางเพศ และ
แสดงความต้องการทางเพศออกมาไม่ใช่เรื่องแปลก และเป็นสิ่งที่พอจะยอมรับได้
มากกว่าถ้าผู้หญิงจะมีพฤติกรรมทางเพศแบบเปลี่ยนคู่บ่อยๆ

กล่าวได้ว่าแม้โดยทั่วไปคำว่า “หีน” จะเป็นคำที่มีความหมายในทางที่
ไม่ดีนัก แต่ด้วยการดำรงอยู่ของคำๆ นี้ ก็สะท้อนให้เห็นแง่มุมที่เกี่ยวกับเรื่อง
เพศภาวะ เพศวิถีที่สำคัญหลายประการ ทั้งเรื่องของความมีอำนาจในการ
กำหนดและควบคุมการใช้ภาษาของสื่อ ซึ่งตอกย้ำความเข้าใจผิดของคนใน
สังคมในเรื่องบุคลิกภาพ สถานภาพ และเพศภาวะของผู้ข้ามชั้น รวมทั้งเรื่อง

⁹ ลูกกวาดสีชมพู11 ตอบเมื่อ 12 กรกฎาคม 2549.

เพศภาวะกับการใช้คำ ที่ในด้านหนึ่งเป็นคำที่ว่าผู้ชาย แต่ในอีกด้านหนึ่งในกลุ่มผู้ชายเองก็กลับสามารถยอมรับ และใช้คำนี้ได้อย่างเป็นทางการและใช้คำๆ นี้ในการสื่อความหมายอย่างชัดเจนตรงไปตรงมาถึงการมีความต้องการทางเพศ ขณะที่ผู้หญิงยังคงถูกสังคมตีกรอบให้ไม่กล้าแสดงออกถึงความต้องการทางเพศ แม้แต่ในการพูด หรือการใช้ภาษาอยู่ต่อไป สังเกตได้จากการที่แทบจะไม่มีคำใดเลยที่บ่งบอกถึงการแสดงความต้องการทางเพศของผู้หญิง และสำหรับผู้ที่มีความตื่นตัวทางเพศภาวะ และเพศวิถีแบบอื่นนอกเหนือไปจากชายหญิง อย่างเกย์ ทอม และกะเทย การใช้คำๆ นี้ก็เป็นคำที่คำจูนอคติทางเพศต่อคนเพศภาวะอื่นให้ยังคงดำรงอยู่ต่อไป ภายใต้ความเชื่อเรื่องเพศในระบอบชายเป็นใหญ่ที่ยอมรับแต่ความสัมพันธ์ระหว่างรักต่างเพศในสถาบันการแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียว โดยไม่ได้มองให้เห็นถึงความแตกต่างในด้านเพศภาวะ เพศวิถีที่หลากหลายของคนแต่ละกลุ่มแม้แต่น้อย

เรื่องเพศ

มลฤดี ลาพิมล

เรื่องเพศ: ภาษากับการสถาปนาอำนาจ

กล่าวได้ว่าคำในภาษาไทยที่มีปัญหาในการใช้และการให้ความหมายมากที่สุดคำหนึ่งในปัจจุบันก็คือ คำว่า “เพศ” ทั้งนี้เพราะคำว่าเพศซึ่งมีที่มาจากคำในภาษาบาลี (ป.เวส) และภาษาสันสกฤต (ส.เวษ) นั้น เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง กินความตั้งแต่เรื่องของความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ในทางสรีระ ไปจนถึงเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก ความปรารถนา ความเป็นชาย ความเป็นหญิง ตลอดจนกิจกรรมและพฤติกรรมทางเพศ

ในการพยายามที่จะกำหนดนิยามความหมาย หรือคำจำกัดความคำว่า “เพศ” คณะกรรมการชำระพจนานุกรมเมื่อปี พ.ศ. 2527 ได้มีการนำคำว่า “เพศ” มาอภิปรายกันอยู่หลายวาระ เนื่องจากนิยามของคำว่า “เพศ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 มีความหมายว่า น. รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย; (ไว) ประเภทคำในบาลีและสันสกฤต เป็นต้น, ตรงกับ ลิงค์ หรือ ลิงค์.” นิยามที่ว่า “รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย” ได้ทำให้เกิดข้อถกเถียงเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “รูป” ในที่สุดที่ประชุมจึงมีมติให้ปรับปรุงแก้ไขบทนิยามของคำว่า “เพศ” ขึ้นใหม่ โดยค่านิยามใหม่ของคำว่า “เพศ” มีความหมายว่า “น. รูปลักษณะที่แสดงให้รู้ว่าเป็นหญิงหรือเป็นชาย ในคำว่า สตรีเพศ บุรุษเพศ, รูปลักษณะของสัตว์ที่แสดงให้รู้ว่าเป็นตัวผู้หรือตัวเมีย ในคำว่า เพศผู้ เพศเมีย, รูปลักษณะที่แสดงให้รู้ว่าแต่ละพวกมีแนวปฏิบัติอย่างเดียวกัน เช่น สมณเพศ คหิเพศ เพศคฤหัสถ์ เพศบรรพชิต; (ไว) ประเภทคำในบาลีและสันสกฤต เป็นต้น, ตรงกับ ลิงค์ หรือ ลิงค์.”

แม้จะได้ปรับปรุงบทนิยามให้กว้างขวางและครอบคลุมความหมายได้มากขึ้น ก็ยังคงมีปัญหาลูกหลานอยู่เช่นเดิม เพราะขอบเขตความหมายของคำที่

เกี่ยวข้องกับคำว่า “เพศ” ในสถานการณ์ต่างๆ อาทิเช่น **“กิจกรรมทางเพศ ความสัมพันธ์ทางเพศ การร่วมเพศ ความรู้สึกทางเพศ เพศรส”** ยังไม่ได้ถูกระบุอย่างชัดเจน ดังนั้นคำที่ให้ความหมายซึ่งครอบคลุมคำต่างๆ เหล่านั้นจึงได้ถูกนำเสนอ และในที่สุดก็เห็นว่าควรที่จะเพิ่มพินัยมอีกบทหนึ่ง คือคำว่า **“กาม, กามารมณ์”** เพราะคำที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “เพศ” อันได้แก่ **กิจกรรมทางเพศ** (กิจกรรมทางกามารมณ์), **ความสัมพันธ์ทางเพศ** (ความสัมพันธ์ทางกามารมณ์), **ความรู้สึกทางเพศ** (ความรู้สึกทางกามารมณ์), **เพศรส** (รสกามารมณ์) **การร่วมเพศ** (การร่วมทางกามารมณ์) จะครอบคลุมความหมายได้มากขึ้นถ้าเพิ่มพินัยมนี้เข้าไป อย่างไรก็ตามคณะกรรมการชำระปทานุกรมยังมีได้ให้พินัยมของคำว่า “เพศศาสตร์” กับ “เพศศึกษา” ไว้แต่อย่างใด¹

จากคำอธิบายข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงร่องรอยของกระบวนการซึมซับขัดเกลาระบบความคิดและความหมายเรื่องเพศของคนในสังคมไทยผ่านภาษาและการเลือกใช้คำได้อย่างชัดเจน ซึ่งการสถาปนาความหมายของคำว่า **“เพศ”** ของราชบัณฑิตยสถานนั้นเริ่มต้นจากความหมายแคบๆ ที่ถูกจำกัดโดยความหมายดั้งเดิมที่ให้ไว้ในภาษาบาลีสันสกฤตว่าเกี่ยวข้องกับ **อวัยวะเพศ เครื่องเพศ อวัยวะสืบพันธุ์** โดยถูกรับรู้ภายใต้วิธีคิดคู่ตรงข้าม แบบเพศหญิง/เพศชาย เพศผู้/เพศเมียนั้น เป็นเครื่องบ่งชี้หลักของความเป็นเพศทางชีววิทยาและเงื่อนไขในการแสดงบทบาทเพศในฐานะที่เป็นหญิงหรือเป็นชาย นอกจากนี้ยังมีพัฒนาการเรื่อยมาจนกระทั่งรวมพินัยมที่มีฐานการอธิบายอยู่ 4 ลักษณะ คือ 1) วิธีการดำรงชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคลที่โยงโยกับการละเว้นเรื่องเพศหรือการยังคงข้องเกี่ยวกับเรื่องเพศ 2) มิติอารมณ์และความรู้สึกทางเพศ 3) สัมพันธภาพ 4) การปฏิบัติ/พฤติกรรมทางเพศ

¹ จานงค์ ทองประเสริฐ,ศ. “เพศ”. ใน *ภาษาไทยไขขาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพินทยา. 2528. หน้า 274-275 .<<http://royin.go.th/th/knowledge/detail.php?Search=1&ID=1251>>

“เรื่องใต้สะดือ” “เรื่องเพศ”: ความหมายที่ถูกโต้ตอบต่อรอง

คำที่มีความหมายเกี่ยวข้อง คล้ายคลึงกันกับคำว่า “เพศ” หรือ “เรื่องเพศ” นั้น อาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือคำซึ่งสะท้อนวิถีคิดในเรื่องเพศแบบจารีตนิยมที่ว่าเพศเป็นเรื่องทางลบ เป็นความต่ำ เช่น คำว่า **เรื่องใต้สะดือ** **เรื่องอย่างว่า** **เรื่องในมุ้ง** **เรื่องบนเตียง** เป็นต้น ไปจนถึงวิถีอธิบายถึงมุมมองกลางๆ ถึงมุมมองเชิงบวกเรื่องเพศที่อิงอยู่กับมิติสิทธิและการเรียนรู้ในเรื่องเพศ เช่น คำว่า **เรื่องเซ็กส์** **เรื่องเพศ** **เรื่องทางเพศ** เป็นต้น

กลุ่มที่ 1 เป็นคำที่อธิบายเชื่อมโยงกับอวัยวะเพศ โดยสัมพันธ์กับวิถีคิดที่ว่าเพศเป็นเรื่องน่าอาย เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อทางลบ เป็นเรื่องขาวใจ ร้ายแรง และนำความยุ่งยากมาให้ มีนัยด้านการล่วงละเมิดทางเพศและเป็นความต่ำทราม เช่น คำว่า **“เรื่องใต้สะดือ”**

- รูปปั้นพิลึกกึกกือในสวนเกาหลีแฝงเรื่องใต้สะดือหน่อยๆ²
- พม.ฉาวใหญ่อีกแล้ว เรื่องใต้สะดือโผล่อีก 1 หัวหน้าส่วนจังหวัดลพบุรี จับก้นลูกน้องสาวมาเป็นแรมปี³
- “ในขณะที่พรรคการเมืองอื่นกำลังระดมสมองเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาของประเทศ แต่นักการเมืองบางพรรคมัวแต่คิดถึงเรื่อง “ใต้สะดือ” หรือคิดแต่กลเกมที่จะทำลายล้างกฎหมายรัฐธรรมนูญที่คนส่วนใหญ่ในประเทศให้การยอมรับ”⁴

นอกจากคำว่า “เรื่องใต้สะดือ” แล้ว ยังมีคำที่สะท้อนถึงเรื่องเพศในแง่มุมมองของความเป็น “เรื่องส่วนตัว” โดยเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางเพศหรือพฤติกรรมทางเพศ กิจกรรมทางเพศ การร่วมเพศ รวมถึงสถานที่และเวลาในการประกอบกิจกรรมทางเพศของคนกลุ่มต่างๆ ด้วย ได้แก่ คำว่า **เรื่องอย่างว่า**

² รูปปั้น พิลึกกึกกือ ในสวนเกาหลีแฝง เรื่องใต้สะดือ น้อยๆ เว็บไซต์ <<http://www.siamha.com/content/data/2/0467.html>>

³ เว็บไซต์ <<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=134280>>

⁴ เรื่องใต้สะดือกับ “ยุบพรรค”. เว็บไซต์ <<http://www.kanmuang.org/NT/data/7/0398-1.html>>

เรื่องบนเตียง และ เรื่องในมุ้ง คำเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนถึงแง่มุมความเป็นเรื่องส่วนตัวเท่านั้น หากยังสะท้อนถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมไทยในสังคมเมืองกับสังคมชนบทด้วย ไม่ว่าจะเป็นการนอนบนที่นอนบนเตียง หรือนอนที่พื้น หรือนอนในบ้านที่มีมุ้งลวด หรือนอนแบบต้องกางมุ้งกันยุง

“เรื่องอย่างว่า”

- เรื่องอย่างว่าที่ผู้หญิงอยากถาม⁵
- “สวัสดีครับ ผมเองก็เป็นคนที่ชอบเรื่องอย่างว่ามาก ซึ่งเรื่องนี้ก็ทำให้ผมรู้สึกว่ามันไม่ใช่ที่ที่ดีของน้องเลย มันคงเป็นตราบาปของผมไปจนตลอดชีวิต แต่ว่าที่ผมคิดมันคงจะไม่ผิดมากไปหรอก...”⁶

“เรื่องบนเตียง”

- เรื่องบนเตียงที่สาว ๆ ไม่ปรารถนา⁷
- “หนูเป็นคนหนึ่งที่ชอบเรื่องบนเตียงโดยไม่รู้ตัว หนูแต่งงานกับสามีตอนอายุยังไม่มากค่ะ โดยสามีของหนูอายุ 35 ส่วนหนูอายุแค่ 22 แค่นั้นเองค่ะ...”⁸

“เรื่องในมุ้ง”

- “แบบ-โบ” เคลียร์เรื่องใน “มุ้ง” เปิดใจคำครหา “สามีเดียวกัน”⁹

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มคำที่สะท้อนถึงการอธิบายความหมายใน “เรื่องเพศ” แบบที่เป็นกลางๆ และ/หรือเป็นวิชาการ เป็นคำพูดอธิบายถึงเรื่องเพศจากแง่มุมความรู้ในเชิงการแพทย์ ไปจนถึงการมองเรื่องเพศทางสังคมในมิติเรื่อง

⁵ เรื่องอย่างว่าที่ผู้หญิงอยากถาม เว็บไซต์ <http://www.dcondom.com/00.dclub/club/forum_posts.asp?TID=2628>

⁶ เว็บไซต์ <http://www.ruengerotic.com/13/80328_/0/80328>

⁷ เรื่องบนเตียงที่สาว ๆ ไม่ปรารถนา เว็บไซต์ <<http://www.samunpai.com/sex/show.php?cat=4&id=136>>

⁸ เว็บไซต์ <<http://www.ruengerotic.com/read/70725>>

⁹ เว็บไซต์ <<http://highlight.kapook.com/view/6083>>

สิทธิทางเพศ ระบบความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ และการให้การศึกษาในเรื่องเพศ ตัวอย่างเช่น คำว่า **เรื่องเพศ, เรื่องเซ็กส์** เช่น

“**เรื่องเพศ**” เป็นเรื่องของระบบวิถีคิดและความหมายเรื่องเพศ การรณรงค์ปรับเปลี่ยนค่านิยมเรื่องเพศซึ่งเป็นรากฐานของมาตรฐานจริยธรรมทางเพศของคนในสังคม เช่น

“...ผู้นำกิจกรรมคนเดิมยังกล่าวเสริมว่ากิจกรรมค่ายครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่เรียกว่างานรณรงค์สร้างกระแส คือนอกจากจะทำงานกับคนที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนในโรงเรียนแล้ว ยังพบว่าเรื่องเพศต้องสร้างความเข้าใจให้กับสังคมหรือคนรอบข้างว่าไม่ใช่แค่เรื่องการร่วมเพศ แต่บริบทของเรื่องเพศเป็นเรื่องของชีวิต เป็นการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนตาย...”¹⁰

“**เรื่องเพศ**” เป็นการเรียนรู้ เป็นการรับรู้ เป็นการเข้าถึงข้อมูลความรู้ และการให้การปรึกษาเรื่องเพศที่รอบด้านและปราศจากอคติเพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบต่อสุขภาพทางเพศ เช่น

“การรับรู้เรื่องเพศ มีทั้งที่เป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง ความเชื่อ ประสบการณ์ ซึ่งความเชื่อจะส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม **เพศ เป็นเรื่องธรรมชาติของชีวิต** ทุกคนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศที่ถูกต้อง อย่าเชื่ออะไรง่าย ๆ ควรใช้เหตุผล และหาข้อมูลเพิ่มเติม เพราะถ้าเป็นความจริงที่ถูกต้อง จะสามารถอธิบายได้ตามหลักวิทยาศาสตร์” เพราะเมื่อบุคคลเชื่อในสิ่งใดก็มักปฏิบัติเช่นนั้น ดังนั้นหากเราเชื่อในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร ไม่เหมาะสม อาจนำไปสู่อันตรายต่อสุขภาพ หรืออาจมีผลกระทบตามมา ก็จะทำให้เรามีพฤติกรรมเสี่ยงต่อ

¹⁰ ICTeen Camp ค่ายเยาวชนสื่อสารเรื่องเพศ. เว็บไซต์ <http://www.plawan.com/content_plawan.php?id=36>

สุขภาพทางเพศ เช่น ความเชื่อที่ว่า “การที่ผู้หญิงรีบถ่าย-
ปัสสาวะและล้างทันทีหลังการร่วมเพศ จะป้องกันการตั้งครรภ์
ได้” ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อโรคติดต่อทาง
เพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ได้...”¹¹

“เรื่องเพศ” ที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพทางเพศและความเท่าเทียมทางเพศ
เช่น

“...ขึ้นอยู่กับว่าในทุกวันนี้เก็บกดอยู่ไว้หรือเปล่า ถ้าใช้ก็
คงเป็นการดีที่จะได้เปิดเผยเสีย เพื่อเป็นการปลดปล่อย แต่
ข้าพเจ้าคิดว่ามันอาจไม่ได้เป็นอะไรที่จำเป็นมากมายขนาดนั้น
การเปิดเผยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับความไม่เท่าเทียมทางเพศก็ไม่
เหมือนกัน ซึ่งถึงแม้วันพรุ่งนี้ผู้หญิงเราๆ เปิดเผยเรื่องเพศได้
อย่างเสรี แต่เรื่องปัญหาความเท่าเทียมทางเพศเดิมๆ ก็ไม่ใช่ว่า
จะหายไป เพราะฉะนั้น มันจะมีประโยชน์อะไร”¹²

“เรื่องเพศ” ที่เกี่ยวข้องกับความสุขและความพึงพอใจทางเพศ อารมณ์
และความต้องการทางเพศ ความสามารถทางเพศ เช่น

“ท่านผู้อ่านทราบหรือไม่ว่า ปัญหาเรื่องเพศ เช่น การมี
ความต้องการทางเพศน้อย ไม่มีความสุขความพึงพอใจจากการ
มีเพศสัมพันธ์ การหย่อนสมรรถภาพทางเพศ การหลั่งน้ำกาม
เร็ว ไม่สามารถหลั่งน้ำกามขณะร่วมเพศ ไม่บรรลุจุดสุดยอด
ทางเพศ กามตายด้าน สตรีมีความเจ็บปวดขณะมีเพศสัมพันธ์

¹¹ กอบกาญจน์ มัทธโน. คู่มือการอบรมค่ายแกนนำมุมเพื่อนใจวัยรุ่น. กองอำนวยการเจริญพันธุ์
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2547.

¹² ปะกัง ผู้หญิงไทยกับเรื่องทางเพศ ควรเปิดเผยดีหรือไม่. โพสต์ เมื่อ 29 มิ.ย. 2546. <<http://board.dserver.org/vogel/00000069.html>>

การเกร็งตัวของกล้ามเนื้อบริเวณช่องคลอด ทั้งหมดเกิดมาจาก
ปัญหาด้านจิตใจแทบทั้งนั้นครับ สาเหตุอื่นมีน้อย...”¹³

“เรื่องเซ็กส์”

เซ็กส์ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษ Sex มาใช้ในความหมายใหม่ (โดยในภาษาอังกฤษคำว่า Sex หมายถึง ลักษณะทางกายภาพที่แบ่งแยก มนุษย์หรือสัตว์ออกเป็นเพศชาย หรือเพศหญิงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหมายถึง การมีเพศสัมพันธ์) ส่วนในภาษาไทยคำว่าเซ็กส์เพิ่งถูกบรรจุลงในพจนานุกรม คำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยมีความหมายว่า

เซ็กส์ ๑: น.๑. ความต้องการทางเพศ เช่น นายคนนี้เซ็กส์จัด อยู่ใกล้ๆ เขาระวังหน่อยนะ ๒. การร่วมเพศ เช่น ผู้ใหญ่ควรสอนให้เด็กไม่ให้มีเซ็กส์ ตั้งแต่อายุน้อย ๓. การช่วยเหลือทางเพศ เช่น ไม่ควรให้เด็กๆ อ่านการ์ตูนญี่ปุ่น มากนักเพราะมีแต่เรื่องเซ็กส์ทั้งนั้น

เซ็กส์ ๒: ก. ดึงดูดเพศตรงข้าม เช่น นายแบบคนล่าสุดนี้เซ็กส์สุดๆ ไปเลย ผู้หญิงคนนี้แต่งตัวเซ็กส์ที่สุดในงาน. (ความหมายเหมือนกับคำว่า เซ็กซี)¹⁴

คำว่าเซ็กส์ในภาษาไทยเป็นอีกคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้าง และสามารถนำมาใช้ได้หลายบริบททั้งในภาษาพูดทั่วไป และในภาษาที่เป็นทางการอย่างในบริบทของข้อมูลความรู้และอุปกรณ์ที่ใช้เพื่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ ป้องกันการท้องและปลอดภัยจากโรค เช่น

- “ไซ 20 ข้อชวนข้อใจในเรื่องเซ็กส์ของผู้หญิง (เรื่องเซ็กส์ง่ายๆ ที่ผู้ชายไม่รู้)”¹⁵
- “ที่ตื่นเต้นตื่นตาเพราะการใช้อุปกรณ์ในการสอนอย่างดูงยง อุนามัย ยาคุมกำเนิด ซึ่งจริงๆ แล้วก็เป็นแค่อุปกรณ์ประกอบ

¹³ “จากปัญหาสุขภาพจิต สู่ปัญหาเรื่องทางเพศ”. *ชีวจิต* ฉบับที่ 108: 17 เมษายน พ.ศ. 2547.
เว็บไซต์ <<http://www.bbznnet.com/scripts2/view.php?user=healthy&board=4&id=5&c=1&order=numview>>

¹⁴ ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: แม็ค. 2550.
หน้า 59.

¹⁵ เว็บไซต์ <http://www.expert2you.com/view_article.php?art_id=1300>

การสอนเหมือนที่สังคมมีแผนที่ประเทศ หรือวิทยาศาสตร์มีการทดลอง ที่วิพากษ์วิจารณ์กันไปต่างๆ นานา ก็ขอรับรองว่า คุณต้องดูให้จบ ให้ความเป็นธรรม ถ้าทุกวันนี้เราไม่ทำความเข้าใจกับเด็ก เรื่องเพศ เรื่องเซ็กส์จะเป็นอย่างไร หากทำใจไม่ได้ก็ไม่ต้องส่งลูกมาเรียนแล้วสอนลูกหลานไปตามเดิม”¹⁶

จากตัวอย่างของการใช้คำว่า “เรื่องเพศ” ในบริบทต่างๆ ดังที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าคำว่า “เรื่องเพศ” เป็นคำที่โดยตัวคำเองอาจมีความหมายเป็นกลางๆ มาก ขึ้นอยู่กับว่าผู้ที่นำเอาคำๆ นี้ไปใช้ว่าจะใช้เพื่อสื่อสารถึงความคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศในมุมมองไหน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ ความสุข ความพึงพอใจ เรื่องของความหลากหลาย ความแตกต่างด้านเพศภาวะ และเพศวิถี ฯลฯ

ทั้งหมดนี้มาจากการที่คนกลุ่มต่างๆ ในสังคมพยายามจะต่อรองเพื่อมีส่วนร่วมในการกำหนดนิยามความหมายของคำว่า “เรื่องเพศ” ให้แตกต่างไปจากนิยามความหมายแบบเดิมๆ ที่ยึดโยงอยู่กับการจำแนกความแตกต่างระหว่างเพศสรีระ หรืออวัยวะเพศ รวมไปถึงการต่อรองเพื่อสร้างความหมายให้กับเรื่องเพศในเชิงบวก ด้วยการมองเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องของความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกเพศภาวะ ซึ่งทุกคนควรมีสิทธิเลือกและตัดสินใจได้ด้วยตนเองว่าจะเข้าถึงการมีความสุขทางเพศอย่างไร

อำนาจของความรู้วิชาการ และนัยต่อสุขภาพทางเพศ

มุมมอง “เรื่องเพศ” แบบจารีตซึ่งมองเรื่องเพศในแง่ลบเป็นสิ่งที่ปิดกั้นคนบางกลุ่ม เช่น เด็ก เยาวชน และผู้หญิง ไม่ให้มีโอกาสได้เข้าถึงข้อมูลและการเรียนรู้เรื่องเพศอย่างรอบด้าน กลุ่มที่สังคมเพ่งเล็ง และจับตามอง “เรื่องเพศ” ในด้านลบมากที่สุดกลุ่มหนึ่งก็คือ กลุ่มเยาวชนทั้งชายและหญิง ดังจะเห็นได้

¹⁶ ผู้จัดการรายวัน, พุธ 30 พ.ย. 05 “ครูสอนฯ” ยุคใหม่หนุนคิดเถาะรู้เท่าทันเรื่องเพศ สื่อXXX และเอ็ดส์. เว็บไซต์<<http://www.osknetwork.com/modules.php?name=News&file=print&sid=1012>>

จากรายงานการวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ในเรื่องเพศในกลุ่มเยาวชนที่จัดทำโดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมักแสดงให้เห็นถึงความกังวลใจของผู้ใหญ่ในสังคมต่อพฤติกรรมทางเพศของเยาวชน หรือความหวาดกลัวว่าเด็กและเยาวชนจะกลายเป็นผู้เสพยาเสพติด เช็กส์ จากการที่แพทย์และนักจิตวิทยาต่างออกมาให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอาการเสพยาเสพติด เช็กส์ ของเยาวชนว่าสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชอบช่วยตัวเองหรือมีกิจกรรมทางเพศบ่อยๆ กับคู่ การมีคู่นอนหลายคน มีความต้องการทางเพศสูง การให้ความสำคัญกับเช็กส์ การชอบดูสื่อหนังสือโป๊ การ์ตูนโป๊ หรือหนังโป๊ การพูดคุยในกลุ่มเพื่อนและกับคนใกล้ชิดเกี่ยวกับความต้องการทางเพศ การเล่าเรื่องขำขันที่มีเรื่องเพศเจือปน ฯลฯ¹⁷

ตัวอย่างเช่น รายงานผลการสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องชีวิตกับความรักรักของเยาวชนปี พ.ศ. 2548 รายงานสถานการณ์สุขภาพเด็กและเยาวชนและครอบครัวในปี พ.ศ. 2549 รายงานข้อมูลสถานการณ์เรื่องเพศในกลุ่มเยาวชนอายุ 18-19 ปีในปี พ.ศ. 2549 ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และรายงานสถานการณ์ด้านเอดส์ของประเทศไทย ล้วนตอกย้ำแนวคิดกระแสหลักด้านการเฝ้าระวัง กำกับและควบคุมพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงของเยาวชน โดยข้อมูลจากงานวิจัยเหล่านี้ไม่เพียงถูกรองรับด้วยชุดความรู้ความจริงเชิงวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ หากยังสะท้อนวิถีคิดเรื่องประชากรศาสตร์ที่คำนึงถึงคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของประชากรด้วย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวที่ว่า “ทำให้ประเทศไทยมีอัตราการคลอดบุตรในเยาวชนอายุต่ำกว่า 19 ปี สูงที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

ทั้งหมดนี้ขัดแย้งกับความเชื่อแต่เดิมว่าเด็กและเยาวชนไร้เดียงสาในเรื่องเพศ ซึ่งส่งผลอย่างยิ่งต่อการกำหนดเนื้อหาในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษากับเยาวชน เนื่องจากเกรงว่าถ้าให้ความรู้เรื่องเพศอย่างเปิดกว้าง จะกลายเป็นการชี้แนะให้เยาวชนมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น สังคมจึงได้พยายามรณรงค์ และสร้างมาตรการออกมากำกับควบคุมเรื่องเพศของเยาวชนในทุกวิถีทางเพื่อปกป้อง

¹⁷ ไรคดีเช็กส์. เว็บไซต์ <<http://th.encyclopedia.info/wiki/%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B8%8B%E0%B9%8C>>

เด็กและเยาวชนจากเรื่องเพศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการฝึกฝนในเรื่องเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ด้วยการให้ข้อมูลด้านจิตวิทยาและศีลธรรม ที่ทำให้เด็กรู้สึกกลัวและผิดบาปหากเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศ (ไม่ว่าจะเป็นการช่วยตัวเอง การแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศจากสื่อต่างๆ เช่น วิซีดีไป๋ หนังสือไป๋ เว็บไซต์ไป๋) หรือจะเป็นการกล่อมเกลากลุกจิตสำนึกให้กับเยาวชนในเรื่อง “การรักษาवलสงวนตัว” รวมไปถึงการลงโทษทางสังคมด้วยการตีตรา และประณามเยาวชนที่ไปเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศว่า เป็น “เด็กติดเช็กส์” หรือ “เด็กใจแตก” ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นความรุนแรงที่กระทำต่อเด็กและเยาวชน และไม่ได้นำไปสู่การแก้ปัญหาสถานการณ์เรื่องเพศในกลุ่มเยาวชนได้อย่างตรงจุดโดยมีเยาวชนเป็นศูนย์กลาง

อย่างไรก็ตามไม่ใช่แต่เฉพาะกลุ่มเยาวชนเท่านั้นที่ถูกมองว่ามีปัญหาในเรื่องเพศ ในความเป็นจริงแล้ว ด้วยกรอบเพศวิถีกระแสหลักได้ส่งผลกระทบต่อ การจำกัด กีดกัน และควบคุมเรื่องเพศวิถีของคนจำนวนมาก ทุกเพศภาวะ และทุกรุ่นทุกวัย รวมถึงส่งผลกระทบต่อการจัดระบบบริการสุขภาพทางเพศสำหรับ ประชากรของสังคมซึ่งขาดความตระหนักถึงมุมมองเรื่องความแตกต่าง หลากหลายทางเพศภาวะ และเพศวิถีด้วย ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้และ ข้อเท็จจริงด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ภาษาศาสตร์และประชากรศาสตร์ ได้มีอิทธิพลต่อการผลิตซ้ำระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศในด้านลบ หรือเรื่องเพศที่จำกัดอยู่ในกรอบเพศภาวะและเพศวิถีแคบๆ บางรูปแบบของคน ในสังคมให้แผ่ขยายออกไปมากขึ้น เช่น เรื่องเพศภายใต้กรอบการแต่งงาน ที่มีเป้าหมายเพื่อการสืบพันธุ์ หรือเรื่องเพศเป็นเรื่องสำหรับผู้ใหญ่เท่านั้น ที่จะเรียนรู้ได้ หรือเรื่องเพศเป็นเรื่องระหว่างคนเพศตรงข้ามเท่านั้น ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ตราบไคที่ระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีแคบๆ นี้ไม่ได้ถูกวิเคราะห์ หรือตั้งคำถาม ตราบนั้นสังคมก็คงยังต้องเผชิญกับปัญหา สุขภาวะทางเพศอันเนื่องมาจากระบบคิดเรื่องเพศกระแสหลักนี้อยู่ต่อไปไม่รู้จบ

โสเภณี

พิมพ์วิทย์ บุญมงคล

โสเภณี มาจากคำในภาษาบาลีว่า **โสภณิณี** แปลว่า **“หญิงงาม”** เป็นคำดั้งเดิมที่ใช้เรียกผู้หญิงที่ทำอาชีพขายบริการทางเพศ โดยมาจากคำเต็มๆ ว่า **“นครโสเภณี”** นอกจากนี้ยังมีการใช้คำอื่นๆ เช่น คำว่า **คณิกา** ในความหมายเดียวกับ **“หญิงงามแห่งนคร”** หรือ **“หญิงงามเมือง”** อีกด้วย ในสมัยโบราณบางแคว้นของชมพูทวีปจะมีหญิงเหล่านี้เอาไว้ดึงดูดนักท่องเที่ยวเพื่อนำเงินตราเข้าเมือง

ในสังคมไทยได้มีการบันทึกการใช้คำว่าโสเภณีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น โดยปรากฏการใช้คำนี้ในลักษณะเป็นอาชีพๆ หนึ่ง ในกฎหมาย **“ลักษณะหัวเมือง”** สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 หรือพระเจ้าอู่ทอง โดยในกฎหมายฉบับนี้ได้ระบุโทษของการนำหญิงนครโสเภณีมาเป็นภรรยา

อาชีพนี้ยังมีเรื่อยมาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ดังจะเห็นได้จากงานวรรณกรรมเรื่อง **“นิราศเมืองแกลง”** ของสุนทรภู่ เมื่อครั้งที่สุนทรภู่ได้ออกเดินทางตอนยามสองนั่งเรือล่องไปตามแม่น้ำเจ้าพระยา ได้ยินเสียงผู้หญิงขับร้องเพลงลอยลมมา ระบุถึงแหล่งชุมนุมของหญิงเหล่านี้ว่าประจำอยู่ที่ลำเพ็ญ ทำให้เป็นที่คาดเดาว่าลูกค้าน่าจะเป็นคนจีน ในสมัยนั้นอาชีพขายบริการของผู้หญิงเป็นอาชีพที่ทางการไม่ได้ห้ามปราม ทั้งยังได้เรียกเก็บภาษีจากโสเภณีด้วย¹ โดยภาษีที่เรียกเก็บนี้ในสมัยรัชกาลที่ 4 เรียกว่า **“ภาษีบำรุงถนน”**² มาถึงใน

¹ ในงานของดารารัตน์ เมตตาริกานนท์ เรื่อง โสเภณีกับนโยบายของรัฐบาลไทย (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2526) กล่าวว่า โสเภณีได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย โดยโสเภณีมีหน้าที่ต้องเสียภาษีให้รัฐในสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และเสียมาตลอดจนกระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์

² สันนิษฐานว่าที่เรียกว่าภาษีบำรุงถนนนั้น เพราะรัฐได้นำเงินนี้ไปใช้ในการซ่อมแซม ปรับปรุงถนนซึ่งมีการขยายตัว เพราะเศรษฐกิจเจริญขึ้น จากการทำการค้ากับต่างประเทศ เมืองขยายมากขึ้น แต่เดิมจัดเก็บผ่านคนกลางในระบบเจ้าภาษีนายอากร ต่อมาภายหลังเปลี่ยนมาเป็นรัฐเรียกจัดเก็บเอง (ข้อมูลจาก ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, อ้างแล้ว)

สมัยรัชกาลที่ 5-6 โสภณได้ชื่อเรียกใหม่ว่า **“หญิงโคมเขี้ยว”** มาจากการที่สำนักบริการต่างๆ ได้ชวนโคมกระจสีเขี้ยวไว้เป็นเครื่องหมาย หรือเป็นสัญลักษณ์ของสำนักค้าประเวณี การตั้งชื่อดังกล่าวสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงการที่รัฐพยายามเข้าไปจัดระเบียบและควบคุมการขายบริการทางเพศ

คำว่าโสภณตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า *Prostitute* ซึ่งหมายถึง **“บุคคลที่ตกลงใจที่จะมีการให้บริการทางเพศแก่อีกบุคคลหนึ่ง โดยมีการตกลงจ่ายค่าตอบแทนในรูปเงินตราตามจำนวนที่ตกลงกัน”** อย่างไรก็ตามในบริบทสังคมไทยคำว่าโสภณมักถูกใช้โดยมีนัยหรือความหมายในเชิงลบ และลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ โดยถูกอธิบายว่า **“เป็นวัตถุทางเพศ เป็นสินค้า หรือเป็นผู้หญิงที่ “เป็นอื่น” ในสังคม** ความหมายของคำว่าโสภณในเว็บไซต์บางเว็บไซต์ถูกอธิบายว่าหมายถึง **“หญิงชายขายตัวที่สมสู่กันไม่เลือกหน้าโดยหวังผลประโยชน์”** ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการอธิบายที่มีมาภาคติซ่อนอยู่ เพราะในความเป็นจริงแล้วพนักงานบริการส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้เลือกลูกค้าเอง หรืออย่างน้อยๆ ก็ต้องการเลือกลูกค้าที่ตนเองจะต้องทำงานด้วย แม้ในหลายกรณีจะไม่สามารถเลือกได้ก็ตาม ด้วยเงื่อนไขหลายประการ ทั้งเรื่องของสถานประกอบการ การถูกกดดันจากเจ้าของสถานประกอบการ และความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจของตน

นอกจากคำว่าโสภณแล้ว ยังมีคำอื่นๆ ที่ใช้เรียกหญิงขายบริการทางเพศอีกหลายคำ ได้แก่ คำว่า **กระหรี ดอกทอง** และ **อิตัว** ซึ่งคำเหล่านี้ถูกใช้เป็นคำด่าโดยทั้ง 3 คำหมายถึงผู้หญิงที่มีเพศสัมพันธ์กับชายหลายๆ คน (เทียบได้กับคำในภาษาอังกฤษว่า *Slut*) นอกจากนี้ยังมีคำว่า **นางโลม นางบังเงา นางกลางเมือง สตรีบำเรอ คุณนายโรงแรม ผู้หญิงหากิน อีหนู ไก่** ทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นคำที่มีความหมายถึงผู้หญิงขายบริการทางเพศทั้งสิ้น

จากโสภณถึงผิขุน

ยังมีอีกกลุ่มคำที่ใช้เรียกพนักงานบริการทางเพศ ที่สะท้อนถึงสถานที่หรือรูปแบบของการขายบริการทางเพศ ได้แก่ **นางงามโรงแรม สาวโรงน้ำชา หรือผู้หญิงหย่าฉ่า** (หย่าฉ่า มาจากภาษาจีน แปลว่า ตีมน้ำชา) **สาวก้าแพงดิน**

เด็กวัง สาวโอเกะ เด็กดรีง นางงามตุ๊กกระจก นางทางโทรศัพท์ ผีขนุน ผีมะขาม ไก่สนามหลวง พนักงานอ่าบอบนวด เป็นต้น

นางงามโรงแรม หมายถึง พนักงานบริการที่ให้บริการอยู่ตามโรงแรม **สาวโร่งน้ำชา** หรือ **ผู้หญิงหย่าซ่า** มีความหมายเหมือนกันคือ พนักงานบริการทางเพศที่ให้บริการอยู่ในร้านน้ำชา

ผีขนุน คือ พนักงานบริการไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง หรือสาวประเภทสองก็ตาม ที่ยึดเอาบริเวณริมคลองหลอด ซึ่งมีต้นขนุนปลูกอยู่เรียงรายเป็นแหล่งหาลูกค้า

ผีมะขาม คือ พนักงานบริการทั้งผู้หญิง และสาวประเภทสองที่หาลูกค้าอยู่ในบริเวณสนามหลวง ซึ่งมีต้นมะขามปลูกอยู่โดยรอบ โดยพวกเธอมักยืนรออยู่ในบริเวณดังกล่าวจนกว่าจะมีลูกค้าขับรถมาจอดเทียบ หรือนั่งแท็กซี่แวะเข้ามาเจรจาต่อรองราคาค่าบริการและรับขึ้นรถไป

สาวก้าแพงดิน คือ ผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศอยู่บริเวณย่านกำแพงดินในตัวเมืองเชียงใหม่

สาวโอเกะ หรือ **เด็กดรีง** คือ ผู้ที่ทำงานในคาราโอเกะหรือ คาเฟ่ ซึ่งผู้ซื้อบริการจะเรียกมานั่งดื่มเป็นเพื่อน พูดคุยกัน ถ้าถูกใจกันก็จะมีการต่อรองชวนกันไปมีเพศสัมพันธ์ต่อ หรือसानสัมพันธ์ แลกเบอร์โทรศัพท์นัดเจอเพื่อขายบริการทางเพศกันไป

นางทางโทรศัพท์ หมายถึง หญิงบริการทางเพศที่ขายบริการโดยติดต่อตกลงกันผ่านทางโทรศัพท์

นางงามตุ๊กกระจก หรือ **พนักงานอ่าบอบนวด** หมายถึง หญิงสาวที่ให้บริการนวดและอาบน้ำแก่ลูกค้าตามสถานบริการอาบอบนวด และขายบริการทางเพศแก่ลูกค้าด้วย

กลุ่มหญิงขายบริการทางเพศกลุ่มใหญ่อีกกลุ่มหนึ่ง จัดเป็นกลุ่มที่ขายบริการโดยไม่ผ่านคนกลาง ไม่มีสังกัด หรือไม่มีสำนัก เป็นการขายบริการทางเพศแบบแอบแฝง หรือที่เรียกว่าขายอิสระ (Freelance) การขายบริการทางเพศในรูปแบบนี้เป็นผลจากกฎหมายปรามการค้าประเวณี ซึ่งทำให้ไม่สามารถขายบริการทางเพศในสถานประกอบการโดยตรงได้ ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านสุขภาวะทางเพศคือ เธอเหล่านี้จะไม่ยอมรับกับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการที่เข้าไปทำงานด้านการป้องกันโรค การแจกถุงยางอนามัย ว่าเธอขายบริการทางเพศ จึงเป็นการยากและท้าทายอย่างยิ่งในการทำงานเรื่องสุขภาวะทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์

นักศึกษา สาว/หนุ่มไซด์ไลน์ เด็กไซด์ไลน์

ในปัจจุบันมีกลุ่มที่ทำงานขายบริการทางเพศอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งจะพบเห็นได้ คือ กลุ่มนักศึกษาทั้งหญิงและชายขายบริการทางเพศ โดยนักศึกษาเหล่านี้จะขายบริการผ่านนายหน้าคนกลางซึ่งเป็นนักศึกษาด้วยกัน หรือคนกลางที่ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น พนักงานโรงแรม คนขับรถแท็กซี่ เจ้าของสถานประกอบการ หรือไม่ก็ขายบริการโดยนัดพบลูกค้าด้วยตัวเองผ่านทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ หรือหาลูกค้าจากสถานบันเทิงกลางคืนต่างๆ หญิงและชายที่ขายบริการทางเพศแบบนี้จะได้ชื่อว่า **นักศึกษาสาวไซด์ไลน์ หนุ่มไซด์ไลน์ เด็กไซด์ไลน์** (คำว่าไซด์ไลน์ หรือ *Sideline* หมายถึง การทำอาชีพเสริม จากอาชีพประจำที่ทำอยู่)

นอกจากนี้เด็กเสิร์ฟตามร้านอาหาร บาร์เทนเดอร์ หรือพนักงานทำความสะอาดในโรงแรม ตลอดจนหญิงสาวบางคนที่ย้ายถิ่นอยู่ตามริมถนนในเมืองท่องเที่ยวใหญ่ๆ เช่น หาดใหญ่ เชียงใหม่ ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ขายบริการทางเพศเป็นครั้งคราวเช่นกัน นอกจากอาชีพประจำของพวกเขา

เด็กขายตุต เด็กขายถั่ว เด็กไม้ก่: ความหลากหลายของคำที่ใช้เรียกขายบริการทางเพศ

ผู้ชายขายน้ำ ผู้ชายขายตัว ผู้ชายป้ายเหลือง เป็นคำที่ใช้เรียกผู้ชายที่ขายบริการทางเพศ ซึ่งลูกค้าของพวกเขามีทั้งผู้หญิงสาว ผู้หญิงวัยกลางคน และผู้ชายที่นิยมมีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน นอกจากนี้ยังมีคำอีกหลายคำที่ใช้สำหรับเรียกผู้ชายที่ทำงานบริการทางเพศโดยเฉพาะด้วย เช่น คำว่า **เด็กขายน้ำ เด็กขายตุต เด็กขายถั่ว เด็กไม้ก่**³ ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกขายบริการตามรูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ที่หลากหลาย ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก เป็นต้น

³ **เด็กขายน้ำ** คำว่า “น้ำ” ในที่นี้ ละไว้ในฐานที่เข้าใจว่ามาจากน้ำอสุจิ ส่วน**เด็กขายตุต** และ **เด็กขายถั่ว** คำว่า ถั่วย่อมาจากถั่วดำ ซึ่งเป็นคำศัพท์แสดงหมายถึงผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกันทางทวารหนัก และ **เด็กไม้ก่** คำว่า “ไม้ก่” มาจาก Smoke ในภาษาอังกฤษ หมายถึงสูบบุหรี่ เป็นคำศัพท์แสดงที่หมายถึงการทำออร์แกลเซ็กซ์

ลูกค้า: หลากหลายประเภท

ในความเห็นของผู้ที่ทำงานขายบริการทางเพศ ลูกค้าของพวกเขาและเธอประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่หลากหลายและมีชื่อเรียกแตกต่างกันมากมาย เช่น **ป้า ป้าแก่ ป้าส้ม** (คำว่า “ส้ม” ย่อมาจาก **ส้มหล่น** หมายถึง ลูกค้าที่ได้มาโดยบังเอิญ) **ป้าเบนซ์** (ลูกค้าที่ขับรถเบนซ์) กลุ่มนี้คือกลุ่มลูกค้าที่ค่อนข้างมีอายุแต่กระเป๋านัก นอกจากนี้ก็ยังมีคำเรียกกลุ่มลูกค้าที่กลุ่มพนักงานบริการ ซึ่งเป็นสาวประเภทสองพูดถึง ซึ่งจะมีพฤติกรรมทางเพศที่แปลกๆ ได้แก่ **ขี้ทูต** **แขกเง่า** **แขกชอบให้โชว์** **แขกโรคจิต** หรือแขกที่ต้องการให้สาวประเภทสองทำออร์แกสม์ให้ ก็จะมีชื่อเรียกต่างๆ ดังนี้ **แขกกินงู** (ลูกค้าที่ต้องการซื้อบริการสาวประเภทสองที่ยังมีอวัยวะเพศชายอยู่ ยังไม่ได้แปลงเพศ) **แขกน้องนี้** (คำว่า “นี้” ย่อมาจาก **ชะนี** หมายถึงผู้หญิง ในที่นี้หมายถึงลูกค้าของพนักงานบริการหญิง) **แขกโดย** (คำว่า “โดย” ย่อมาจาก **โดยตรง** หมายถึงลูกค้าที่มุ่งตรงมาซื้อบริการจากสาวประเภทสองโดยตรง)

“โรคผู้หญิง”: โรคที่น่ารังเกียจ และน่าอาย

“โรคผู้หญิง” เป็นคำรวมที่ใช้เรียกโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ หรือที่เรียกกันในภาษาทางการแพทย์ว่า **“โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์”** ความจริงโรคที่ติดต่อกันด้วยวิธีการดังกล่าวนี้มีหลายโรค และมีระดับความรุนแรงที่แตกต่างกัน ทั้งโรคที่เป็นอันตรายถึงชีวิต หรือทำให้เกิดความพิการ เช่น **ซิฟิลิส** (ซึ่งปัจจุบันพบไม่มากนักแต่กลับเป็นโรคที่คนรู้จักและชอบพูดถึงเสมอๆ) และโรคที่ก่อให้เกิดความไม่สบายตัว หรือรำคาญ เช่น **โคโน** โดยคนส่วนใหญ่เมื่อพูดถึงคำนี้ จะมีความรู้สึก รังเกียจ ขยะแขยง และอับอายแทนคนที่เจ็บป่วยด้วยโรคผู้หญิง และตีตราไปในทางลบ สำหรับคำนี้มีที่มาจากอาการเจ็บป่วยที่มักมีแผล มีหนองตรงบริเวณอวัยวะเพศ อวัยวะซึ่งถูกปกปิดมากที่สุด ทำให้แลดูสกปรก และน่ารังเกียจ วิธีการติดต่อของโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสังคมถือกันว่า เรื่องเพศเป็นเรื่องส่วนตัวที่ควรปกปิด ยังเป็นการฟ้องถึงพฤติกรรมทางเพศของผู้ป่วย ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับคำว่า **“สำส่อน”** ซึ่งเป็นคำที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ดี

เปลี่ยนคู่เพศสัมพันธ์ไปเรื่อยๆ หรือมีเพศสัมพันธ์กับคนหลายคนด้วย ทำให้ผู้ที่ป่วยด้วยโรคนี้ถูกสังคมตั้งคำถามหรือตีตราว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม กล่าวคือ หากเป็นผู้ชายก็จะถูกคาดหวังว่า จะต้องติดโรคมาจากการ “เที่ยวกลางคืน” (ไปซื้อบริการทางเพศมา) หากเป็นแม่บ้านที่สังคมมองว่า เป็นผู้หญิงธรรมดา ผู้หญิง “ดี” ก็ยังอาจถูกสงสัยว่าเธอนั้นแอบไปมีเพศสัมพันธ์กับใครหรือไม่ แม้ว่าแม่บ้านส่วนใหญ่จะติดเชื่อจากสามีก็ตาม โดยเฉพาะในกรณีที่มีสามีไม่มีอาการเพราะเชื้อหลบใน หรือเมื่อแม่บ้านเพิ่งเริ่มแสดงอาการภายหลังจากที่สามีแสดงอาการมานานแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากระยะฟักตัวของโรคแต่ละโรคนั้นแตกต่างกัน หากเรื่องของระยะฟักตัวของโรคเป็นประเด็นที่คนไม่ค่อยคำนึงถึงกันมากนัก

ใครคือผู้หญิงคนนั้น

บุคลากรทางการแพทย์ หรือผู้ที่มีการศึกษา หรือคนที่มีสถานะทางสังคม เรียก “โรคผู้หญิง” ด้วยภาษาที่เป็นทางการว่า “โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” หรือ “กามโรค” ในขณะที่ชาวบ้าน หรือคนในระดับล่างยังคงคุ้นเคยกับการเรียกว่า “โรคผู้หญิง” มากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากความคิดของคนในสังคมสมัยหนึ่งซึ่งยังคงอยู่มากระทั่งในปัจจุบันคือ ความคิดที่ว่า “หญิงบริการทางเพศเป็นแหล่งแพร่โรค” ผู้หญิงในคำว่าโรคผู้หญิงนี้ หากจะให้ความหมายเฉพาะเจาะจงลงไปก็คือ **“หญิงบริการทางเพศ”** โดยเฉพาะอย่างยิ่งหญิงบริการทางเพศ “ราคาถูก” ถือเป็นแหล่งแพร่เชื้อที่สำคัญ เพราะหญิงบริการกลุ่มนี้ไร้ซึ่งอำนาจในการต่อรองการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย หรือต่อรองการใช้ถุงยางอนามัยกับแขก ต้องรับแขกทุกระดับ ไม่ว่าจะตนเองจะเจ็บป่วยหรือไม่ก็ตาม ขณะที่สังคมมีมายาคติว่าหญิงบริการราคาแพง ปลอดภัยกว่า เพราะยังอยู่ในวัยสาว มีรูปร่างหน้าตาดี มีการศึกษา และเลือกรับแขกได้

รูปธรรมของอำนาจที่ไม่เท่าเทียม

ผู้ป่วยกามโรคมีได้ทั้งหญิง ทั้งชาย ทั้งผู้ให้บริการทางเพศ และผู้ซื้อบริการ หรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการซื้อขายบริการทางเพศ เช่น แม่บ้านที่ติดเชื่อจาก

สามี หรือผู้หญิงที่ติดเชื้อจากคูรัก แต่ถามโรคก็ยังไม่ได้ชื่อว่า “โรคผู้หญิง” แม้ว่าผู้หญิงบางกลุ่มจะมีความพยายามที่จะเรียกว่า “โรคผู้ชาย” กลับบ้าง แต่ก็ดูจะไม่เป็นผล คำว่า “โรคผู้หญิง” จึงเป็นประจักษ์พยานหนึ่งของความไม่เท่าเทียมเรื่องทางเพศในสังคม กล่าวคือ คนส่วนใหญ่เรียกโรคที่ (มองว่า) น่ารังเกียจว่าเป็นโรคของผู้หญิง เพราะสังคมพิพากษาแล้วว่า ผู้แพร่เชื้อคือ ผู้หญิง (บริการทางเพศ) ขณะที่สังคมกลับไม่ได้ตีเตียนพฤติกรรมการไปใช้หญิงบริการของผู้ชายแต่อย่างใด

แพะรับบาปที่ถูกทะเลเลย

โดยที่มาของคำ อำนาจ มายาคติเรื่องเพศของสังคมที่สร้างความเข้าใจว่า ผู้แพร่เชื้อถามโรคคือ หญิงบริการทางเพศ ในขณะที่สังคมมักไม่พูดถึง หรือไม่ยอมพูดถึงการที่ผู้ชายเป็นฝ่ายแพร่เชื้อให้กับหญิงบริการ จึงส่งผลต่อมาตรการการรักษาและควบคุมป้องกันโรคตามมา เมื่อผู้ชายหรือผู้ใช้บริการทะเลเลยในการที่จะป้องกันโรค ในขณะเดียวกันการตีตราว่า “ผู้หญิง” ในที่นี้คือหญิงบริการทางเพศ ทำให้ผู้หญิงที่ได้รับเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หลีกเลี่ยงที่จะไปเข้ารับบริการการรักษา โดยเฉพาะการไปรักษาในคลินิกถามโรค เพราะกลัวจะถูกมองว่าเป็นหญิงบริการทางเพศ เนื่องจากสังคมส่วนใหญ่เข้าใจว่า คลินิกนี้เป็นคลินิกเฉพาะสำหรับผู้ให้บริการทางเพศ⁴ ส่วนหญิงบริการทางเพศก็ได้กลายเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์รวมทั้งโรคเอดส์มาอย่างต่อเนื่อง หญิงบริการถูกผลักภาระให้ต้องกลายเป็นผู้รับผิดชอบในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เช่น “โครงการถุงยางอนามัย 100%” ทั้ๆ ที่ทุกคนต่างก็รู้ว่า หญิงบริการขาดซึ่งอำนาจต่อรองที่จะป้องกันถามโรค หรือเอดส์ เพื่อความปลอดภัยของตนเอง ดังนั้นจึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจเลยว่า หญิงบริการทางเพศแบบเปิดเผยนั้นมีจำนวนลดน้อยลงไปทุกทีๆ ขณะที่หญิงบริการทางเพศแบบสมัครเล่นเพิ่มขึ้นทุกปี

⁴ เว็บไซต์ <<http://www.policehospital.go.th/main/view.php?group=2&id=183&PHPSESSID=4fab58a32f5b6495...>>

คำเรียกกับการสะท้อนชุดคิดทางศีลธรรมและการตัดสินคุณค่า

คำเรียกผู้ชายบริการทางเพศหลายๆ คำรวมทั้ง *โสเภณี* *กะหรี* *ดอกทอง* *อีตัว* เป็นคำเรียกที่สะท้อนความหมายในเชิงลบ ความด้อยค่า การผิดศีลธรรม ความลำเอียง อันตราย การเป็นแหล่งในการแพร่เชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตัดสินคุณค่าผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ นอกจากนั้นคำอธิบายจากคนในสังคมยังกล่าวถึงหญิงบริการทางเพศในเชิงลบ ว่าเป็นผู้ที่ทำลายสถาบันครอบครัว หรือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีอัตราการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์สูง แม้คนทำงานด้านสาธารณสุขและโรคเอดส์ จะได้พยายามเปลี่ยนคำเรียกจากโสเภณีมาเป็น *หญิงพื้* *คุณไส*⁵ หรือองค์กรพัฒนาเอกชนอย่าง มูลนิธิส่งเสริมโอกาสผู้หญิง (มูลนิธิเอ็มพาวเวอร์) ซึ่งทำงานด้านการส่งเสริมสิทธิของพนักงานบริการทางเพศ จะได้เสนอคำเรียกคนทำงานในอาชีพนี้ว่า *พนักงานบริการ*⁶ ก็ตาม แต่คนทำงานในหลายวงการยังใช้ฐานคิดด้านศีลธรรมมาอธิบายหรือตัดสินผู้ที่ทำงานขายบริการทางเพศ และยังคงไม่เปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดของตน

ที่จริงแล้วผู้หญิง ผู้ชาย หรือสาวประเภทสองที่เข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศ ส่วนใหญ่ไม่ได้ป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เหล่านี้มาก่อน มีแต่ลูกค้าที่นำเอาโรคเหล่านี้มาให้ทั้งสิ้น ผู้ที่แพร่เชื้อโรคจึงน่าจะเป็นลูกค้า ไม่ใช่พนักงานบริการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรื้อสร้างมายาคติของคนทำงานด้านสุขภาพทางเพศ ทั้งในการจัดบริการสุขภาพทางเพศ และการทำงานเชิงป้องกัน โดยให้มีมุมมองที่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพนักงานบริการมากกว่าที่ผ่านๆ มา นอกจากนี้มายาคติอีกประการหนึ่งคือ การมองว่าผู้ชายบริการทางเพศเป็น “คนไม่ดี” หรือเป็นคนที่ไม่น่าจะให้ความช่วยเหลือโดยไม่เคยตั้งคำถาม หรือสร้างชุดคำอธิบายต่อผู้ซื้อบริการเลย ก็มีผลกระทบอย่างมากในแง่ของการถูกเลือกปฏิบัติในการรับบริการทางการแพทย์

⁵ คำว่าพื้ (หรือ p) ในที่นี้ยืมมาจาก *Prostitute*

⁶ ยืมมาจาก โสเภณี

ขึ้นครุ

“ขึ้นครุ” คือการทำพิธีค่านับครุที่ประสาทวิชาให้เมื่อแรกเรียน อันเป็นประเพณีที่นักเรียนที่ดีควรจะต้องปฏิบัติเสียก่อนที่จะเล่าเรียนวิชาต่อไป หรือก่อนที่จะนำเอาสิ่งที่ได้เล่าเรียนมาไปใช้ เช่น ในกรณีของนักมวยเป็นต้น

คำว่าขึ้นครุยังถูกใช้ในบริบทของการมีเพศสัมพันธ์เป็นครั้งแรกในชีวิตของผู้ชายไทยด้วย โดยมักใช้ในกรณีการรับน้องใหม่ที่รุ่นพี่มักบังคับข่มขู่รุ่นน้องให้ดื่มสุราและเสนอ (หรือบังคับ) ให้รุ่นน้องผู้ชายไป “ขึ้นครุ” หรือมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการตามสถานบริการ การขึ้นครุในที่นี้จึงหมายถึงการที่หญิงบริการทางเพศเป็นครุคนแรกที่สอนเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ให้แก่รุ่นน้องผู้ชายเหล่านั้น ในระยะหลังเมื่อรูปแบบของการขายบริการทางเพศเปลี่ยนแปลงไป ผู้ชายอาจไปขึ้นครุกับ **หมอนวด สาวไฮไลต์ไลน์** หรือแม้กระทั่งกับแฟน หรือคนรักตนเองก็เป็นได้

คำว่า “ขึ้นครุ” สะท้อนถึงวัฒนธรรมทางเพศที่ให้ความชอบธรรมในการเปิดโอกาสให้กับผู้ชายไทยเรียนรู้เรื่องเพศได้อย่างอิสระเพียงฝ่ายเดียวก่อนการแต่งงาน เพราะคำว่า นี้เป็นคำที่ไม่ใช้กับผู้หญิง หรืออาจกล่าวได้ว่าการใช้คำดังกล่าวเป็นการใช้คำเพื่อกลบเกลื่อนความละอายใจของผู้ที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการทางเพศก็เป็นได้

บริบทเงื่อนไขการขายบริการที่หลากหลาย

คำเรียกพนักงานบริการที่มีมากมาย ทั้งที่เป็นชื่อเรียกซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานที่ในการพบปะลูกค้า และชื่อที่แสดงถึงความหลากหลายของตัวตนทางเพศของผู้ขายบริการทางเพศเอง สะท้อนว่าการขายบริการทางเพศนั้นมีให้เห็นอย่างดาษดื่น และหลากหลายเพียงใด ผู้ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศมีทุกเพศทุกวัย มาจากหลากหลายอาชีพ หลากหลายสถานภาพทางสังคม และมีตัวตนทางเพศวิถีที่แตกต่างหลากหลาย สถานที่ในการขายบริการก็ไม่ได้อยู่แต่ในสถานประกอบการเท่านั้น แต่แทรกซึมอยู่ในสถานที่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตประจำวันของผู้คนด้วย เช่น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ ตามย่านชุมชนในเมืองใหญ่ ตามร้านอาหาร ร้านขายเหล้าต่างๆ หรือตามริมถนน

นัยต่อการส่งเสริมสุขภาวะทางเพศ

ในความเป็นจริงลูกค้าส่วนใหญ่ของผู้ขายบริการทางเพศเป็นชายที่แต่งงานแล้ว หรือมีคู่ความสัมพันธ์ที่ถาวร และลูกค้าเหล่านี้มาจากทุกกลุ่มอาชีพและชนชั้น และเป็นส่วนหนึ่งของการแพร่กระจายโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ไปยังกลุ่มอื่นๆ ของสังคม กลุ่มผู้ชายจึงควรถูกมองเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ต้องรณรงค์ให้มีความรู้เรื่องการใช้และการเข้าถึงถุงยางอนามัยด้วย เพื่อให้เกิดช่องทางในการเข้าถึงถุงยางอนามัยมากที่สุด ไม่ใช่จะมองการทำงานเฉพาะแต่กับหญิงบริการเท่านั้น หลายๆ ครั้งที่ผู้ซื้อบริการมีอำนาจตัดสินใจที่จะใช้หรือไม่ใช้ถุงยางอนามัย ดังจะเห็นได้จากชื่อเรียกกลุ่มลูกค้า เช่น **ป่าส้ม** **ป่าเบนซ์** สะท้อนถึงการที่ลูกค้าใช้อำนาจเงินในการซื้อบริการทางเพศในรูปแบบต่างๆ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ปลอดภัยหรือไม่ใช้ถุงยางอนามัยได้ เมื่อรูปแบบของเพศสัมพันธ์นั้นถูกกำหนดโดยลูกค้า จึงยากที่ผู้ขายบริการทางเพศจะต่อรองกับลูกค้าในเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยได้ เว้นแต่ลูกค้าจะมีจิตสำนึก หรือเกิดความตระหนักในการใช้ถุงยางอนามัยเอง

ในด้านการป้องกันและจัดบริการด้านสุขภาวะทางเพศ ผู้ให้บริการควรคำนึงถึงแง่มุมความหลากหลายของการขายบริการทางเพศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ รูปแบบการขายบริการทางเพศ สถานที่ อุดมลักษณะทางเพศของผู้ขายบริการและของลูกค้า ประเภทของลูกค้า บริบทเงื่อนไขชีวิตทางเพศของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับการขายบริการที่หลากหลาย การให้ความหมายต่อคู่ความสัมพันธ์ในแต่ละประเภท การเสริมสร้างศักยภาพของผู้ขายบริการทางเพศให้รู้จักที่จะป้องกันตนเองให้มีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย และตระหนักถึงสิทธิของตนเองในการเข้าถึงบริการสุขภาวะทางเพศ และอนามัยการเจริญพันธุ์ โดยผู้ให้บริการด้านสุขภาวะทางเพศควรคำนึงถึงกิจกรรมโครงการที่ตั้งอยู่บนชุดประสบการณ์ที่หลากหลาย มองพนักงานบริการเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีศักยภาพ ที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องรื้อสร้างมายาคติของคนทำงานด้านสุขภาวะทางเพศ ให้พวกเขานำเอาฐานคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางด้านสุขภาพมาใช้ในการทำงานกับผู้ขายบริการทางเพศด้วย

บทส่งท้าย

สุไลพร ชลวิไล
พิมพ์วัลย์ บุญมงคล

การพูดเรื่องเพศไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่ในพื้นที่ส่วนตัว เช่น บนเตียงนอน หรือเป็นเรื่องต้องห้ามที่ไม่ควรพูดถึงอย่างที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ หากแต่การพูดเรื่องเพศได้ปรากฏอยู่ในทุกๆ อาณาบริเวณ และสัมพันธ์กับชีวิตทุกแง่มุมหลายต่อหลายเรื่องที่เราอาจไม่คิดว่าเป็นเรื่องเพศ หากพิจารณาดูให้ดีแล้วล้วนเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศไม่ทางใดก็ทางหนึ่งทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะคำว่า "เรื่องเพศ" ไม่ได้มีแต่เฉพาะเรื่องการมีเพศสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว เรื่องเพศหรือที่นักวิชาการใช้คำว่า เพศวิถี หมายถึงตั้งแต่ความแตกต่างทางสรีระและบทบาทความเป็นหญิงเป็นชาย ระบบความคิดความเชื่อ และการให้ความหมายเกี่ยวกับเรื่องเพศ ตัวตน คู่ความสัมพันธ์ รสนิยม ความปรารถนาทางเพศ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศ เรื่องเพศจึงเป็นเรื่องที่เราพูดถึงอยู่ตลอดในชีวิตประจำวันทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว

สำหรับงานศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทีมวิจัยได้ทำการคัดเลือกคำที่มีนัยเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ 21 คำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ และร้อยสร้างให้เห็นถึงระบบความหมายความคิดเรื่องเพศที่ซ่อนอยู่ในเชิงปริมาณจำนวนคำอาจถือได้ว่าค่อนข้างน้อย ถ้าคิดว่าเรากำลังพูดถึงระบบความหมายเรื่องเพศที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับทุกมิติของชีวิต อย่างไรก็ตามคำทั้ง 21 คำก็สะท้อนถึงความหมายเรื่องเพศได้อย่างครอบคลุมในทุกมิติ ตั้งแต่ **คำเรียกอวัยวะเพศ (หี ควย) คำที่แสดงถึงการตัดสินใจ และการให้คุณค่ากับเนื้อตัวร่างกาย (อิม ไข่) คำที่แสดงถึงตัวตนทางเพศภาวะและเพศวิถี (ทั้งที่นิยามโดยผู้ที่แสดงตัวตนเองอย่างคำว่า หญิงรักหญิง ชายรักชาย และนิยามโดยผู้อื่น เช่น คำว่า กะเทย และ คำอย่าง ไสเมณี ที่แสดงนัยในแง่ลบกับผู้ที่ถูกนิยามด้วยคำนี้) คำที่สะท้อนถึงเพศภาวะหรือความเป็นหญิงและชาย เรื่องเพศในด้านค่านิยมวัฒนธรรม ประเพณี (รักนวลสงวนตัว สิ้นสอด ขึ้นคาน ขุนแผน) คำที่พูดถึงคู่ความสัมพันธ์ทางเพศ (กิ๊ก) คำที่แสดงถึงบทบาท อารมณ์ความรู้สึก ความ**

ปรารถนาทางเพศ (เห็น เสรีจ) การมีเพศสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ (ช่วยตัวเอง เอากัน ใช้ปาก ตู๋ย สวิงกิ้ง) และคำที่รวมเอาความหมายของคำทุกคำเอาไว้ภายใต้คำๆ เดียว ซึ่งยากต่อการตีความอย่างคำว่า “เรื่องเพศ”

รูปแบบในการวิเคราะห์คำศัพท์แต่ละคำ จะเริ่มจากการให้นิยาม ความหมาย และความเป็นมาของการใช้คำในมิติของภาษา ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างคำ กับกลุ่มคนผู้สร้างคำ หรือผู้ใช้คำๆ นั้น รวมถึงการนำเอาคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาเทียบเคียงให้เห็นถึงการโยงความหมาย จากนั้นจะเป็นการร้อยสร้าง ความหมายของคำศัพท์คำนั้น โดยใช้แนวคิดทฤษฎีทางด้านเพศภาวะ และเพศวิถีเป็นหลัก รวมทั้งเผยให้เห็นถึงผลกระทบทางด้านสุขภาวะทางเพศที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากมายาคติเรื่องเพศที่ถูกครอบงำโดยสังคมในระบอบชายเป็นใหญ่ โดยในบทนี้ จะเป็นการสรุปภาพรวมทั้งหมดของงานวิจัย ซึ่งจะวิเคราะห์ให้เห็นถึงอำนาจของถ้อยคำและภาษาในการผลิตวาทกรรม หรือชุดความรู้ความจริงบางอย่างเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยวิเคราะห์และร้อยสร้าง ความหมายของคำ เพื่อเผยให้เห็นถึงการทำงานของสถาบันทางสังคมต่างๆ ในการผลิตซ้ำ และตอกย้ำให้วาทกรรม หรือชุดความหมายเกี่ยวกับเรื่องเพศนี้ ได้รับการสถาปนาเป็นชุดความรู้ความจริง กระแสหลักของสังคมในเรื่องเพศด้วย นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นคำศัพท์เรื่องเพศที่มีความเป็นกลาง ซึ่งสะท้อนการพูดเรื่องเพศว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้คน และสุดท้ายการวิเคราะห์ยังชี้ให้เห็นถึงการที่ผู้คนในสังคมสร้างและใช้ภาษาเพื่อการช่วงชิงพื้นที่และอำนาจของตนเอง ดังเช่น แฟร์คลาฟ (Fairclough 1992)¹ ศาสตราจารย์ทางภาษาในชีวิตทางสังคมกล่าวว่า ภาษาจะถูกให้คุณค่าหรือถูกลดคุณค่ากับสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับอำนาจของผู้ใช้ภาษาเอง

เรื่องเพศที่ถูกกำกับโดยภาษา

สำหรับในงานวิจัยนี้ที่มวิจัยต้องการชี้ให้เห็นว่า ภาษาที่คนเราใช้สื่อสาร อยู่ตลอดเวลาในเรื่องเพศนั้น ตัวภาษาเองไม่ได้ทำหน้าที่แค่เพียงสื่อความหมาย หรือให้นิยามกับอวัยวะเพศ กิจกรรมทางเพศ หรือรูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศ

¹ Fairclough, Norman, (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge, UK: Polity Press.

แบบใดแบบหนึ่งว่าเป็นอย่างไรเท่านั้น แต่ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงภูมิหลังทางด้านเพศภาวะ วัย อายุ ชนชั้น การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และพื้นเพของผู้ใช้คำนั้น รวมทั้งบอกถึงบรรทัดฐาน ค่านิยม ระบบความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเพศในสังคม และวัฒนธรรมที่ใช้ภาษานั้นๆ ไปในเวลาเดียวกันด้วย

นอกจากนี้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารความหมายในเรื่องเพศยังมีหลายระดับ ตั้งแต่ภาษาแบบชาวบ้านๆ (ซึ่งอาจฟังดูหยาบคาย และไม่สุภาพ) ภาษาที่สื่อมวลชนนิยมใช้ ภาษาแสดง ภาษาวัยรุ่น ไปจนกระทั่งถึงภาษาทางการ (หรือภาษาที่ใช้ในแวดวงวิชาการทางการแพทย์)

และถ้ามองในแง่ของวิวัฒนาการในการใช้คำ ก็เห็นทั้งคำศัพท์ดั้งเดิมซึ่งใช้กันมานานแล้ว คำศัพท์บัญญัติใหม่ที่นำเสนอมุมมองใหม่ๆ ในเรื่องเพศเป็นการต่อรองกับความหมายของคำเดิมซึ่งเติมไปด้วยอคติ และแสดงถึงความเหลื่อมล้ำทางเพศ รวมถึงคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งแฝงนัยว่ารูปแบบการมีพฤติกรรมทางเพศเช่นนี้ไม่เคยถูกเปิดเผยในสังคมไทยมาก่อน หรือไม่ก็เป็นค่านิยมในเรื่องเพศที่ได้รับอิทธิพลมาจากค่านิยมเรื่องเพศแบบตะวันตก สังคมไทยจึงไม่มีคำเรียกพฤติกรรมทางเพศเช่นนี้

ส่วนในเรื่องของนิยามความหมาย จะสรุปวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเรื่องการรื้อสร้าง (Deconstruction Theory) ซึ่งอธิบายว่าคำๆ หนึ่งโดยตัวมันเองไม่ได้มีความหมายที่ชัดเจนตายตัวเพียงความหมายเดียว หากเป็นส่วนหนึ่งของการโยงใยความหมายมากมายในระบบโครงสร้างของภาษา การที่คำหนึ่งสื่อถึงความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เท่ากับว่าในเวลาเดียวกันมันได้ละเอาความหมายอื่นๆ อีกหลายความหมายที่ต่างกันออกไปไว้ในคำๆ นั้นเองด้วย² ความหมายของคำจึงเป็นมีความลื่นไหล ไม่หยุดนิ่ง และเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทต่างๆ อย่างเช่น คำว่า **ขุนแผน** อาจหมายถึงชื่อตัวละครเอกในวรรณคดีไทยเรื่องหนึ่ง (ซึ่งไม่ใช่ พระอภัยมณี อิเหนา ฯลฯ) หรือ หมายถึงผู้ชายที่เจ้าชู้ก็ได้ (อาจหมายถึงผู้ชายที่ชอบหวานแสนให้ผู้หญิงหลายๆ คน ชอบจีบ

² ความหมายของคำจึงไม่ใช่แค่การแสดงถึงความหมายอย่างหนึ่ง ซึ่งตรงกันข้ามกับความหมายอีกอย่างหนึ่ง (ซึ่งถูกละไว้ในฐานที่เข้าใจ) หรือการมองเห็นทุกสิ่งแบบมุมมองที่เป็นสองขั้วตรงข้าม (Binary Opposition) หากเป็นสิ่งที่ลื่นไหลไปมาไม่หยุดนิ่ง และไม่สิ้นสุด

ผู้หญิงหลายคน หรือชอบมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคนในเวลาเดียวกัน หรือ ผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงไปเรื่อยๆ ไม่จริงจังกับใคร หรือผู้ชายที่มีลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ พฤติกรรมตรงข้ามกับผู้ชายที่รักเดียวใจเดียว ชื่อสัตย์ ไม่นอกใจ ฯลฯ)

หรือคำว่า **กะเทย** อาจหมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศสองแบบอยู่ในร่างกาย หรือบุคคลที่มีอวัยวะเพศและมีสรีระเป็นเพศหนึ่ง แต่ต้องการจะมีอวัยวะเพศอีกแบบหนึ่ง หรือมีสรีระเป็นอีกเพศหนึ่งหรือบุคคลที่ไม่ปรากฏอวัยวะเพศชัดเจนว่าเป็นแบบใดแน่ หรืออาจหมายถึงผลไม้ที่เมล็ดลึบก็ได้ นอกจากนี้ในสมัยก่อนคำว่ากะเทยยังใช้กับทั้งผู้ชายที่แสดงกิริยาอาการตรงข้ามกับความเป็นชาย และผู้หญิงที่แสดงกิริยาอาการตรงข้ามกับความเป็นหญิง แต่ในปัจจุบันคำว่ากะเทยกลายเป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกผู้ชายที่แสดงกิริยาอาการตรงข้ามกับความเป็นชาย เป็นต้น

อย่างไรก็ดีนอกจากภาษาจะทำหน้าที่กำหนดนิยามความหมายแล้วภาษายังเป็นสื่อกลางในการผลิตซ้ำความหมาย ไปพร้อมๆ กับถ่ายทอดค่านิยมในเรื่องเพศจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งในวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาเดียวกันด้วย ภาษาที่ว่าด้วยเรื่องเพศจึงมีอิทธิพลต่อทั้งการกำหนดมุมมอง ความเชื่อ รวมไปถึงความรู้ ความเข้าใจของคนเกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นอย่างมาก

จากการวิเคราะห์คำศัพท์เกี่ยวกับเรื่องเพศทั้ง 21 คำ พบว่ามีประเด็นหลักๆ ที่สำคัญที่สะท้อนระบบความคิดความเชื่อของสังคมไทยเกี่ยวกับเรื่องเพศดังนี้

1. ระบบ 2 เพศ (สรีระ) 2 เพศภาวะ และ 1 เพศวิถี

สังคมไทยมีความเชื่อเช่นเดียวกับสังคมอื่นๆ ว่ามนุษย์ตามธรรมชาติมีแค่ 2 เพศ คือ เพศชาย และหญิง โดยดูจากสรีระร่างกายที่มีอวัยวะเพศแบ่งเป็นสองแบบ คือ อวัยวะเพศชาย และอวัยวะเพศหญิง อวัยวะเพศทั้ง 2 แบบนี้ มีชื่อเรียกต่างๆ กันไป เช่น หี (จิม, หอย ฯลฯ) หำ (เจ็ว, ควย ฯลฯ) บุคคลที่มีอวัยวะเพศแตกต่างไปจากนี้ เช่น ผู้ที่มี 2 อวัยวะเพศในร่างกายเดียวกัน หรือผู้ที่มีอวัยวะเพศที่ไม่แสดงออกอย่างชัดเจนจะถูกมองว่าผิดปกติ และไม่มีคำเรียกสำหรับอวัยวะเพศของพวกเขา หรือลักษณะที่แตกต่างไปจากอวัยวะเพศชาย

และอวัยวะเพศหญิง รวมถึงผู้ที่ไปทำการผ่าตัดแปลงเพศ ก็ไม่มีชื่อเรียก อวัยวะเพศ หรือลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้สังคมไทยก็ยังแบ่งเพศภาวะ หรือคุณลักษณะของความเป็นเพศ ที่ถูกสร้างและหล่อหลอมโดยสังคมออกเป็นแค่ 2 เพศภาวะด้วยเช่นกัน คือ คุณลักษณะ(และบทบาท)ความเป็นหญิง และคุณลักษณะ (และบทบาท) ความเป็นชาย ซึ่งโดยทั่วไปคุณลักษณะและบทบาทความเป็นหญิง-ความเป็นชายเหล่านี้ ถูกมองว่ามีความสัมพันธ์กับอวัยวะเพศแต่ละแบบ กล่าวคือ ผู้ที่เกิดมามีอวัยวะเพศหญิง ก็จะต้องมีอวัยวะทางเพศ หรือมีคุณลักษณะความเป็นหญิง ได้แก่ แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าแบบผู้หญิง มีกิริยามารยาทแบบผู้หญิง มีสัญชาติญาณของความเป็นแม่โดยธรรมชาติ อ่อนโยน อ่อนแอ มีแรงขับทางเพศน้อยกว่าผู้ชาย และรับบทบาทเป็นฝ่ายรับในเวลามีเพศสัมพันธ์ ขณะที่ผู้ที่เกิดมามีอวัยวะเพศชาย ต้องมีอวัยวะทางเพศ หรือมีคุณลักษณะของความเป็นชาย ได้แก่ แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าแบบผู้ชาย มีความเข้มแข็ง มีพลังกำลังแข็งแรง มีสัญชาติญาณของความเป็นผู้นำ มีแรงขับทางเพศมากกว่าผู้หญิง และรับบทบาทเป็นฝ่ายรุกในเวลามีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ผู้ที่เกิดมาพร้อมกับอวัยวะเพศแบบใดแบบหนึ่ง แต่แสดงกิริยา แต่งตัว หรือมีบทบาทเป็นอีกแบบหนึ่ง ซึ่งตรงกันข้ามกับอวัยวะเพศโดยกำเนิดของตนเอง ก็จะไม่ได้รับการยอมรับ และถูกตีตราว่าเป็นผู้ที่มีความผิดปกติ

ขณะเดียวกันภายใต้ระบบ 2 เพศภาวะนี้ ยังจำกัดการรับรู้ในเรื่องคุณลักษณะความเป็นเพศของคนไว้แค่ 2 รูปแบบเท่านั้นด้วย หมายถึง บุคคลไม่ว่าจะถือกำเนิดมาด้วยเพศสรีระแบบใดก็ตาม ไม่ว่าจะพวกเขาจะพึงพอใจในบทบาทความเป็นเพศตามสรีระของตนหรือไม่ พวกเขาก็จะต้องสวมบทบาทไม่เป็นชาย ก็ต้องเป็นหญิง อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้เพราะสังคมมองไม่เห็นหรือไม่สามารถจะยอมรับคุณลักษณะความเป็นเพศแบบอื่นๆ นอกเหนือไปจากเพศภาวะ 2 แบบนี้ได้

สำหรับในเรื่องของเพศวิถี หรือเรื่องของระบบความคิดความเชื่อ ทัศนคติ ความปรารถนาทางเพศ (Sexual Desire) และความโน้มเอียงทางเพศ (Sexual Orientation) สังคมไทยยอมรับในรูปแบบเพศวิถีแบบเดียวเท่านั้น คือ การให้คุณค่ากับความโน้มเอียงทางเพศแบบชอบเพศตรงข้าม หรือการมีความปรารถนา

ทางเพศต่อบุคคลเพศตรงข้าม หรือเพศวิถีระหว่างชายหญิงโดยมีเป้าหมายเพื่อการสืบพันธุ์ ซึ่งในระบบเพศวิถีนี้จะให้คุณค่ากับเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ (หรือการสอดใส่อวัยวะเพศชายเข้าไปในช่องคลอดของผู้หญิง) ว่าเป็นรูปแบบเพศสัมพันธ์เพียงรูปแบบเดียวที่เป็นปกติ และธรรมชาติ เพศวิถีแบบอื่นๆ นอกเหนือไปจากนี้ ถือเป็นเพศวิถีนอกกรอบ หรือไม่ปกติ เช่น การมีความปรารถนาทางเพศต่อเพศเดียวกัน หรือมีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกัน การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก หรือการใช้ปาก (ทั้งระหว่างคนเพศเดียวกัน และระหว่างคนต่างเพศ) การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง ล้วนแต่ถูกมองว่าเป็นเพศวิถีที่ไม่เป็นไปตามรูปแบบปกติทั้งสิ้น

2. การให้คุณค่ากับความเป็นชาย เหนือกว่าความเป็นหญิง

ในระบบ 2 เพศสรีระ 2 เพศภาวะ และ 1 เพศวิถีนี้ สังคมยังมีความคาดหวังต่อผู้ชาย และผู้หญิงต่างกัน และมีกระบวนการหล่อหลอมบทบาททางสังคมระหว่างชายกับหญิงที่แตกต่างกันอีกด้วย โดยผู้ชายถูกคาดหวังให้เป็นผู้นำในทุกเรื่องรวมทั้งในเรื่องเพศ ขณะที่ผู้หญิงมีหน้าที่เป็นผู้ตามในทุกเรื่อง

นอกจากนี้สังคมยังเชื่อว่า ผู้ชายมีแรงขับทางเพศตามธรรมชาติมากกว่าผู้หญิง ผู้ชายจึงจำเป็นต้องปลดปล่อยแรงขับทางเพศออกมา ระบบความคิดความเชื่อเช่นนี้เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ชายมีอิสระในการเรียนรู้ และเข้าถึงเรื่องเพศ หรือแม้แต่มีเพศสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ และกับหลากหลายคนได้โดยไม่ถูกประณามเท่ากับผู้หญิง ส่วนผู้หญิงก็ยังคงต้อง “รักษานวลสงวนตัว” อยู่ต่อไป และต้องคอยปฏิบัติตนเป็นผู้หญิงที่ดีตามค่านิยมของสังคม เช่น ต้องไม่แต่งตัวโป๊ หรือเปิดเผยเนื้อตัวร่างกายมากเกินไปในที่สาธารณะ (เพราะการแต่งตัวโป๊ของผู้หญิง เท่ากับเป็นการแสดงเจตนาเชิญชวนให้ผู้ชายเข้ามาลวนลามหรือล่วงละเมิดทางเพศ) นอกจากนั้นผู้หญิงก็ต้องไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ไม่กระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น หรืออยากลองในเรื่องเพศ อีกทั้งยังไม่ควรทำตัวเจ้าชู้ อย่างที่สังคมยกย่องผู้ชายเจ้าชู้ว่าเป็น “ขุนแผน” เพราะสังคมมองว่าผู้หญิงที่เจ้าชู้ คือผู้หญิงที่ไม่ดี ดังจะเห็นได้จากการที่สังคมมีคำตำหนิติเตียนหรือประณามผู้หญิงที่ประพฤติไม่ดีเกี่ยวกับเรื่องเพศมากมาย เช่น คำว่า แรด ร่าน กากี้ วันทอง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามสังคมยังคงคาดหวังกับผู้หญิงอีกด้วยว่า ผู้หญิงควรต้องแต่งงานมีครอบครัว มีลูก จึงจะถือว่าเป็นผู้หญิงที่สมบูรณ์ ผู้หญิงซึ่งถึงวัยที่ควรแต่งงานแล้วยังไม่ได้แต่งงาน ก็จะถูกสังคมตีตราว่า จะต้องเป็นผู้หญิงที่ขาดคุณสมบัติอะไรบางอย่างไปแน่ๆ ถึงได้ไม่มีผู้ชายคนไหนอยากแต่งงานด้วย โดยมีคำศัพท์ในเชิงตำหนิผู้หญิงที่ไม่ได้แต่งงาน หรือไม่มีคู่เมื่อถึงวัยที่เหมาะสมว่า “ซั้้นคาน”

ยิ่งในบริบทเรื่องเพศวิถีแบบรักต่างเพศ ยิ่งจะเห็นถึงอำนาจในเรื่องเพศที่ผู้ชายอยู่เหนือผู้หญิงอย่างชัดเจนมาก นั่นคือ การมองว่าผู้ชายควรเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในเรื่องเพศ ผู้ชายต้องทำหน้าที่เป็นฝ่ายรุก เป็นผู้นำในเรื่องบนเตียงนอน โดยเป้าหมายหลักของการมีเพศสัมพันธ์อยู่ที่การ “เสร็จ” ของผู้ชาย หรือการหลั่งน้ำอสุจิหลังบรรลุถึงจุดสุดยอดทางเพศ ขณะเดียวกันสำหรับผู้ชายบางคนพวกเขายังเชื่อว่าหน้าที่ผู้หญิงจะ “เสร็จ” หรือ “ไม่เสร็จ” ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความชำนาญในเรื่องเพศของเขา มากกว่าประสบการณ์ หรือการมีส่วนร่วมในเพศสัมพันธ์ของผู้หญิงด้วย การที่ผู้ชายจะมีอารมณ์ทางเพศแบบ “หื่น” หรือการผลิตและการบริโภค “สเปิร์ม” เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศของผู้ชาย รวมถึงการซื้อบริการทางเพศจาก “โสเภณี” และการ “ซั้้นครู” ล้วนแต่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางเพศที่มีผู้ชายเป็นศูนย์กลางทั้งสิ้น

สำหรับในบริบทเพศวิถีของคนรักเพศเดียวกัน อิทธิพลของการให้คุณค่ากับความ เป็นชายเหนือความเป็นหญิง คล้ายกันกับเพศวิถีของคนรักต่างเพศ ตรงที่ผู้ที่สวมบทบาทเป็นชาย เช่น ทอม หรือเกย์คิง มักแต่งตัว หรือมีกิริยาท่าทางการแสดงออกเป็นชาย และแสดงบทบาทเป็นฝ่ายรุกในการมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนั้นในแวดวงของหญิงรักเพศเดียวกันที่แบ่งบทบาทคู่ความสัมพันธ์เป็นแบบทอม-ดี ก็ยังอาจมองความเจ้าชู้ของทอม เช่นเดียวกับที่สังคมมีค่านิยมต่อผู้ชายเจ้าชู้ด้วย

3. การมีคู่เพียงคนเดียว และเพศสัมพันธ์ที่ดีควรมีความรักเป็นองค์ประกอบ

นอกจากเรื่องของเพศวิถีแบบรักต่างเพศแล้ว เพศวิถีที่สังคมให้การยอมรับว่าเป็นเพศวิถีในแบบที่ “ดี” ก็คือ รูปแบบความสัมพันธ์แบบผัวเดียว

เมียเดียว หรือการมีเพศสัมพันธ์กับคู่ (ต่างเพศ) เพียงคนเดียวตลอดไป ไม่เปลี่ยนคู่ไปเรื่อยๆ หรือมีเพศสัมพันธ์กับหลายๆ คน รวมทั้งต้องไม่นิยมสลับคู่ หรือแลกเปลี่ยนคู่นอน และที่สำคัญเพศสัมพันธ์ที่ดีควรมีพื้นฐานมาจากความรักด้วย ไม่ใช่เพศสัมพันธ์เพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกทางร่างกาย เพียงอย่างเดียว โดยสังคมได้ให้การรับรองการมีคู่เพียงคนเดียว และการมีเพศสัมพันธ์บนพื้นฐานของความรักผ่านทางวัฒนธรรมประเพณี และสถาบัน การแต่งงาน การมีเพศสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การซื้อขายบริการทางเพศ ซึ่งเป็นเพศสัมพันธ์ที่มีเงินตราเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ค่านิยมการมี “กิ๊ก” หรือ การสลับสับเปลี่ยนคู่นอนอย่าง “สวิงกิ้ง” จึงเป็นค่านิยมทางเพศ ที่ถูกจัดว่า “เลว” และเป็นปัญหาของสังคม

4. การมีเพศสัมพันธ์ต้องเป็นไปเพื่อการผลิตทายาทสืบทอดเผ่าพันธุ์เท่านั้น

ในระบบเพศวิถีของรักต่างเพศที่ให้ความสำคัญกับการแต่งงาน และการครองคู่แบบผัวเดียวเมียเดียว นอกจากจะหล่อหลอมให้คนเชื่อว่าเรื่องเพศ และเรื่องความรักควรเป็นสิ่งที่มาด้วยกันแล้ว เป้าหมายสูงสุดของการมีเพศสัมพันธ์ที่ดีที่สังคมให้คุณค่าเหนือกว่าการมีเพศสัมพันธ์เพื่อความ สุขความพึงพอใจทางเพศส่วนบุคคล ก็คือ การมีเพศสัมพันธ์เพื่อการสืบพันธุ์ หรือ เพื่อผลิตทายาทที่จะสืบทอดเชื้อสายของวงศ์ตระกูลต่อไป ซึ่งในเวลาเดียวกัน ถือเป็น การเพิ่มจำนวนพลเมืองให้กับประเทศชาติด้วย ดังนั้นรูปแบบเพศวิถีใด ก็ตามที่ไม่เป็นไปเพื่อการผลิตสมาชิกใหม่ให้กับสังคม ก็จะถูกมองว่าเป็นเพศวิถี ในระดับต่ำกว่า หรือถูกตีตราว่าเป็นเพศวิถีที่ “เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐาน ของสังคม” หรือเป็นเพศวิถีที่ “ผิดปกติ” ที่ควรต้องได้รับการบำบัดรักษา หรือกำจัดให้พ้นไปจากสังคม รูปแบบของเพศวิถีที่ถูกเบียดขับให้กลายเป็น เพศวิถีชายขอบนี้ ได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างคนรักเพศเดียวกัน การซื้อขายบริการทางเพศ การสลับคู่ (สวิงกิ้ง) การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก การช่วยตัวเอง การใช้ปาก เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปก็คือ ระบบความหมายความเชื่อเรื่องเพศกระแสหลักของสังคมไทย เป็นระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศที่ให้คุณค่ากับระบบ 2 เพศภาวะ 1 เพศวิถี คือการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศตรงข้ามเพื่อการสืบพันธุ์ ภายใต้

กรอบการมีความสัมพันธ์แบบผิวเดียวเมียวเดียว โดยให้ความสำคัญกับความรัก เป็นพื้นฐาน และระบบคิดเรื่องเพศเช่นนี้ดำรงอยู่โดยได้รับการสนับสนุนค้ำจุน จากหลักคำสอนทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีปฏิบัติทางสังคม และชุดคำอธิบายทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้งด้านการแพทย์ และจิตวิทยา

ด้วยเหตุนี้บุคคลที่ “คิดต่าง” มีอัตลักษณ์ทางเพศที่ “ต่าง” หรือมีเพศวิถี ที่แตกต่างจากระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศกระแสหลักดังที่กล่าวมานี้ ก็จะถูกตัดสินว่าเป็นผู้ที่มีเพศวิถีนอกกรอบ ผลก็คือนอกจากสังคมจะไม่ให้การยอมรับแล้ว ยังอาจตีตราว่าเป็นผู้มีความผิดปกติ เบี่ยงเบนทางเพศ เป็นปัญหาสังคมที่จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไข หรือลงโทษเพื่อไม่ให้เป็นตัวอย่างไม่ดี สำหรับเยาวชนในสังคม

ความเป็นกลางและความเป็นธรรมตาในภาษาเพศ

การพูดเรื่องเพศเป็นเรื่องที่พูดกันในชีวิตประจำวันของผู้คนและหลายๆ คำมีความหมายเป็นกลาง ไม่ได้เป็นสิ่งสกปรก หยาบคาย หรือกดทับเพศใด เพศหนึ่ง เช่น คำว่า **เอากัน อีบกัน ปีกัน** ซึ่งเป็นคำพูดในภาษาไทยที่ใช้กันอย่างไม่เป็นทางการในหมู่เพื่อนฝูงและมีความหมายถึงการยินยอมพร้อมใจกัน ทั้งสองฝ่าย หรือแม้กระทั่งคำว่า **มีเซ็กซ์** ซึ่งเป็นคำที่มักถูกใช้ในความเป็นทางการมากกว่าก็เป็นคำที่เป็นกลางและมักหมายถึงความยินยอมพร้อมใจ คำชุดดังกล่าวข้างต้นจะแตกต่างกับกลุ่มคำที่มีความหมายเดียวกัน แต่มีนัยยะความหมายซ่อนความไม่เท่าเทียมกันทางเพศอยู่ ซึ่งได้แก่ **ได้เสียกัน** หรือ **เสียตัว** ซึ่งผู้ชายมักเป็นผู้ได้ หรือไม่เสียชื่อเสียง ขณะที่ฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายเสียหายในความสัมพันธ์ทางเพศของตน

ในกลุ่มคำสระระทางเพศของผู้หญิงก็เช่นกัน ที่มิวิจัยได้รวบรวมคำต่างๆ ที่มีความหมายเป็นกลางๆ ได้แก่ **จิม เคย์ เบ็ด** (สองคำนี้ใช้ในภาคใต้) แม้แต่คำว่า **จี** จะเป็นคำที่ดูเป็นกลาง และไม่หยาบคายเลยเมื่อชาวชนบทใช้คำนี้สื่อสารกัน หรือในหมู่กะเทยก็ใช้คำนี้เช่นกัน เช่น กะเทยจะถามคนที่ไปผ่าตัดแปลงเพศมาว่า “ขอดูที่เธอหน่อย” เป็นต้น แม้กระทั่งคำว่า “กิ๊ก” ซึ่งหมายถึงคู่ความสัมพันธ์ คนอื่นๆ ที่ไม่ใช่คู่ถาวรของตน การใช้คำนี้แพร่หลายบ่งบอกการยกระดับให้การมีคู่ความสัมพันธ์แบบฉาบฉวย หรือการมีคู่ความสัมพันธ์มากกว่าหนึ่งทั้งหญิงและชายเป็นเรื่องปกติธรรมดาแน่นอนซึ่งมีการใช้กันแพร่หลายมากขึ้นในทุกเพศและวัย

การเมืองเรื่องภาษา: อำนาจของภาษาในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางเพศ

แม้ว่ารัฐจะได้พยายามควบคุม กำกับเพศวิถีของคนให้อยู่ในกรอบวาทกรรมเรื่องเพศกระแสหลักอย่างเคร่งครัดมากเพียงใดก็ตาม ในเวลาเดียวกันบุคคลที่ไม่เชื่อในระบบคิดเรื่องเพศภาวะ และเพศวิถีแบบกระแสหลัก รวมทั้งบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ และเพศวิถีที่นอกกรอบทั้งหลายต่างคนต่างก็แสวงหาพื้นที่ และช่องทางในการแสดงออกซึ่งความปรารถนาทางเพศ รวมทั้งแสดงความเป็นตัวตนท้าทาย ต่อต้าน และต่อรองอำนาจของรัฐอยู่ตลอดเวลาในสังคมเล็กๆ ของตน หรือกระทั่งรวมตัวกันเคลื่อนไหวเพื่อรณรงค์เรียกร้องต่อรัฐในกรณีที่เกิดการละเมิดสิทธิทางเพศต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สังคมได้เรียนรู้แง่มุมใหม่ๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศภาวะ เพศวิถีในอันจะนำไปสู่การยอมรับ และลดอคติทางเพศที่มีต่อพวกเขา ตัวอย่างเช่น การบัญญัติศัพท์ใหม่อย่างคำว่า “หญิงรักหญิง” “ชายรักชาย” หรือ “พนักงานบริการ” ขึ้นมาเพื่อที่จะสื่อสร้างความหมายของคำศัพท์แบบเดิม (อย่างเช่นคำว่า “เลสเบี้ยน” หรือ “ชายรักร่วมเพศ” หรือ “โสเภณี” ที่แฝงอคติต่อบุคคลซึ่งมีอัตลักษณ์ทางเพศนอกรอบเรื่องเพศกระแสหลัก หรือการวิเคราะห์คำว่า “ทั้งในความหมายและการใช้คำนี้ในบริบทต่างๆ” ซึ่งให้เห็นถึงการใช้อำนาจและการกดทับทางเพศที่แฝงเร้นในคำเรียกอวัยวะเพศหญิง แต่การใช้คำอื่นๆ เช่น ตรงนั้น ของสงวนที่ลับ ซึ่งให้เห็นถึงการไม่สมยอม และขัดแย้งกับการกดทับความเป็นผู้หญิงผ่านการขัดเยียดความหมายของอวัยวะเพศผ่านภาษาที่เรียกอวัยวะเพศหญิง

ระบบ 2 เพศภาวะ 1 เพศวิถี: อำนาจ และผลกระทบต่อสิทธิและสุขภาวะทางเพศ

ในขณะที่สังคมพยายามทำให้ “เรื่องเพศ” เป็นเรื่องต้องห้าม ด้วยการจำกัดพื้นที่ให้เรื่องเพศอยู่แต่ในอาณาบริเวณเรื่องส่วนตัว แต่ในทางปฏิบัติยิ่งสังคมห้าม หรือยิ่งปกปิดมากเท่าไร ยิ่งกลับทำให้คน “พูด” “เสพ” และ “ปฏิสัมพันธ์” กับเรื่องเพศมากขึ้นเท่านั้น

ในงานวิจัยคำศัพท์เกี่ยวกับเรื่องเพศนี้ นอกจากต้องการจะชี้ให้เห็นถึงที่มาของระบบคิดของสังคมไทยเกี่ยวกับเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีแล้ว ทีมวิจัยยังได้พยายามวิเคราะห์ให้เห็นถึงปัญหา หรือผลกระทบทางด้านสุขภาวะทางเพศที่ตามมาอันเนื่องมาจากระบบคิดในเรื่องเพศกระแสหลักด้วย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องการตีตรา การละเมิดสิทธิ หรือใช้ความรุนแรงกับผู้มีเพศภาวะหรือเพศวิถีที่ไม่เป็นไปตามระบบเพศภาวะ เพศวิถีกระแสหลักอันได้แก่ *กลุ่มคนรักเพศเดียวกัน กลุ่มผู้ที่ขายบริการทางเพศ* ปัญหาเรื่องการให้คุณค่ากับความ เป็นชายเหนือความเป็นหญิงในเรื่องเพศ หรือปัญหาในเรื่องการจัดบริการทางด้านอนามัยเจริญพันธุ์และด้านสุขภาวะทางเพศซึ่งตอบสนองได้ไม่ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ เพราะผู้บริการขาดความเข้าใจ และขาดความตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายของเพศภาวะ และเพศวิถี

ผลกระทบหรือปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากฐานคิด ทศนคติ ค่านิยม และองค์ความรู้ในเรื่องเพศที่ยึดมั่นในระบบ 2 เพศภาวะ 1 เพศวิถี ขณะเดียวกันก็ปฏิเสธระบบเพศภาวะและเพศวิถีอื่นๆ ที่แตกต่างออกไปจากระบบนี้ ในทำนองเดียวกับมุมมองในเรื่องภาษาที่เชื่อว่าคำพูดหนึ่งคำสื่อถึงความหมายที่เป็นแก่นแท้อยู่เพียงความหมายเดียวเท่านั้น (ขณะเดียวกันก็ตัดเอาความหมายที่ใกล้เคียงอื่นๆ ออกไปหมด) ทั้งที่ในความเป็นจริงปรากฏการณ์เรื่องเพศในสังคมปัจจุบันได้แสดงให้เห็นถึงการที่ผู้คนมีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะและเพศวิถีอย่างแตกต่างหลากหลาย ดังจะเห็นได้จากการปรากฏตัวในพื้นที่ทางสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ ของกลุ่มอัตลักษณ์ทางเพศภาวะอื่นๆ นอกจากชายและหญิง (อย่างสาวประเภทสอง) รวมถึงกลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันที่ไม่ได้มีเพศวิถีเป็นไปตามเพศวิถีกระแสหลัก นอกจากนี้อัตลักษณ์ทางเพศนี้ยังเป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว หรือหยุดนิ่งอยู่กับที่ ในทางตรงกันข้ามอัตลักษณ์ทางเพศภาวะและเพศวิถีนี้สามารถจะเลื่อนไหล หรือแปรเปลี่ยนกลับไปกลับมาได้ตลอดเวลา อันเป็นเครื่องยืนยันถึงแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการประกอบสร้างทางสังคม ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวคนเรามาพร้อมกับอวัยวะเพศตั้งแต่กำเนิด ดังเช่น การเชื่อมโยงกลุ่มคำศัพท์ของกะเทยกับคำศัพท์อื่นๆ ในกลุ่มคำศัพท์เดียวกัน ได้แก่ สาวเสียบ สาวประเภทสองได้พยายามหรือ

สร้างการที่สังคมมักมองภาพกะเทยอย่างรวม และคณะนักวิจัยชี้ให้เห็นว่า กะเทยมีความแตกต่างหลากหลายในด้านวิถีปฏิบัติทางเพศและการนำเสนอ รูปลักษณ์ภายนอก หรือคำว่าชายรักชาย ยังมีกลุ่มคำที่เกี่ยวข้องกันอีก ได้แก่ เกย์คิง เกย์ควีน และเกย์ไบท์ ชี้ให้เห็นว่าการเป็นฝ่ายรุกหรือรับในการปฏิบัติทางเพศในกลุ่มชายรักชายมิใช่สิ่งตายตัวและไม่จำเป็นต้องมีผู้ใดมากะเกณฑ์ให้ กิจกรรมทางเพศนี้ตายตัว เพศวิถีซึ่งเป็นสิ่งที่ลื่นไหลไปตามบริบทความสัมพันธ์

การที่วาทกรรมเรื่องเพศกระแสหลักยังคงเป็นวาทกรรมเรื่องเพศเพียงรูปแบบเดียวที่ครอบงำระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศ และกำหนดแนวปฏิบัติ ในเรื่องเพศของผู้คนในสังคมนั้น เป็นผลมาจากการที่รัฐพยายามจะเข้ามาควบคุม และจัดระเบียบเรื่องเพศของคน โดยผ่านทางกลไกทางสังคมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การพยายามผลิตชุดความรู้ความจริงในเรื่องเพศโดยใช้หลักเหตุผลทาง วิทยาศาสตร์สุขภาพ การแพทย์ จิตวิทยาต่างๆ มาอธิบาย หรือการสร้างและ ผลิตซ้ำค่านิยมในเรื่องเพศที่อ้างอิงกับหลักศีลธรรม กฎเกณฑ์ทางศาสนา ตลอดจนแนวคิดเรื่องการควบคุมจำนวนประชากร และหลักกฎหมายต่างๆ ด้วยเหตุนี้วาทกรรมเรื่องเพศกระแสหลักจึงไม่ได้ดำรงอยู่ตามลำพังด้วยตัวมันเอง โดดๆ หากแต่เป็นส่วนหนึ่งของการโยงใยความรู้ และความจริงเรื่องเพศที่ ถูกผลิต ถ่ายทอด และสถาปนาตนเองผ่านกลไกทางสังคม และผ่านทางบุคคล เกี่ยวข้องกับการผลิต และการใช้ความรู้ นั้น ดังจะเห็นได้จากการที่ครั้งหนึ่ง **“การรักเพศเดียวกัน”** ถูกอธิบายในทางการแพทย์ว่าเป็นความผิดปกติทางเพศ แต่เมื่อไม่สามารถจะหาข้อมูล หรือหลักฐานในเชิงประจักษ์มาสนับสนุนแนวคิด ทฤษฎีนี้ได้อย่างชัดเจน ในที่สุดวงวิชาการด้านการแพทย์และจิตวิทยาก็ได้ ประกาศถอนหัวข้อการรักเพศเดียวกันออกจากบัญชีรายชื่อโรค และความผิดปกติทางจิตในคู่มือการรักษา ถึงแม้องค์ความรู้ในทางวิชาการจะเปลี่ยนไปแล้ว ก็ตาม คนในสังคมส่วนใหญ่ก็ยังมองเรื่องการรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องของความผิดปกติ (เพราะละเมิดแบบแผนค่านิยมความเชื่อทางสังคมในเรื่องเพศ) หรือเป็นเรื่องความผิดบาป (เพราะละเมิดกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมศาสนา) อยู่ดี

หรือในกรณีของ **“การมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก”** หรือ **“การใช้ปาก”** ซึ่งทุกวันนี้ได้รับการอธิบายในมุมมองมากขึ้น ว่าเป็นเรื่องรสนิยม สิทธิ เนื้อเนื้อตัวร่างกาย และความพึงพอใจทางเพศส่วนบุคคล แต่คนในสังคม

จำนวนมากก็ยังคงมองว่ากิจกรรมทางเพศเหล่านี้เป็นรูปแบบของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปกติ โดยให้เหตุผลว่า “ทวารหนัก” และ “ปาก” ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อการมีเพศสัมพันธ์ตามธรรมชาติ มีแต่ผู้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายซึ่งไม่สามารถจะมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ตามปกติได้เท่านั้นที่จำเป็นต้องอาศัยช่องทางในการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าว

และในกรณีของ “*การช่วยตัวเอง*” ซึ่งถูกจัดว่าเป็นเพศสัมพันธ์ในระดับต่ำกว่าเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ ก็มีคำอธิบายที่แตกต่างกันออกไประหว่างการช่วยตัวเองของผู้ชายกับการช่วยตัวเองของผู้หญิง โดยถ้าเป็นผู้ชายสังคมยังอธิบายได้ว่าเป็นเรื่องของการปลดปล่อยแรงขับทางเพศตามธรรมชาติ (แต่ถึงอย่างไรเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่ย่อมดีกว่า) ส่วนในกรณีของผู้หญิง การช่วยตัวเองถูกนำไปโยงกับความเป็นผู้หญิงไม่ดี เพราะผู้หญิงที่ดีย่อมต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ทางเพศ ไม่แสดงออก หรือเริ่มก่อน แต่ควรต้องรอให้ผู้ชายเป็นฝ่ายรุกในเรื่องเพศ

ในขณะที่สังคมพยายามจะบอกอยู่ตลอดเวลาว่า เรื่องเพศเป็น “เรื่องส่วนตัว” แต่รูปแบบการมีความสัมพันธ์ทางเพศที่น่าจะเป็นส่วนตัวอย่างยิ่ง เช่น การมีเพศสัมพันธ์แบบสลับคู่ (*สวิงกิ้ง*) มีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงิน (*โสเภณี*) หรือมีเพศสัมพันธ์กับคนหลายคนที่ไม่ใช่คู่ของตนเอง (*กิ๊ก*) รวมไปถึงการบริโภค “*สื่อโป๊*” กลับถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อสังคม ทำให้รัฐต้องเข้ามาดำเนินการปราบปรามเพื่อรักษาไว้ซึ่งระบบศีลธรรมอันดีงามให้คงอยู่ตลอดไป

ไม่ใช่แต่บุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะและเพศวิถีในกรอบเท่านั้นที่ต้องเผชิญกับแรงกดดันอันเนื่องมาจากการบังคับควบคุมเรื่องเพศอย่างชัดเจน บุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะและเพศวิถีอยู่ในกรอบอย่างชายและหญิง รักต่างเพศต่างก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจาภกรรมเรื่องเพศกระแสหลักที่แทรกซึมเข้าไปครอบงำระบบวิธีคิด และวิถีปฏิบัติของคนอย่างแยกย่อยด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่แทบจะไร้ซึ่งตัวตนและสิทธิทางเพศมากที่สุดในระบบเพศวิถีแบบรักต่างเพศซึ่งให้คุณค่ากับการแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียว และการมีเพศสัมพันธ์เพื่อการมีบุตรนี้ ก็คือ “*ผู้หญิง*”

ผู้หญิงถูกคาดหวังจากสังคมอย่างมากว่า จะต้องเป็นทั้งเมียที่บริสุทธิ์ ซื่อสัตย์ และภักดีต่อสามี เป็นทั้งแม่ที่ดีของลูก และเป็นแม่ศรีเรือนที่ต้องคอยดูแลจัดการงานบ้านไม่ให้ขาดตกบกพร่อง ผู้หญิงต้องรักษา “พรหมจรรย์” ไว้ให้กับผู้ชายที่ตนรักและจะแต่งงานกับคนเพียงคนเดียวเท่านั้น นอกจากนี้ยังต้อง “รักษานวลสงวนตัว” ตั้งแต่ก่อนแต่งงาน จนแม้กระทั่งแต่งงานไปก็ต้องรักษาตัวไว้ให้กับสามีเพียงคนเดียว ผู้หญิงที่ดียังถูกคาดหวังอีกด้วยว่าจะต้องไม่พูดคุยเรื่องเพศ ไม่แต่งตัว “โป๊” ไม่แสดงความสนใจใคร่รู้ในเรื่องเพศ หรือแสดงอารมณ์ ความปรารถนา ความรู้สึกทางเพศออกมาให้ใครได้เห็น ไม่เป็นฝ่ายเริ่มต้นหรือชักชวนในการมีเพศสัมพันธ์ก่อน และต้องไม่รักใคร่ชอบพอก หรือมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ขณะเดียวกันผู้หญิงที่ดีย่อมต้องไม่อยู่เป็นโสด เพราะนั่นหมายถึงการที่ผู้หญิงคนนั้นขาดคุณสมบัติของความเป็นผู้หญิงที่ดีที่น่าสนใจจนต้อง “ขึ้นคาน” ไม่มีผู้ชายมาสู่ขอ นอกจากนั้นความเป็นผู้หญิงที่ดีหรือไม่ดียังถูกตีราคาออกมาเป็นมูลค่าของ “สินสอด” ที่มอบให้กับพ่อแม่ของผู้หญิง เป็นการแสดงถึงการที่ผู้หญิงยังคงต้องตกอยู่ภายใต้กรอบของค่านิยมทางสังคม ประเพณี ต้องเคารพเชื่อฟัง และกตัญญูต่อบิดามารดา หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้หญิงไม่มีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองอย่างแท้จริงด้วย

ในเวลาเดียวกันผู้ชายเองก็ต้องแบกรับความกดดันจากความคาดหวังของสังคมไม่น้อย ความเชื่อที่ว่าผู้ชายมีแรงขับทางเพศสูงที่จะต้องปลดปล่อยบวกกับการถูกคาดหวังว่าผู้ชายควรจะต้องเป็นผู้นำในทุกๆ เรื่อง ทั้งการเป็นผู้นำครอบครัว และผู้นำในเรื่องเพศ ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมกรรมการเสพ “สื่อโป๊” การ “ขึ้นครุ” หรือ การแสดงความ “เจ้าชู้” ของผู้ชายจึงเป็นทั้งการแสดงออกซึ่งอิสระทางเพศ และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้าง “ความเป็นชาย” เพื่อให้ได้รับการยอมรับนับถือจากกลุ่มเพื่อนผู้ชายด้วยกัน ผู้ชายที่ไม่สวมบทบาทความเป็นชายอย่างที่ตั้งใจคาดหวัง (เช่น ผู้ชายที่แต่งตัวเป็นผู้หญิง ผู้ชายที่แปลงเพศ หรือ ผู้ชายที่รักเพศเดียวกัน) หรือมีพฤติกรรมทางเพศนอกกรอบ (เช่น มีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก นิยมการแลกเปลี่ยนคู่นอน หรือ หมกสมรรถภาพทางเพศ) ก็จะถูกสังคมตำหนิ ตีตรา ไม่ต่างจากผู้มีเพศภาวะ และเพศวิถีที่นอกกรอบกลุ่มอื่นๆ แต่ถึงแม้ว่าผู้ชายจะถูกคาดหวังจากสังคมเป็นอย่างมากก็ตาม ผู้ชายไม่ว่าจะเป็นชายรักต่างเพศ หรือรักเพศเดียวกัน ก็ยังมีอิสระ และมีพื้นที่ให้แสดงอารมณ์ ความปรารถนาทางเพศได้มากกว่าผู้หญิง

สำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องคำศัพท์เกี่ยวกับเพศครั้งนี้ วัตถุประสงค์สำคัญของงานวิจัยไม่ได้อยู่ที่การสร้างคำนิยามใหม่เกี่ยวกับคำศัพท์เรื่องเพศแต่อย่างใด หากเป็นงานวิจัยที่นำเสนอการวิเคราะห์คำศัพท์จากมุมมองในเรื่องเพศภาวะและเพศวิถี เพื่อชี้ให้เห็นถึงวาทกรรมเรื่องเพศกระแสหลักที่แฝงอยู่เบื้องหลังถ้อยคำและการใช้ภาษา ไปพร้อมๆ กับเผยให้เห็นถึงอำนาจของภาษาที่เข้ามากำกับความคิดและวิถีปฏิบัติในเรื่องเพศของคนในสังคม ซึ่งทั้งภาษาและเรื่องเพศล้วนแต่ถูกประกอบสร้างขึ้นด้วยกลไกและกระบวนการทางสังคมที่ซับซ้อนและแยบยล โดยภาษาสามารถแปรเปลี่ยนความหมาย หรือถูกตีความไปได้หลายทาง ขึ้นอยู่กับบริบททางด้านสังคม วัฒนธรรม กลุ่มผู้ใช้ภาษา และกลุ่มผู้ฟังหรือผู้รับสารในช่วงเวลาต่างๆ

อำนาจของภาษาในการกำกับระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศของคนในสังคม มาจากการที่ภาษาทำหน้าที่เผยแพร่ความคิดในเรื่องเพศกระแสหลัก และถ่ายทอดระบบความคิดความเชื่อนี้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง โดยวาทกรรมเรื่องเพศกระแสหลักที่เชื่อในเรื่องเพศสัมพันธ์แบบรักต่างเพศที่มีเป้าหมายเพื่อการสืบพันธุ์นี้ เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับปัญหาและวิถีคิดในการจัดการปัญหาเรื่องเพศของสังคมหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมทางเพศระหว่างชาย-หญิง ปัญหาเรื่องการกีดกัน และเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีเพศวิถีและเพศภาวะนอกกรอบ ปัญหาเรื่องการใช้ความรุนแรง ทางเพศ

ประเด็นสำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้พยายามจะชี้ให้เห็นก็คือ ระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศกระแสหลักนี้ส่งผลต่อสุขภาพทางเพศของผู้คนในสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากในทางปฏิบัตินั้นคนแต่ละคนต่างก็ไม่ได้ยอมจำนน หรือปฏิบัติตามค่านิยมความเชื่อเรื่องเพศกระแสหลักเสมอไป หลายต่อหลายคนมีการแสดงออกทางเพศภาวะ และมีวิถีปฏิบัติทางเพศที่ต่อต้านชัดเจนและต่อรองกับอำนาจของวาทกรรมนี้อยู่ตลอดเวลาด้วยซ้ำ และเมื่อพวกเขาต้องประสบกับปัญหาด้านสุขภาพทางเพศ และต้องไปเข้ารับบริการสุขภาพจากสถานบริการของรัฐ หากเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีมุมมองและบรรทัดฐานทางเพศไม่สอดคล้องกับเพศวิถี และอัตลักษณ์ด้านเพศภาวะของผู้มารับบริการย่อมทำให้ไม่ได้รับบริการสุขภาพทางเพศที่ตรงกับความต้องการ หรือตรงกับปัญหา เนื่องจากผู้รับบริการอาจไม่กล้าบอกถึงสาเหตุที่แท้จริงของ

ปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้น หรืออาจต้องเผชิญกับการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ซึ่งมีอคติกับบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ หรือมีอัตลักษณ์ทางเพศวิถีที่แตกต่าง

ในโลกยุคใหม่ที่ผู้หญิงดูจะมีสถานะทัดเทียมกับผู้ชายมากขึ้น ผู้หญิงจำนวนมากมีโอกาสได้รับการศึกษา สามารถพึ่งพิงตนเองในทางเศรษฐกิจได้ และมีอิสระในการแสดงออกในเรื่องเพศมากขึ้นกว่าในสมัยก่อน กลุ่มคนรักเพศเดียวกันแสดงความเป็นตัวตนทางสังคมได้อย่างเปิดเผยมากขึ้น หรือแม้แต่ใช้เงินซื้อเทคโนโลยีเพื่อปรับเปลี่ยนเพศให้เป็นอย่างที่ใจต้องการได้ หรือในเรื่องของความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ทุกวันนี้ “สื่อโป๊” ปรากฏอยู่ในสื่อทุกรูปแบบ มีเนื้อหาครอบคลุมกิจกรรมทางเพศที่ตอบสนองทุกความต้องการ และทุกลักษณะความสัมพันธ์ทางเพศ แต่เพราะเหตุใดสังคมที่ดูจะเปิดกว้างในเรื่องเพศอย่างเสรีนี้จึงยังประสบกับปัญหาในเรื่องเพศมากมายนับไม่ถ้วน ทั้งปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ร้ายแรง ปัญหาเรื่องการรังเกียจ กีดกันผู้ที่มีเพศภาวะและเพศวิถีที่แตกต่าง ปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ต่างๆ และปัญหาเรื่องความรุนแรงทางเพศ

การศึกษาวិเคราะห์หาคำศัพท์เกี่ยวกับเพศครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการทบทวน ตรวจสอบ ตั้งคำถามกับระบบความคิดความเชื่อในเรื่องเพศของสังคมไทยว่าแท้จริงแล้วสังคมไทยมองเรื่องเพศเป็นอย่างไร และคนเรานั้นมีอิสระเสรีในเรื่องเพศจริงหรือไม่ โดยหยิบเอาภาษามาเป็นสื่อในการวิเคราะห์ นอกจากนี้ยังได้พยายามหรือสร้างระบบคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศกระแสหลัก เพื่อเผยให้เห็นถึงอคติทางเพศที่ซ่อนอยู่ในใจของเราทุกคนด้วย ทั้งหมดนี้ก็เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการไปสู่การสร้างสังคมที่มีสุขภาวะทางเพศที่ดี หรือสังคมที่คนทุกอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ และเพศวิถีจะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข และเสมอภาค รวมทั้งมีการจัดบริการด้านสุขภาวะทางเพศที่เป็นมิตร และตอบสนองได้ตรงกับความต้องการของทุกคนด้วย ไม่ว่าจะคนๆ นั้นจะมีเพศภาวะหรือเพศวิถีแบบใดก็ตาม

เกี่ยวกับผู้เขียน

พิมพัลย์ บุญมงคล

รศ.ดร.พิมพัลย์ บุญมงคล จบปริญญาเอกสาขามานุษยวิทยาการแพทย์ จาก มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซานฟรานซิสโก-เบอร์กลีย์ สหรัฐอเมริกา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นรองศาสตราจารย์สาขามานุษยวิทยาการแพทย์ ประจำคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ และผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล สอนหนังสือให้กับโครงการสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และโครงการสตรีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และทำวิจัยในประเด็นเพศวิถี เพศภาวะ และสุขภาพทางเพศ มาโดยตลอด

เป็นหนึ่งในคณะกรรมการภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ (คอนซอร์เทียม) ด้วย โดยเธอและนักวิชาการจาก มหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ อีก 6 สถาบันได้ร่วมกันก่อตั้ง คอนซอร์เทียมขึ้นในปี พ.ศ. 2546 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพในระดับภูมิภาค ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่เป็นกรรมการบริหารแล้วยังรับหน้าที่เป็นวิทยากรหลักในการอบรมหลักสูตรการสร้างภาวะผู้นำในเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ ทั้งในหลักสูตรนานาชาติ และหลักสูตรภาษาไทย-ลาวที่จัดโดย คอนซอร์เทียมด้วย

สุไลพร ชาวีไล

นักเขียนสารคดี นักกิจกรรม และนักวิจัยอิสระ จบปริญญาโทด้านมนุษยวิทยา เคยทำงานกองบรรณาธิการนิตยสารฝ่ายสารคดี งานองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงาน เคลื่อนไหวเรื่องสิทธิของคนรักเพศเดียวกัน เป็นสมาชิกของคณะทำงานเรื่องผู้หญิง ในงานเอดส์ สนใจทำงานวิจัยในประเด็นเรื่อง เพศวิถี ผู้หญิงรักเพศเดียวกัน และ เชนไอวี/เอดส์ ล่าสุดเรียบเรียงหนังสือเรื่อง “เพศไม่นิ่ง” “เชนไอวี วิถีชุมชน และผู้หญิงมุสลิม” และ “เมื่อผู้หญิงเล่าเรื่องความรุนแรงและ เชนไอวี/เอดส์”

มลฤดี ลาพิมล

นักกิจกรรม ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านเอชไอวี/เอดส์ เพศภาวะ และเพศวิถี นักวิจัยอิสระ จบปริญญาโทด้านภาษาแต่มาทำงานเรื่องเอชไอวี/เอดส์ เพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพผู้หญิง เคยทำงานเป็นผู้ประสานงานภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ ล่าสุดทำงานวิจัยร่วมกับโครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษานโยบายสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล นอกจากนี้ยังเป็นหนึ่งในผู้ร่วมก่อตั้ง “คณะทำงานเรื่องผู้หญิงในงานเอดส์” คณะทำงานอิสระซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันของผู้หญิงที่สนใจประเด็นเรื่องความเป็นผู้หญิงกับเอชไอวี/เอดส์ด้วย

รณภูมิ สามัคคีคารมย์

จบปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข จากมหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบันเป็นนักวิจัยประจำโครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษา นโยบายสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล สนใจประเด็นเรื่องเพศวิถีของชายรักชาย ผลงานวิจัยล่าสุดคือ เพศวิถีในสื่อนิยม กรณีศึกษาแคมป์ร็อกชายรักชาย และได้คลุกคลีกับการทำวิจัยในประเด็นนี้มาตลอด อีกทั้งมีโอกาสได้ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้ประสานงานภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ รวมทั้งได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการอบรมในการสร้างความตระหนักในเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี และสิทธิทางเพศในกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศหลายต่อหลายครั้ง และมีผลงานบทความที่วิชาการจำนวนไม่น้อยลงในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ “สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์”

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีวาระการดำรงตำแหน่ง 6 ปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 257 กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการในกรณีไม่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
2. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่เห็นชอบตามที่ผู้ร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
3. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณีที่เห็นชอบตามที่ผู้ร้องเรียนว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
4. พ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและเป็นกรณีที่เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนร่วม ดังนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ
5. เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอนในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

6. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
7. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน
8. จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ภายในประเทศและเสนอต่อรัฐสภา

9. อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

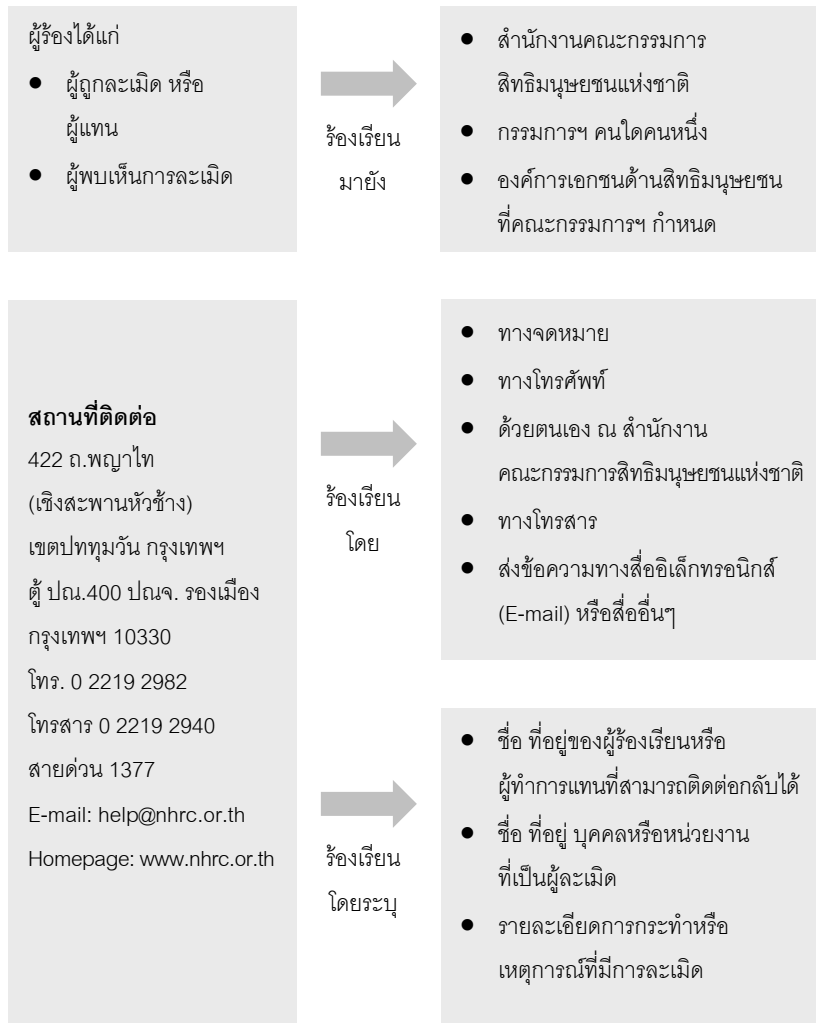
1. ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	7. นายสุทิน นพเกตุ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัล ดิษฐาอภิชัย*
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	8. นางสุนี ไชยรส
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
3. คุณหญิงจันทน์ สันตะบุตร**
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	9. นายสุรสิทธิ์ โกศลนาวิน
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
4. นางสาวนัยนา สุภาพิ่ง
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	10. คุณหญิงอัมพร มีสุข
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
5. นายประดิษฐ์ เจริญไทยทวี
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	11. นางสาวอาภรณ์ วงษ์สังข์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
6. นายวสันต์ พานิช***
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัล ดิษฐาอภิชัย พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

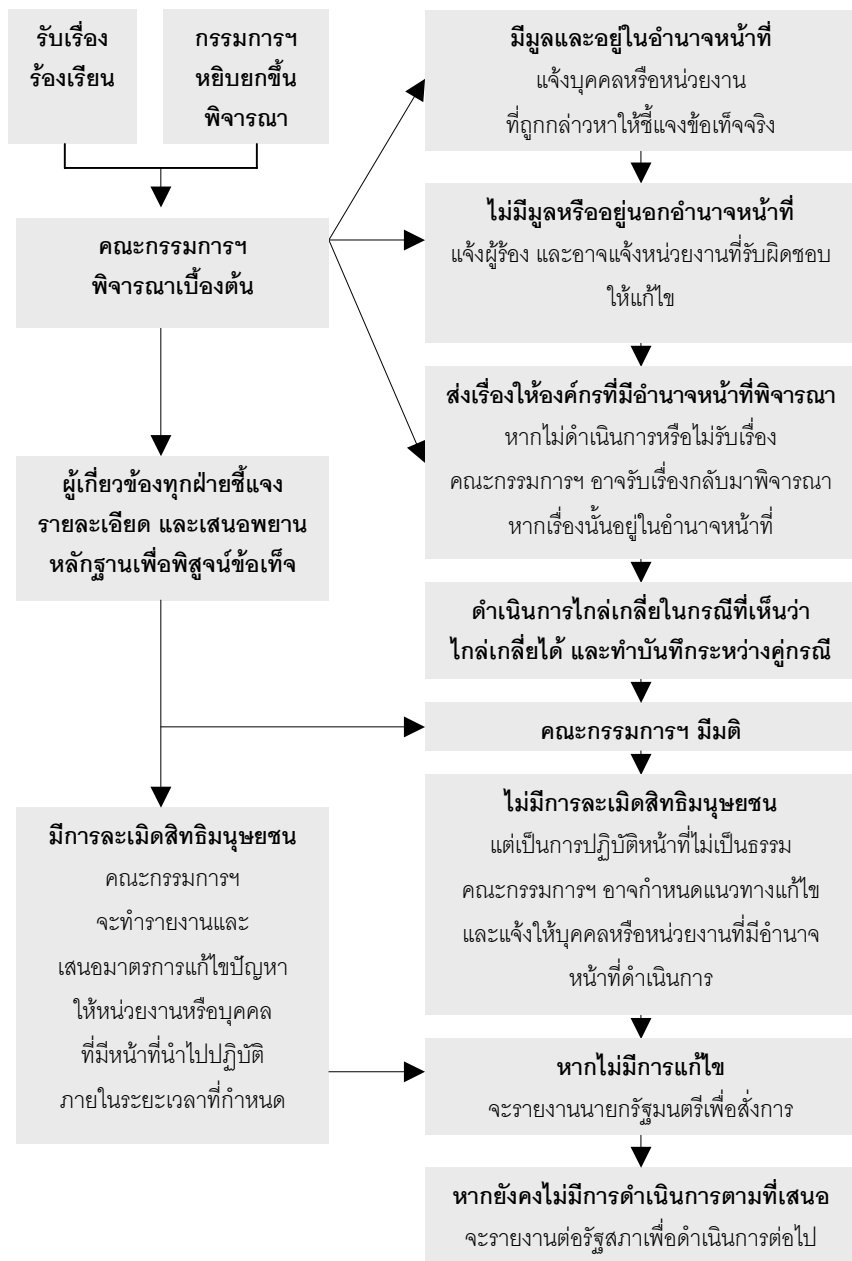
** คุณหญิงจันทน์ สันตะบุตร พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549

*** นายวสันต์ พานิช พ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2551

กระบวนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

การร้องเรียนเมื่อถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ความเป็นมา

ภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ
(The Southeast Asian Consortium on
Gender, Sexuality, and Health)

ความเป็นมา

ภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ
(The Southeast Asian Consortium on
Gender, Sexuality, and Health)

ความเป็นมา

ภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ (The Southeast Asian Consortium on Gender, Sexuality, and Health-Consortium) เป็นหน่วยงานวิชาการที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2546 ด้วยความคิดริเริ่มและความร่วมมือของ 7 สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและสถาบันวิจัยชั้นนำในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ได้มีการเปิดตัวและแนะนำองค์กร “คอนซอร์เทียม” อย่างเป็นทางการในเดือนตุลาคม 2546 ที่กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในระหว่างการประชุมนานาชาติในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกด้านสุขภาวะทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ ครั้งที่ 2

วิสัยทัศน์

คอนซอร์เทียม ก่อตั้งขึ้นภายใต้วิสัยทัศน์ร่วมของภาคีเครือข่ายทั้ง 7 สถาบันที่ว่า “เราจะร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้สร้างเสริมศักยภาพ และส่งเสริมความเข้าใจด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศจีน” ต่อมามององค์กรที่ปรึกษาการลงทุนด้านการส่งเสริมสุขภาพ ประเทศเวียดนามได้เข้ามาเป็นสมาชิกของคอนซอร์เทียม ปัจจุบันสมาชิกของคอนซอร์เทียมมีจำนวนทั้งสิ้น 8 สถาบัน ทั้งนี้ภาคีเครือข่ายจะร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมทางวิชาการเพื่อสร้างเสริมศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษาวิจัย การวางนโยบาย การออกแบบกิจกรรมโครงการ

และบริการระดับชุมชน รวมไปถึงการรณรงค์เชิงนโยบาย เพื่อส่งเสริมให้เกิด
 สุขภาวะทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ของประชาชนในภูมิภาคเอเชีย-
 ตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศจีน

ภารกิจหลัก

คอนซอร์เทียมดำเนินกิจกรรมด้านการศึกษาวิจัย การจัดฝึกอบรม
 เพื่อสร้างเสริมศักยภาพบุคลากรในสายงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดพิมพ์หนังสือ
 เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านเพศภาวะ เพศวิถีและสุขภาพ โดยเชื่อว่าถ้าคนทำงาน
 มีศักยภาพในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาด้านสุขภาวะทางเพศและคำนึงถึง
 ความละเอียดอ่อนต่อมิติเพศวิถี เพศภาวะ และบริบททางสังคมวัฒนธรรมของ
 ประเด็นปัญหาสุขภาวะทางเพศแล้ว ความเข้าใจปัญหาสุขภาวะทางเพศก็จะ
 ได้รับการยกระดับขึ้น อันจะยังประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขและ
 ลดปัญหาสุขภาวะทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ ของผู้คนในภูมิภาค
 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แนวทางในการทำงาน

ภารกิจหลักทั้ง 3 ด้านของคอนซอร์เทียม ได้แก่ การศึกษาวิจัย การฝึก
 อบรม และการจัดทำหนังสือและสิ่งพิมพ์เผยแพร่องค์ความรู้ โดยภาคีเครือข่าย
 ได้ร่วมกันและแบ่งปันความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว เช่น การ
 จัดฝึกอบรมผู้นำระยะสั้น โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพหลักในการ
 ดำเนินการจัดฝึกอบรมในแต่ละปี

ในอันที่จะบรรลุภารกิจหลักร่วมกันของภาคีเครือข่ายทั้ง 8 สถาบัน
 คอนซอร์เทียมมีแนวทางในการทำงานโดยยึดหลักการที่จะร่วมกันแสวงหาและ
 ระดมทรัพยากร ตลอดจนสนับสนุนและสร้างเสริมการทำงานในระดับประเทศ
 ภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศจีน

องค์กรเครือข่ายและองค์กรพัฒนาเอกชน

องค์กรเครือข่ายวิชาการทั้ง 8 สถาบัน ของคอนซอร์เทียม มีดังนี้

- โครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษานโยบายสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย
- วิทยาลัยสังคมศาสตร์และปรัชญา มหาวิทยาลัยแห่งชาติฟิลิปปินส์ ประเทศฟิลิปปินส์
- ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านเอดส์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ฮานอย ประเทศเวียดนาม
- ศูนย์ศึกษาประชากรและนโยบาย มหาวิทยาลัยกัตจังห์มาดา ประเทศอินโดนีเซีย
- คณะสังคมศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติอินโดนีเซีย ประเทศอินโดนีเซีย
- ภาควิชาหลังปริญญาตรีและวิจัย มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- องค์กรที่ปรึกษาการลงทุนด้านการส่งเสริมสุขภาพ ประเทศเวียดนาม

สถานที่ตั้ง: สำนักงานเลขานุการ

ภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ (คอนซอร์เทียม)
c/o โครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษานโยบายสาธารณสุข
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
25/25 ถนนพุทธมณฑลสาย 4, ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล, จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์: +66 2 441 9184, 441 9515
โทรสาร: +66 2 441 9515 ต่อ 112 (อัตโนมัติ)
อีเมล: coordinator@seaconsortium.net
เว็บไซต์: www.seaconsortium.net

รายชื่อหนังสือ

จัดพิมพ์โดย ภาควิชาความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ
(The Southeast Asian Consortium on
Gender, Sexuality, and Health)

Publications: Thai

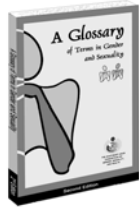
การจัดพิมพ์หนังสือฉบับภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามของคอนซอร์เทียม ในอันที่จะขยายขอบเขตขององค์ความรู้และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ ด้วยเล็งเห็นว่าความเข้าใจถึงความละเอียดอ่อนและความซับซ้อนของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจงของการประกอบสร้างระบบความคิดความเชื่อและความหมายด้านเพศภาวะและเพศวิถีของบุคลากรในสายงานที่เกี่ยวข้อง จะยังประโยชน์ต่อแนวทางการดำเนินงานต่อยอดองค์ความรู้ และการรณรงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านเพศภาวะ เพศวิถีและสุขภาพ

ติดต่อ: สำนักงานเลขานุการ

ภาคีความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ (คอนซอร์เทียม)
c/o โครงการจัดตั้งสำนักงานศึกษานโยบายสาธารณสุขฯ
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
25/25 ถนนพุทธมณฑลสาย 4, ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล, จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์: +66 2 441 9184, 441 9515
โทรสาร: +66 2 441 9515 ต่อ 112 (อัตโนมัติ)
อีเมล: coordinator@seaconsortium.net
เว็บไซต์: www.seaconsortium.net

English Publications

A GLOSSARY of Terms in Gender and Sexuality

88 pages
ISBN: 978-974-11-0840-4
Price: US\$ 6 (200 baht)

A Glossary of Terms in Gender and Sexuality (2nd Edition), is a collection of definitions of the most commonly used terms and concepts related to gender, sexuality, and reproductive health, as well as simple explanations of some of the most widely used concepts in the social sciences.

Thai Publications

เพศไม่นิ่ง: ตัวตน เพศภาวะ เพศวิถี ในมิติสุขภาพ

120 หน้า
ISBN: 978-974-11-0749-0
ราคา: 200 บาท

เพศไม่นิ่ง: ตัวตน เพศภาวะ เพศวิถี ในมิติสุขภาพ เพศไม่ใช่เรื่องที่อยู่นิ่งๆ บนหิ้งพระ เพศไม่นิ่งไม่ใช่เพราะการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ซับซ้อนมากขึ้น แต่เพศไม่เคยนิ่งมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว เพียงแต่เราพยายามจัดการ บังคับ และควบคุมเรื่องเพศให้มันอยู่ “นิ่งๆ” เหมือนจับเด็กอนุบาลเข้าแถวตามประสาวิธีคิดอำนาจนิยมที่อยากบังคับควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างในโลกให้เป็นไปตามใจคิด

135 หน้า
ISBN: 978-974-11-0751-3
ราคา: 200 บาท

เอชไอวี วิถีชุมชน กับผู้หญิงมุสลิม: ปัญหาการแพร่ระบาดของเอชไอวี/เอดส์ในชุมชนมุสลิมที่ส่งผลกระทบต่อผู้หญิงผู้เฒ่าโยงกับบทบาทและความสัมพันธ์เชิงอำนาจหญิงชาย การมองประเด็นผู้หญิง ความสัมพันธ์เชิงอำนาจและบทบาทหญิงชายควรต้องมองภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมและวิถีชุมชนของผู้หญิงมุสลิม โดยที่ระบบการให้คุณค่าของความเป็นหญิงชายถูกประกอบสร้างขึ้นจากชุดความเชื่อ ทางศาสนา ค่านิยม จารีตหลายชุด ทั้งชุดที่เป็นหลักการคำสอน และการตีความภายใต้สังคมชาย เป็นใหญ่

Monographs

RESEARCHING
SEXUALITY AND
SEXUAL HEALTH
IN SOUTHEAST ASIA
AND CHINA

194 pages

ISBN: 974-11-0352-2

Price: US\$ 12.50 (500 baht)

Researching Sexuality and Sexual Health in Southeast Asia and China, here in its second edition, is a collection of selected papers from the 6th Asia-Pacific Social Sciences and Medicine Conference that was held in Kunming, China in 2002. It provides some indication of the state of sexuality and sexual health research in the region.

Cross-Border
Sexuality
in the
Greater
Mekong
Sub-Region
Executive Summary

72 pages

ISBN: 974-11-0395-6

Price: US\$ 5 (200 baht)

Cross-Border Sexuality in the Greater Mekong Sub-Region: Executive Summary, here in its second edition, is a collection of the report from the workshop on “Cross-Border Sexuality in Greater Mekong Sub-Region,” which was one important activity of the 6th Asia-Pacific Social Sciences and Medicine Conference (APSSAM) held in Kunming, China in 2002. It provides some theoretical and case studies of issues concerning sexuality and sexual health at a time of social and economic change in the Greater Mekong Sub-Region (GMS) and the resultant increased movement across borders.

Living on the Edges:
CROSS-BORDER
MOBILITY
AND
SEXUAL EXPLOITATION
IN THE GREATER SOUTHEAST ASIA SUB-REGION

317 pages

ISBN: 974-11-0504-5

Price: US\$ 15.00 (600 baht)

Living on the Edges: Cross-Border Mobility and Sexual Exploitation in the Greater Southeast Asia Sub-Region, here in its second edition, is a series of six studies that investigate the issues of cross-border migration, trafficking in women, sexuality, and exploitation, reflecting the geographical linkages and flow of migration within the region.

Sexuality in
Southeast Asia and China:
Emerging
Issues

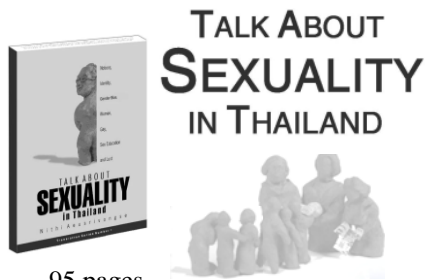
220 pages

ISBN: 978-974-11-0717-9

Price: US\$ 15 (500 baht)

Sexuality in Southeast Asia and China: Emerging Issues is a collection of research reports on sexuality conducted by young scholars from China, Indonesia, Malaysia, Myanmar, the Philippines, and Vietnam who were supported by the Rockefeller Foundation, whose funds were administered through the Southeast Asian Consortium on Gender, Sexuality, and Health. These reports represent different cultural settings and a range of sexuality issues. All seven reports share a common ground, providing in-depth investigation of social, political, and cultural contexts, along with concrete recommendations toward public policies.

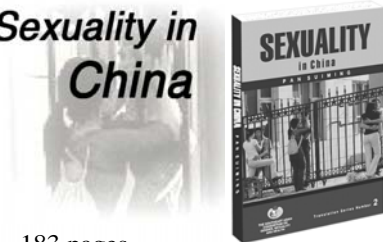
Translation Series

95 pages
 ISBN: 974-9716-25-6
 Price: US\$ 9 (350 baht)

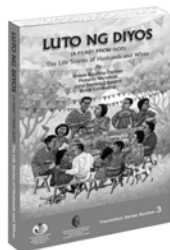
Talk About Sexuality in Thailand is authored by Professor Nithi Aeusrivongse, one of the most prominent historians and philosophers in Thailand. The selected articles by Prof. Aeusrivongse situate a wide range of issues related to gender and sexuality in the Thai context and provide reflection on topics of high interest to a broad segment of Thai society.

Sexuality in China

183 pages
 ISBN: 974-9930-83-5
 Price: US\$ 10 (400 baht)

Sexuality in China is authored by Professor Pan Suiming, a renowned Chinese sexologist who has been well recognized for his 20 years of work in “sociology and sexuality.” Prof. Suiming takes a critical view of everyday practices, and his interpretation of these practices brings new insights into how sexuality is integrated into, and affected by, all aspects of life.

LUTO NG DIYOS
 (A FEAST FROM GOD)
 The Life Stories of Husbands and Wives

200 pages
 ISBN: 971-8726-01-2
 Price: US\$ 15 (500 baht)

LUTO NG DIYOS (A FEAST FROM GOD): The Life Stories of Husbands and Wives is authored by Grace Aguilin-Dalisay Roberto Mendoza, John Benedict Santos, Anita Echevarria. This book features stories based on the experiences of Filipino married couples. The stories portray sexual perceptions, attitudes, perspectives and the importance of the notion of caring in the life of the contemporary married couples. It is expected that this will be the start of a more open and thoroughgoing discussion by readers, married or not, on caring, sex and sexuality.

